

Razvoj arhivistike prema suvremenoj znanosti

Žaja, Lana

Doctoral thesis / Disertacija

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

<https://doi.org/10.17234/diss.2020.8435>

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:599943>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-14**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

Sveučilište u Zagrebu

Filozofski fakultet

Lana Žaja

**RAZVOJ ARHIVISTIKE PREMA
SUVREMENOJ ZNANOSTI – ANALIZA
ČASOPISA ARHIVSKI VJESNIK OD 1899.
DO 2017. godine**

DOKTORSKI RAD

Zagreb, 2020.

Sveučilište u Zagrebu

Filozofski fakultet

Lana Žaja

**RAZVOJ ARHIVISTIKE PREMA
SUVREMENOJ ZNANOSTI – ANALIZA
ČASOPISA ARHIVSKI VJESNIK OD 1899.
DO 2017. godine**

DOKTORSKI RAD

Mentor:
dr. sc. Hrvoje Stančić, red. prof.

Zagreb, 2020.

Sveučilište u Zagrebu

Faculty of Humanities and Social Sciences

Lana Žaja

**DEVELOPMENT OF ARCHIVAL SCIENCE
TOWARDS CONTEMPORARY SCIENCE -
ANALYSIS OF THE JOURNAL BULLETIN
D'ARCHIVES FROM 1899. TO 2017.**

DOCTORAL THESIS

Zagreb, 2020.

University of Zagreb

Faculty of Humanities and Social Sciences

Lana Žaja

**DEVELOPMENT OF ARCHIVAL SCIENCE
TOWARDS CONTEMPORARY SCIENCE -
ANALYSIS OF THE JOURNAL BULLETIN
D'ARCHIVES FROM 1899. TO 2017.**

DOCTORAL DISSERTATION

Supervisor:
Ph. D. Hrvoje Stančić, Full Professor

Zagreb, 2020.

O MENTORU

Dr. sc. Hrvoje Stančić, red. prof., rođen je 2. listopada 1970. u Zagrebu, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Diplomirao je 1996. godine studijske grupe Informatologija (smjer Opća informatologija) i Engleski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Godine 1996. prihvaćen je kao znanstveni novak na projektu koji se vodi na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu (matični broj znanstvenika 244003). Magistrirao je 2001. godine s temom „Upravljanje znanjem i globalna informacijska infrastruktura“. Doktorirao je 2006. s temom „Teorijski model postojanog očuvanja autentičnosti elektroničkih informacijskih objekata“.

Nastavu izvodi na preddiplomskom, diplomskom i doktorskom studiju informacijskih i komunikacijskih znanosti, na izvanrednom studiju te Stručnom usavršavanju iz arhivistike za HRT. Predaje predmete – preddiplomski: *Osnove informacijske tehnologije, Osnove digitalne obrade teksta i slike*; diplomski: *Digitalizacija i migracija dokumenata, Digitalizacija 3D objekata i prostora, Digitalni arhivi*; doktorski: *Očuvanje autentičnosti digitalnih zapisa, Planiranje procesa digitalnog očuvanja*. Kao gostujući predavač predavao je pet godina na diplomskom studiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Sarajevu te dvije godine na diplomskom i doktorskom studiju na Fakultetu za administraciju i menadžment informacijskih sistema Univerziteta Sv. Kliment Ohridski u Bitoli. Vodio je izradu četiriju disertacija te više od 80 završnih i diplomskih radova. Vodio je izradu studentskog znanstvenog rada „Očuvanje digitalnog naslijeđa: smjernice i preporuke“, koji je u ak. god. 2007./2008. nagrađen Rektorovom nagradom. Predstojnik je Katedre za arhivistiku i dokumentalistiku od 2008. godine.

Autor je knjige *Digitalizacija*, koautor *Arhivističkog rječnika* (englesko-hrvatski, hrvatsko-engleski), knjige *Heritage Live. Upravljanje baštinom uz pomoć informacijskih alata*, urednik pet knjiga, a objavio je, samostalno ili u koautorstvu, više od 70 znanstvenih i stručnih radova. Kao istraživač sudjelovao je u radu četiriju nacionalnih znanstvenoistraživačkih projekata i jednom međunarodnom *TEMPUS* projektu. Vodio je, na razini fakulteta, međunarodni projekt *HERITAGE Live* koji se provodio u okviru *IPA* operativnog programa prekogranične suradnje Slovenija – Hrvatska 2007. – 2013. Na razini

Hrvatske koordinirao je aktivnosti europske koordinacijske inicijative *Digital Preservation Europe – DPE*. Istraživač je i voditelj europskoga istraživačkog tima (*Director EU Team*) na međunarodnom projektu *InterPARES Trust – Trust and Digital Records in an Increasingly Networked Society* (2013. – 2019.). Od 2007. godine aktivno je uključen u organizaciju odsječne bienalne međunarodne konferencije *INFuture – The Future of Information Sciences* te je i koordinator radionica koje organizira Odsjek za informacijske znanosti.

U Ministarstvu kulture RH član je radnih skupina za izradu nacionalne strategije za digitalizaciju kulturne baštine, za izradu novoga Zakona o arhivskome gradivu i arhivima, za zaštitu pisane baštine i za izradu projektnoga prijedloga digitalizacija kulturne baštine. Član je i podpredsjednik Hrvatskoga arhivističkog društva (HAD), član Hrvatskoga informacijskog i dokumentacijskog društva (HIDD), Hrvatskoga nacionalnog komiteta ICOM-a, te je fakultetski predstavnik u Međunarodnome centru za arhivska istraživanja ICARUS. U Hrvatskome zavodu za norme predsjednik je Hrvatskoga zrcalnoga tehničkog odbora za izradu međunarodne norme ISO/TC 307 Ulančani blokovi i tehnologija distribuirane glavne knjige (engl. *Blockchain and Electronic Distributed Ledger Technologies*).

SAŽETAK

Ovaj rad kvantitativnom i kvalitativnom analizom znanstveno-stručnog časopisa *Arhivski vjesnik* u razdoblju od 1899. do 2017. godine daje uvid u razvoj arhivistike prema suvremenoj znanosti. Sveukupno, istraživanje prati razvoj arhivistike kao znanstvene discipline kroz analizu triju razdoblja. U prvom razdoblju, od 1899. do 1945. godine, sadržajno se analiziraju objavljeni članci u vremenu kada je časopis obrađivao isključivo povijesne teme. U drugom razdoblju, od 1958. do 1980. godine, sadržajno se analiziraju radovi od kada je časopis dostupan na portalu *Hrčak*. Prva dva razdoblja (1899. – 1945. i 1958. – 1980.) istražena su sadržajnom analizom relevantnih radova, posebice uredničkih uvodnika koji su, s obzirom na tu da upućuju na uredničku politiku, najrelevantniji za utvrđivanje usmjerenja i opsega ovog časopisa pa tako i hrvatske arhivistike. Sadržajna analiza implicira čvrste okosnice preko kojih se bilježe podatci radi kasnije usporedbe i rezultata. Primarne okosnice prema kojima su članci obilježavani uključuju razliku između povijesnog, tradicionalno-arhivističkog i digitalno-arhivističkog usmjerenja. Treće razdoblje, od 1981. do 2017. godine, analizirano je sadržajno, ali i scientometrijskim metodama i alatima, s prijelomnom 1984. godinom, kada je utemeljena Katedra za arhivistiku i dokumentalistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te se usporedo s tim događajem povezuje i razvoj suvremene arhivistike kao znanstvene discipline. Navedenim razdobljima prethodi statistička analiza i analitika razdoblja od 1899. do 1945. godine, koje daje uvid u strukturu časopisa, ukupan broj naslova i radova, autorstva te opseg časopisa prema uredničkim politikama.

Od 2001. do 2017. godine članci se istražuju i analiziraju posebno razvijenom kategorizacijom u tri koraka kako bi se pružio uvid u razvoj suvremene, posebno digitalne, tematike. Precizniju analizu zadane tematike omogućilo je i sustavno uvrštavanje ključnih riječi koje je započelo 2000. godine, čija je klasifikacija prikazana kroz frekventnost u člancima. Godina 2001. odabrana je kao početak ovog razdoblja radi formiranja novog uredništva *Arhivskog vjesnika* te održavanja prvog Kongresa hrvatskih arhivista i upravo u tom razdoblju provedene su najbogatije analize. Ukupan korpus objavljenih digitaliziranih publikacija, za predmetno razdoblje od 1899. do 2017. godine, obuhvaća 2471 članak.

Zadnje razdoblje (1981. – 2017.) istraženo je na isti način kao i prijašnja radi usporedbe, ali dodatno ispitano scientometrijskim metodama i indikatorima koji uključuju autorstvo radova, produktivnost autora i najproduktivnije autori, mreže suradnje među autorima, vrste radova, opseg radova te jezik radova. Navedene analize provedene na cijelom spomenutom razdoblju rezultate i raspravu u zaključku prikazuju longitudinalno na dvjema razinama: prva je razina od 1958. do 1984., a druga od 1985. do 2017. godine. Prijelomna, 1984. godina odabrana je zato što je tada utemeljena Katedra za arhivistiku na Odsjeku na informacijske i komunikacijske znanosti kako bi se dodale informacije za interpretaciju razvoja arhivistike kao discipline. Dodatno, u dijelu zadnjeg razdoblja (2001. – 2017.) metodološki razvijena kategorizacija omogućila je uvid u zastupljenost određenih standardiziranih temeljnih koncepata suvremene arhivistike, koji, uz tradicionalne, uključuju i nove koncepte kao što su: digitalizacija, informatizacija, očuvanje autentičnosti digitalnih zapisa, proces digitalnog očuvanja, digitalni arhivi i dr. Pri tome se posebna pozornost pridodaje prelasku u digitalno umreženo okruženje. Članci sadržajnog istraživanja označeni su na temelju naslova, sažetaka i ključnih riječi. U slučaju nedoumica, pregledani su i cjeloviti tekstovi radova.

Navedeni pristup stručne kvalitativne procjene usmjerenja članaka omogućio je da se sve već navedene scientometrijske okosnice provedu zasebno unutar svake dobivene skupine članaka. Budući da su dobiveni istim determinističkim procesom, tako dobiveni izvještaji izravno su usporedivi. Navedeno istraživanje pruža uvid u arhivističke specijalizacije te u razlike (ili njihov manjak) u publikacijskim i uredničkim aktivnostima te značajnim autorima i institucijama iz kojih dolaze.

Kvalitativna istraživačka analiza *Arhivskog vjesnika*, u ovom radu, sastoji se od niza statističkih procedura koje se temelje na sakupljanju dihotomnih podataka, to jest onih podataka koji mogu poprimiti vrijednost 0 (članak koji nema dodanu vrijednost za arhivistiku) i 1 (članak koji ima dodanu vrijednost za arhivistiku). Ove su tehnike prikladne ondje gdje se ključne riječi i zadani entiteti mogu lakše izbrojiti ili razvrstati nego izmjeriti. Same su tehnike numerički bazirane. U ovom istraživanju kvalitativne rekonstrukcije suvremene arhivistike počivaju na tekstualnim zapisima koji sadržavaju stručne termine koji prikazuju razdoblja razvoja arhivistike od povijesti arhivske struke do arhivistike kao suvremene

znanosti. Glavni indikatori za postizanje cilja kvalitativnim istraživanjem razvrstani su u dvije faze.

U prvoj fazi istraživanja (1958. – 2017.) analizirano je sedam osnovnih pokazatelja formalnih obilježja *Arhivskog vjesnika*: politika uredništva, sadržajna struktura, ukupan broj članaka, ukupan broj autora, ukupan broj vrsta radova, opseg članaka i jezici publiciranja.

U drugoj fazi istraživanja (1958. – 2017.) analizirano je sedam predmetnih obilježja znanstvenih članka koja trebaju odgovarati sadržaju teksta: naslov, sažetak, ključne riječi, izvorni znanstveni rad, pregledni rad, stručni rad, izlaganje sa znanstvenog skupa.

Primarne su okosnice ovog rada u istraživačko-sadržajnoj analizi časopisa *Arhivski vjesnik* te prvobitno uključuju razliku između arhivistike i arhivistike u digitalnome okruženju.

Ključne riječi: *Arhivski vjesnik, arhivistika, sadržajna analiza, scietnometrija, standardi, norme, arhivsko zakonodavstvo, digitalno očuvanje, digitalni arhivi*

SUMMARY

This thesis will give an insight into the development of archival science as contemporary science through the quantitative and qualitative analysis of the content of the journal *Bulletin d'archives* in the period from 1899. to 2017. Overall, research will follow the development of archival science as a scientific discipline through an analysis of three periods. In the first period, from 1899. to 1945., the published articles will be analysed in the period when the journal was dealing exclusively with historical topics. In the second period, from 1958 to 1980, content will be analysed starting from the first year available from the *Hrcak* portal. The first two periods (1899. - 1945. and 1958. - 1980.) were explored by content analysis of relevant works, particularly editorial editorials, which, since they point to editorial policy, are most relevant to determining the scope and scope of this journal, including Croatian archivistics. The content analysis implies a solid backbone through which data is recorded for later comparison and analysis. The primary framework under which articles are marked include the difference between historical, traditional-archivist and digital-archivist orientation. The third period, from 1981. to 2017., was analyzed by content, but also with scientometric methods and tools, with a breakthrough in 1984. when it was founded by the Department of Archives and Documentary at the Faculty of Philosophy of the University of Zagreb, and paralel to this event it also links the development of contemporary archivistics as a scientific discipline. The above mentioned periods are preceded by statistical analysis and analysis of the period from 1899. to 1945., which gives insight into the structure of the journal, the total number of titles and works, authorship and the scope of the journal according to editorial policy.

From 2001. to 2017., articles are being explored to analyze a specially developed three-step categorization to provide insight into the development of contemporary, particularly digital themes. A more precise analysis of the topic was also possible to systematically incorporate keywords that began in 2000., the classification of which is presented through the frequency of articles. The year 2001. was chosen as the beginning of this period for the formation of the new editorial office of the Archives and the maintenance of the first Congress of Croatian Archives, and in this period the most extensive analyzes were carried out. The total corpus of published digitized publications, for the period from 1899. to 2017., includes 2471 articles.

The last period (1981. - 2017.) was explored in the same way as the previous comparison, but further examined by the scientometric methods and indicators that include authorship of works, author's productivity and the most productive authors, network of authors, types of works, scope of work and language works. The above-mentioned analyzes carried out throughout the mentioned period have the results and discussion in the conclusion presented longitudinally at two levels: the first level is from 1958. to 1984. and the second level is from 1985. to 2017. The selection of the breakthrough in 1984. was that the Department of Archival Sciences at the Department of Information and Communication Sciences was founded. to provide information for the interpretation of the development of archivistics as a discipline. Additionally, in the part of the last period (2001. - 2017.) the methodologically developed categorization provided an insight into the representation of certain standardized basic concepts of contemporary archivistics, which, in addition to traditional, includes new concepts such as digitization, computerization, digital document authentication, digital process preservation, digital archives etc. At this point, special attention is given to the transition to a digital networked environment. Content research articles marked by titles, summaries, and keywords. In case of doubt, full texts of the works were also consulted.

These approach to professional qualitative assessment of the direction of the articles has enabled the already mentioned scientometric bases to be implemented separately within each group of articles obtained. Since they were obtained by the same deterministic process, the reports thus obtained are directly comparable. This research provides insight into archivist specialization and the differences (or their lack) in publishing and editorial activities as well as significant authors and institutions from which they come from.

The qualitative research analysis of the *Bulletin d'archives*, in this paper, consists of a series of statistical procedures based on the collection of dichotomous data, that is, those data that can reach the value of 0 (an article that does not have value for archivistics) and 1 (an article which has added value for archivistics). These techniques are appropriate where keywords and default entities can be more easily counted or sorted than measured. The same techniques are numerically based. In this research of qualitative reconstruction of contemporary archivistics, they are based on textual records containing expert terms depicting

periods of archival development from archival history to archivistics as modern science. The main indicators for achieving the goal by qualitative research are divided into two phases:

In the first phase of the research (1958. - 2017.), seven basic indicators of the formal features of the *Bulletin d'archives* were analyzed: editorial policy, content structure, total number of articles, total number of authors, total number of works, scope of articles and publication language.

In the second phase of the research (1958. - 2017.), seven subject-specific characteristics of scientific articles were analyzed, which should correspond to the content of the text: title, abstract, keywords, original scientific paper, review work and professional work.

The primary cornerstones of this work are in the research-content analysis of the journal *Bulletin d'archives* and originally include the difference between archivists and archivists in the digital environment.

Key words: *Bulletin d'archives, archivistics, content analysis, scientometrics, standards, norms, archive legislation, digital preservation, digital archives*

SADRŽAJ

1. UVOD	- 1 -
1.1. Povijesni razvoj arhivistike u svijetu	- 6 -
1.2. Status arhivistike i dokumentalistike unutar polja informacijskih i komunikacijskih znanosti.....	- 22 -
1.3. Povijesni razvoj arhivistike u Hrvatskoj.....	- 30 -
1.4. Povijesni razvoj časopisa <i>Arhivski vjesnik</i>	- 40 -
1.5. Zaključak	- 43 -
2. ARHIVISTIKA	- 44 -
2.1. Uloga arhivskog zakonodavstva u razvoju arhivistike	- 44 -
2.2. Provedbeni propisi	- 47 -
2.3. Ostali srodni propisi i drugi zakoni vezani za arhivske propise	- 49 -
2.4. Arhivske norme i standardi.....	- 52 -
2.5. Zaključak	- 63 -
3. ARHIVISTIKA U DIGITALNOME OKRUŽENJU.....	- 65 -
3.1. Digitalno očuvanje.....	- 65 -
3.2. Dodatne strategije za očuvanje digitalnih objekata	- 74 -
3.2.1. Izazovi digitalnog očuvanja	- 81 -
3.3. Zaključak	- 86 -
4. CILJEVI ISTRAŽIVANJA.....	- 88 -
4.1. Zaključak	- 92 -
5. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA	- 93 -
5.1. Sadržajna analiza	- 97 -
5.2. Scientometrija.....	- 104 -
5.3. Zaključak	- 118 -
6. REZULTATI I RASPRAVA	- 120 -

6.1. Sadržajno-statistička analiza objavljenih članaka časopisa <i>Arhivski vjesnik</i> prema uredničkoj politici u razdoblju od 1899. do 1945. godine	120 -
6.1.1. Urednička politika u razdoblju od 1899. do 1920. godine	123 -
6.1.2. Urednička politika u razdoblju od 1925. do 1939. godine	170 -
6.1.3. Urednička politika u 1941. godini	181 -
6.1.4. Urednička politika u 1945. godini	185 -
6.2. Objavljeni članci i njihova obilježja prema uredničkoj politici u razdoblju od 1958. do 1980. godine	189 -
6.3. Sadržajno-scientometrijska analiza objavljenih članaka i njihova obilježja prema uredničkoj politici u razdoblju od 1981. do 1990. godine	240 -
6.3.1. Izvorni znanstveni članci u razdoblju od 1981. do 1990. godine	249 -
6.3.2. Pregledni radovi u razdoblju od 1981. do 1990. godine	254 -
6.3.3. Stručni radovi u razdoblju od 1981. do 1990. godine	269 -
6.3.4. Izlaganja sa skupova u razdoblju od 1981. do 1990. godine	273 -
6.4. Sadržajno-scientometrijska analiza objavljenih članaka i njihova obilježja prema uredničkoj politici u razdoblju od 1991. do 2000. godine	281 -
6.4.1. Izvorni znanstveni članci u razdoblju od 1991. do 2000. godine	290 -
6.4.2. Pregledni radovi u razdoblju od 1991. do 2000. godine	296 -
6.4.3. Stručni radovi u razdoblju od 1991. do 2000. godine	310 -
6.4.4. Izlaganja sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine	336 -
6.5. Sadržajno-scientometrijska analiza objavljenih članaka i njihova obilježja prema uredničkoj politici u razdoblju od 2001. do 2009. godine	352 -
6.5.1. Izvorni znanstveni članci u razdoblju od 2001. do 2009. godine	361 -
6.5.2. Pregledni radovi u razdoblju od 2001. do 2009. godine	367 -
6.5.3. Stručni radovi u razdoblju od 2001. do 2009. godine	387 -
6.5.4. Izlaganja sa skupova u razdoblju od 2001. do 2009. godine	405 -
6.6. Sadržajno-scientometrijska analiza objavljenih članaka i njihova obilježja prema uredničkoj politici u 2010. godini	424 -

6.6.1.	Izvorni znanstveni članci u 2010. godini	430 -
6.6.2.	Pregledni radovi u 2010. godini	431 -
6.6.3.	Stručni radovi u 2010. godini	438 -
6.7.	Sadržajno-scientometrijska analiza objavljenih članaka i njihova obilježja prema uredničkoj politici u razdoblju od 2011. do 2014. godine	443 -
6.7.1.	Izvorni znanstveni članci u razdoblju od 2011. do 2014. godine.....	449 -
6.7.2.	Pregledni radovi u razdoblju od 2011. do 2014. godine	458 -
6.7.3.	Stručni radovi u razdoblju od 2011. do 2014. godine	470 -
6.8.	Sadržajno-scientometrijska analiza objavljenih članaka i njihova obilježja prema uredničkoj politici u razdoblju od 2015. do 2016. godine	478 -
6.8.1.	Izvorni znanstveni članci u razdoblju od 2015. do 2016. godine.....	484 -
6.8.2.	Pregledni radovi u razdoblju od 2015. do 2016. godine	490 -
6.8.3.	Stručni radovi u razdoblju od 2015. do 2016. godine	499 -
6.9.	Sadržajno-scientometrijska analiza objavljenih članaka i njihova obilježja prema uredničkoj politici u 2017. godini	502 -
6.9.1.	Izvorni znanstveni članci u 2017. godini	506 -
6.9.2.	Pregledni radovi u 2017. godini	509 -
6.9.3.	Stručni radovi u 2017. godini.....	512 -
6.9.4.	Izlaganja sa skupova u 2017. godini	515 -
7.	ANALITIČKI PRIKAZ RAZVOJA ARHIVISTIKE U DVIJE CJELINE NA RAZINI ČASOPISA <i>ARHIVSKI VJESNIK</i>	516 -
7.1.	Objavljeni članci i njihova obilježja do osnutka Katedre za arhivistiku u razdoblju od 1958. do 1984. godine	516 -
7.2.	Objavljeni članci i njihova obilježja od osnutka Katedre za arhivistiku u razdoblju od 1985. do 2017. godine	523
8.	ZAKLJUČAK	538
9.	LITERATURA I IZVORI.....	549
9.1.	Literatura	549

9.2.	Izvori.....	556
10.	POPIS TABLICA, GRAFIKONA I SLIKA	561
10.1.	Popis tablica	561
10.2.	Popis grafikona	569
10.3.	Popis slika	574
11.	ŽIVOTOPIS AUTORICE S OBJAVLJENIM POPISOM RADOVA	575

The individual has always had to struggle to keep from being overwhelmed by the tribe.

If you try it, you will be lonely often, and sometimes frightened.

But no price is too high to pay for the privilege of owning yourself.

Friedrich Nietzsche

1. UVOD

Znanstveno-stručni časopis *Arhivski vjesnik* promiče arhivistiku kao autonomnu znanstvenu disciplinu. *Arhivski vjesnik* referira se u *Academic Search Ultimate*, *Library and Information*, *Science Technology Abstracts (LISTA)*, *Library & Information Science Product Family*, *Computer and Information Systems Abstracts*, *European Research Index for Humanities (ERIH)*. Objavljuje se potporom Ministarstva kulture i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. Prva godina objavljivanja *Arhivskog vjesnika* jest 1899., dok je na portalu *Hrčak* aktivan od 2006. Iako je prema klasifikaciji Ministarstva znanosti i obrazovanja časopis svrstan u područje društvenih znanosti, na portalu *Hrčak*¹ svrstan je i u humanističke znanosti. Arhivska teorija i praksa središte su interesa časopisa, s osvrtnom na suvremene tendencije razvoja novih medija i informacijskih tehnologija koje bitno utječu na arhivsku struku. Arhivistiku kao znanstvenu disciplinu slijede povijest institucija i arhivistički srodne discipline. Promjena s kojom se suočava suvremena arhivistika jest način očuvanja digitalnih zapisa. U tom smislu pojavljuju se pojmovi kao što su: digitalizacija, informatizacija, očuvanje autentičnosti digitalnih zapisa, proces digitalnog očuvanja, digitalni arhivi i dr.

Ovaj rad scientometrijskom i sadržajnom analizom članaka središnjega hrvatskog arhivističkog časopisa *Arhivski vjesnik* prikazuje razdoblje prelaska od arhivistike kao pomoćne povijesne znanosti, čija je osnovna zadaća bila strukturna organizacija velike količine papirnatih dokumenata u arhivske fondove, do suvremene znanosti čije su standardizirane norme postale ključne za očuvanje digitalnih zapisa. Analiza je provedena u trima razdobljima. U prvom razdoblju (1899. – 1945.) izvedena je sadržajna analiza u vremenu u kojem su prevladavale povijesne teme, u drugom razdoblju (1958. - 1980.) analiziran je razvoj arhivske teorije i prakse koja ima svoje temelje u arhivskom zakonodavstvu, a u trećem razdoblju (1981. – 2017.) scientometrijskim metodama i alatima analiziran je razvoj arhivistike kao suvremene znanstvene discipline u kontekstu razvoja digitalne tehnologije. Ovim trima analizama prethodi statistička analiza i analitika za sve uredničke politike, koja daje uvid u strukturu časopisa, ukupan broj naslova i radova,

¹ HRČAK. Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske. URL: <https://hrcak.srce.hr/> (1. 8. 2018.)

autorstva te opseg časopisa u skladu s uredničkim politikama. Glavni indikatori za postizanje cilja kvalitativnim istraživanjem razvrstani su u dvije faze.

U prvoj fazi istraživanja (1958. – 2017.) analizirano je sedam osnovnih pokazatelja formalnih obilježja *Arhivskog vjesnika*: politika uredništva, sadržajna struktura, ukupan broj članaka, ukupan broj autora, ukupan broj vrsta radova, opseg članaka i jezici publiciranja.

U drugoj fazi istraživanja (1958. – 2017.) analizirano je sedam predmetnih obilježja znanstvenih članka koja trebaju odgovarati sadržaju teksta: naslov, sažetak, ključne riječi, izvorni znanstveni rad, pregledni rad, stručni rad, izlaganje sa znanstvenog skupa. Od 2001. do 2017. godine članci se istražuju i analiziraju posebno razvijenom kategorizacijom u tri koraka kako bi se pružio uvid u razvoj suvremene, posebno digitalne, tematike, prikazanom u Tablica 1., u poglavlju „Ciljevi istraživanja“. Precizniju analizu zadane tematike omogućilo je i sustavno uvrštavanje ključnih riječi koje je započelo 2000. godine (zbog toga je i odabrana prijelomna, 2001. godina), čija je klasifikacija prikazana kroz frekventnost u člancima.

Grupiranjem 15 elemenata analize sadržaja u tri osnovne kategorije koje su integrirane u ovo istraživanje izvode se zaključci kao odgovori na zadana pitanja. Prvo se izvode zaključci o časopisu *Arhivski vjesnik* kroz analitičko-povijesni presjek (urednička razdoblja i glavni urednici), zatim se opisuju i izvode zaključci o glavnim sadržajnim obilježjima časopisa (vrsta, autor, naslov, sažetak i ključne riječi) vezanih za arhivistiku i arhivistiku u digitalnome okruženju. Te su dvije kategorije pozicionirane u kontekstu osnovne istraživačke paradigme na razini časopisa *Arhivski vjesnik*. Glavna tablica 1. u poglavlju „Ciljevi istraživanja“ prikazuje 15 načina analize sadržaja u smislu njihove opće namjene, elementa istraživačke paradigme na koju se primjenjuju i općeg pitanja o digitalnoj arhivistici na koje se namjeravaju aplicirati. Istraživačko-sadržajni rezultati povijesne arhivistike relevantni su s obzirom na članke vezane za povijesna istraživanja i povijest institucija, nadalje, arhivistika se referira na članke koji sadržajno tematiziraju arhivsku službu i djelatnost, arhivsko zakonodavstvo i provedbene propise, obavijesna pomagala i inventare, arhivski fond, izlučivanje, vrednovanje, zaštitu i preuzimanje gradiva, obrazovanje arhivista, evidencije, upravljanje zapisima, uredsko poslovanje i klasifikacijski sustav, kategorizaciju stvaratelja ili posjednika gradiva, *ISAD(G)*, *ISAAR(CPF)*, norme i standarde za opis arhivskog gradiva i arhivski fond, dok arhivistika u digitalnome okruženju implicira dostignuća vezana za

informatičke tehnologije, zaštitu elektroničkoga gradiva, očuvanje autentičnosti zapisa svih vrsta, digitalni arhiv, otvoreni arhivski informacijski sustav, računalni oblak, ulančane blokove – digitalni potpis, sustav za upravljanje poslovnim sadržajem, upravljanje elektroničkim zapisima, informacijske tehnologije, norme i standarde digitalnog očuvanja, arhivsko zakonodavstvo i digitalizaciju.

Suvremena je arhivistika naslijedila svoju povijest započetu s dvama najranijim arhivskim priručnicima. Prvi priručnik autora Jacob von Rammingen pod naslovom *Von der Registratur*² izrađen je u rukopisu još 1540. godine, a zatim je tiskan 1571. godine u Heidelbergu. Drugi je priručnik iz 1632. godine autora Bonifacia, naslova *De Archivis*.³ Arhivistika je proizašla iz diplomatike, discipline koja poučava kritičku analizu dokumenata. Nadalje, *Priručnik za raspored i opis arhiva*⁴ iz 1898. godine prvi je pružio prvobitni opis načela provenijencije i ustvrdio da je izvorni red bitan element arhivskog uređenja i opisa. Provenijencija u arhivistici odnosi se na „podrijetlo ili izvor nečega, informacije o podrijetlu, skrbništvo i vlasništvo nad nekom stavkom ili zbirkom“. Provenijencija, temeljno načelo arhiva, odnosi se na pojedinca, obitelj ili organizaciju koja je stvorila ili primila stavke u zbirci. U praksi provenijencija diktira načelo u kojemu se zapisi različitih izvora trebaju čuvati odvojeno kako bi se sačuvalo njihov izvorni kontekst. Kao metodologija, provenijencija služi za opisivanje zapisa na razini serije. U tom se kontekstu pojavljuje se uvriježeni termin na francuskom jeziku *respect des fonds* (načelo provenijencije) koji u prijevodu ima značenje standardnog termina „izvorni poredak“. Fundamentalni znanstvenici s područja arhivistike značajni za njezin razvoj jesu: Schellenberg, Jenkinson, Cook, Harris, McKemmish, Gilliland, Hedstrom, Samuels, Duranti i Bearman, kojima je posvećeno posebno poglavlje u ovom radu.

Od 70-ih godina prošloga stoljeća, nakon uvođenja računalne tehnologije u arhive, arhivisti su sve više počeli prepoznavati potrebu za razvijanjem zajedničkih standarda radi jednostavnijeg širenja arhivskih opisnih informacija. Temeljni arhivistički standardi jesu:

² Rammingen, von, J. (1571). *Von der Registratur, Vnd jren Gebäwen vnd Regimenten*. Heidelberg. URL: <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0001/bsb00010487/images/> (9. 1. 2019.)

³ Bonifacius, B. (1632). *De archivis liber singularis*. Venetiis. URL: https://books.google.hr/books?id=IvI ngEACAAJ&printsec=frontcover&hl=hr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false (9. 1. 2019.)

⁴ Muller S.; Feith J. A.; Fruin R. (2003). *Manual for the Arrangement and Description of Archives*. Chicago. IL : Society of American Archivists. URL: <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=mdp.39015057022447;view=1up;seq=2>. (2. 8. 2018.)

*RAD*⁵ (engl. *Rules of Archival Description*) standard je koji je razvijen u Kanadi, a kojemu je pandan onaj iz SAD-a, naziva *DACS*⁶ (engl. *Describing Archives: A Content Standard*). Zajednički standardi arhivista za strukturiranje opisnih metapodataka oslanjaju se na: *ISAD(G)*⁷ (engl. *General International Standard Archival Description - Second edition, 2011.*) i *ISAAR(CPF)*⁸ (engl. *International Standard Archival Authority Record for Corporate Bodies, Persons and Families, 2nd Edition, 2011.*).

S druge strane, digitalno očuvanje⁹ uključuje provedbu politika i strategija kako bi se osiguralo da digitalizirani dokumenti ostanu autentični, pouzdani, uz nepromijenjeni integritet te iskoristivi (zajedno s *ISO 15489*¹⁰ standardom) tijekom vremena. Zbog novih tehnologija, arhivi su započeli zahvaćati elektroničke i digitalne zapise te zahtijevati nove postupke očuvanja. Nove vrste medija i formata prati kraći životni vijek od papira. Konverzija zapisa iz starih formata u nove, migracija zapisa sa starih medija na nove, emulacija programa i virtualizacija radnih okolina nužni su postupci za očuvanje novih digitalnih zapisa. Stoga su metapodatci, koji se oslanjaju na standard *PREMIS*,¹¹ važan dio digitalnog očuvanja jer čuvaju kontekst i informacije o postupcima digitalnog očuvanja.

Osim arhivistike, važno područje za ovaj rad jest scientometrija¹² koja se temelji na povijesti i razvoju bibliometrijskih pokazatelja te posebnih metoda koji pružaju uvid u publicističke aktivnosti znanstvenika,¹³ autorstvo i produktivnost, suradnju među znanstvenicima, citatnu mrežu literature i time odjek, odnosno utjecaj znanstvenih radova te složene indikatore koji zahvaćaju više od jedne komponente (poput *h-indeksa*). Navedeni je

⁵ RAD Rules of Archival Description. (2008). URL:

http://www.cdncouncilarchives.ca/RAD/RADComplete_July2008.pdf (9. 1. 2019.)

⁶ DACS Describing Archives: A Content Standard. (2013). URL: http://files.archivists.org/pubs/DACS2E-2013_v0315.pdf (9. 1. 2019.)

⁷ ISAD(G). General International Standard Archival Description - Second edition (2011). URL:

<https://www.ica.org/en/isadg-general-international-standard-archival-description-second-edition> (10. 1. 2019.)

⁸ ISAAR(CPF). International Standard Archival Authority Record for Corporate Bodies, Persons and Families, 2nd Edition. (2011). URL: <https://www.ica.org/en/isaar-cpf-international-standard-archival-authority-record-corporate-bodies-persons-and-families-2nd> (10. 1. 2019.)

⁹ Stančić, H. (2005). *Teorijski model postojanog očuvanja autentičnosti elektroničkih informacijskih objekata*. Doktorski rad. Zagreb: Filozofski fakultet.

¹⁰ International standard ISO 15489-1. URL:

<https://static1.squarespace.com/static/5a1c710fbce17620f861bf47/t/5a45d41353450a6f05e9b138/151452571679/5/ISO%2B15489-1-2016.pdf> (9. 1. 2019.)

¹¹ PREMIS (2013). Preservation Metadata Maintenance Activity. URL: <https://www.loc.gov/standards/premis/> (2. 8. 2018.)

¹² Price, D. J. S. (1963). *Little science, big science*. New York: Columbia University Press.

¹³ Jokić, M. (2005). *Bibliometrijski aspekti vrednovanja znanstvenog rada*. Zagreb: Sveučilišna knjižara.

pristup orijentiran prema proučavanju velikih korpusa literature i potpomognut je posebnim bazama podataka, tzv. citatnim indeksima.¹⁴ Usto, u scientometriji se često analizira i tematika radova te se pristupa i kvalitativno¹⁵, kada je potrebno dubinski obraditi uže definirane korpusne znanstvene ili stručne literature. Kvalitativni pristup dubinske analize uže definiranog korpusa o digitalnoj arhivistici osnovni je princip na kojemu se temelji istraživanje u ovom radu, Kada se navedeni postupci saberu, scientometrijom je moguće provoditi jasno definirana istraživanja razvoja i obilježja znanstvenih disciplina, koja će se rabiti i u ovom radu.¹⁶

U *Arhivskom vjesniku* do danas su objavljena dva rada na temu sličnih istraživanja. Prvi rad¹⁷ objavljen je 1997. godine i u njemu je obrazložena problematika tezaurusa s obzirom na arhivske obilježja i potrebe. Autor pritom nije razmatrao određeno predmetno područje, npr. arhivistiku kao znanstvenu disciplinu, nego ukupnost tema nekog područja koje su predočene u sačuvanom arhivskom gradivu te potom prikazane u obavijesnim pomagalima. Predmetna područja na koja se tezaurus odnosio bili su skupovi svih fondova i zbirke neke ustanove. Autor je s osloncem na neke teorijske tekstove izlagao bitna obilježja za razumijevanje pojma tezaurusa te ih je problematizirao s obzirom na specifično područje arhivske struke.

Drugi je rad¹⁸ bibliometrijska analiza (do sada i jedina) *Arhivskog vjesnika* iz 2010. godine. Podatci koji su bili predmet tog istraživanja jesu: broj članaka, kategorizacija članka, broj autora (ustanova), općenita zastupljenost tema u zadanom razdoblju od godišta 44. (2001.) do 52. (2009.). U devet brojeva objavljeno je 399 radova, od čega je 101 (25,31 %) kategorizirani rad.

¹⁴ De Bellis, N. (2009). *Bibliometrics and Citation Analysis: From the Science Citation Index to Cybermetrics*. Lanham: Scarecrow Press.

¹⁵ Neuendorf, K. A. (2017). *The Content Analysis Guidebook*. Second Edition. Cleveland: State University. URL: <https://academic.csuohio.edu/kneuendorf/SkalskiVitae/SkalskiNeuendorfCajigas17.pdf> (1. 9. 2018.)

¹⁶ Zauder, K. (2014). *Razvoj scientometrije praćen kroz časopis Scientometrics od početka izlaženja 1978. do 2010. godine*. Doktorski rad. Zagreb: Filozofski fakultet.

¹⁷ Zakošek, B. (1997). *Tezaurusi u arhivskoj djelatnosti?*. *Arhivski vjesnik*. (40), str. 157-170. URL: <https://hrcak.srce.hr/11133> (7. 8. 2018.)

¹⁸ Martek, A.; Šute, S. (2010). *Bibliometrijska analiza časopisa Arhivski vjesnik u razdoblju od 2001. do 2009.* *Arhivski vjesnik*. 53 (1), str. 165-176. URL: <https://hrcak.srce.hr/62500> (1. 8. 2018)

1.1. Povijesni razvoj arhivistike u svijetu

Prema definiciji Luciane Duranti i Heather MacNeil, arhivska znanost „...koja je nastala iz diplomatike u XIX. stoljeću, skup je koncepata i metoda usmjerenih na proučavanje zapisa u smislu njihovih dokumentarnih i funkcionalnih odnosa te načina na koji kontroliraju se i komuniciraju“.¹⁹ Arhivska znanost nije imala formalni početak. Tradicionalno, arhivska je znanost uključivala proučavanje metoda za očuvanje predmeta u skladištima pod kontroliranim klimatskim uvjetima. To je također uključivalo i postupke proučavanja, katalogiziranja, pristupanja, pronalaženja određenih predmeta i sigurnim rukovanjem njima. Kasnija pojava digitalnih dokumenata zajedno s razvojem elektroničkih baza podataka dovela je do toga da arhivistika kao znanstvena disciplina ponovno mora procijeniti svoja sredstva i ciljeve.²⁰ Kako je u uvodnome dijelu rečeno, Jacob von Rammingen (1510. – 1582.), osim toga što je napisao rukopis najranijega poznatog arhivskog priručnika, bio je i stručnjak za registre. Registar je termin koji dolazi od njemačke riječi *Registraturen*, što je poslije postalo poznato kao arhiv.²¹ Rammingen je izradio registar gradskog vijeća u Augsburgu, gradu u Njemačkoj. Međutim, budući da nije mogao prisustvovati sastanku vijeća, opisao je strukturu arhiva i upravljanje njime u pisanom obliku. Navedeni rukopis nije prvi rad o arhivskoj znanosti, jer i Rammingen sam spominje raniju literaturu o vođenju evidencije, no ti, raniji priručnici nisu se objavljivali.

Zbog potrebe očuvanja zapisa, u vrijeme Francuske revolucije između 1789. i 1790. godine, osnovan je prvi središnji arhiv i to je današnji Nacionalni arhiv Francuske²² (franc. *Archives Nationales de France*) koji je iz početka bio Državni arhiv, a poslije, 1794. Godine, redefiniran je u Središnji arhiv. Ovo je bio prvi neovisni nacionalni arhiv čiji je cilj bio očuvanje i pohranjivanje dokumenata i zapisa kakvi jesu. Nacionalni arhivi nastali su u

¹⁹ Duranti, L., MacNeil H. (1996). *The Protection of the Integrity of Electronic Records: An Overview of the UBC-MAS Research Project*. *Archivaria*. 1 (42), str. 46–67. Retrieved 2007-02-16. URL: <https://archivaria.ca/index.php/archivaria/article/view/12153/13158> (25. 12. 2018.)

²⁰ *Standards for Archival Description: A Handbook*. Society of American Archivists. Archived from the original on 5 April 2007. Retrieved 2007-04-03. URL: <http://www.archivists.org/catalog/stds99/foreword.html> (25. 12. 2018.)

²¹ Weidling, T. (2013). *Den äldsta arkivläraren: Jacob von Rammingens båda läroböcker i registratur- och arkivskötsel från 1571, samt en monografi om arkiv från 1632 av Baldassare Bonifacio. The oldest archival science: Jacob von Rammingen's two manuals of registry and archival management from 1571, and a monography on archives from 1632 by Baldassare Bonifacio*. *Scandinavian Journal of History* (in Swedish). 38 (2), str. 270–271. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/03468755.2013.776405> (25.12.2018.)

²² Archives nationales de France. Official website. URL: <http://www.archivesnationales.culture.gouv.fr/> (26. 12. 2018.)

vrijeme Francuske revolucije državnim dekretom iz 1794. godine koji je obvezao centralizirati sve arhivalije Francuske revolucije privatnih i javnih arhiva koje su prethodno arestirali revolucionari. Zakonom iz 1796. godine stvorene su specijalne zbirke arhiva (franc. *archives départementales*) kako bi se ublažilo opterećenje Nacionalnog arhiva u Parizu, stvarajući tako posebne zbirke francuskih arhiva kakve danas poznajemo. Godine 1800. Nacionalni arhivi postali su autonomno tijelo francuske države. Danas količinski sadržavaju oko 406 km dokumenata (riječ se o ukupnoj dužini polica), čija se masa dokumenata povećava svake godine, dok se izvorni dokumenti pohranjeni u državnim arhivima kreću u količini od oko 625 km (do danas).

Taj je trend vrlo brzo stekao popularnost i uskoro su druge zemlje počele uspostavljati nacionalne arhive (u Hrvatskoj se nazivaju područnim ili županijskim arhivima) zbog istih razloga, da bi održavali i čuvali svoje zapise kako su nastajali i kako su zaprimljeni.²³ Nadolazeće kulturne i znanstvene promjene također su pomogle u stvaranju ideje i prakse očuvanja zapisa. Potkraj XVIII. stoljeća u Europi su osnovani mnogi muzeji, nacionalne knjižnice i nacionalni arhivi, koji su omogućili osiguranje očuvanja europske kulturne baštine.

Slično istraživanje, u današnjem, suvremenom tehnološkom okruženju, koje uključuje uspostavljanje digitalnih arhiva i politiku dugoročnog očuvanja digitalnih zapisa u odabranim nacionalnim arhivima zemalja Europske unije, provela je Lana Žaja. Cilj istraživanja bio je istražiti politike i postupanja digitalnog očuvanja svih vrsta zapisa u javno dostupnim podacima i strateškim dokumentima na mrežnim stranicama arhiva Austrije, Belgije, Estonije, Francuske, Hrvatske, Italije, Litve, Njemačke, Poljske, Slovenije i Velike Britanije.²⁴

Nakon Francuske revolucije 1799. godine u francuskom je društvu došlo do pojave ponovnog otkrivanja i uvažavanja povijesnih arhivskih zapisa. Zapisi su počeli „stjecati

²³ Cloonan, M. V. (2010.) *Preserving Records of Enduring Value in Currents of Archival Thinking*. ed. Terry Eastwood and Heather MacNeil (Santa Barbara, California: Libraries Unlimited), str. 69-88.

²⁴ Žaja, L. (2019). *Politika digitalnog očuvanja u javno dostupnim podacima i strateškim dokumentima na mrežnim stranicama odabranih nacionalnih arhiva zemalja Europske Unije*. 51. savjetovanje hrvatskih arhivista. Zbornik Hrvatskoga arhivističkog društva: Upravljanje elektroničkim gradivom i suvremena arhivska praksa. Slavonski Brod, str. 147-169. URL: <https://had-info.hr/images/dokumenti/savjetovanja/HAD-zbornik-2019.pdf>. (30. 3. 2020.)

dostojanstvo nacionalnih spomenika“,²⁵ a briga o zapisima bila je povjerena znanstvenicima koji su bili podučeni za rad u knjižnicama.²⁶ Naglasak je bio na povijesnim istraživanjima, a činilo se očitim, u to vrijeme, da bi se zapisi trebali uređivati i katalogizirati na način koji bi olakšavao svaku vrstu znanstvene upotrebe, odnosno znanstvenog istraživanja. Kako bi se poduprla istraživanja, uspostavljene su umjetne sustavne zbirke, često uređene po temama, a zapisi su bili katalogizirani s pomoću tih shema. Arhivskim se dokumentima pristupalo iz perspektive bibliotekarstva te se događalo da bi zapisi koji su bili organizirani prema umjetnim klasifikacijskim shemama često izgubili svoj izvorni kontekst od stvaranja. Zbog ovog gubitka izvornosti i autentičnosti zapisa došlo je do obveznog arhivskog angažmana koji je postao poznat kao tehnika pod nazivom „tradicija povijesnih rukopisa“. Ta tehnika obrade povijesnih rukopisa i zapisa temeljenih na načelima knjižničarstva koji naglašavaju predmete umjesto zbirki²⁷ bila je uvriježena praksa prije nastanka provenijencije.²⁸

Provenijencija ili princip „poštovanja fondova“ i „izvornog poretka“ usvojen je u Belgiji i Francuskoj oko 1840. godine i širio se diljem Europe tijekom sljedećih desetljeća. Francuski termin *respect des fonds* ili *le respect pour les fonds* princip je arhivske teorije koji predlaže grupiranje zbirki arhivskih zapisa prema njihovim fondovima – to jest, prema upravi, organizaciji, pojedincu ili subjektu u kojem su stvoreni ili iz kojih su zaprimljeni.²⁹ Taj je princip bio glavni način kojim su se arhivski materijali sređivali i opisivali u tadašnjim arhivima s kraja XIX. i XX. stoljeća. Teorija polazi od toga da sređivanje grupa zapisa prema stvaratelju, osigurava autentičnost i izvorni kontekst dokazivanjem odnosa između zapisa i boljeg razumijevanja okoline njihova stvaranja. Nakon uspona državnih arhiva u Francuskoj i Prusiji, sve veći broj suvremenih zapisa koji ulaze u arhiv onemogućili su pridržavanje tradicije održavanja povijesnih rukopisa, jer nije bilo dovoljno resursa za organiziranje i klasificiranje svakog zapisa. Provenijencija je dobila svoj najizraženiji zamah u nizozemskom

²⁵ Posner, E. (1940). *Some Aspects of Archival Development Since The French Revolution*. The American Archivist. Vol. 3, br. 3, str. 159-172. URL:

<http://americanarchivist.org/doi/10.17723/aarc.3.3.q64h3343h663402j> (26. 12. 2018.)

²⁶ Douglas, J. (2010). *Origins: Evolving Ideas about the Principle of Provenance in Currents of Archival Thinking*. Ed. Terry Eastwood and Heather MacNeil (Santa Barbara, California: Libraries Unlimited), str. 23-43.

²⁷ Society of American Archivists SAA. Historical manuscripts tradition.

<https://www2.archivists.org/glossary/terms/h/historical-manuscripts-tradition> (26. 12. 2018.)

²⁸ Society of American Archivists SAA: *Provenance is a fundamental principle of archives, referring to the individual, family, or organization that created or received the items in a collection. The principle of provenance or the respect des fonds dictates that records of different origins (provenance) be kept separate to preserve their context.* URL: <https://www2.archivists.org/glossary/terms/p/provenance> (26. 12. 2018.)

²⁹ Duchein, M. (1993). *Theoretical Principles and Practical Problems of Respect des fonds in Archival Science*. Archivaria.

*Priručniku za uređenje i opis arhiva*³⁰ (spomenutom u uvodnom dijelu) koji je objavljen 1898. godine, a napisala su ga tri nizozemska arhivista: Samuel Muller, Johan Feith i Robert Fruin. Taj priručnik daje prvi opis načela provenijencije u kojemu stoji tvrdnja da je „izvorni poredak“ bitno obilježje svakog arhivskog uređenja i opisa.

Iako je predmetna klasifikacija potpomagala znanstvena istraživanja, povjesničari su se počeli brinuti o objektivnosti izvornog materijala. Povjesničari toga doba dopunjavali su rad nizozemskih arhivista i podupirali koncept provenijencije. Za zagovornike je provenijencija objektivna alternativa općenito subjektivnim klasifikacijskim shemama posuđenima od bibliotekarstva. Povjesničari su sve više smatrali da zapise treba održavati u njihovu izvornom redosljedu kako bi bolje odražavali aktivnosti i funkcionalnosti iz kojih su se pojavili. Premda je izvorni poredak općeprihvaćeno načelo, bilo je nekih rasprava oko te teorije glede privatnih arhiva.³¹ Tvrđilo se da izvorni poredak nije uvijek idealan za privatne arhive jer su kudikamo složeniji od organizacijskih arhiva. Međutim, većina ipak radije ostaje vjerna načelu izvornog poretka jer tvrde da se osobni dokumenti stvaraju i održavaju zbog istog razloga kao i organizacijski arhivi te bi stoga trebali slijediti ista načela.

Nadalje, vrednovanje arhivskih zapisa u kontekstu arhivske znanosti procjena je koja se smatra osnovnom arhivskom funkcijom, uz obvezno stjecanje, uređenje i opis, čuvanje i pristup. Službena definicija iz Društva američkih arhivista glasi:

„U arhivskom kontekstu, vrednovanje je proces određivanja da li zapisi i drugi materijali imaju trajnu (arhivsku) vrijednost. Vrednovanje se može obaviti na razini zbirke, autora, serije, datoteke ili stavke. Temeljna odluka o vrednovanju može uključivati brojne čimbenike, uključujući provenijenciju i sadržaj evidencije, njihovu vjerodostojnost i pouzdanost, njihov redosljed i potpunost, njihovo stanje i troškove za njihovo očuvanje i njihovu intrinzičnu vrijednost. Vrednovanje se često provodi unutar veće institucionalne politike prikupljanja informacija i misije.“³² Ovaj stručni termin može se promatrati kao

³⁰ Muller, S.; Fruin, R.; Feith, J. A. (1940). *Manual for the arrangement and description of archives : drawn up by direction of the Netherlands Association of Archivists*. New York: The H. W. Wilson company. str. 225. Retrieved 16 January 2016. URL: <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=mdp.39015005389211;view=1up;seq=4> (26.12.2018.)

³¹ Posner, E. (1940). Nav. dj., str. 15.

³² Pearce-Moses, R. (2005). *A Glossary of Archival & Records Terminology*. Chicago, IL: Society of American Archivists. str. 22. URL: <https://www2.archivists.org/glossary/terms/a/appraisal> (28. 12. 2018.)

ravnoteža između zahtjeva administrativnih ciljeva i ciljeva baštine te između konteksta stvaranja i uporabe zapisa.³³ Ovisno o stupnju njegove ili njegove samostalnosti u donošenju odluka o procjeni, uloga je arhivista više ili manje središnja za sjećanje na instituciju ili društvo. Prema mišljenju Luciane Duranti, vrednovanje je analogija za arhivsku struku u cjelini, dužnost je profesije „djelovati kao posrednik između onih koji stvaraju arhive i onih koji se njima koriste, kao posrednik za stvaranje i čuvanje javnog pamćenja“. Duranti je oprezna u uporabi izraza vrednovanje u kontekstu arhiva, jer uspostavljanje vrednovanja može značiti kompromitiranje odnosa između dokumenata i objektivnih društvenih činjenica koje bi se nehотиčno mogle prenijeti budućim generacijama.³⁴

Ne postoji univerzalan niz zakona ili standarda koji uređuju oblik ili misiju arhivskih institucija.³⁵ Oblici, funkcije i mandati arhivskih programa i institucija razlikuju se ovisno o zemljopisnom položaju i jeziku, prirodi društva u kojemu postoje i ciljevima onih koji kontroliraju arhive. Umjesto toga, postojeći standardi koji su dani na raspolaganje i koji se najčešće primjenjuju jesu: *ICA standard*,³⁶ *ISO standard*³⁷ i *DIRKS standard*.³⁸ Ti standardi imaju funkciju radnih smjernica za arhive koje treba pratiti i prilagođivati, i to na način koji najbolje odgovara njihovim potrebama.

Nakon uvođenja računalne tehnologije u arhivskim repozitorijima, počevši od 70-ih godina prošloga stoljeća, arhivisti su sve više prepoznavali potrebu za razvojem zajedničkih standarda za opisnu praksu kako bi se olakšalo širenje arhivskih opisnih informacija.³⁹ Standard koji su razvili arhivisti u Kanadi, pod nazivom *Pravila za opis arhivskog gradiva*⁴⁰ (engl. *Rules for Archival Description – RAD*), prvi je put objavljen 1990. godine. Kao

³³ Couture, C. (2005). *Archival appraisal: A status report*. Archivaria. 59., str. 102–103.

³⁴ Duranti, L. (1994). *The concept of appraisal and archival theory*. *American Archivist*. 57., str. 341–344.

³⁵ Cunningham, A. (2005). *Archival Institutions*, in *Archives: Recordkeeping in Society*. Ed. Sue McKemmish et al. (Wagga Wagga, New South Wales: Charles Sturt University, Centre for Information Studies), str. 21–22.

³⁶ International Council on Archives ICA. URL: <https://www.ica.org/en/public-resources/standards> (28. 12. 2018.)

³⁷ International Organization for Standardization ISO. URL: <https://www.iso.org/home.html> (28. 12. 2018.)

³⁸ Designing and Implementing Recordkeeping Systems DIRKS. Sveobuhvatan je priručnik za projektiranje i implementaciju sustava za vođenje evidencije, koji opisuje proces stvaranja sustava za upravljanje zapisima, uključujući razne zapise o poslovnim informacijama i transakcijama, kao što je navedeno u Australskom standardu za upravljanje zapisima – AS ISO 15489. DIRKS je razvio Nacionalni arhiv Australije u suradnji s Državnom upravom za evidenciju Novog Južnog Walesa. URL: <https://www.opengov.nsw.gov.au/publications/17383> (28. 12. 2018.)

³⁹ Roe, Kathleen D. (2005). *Arranging & Describing Archives & Manuscripts*. Chicago: Society of American Archivists, str. 3

⁴⁰ Rules for Archival Description - RAD. URL: <http://www.cdncouncilarchives.ca/archdesrules.html> (29. 12. 2018.)

standard, *RAD* nastoji osigurati arhivistima dosljedan i zajednički temelj za opis arhivske građe u fondovima, zasnovan na tradicionalnim arhivskim načelima. Standard sadržaja koji se paralelno primjenjuje u *SAD*-u, a opisuje arhive naziva se *DACS*^{41, 42} (engl. *Describing Archives: A Content Standard - DACS*). Ti su standardi uspostavljeni kako bi se arhivistima pružili alati za opisivanje i stvaranje arhivskoga gradiva dostupnog javnosti.

S druge strane, očuvanje zapisa, poput provenijencije, bavi se izvornim prikazivanjem arhivskoga gradiva. Današnji se arhivisti prije svega bave održavanjem zapisa, zajedno s kontekstom u kojem su oni nastali i čine informaciju dostupnom korisniku.⁴³

Francuski stručni termini *tout ansambl* i *le respect pour les fonds* odnose se na očuvanje zapisa te naglašavaju ideju izvornog zapisa. Ova definicija obuhvaća ideju konteksta i važnost njegova održavanja. Kada se jedan zapis ukloni iz cjeline (fonda) svojih zapisa, on gubi svoje značenje. Da bi se sačuvala cjelovita evidencija, ona mora biti sačuvana u svojoj izvornoj cjelini, inače može izgubiti smisao i značenje.

Za očuvanje konteksta izvornih zapisa u arhivistici ključni su metapodatci, što je uređeno definicijom koja glasi „podatci o podacima“.⁴⁴ Ti podatci mogu pomoći arhivistima da pronađu određeni zapis ili različite zapise unutar određene kategorije. Dodjeljivanjem odgovarajućih metapodataka zapisima ili skupnim podacima, arhivist uspješno čuva cjelokupnost zapisa i kontekst u kojem je stvoren, što omogućuje bolju dostupnost i poboljšava autentičnost zapisa.⁴⁵ Metapodatci sadržavaju kontekstualne podatke koji se odnose na zapis ili skup zapisa. Kako bi se dosljedno sastavili metapodatci te povećala mogućnost otkrivanja arhivske građe za korisnike, kao i podrška čuvanju i čuvanju materijala od strane arhivske ustanove, arhivisti traže standarde koji odgovaraju različitim vrstama metapodataka za različite svrhe, uključujući administrativni opis, čuvanje i digitalno

⁴¹ Describing Archives: A Content Standard - DACS. Standard je koji se primjenjuje za opisivanje materijala u arhivu. Prvi put ga je usvojilo Društvo američkih arhivista (SAA) u ožujku 2004. godine, DAC je ažuriran u drugom izdanju 2013. godine. DACS je odobreni skup pravila koja se primjenjuju za arhivske opise i smjernice za izradu preglednih zapisa u arhivima.

⁴² Describing Archives: A Content Standard DACS. 2013. URL: <https://github.com/saa-ts-dacs/dacs> (29. 12. 2018.)

⁴³ Cloonan, M. V. (2010). *Preserving Records of Enduring Value in Currents of Archival Thinking*. Ed. Terry Eastwood and Heather MacNeil. Santa Barbara, California: Libraries Unlimited. str. 69-88.

⁴⁴ Pearce-Moses, R. (2005). *Metadata. A Glossary of Archival and Records Terminology*. Society of American Archivists. Retrieved 2016-01-01. URL: <https://www2.archivists.org/glossary/terms/m/metadata> (28. 12. 2018.)

⁴⁵ Cumming, K. (2005). *Metadata Matters in Managing Electronic Records*. Ed. Julie McLeod and Catherine Hare. London: Facet Publishing., str. 34-49.

pohranjivanje te pretraživanje. Na primjer, zajednički standardi koje arhivisti koriste za strukturiranje opisnih metapodataka, koji prenose informacije kao što su oblik, opseg i sadržaj arhivske građe, uključuju strojno čitljivu katalogizaciju naziva se *MARC format*.^{46, 47} Ovaj standard razvijen je 60-tih godina i predstavlja kodirani arhivski opis *EAD*,^{48, 49} čija je prva verzija bila izdana 1998. godine, kao i skupni vokabular pojmova *Dublin Core*^{50, 51} (*Dublin* se odnosi na grad Dublin u Ohio-u u SAD-u gdje je shema nastala tijekom pozivne *OCLC/NCSA* radionice za metapodatke 1995. godine⁵²).

Fizičko održavanje je još jedna ključna značajka očuvanja. Postoje mnoge strategije za ispravno čuvanje arhiva; kao što su bez kiselinske arhivske kutije, spremanje predmeta u optimalnim klimatskim uvjetima i kopiranje uništenog gradiva. Ove se tehnike čuvanja trebaju provoditi s obzirom na podrijetlo zapisa. Papirna arhivska obrada često uključuje osnovne postupke očuvanja, kao što su uklanjanje spajalica, postavljanje materijala u mape i arhivske bez kiselinske kutije. Izoliranje kiselih materijala je potrebno kako bi se izbjegla migracija kiseline na dokumente što uzrokuje raspadanje papira.⁵³ Posljednjih je godina tendencija da arhivi i repozitoriji rukopisa isprobaju i druge načine kako bi se smanjili zaostaci i omogućili brži pristupi materijalima, kako je opisano u koautorskom članku *More Product, Less Process: Revamping Traditional Archival Processing* Marka A. Greena i Dennisa Meissnera.⁵⁴ Njihova metoda upotpunjuje ove osnovne prakse u interesu ubrzavanja arhivske obrade kako bi se omogućio brži pristup gradivu za istraživače. Njihovi argumenti potvrđuju pretpostavku postavljanja odgovarajuće kontrole klimatskih uvjeta u suvremenim

⁴⁶MARC MACHine Readable Cataloging, standard je skupnih digitalnih formata za opis predmeta katalogiziranih knjižnice, kao što su knjige. U suradnji s Kongresnom knjižnicom, američka računalna znanstvenica Henriette Avram razvila je MARC 1960-ih godina kako bi stvorila zapise koji se mogu čitati računalima i dijeliti među knjižnicama.

⁴⁷ Avram, H. D. (1975). *MARC, its history and implications*. Washington: Library of Congress. ISBN 978-0-8444-0176-8.

⁴⁸ Encoded Archival Description EAD. Standard je za kodiranje opisnih informacija o arhivskim zapisima.

⁴⁹ Pitti, D. (2012). *Encoded Archival Description (EAD)*. In Bates, Marcia J., (ed.) *Understanding Information Retrieval Systems: Management, Types, and Standards*. London: Auerbach Publications. Str. 685-697.

⁵⁰ Dublin Core shema je skupni vokabular pojmova koji se mogu koristiti za opisivanje digitalnih resursa (video, slike, web stranice, itd), kao i fizičke resurse, kao što su knjige ili CD-i te predmeti poput umjetničkih djela.

⁵¹ DCMI Type Vocabulary. URL: <http://www.dublincore.org/documents/dcmi-type-vocabulary/> (29.12.2018.)

⁵² DCMI: The OCLC/NCSA Metadata Workshop. The Essential Elements of Network Object Description. URL: http://www.dublincore.org/news/1995/1995-03-01_the-oclcncsa-metadata-workshop-the-essential-elements-of-network-object-description/ (29. 12. 2018.)

⁵³ Processing Manual for Archival and Manuscript Collections. (2011). (PDF). University of Maryland Libraries College Park, MD. September 2011., Retrieved November 2, 2018. URL: <https://www.lib.umd.edu/binaries/content/assets/public/special/forms/umprocessingmanual.pdf> (29. 12. 2018.)

⁵⁴ Greene, M. A.; Meissner D. (2005). *More Product, Less Process: Revamping Traditional Archival Processing*. *American Archivist*. 68., str. 208–263.

institucijama, koja decelerira propadanje kiselog papira, kao i hrđanje spojnih elemenata na metalnim policama.

Danas očuvanje elektroničkoga izvornog zapisa ili skeniranog zapisa podrazumijeva digitalno očuvanje koje uključuje provedbu politika, strategija i akcija kako bi se osiguralo da digitalizirani dokumenti budu točni i dostupni tijekom vremena. Zbog novih tehnologija arhivi su se počeli širiti i zahtijevati nove oblike očuvanja. U ovom vremenu tehnološke revolucije, arhivske zbirke proširuju se na nove medije kao što su digitalni zapisi, digitalne statične slike, digitalni audio i video te prostorne virtualne konstrukcije. Mnoge od ovih, novih vrsta medija prati kraći životni vijek od papira. Uz brz napredak našega tehnološkog društva, stari mediji postaju zastarjeli, a neki od novih medija neupotrebljivi ako sadržaj ne migriramo na neki drugi, još suvremeniji medij. Stoga je migracija iz starih formata u nove formate nužna za očuvanje tih digitalnih medija kako bi mogli ostati točni, autentični i dostupni.⁵⁵

Svakako je važno istaknuti i glavne znanstvenike u arhivistici koji su znatno utjecali na njezin povijesni razvoj, što uključuje popis eminentnih stručnjaka koji su i navedeni u uvodnome dijelu ovog rada.

Britanski arhivist Sir Hilary Jenkinson napisao je *Priručnik o upravljanju arhivom*,⁵⁶ koji je prvi put objavljen 1922. godine, a zatim je ponovno objavljen u drugom izdanju 1937. godine, ovaj put revidiran i proširen, ali ne i znatno izmijenjen što se tiče njegovih načela. Ključni elementi Jenkinsonove arhivske teorije (koje opisuje Ridener 2009.⁵⁷) uključuju sljedeće:

1. objektivnost u arhivskim zapisima,
2. načelo podrijetla,

⁵⁵ Digital Preservation Coalition (2008). *Introduction: Definitions and Concepts. Digital Preservation Handbook*. York, UK. Archived from the original on 1 April 2012. Retrieved 24 February 2012. Digital preservation refers to the series of managed activities necessary to ensure continued access to digital information for as long as necessary. URL: <https://web.archive.org/web/20120401184900/http://www.dpconline.org/advice/preservationhandbook/introduction/definitions-and-concepts> (28. 12. 2018.)

⁵⁶ Jenkinson, H. (1937).) [1922]. *Manual of Archive Administration*. London: Percy Lund, Humphries and Co. URL: <https://archive.org/stream/manualofarchivea00iljenk#page/4/mode/2up> (25. 12. 2018.)

⁵⁷ Ridener, J. (2009). *From Polders to Postmodernism: A Concise History of Archival Theory*. Duluth, Minnesota: Litwin Books. ISBN 978-0-9802004-5-4., str. 41-68.

3. *Le respect pour les fonds* i važnost međusobne povezanosti zapisa,
4. organska priroda arhivskog gradiva jest u stvaranju, očuvanju i odnosu s drugim zapisima,
5. nužnost stalnog čuvanja i kontrole arhivske dokumentacije kako bi se zadržala važnost.
6. Teorija „arhivist kao nepristrani skrbnik“ pretpostavlja da arhivsko vrednovanje, uključujući ukidanje i uništavanje nevažnih zapisa, nije odgovornost arhivista, nego tvorca zapisa, i to prije nego što se zapisi prenesu i predaju arhivu. Jenkinson je također ojačao ideju da arhivist nije samo analitičar sadržaja, već konzervator svih relevantnih dokaza za one koji žele pregledati zapise.⁵⁸ Isticao je ograničenu ulogu arhivista koji se nalazi između administrativnog tijela koje prenosi evidencije te istraživača koji im može pristupiti.

Prema Jenkinsonu, arhivist će raditi kao upravitelj zapisa u njegovu ili njezinu skrbništvu te ni arhivist ni povjesničar nisu nadležni za donošenje odluka o vrednovanju.⁵⁹ Smatra da taj proces treba prepustiti donatoru. Jenkinson se izravno bavi uništavanjem zapisa, za koje on smatra, isključivo nadležnim tvorca tih zapisa. Sve dok se uništavanje provodi u skladu s potrebama „praktičnog posla“, a institucija podrijetla „ne razmišlja o sebi kao o nadležnome tijelu koje proizvodi povijesne dokaze“, njegovo se djelovanje, prema Jenkinsonovu mišljenju, ne može smatrati legitimnim, čak ni u sljedećim generacijama.

Glavni doprinos američkog arhivista Theodora Roosevelta Schellenberga arhivskoj praksi i arhivistici bio je naglasiti središnju važnost vrednovanja u arhivskom radu i učiniti izbor „glavnog“ dokumenta primarnom ulogom arhivista. Prema Schellenbergu, zapis ima „primarnu vrijednost“ tvorca kao dokaz njegovog rada, ali ima i „sekundarnu vrijednost“, tj. dokaznu ili informativnu vrijednost, za buduće korisnike evidencija izvan izvorne institucije tvorca, kao što su druge institucije, povjesničari, javni ili privatni korisnici.⁶⁰ Schellenbergovo

⁵⁸ Holmes, O. (1961). *Sir Hilary Jenkinson*, 1882-1961. *The American Archivist*: July 1961, Vol. 24, br. 3., str. 345-347. URL: <http://americanarchivist.org/doi/10.17723/aarc.24.3.e521g515xp0n60u1> (25. 12. 2018.)

⁵⁹ Hohmann, P. (2016). *On Impartiality and Interrelatedness: Reactions to Jenkinsonian Appraisal in the Twentieth Century*. *The American Archivist*: Spring/Summer 2016, Vol. 79, br. 1., str. 14-25. URL: <http://americanarchivist.org/doi/10.17723/0360-9081.79.1.14> (25. 12. 2018.)

⁶⁰ Tschan, R. (2002) *A Comparison of Jenkinson and Schellenberg on Appraisal*. *The American Archivist*: Vol. 65, br. 2., str. 176-195. URL: <http://americanarchivist.org/doi/10.17723/aarc.65.2.920w65g321770611> (25. 12. 2018.)

djelo o suvremenom arhivu *Moderni arhivi: Smjernice i tehnike*⁶¹ iz 1956. godine, znači odstupanje od Jenkinsonova pristupa, koje je bilo nužno zbog pojave masovnog umnožavanja i golemog priljeva različitih vrsta dokumenata u arhive. U svojem radu dijeli vrijednost zapisa na primarne vrijednosti (izvorna vrijednost za tvorca, što podrazumijeva njegove administrativne, financijske i operativne namjene) i sekundarne vrijednosti (njihova trajna vrijednost nakon što dokumentacija više nije u uporabi). On definira dokaznu vrijednost koja proizlazi iz „evidencije o evidenciji organizacije i funkcioniranju tijela vlasti koje ih je proizvelo“ te informacijsku vrijednost koja se odnosi na „evidencije podataka o osobama, institucijama, stvarima, problemima i uvjetima s kojima je tijelo vlasti bilo u postupanju“. Nakon definiranja pojmova, prema Schellenbergu, informacijska vrijednost temelji se na trima kriterijima.⁶²

1. Jedinstvenost (engl. *Uniqueness*): informacije u zapisu ne mogu se naći nigdje drugdje i moraju biti jedinstvene u svojem obliku, tj. bez umnoženih kopija.
2. Forma (engl. *Form*): arhivist mora, prema Schellenbergu, razmotriti oblik informacija (stupanj koncentracije informacija), kao i sam oblik zapisa (npr. audiosnimke uključivat će uporabu kvalitetnih alata za dekodiranje).
3. Važnost (engl. *Importance*): pri ocjenjivanju zapisa, prvo se moraju procijeniti zapisi temeljeni na potrebama same vlade, zatim na potrebama povjesničara / društvenih znanstvenika, kao i lokalnih povjesničara i genealoga; ohrabruje arhiviste da budu oprezni sa zapisima sa sentimentalnom vrijednošću.

Kanadski arhivist i znanstvenik Terry Cook bio je ključan u razvoju arhivske teorije potkraj XX. i početkom XXI. stoljeća. Njegova je studija obuhvaćala arhivsku procjenu, teorije arhiva, sveobuhvatnost arhiva, postmodernizam arhivistike, arhive zajednica, fondove te sustave uređenja i opisa, kontrast između analognog i digitalnog mišljenja te odnos između arhivista i povjesničara. Cook je osnovao agenciju za arhiviste, čime ih je potaknuo da duboko razmisle o svojoj ulozi u oblikovanju povijesnog zapisa. Također je pozvao arhiviste

⁶¹ Schellenberg, T. R. (1996). [1956]. *Modern Archives: Principles and Techniques*. Chicago: University of Chicago Press.

⁶² Schellenberg, T. R. (1999). [1956]. *The Appraisal of Modern Records*. Bulletin of the National Archives. 8. Washington, D.C.: National Archives and Records Administration.

da budu transparentni u svojim intervencijama.⁶³ Cookov najvažniji doprinos teoriji arhivske procjene bio je razvoj makrovrednovanja koje je razvio u vrijeme boravka u knjižnici i kanadskim arhivima od 1975. do 1998. godine i za koje je dobio međunarodno priznanje. Riječ je o metodi kojom se odlučuje koliki postotak arhiviranih materijala treba zadržati, a ostatak uništiti. Makroprocjena⁶⁴ ili makrovrednovanje razlikuje se od mikroprocjene (mikrovrednovanja) po tome što se prije svega nastoji ocijeniti instituciju razumijevanjem konteksta stvaranja i međudnosa između, primjerice, različitih ministarstava ili agencija unutar vlade. Prema Cookovu mišljenju, ovo institucionalno razumijevanje makroprocjene mora prethoditi mikroprocjeni koja vrednuje samu procjenu dokumenata. Njegov pristup makroprocjeni ne proizlazi samo iz pozicije stvaranja tijela unutar neke uspostavljene hijerarhije. Kontekst razumijevanja nije odozgo prema dolje u konvencionalnom, birokratskom smislu, nego od vrha (najviše instancije) prema dolje (najniže instancije), i to po tome što se kreće od makroprocjene do mikroprocjene. Prema Cooku, za to je potreban planiran i logičan pristup te arhivisti koji se uključuju u procjenu trebaju biti opremljeni znanjem i razumijevanjem o stvaratelju (posjedniku) zapisa, njegovim mandatom i funkcijama, strukturom i procesima donošenja odluka, načinom na koji se stvaraju zapisi i promjenama svih tih procesa koji se događaju tijekom vremena. Cookova definicija makroprocjene glasi: „*Macroappraisal* procjenjuje društvenu vrijednost funkcionalno-strukturnog konteksta i kulture radnoga mjesta u kojoj stvaratelj(i) stvaraju dokumente i koriste se njima te međusobni odnos građana, skupina, organizacija – 'javnosti'. Ako vrednovanje označuje dugoročnu vrijednost konteksta zapisa ili niza zapisa, za njihove potencijalne istraživačke vrijednosti, makroocjenjivanje procjenjuje važnost konteksta njihova stvaranja i suvremene upotrebe.“ Prednosti su ovoga procesa teorijske, a to je utvrđivanje važnih funkcija u društvu koje treba dokumentirati, ali i praktične kao što je sposobnost fokusiranja aktivnosti ocjenjivanja na zapise najvećih potencijalnih arhivskih vrijednosti.

Američka arhivistica i znanstvenica Helen Willa Samuels najpoznatija je po članku *Who Controls the Past*⁶⁵ u kojem je opisala idejni koncept strategije arhivskog dokumentiranja. U

⁶³ Cook, T. Schwartz, J. M. (2002). *Archives, Records, and Power: From (Postmodern) Theory to (Archival) Performance*. *Archival Science* 2., str. 171–185. URL: <http://www.nyu.edu/pages/classes/bkg/methods/cook.pdf> (25. 12. 2018.)

⁶⁴ Cook, T. (2005). *Macroappraisal in Theory and Practice: Origins, Characteristics, and Implementation in Canada, 1950–2000*. *Archival Science*. 5 (2), str. 101–161. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs10502-005-9010-2> (25. 12. 2018.)

⁶⁵ Samuels, H. W. (1986). *Who Controls the Past*. *American Archivist*. 49 (2), str. 109–124. URL: <http://americanarchivist.org/doi/10.17723/aarc.49.2.t76m2130txw40746> (27. 12. 2018.)

članku se opisuje provođenje politike naplate za spremišta, a ideja dokumentacijske strategije, bila je novi intelektualni okvir za usmjerivanje ovog segmenta arhivske prakse. Samuels je definirala strategiju dokumentiranja kao „plan koji je tako oblikovan da osigura dokumentaciju tekućeg pitanja, aktivnosti ili geografskog područja (npr. rad Vlade države New York, sindikati u Sjedinjenim Američkim Državama, utjecaj tehnologije na okoliš)“.

Budući da su politike prikupljanja zapisa upravljale vrednovanjem unutar svakoga zasebnog pojedinačnog institucionalnog arhiva, strategija dokumentiranja temeljila bi se na temi, koja bi regulirala taj proces u nekoliko različitih spremišta. Samuels je tako istaknula važnost suradnje među komplementarnim institucijama jer svaki arhiv može sačuvati samo mali dio arhivskih zapisa. Samuelsina knjiga *Varsity Letters: Documenting Modern Colleges and Universities*⁶⁶ svojevrsan je uvod u njezinu teoriju institucionalne funkcionalne analize. Ova je teorija preispitala popularnu arhivsku metodu obrade zbirke koja se temelji na administrativnoj strukturi ustanove i umjesto toga ustvrdila da bi institucionalni arhivisti trebali obrađivati zapise na temelju funkcijske analize u ustanovi. Tvrdila je da se funkcije često šire po odjelima na sveučilištima i drugim institucijama pa se stoga arhivski zapisi moraju obrađivati u skladu s njihovom uporabom. Ponudila je sedam institucionalnih funkcija: podijeliti akreditive, prenijeti znanje, poticati socijalizaciju, provoditi istraživanja, podržavati instituciju, pružati javne usluge i promicati kulturu. Iako je Samuels napisala ovaj tekst posebno za fakultete i sveučilišta, arhivska praksa institucionalne funkcijske analize primijenjena je u mnogim drugim institucionalnim okvirima.⁶⁷

Južnoafrički arhivist Verne Harris, direktor je Arhiva i dijaloga u Zakladi Nelson Mandela, a bio je glavi arhivist za dokumentaciju i radove bivšega južnoafričkog predsjednika Nelsona Mandele od 2004. do 2013. godine. On je počasni suradnik na Sveučilištu u Cape Townu, sudjelovao je u nizu akcija⁶⁸ koje su transformirale arhivistiku u Južnoj Africi, uključujući Povjerenstvo za istinu i pomirenje, a bivši je zamjenik ravnatelja Nacionalnog arhiva. Njegovi su radovi široko objavljeni, a vjerojatno su najpoznatiji po tome što je vodio urednički tim bestselera o Nelsonu Mandeli *Conversations with Myself*.⁶⁹

⁶⁶ Samuels, H. W. (1998). *Varsity Letters: Documenting Modern Colleges and Universities*. Lanham, MD & London: Society of American Archivists and The Scarecrow Press, Inc., str. 2–18.

⁶⁷ Cook, T. (2011). *Controlling the Past: documenting society and institutions: essays in honor of Helen Willa Samuels*. Chicago: Society of American Archivists.

⁶⁸ Harris, V. (2002). *The Archival Sliver: Power, Memory, and Archives in South Africa*. *Archival Science* 2: str. 63–86. URL: <http://www.nyu.edu/pages/classes/bkg/methods/harris.pdf> (26. 12. 2018.)

⁶⁹ Mandela, N., Obama B. (2010). *Conversations with Myself*. URL: <http://conversationswithmyselfbook.com/index.html> (27. 12. 2018.)

Njegov je urednički tim sakupio i uredio osobnu arhivu Nelsona Mandele o nikad prije viđenim materijalima, uključujući časopise, pisma, bilježnice, govore i korespondenciju.

Australska profesorica i znanstvenica Sue McKemmish arhivistica je i suradnica na diplomskom studiju za Informacijske tehnologije na Sveučilištu Monash u Melbourneu. Godine 1990. razvila je kurikulum za stručnjake za evidencije na dodiplomskoj i poslijediplomskoj razini. Njezin najpoznatiji temeljni rad jest *Evidence of me*⁷⁰ u kojemu se zalaže za osobno vođenje evidencije i društvenu memoriju. Također je odigrala važnu ulogu u razvoju razmišljanja o kontinuitetu zapisa i kontinuiranog razmišljanja koje je posebno koherentno s društvenim pamćenjem povezanim s odgovornošću, čime je, zajedno s Frankom Upwardom, utemeljila *Records Continuum Model RCM* (hrv. Model kontinuiranih zapisa). RCM je 1990. godine idejno utemeljio sveučilišni profesor Sveučilišta Monash Frank Upward, uz znanstveni doprinos kolegica Sue McKemmish i Livie Iacovino, kao odgovor na nove rasprave o izazovima upravljanja digitalnim zapisima i arhivima u disciplini arhivske znanosti.⁷¹ Devedesetih godina prošloga stoljeća bila je i osnivačica Istraživačke skupine *Records Continuum Research Group*⁷² na Sveučilištu Monash.

Američka arhivistica i znanstvenica Anne Gilliland, profesorica je specijalizacije za studij arhivistike na Odsjeku za informacijske studije i direktorica Centra za informacije kao dokaz⁷³ (engl. *Center for Information as Evidence – CIE*), na diplomskom studiju za Obrazovanje i informacijske studije na kalifornijskom Sveučilištu u Los Angelesu UCLA. Navedeni je centar fakultetska podružnica UCLA-ina Centra za digitalnu humanistiku. CIE služi kao interdisciplinarni forum koji se bavi načinima kako se informacijski objekti i sustavi stvaraju, upotrebljavaju i čuvaju kao pravni, administrativni, znanstveni, društveni, kulturni i povijesni dokaz. Posvećen je uključivanju perspektiva etničkih zajednica iz cijelog svijeta kako bi se održala raznolikost unutar autohtonoga kulturnog nasljeđa i proširile metode analize i očuvanja informacija. Primarni ciljevi Centra za informacije kao dokaz jesu:

⁷⁰ McKemmish, S. (1996). *Evidence of me*. The Australian Library Journal. Volume 45. Issue 3. str. 174-187. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00049670.1996.10755757> (27. 12. 2018.)

⁷¹ McKemmish, S.; Upward, F. H.; Reed, B. (2010). *Records Continuum Model*. Encyclopedia of Library and Information Sciences (3rd ed.), str. 4447.

⁷² Records Continuum Research Group. URL: <https://recordscontinuum.info/wiki/SueMcKemmish> (27. 12. 2018.)

⁷³ UCLA Center for Information as Evidence - CIE. URL: <https://informationasevidence.org/> (27. 12. 2018.)

1. stvoriti diskurs oko pojmova informacija kao dokaza koji artikuliraju i proširuju ovo područje proučavanja;
2. promovirati interdisciplinarnu pristupe proučavanju informacija kao dokaza olakšavajući suradnju koja premošćuje teoriju i praksu, te prelazi akademiju, vladu, industriju i zajednicu;
3. nadzirati relevantna lokalna i globalna pitanja koja se odnose na vođenje evidencije, odgovornost i prava;
4. sponzorirati relevantne aktivnosti širenja i diseminacije i istraživačke forume.

Gilliland je direktorica arhivističke obrazovne i istraživačke inicijative *AERI*⁷⁴ koja označuje suradnju među vodećim arhivskim obrazovnim programima u SAD-u i svijetu kako bi se osposobili i podržali budući fakulteti arhivistike te unaprijedilo obrazovanje arhivista i arhivskih stručnjaka.

Američka arhivistica i znanstvenica Margaret Hedstrom, profesorica je informacijskih znanosti na Školi informacija Roberta M. Warnera Sveučilišta u Michiganu, a području digitalnog čuvanja, arhiviranja i upravljanja elektroničkim zapisima. Pridonijela je oblikovanjem istraživačkog programa o digitalnom očuvanju, počevši s člankom iz 1991. godine *Understanding Electronic Incunabula*.⁷⁵ Članak ostaje poznat kao temeljna izjava o istraživačkim izazovima koje nameće pojavljivanje digitalnog poretka u rješavanju problema stalnog obrazovanja u elektroničkim zapisima. Hedstrom se zalaže za važnost osiguranog i istaknutog diplomskog obrazovanja kao osnovnog i temeljnog arhivističkog koncepta znanja.⁷⁶ Autorica je časopisa *It's About Time: Research Challenges in Digital Archiving and Long-Term Preservation*⁷⁷ pod pokroviteljstvom vladina programa za digitalna istraživanja i Uprave za računalne i informacijske znanosti i digitalne knjižnice u Nacionalnoj zakladi za znanost i Nacionalnog programa digitalne informacijske infrastrukture i očuvanja.⁷⁸

⁷⁴ Archival Education and Research Initiative AERI. URL: <http://aeri.website/about-us/> (27. 2. 2018.)

⁷⁵ Hedstrom, M. (1991). *Understanding Electronic Incunabula: A Framework for Research on Electronic Records*. The American Archivist: Summer 1991, Vol. 54, br. 3., str. 334-354. <http://americanarchivist.org/doi/10.17723/aarc.54.3.125253r60389r011> (27. 12. 2018.)

⁷⁶ Hedstrom, M. (1993.) *Teaching Archivists About Electronic Records and Automated Techniques: A Needs Assessment*. The American Archivist 56. URL: <http://americanarchivist.org/doi/pdf/10.17723/aarc.56.3.b568x1566m274061> (27.12.2018.)

⁷⁷ It's About Time. (2003). URL: http://chnm.gmu.edu/digitalhistory/links/pdf/preserving/8_4b.pdf (27. 12. 2018.)

⁷⁸ National Digital Information Infrastructure and Preservation Program (NDIIPP). Arhivski je program koji vodi Kongresna knjižnica kako bi arhivirala i omogućila pristup digitalnim izvorima u SAD-u. Kongres SAD-a

Koautorica je izvješća *Invest to Save: Report and Recommendations NSF-DELOS* radne skupine za digitalno arhiviranje i očuvanje. Navedeni programi i izvješća pokušavaju odgovoriti na predstojeće izazove predviđene u bliskoj budućnosti.⁷⁹

Luciana Duranti⁸⁰ talijanska je znanstvenica i profesorica arhivistike na Visokoj školi bibliotekarstva, arhivistike i informacijskih studija na Sveučilištu Britanske Kolumbije u Kanadi, koja je istaknuta stručnjakinja za diplomatiku i elektroničke zapise. Od 1998. godine direktorica je projekta za istraživanje elektroničkih zapisa *InterPARES*.⁸¹ Međunarodno istraživanje trajnih autentičnih zapisa u elektroničkim sustavima (engl. *International Research on Permanent Authentic Records in Electronic Systems InterPARES*⁸²) inicijativa je za suradničko istraživanje koju predvodi Sveučilište u Britanskoj Kolumbiji, a usmjerena je na rješavanje pitanja dugoročnog očuvanja autentičnih digitalnih zapisa. Istraživanje provode fokus-grupe različitih institucija u Sjevernoj Americi, Europi, Aziji i Australiji, sa svrhom razvoja teorija i metodologija koje pružaju osnovu za strategije, standarde, politike i postupke potrebne za osiguranje pouzdanosti i točnosti digitalnih zapisa tijekom vremena. Durantijeva je i pokretačica koncepta „arhivske veze“⁸³ (engl. *archival bond*) „...pojma u arhivskoj teoriji, koji se tiče odnosa što ga svaki arhivski zapis ima s drugim zapisima, a koji su nastali kao dio iste transakcije ili aktivnosti i nalaze se unutar iste skupine. Ove su obveznice ključna komponenta svakog pojedinačnog zapisa i nužne su za pretvaranje dokumenta u zapis, jer će dokument steći značenje (i postati zapis) samo kroz svoje međusobne odnose s drugim zapisima.“^{84, 85} Od 1998. do 1999. godine bila je predsjednica Društva američkih arhivista⁸⁶ te je glavni istraživač projekta *Records in the Cloud*.⁸⁷

uspostavio je program 2000. godine. Knjižnica je izabrana zbog svoje uloge kao jednog od vodećih pružatelja visokokvalitetnih sadržaja na internetu. Kongresna je knjižnica formirala nacionalnu mrežu partnera posvećenu očuvanju specifičnih vrsta digitalnih sadržaja kojima prijete gubitak. URL: http://www.newworldencyclopedia.org/entry/National_Digital_Information_Infrastructure_and_Preservation_Program (27. 12. 2018.)

⁷⁹ NSF-DELOS Working Group on Digital Archiving and Preservation. (2003). *Invest to Save*. (PDF). URL: <https://web.archive.org/web/20060705142250/http://delos-noe.iei.pi.cnr.it/activities/internationalforum/Joint-WGs/digitalarchiving/Digitalarchiving.pdf> (27. 12. 2018.)

⁸⁰ Duranti, L. URL: <http://www.lucianaduranti.ca/> (28. 12. 2018.)

⁸¹ Duranti, L. (2001). *The Long-Term Preservation of Authentic Electronic Record*. (PDF). Proceedings of the 27th VLDB Conference, Roma, Italy. Archived (PDF) from the original on February 10, 2013. Retrieved September 21, 2012. URL: <https://web.archive.org/web/20130210012918/http://www.vldb.org/conf/2001/P625.pdf> (28. 12. 2018.)

⁸² InterPARES. URL: <http://www.interpares.org/> (28. 12. 2018.)

⁸³ Duranti, L. (1997). *The Archival Bond. Archives and Museum Informatics*. 11, str. 213–218.

⁸⁴ Pearce-Moses, R. (2012). *A Glossary of Archival and Records Terminology, Entry for Archival Bond*. Society of American Archivists. Retrieved 11 July 2017. URL: <https://www2.archivists.org/glossary/terms/a/archival-bond> (28. 12. 2018.)

Američki arhivist David Bearman, osnivački je partner Arhiva i muzeja informatike u Torontu (Archives & Museum Informatics in Toronto).⁸⁸ Prema riječima iz eseja Terrya Cooka,⁸⁹ Berman je jedan od vodećih arhivskih mislilaca kasnog XX. stoljeća. On je unaprijedio razmišljanje u arhivskim krugovima diljem svijeta, potičući protekciju tradicionalnih arhivskih pojmova provenijencije, evidencija, zapisa i kontekstualnosti koja je jednaka izjavama Sir Hilaryja Jenkinsona. Postavljanjem relevantne, dinamične, angažirane budućnosti za arhiviste transformirao je informacijsko doba u doba očuvanja zapisa. Kroz osobnu refleksiju i kritičku analizu, Bearman procjenjuje vlastite ideje i njihovu ukupnu važnost za opću arhivsku teoriju, kao i važnosti svojeg projekta na Sveučilištu u Pittsburghu, gdje vidi svoje najveće rezultate. Godine 1989. David Bearman objavio je esej pod nazivom *Arhivske metode*,⁹⁰ u kojem tvrdi da tradicionalne metode koje se primjenjuju u arhivima za procjenu, opis, očuvanje i pristup zapisima, ne ispunjavaju već identificirane arhivske potrebe jer je opseg poznatih zahtjeva premašio kapacitet više od reda zadane veličine. Kao odgovor na manjak toga stupnja, tvrdi da je arhivska profesija morala isplanirati nove pristupe ili redefinirati svoje probleme. U spomenutom radu Bearman definira strateške pristupe ostvarivanju arhivske misije s obzirom na procjenu arhivskih zahtjeva i metoda. Zatim je razmotrio neke napore koji su posljednjih godina učinjeni u arhivima diljem svijeta za redefiniranje arhivskih metoda. Naposljetku, on predlaže neke radikalne strategije koje još nisu provedene i koje bi, zajedno s onima koje se sada testiraju, mogle pridonijeti revoluciji u arhivskim metodama. Bearmanovo pokretanje pitanja ponovnog otkrivanja arhivskih metoda, u konačnici, najviše ovisi o kreativnosti arhivskog osoblja i arhivskih službenika koji rješavaju pitanja koja je postavio Bearman.

⁸⁵ The InterPARES Glossary (2002). *A Controlled Vocabulary of Terms Used in the InterPARES Project*. No. 2, Vol. 1. University of British Columbia. URL:

<http://www.interpares.org/documents/InterPARES%20Glossary%202002-1.pdf> (28. 12. 2018.)

⁸⁶ Society of American Archivists. URL: <https://www2.archivists.org/> (28. 12. 2018.)

⁸⁷ Records in the cloud. URL: <http://www.recordsinthecloud.org/ritc/aboutus> (28. 12. 2018.)

⁸⁸ Archives & Museum Informatics. URL: <http://www.archimuse.com/> (28. 12. 2018.)

⁸⁹ Cook, T. (1997). *The Impact of David Bearman on Modern Archival Thinking: An Essay of Personal Reflection and Critique*. *Archives and Museum Informatics*. Volume 11. Issue 1., str 15–37. URL: <https://link.springer.com/article/10.1023/A:1009035121019> (28. 12. 2018.)

⁹⁰ Bearman, D. (1995). *Archival Strategies*. *The American Archivist*: Fall 1995, Vol. 58, br. 4., str. 380-413.

1.2. Status arhivistike i dokumentalistike unutar polja informacijskih i komunikacijskih znanosti

Informacijska je znanost područje koje se prije svega bavi analizom, prikupljanjem, razvrstavanjem, manipulacijom, pohranjivanjem, pronalaženjem, kretanjem, širenjem i zaštitom informacija.⁹¹ Praktičari ovih studija primjenjuju znanja u organizacijama zajedno s interakcijom među ljudima, organizacijama te svim postojećim informacijskim sustavima sa svrhom stvaranja, zamjene, poboljšanja ili razumijevanja informacijskih sustava. Povijesno gledano, informacijska je znanost povezana s računalnom znanostu, psihologijom i tehnologijom.⁹² Međutim, informacijska znanost također uključuje aspekte različitih područja kao što su arhivska znanost, kognitivna znanost, trgovina, pravo, lingvistika, muzeologija, menadžment, matematika, filozofija, javna politika i društvene znanosti.

Znanost o informacijama usredotočena je na razumijevanje problema iz perspektive uključenih sudionika, a zatim primjenu informacija i drugih tehnologija prema potrebi. Drugim riječima, prvo se bavi sistemskim problemima, a ne pojedinim dijelovima tehnologije unutar tog sustava. U tome smislu informacijsku znanost možemo promatrati kao odgovor na tehnološki determinizam, uvjerenje da se tehnologija „razvija po vlastitim zakonima te da ostvaruje vlastiti potencijal, ograničena samo materijalnim resursima i kreativnošću informacijskih stručnjaka, pa se stoga može smatrati autonomnim sustavom koji kontrolira i na kraju prožima sve ostale podsustave društva“.⁹³

Danas, mnoga sveučilišta imaju čitave fakultete, odjele ili škole posvećene proučavanju informacijskih znanosti, dok brojni znanstvenici s toga područja rade u disciplinama kao što su arhivistika, bibliotekarstvo, komunikacija, računarstvo, pravo i sociologija.

⁹¹ Stock, W.G., & Stock, M. (2013). *Handbook of Information Science*. Berlin, Boston, MA: De Gruyter Saur.

⁹² Yan, Xue-Shan (2011). *Information Science: Its Past, Present and Future*- (PDF). URL: <https://www.mdpi.com/2078-2489/2/3/510> (7. 1. 2019.)

⁹³ Web Dictionary of Cybernetics and Systems: Technological Determinism. Principia Cibernetica Web. URL: http://pespmc1.vub.ac.be/ASC/TECHNO_DETER.html (7. 1. 2019.)

Termin „informatička znanost“⁹⁴ prvi put je primijenjen 1955. godine. Rana definicija informatičke znanosti, koja seže sve do 1968. godine, kada se Američki institut za dokumentaciju preimenovala u Američko društvo za informatičku znanost i tehnologiju, kaže:

„Informatička je znanost disciplina koja istražuje obilježja i ponašanje informacija, sile koje upravljaju protokom informacija i sredstva za obradu informacija za optimalnu dostupnost i upotrebljivost. Ona se bavi tim skupom znanja koje se odnosi na nastanak, prikupljanje, organiziranje, pohranjivanje, pronalaženje, tumačenje, prijenos, transformaciju i uporabu informacija, uključujući istraživanje informatičkih prikaza u prirodnim i umjetnim sustavima, korištenje kodovima za učinkovit prijenos poruka i proučavanje uređaja i tehnika za obradu informacija. To je interdisciplinarna znanost izvedena iz područja kao što su matematika, logika, lingvistika, psihologija, računalna tehnologija, operacijska istraživanja, grafička umjetnost, komunikacije, upravljanje i drugih sličnih područja te povezana s njima. Čista znanstvena komponenta koja istražuje subjekt bez obzira na njegovu primjenu i primijenjenu znanstvenu komponentu koja razvija usluge i proizvode.“⁹⁵

Neki se autori koriste informatikom kao sinonimom za informatičku znanost. To je uglavnom slučaj kada je riječ o konceptu koji su razvili A. I. Mihajlov⁹⁶ i drugi sovjetski autori sredinom 60-ih godina prošloga stoljeća. Mikhailova je škola informatiku smatrala disciplinom vezanom za proučavanje znanstvenih informacija.⁹⁷ Informatiku je teško precizno definirati zbog ubrzane evolucijske i interdisciplinarnosti⁹⁸ prirode područja. Interdisciplinarnost uključuje kombiniranje dviju ili više akademskih disciplina u jednu aktivnost (npr. istraživački projekt) i definicija koje se oslanjaju na prirodu alata koji se upotrebljavaju za dobivanje smislenih informacija iz podataka.

⁹⁴ Definition of INFORMATION SCIENCE. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/information%20science> (7. 1. 2019.)

⁹⁵ Borko, H. (1968). *Information science: What is it?* American Documentation 19(1), str. 3–5.

⁹⁶ Alexander Ivanovič Mikhailov. (6. prosinca 1905., Rusko Carstvo - 6. veljače 1988., Moskva) bio je ruski/sovjetski inženjer i informatički znanstvenik te jedan od najutjecajnijih znanstvenika i mislilaca vezanih za područje informatičkih znanosti u Sovjetskom Savezu i istočnom bloku.

⁹⁷ Mikhailov, A. I.; Chernyl, A. I.; Gilyarevskii, R. S. (1966). *Informatika – novoe nazvanie teorii naučnoj informacii*. Naučno tehničkaja informacija, 12., str. 35–39.

⁹⁸ Nissani, M (1995). *Fruits, Salads, and Smoothies: A Working definition of Interdisciplinarity*. The Journal of educational Thought (JET)/revue de La Pensée Éducative. 29(2), str.121–128 – via JSTOR. URL: https://www.jstor.org/stable/23767672?seq=1#page_scan_tab_contents (7. 1. 2019.)

Interdisciplinarno bogatstvo bilo koje vrste dvaju ili više znanja, istraživanja ili obrazovanja može se rangirati vaganjem četiriju varijabli: broja uključenih disciplina, digresiji između njih, novostima bilo koje određene kombinacije i njihova stupnja integracije.⁹⁹ Prema Nissaniju, interdisciplinarna znanja i istraživanja važna su zato što:

1. „kreativnost često zahtijeva interdisciplinarno znanje,
2. imigranti često daju važan doprinos svom novom području,
3. znanstvenici iz jedne discipline često čine greške koje najbolje otkrivaju ljudi koji poznaju dvije ili više disciplina,
4. neke vrijedne teme istraživanja pripadaju međuprostorima između tradicionalnih disciplina,
5. mnogi intelektualni, društveni i praktični problemi zahtijevaju interdisciplinarne pristupe,
6. interdisciplinarna znanja i istraživanja služe kao podsjetnik na ideal jedinstvenog znanja,
7. interdisciplinarni stručnjaci uživaju veću fleksibilnost u istraživanju,
8. više od znanstvenika iz jedne discipline, interdisciplinarni se znanstvenici često smatraju intelektualnim ekvivalentom putovanja u nove zemlje,
9. interdisciplinarni stručnjaci mogu pomoći u prekidu komunikacijskih praznina u modernoj akademiji, pomažući time mobilizirati svoje goleme intelektualne resurse u svrhu veće društvene racionalnosti i pravde,
10. premošćujući fragmentirane discipline, interdisciplinarni znanstvenici mogu igrati glavnu ulogu u obrani akademskih sloboda“.¹⁰⁰

Širenje podataka povijesno se tumačilo kao jednostrano priopćivanje informacija. Pojavom interneta i eksplozijom popularnosti internetskih zajednica, društveni su mediji promijenili informacijski krajolik u mnogim aspektima i stvaraju nove načine komunikacije i nove vrste informacija,¹⁰¹ mijenjajući tumačenje definicija diseminacije.¹⁰² Priroda društvenih

⁹⁹ Nissani, M. (1995). Nav. dj., str. 9.

¹⁰⁰ Nissani, M. (1997). *Ten cheers for interdisciplinarity: The Case for Interdisciplinary Knowledge and Research*. *Social Science Journal*. 34 (2), str. 201–216. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0362331997900513?via%3Dihub> (7. 1. 2019.)

¹⁰¹ Miller, R (2012). *Social media, authentic learning and embedded librarianship: a case study of dietetics students*. *Journal of Information Literacy*. 6 (2): 97–109. <https://ojs.lboro.ac.uk/JIL/article/view/1718> (7. 1. 2019.)

mreža omogućuje bržu difuziju informacija nego preko organizacijskih izvora.¹⁰³ Internet je promijenio način na koji gledamo, upotrebljavamo, stvaramo i pohranjujemo informacije i sada je vrijeme da ponovno procijenimo i vrednujemo način na koji dijelimo i širimo informacije.

Pristup je informacijama područje istraživanja na sjecištu informatike, informacijskih znanosti, informacijske sigurnosti, jezičnih tehnologija i računalnih znanosti. Ciljevi istraživanja pristupa informacijama jesu automatizacija obrade velikih i nezgrapnih količina informacija i pojednostavnjenje pristupa informacijama krajnjim korisnicima. Ovdje se postavlja pitanje dostupnosti klasificiranim i neklasificiranim podacima, koje nastoji razriješiti arhivsko zakonodavstvo. Kako i zašto nekomu dodijeliti povlasticu pregledavanja određenog skupa podataka ili kako i zašto ograničiti pristup podacima neovlaštenim korisnicima. Opseg pristupa uvijek se definira u razini odobrenja za određenu specifičnu informaciju. Primjenjive tehnologije uključuju pronalaženje informacija, rudarenje po tekstu, uređivanje teksta, strojno prevođenje i kategorizaciju teksta. U raspravama se pristup informacijama često definira kao osiguranje osiguranja slobodnog i zatvorenog ili javnog pristupa informacijama te se spominje u raspravama o autorskom pravu i javnoj domeni. Arhivi trebaju sve ove navedene resurse za pružanje znanja, osiguranih digitalnih i analognih informacija.

Dohvat informacija (engl. *Information retrieval IR*)¹⁰⁴ jest područje istraživanja koje se bavi traženjem dokumenata, informacijama u dokumentima i metapodacima o dokumentima, kao i pretraživanjem strukturiranog prostora za pohranu (digitalnog arhiva), relacijskih baza podataka i *World Wide Weba*. Automatizirani sustavi pronalaženja informacija primjenjuju se za smanjenje onoga što se terminološki naziva „preopterećenjem informacijama“. Sveučilišta, knjižnice i arhivi koriste se IR sustavima kako bi omogućili pristup knjigama, časopisima, arhivskim zapisima i drugim dokumentima. *Web*-tražilice su najvidljivije IR aplikacije.

¹⁰² Diseminacija je pojam koji dolazi lat. *diseminare*, što znači „raspršivanje sjemena“, u području komunikacijskih znanosti, znači emitirati poruku javnosti bez izravne povratne informacije od publike.

¹⁰³ Zhang, B., Semenov, A., Vos, M. and Veijlainen, J. (2014). *Understanding fast diffusion of information in the social media environment: A comparison of two cases*. In ICC 2014 Conference Proceedings, str. 522–533.

¹⁰⁴ Jansen, B. J. and Rieh, S. (2010). *The Seventeen Theoretical Constructs of Information Searching and Information Retrieval*. Journal of the American Society for Information Sciences and Technology. 61(8), str. 1517-1534.

Proces dohvaćanja informacija počinje kada korisnik unese upit u informacijski sustav arhiva, knjižnice ili neke druge institucije. Upiti su formalne izjave o potrebama za informacijama, primjerice trake za pretraživanje u internetskim tražilicama. U pronalaženju informacija upit ne identificira jednoznačno jedan objekt u zbirci, već umjesto toga nekoliko objekata može odgovarati upitu s različitim stupnjevima relevantnosti. Objekt je entitet koji je predodređen kao informacija u bazi podataka. Upiti korisnika uspoređuju se s podacima iz baze podataka. Ovisno o aplikaciji, podatkovni objekti mogu biti, dokumenti ili zapisi, slike, audiozapisi ili videozapisi. Često se sami dokumenti ne čuvaju ili pohranjuju izravno u IR sustavu, već se umjesto toga predodređuju u sustavu s pomoću zamjenskih dokumenata ili metapodataka. Većina IR sustava izračunava numerički rezultat o tome koliko se svaki objekt u bazi podataka podudara s upitom te rangira objekte prema toj vrijednosti. Potom se korisniku prikazuju najviše rangirani objekti. Postupak se zatim može ponoviti ako korisnik želi poboljšati upit.¹⁰⁵ Traženje je informacija proces ili aktivnost pokušaja dobivanja informacija u ljudskom i tehnološkom kontekstu i odnosi se na njihovu dostupnost te se razlikuje od dohvata informacija.

Istraživanja informacijskih znanosti usredotočena su i na praksu traženja informacijskih stručnjaka unutar različitih područja profesionalnog i znanstvenog rada. Provedene su mnoge studije o informacijskom ponašanju (engl. *information seeking behavior*¹⁰⁶) knjižničara u potrazi za informacijama,¹⁰⁷ akademikima,¹⁰⁸ medicinskim stručnjacima,¹⁰⁹ inženjerima,¹¹⁰ odvjetnicima¹¹¹ i administrativnim djelatnicima.¹¹² Veći se

¹⁰⁵ Frakes, William B. (1992). *Information Retrieval Data Structures & Algorithms*. Prentice-Hall, Inc. ISBN 0-13-463837-9. URL:

<https://web.archive.org/web/20130928060217/http://www.scribd.com/doc/13742235/Information-Retrieval-Data-Structures-Algorithms-William-B-Frakes> (7. 1. 2019.)

¹⁰⁶ Informacijsko ponašanje odnosi se na način na koji ljudi traže informacije i koriste se njima.

¹⁰⁷ Brown, C. M.; Ortega, L. (2017). *Information seeking behaviour of physical science librarians: Does research inform practice*. *College & Research Libraries*. 66 (3), str. 231–247.

<https://crl.acrl.org/index.php/crl/article/view/15727/17173> (7. 1. 2019.)

¹⁰⁸ Hemminger, B. M.; Lu, D.; Vaughan, K. T. L.; Adams, S. J. (2007). *Information seeking behaviour of academic scientists*. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*. 58 (14), str. 2205–2225. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/asi.20686> (7. 1. 2019.)

¹⁰⁹ Davies, K.; Harrison, J. (2007). *The information-seeking behaviour of doctors: A review of the evidence*. *Health Information & Libraries Journal*. 2 (2), str. 78–94. URL:

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/j.1471-1842.2007.00713.x> (7. 1. 2019.)

¹¹⁰ Robinson, M. A. (2010). *An empirical analysis of engineers' information behaviors*. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*. 61 (4), str. 640–658. URL:

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/asi.21290> (7. 1. 2019.)

¹¹¹ Kuhlthau, C. C.; Tama, S. L. (2001). *Information search process of lawyers: A call for just for me information services*. *Journal of Documentation*. 57 (1), str. 25–43. URL:

<https://www.emeraldinsight.com/doi/abs/10.1108/EUM000000007076> (7. 1. 2019.)

dio ovog istraživanja oslanja se na rad Leckieja, Pettigrewa i Sylvaina,¹¹³ koji su 1996. godine proveli opsežan istraživački pregled literature iz raznih akademskih područja o informacijskom ponašanju profesionalaca. Autori su predložili analitički model ponašanja stručnjaka za traženje informacija, koji bi trebao biti generaliziran u svim strukama, čime bi se osigurala platforma za buduća istraživanja u tom području. Namjera je tog modela bila „potaknuti nova saznanja i inspirirati rafiniranije i primjenjivije teorije traženja informacija“. Model je poslije prilagodio dr. Thomas D. Wilson koji je aktivno pridonosio informacijskoj znanosti (sve od 1961. godine) svojim istraživanjima koja su bila usmjerena na upravljanje informacijama i ponašanje u njihovu traženju.¹¹⁴ Wilsonov model ponašanja za traženje informacija nastao je iz potrebe da se područje informiranja i knjižničarske znanosti usredotoči na ljudsku upotrebu informacija, a ne na korištenje informacijskim sustavima i izvorima.¹¹⁵

Predstavljanje znanja (engl. *Knowledge representation – KR*) jest područje istraživanja umjetne inteligencije¹¹⁶ (engl. *Artificial intelligence – AI*) sa svrhom predočavanja znanja u simbolima kako bi se olakšalo zaključivanje iz tih elemenata znanja, stvarajući nove elemente znanja. *KR* može biti neovisno o temeljnom modelu znanja ili sustavu baze znanja (engl. *Knowledge base system – KBS*) kao što je semantička mreža.¹¹⁷ Predstavljanje znanja ključno je za klasično istraživanje AI-ja. Mnogi ekspertni informacijski sustavi pokušavaju okupiti eksplicitno znanje koje posjeduju stručnjaci u uskoj znanstvenoj domeni. Osim toga, neki projekti „zdravorazumsko znanje“ koje je poznato prosječnoj osobi pokušavaju prikupiti u bazu podataka koja sadržava opsežno znanje o svijetu. Entiteti koje bi sadržavala

¹¹² Feng, S., Guoray, C. (2017). *Community Issue Review: Crystallizing Knowledge for Encouraging Civic Engagement*. ACM, str. 260–269. ISBN 9781450353175. URL: <http://delivery.acm.org/10.1145/3090000/3085293/p260-Sun.pdf?ip=161.53.80.100&id=3085293&acc=CHORUS&key=4D4702B0C3E38B35%2E4D4702B0C3E38B35%2E4D4702B0C3E38B35%2E6D218144511F3437&acm=1546868501fa4302a25802ce86544ebf27a8688aa8> (7. 1. 2019.)

¹¹³ Leckie, G. J., Pettigrew K. E., Sylvain, C. (1996.) *Modeling the Information Seeking of Professionals: A General Model Derived from Research on Engineers, Health Care Professionals, and Lawyers*. Library Quarterly 66., str. 161-193.

¹¹⁴ Wilson, T.D. (2010). *Fifty Years of Information Behaviour Research*. Bulletin, 36(3), str. 27-34.

¹¹⁵ Wilson, T. D. (2000). *Human information behavior*. Informing Science, 3(2), str. 49-55.

¹¹⁶ Russell, Stuart J.; Norvig, Peter (2003). *Artificial Intelligence: A Modern Approach*. (2nd ed.). Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall, ISBN 0-13-790395-2. URL: <http://aima.cs.berkeley.edu/contents.html> (7. 1. 2019.)

¹¹⁷ Martin, P. (2002). *Knowledge representation in RDF/XML, KIF, Frame-CG and Formalized-English*. Philippe Martin. Distributed System Technology Centre, QLD, Australia. URL: <http://www.webkb.org/doc/papers/iccs02/iswc02.pdf> (7. 1. 2019.)

sveobuhvatna baza znanja jesu: objekti, obilježja, kategorije i odnosi između objekata,¹¹⁸ situacije, događaji, stanja i vrijeme,¹¹⁹ uzroci i posljedice, znanje o znanju (ono što znamo o onome što drugi ljudi znaju) i mnogim drugim, manje istraženim domenama. Prikaz svoga ljudskog znanja naziva se u informacijskim znanostima ontologija, a obuhvaća prikaz, formalno imenovanje i definiranje kategorija, obilježja i odnosa između koncepata, podataka i entiteta koji potkrepljuju jednu, mnoge ili sve domene. Svako znanstveno polje stvara ontologije koje ograničavaju složenost i organiziraju informacije u podatke i znanje. Kako se stvaraju nove ontologije, njihova upotreba poboljšava rješavanje problema unutar te domene znanja. Prevođenje istraživačkih radova u svako pojedino polje ontologije mnogo je lakše kada stručnjaci iz različitih zemalja održavaju kontrolirani rječnik svakoga pojedinog jezika.¹²⁰ Takvi skupovi objekata, odnosa, pojmova i svojstava moraju biti formalno opisani tako da ih softverski stručnjaci mogu interpretirati. Te su semantike logički koncepti opisa, uloge i pojedinci, a obično se prevode kao klase, obilježja i pojedinci u jeziku *web-ontologije*. Najopćenitije ontologije nazivaju se gornjim ontologijama, koje nastoje pružiti temelj za sva druga znanja tako što djeluju kao posrednici između ontologija domena, koje pokrivaju specifična znanja o određenom području znanja (polje ili područje interesa). Takve formalne reprezentacije znanja mogu se upotrijebiti u indeksiranju i pronalaženju na temelju sadržaja,¹²¹ interpretaciji scene i otkrivanju znanja rudarenjem zanimljivih i svrsishodnih zaključaka iz velikih baza podataka.¹²²

U kontekstu prikupljanja, razvrstavanja, pohranjivanja, pronalaženja i širenja zabilježenog znanja koje se tretira kao čista i kao primijenjena znanost, sažimajući stručne pojmove informacijskih znanosti, moderna se arhivistika, s praktične strane, uz pitanja koja proizlaze iz

¹¹⁸ Poole, D., Mackworth, A., Goebel, R. (1998). *Computational Intelligence: A Logical Approach*. New York: Oxford University Press. ISBN 0-19-510270-3. URL: <https://www.cs.ubc.ca/~poole/ci.html> (08.01.2019.)

¹¹⁹ Nilsson, N. (1998). *Artificial Intelligence: A New Synthesis*. Morgan Kaufmann. ISBN 978-1-55860-467-4.

¹²⁰ Budin, G. (2005). *Ontology-driven translation management*. *Knowledge Systems and Translation*. Jan Engberg, Heidrun Gerzymisch-Arbogast, Walter de Gruyter, str.113. ISBN 978-3-11-018297-2. URL: https://books.google.hr/books?id=IL2E9xuJLAAC&pg=PA113&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false (8. 1. 2019.)

¹²¹ Smoliar, S. W.; Zhang, H. J. (1994). Content based video indexing and retrieval. *IEEE multimedia*. 1.2, str. 62–72.

¹²² McGarry, K. (2005). A survey of interestingness measures for knowledge discovery. *The Knowledge Engineering Review*. 20 (1), str. 39. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/knowledge-engineering-review/article/survey-of-interestingness-measures-for-knowledge-discovery/E5DDE249856F7D4625891554C746A00A> (8. 1. 2019.)

područja tradicionalne arhivistike, bavi odgovorima na sasvim konkretna pitanja unutar informacijskih znanosti.¹²³

1. Kako organizirati proces digitalizacije?
2. Kako dugoročno očuvati digitalizirano i digitalno gradivo?
3. Kako očuvati *e-mail* i elektroničke dokumente dostupne na internetskim stranicama te kako uspostaviti takve postupke kao procese?
4. Kako organizirati i uspostaviti digitalne arhive (engl. *digital archive*) i digitalne repozitorije (engl. *digital repository*)?
5. Kako spriječiti propadanje elektroničkih zapisa (engl. *electronic records*)?
6. Kako planirati postupke digitalnog očuvanja (engl. *digital preservation*)?
7. Koje metapodatke dodati digitalnom gradivu da ono bude dugoročno pretraživo i dostupno?
8. Kako osigurati sigurnost podataka?
9. Kako formirati sustave za upravljanje elektroničkim dokumentima i zapisima (engl. *electronic document / records management systems*)?
10. Kako upravljati informacijama i znanjem pohranjenima u digitalnim arhivskim sustavima?
11. Kako projektno pristupiti organizaciji procesa arhiviranja?
12. Kakve su zakonske obveze i odgovornosti institucija koje stvaraju digitalno gradivo? Čija je nadležnost očuvanje (arhiviranje) sadržaja na *Facebooku*, *Twitteru* i sl. i treba li takve sadržaje čuvati?
13. Kako oblikovati informacijske izvore i sustave u arhivima?
14. Kako očuvati autentičnost, integritet, vjerodostojnost, pouzdanost i iskoristivost elektroničkog gradiva (građe) tijekom mnogih i stalnih tehnoloških promjena?
15. Kako najbolje iskoristiti digitalizirani arhivski sadržaj u svrhu njegove multimedijske prezentacije?

¹²³ Katedra za arhivistiku i dokumentalistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. URL: <https://inf.ffzg.unizg.hr/index.php/hr/odsjek/katedre/arhivistika-i-dokumentalistika> (7. 1. 2019.)

1.3. Povijesni razvoj arhivistike u Hrvatskoj

Razvoj arhivistike u Republici Hrvatskoj tekao je paralelno s razvojem Kraljevskoga zemaljskog arhiva i sustava zaštite nacionalne arhivske baštine sredinom XVII. stoljeća. U srednjem vijeku isprave i spise Kraljevine Hrvatske čuvali su banovi, banovci, protonotari i Zagrebački kaptol. Hrvatski je sabor od XVII. st. sustavnije radio na popisivanju i zaštiti najvrjednijega gradiva Kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije. Na temelju saborske odluke 1643. zemaljski blagajnik Ivan Zakmardi de Diankovec (tadašnji lat. *exactor regni Sclavoniae*) dao je izraditi posebnu škrinju povlastica Kraljevine u koju su se, zajedno s popisom gradiva, pohranjivale zemaljske isprave, zakoni i povlastice. Velika hrastova škrinja na svojem pročelju ima naslikane grbove kraljevine Hrvatske i Slavonije, a na poklopcu je natpis „REGNI SCLAVONIAE 1643“. S unutrašnje strane poklopca škrinje stoji sljedeći natpis:¹²⁴ 1643. 23. Decembris. Illustrissimo domino, domino comité Ioanne Draskovich perpetuo de Trakostan, équité aurato, regnorum Dalmatiae, Croatiae et Sclavoniae bano, sacrae caesareae et regiae maiestatis cubiculario et consiliario ac continu Colapiani supremo capitaneo etc., reverendissimo domino, domino Martino Bogdan ecclesiae Zagrabiensis episcopo et abbate de Topuzka etc., illustrissimo domino comité Georgio Erdödy de Monyorokerek, Montis Claudii et comitatus Varasdiensis supremo comité etc., generoso domino Caspare Orehoczy de eadem, regni Sclavoniae vicebano et comitatum Zagrabiensis et Crisiensis comité etc., officio protonotariatus huius regni vacante, egregiis Ioanne Ruchich, Christophoro Balagovich et Petro Perwan, Zagrabiensis, Balthasaro Zaboky de eadem, Varasdiensis, Georgio Vragovich de Krizovlian, Crisiensis comitatum vicecomitibus, caeterisque officia regni tenentibus et honores. Ego Ioannes Szakmardi de Diankovcz, nótárius comitatum eiusdem regni et exactor, expensis publicas fieri feci.

Uz ovaj natpis stoje i stihovi Ivana Zakmardija:

„Illa ego Sclavonia, jam dicta Croatia tellus

Pars quondam Illyrii, Panoniique soli;

Adstiti Alexandro per bella monarchica magno;

¹²⁴ Laszowski, E. (1899). *Kr. hrvat.-slavon.-dalmat.-zemaljski arkiv*. Vjetsnik kr. hrvatsko slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva. Tisak kralj. zemaljske tiskare. Zagreb. Izd. I. str. 4-5. URL: https://library.hungaricana.hu/en/view/CroatianStateArchives_AV_I_01_1899/?pg=7&layout=s (4. 12. 2018.)

Gentem etiam indultis extulit ille meam.
Post varias experta vices tandem addita Christo,
Hungaricae junxi me sociami psa mytrae,
Prima mih de rege novo sunt vota legenda;
Primus in Hungarica nobilitate locus.
Stellám animalque insigne gero, gens martia, Martis;
Jus aequale Hunnis et mihi; taxa minor.
Marti aliquando crucem junxi pro stemmate binam,
Catholicae solum religionis amans.
Saepe in caesareum mit imperterritus hostem
Noster eques, verum hinc, quid nisi nomen habet?
Terra Bohema viris est culta et dedita nostris;
Sunt fundata meis regna Polona viris.
Quae varia in plures emisi examina gentes,
Iam Colapi et Zavo vix fruor atque Dravo.“
„Carissimae patriae suae Sloveniae et Chorvatiae magister Ioannes Zakmardi de Diankovez,
eiusdem Regni comitatum nótáriuset artium et philosophiae magister canebat, anno domini
MDCXXXIII.“

Ova škrinja, latinskoga službenog naziva *cista privilegiorum regni*, imala je bravu s trima ključevima, što je značilo da jedan ključ čuva ban (lat. *clavis banális*), drugi protonotar kraljevine (lat. *clavis protonotarii*), a treći podban (lat. *clavis vicebanalis*). Škrinjom privilegija, tj. njezinim sadržajem i načinom čuvanja arhivskoga gradiva, postavljeni su temelji arhivistike u Hrvatskoj. Kako su banovi, banovci i protonotari službene spise zadržavali kod sebe, Sabor je s vremenom donio niz propisa o predaji službenih spisa u Arhiv Kraljevine te 1744. godine odluku o imenovanju Ladislava Kiralyja prvim zemaljskim *arkivarom* (dalje u tekstu: arhivar). Prisega zemaljskog arhivara sadržavala je otprilike sljedeće: „zakleo se je živim Bogom, da će u arhivu pohranjene spise pomno čuvati i pobilježiti u posebne zapisnike. Bez odredbe sabora ne će ni jedan spis arkiva pokazati, niti ga priobćiti scripto, verbo, nutu aut aliqua quoque modalitate“.¹²⁵ Godine 1745. Zemaljski je arhivar dobio posebnu uputu, prvu u nas poznatu, o sređivanju, izlučivanju, signiranju, popisivanju i čuvanju spisa Kraljevine. Te je godine Hrvatski sabor odredio (lati. *de*

¹²⁵ Laszowski, E. (1899.) Nav. dj., str. 27.

instructione officii exactoralis et archivistaе regni) posebnu instrukciju za zemaljskog arhivara koja je sadržavala sljedeće točke:¹²⁶ „1. Arkivar ima čim prije urediti arhiv; 2. Nevažne spise ima škartirati; 3. Spise ima razrediti u a) juridica, a) b) politica, c) militaria, d) oeconomica, 4. Svaku od gornjih grupa ima staviti u kronološki red, a pojedine spise označiti brojem ili slovom; 5. Po izvadcima ima načiniti elenke; 6. Mora paziti, da se što ne izgubi, a ne smije ništa za sebe pridržati niti drugomu komu dati.“ Budući da se Škrinja privilegija čuvala u sakristiji zagrebačke katedrale, Sabor je 1752. godine zahtijevao da se škrinja premjesti u sabornicu na Markovu trgu, što je i učinjeno 1764. godine. Godine 1770. Hrvatski sabor donio je posebne zaštitne mjere tih prostorija u kojima su se, osim škrinje i Arhiva Kraljevine čuvali i važni spisi Zagrebačke županije i Sudbenoga stola. U vrijeme Hrvatskoga kraljevskog vijeća (1767. – 1779.) u Banskoj Hrvatskoj započelo je sustavno odvajanje tekućega kancelarijskog (registraturnog) gradiva od onoga koje je imalo povijesni (trajan) značaj. Otpočelo se i sa sređivanjem i popisivanjem arhiva u najvažnijim granama uprave. Kako je tada bilo odlučeno da se svi pridošli dokumenti u škrinji slože i popišu kronološkim redom, za taj je posao trebalo odrediti provjerene stručnjake te su taj posao povjerali predsjedniku Sudbenog stola Kraljevine grofu Ivanu Patačiću od Zajezde, podbanu Ivanu Bužanu i protonotaru Nikoli Škrlecu. Prvo povijesno sređivanje spisa sastojalo se od popisivanja dokumenata prema rednim brojevima po fasciklima (lat. *fascicula*). Godine 1775. protonotar Petar Spišić od Japre sastavio je popis ostalih zemaljskih pisama u Kraljevskom zemaljskom arhivu te je uredio 256 spisa različita sadržaja od 1639. do 1756. godine. Nakon Királyja upravu Zemaljskog arhiva vodio je protonotar Kraljevine. Godine 1791. Sabor je odredio da se u Zemaljskom arhivu zaposle dva arhivara (u to vrijeme arhivare su nazivali „registratorima“) koji će konačno urediti dokumentaciju. Izabrani su arhivari bili Matija Mihanović lat. *expeditor* banskog stola i Mihajlo Čaćinović lat. *juratus notarius* banskog stola. Ovaj, potonji nije nastupio u službu u arhivu, već je na njegovo mjesto došao Antun Delpini, bilježnik Križevačke županije. Obojica su položila prisegu protonotaru Donatu Lukavskom. Sređivanje arhiva imalo je službeni naziv „registrovanje“ koje je prema odredbi Sabora trebao voditi protonotar pod vrhovnim nadzorom bana. Iste godine tadašnja je vlast odlučila da se dokumenti i spisi pohranjeni u poznatoj škrinji prepisu. No ta odluka nije provedena, jer se nije našlo dovoljno ljudi koji su bili upućeni u takav posao. Hrvatski je sabor izdao novu, posebnu uputu latinskog naziva *idea registrandi arehivi regni* glede uređenja arhiva, tj. sređivanja gradiva. Prema toj uputi, arhiv, tj. arhivsko gradivo trebalo je

¹²⁶ Laszowski, E. (1899.) Nav. dj., str. 27.

biti razvrstano u 10 grupa, i to kako slijedi: a) *privilegia*, b) *acta congregationum regni*, c) *acta diaetalia*, d) *acta comitatuum*, e) *acta commissionum*, f) *acta banalia*, g) *acta protonotariornm*, h) *acta tabnlae banális*, i) *acta tabulae banális juratorum notariorum*, j) *miscellanea*. Također je trebalo izraditi popise (zване „elenke“) i alfabetske registre. Svakih petnaest dana arhivari su trebali izvijestiti protonotara o svojem poslovanju, koji je dobiveni izvještaj trebao zatim proslijediti banu. Za Zemaljski arhiv osobito se brinuo tadašnji ban, grof Ivan Erdödy koji 1792. godine uputio molbu kralju za financiranje Zemljastog arhiva, koja je dopisom iz Beča 1793. godine bila odobrena. Tim je dopisom bilo naloženo da se svaka tri mjeseca mora izvještavati Beč o obavljenom arhivskom poslu. Radi sigurnosti arhivskog gradiva u arhivu, prema banovu nalogu, prvi put su 1794. godine ugrađena željezna vrata na Zemaljskom arhivu (izvorno „arkivu“) u funkciji zaštite od provale. Do 1794. godine Mihanović je sam u Zemaljskom arhivu uredio sljedeće popise u četiri sveska: 1. *fassiones protonotariales* (1628. – 1746.), 295 fascikla *actorum protonotarialum* (1630. – 1791.), 3. *acta banalia* (1727. – 1792.) i 428 fascikla *actorum tabuiaie banális juratorum notariorum* (1745. – 1795).

Nastojanjem bana, Hrvatski je sabor je u lipnju 1794. Mihanoviću odredio drugog arhivara Ivana Zernčića, latinskog naziva *jurata tabulae banális* te su obojica izvještavali bana svaki mjesec o svom radu. Zasluge bana Ivana Erdödyja za Zemaljski arhiv su bile značajne, za što je u konačnici i dobio priznanje hrvatske vlasti na sjednici 23. siječnja 1797. Do početka 1797. godine u Zemaljskom je arhivu gotovo sve arhivsko gradivo bilo sređeno, osim *miscellanea* i *acta commissionum*. S obzirom na to da se mnogo zemaljskih spisa koji su se ticali javne uprave nalazilo u pohrani kod Kaptola i zagrebačkoga biskupa te privatno kod obitelji čiji su članovi nekad obnašali dužnost bana, podbana i protonotara, hrvatska je vlast predložila banu da se svi ti spisi prikupe u Zemaljski arhiv. Ujedno se istaknula potreba za stalno zaposlenim zemaljskim arhivarom. Na saborskoj sjednici u siječnju 1797. tadašnja je vlast uputila molbu kralju da dopusti zaposlenje stalnog arhivara. U tom je razdoblju bana i vlast zaokupljala velika briga glede Zemaljskog arhiva zbog Francuske revolucije i vojske francuskog vojskovođe Napoleona Bonaparteja koji se približavao granicama te su se počela postavljati pitanja kako spasiti i kamo preseliti pokretnu kulturnu baštinu (zemaljske spise) u slučaju ratnih razaranja i mogućih šteta. Najprije su se obratili Kraljevskom ugarskom Namjestničkom vijeću s molbom da im se dopusti da u slučaju nužde smiju prenijeti Zemaljski arhiv u Budimpeštu. No, Namjestničko je vijeće odgovorilo banu u travnju 1797.

godine neka se arhiv u slučaju ratnih razaranja otpremi u Osijek i neka se napravi sporazum s Virovitičkom županijom. U travnju 1799. godine odobrena je molba za zaposlenje stalnog arhivara. Na saborskoj sjednici u Zagrebu 15. rujna 1800. imenovan je Ivan Zernčić zemaljskim arhivarom, a 1812. godine sa Zernčićem je radio i poznati pisac Martin Juraj Kovačić koji je prikupljao podatke za svoje djelo *Vestigia Comitiorum*. Godine 1813., nakon odlaska Francuza, sakupljeni su u Zemaljskom arhivu spisi koji se tiču francuske uprave na našem teritoriju, latinskog naziva *acta Gallica*. Od 1791. do 1797. godine sastavljeni su popisi i opisi pojedinih skupina spisa, a koji su se odnosili na saborske i banske spise te spise protonotara. Godine 1800. Ivan Zrnčić bio je prvi stalni arhivar Kraljevskog arhiva koji je postavljen na to mjesto. Nakon Zrnčićeve smrti zemaljskim je arhivarom imenovan Franjo Zengevall koji je u rujnu 1827. godine uputio pismo banu, u kojemu je obrazložio sve potrebe arhiva, a napose je isticao sređivanje pridošlih preuzetih spisa u arhiv. Konkretno, riječ je bila o spisima latinskog naziva *acta illyrica* i *acta insurr ectionalia*. Ujedno je tražio da se arhivu preda još jedna spremišna prosotrija, koja je do tada imala funkciju ureda arhivara. Zengevall nije dugo ostao arhivarom te ga je zamijenio u arhivar Valentin Kirinić čiji je prvi i najvažniji posao bio da se svi spisi u poznatoj škrinji privilegija konačno prepisu, kako je to Sabor još 1791. godine i odredio. Sabor je još jednom donio isti zaključak te je u svibnju 1832. godine ponovno naložio da se dokumenti iz škrinje prepisu. Ovaj put je bila određena i komisija, koja će taj posao voditi i nadzirati ga, na čelu koje je bio ban. Ostali članovi te komisije bili su: biskup Mirko Ožegović, grof Jurica Oršić, predsjednik sudbenog stola Vjekoslav Bužan, podban Andrija Marković, protonotar Stjepan Ožegović, Antun Kukuljević, podžupan virovitički Ivan Salopek, podžupan zagrebački Mirko Lentulaj, odvjetnik Alexander Blažeković i arhivar Kirinić. Prozvani su protonotar, podban i svi ostali koji su možda posjedovali važne spise, da ih predaju u Zemaljski arhiv. Kirinić je odredio stručnjake koji su trebali prepisivati spise iz Škrinje privilegija, a to su bili: Mirko Gjurkovečki, Ladislav Fodroczy, Vjekoslav Babukić, Hinko Stajdacher i Dragutin Rakovac. Prijepise je ovjerila posebna komisija Zagrebačkog kaptola kojoj je na čelu bio Ladislav Sušić, profesor zagrebačke akademije. Prijepisi su bili pohranjeni uz izvornike u samoj škrinji. Do godine 1836. prepisano je sveukupno 140 isprava. Godine 1838. grof Karlo Sermage pohranio je u Zemaljski arhiv svoju obiteljsku škrinju sa spisima koji se tiču njegovih obiteljskih dobara u Hrvatskoj od 1582. do 1770. godine, čime su prvi put zaživjeli i privatni arhivi, što je predmnijevalo da se arhivsko gradivo obitelji i pojedinaca može predati u Zemaljski arhiv na trajno čuvanje ili u depozit. Arhivar Kirinić više nije mogao sam obavljati sve poslove u

Zemaljskom arhivu i trebali su mu pomoćni djelatnici. Stoga je Sabor 1839. godine podnio kralju molbu da se za Zemaljski arhiv imenuje jedan pisar, što je bilo odobreno dopisom Namjestničkog vijeća 19. svibnja 1840. Već u kolovozu iste godine natjecalo se desetero ljudi za novoustrojeno mjesto *kancelista* (današnji djelatnik u pismohrani) u Zemaljskom arhivu.

Od sredine XIX. st. započinje proces prerastanja Kraljevskoga arhiva u samostalnu ustanovu za čuvanje i obradu arhivskoga gradiva. Ban Josip Jelačić imenovao je 1848. godine Ivana Kukuljevića Sakcinskog upraviteljem Arhiva. Godine 1849. Kukuljeviću je povjereno da preuzme za Zemaljski arhiv spise koji se tiču naše domovine, iz budimpeštanskih arhiva, poimence iz Komorskoga, Namjestničkoga i Palatinskoga arhiva. U skladu s ovim, novim pristupom arhivskome gradivu kao sastavnome dijelu kulturne baštine neke zemlje, prvom restitucijom arhivskoga gradiva iz inozemstva (1849. – 1853.) u Arhiv je iz Budimpešte vraćen dio spisa hrvatske provenijencije koji se odnosio na spise grofova Zrinskih, knezova Frankopana i drugih hrvatskih plemićkih obitelji (lat. *Neoregistrata acta*) te spise ukinutih isusovačkih, pavlinskih i drugih samostana u Hrvatskoj koji su se čuvali pri Ugarskoj komori, spisi Hrvatskog kraljevskog vijeća i, naposljetku, hrvatski spisi Kraljevskog Ugarskog namjesničkog vijeća. Do 1853. godine Kukuljević je iz navedenih arhiva uspio preuzeti i urediti sljedeće grupe dokumenata latinskih naziva: 1. *Neoregistrata ada*, 2. *ada conventus Remete*, 3. *ada conv. Lepoglava*, 4. *acta conv. Garig*, 5. *ada monasterii Bakva*, 6. *ada mon. Salvatoris prope Segniam*, 7. *ada conv. Sveticensis*, 8. *acta monasi. Franciscan. S. Leonardi de Popovdol*, 9. *acta monast. Francise. Crisiensis*, 10. *ada Clarissarum Zagrabensium*, 11. *acta coll. Societ. Jesu Zagrabensis*, 12. *ada coll. S. J. Posegiensis*, 13. *ada coll. S. J. Varasdiensis*, 14. *ada coll. S. J. Fluminensis*, 15. *acta Buccarana*, 16. *ada diversorum departamentorum (iz locumtenent. arkiva)*. Prvih 10 grupa preneseno je 1885. godine opet natrag u Budimpeštu. Pod Kukuljevićevim nadzorom izrađeni su alfabetski registri (abecedni popisi) za spise *Neoregistrata acta* i *Acta diversorum departamentorum*. Ugarska je vlada 1855. godine počela objavljivati spise, prenesene iz budimpeštanskih arhiva u Zemaljski arhiv u Zagrebu jer su oni bili predani s klauzulom latinskog naziva *salvo jure sacrae regni Hungariae coronae*, čime je bilo pridržano pravo Ugarske nad navedenim arhivskim gradivom. Kukuljević je intenzivno radio na pitanju sređivanja i preuzimanja arhivskog gradiva u Zemaljskom arhivu, a nastojao je, također, i na izradi sistematizacije stalnih radnih mjesta za činovnike Zemaljskog arhiva. Godine 1861. Kukuljević je imenovan velikim

županom Zagrebačke županije, a uprava arhiva bila je povjerena Adalbertu pl. Strigi kao zamjeniku arhivara.

Po nalogu ugarske vlade ban Khuen-Héderváry sve je starije i važnije spomenute spise 1885. ponovno vratio u Budimpeštu, a za razdoblja Ivana Kukuljevića započelo je i sustavno objavljivanje arhivskoga gradiva kao povijesnog izvora. Nakon Hrvatsko-ugarske nagodbe, 1868. godine,¹²⁷ Kraljevski zemaljski arhiv postaje pomoćni ured Kraljevske hrvatsko-slavonsko-dalmatinske zemaljske vlade koja 1870. godine donosi Zakon o Zemaljskom arhivu u Zagrebu s odredbama o korištenju gradivom. Tim zakonom od 12. rujna 1870., čl. 7., prvi put je uređeno ustrojstvo Zemaljskog arhiva. Zakon je propisivao da se u Zemaljski arhiv pohranjuju svi spisi koji se odnose na povijest i javnu upravu zemlje, a poseban je naglasak bio na saborske spise. Na čelo arhiva postavljen je zemaljski arhivar, njemu su dodijeljeni, kao pomoć, pisar i podvornik, a vrhovni nadzor nad arhivom provodi ban hrvatski. Istim su zakonom uređene i određene plaće za činovnike/zaposlenike arhiva. U studenome 1871. godine Zemaljskim je arhivarom imenovan Franjo Pogledić, dok se Kukuljević i dalje brinuo za unapređenje arhiva i arhivskoga gradiva. Na funkciji narodnog zastupnika podnio je, u lipnju 1874. godine, banu Ivanu Mažuraniću dopis u kojemu je obrazložio postanak, razvoj i trenutačno stanje Zemaljskog arhiva. Predložio je da se zemaljski arhiv proširi i poveća te da se tako prošireni arhiv uredi kao „centralni arhiv“. Ovdje prvi put nailazimo i na današnji znanstveni termin „sveobuhvatnih arhiva“ koji je prvi osmislio Kukuljević kada je opisao „centralni arhiv“. Također je predlagao i da se svi županijski, gradski, općinski arhivi zajedno sa Zagrebačkim kaptolskim arhivom prikupe, preuzmu i pohrane u Zemaljski arhiv. Samim time, ovim sveobuhvatnim projektom ujedno je obrazložio i potrebu povećanja broja prostorija arhiva. Isto ovo pitanje potaknuto je opet u lipnju 1875. posebnom predstavkom akademskog senata Sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu. Akademski senat Sveučilišta predložio je da arhivar bude osoba koja je sposobna predavati pomoćne povijesne znanosti kao docent na zagrebačkom Sveučilištu. Dakle, ovaj prijedlog obrazlaže da arhivar postane arhivist koji mora biti visoko obrazovana osoba sa znanstvenim statusom. Kukuljevićev je prijedlog došao na saborsku sjednicu u studenome iste godine, na raspravu, na koju je bila pozvana visoka Kraljevska zemaljska vlada da, glede predloženog preustrojstva Zemaljskog arhiva te centralizacije ostalih arhiva, predloži na budućim saborskim sjednicama zakonsku osnovu za njegovo pokretanje. Sabor se tim prijedlogom doslovno oduševio. U listopadu 1874. godine,

¹²⁷ O Hrvatskom državnom arhivu. URL: <http://zagreb.arhiv.hr/hr/hda/fs-ovi/o-hda.htm> (1. 3. 2019.)

visoko predsjedništvo Kraljevske zemaljske vlade, potaknuto Kukuljevićevim memorandumom, sastavilo je posebnu okružnicu za sve hrvatske županije, gradove, općine, te Zagrebački kaptol, modruški, senjski i čazmanski arhiv, kojom poziva da se svi njihovi arhivi, a napose županijski, gradski i općinski, pod nadzorom velikih župana, gradonačelnika i općinskih načelnika, razvide i pregledaju te da se vladi podnese izvješće o tome posjeduju li ti arhivi dokumentaciju koja je važna za povijest, upravu, obrt, trgovinu i kulturu. Nakon ovog izvješća bilo je predviđeno osnovati posebno povjerenstvo koje bi onda takve bitne spise preuzelo u Zemaljski arhiv. Slična je okružnica odata i tadašnjem Ratnom ministarstvu u Beč, kao i F. M. L. Molinariju, zapovjedniku u Zagrebu, glede spisa vojničke krajine, koji bi pripadali u Zemaljski arhiv. Na saborskoj sjednici 1876. i 1879. godine opet je pozvana visoka kraljevska zemaljska vlada da predloži zakonsku osnovu glede centralizacije domaćih arhiva i konačnoga uređenja zemaljskih arhiva. No i ovaj put je ovo pitanje ostalo neriješeno zbog financijskih i materijalnih okolnosti. Godine 1880. visoka Kraljevska zemaljska vlada uputila je ponovno okružnicu županijama i gradovima te podžupanijama da izvijeste vladu o stanju svojih arhiva, kao i o tome ima li na njihovu području obiteljskih arhiva koji bi se mogli, uz primjerenu cijenu, preuzeti u Zemaljski arhiv. Istodobno se visoka vlada obratila Kraljevskom namjestništvu u Beču, Grazu i Pragu s molbom da pošalju statute svojih arhiva i sličnih zavoda na svojem području. Nekoliko je statuta tada i bilo poslano visokoj vladi. Iste godine, 1880., stigla su i tražena izvješća od županija, podžupanija, gradova i općina o stanju njihovih arhiva, no i dalje nije bilo pomaka u vezi s preuzimanjem gradiva u centralni arhiv. Samo je župni ured u Dubrovčaku poslao preko sisačke podžupanije jednu ispravu iz 1344. godine, koja je bila prepisana 1517. godine, a pohranjena je u Zemaljskom arhivu. Visoka Kraljevska zemaljska vlada imenovala je u ožujku 1885. godine posebno povjerenstvo koje je trebalo odlučiti o tome kako svrsishodno urediti Zemaljski arhiv. To su povjerenstvo činili vladin odsječni savjetnik Ignjat Sieber kao izaslanik vlade, predsjednik Ivan Kukuljević-Sakcinski, Radoslav Lopašić, prof. Tadija Smičiklas, arhivar Miškatović i tadašnji muzealni pristav, odnosno muzejski postav dr. Ivan Bojničić Kninski. Na sastanku u ožujku 1885. godine u Zemaljskom arhivu povjerenstvo je zaključilo sljedeće: prostorije arhiva trebaju se povećati za šest soba; isprave ostalih arhiva trebaju se dopremiti u Zemaljski arhiv ili, ako to nije moguće, trebaju se nabaviti njihovi ovjerenjeni prijepisi. Poseban je naglasak bio na prijepisima iz kaptolskih arhiva kao vjerodostojnih mjesta latinskog naziva *loca credibilia* i povijesnih činjenica. Nadalje, spomenuto je povjerenstvo predlagalo da se iz bečkih arhiva nabave spisi koji se tiču krajine, a, ako se to ne može napraviti, onda da se u krajinu pošalju

stručnjaci koji će od istoimenih spisa napraviti dobre prijepise ili izvratke. Napokon se predlaže i da se arhivaru dodijeli stručno pomoćno osoblje. Zapisnik ovog povjerenstva predan je u travnju iste godine, visokoj Kraljevskoj zemaljskoj vladi i Odjelu za unutarnje poslove. Ugarska je vlada 1885. godine, više puta tražila povratak arhivalija, dopremljenih iz budimpeštanskih arhiva, što je i bilo riješeno iste te godine, kad je u srpnju prvih 10 grupa navedenih arhivalija izvađeno iz Zemaljskog arhiva i odaslano u Kraljevski ugarski državni arhiv u Budimpeštu. U Zemaljskom su arhivu ostali popisi svih budimpeštanskih spisa koji su se rabili za proučavanje odnosnih arhivalija, a koji su i ostali na trajnoj dispoziciji Zemaljskom arhivu. Tako je Kraljevski ugarski državni arhiv Kraljevskom zemaljskom arhivu poslao na korištenje sva izdanja *Croatica* u svrhu njezina publiciranja u posebnom novom izdanju *Acta Croatica* Jugoslavenske akademije, kao i druge dokumente koje je poslao Kraljevski ugarski državni arhiv u svrhu znanstvenog objavljivanja članaka naših domaćih povjesničara. Rezultat navedenog podneska povjerenstva za uređenje i povećanje prostorija u Zemaljskom arhivu bio je taj da je Visoka kraljevska zemaljska vlada 1885. godine izaslala posebne izaslanike koji su trebali proučiti tražene zahtjeve. Tada su budući glavni urednik današnjeg *Arhivskog vjesnika* Ivan pl. Bojničić Kninski i Dane Gruber proučili su arhive po srijemskoj županiji, a Radoslav Lopašić i Mile Magdić ogulinske i primorske arhive, o čemu su vladi podnijeli izvješća. U travnju 1892. godine imenovan je kraljevski zemaljski arhivar Ivan pl. Bojničić Kninski glavnim urednikom *Vjestnika kraljevskog hrvatsko-slavonsko dalmatinskog arkiva*. Dugogodišnjim nastojanjem vlasti i imenovanih arhivara učinjen je velik napredak u Zemaljskom arhivu. Svi spisi i isprave arhiva stavljeni su u red, pohranjeni u posebne fascikle koji su bili namijenjeni za trajno fizičko očuvanje gradiva, namještene su nove police i ormari, osnovana je prva priručna arhivska specijalna knjižnica u kojoj su bile pohranjene dragocjene arhivalije, uvećane su i financije za pisarničke potrebe, kao i za umnožavanje arhivskoga gradiva. Opetovano pitanje glede centralizacije županijskih arhiva u jedan skupni centralni arhiv potaknuo je na saborskoj sjednici u studenome 1897. godine zastupnik prof. Tadija Smičiklas, a visoka je vlada, glede toga pitanja, ponovno poduzela važne korake. Napokon se moglo istaknuti da su učinjeni naponi urodili plodom, jer je Jugoslavenska akademija svojim dopisom u srpnju 1898. (br. 118.) Zemaljskom arhivu predala 372 spisa, koji su prema signaturi i pripadali istom ovom arhivu te su položeni i odloženi na svoje mjesto. Tako su znatno popunjene neke grupe iz kojih su spomenuti spisi manjkali. Malo-pomalo Arhiv se otvorio javnosti, poglavito znanstvenoj zajednici, a

povjesničar Tadija Smičiklas dobio je od Zemaljske vlade dozvolu i za rad studenata u Arhivu.

Godine 1899. Arhiv počinje objavljivati i izdavati svoj prvi časopis naslova *Vjestnik kraljevskog hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva*, današnji *Arhivski vjesnik*. U istom razdoblju u Arhiv dolazi još više važnog gradiva vojnih ustanova i pojedinih županija. Godine 1913. dovršena je zgrada namjenski građena za Sveučilišnu knjižnicu i Zemaljski arhiv, u kojoj se Hrvatski državni arhiv i danas nalazi. U prosincu 1918. godine u Arhiv dolaze iz Budimpešte spisi Hrvatskog ministra zajedno s gradivom Hrvatske dvorske kancelarije i s hrvatskim spisima austrijskih ministarstava. Spisi koje je u Budimpeštu 1885. godine prenio ban Khuen-Héderváry vraćeni su u Arhiv tek 1958. i 1960. godine. Status Arhiva kao samostalne ustanove formalno je potvrđen u međuratnome razdoblju te se od 1923. godine pod nazivom Kraljevski državni arhiv odvaja od uprave. U drugoj polovici 20. st. postaje hrvatski matični arhiv i postupno raste osnivanjem pojedinih organizacijskih jedinica koje će preuzeti specifične funkcije arhivske službe, a to su: središnji fotolaboratoriji, središnji laboratorij za restauraciju i konzervaciju, depozit Zagrebačke nadbiskupije i Kinoteka sa svojim AV gradivom. Izgradnja Kraljevske sveučilišne biblioteke i Kraljevskog zemaljskog arkiva prema nacrtima prvonagrađenoga natječajnog rada arhitekta Rudolfa Lubynskog započela je 21. veljače 1911., a zgrada je na uporabu predana 29. studenoga 1913. Rudolf Lubynski (1873. – 1935.) bio je učenik poznatog arhitekta J. Durma na Visokoj tehničkoj školi u Karlsruheu, a s njim je surađivao i na izgradnji Sveučilišne knjižnice u Heidelbergu. Djelovao je u Offenbergu, Kölnu i Freiburgu, a bio je i jedan od najproduktivnijih zagrebačkih arhitekata. Hrvatski je državni arhiv danas najznačajnija palača hrvatske secesije, uspjele spoj rane bečke secesije i moderne europske, poglavito njemačke arhitekture s početka XX. stoljeća, zamišljena je kao samostalna zgrada u perivoju, duga 80 m, a široka 46 m, od armiranoga betona i željezne konstrukcije, dobro uklopljena u urbanistički model Donjega grada, zagrebačke zelene potkove. Visoka polukupola nad glavnom velikom čitaonicom u središnjem dijelu palače, s četirima stupovima na kojima se nalaze po četiri sove koje nose globuse, savršen su izričaj identiteta knjižnice. Pročelja s alegorijama četiriju sveučilišnih znanosti: filozofije, medicine, prava i teologije, Roberta Frangeša i zabat južnoga pročelja s alegorijom knjižarstva Rudolfa Valdeca skladno se uklapaju u cjelovitu i jednostavnu, a istodobno monumentalnu viziju graditeljstva i svih grana znanosti koje obuhvaća zakonima, propisima i normama, znanstvena disciplina arhivistike.

1.4. Povijesni razvoj časopisa *Arhivski vjesnik*

Časopis *Arhivski vjesnik* u digitalnom obliku od 1899. do 2008. godine može se pronaći na mađarskoj stranici portala *Hungaricana*.¹²⁸ *Hungaricana* je zajednička internetska stranica mađarskih arhiva, muzeja i knjižnica kojima upravlja Saborska knjižnica Mađarske (mađ. *Országgyűlési Könyvtár*). Digitalizaciju je financirala National Cultural Fund of Hungary, a glavni je cilj bio objavljivanje mađarske kulturne baštine na jednome mjestu: baze podataka, zapisi, dokumenti, slike, karte itd., od kojih su neki podatci i iz inozemstva. Glavne se baze podataka mogu pregledati na njihovim stranicama u izborniku baza podataka. *Arhivski vjesnik* na spomenutom portalu nema mogućnost alatne podrške pretraživanja prema scientometrijskim parametrima, kao ni mogućnost naprednog pretraživanja. Stranice vjesnika mogu se prelistavati, uvećavati i umanjivati te pohranjivati na računalo. No, zbog nedostatka alata na portalu *Hungaricana*, kvalitativno-kvantitativna sadržajna analiza moguća je isključivo ručnom ekstrakcijom ključnih parametara i samo uvidom u cjeloviti tekst.¹²⁹

Časopis se pojavio u doba kada je prestankom izlaženja prvoga povijesnog časopisa u Hrvatskoj *Arkiva za povjestnicu jugoslavensku* (koji je izlazio od 1851. do 1875. god.) nastala na tom području praznina, koju su ipak samo djelomično ispunjavala izdanja Jugoslavenske akademije u Zagrebu *Rad* i *Starine* te *Viestnik hrvatskoga arheologičkoga društva*, koji je izlazio od 1879. godine.¹³⁰ Ivan Bojničić, u to vrijeme kraljevski zemaljski arhivar i glavni urednik novoosnovanog časopisa, navodi: „ove okolnosti ponukale su ravnateljstvo Kraljevskog zemaljskog arkiva da se 4. listopada 1898. g. obratilo molbom banu radi dozvole izdavanja ovog časopisa. U toj molbi kaže se, među ostalim, da: „Službeno poslovanje u Kraljevskom zemaljskom arkivu nije samo mehanička radnja, koja se odnosi na suhoparno uređivanje arkivalija već je ono upravo znanstveno, stoga je sasviem temeljita zamisao glede osnutka ovakovog službenog glasila Kraljevskog zemaljskog arkiva, koje bi bilo na korist znanosti a na čast Kraljevskom zemaljskom arkivu, koji je u zadnje vrijeme stekao si obće poznato ime i priznanje.“

¹²⁸ *Hungaricana* - Közgyűjteményi portál: URL: <https://hungaricana.hu/en/> (9. 12. 2018.)

¹²⁹ Za potrebe istraživanja na ovom doktoratu izrađena je aplikacija koja povezuje dvije baze podataka *Hungaricanu* i *Hrčak* kako bi *Arhivski vjesnik* bio pretraživ od 1899. do 2017. na jednom mjestu, a u skladu s parametrima doktorskog sinopsisa. Aplikaciju je programirao Borna Žaja, student Visokog učilišta Algebra na smjeru Programskog inženjerstva.

¹³⁰ Pandžić, M. (1980). *Uz 80. godišnjicu izlaženja Arhivskog vjesnika (Vjestnika kraljevsko-hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva)*. Izdavač: Arhiv Hrvatske. URL: https://library.hungaricana.hu/en/view/CroatianStateArchives_AV_III_23_1980/?pg=4&layout=s (10.01.2019.)

Prva godina izlaženja *Arhivskog vjesnika* je 1899. pod nazivom *Vjestnik kraljevske hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva*¹³¹ čiji je urednik bio dr. Ivan Bojničić Kninski, kraljevski zemaljski arhivar. U prvom uvodniku pod naslovom „Naša zadaća“ urednik je opisao razlog izlaženja jednoga takvog povijesnog časopisa: „...S druge strane moraju, opet i pravnici i historičari sudjelovati kod tumačenja važnijih arkivalija, te svojim znanstvenim radom uplivati na podignuće i razvitak arkiva. Ove okolnosti ponukale su ravnateljstvo kr. zem. arkiva, te se je 4. listopada 1898. obratilo smjernom molbom na Preuzvišenoga Gospodina Bana, da bi blagoizvolio dozvoliti zem. arkivu izdavanje historičkog časopisa. Njegova Preuzvišenost udostojila se ovu molbu visokim svojim rješenjem od 26. studenoga 1898. br. 5625 uslišati, te dozvoliti izdavanje historičkog časopisa u četvrtgodišnjih svezcima od 4 arka na trošak zem. proračuna a pod uredništvom zem. arkivara. Uslijed ove visoke dozvole evo nas pred domoljubnim občinstvom sa prvim brojem *'Vjestnika kr. hrv.-slav.-dalm. zem. Arkiva'*.“¹³² Prema riječima urednika, temeljna zadaća ovog *Vjestnika* bila je:

„1. Opisati organizaciju i upravu zem. arkiva i ostalih javnih i privatnih arkiva naše zemlje; razpravljati njihovu povjest i životopise zaslužnih arkivara; izvješćivati o tečaju važnijih radnja po arkivima. Razpravljati ćemo nadalje pitanja o ustrojstvu arkivâ u obće, o njihovom nutarnjem uredjenju i njihovoj porabi, o njihovoj zadaći naprama zemaljskoj upravi i sadašnjemu stanju historičke znanosti, o uredjenju arkivalnih prostorija, o prenešenju starijih spisa iz uredskih registratura u zem. arkiv, o tjesnijem spojenju crkvenih, županijskih, občinskih, društvenih i obiteljskih arkiva sa zem. arkivom. U obće biti će naš list otvoren željama i tegobama historičara, činovnika, svećenika i odvjetnika, koje se želje i tegobe mogu poroditi u pogledu arkivalnih zadaća sa gledišta upravnog, pravničkog, historičkog i statističkog. Nadalje uputiti ćemo občinstvo u sadržaj naših arkiva, priobćivati ćemo kratke ali jezgrovite izvadke iz répertoria i regista, opise važnijih listina, rukopisa, zemljovida, slika itd. Kod toga ne ćemo samo uvažiti zemaljski arkiv i javne arkive, već i manje po zemlji raztrešene, a i vanjske arkive, u koliko se njihov sadržaj odnosi na povjest Hrvata i ostalih južnih Slavena. Ovamo spada i znanstveno tumačenje arkivalija, dakle čitavo obsežno i

¹³¹ *Vjestnik kraljevske hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva*. (1899). Tisak kraljevske zemaljske tiskare. Izd. I. URL:

https://library.hungaricana.hu/en/view/CroatianStateArchives_AV_I_01_1899/?pg=0&layout=s (4. 12. 2018.)

¹³² Bojničić I. (1899). *Naša zadaća*. *Vjestnik kraljevske hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva*. Tisak kraljevske zemaljske tiskare. Izd. I., str. 1-3.

https://library.hungaricana.hu/en/view/CroatianStateArchives_AV_I_01_1899/?pg=4&layout=s (1. 11. 2018.)

zanimivo polje paleografije i diplomatike. Pripada takodjer i heraldika, genealogija i sfragistika, u koliko služe domaćoj povjesti. Donašati ćemo veće i manje samostalne razprave historičkog sadržaja, ali samo ako se odnose na domaću povjest i to izvorne radnje. Osobitu pažnju posvetiti ćemo povjesti domaćeg prava, zemaljske uprave i povjesti kulture južnih Slavena. Konačno donašati će Vjestnik zanimive manje vještice historičkoga sadržaja; recenzije domaćih historičkih djela, a i stranih, u koliko se odnose na domaću povjest; izvadke iz strane arkivalne književnosti; bibliografiju itd.“

Za vrijeme uredničke politike dr. Ivana Bojničića Kninskog, od 1899. do 1920. godine, *Arhivski vjesnik* je izlazio pod nazivom *Vjestnik kraljevskog hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva* (od 1905. godine *Vjesnik kraljevskog hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva*). U svojim člancima autori dr. Ivan Bojničić Kninski, pl. Ivan „Škrinja privilegija kraljevine“,¹³³ Laszowski Emilij „Kr. hrvat.-slavon.-dalmat. zemaljski arkiv“¹³⁴ i dr. Horvat Rudolf „Povijest škrinje privilegija u hrvatskom zemaljskom arkivu“,¹³⁵ prvi su put u *Arhivskom vjesniku* opisali i definirali pojam arhiva i njegovo povijesno značenje. Kasnijih godina Laszowski je pisao o turopoljskim i privatnim arhivima te o uvođenju pravila u arhivu za zaposlenike i korisnike arhivskog gradiva, tzv. Kućnog reda, pod sljedećim naslovima: „Nekoliko privatnih arkiva u Hrvatskoj“,¹³⁶ „Turopoljski arkivi“¹³⁷ i „Kućni red za kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljski arkiv u Zagrebu“.¹³⁸

¹³³ Bojničić, I. (1899.). *Škrinja privilegija kraljevine. Vjestnik kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva*. Tisak kralj. zemaljske tiskare. Zagreb. Izd. I., str. 209-230.

https://library.hungaricana.hu/en/view/CroatianStateArchives_AV_I_01_1899/?pg=218&layout=s (4. 12. 2018.)

¹³⁴ Laszowski, E. (1899.). *Kr. hrvat.-slavon.-dalmat.-zemaljski arkiv. Vjestnik kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva*. Tisak kralj. zemaljske tiskare. Zagreb. Izd. I., str. 4-20.

https://library.hungaricana.hu/en/view/CroatianStateArchives_AV_I_01_1899/?pg=7&layout=s (4. 12. 2018.)

¹³⁵ Horvat, R. (1915.). *Svaštice. Povijest „škrinje privilegija“ u hrv. zem. arkivu. Vjesnik kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva*. Tisak kralj. zemaljske tiskare. Zagreb. Izd. XVII. sv. 1-2., str. 173-176.

https://library.hungaricana.hu/en/view/CroatianStateArchives_AV_I_17_1915/?pg=178&layout=s (4. 12. 2018.)

¹³⁶ Laszowski, E. (1903.). *Nekoliko privatnih arkiva u Hrvatskoj. Vjestnik kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva*. Tisak kralj. zemaljske tiskare. Izd. 5., str. 9-17.

URL: https://library.hungaricana.hu/en/view/CroatianStateArchives_AV_I_05_1903/?pg=12&layout=s (4. 12. 2018.)

¹³⁷ Laszowski, E. (1908.). *Turopoljski arkivi. Vjestnik kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva. Tisak kralj. zemaljske tiskare*. Izd. 10., str. 145-160. URL:

https://library.hungaricana.hu/en/view/CroatianStateArchives_AV_I_10_1908/?pg=156&layout=s (4. 12. 2018.)

¹³⁸ Laszowski, E. (1917.). *Kućni red za kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljski arkiv u Zagrebu. Vjesnik kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva*. Tisak kralj. zemaljske tiskare. Izd. XIX. sv. 1-2., str. 329-330. URL:

https://library.hungaricana.hu/en/view/CroatianStateArchives_AV_I_19_1917/?pg=346&layout=s (4. 12. 2018.)

1.5. Zaključak

Uvod sadržava pregled o uredničkoj koncepciji znanstveno-stručnog časopisa *Arhivski vjesnik* koji promiče arhivistiku kao autonomnu znanstvenu disciplinu. Opisuju se i izlažu metode istraživanja koje se primjenjuju za analizu časopisa. Ovaj se rad koristi scientometrijskom i sadržajnom analizom članaka središnjega hrvatskog arhivističkog časopisa *Arhivski vjesnik* i prikazuje razdoblje prelaska od arhivistike kao pomoćne povijesne znanosti, čija je osnovna zadaća bila strukturna organizacija velike količine papirnatih dokumenata u arhivske fondove, do suvremene znanosti čije su standardizirane norme postale ključne za očuvanje digitalnih zapisa. Navedeno istraživanje, analiza i interpretacija podataka provedeni su u trima razdobljima. Prvo razdoblje od 1899. do 1945. godine sadržajnom analizom tumači vrijeme u kojemu su prevladavale povijesne teme. Drugo razdoblje od 1958. do 1980. godine analizira razvoj arhivske teorije i prakse koja ima svoje temelje u arhivskom zakonodavstvu. Treće razdoblje od 1981. do 2017. godine scientometrijskim metodama i alatima analizira razvoj arhivistike kao suvremene znanstvene discipline u kontekstu razvoja digitalne tehnologije. Ovim trima analizama prethodi statistička analiza i analitika za sve uredničke politike, koja daje uvid u strukturu časopisa, ukupan broj naslova i radova, autorstva te opseg časopisa u skladu s uredničkim politikama te se opisuju glavni indikatori za postizanje cilja kvalitativnim istraživanjem koji su razvrstani u nekoliko faza. U Uvod su uklopljena i poglavlja o povijesnom razvoju arhivistike kako u svijetu, tako i u Hrvatskoj te je popraćen povijesni razvoj znanstveno-stručnog časopisa *Arhivski vjesnik*. Također je razmatran i status grane arhivistike i dokumentalistike unutar polja informacijskih i komunikacijskih znanosti.

2. ARHIVISTIKA

2.1. Uloga arhivskog zakonodavstva u razvoju arhivistike

Arhivska djelatnost u Republici Hrvatskoj uređena je *Zakonom o arhivskome gradivu i arhivima* iz 1997. godine, s izmjenama i dopunama iz 2000., 2009., 2011. i 2017. godine te Zakonom iz 2018. koji je trenutačno na snazi. Pojedina i specifična područja rada arhiva uređuju posebni propisi. Arhivsko je zakonodavstvo sastavni dio arhivistike kao znanosti. Suvremeno arhivsko zakonodavstvo ostvaruje se na trima razinama, a to su: osnovni zakon, provedbeni propisi te interni propisi nastali na temelju zakona i provedbenih propisa koje donose pravne osobe/stvaratelji i nadležni arhivi. Pitanja arhivskog i dokumentarnog gradiva, arhiva, pismohrana i sustava uredskog poslovanja uređuju dvije grupe pravnih akata: zakon i provedbeni propisi o arhivskoj djelatnosti (arhivski propisi) te općeniti zakoni i provedbeni propisi o dokumentaciji (nearhivski propisi). Temeljni arhivski zakon jest *Zakon o arhivskom gradivu i arhivima* (skr. ZAGA).¹³⁹ Podzakonski su akti provedbeni propisi koji uređuju pojedina područja rada arhiva i ostalih kategoriziranih stvaratelja i/ili posjednika arhivskoga gradiva (pravilnici) Opće odredbe *Zakona o arhivskom gradivu i arhivima* uređuju pitanja: zaštite i obrade javnog dokumentarnog i arhivskog gradiva, dostupnosti i uporabe gradiva u arhivima, zaštite privatnoga arhivskog gradiva, nadležnosti, organizacije i zadaća arhiva kao javne službe te djelatnosti arhiva. Arhivsko je gradivo od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu, a na zaštitu i očuvanje gradiva koje je proglašeno kulturnim dobrom primjenjuje se zakon i drugi propisi kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara. Što se tiče primjene drugih propisa na pitanja u vezi sa zaštitom tajnosti podataka, zaštitom osobnih podataka te pravni pristup informacijama s obzirom na javno dokumentarno i javno arhivsko gradivo i privatno arhivsko gradivo, primjenjuju se zakoni i drugi propisi kojima se uređuju zaštita tajnosti podataka, zaštita osobnih podataka i pravo na pristup informacijama. Svrha je Zakona osigurati očuvanje javnog i dokumentarnog gradiva, podržati tijela javne vlasti u stvaranju i čuvanju javnoga dokumentarnog gradiva o svojoj djelatnosti te pridonijeti povjerenju javnosti u njihov rad, povećati dostupnost i iskoristivost informacija sadržanom u javnom dokumentarnom i arhivskom gradivu, pružiti potporu u zaštiti i

¹³⁹ Narodne novine, 61/2018. URL: https://narodne.novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_07_61_1265.html (24. 10. 2018.)

osiguranju dostupnosti privatnoga arhivskog gradiva te osigurati stvaranje, čuvanje i pretvorbu dokumentarnog i arhivskog gradiva u digitalni oblik. Zakon je strukturno podijeljen u osam poglavlja: „Opće odredbe“, „Upravljanje dokumentarnim gradivom“, „Odabiranje i predaja javnog arhivskog gradiva arhivima“, „Korištenje javnog arhivskog gradiva“, „Privatno arhivsko gradivo“, „Arhivska služba“, „Prekršajne odredbe“ te „Prijelazne i završne odredbe“.

U I. poglavlju pod „Opće odredbe“ deterministički se određuju temeljna značenja sljedećih pojmova: arhiva arhivskog gradiva, dokumentarnog gradiva, javnog dokumentarnog gradiva, javnog arhivskog gradiva, privatnog arhivskog gradiva, dokumentarnog gradiva u digitalnom obliku, dokumentarnog gradiva u digitalnom obliku za trajno čuvanje, tijela javne vlasti, stvaratelja gradiva, vrednovanja, pismohrana, informacijskih sustava te pretvorbe gradiva.

Poglavlje II. „Upravljanje dokumentarnim gradivom“ koncipirano je tako da obuhvaća obvezu sustavnog upravljanja dokumentarnim gradivom za tijelo javne vlasti, pretvorbu gradiva u digitalni oblik, uporabljivost dokumentarnoga gradiva, popis javnoga dokumentarnoga gradiva s rokovima čuvanja, predaju popisa cjelokupnoga gradiva, te donošenje akata o prestanku rada stvaratelja ili posjednika gradiva.

U poglavlju III. „Odabiranje i predaja javnog arhivskoga gradiva arhivima“ propisuje se način predaje javnoga arhivskog gradiva arhivu, razjašnjava koje su to iznimke od obveze predaje arhivskoga gradiva arhivu, regulira posebne odredbe o predaji gradiva radi obavljanja djelatnosti te precizira koja je to odgovarajuća dokumentacija za audiovizualna djela.

Poglavlje IV. „Korištenje javnog arhivskoga gradiva“ propisuje rokove dostupnosti gradiva, rokove dostupnosti gradiva koje sadržava osobne podatke, rokove dostupnosti gradiva nastalog do 30. svibnja 1990., regulira uvjete korištenja gradivom u državnim arhivima i arhivima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te definira postupak za odobravanje pristupa gradivu u državnim arhivima i arhivima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U poglavlju V. „Privatno arhivsko gradivo“ daje se značenje i metodološki obrazac za upisnik vlasnika ili posjednika privatnoga arhivskoga gradiva, razjašnjavaju se obveze vlasnika ili posjednika privatnoga arhivskoga gradiva, precizira se koja su to prava i koja su to kršenja obveza čuvanja privatnoga arhivskoga gradiva, daju se smjernice za one vlasnike ili posjednike privatnoga arhivskoga gradiva koji namjeravaju svoje privatno arhivsko gradivo izvesti ili iznijeti iz Republike Hrvatske, objašnjava se pravo prvokupa i promet privatnim arhivskim gradivom, uporaba privatnoga arhivskoga gradiva te se propisuje i normira zaštita arhivskog gradiva vjerskih zajednica.

Poglavlje VI. „Arhivska služba“ definira javnu arhivsku službu, privatne i specijalizirane arhive, ulogu i nadležnost arhiva općenito, tumači ulogu Hrvatskoga državnog arhiva kao središnjeg i matičnog arhiva, opisuje djelatnost državnih arhiva te provođenje nadzora nad radom stvaratelja, vlasnikom ili posjednikom gradiva, daje smjernice za evidencije u arhivima, propisuje uvjete za osnivanje arhiva, sredstva za rad arhiva, prestanak rada arhiva, definira upravljanje državnim arhivom, upravno vijeće, voditelja arhiva u sastavu, stručno osoblje u arhivima, upravni i stručni nadzor nad radom arhiva, opisuje rad Hrvatskog arhivskog vijeća koje je savjetodavno tijelo ministra nadležnog za kulturu koje obavlja savjetodavne i stručne poslove u arhivskoj djelatnosti te daje smjernice za aktivnosti i mjere kojima će se osigurati uvjeti za daljnji razvoj arhivske djelatnosti u skladu s ciljevima, a uredit će se Nacionalnim planom razvoja arhivske djelatnosti.

U poglavlju VII. „Prekršajne odredbe“ određuje se visina iznosa novčane kazne za prekršaj koji pravna osoba napravi tako da obavi pretvorbu gradiva u digitalni oblik bez potvrde Hrvatskoga državnog arhiva o sukladnosti pravila, tehnologije i postupaka pretvorbe i čuvanja gradiva, te navodi i ostale prekršaje.

Poglavlje VIII. „Prijelazne i završne odredbe“ propisuje primjenu propisa, usklađivanje akata, donošenje provedbenih propisa, donošenje plana, računanje rokova za arhivsko gradivo koje je nastalo prije stupanja na snagu ovoga zakona, stručna zvanja stečena prema prijašnjim propisima te osiguranje dostupnosti gradiva do predaje nadležnom arhivu.

2.2. Provedbeni propisi

U Hrvatskoj je trenutačno na snazi sedam arhivskih provedbenih propisa.

1. *Pravilnik o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva*^{140, 141} uređuje dostavu popisa gradiva nadležnom arhivu službenog naziva zbirna evidencija gradiva, tehničko opremanje i odlaganje arhivskoga gradiva, smještaj gradiva u za to namijenjene prostore s adekvatnom opremom, stručnu osposobljenost osoba koje su zadužene za rukovanje gradivom te donošenje internih akata o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva.
2. *Pravilnik o vrednovanju te postupku odabiranja i izlučivanja arhivskog gradiva*¹⁴² određuje kriterije vrednovanja arhivskoga gradiva, kategorizaciju stvaratelja kojom se utvrđuje značenje cjeline gradiva nastalog djelovanjem pojedinoga stvaratelja za dokumentiranje djelatnosti i funkcija koje stvaratelj obavlja, popis arhivskoga gradiva s rokovima čuvanja (opći, granski, posebni), postupak odabiranja i izlučivanja gradiva, uništavanje izlučenog gradiva te sadržava orijentacijski popis gradiva s rokovima čuvanja.
3. *Pravilnik o predaji arhivskog gradiva arhivima*¹⁴³ uređuje način i postupak predaje javnoga arhivskog gradiva nadležnim arhivima, preuzimanje privatnoga arhivskog gradiva na temelju darovanja, kupoprodaje ili pohrane/depozita te način izrade primopredajnog zapisnika.
4. *Pravilnik o korištenju javnog arhivskog gradiva*¹⁴⁴ utvrđuje uvjete, način i postupak korištenja javnim arhivskim gradivom koje se čuva u Hrvatskome državnom arhivu, područnim državnim arhivima, te arhivima županija, gradova i općina. Također

¹⁴⁰ Novi *Pravilnik o upravljanju dokumentarnim gradivom izvan arhiva* u postupku je prilagođivanja novom ZAGA.

¹⁴¹ Narodne novine, 63/204, 106/2007. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2004_05_63_1383.html (2. 1. 2019.)

¹⁴² Narodne novine, 90/2002. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2002_07_90_1476.html (2. 1. 2019.)

¹⁴³ Narodne novine, 90/2002. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2002_07_90_1477.html (2. 1. 2019.)

¹⁴⁴ Narodne novine, 121/2019. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2019_12_121_2401.html. (7. 1. 2020.)

utvrđuje i naknade za izradu preslika, umnažanje, objavljivanje i druge oblike korištenja javnim arhivskim gradivom. Odredbe ovoga pravilnika primjenjuju se i na korištenje privatnim arhivskim gradivom koje se čuva u arhivima, ako nije drukčije utanačeno u ugovoru, odnosno ispravi o predaji gradiva, kao i na arhivsko gradivo koje se čuva u javnim ustanovama (muzejima, knjižnicama, zavodima i sl.) ako posebnim propisima nije drukčije određeno.

5. *Pravilnik o evidencijama u arhivima*^{145, 146} utvrđuje vrste i način vođenja evidencija u državnim arhivima i u drugim arhivima obuhvaćenima Upisnikom arhiva u Republici Hrvatskoj. Pod evidencijama se razumijevaju popisi arhivskoga gradiva, obavijesna pomagala i dokumentacija koja se o gradivu vodi u arhivima.
6. *Pravilnik o uvjetima smještaja, opreme, zaštite i obrade arhivskog gradiva, te broju i strukturi stručnog osoblja arhiva*¹⁴⁷ uređuje minimalne uvjete smještaja, opreme, zaštite i obrade arhivskog gradiva te minimalni broj stručnog osoblja za obavljanje pojedinih djelatnosti arhiva.
7. *Pravilnik o stručnim arhivskim zvanjima i drugim zvanjima u arhivskoj struci te uvjetima i načinu njihova stjecanja*¹⁴⁸ utvrđuje stručna zvanja u arhivskoj struci, kao i uvjete i načine njihova stjecanja. Temeljna stručna arhivska zvanja jesu arhivist, arhivski tehničar specijalist i arhivski tehničar. Viša stručna arhivska zvanja jesu arhivski savjetnik, viši arhivist, viši arhivski tehničar specijalist i viši arhivski tehničar. Uz nazive navedenih temeljnih stručnih zvanja dodaje se i područje uže specijalnosti ako je osoba koja je stekla određeno stručno zvanje položila odgovarajući dio stručnog ispita propisan ovim pravilnikom. Stupanjem na snagu toga pravilnika u studenome 2019. godine ujedinjena su dva pravilnika koja su stavljena izvan snage, a to su *Pravilnik o stručnom usavršavanju i provjeri stručne osposobljenosti djelatnika u pismohranama* (NN, 93/2004) te *Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih*

¹⁴⁵ Novi *Pravilnik o vođenju evidencija* je u postupku prilagodbe novom ZAGA.

¹⁴⁶ Narodne novine, 96/2002, 106/2007. URL:

https://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2002_07_90_1475.html (2. 1. 2019.)

¹⁴⁷ Narodne novine, 121/2019. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2019_12_121_2402.html. (7. 1. 2020.)

¹⁴⁸ Narodne novine, 104/2019. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2019_10_104_2090.html (12. 11. 2019.)

zvanja u arhivskoj struci (NN, 107/2010). Novost je ovoga pravilnika da osobe koje rade na poslovima upravljanja dokumentarnim i arhivskim gradivom izvan arhiva mogu ostvariti pravo na stjecanje stručnoga arhivskog zvanja, što je do sada bilo omogućeno samo djelatnicima arhiva.

Pravni status elektroničkih zapisa temelji se na dvama provedbenim propisima, i to *na Pravilniku o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva*, čl. 10., koji tumači da se gradivo u elektroničkom obliku pohranjuje tako da se podatci izdvoje iz izvornog sustava, odnosno sustava koji omogućuje brisanje, mijenjanje i dodavanje podataka i pohrane u sustavu koji onemogućuje brisanje, mijenjanje i dodavanje podataka i tako da se u sustavu u kojemu se nalaze onemogućiti brisanje, mijenjanje i dodavanje podataka te na *Pravilniku o predaji arhivskog gradiva arhivima*, čl. 6., koji tumači da se elektronički zapisi predaju u obliku i na nosaču koji dogovore nadležni arhiv i predavatelj, zajedno s dokumentacijom i podacima koji su potrebni za čitanje i razumijevanje zapisa, tako da su kompatibilni s postojećom informacijskom tehnologijom i da sačuvaju izvornu razinu sigurnosti, autentičnosti i vjerodostojnosti.

2.3. Ostali srodni propisi i drugi zakoni vezani za arhivske propise

Slijedi popis ostalih srodnih propisa i drugih zakona vezanih za arhivske propise.

1. *Uredba o uredskom poslovanju*^{149, 150} uređuje uredsko poslovanje u tijelima državne uprave, temeljne pojmove uredskog poslovanja, primitak, pregled i otvaranje pismena, upisivanje pismena, dostavu pismena u rad, otpremanje akata te stavljanje predmeta u pismohranu i njegovo čuvanje.
2. *Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara*¹⁵¹ određuje sve vrste kulturnih dobara i uspostavljanje zaštite nad kulturnim dobrom, obveze i prava vlasnika kulturnih dobara, mjere zaštite i očuvanja i obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih

¹⁴⁹ Narodne novine, 7/2009. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_01_7_171.html (2. 1. 2019.)

¹⁵⁰ Nova *Uredba o uredskom poslovanju* je u postupku prilagođivanja zakonima.

¹⁵¹ Narodne novine, 69/1999; 151/2003; 157/2003, 100/2004, 87/2009, 88/2010, 61/2011, 25/2012, 136/2012, 157/2013, 152/2014, 98/2015, 44/2017. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1999_07_69_1284.html (2. 1. 2019.)

dobara, obavljanje upravnih i inspekcijskih poslova, rad i djelokrug Hrvatskog vijeća za kulturna dobra te financiranje zaštite i očuvanja kulturnih dobara. Članak 99. decidirano određuje da poslove na zaštiti arhivskoga gradiva, kao kulturnoga dobra, obavljaju arhivi u okviru svoje djelatnosti u skladu s propisima o arhivskom gradivu i arhivima, a čl. 8. propisuje da su arhivska građa, zapisi, dokumenti, pisma i rukopisi pokretno kulturno dobro.

3. *Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka*¹⁵² osigurava provedbu Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage *Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka)*. Ovaj se zakon ne odnosi na obradu osobnih podataka koju obavljaju nadležna tijela u svrhu sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, uključujući zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i njihova sprečavanja, kao ni na područje nacionalne sigurnosti i obrane. Nadzorno je tijelo Agencija za zaštitu osobnih podataka koja je neovisno državno tijelo i u svojem radu samostalna i neovisna i za svoj rad odgovara Hrvatskom saboru. Drugo je nadležno tijelo Nacionalno akreditacijsko tijelo za akreditiranje certifikacijskih tijela imenovano u skladu s *Uredbom (EZ) br. 765/2008* Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta s obzirom na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage *Uredbe (EEZ) br. 339/93*.
4. *Zakon o pravu na pristup informacijama*¹⁵³ uređuje pravo na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija koje posjeduju tijela javne vlasti, obveze tijela javne vlasti, prekršajne odredbe vezane za ostvarivanje prava na pristup informacijama, postupak za ostvarivanje i zaštitu prava na pristup informacijama te način rada i uvjete za imenovanje i razrješenje povjerenika za informiranje te inspekcijski nadzor.

¹⁵² Narodne novine, 42/2018. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_05_42_805.html (3. 1. 2019.)

¹⁵³ Narodne novine, 25/2013, 85/2015. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_08_85_1649.html (3. 1. 2019.)

5. *Zakon o tajnosti podataka*¹⁵⁴ utvrđuje da pristup klasificiranim podacima bez certifikata imaju, u okviru obavljanja poslova iz njihova djelokruga, državni dužnosnici određeni odredbama Zakona o sustavu državne uprave, zastupnici u Hrvatskome saboru, pučki pravobranitelj, suci, glavni državni odvjetnik, zamjenici glavnog državnog odvjetnika, ravnatelj Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta te zamjenici ravnatelja Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. Zakon se primjenjuje na državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima te pravne i fizičke osobe koje ostvare pristup ili postupaju s klasificiranim i neklasificiranim podacima. Ovaj zakon precizira značenje sljedećih pojedinih pojmova, kao što su podatak, klasificirani i neklasificirani podatak, klasifikacija i deklasifikacija podataka, vlasnik podataka te certificiranje i certifikati. Stupnjevi tajnosti klasificiranih podataka jesu: vrlo tajno, tajno, povjerljivo i ograničeno.

6. *Zakon o informacijskoj sigurnosti*¹⁵⁵ utvrđuje pojam informacijske sigurnosti, mjere i standardi informacijske sigurnosti, područja informacijske sigurnosti, te nadležna tijela za donošenje, provođenje i nadzor mjera i standarda informacijske sigurnosti. Primjenjuje se na državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te na pravne osobe s javnim ovlastima, koje se u svojem djelokrugu koriste klasificiranim i neklasificiranim podacima te na pravne i fizičke osobe koje ostvaruju pristup ili postupaju s klasificiranim i neklasificiranim podacima.

7. *Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima*¹⁵⁶ uređuje: autorsko pravo, srodna prava, ostvarivanje individualnog i kolektivnog autorskog prava i srodnih prava te zaštitu autorskoga prava i srodnih prava u slučaju povrede.

8. *Zakon o audiovizualnim djelatnostima*¹⁵⁷ uređuje obavljanje, organiziranje i financiranje audiovizualnih djelatnosti kao temeljnih sastavnica suvremene kulture,

¹⁵⁴ Narodne novine, 79/2007, 86/2012.: URL:

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_07_79_2483.html (3. 1. 2019.)

¹⁵⁵ Narodne novine 79/2007. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_07_79_2484.html (3. 1. 2019.)

¹⁵⁶ Narodne novine, 167/2003, 79/2007, 80/2011, 125/2011, 141/2013, 127/2014, 62/17, 96/2018. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_10_96_1855.html (3. 1. 2019.)

¹⁵⁷ Narodne novine, 61/2018. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_07_61_1266.html (3. 1. 2019.)

poticanje hrvatskoga audiovizualnog stvaralaštva i distribucije, promicanje kinoprikazivalaštva te komplementarnih djelatnosti, a osobito zaštita i proučavanje audiovizualne baštine, kao i prikazivanje hrvatskih audiovizualnih djela u zemlji i inozemstvu.

9. *Zakon o knjižnicama*¹⁵⁸ uređuje knjižničnu djelatnost, uvjete i načine njezina obavljanja, ustrojstvo i način rada knjižnica, knjižničnu građu te pravni položaj Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.
10. *Zakon o muzejima*¹⁵⁹ uređuje uvjete i način obavljanja muzejske djelatnosti, ustrojstvo i djelokrug muzeja, pribavljanje i obrada muzejske građe i vođenje muzejske dokumentacije te druga pitanja od značenja za obavljanje muzejske djelatnosti u svrhu zaštite i promicanja općeljudske i nacionalne kulturne i prirodne baštine.

2.4. Arhivske norme i standardi

Arhivska obrada pojedinačne obrada zbirke podrazumijeva stvaranje popisa koji uključuje serije¹⁶⁰ i podserije,¹⁶¹ popis sadržaja na razini kutije, popis sadržaja na razini mape ili dubinski opi¹⁶² koji uključuje povijest ili biografske bilješke, administrativni opis, bilješke o opsegu, informacije o stupnju arhivske obrade.¹⁶³ U nekim se spremištima provodi i opis odabranih dokumenata na razini samo jedne stavke u zbirci ili grupi zapisa, ako se smatra da je vrijednost istraživanja iznimno visoka i kada se očekuje njegova povećana uporaba ili se povećava rizik od krađe.¹⁶⁴ Arhivsko gradivo i zbirke često su poluorganizirane, a pokatkad i nedostaje bilo kakva prepoznatljiva organizacija. Promatranje organizacije isporučениh

¹⁵⁸ Narodne novine, 17/2019, 98/2019. URL: <https://www.zakon.hr/z/2275/Zakon-o-knji%C5%BEnicama-i-knji%C5%BEni%C4%8Dnoj-djelatnosti> (3. 4. 2020.)

¹⁵⁹ Narodne novine, 61/2018. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_07_61_1267.html (3. 1. 2019.)

¹⁶⁰ Series. Society of American Archivists. URL: <https://www2.archivists.org/glossary/terms/s/series> (29. 12. 2018.)

¹⁶¹ Subseries. Society of American Archivists. URL: <https://www2.archivists.org/glossary/terms/s/subseries> (29. 12. 2018.)

¹⁶² Depth of description. Society of American Archivists. URL: <https://www2.archivists.org/glossary/terms/d/depth-of-description> (29. 12. 2018.)

¹⁶³ Level of description. Society of American Archivists. URL: <https://www2.archivists.org/glossary/terms/l/level-of-description> (29. 12. 2018.)

¹⁶⁴ Processing Manual for Archival and Manuscript Collections. 2017. University Archives and Special Collections University of Massachusetts Boston. URL: <https://scholarworks.umb.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1028&context=hlpubs> (29. 12. 2018.)

materijala, nametanje organizacije tamo gdje je nedostaje, zatim opisivanje organiziranog materijala zadatci su obuhvaćeni terminima „arhivska obrada“, „uređenje i opis“ „arhivski popis“ ili „katalogizacija“.¹⁶⁵

Pisani opis zbirke generički se naziva „pomoću za pronalaženje“ ili „obavijesnim pomagalom/inventarom“. Glavna svrha pomoći pri pronalaženju jest olakšati pristup korisnicima zbirke materijala,¹⁶⁶ ali i osigurati glavnu korisnu pomoć za arhiviste koji pružaju referentne usluge korisnicima. Najranija pomagala za pronalazak bila su poznata kao „kalendari“¹⁶⁷ i uglavnom su se sastojala od popisa pojedinačnih dokumenata u kronološkom redoslijedu, koji je bio preferirani organizacijski model povjesničara koji su u to vrijeme bili njihovi primarni korisnici.¹⁶⁸ Trenutačno primjenjivani oblici pomoći u pronalaženju razlikuju se po svojoj duljini i ubrajaju se u nekoliko kategorija prema tipu, pri čemu prevladava tip inventara, i to potkraj cijelog XX. i početkom XXI. stoljeća. Mnogi arhivi objavljuju svoja pomoćna obavijesna pomagala na mreži kako bi proširili dostupnost svojih sređenih fondova u inventarima, a neka su od njih kodirana kako bi ih internetske tražilice lakše prepoznale.

Nekoliko standarda omogućuje reguliranje navedenih arhivskih opisa. Norme i standardi arhivističkoga opisa utemeljene su na opće usvojenim te prethodno opisanim teorijskim načelima. ISO¹⁶⁹ (hrv. Međunarodna organizacija za normizaciju) svjetski je savez nacionalnih normiranih ustanova (ustanova članica ISO-a). Međunarodne norme obično pripremaju tehnički odbori ISO-a. Svaka ustanova članica zainteresirana za područje za koje je osnovan tehnički odbor ima pravo biti zastupljena u tom odboru. Međunarodne organizacije, vladine i nevladine, povezane s ISO-om sudjeluju također u tom radu. Na svim pitanjima koja se tiču elektrotehničke normizacije ISO čvrsto surađuje s Međunarodnim elektrotehničkim povjerenstvom (engl. *International Electrotechnical Commission – IEC*). Glavni zadatak tehničkih odbora jest priprema međunarodnih normi. Nacrta međunarodnih

¹⁶⁵ Greene, M. A., Meissner D. (2005). *More Product, Less Process: Revamping Traditional Archival Processing*. (PDF). *American Archivist*. 68, str. 208–263. URL:

<http://www.archivists.org/prof-education/pre-readings/IMPLP/AA68.2.MeissnerGreene.pdf> (1. 1. 2019.)

¹⁶⁶ Duff, W., Johnson, C. (2001). *A Virtual Expression of Need: An Analysis of E-Mail Reference Questions*. *American Archivist*. 54., str. 43–60. URL:

<http://americanarchivist.org/doi/pdf/10.17723/aarc.64.1.q711461786663p33> (29. 12. 2018.)

¹⁶⁷ Calendar. Society of American Archivists. URL:

<https://www2.archivists.org/glossary/terms/c/calendar> (29. 12. 2018.)

¹⁶⁸ Berner, R. (1983). *Archival Theory and Practice in the United States: A Historical Analysis*. University of Washington Press.

¹⁶⁹ International Organization for Standardization - ISO. Nav. dj., str. 15.

normi koje su prihvatili tehnički odbori šalju se ustanovama članicama na glasanje. Da bi te norme bile objavljene kao međunarodne norme, potrebno je odobrenje od najmanje 75 % ustanova članica koje glasaju. *ISO 15489-1*¹⁷⁰ pripremio je tehnički odbor *ISO/TC 46*. Ova norma uspostavlja temeljne koncepte i načela za stvaranje, prihvaćanje i upravljanje zapisima. Nalazi se u središtu niza međunarodnih standarda i tehničkih izvješća koja pružaju daljnje smjernice i upute o konceptima, tehnikama i praksama za stvaranje i dohvat zapisa i upravljanje njima.

*ISAD(G): General International Standard Archival Description 2000. (2 ed.)*¹⁷¹ (hrv. Opća međunarodna norma za opis arhivskog gradiva, 2. izd. Zagreb, 2001) definira elemente opisa koji bi trebali biti uključeni u pomoć za pronalaženje. *Ad Hoc* Povjerenstvo za norme opisa Međunarodnoga arhivskoga vijeća¹⁷² (engl. *International Council on Archives – ICA* i dalje u tekstu skr. MAV) koje je izradilo *ISAD(G)*, na Međunarodnom arhivskom kongresu u Pekingu, u Kini 1996. godine, postalo je stalnim odborom MAV-a. Povjerenstvo si je u svojem programu za četverogodišnje razdoblje od 1996. do 2000. godine (Ottawa, 1994) kao prvi zadatak postavilo reviziju *ISAD(G)*. Drugo izdanje *ISAD(G)* rezultat je provedene revizije, najavljene u uvodu izdanja iz 1994. godine, gdje je bilo predviđeno petogodišnje razdoblje njegove provjere. Početkom 1998. godine upućen je poziv međunarodnoj arhivskoj zajednici da dostavi svoje prijedloge preinaka; poziv je pismeno dostavljen svim redovitim i pridruženim članicama MAV-a, kao i pojedinim nadležnim tijelima unutar njega. Taj je poziv bio stavljen na mrežnu stranicu MAV-a. Krajnji rok za predaju primjedbi i prijedloga bio je 15. rujna 1998. kako bi se s revizijom započelo već na Drugoj plenarnoj sjednici Povjerenstva. Do kraja rujna 1998. godine Tajništvo Povjerenstva primilo je otprilike 33 prijedloga nacionalnih odbora, organizacija i pojedinaca iz 25 zemalja. Primjedbe su sabrane u sažetak na oko 101 stranici. „Sažetak primjedbi na *ISAD(G)*” unaprijed je dostavljen svim članovima Povjerenstva i postao je radni dokument druge plenarne sjednice Povjerenstva. Druga plenarna sjednica Povjerenstva održana je u Haagu od 19. do 22. listopada 1998. i na njoj je, na temelju prispjelih primjedaba, izrađen prvi nacrt revidiranog *ISAD(G)*. Nacrt je predan na uvid članovima i dalje je usavršen dopisivanjem. Dovršen je na trećoj plenarnoj sjednici Povjerenstva u Stockholmu u Švedskoj i početkom 2000. godine predan u tisak kako

¹⁷⁰ ISO 15489-1. URL:

<https://static1.squarespace.com/static/5a1c710fbce17620f861bf47/t/5a45d41353450a6f05e9b138/151452571679/5/ISO%2B15489-1-2016.pdf> (9. 1. 2019.)

¹⁷¹ *ISAD(G): General International Standard Archival Description 2000*. Nav. dj. str. 5.

¹⁷² *International Council on Archives ICA*. Nav. iz., str. 15.

bi bio dovršen za 14. Međunarodni arhivski kongres u Sevilli u Španjolskoj u rujnu 2000. godine.

MAV je odobrio ovu normu kao standard koji definira popis elemenata i pravila za opis arhiva i opisuje vrste informacija koje moraju i trebaju biti uključene u takve opise. Ta norma daje opće smjernice za izradu opisa arhivskoga gradiva. Treba je upotrebljavati zajedno s postojećim nacionalnim normama ili kao temelj za razvoj nacionalnih normi. Cilj opisa arhivskoga gradiva jest identificirati i razjasniti kontekst i sadržaj arhivskoga gradiva i na taj način olakšati njegovu dostupnost. To se ostvaruje izradom jasnih i prikladnih prikaza i njihovim organiziranjem u skladu s unaprijed utvrđenim modelima. Postupci vezani za opis mogu započeti pri stvaranju arhivskih zapisa – ili čak i prije – i nastaviti se kroz njihov životni ciklus. Ti postupci omogućuju uspostavu intelektualnoga nadzora, potrebnoga kako bi se osiguralo da se opisani arhivski zapisi trajno prenose kao pouzdani, autentični i dostupni. Pravila će ispuniti te ciljeve identificiranjem 26 elemenata opisa koji se mogu međusobno spajati kako bi tvorili opis nekog arhivističkog entiteta. Struktura i sadržaj obavijesti u svakome od tih elemenata trebaju biti oblikovani u skladu s odgovarajućim nacionalnim pravilima. Budući da je ovdje riječ o općim pravilima, ona su zamišljena tako da se mogu primijeniti za svaki opis arhivskih zapisa, bez obzira na narav ili opseg opisane jedinice. Ipak, norma ne utvrđuje oblike izlaznih podataka, odnosno ispisa ili načine na koje su ti elementi prikazani, npr. u inventarima, katalozima, popisima itd. Svako se pravilo sastoji od naziva elementa opisa koji utvrđuje pravilo, iskaza o cilju uključivanja elementa u opise te o općem pravilu (ili pravilima) primjenjivom za taj element i, ako je potrebno, primjera koji prikazuju primjenu pravila. Ova su pravila podijeljena na sedam područja opisa: identifikacije koja sadržava bitne obavijesti za identifikaciju jedinice opisa, konteksta koji sadržava obavijesti o podrijetlu i očuvanosti jedinice opisa, sadržaja i ustroja koje sadržavaju obavijesti o predmetu i središnjosti jedinice opisa, uvjeta dostupnosti i uporabe koji sadržavaju obavijesti o dostupnosti jedinice opisa, dopunskih izvora koji sadržavaju obavijesti o gradivu koje je u važnom odnosu s jedinicom opisa, napomena koja sadržava posebne obavijesti i obavijesti koje ne mogu biti smještene nigdje drugdje te kontrola opisa koja sadržava obavijesti o tome kako, kada i tko je izradio arhivistički opis.

*ISAAR(CPF): International Standard Archival Authority Record for Corporate Bodies, Persons and Families, 2nd Edition*¹⁷³ (hrv. Međunarodna norma arhivističkog normiranog zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji. 2. izd. Zagreb, 2006.) proširena je verzija prvog izdanja. Prvo izdanje te norme izradilo je *ad hoc* Povjerenstvo za norme opisa MAV-a u razdoblju od 1993. do 1995. godine. MAV je normu objavio 1996. godine. Drugo izdanje norme *ISAAR(CPF)* proširena je i izmijenjena verzija prvog izdanja (1996) norme. Izdanje norme iz 1996. sadržava tri područja: normativnu kontrolu, obavijesti i napomene. Drugo izdanje sadržava četiri područja: identifikaciju (slično prijašnjem Području normativne kontrole), opis (slično prijašnjem Području obavijesti), vezu i kontrolu (slično prijašnjem Području napomena). Posljednja dva područja bitno su novi dodatci normi. Elementi i pravila unutar četiriju novih područja ustrojeni su i sastavljeni sa svrhom što jasnijeg shvaćanja pojmova i načina opisa konteksta arhivskog gradiva. Ovo izdanje dodatno donosi poglavlje u kojemu se opisuje kako se arhivistički normirani zapisi mogu povezati s arhivskim gradivom i drugim izvorima, uključujući arhivističke opise koji su u skladu s *ISAD(G)*. Primjedbe dobivene od stručnjaka tijekom rada na izmjeni norme upozorile su na potrebu izrade jasnije i provodljivije norme negoli je izdanje iz 1996. godine. Odbor se nada da će ovo, novo izdanje odgovoriti na većinu praktičnih i konceptualnih pitanja što su ih pokrenuli stručnjaci koji su pokušali izraditi sustave normativne kontrole sukladne *ISAAR(CPF)*. Ova norma daje naputke za izradu arhivističkih normiranih zapisa za pravne osobe, fizičke osobe i obitelji povezane sa stvaranjem arhivskoga gradiva i upravljanjem njime. Arhivistički normirani zapisi mogu se rabiti: a) za opis pravne osobe, fizičke osobe ili obitelji kao jedinica u sustavu arhivističkog opisa; i/ili b) za kontrolu izrade i uporabe pristupnica u arhivističkim opisima; c) za bilježenje odnosa između različitih stvaratelja arhivskog gradiva, između stvaratelja i gradiva koje je nastalo njihovim djelovanjem, i/ili drugih izvora o njima ili koje su oni stvorili. Također, utvrđuje vrstu obavijesti koja se može uključiti u normirani arhivistički zapis te daje smjernice za postavljanje tih zapisa unutar arhivističkog sustava opisa. Sadržaj obavijesnih elemenata uključenih u normirani zapis odredit će se konvencijama i/ili pravilima kojih se ustanova pridržava. Sastoji se od obavijesnih elemenata, od kojih svaki sadržava: naziv elementa opisa, navod o svrsi elementa opisa, navod o pravilu (ili pravilima) koja se mogu primijeniti na element i primjera koji prikazuju primjenu pravila. Elementi opisa za arhivistički normirani zapis organizirani su u četiri područja obavijesti: identifikacija u kojoj je dana obavijest koja

¹⁷³ *ISAAR(CPF): International Standard Archival Authority Record for Corporate Bodies, Persons and Families. (2006). 2nd Edition. Nav. dj., str. 5.*

jednoznačno identificira stvaratelja koji se opisuje i definira normirane pristupnice za zapis, opis u kojemu se daju relevantne obavijesti o prirodi, kontekstu i djelovanju entiteta koji se opisuje, veze u kojima su opisane veze s drugim pravnim i fizičkim osobama i/ili obiteljima, kontrola gdje je normirani zapis identificiran na jedinstven način i gdje je zabilježena obavijest o tome kako, kada i koja je ustanova stvorila i čuvala zapis. Ova je norma namijenjena za primjenu zajedno s *ISAD(G) General International Standard Archival Description, 2nd edition (ISAD(G) – Općom međunarodnom normom za opis arhivskoga gradiva, (2. izdanje)* te s nacionalnim normama za opis arhivskog gradiva. Kada se ove norme primjenjuju unutar konteksta arhivističkog sustava ili mreže opisa, normirani će zapis biti povezan s opisom arhivskoga gradiva i obrnuto.

*ISDIAH: International Standard for Describing Institutions with Archival Holdings*¹⁷⁴ (hrv. Međunarodna norma za opis funkcija. I. izd. Zagreb, 2009.¹⁷⁵) norma je za ustanove koje čuvaju arhivsko gradivo, kao i za usluge koje pružaju korisnicima. Prvi nacrt dokumenta izrađen je u Milanu u siječnju 2006., a zatim se o njemu raspravljalo te je poboljšan i proširen u Madridu u svibnju 2007. godine. Na sjednici u Londonu u ožujku 2008. godine radna je grupa razmatrala primjedbe prikupljene iz cijelog svijeta te na odgovarajući način poboljšala i dopunila nacrt. Potom su predložene i konačne verzije *ISDIAH-a* na engleskom i francuskom jeziku. Norma je sa sažetkom o razvojnome procesu i iznesenim mišljenjima dostavljena Povjerenstvu za programe na potvrdu i proslijeđena Izvršnome odboru na formalno odobrenje. Konačna verzija ove norme predstavljena je na Kongresu MAV-a u Kuala Lumpuru 2008. godine. *ISDIAH* donosi opća pravila za normizaciju opisa ustanova s arhivskim gradivom i na taj način omogućuje:

- davanje praktičnih naputaka u identificiranju i kontaktiranju ustanova s arhivskim gradivom, pristupu gradivu i dostupnim uslugama
- stvaranje direktorija ustanova s arhivskim gradivom i/ili normiranih popisa
- uspostavljanje veza s normiranim popisima knjižnica, muzeja i/ili izradu zajedničkih direktorija ustanova koje čuvaju kulturnu baštinu na regionalnoj, državnoj ili međunarodnoj razini

¹⁷⁴ ISDIAH: International Standard for Describing Institutions with Archival Holdings. URL: <https://www.ica.org/en/isdiah-international-standard-describing-institutions-archival-holdings> (1. 1. 2019.)

- izradu statističkih pregleda o ustanovama s arhivskim gradivom na regionalnoj, državnoj ili međunarodnoj razini. Ovi se opisi mogu iskoristiti: za opis ustanova kao jedinica unutar sustava arhivističkog opisa; kao normirane pristupnice za ustanove s arhivskim gradivom u direktoriju, u arhivskom informacijskom sustavu ili mreži, i/ili za bilježenje odnosa između ustanova te između njih i gradiva koje čuvaju.

Glavna je svrha olakšati opis ustanova kojima je primarna funkcija čuvanje arhivskog gradiva i učiniti ih dostupnima široj javnosti. No i drugi entiteti kao što su kulturne ustanove (knjižnice, muzeji), poduzeća, obitelji ili pojedinci mogu posjedovati arhivsko gradivo. Ova se norma ili odgovarajuća podskupina njezinih elemenata može primijeniti na sve entitete koji omogućuju pristup dokumentima koje čuvaju. Dodatno, ta norma daje upute za povezivanje informacija o ustanovama s opisima gradiva koje posjeduju i stvarateljima tog gradiva. Ovi opisi trebaju biti u skladu s normama *ISAD(G)* i *ISAAR(CPF)*. Veze s arhivskim gradivom mogu se uspostaviti prema planovima sređivanja i klasifikacijskim planovima kojima se koriste ustanove s arhivskim gradivom, omogućujući im uspostavljanje intelektualne kontrole nad svojim fondovima.

Rad na tu temu napisala je Lana Žaja, elaborirajući izradu opisa izvornoga arhivskog gradiva Republičkog sekretarijata za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo i Republičkog komiteta za poljoprivredu i šumarstvo u gospodarstvenoj oblasti od 1971. do 1990. godine, prema arhivističkom znanstvenom pristupu opisa dokumentacije od trenutka njezina preuzimanja do konačnog pohranjivanja tematskih cjelina u za to propisane uvjete (Fond HR-HDA-2023). Istraživanje povijesti navedenih institucija s opisom ustroja i sadržaja službenih dokumentacijskih cjelina izvornoga arhivskoga gradiva nužno je za izradu višerazinskog opisa od općeg prema posebnome, u skladu s Općim međunarodnim normama za opis arhivskoga gradiva *ISAD(G)* i *ISAAR(CPF)*.¹⁷⁶ Kao pravne i fizičke osobe, pojedinci ili obitelji, imatelji arhivskoga gradiva mogu biti opisani u normiranim zapisima sukladno normi *ISAAR(CPF)*, uključujući i odgovarajuće elemente opisa kako je naznačeno u *ISDIAH-u*. Inače opis imatelja može biti uključen u zasebnu normativnu datoteku. U ovom je slučaju potrebno uspostaviti veze između relevantnih normiranih zapisa.

¹⁷⁶ Žaja, L. (2019). *Izrada višerazinskog opisa izvornoga arhivskog gradiva za potrebe stvaranja Fonda HR-HDA-2023, sukladno stručnim međunarodnim standardima ISAD(G) i ISAAR(CPF)*. Vjesnik Istarskog arhiva. 26((2019)). str. 47-69. <https://doi.org/10.31726/via.26.26.7>. (3. 12. 2019.)

*ISDF: International Standard for Describing Functions, First edition*¹⁷⁷ (hrv. Međunarodna norma za opis funkcija. I. izd. Zagreb, 2009.) norma je za opis funkcija u arhivističkim informacijskim sustavima. U izradi te norme skupina se koristila iskustvima modela opisa i analize funkcija koji se trenutačno primjenjuju u upravljanju arhivskim i registraturnim gradivom u Australiji, Kanadi, Švicarskoj, Ujedinjenom Kraljevstvu i Sjedinjenim Američkim Državama, kao i rezultatima rada Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO), kao što su *ISO 15489*, međunarodna norma o Upravljanju zapisima (2001.) i *ISO 23081*, međunarodna norma o Procesima u upravljanju zapisima – Metapodatci za zapise (2006. – 2007.). Radna je skupina je dovršila prvi nacrt dokumenta o kojemu je provedena rasprava te je izmijenjen i dopunjen na sastanku skupine u Parizu u svibnju 2006. Taj je nacrt prosljeđen međunarodnoj arhivskoj zajednici radi prikupljanja komentara. O komentarima prikupljenima tijekom ove međunarodne revizije raspravljalo se na plenarnom sastanku Povjerenstva za odabir najboljih praksâ i normi održanom u Dresdenu u svibnju 2007. godine. *ISDF* daje smjernice za izradu opisa funkcija pravnih osoba vezanih za stvaranje arhivskoga gradiva i upravljanje njime. Pojam „funkcija“ u cijeloj se normi upotrebljuje tako da uključuje ne samo funkciju nego i sve daljnje podjele funkcije kao što su podfunkcija, poslovni proces, aktivnost, zadaća, transakcija ili neki drugi pojam u međunarodnoj, nacionalnoj ili lokalnoj uporabi. Norma se može uporabiti za opis funkcije ili bilo koje od njezinih daljnjih podjela. Analiza funkcija pravnih osoba važna je kao temelj mnogih spisovodstvenih aktivnosti. Funkcije se općenito smatraju stabilnijima od upravnih struktura, koje se često spajaju i razdvajaju pri restrukturiranju. Funkcije su stoga prikladne za to da posluže kao: temelj za sređivanje, razradu i opis te vrednovanje zapisa i sredstvo za pronalaženje te analizu zapisa. Opis funkcija ima ključnu ulogu u objašnjavanju provenijencije zapisa. Opisi funkcija mogu zapise sigurnije smjestiti u kontekst njihova stvaranja i uporabe. Oni mogu objasniti kako i zašto su zapisi stvoreni i potom uporabljeni, svrhu ili funkciju u organizaciji koju su zapisi trebali ispuniti te kako su se zapisi uklapali i u kakvim su odnosima bili s drugim zapisima koje je proizvela ista organizacija. Predviđeno je da opisi funkcija posluže kao dopuna i dodatak opisima zapisa pripremljenih u skladu s normom *ISAD(G)* i normiranih zapisa stvorenih u skladu s normom *ISAAR(CPF)*. Odvajanje informacija o funkcijama, kako od opisa zapisa, tako i od normiranih zapisa, znači manje ponavljanja informacija i omogućuje stvaranje fleksibilnih arhivističkih sustava opisa.

¹⁷⁷ ISDF: International Standard for Describing Functions. URL: <https://www.ica.org/en/isdf-international-standard-describing-functions> (2. 1. 2019.)

Spomenuta norma se sastoji od obavijesnih elemenata, od kojih svaki sadržava: naziv elementa opisa, navod o svrsi elementa opisa; navod o pravilu (ili pravilima) koja se mogu primijeniti na element, te, gdje je moguće, primjere koji prikazuju primjenu pravila. Kada se ove norme rabe unutar konteksta arhivističkog sustava ili mreže opisa, opisi funkcija bit će povezani s opisima arhivskog gradiva i normiranim zapisima, i obrnuto. Pri odluci o tome koji će se elementi moći ponavljati, a koji ne, arhivistima smjernice mogu dati nacionalne norme. Ova se norma bavi samo dijelom uvjeta koji su potrebni kao podrška za razmjenu obavijesti o funkcijama. Uspješna automatska razmjena obavijesti o funkcijama preko računalnih mreža ovisi o tome kako arhivske ustanove koje obavljaju razmjenu primjenjuju prikladan komunikacijski format. Norma bi trebala bi poslužiti kao temelj za razvoj formata za komunikaciju i/ili razmjenu podataka, kao što su XML DTD i/ili sheme.

Društvo američkih arhivista (engl. *The Society of American Archivists – SAA*) objavilo je niz najboljih praksi za američke arhiviste, no najistaknutiji u praksi za opisivanje arhiva jest *Describing Archives: A Content Standard – DACS*¹⁷⁸ (hrv. Opisivanje arhiva: Standard sadržaja) koji se bavi osiguravanjem okvira za izradu arhivskog kataloga preko opisa i normativnih zapisa. Kao službeni standard za arhivsku zajednicu SAD-a 2005. godine, *DACS* je dizajniran tako da se upotrebljava za stvaranje raznih arhivskih opisa, uključujući pomoć za pronalaženje i kataloške zapise. *DACS* je povezan s drugim standardima. Opisi stvoreni prema *DACS-u* dijele se elektronički s pomoću standarda kodiranja, kao što je *MAchine-Readable Cataloging*¹⁷⁹ (*MARC 21*), *Encoded Archival Description*¹⁸⁰ (*EAD*) i *Encoded Archival Context*¹⁸¹ (*EAC*). Postoje i bliske veze s *Resource Description and Access*¹⁸² (*RDA*) te standardima koje je proglasilo MAV, uključujući Opću međunarodnu normu za opis arhivskog gradiva *ISAD(G)*, Međunarodnu normu arhivističkoga normiranoga zapisa za pravne i fizičke osobe i obitelji *ISAAR(CPF)* i Međunarodnu normu za opis funkcija *ISDF*. Svi elementi podataka *ISAD(G)* i *ISAAR(CPF)* ugrađeni su u *DACS*, i to u nekim slučajevima, doslovno od riječi do riječi. Iznimka je izuzimanje elementa iz razine opisa iz *ISAD(G)*. Ova revizija i dalje se u velikoj mjeri oslanja na standarde MAV, istodobno priznajući da postoji

¹⁷⁸ *Describing Archives: A Content Standard, Second Edition (DACS)*. URL: <https://www2.archivists.org/standards/DACS> (3. 1. 2019.)

¹⁷⁹ Reitz, J. M. (2004). *Online Dictionary for Library and Information Science*. URL: https://www.abc-clio.com/ODLIS/odlis_m.aspx (3. 1. 2019.)

¹⁸⁰ Pitti, D (2012). *Encoded Archival Description (EAD)*. In Bates, Marcia J., (ed.) *Understanding Information Retrieval Systems: Management, Types, and Standards*. Str. 685-697. London: Auerbach Publications.

¹⁸¹ *Encoded Archival Context EAC*. URL: <https://eac.staatsbibliothek-berlin.de/> (3. 1. 2019.)

¹⁸² *Resource Description and Access RDA*. URL: <http://www.rda-rsc.org/content/about-rda> (3. 1. 2019.)

sve veća konvergencija između muzejske, knjižnične i arhivske prakse. Korištenje ovim standardom vođeno je skupom od osam principa koji služe kao objašnjenje zašto je arhivski opis odvojen od opisa knjižnice te daje opće smjernice za primjenu.¹⁸³ Zapisi u arhivima posjeduju jedinstvena obilježja, načelo poštovanja fonda temelj je arhivskog uređenja i opisa, dogovor uključuje identifikaciju grupiranja unutar materijala, opis odražava raspored, pravila opisa primjenjuju se na sve arhivske materijale, bez obzira na oblik ili medij, načela arhivskog opisa jednako se primjenjuju na zapise koje stvaraju korporativna tijela, pojedinci ili obitelji, arhivski opisi mogu biti prikazani na različitim razinama detalja kako bi se proizveli različiti rezultati i tvorci arhivske građe, kao i sami materijali, moraju biti opisani.

*Rules for Archival Description – RAD*¹⁸⁴ kanadski je nacionalni standard podataka koji se odnosi na opis i pristup arhivima. *RAD* je 1990. godine prvi put objavio Odbor za planiranje ureda kanadskih arhivista¹⁸⁵ (engl. *Bureau of Canadian Archivists – BCA*). Temelji se na angloameričkim pravilima za katalogizaciju,¹⁸⁶ čiji je produžetak i za čija je pravila čvrsto vezan. Od svojega prvobitnog objavljivanja, *RAD* je bio predmet redovite revizije, na temelju povratnih informacija kanadske arhivske zajednice. Najnovija revizija napravljena je 2008. godine i rezultat je višegodišnjeg savjetovanja, potaknuta izvještajima kanadsko-američke radne skupine za arhiviranje. Revizija iz 2008. godine rezultirala je fleksibilnijim dopuštenim standardom, dizajniranim tako da bude širi raspon opisane prakse u kanadskim arhivima. Dodana su pravila za primjere, dane smjernice za pristup temeljen na nizu opisa u sustavu, dodan je i pristupu koji je temeljen na fondovima koji su izvorno određeni. Dodana su i pravila za opis iznimnih stavki koje ne čine dio većega broja zapisa. Osnovna pravila za opis arhivske građe nalaze se u prvom poglavlju koje utvrđuje sva pravila koja su općeprimjenjiva, zatim slijede poglavlja za pojedine klase materijala, pravila za široku klasu materijala na svim razinama, tj. opis više medija, tekstualnih, grafičkih, kartografskih, arhitektonskih i tehničkih crteža, AV zapisa i filatelije. Ostala poglavlja donose pravila djelomične općenitosti za elektroničke, mikroformatske zapise, a pravila obuhvaćaju i opis i

¹⁸³ Statement of Principles. Society of American Archivists. URL: https://www2.archivists.org/standards/DACS/statement_of_principles (3. 1. 2019.)

¹⁸⁴ Rules for Archival Description RAD. URL: http://www.cdncouncilarchives.ca/RAD/RADComplete_July2008.pdf (3. 1. 2019.)

¹⁸⁵ Canadian Organizations of Interest. URL: http://www.archivescanada.ca/car/car_e.asp?l=e&a=associations (3. 1. 2019.)

¹⁸⁶ Anglo-American Cataloguing Rules / prepared under the direction of the Joint Steering Committee for Revision of AACR, edited by Michael Gorman and Paul Winkler. 2nd ed., 1988 revision. – Ottawa : Canadian Library Association ; London: Library Association Publishing Limited ; Chicago : American Library Association, 1988.

pružanje pristupnih točaka za sve oblike materijala (npr. tekst, grafički materijal, pokretne slike itd.)

*The Archives and Records Association – ARA*¹⁸⁷ (hrv. Udruga arhiva i zapisa) britanski je ekvivalent Američkoj udruzi arhivista i objavila je niz najboljih praksi za arhiviste Velike Britanije. Priručnik *Manual of Archival Description – MAD*¹⁸⁸ (hrv. Priručnik za arhivski opis) daje pravila i smjernice kako bi se osiguralo da opisi arhivske građe entiteta budu konzistentnog i odgovarajućeg standarda. Najveći dio posla za taj priručnik obavio je Projekt arhivskog opisa na Sveučilištu u Liverpoolu koji je financirao Odjel za istraživanje i razvoj Britanske knjižnice između 1985. i 1989. godine. Pokriva sve formate koji se obično nalaze u repozitoriju generalnih lista i temelji se na opsežno istraženom postojećoj praksi u Velikoj Britaniji. Osim toga, daje taksonomiju za arhivski opis sa svrhom standardizacije cjelokupnog područja. Prvo i drugo izdanje *MAD-a* izišlo je 1986. i 1989. godine, a treće, revidirano i trenutačno izdanje 2000. godine. *MAD3* uzima u obzir elemente *ISAD(G)* i daje veću pozornost standardizaciji arhivskih opisa na međunarodnoj razini u svjetlu utjecaja elektroničkih zapisa i pristupa informacijama na internetu. U velikoj mjeri ovaj opis je veći dio prvog izdanja standarda *ISAD(G)* te je usko povezan s njegovim modelima i predloženim pravilima.

Popis ostalih uputa i smjernica za arhiviste

1. Upute za zaštitu mikrooblika. Zagreb, 1998.
2. Vodič za upravljanje elektroničkim gradivom s arhivskog stajališta. Zagreb, 1999.
3. Smjernice za korištenje elektroničkih informacija: Kako postupati sa strojno čitljivim podacima i elektroničkim dokumentima. Zagreb, 1999.
4. Zaštita osobnih podataka i dostupnost informacija: Preporuke Vijeća Europe. Zagreb, 2002.
5. Model zahtjeva za upravljanje elektroničkim zapisima – MoReq. Zagreb, 2003.
6. Elektronički zapisi: Priručnik. Zagreb, 2003.
7. Elektronički dokumenti: Priručnik za arhiviste. Zagreb, 2011.

¹⁸⁷ Archives and Records Association ARA. URL: <https://www.archives.org.uk/about/sections-interest-groups/archives-a-technology/news-and-events.html> (3. 1. 2019.)

¹⁸⁸ Cook, M., Procter, M. (2000). *Manual of Archival Description*. 3rd edition. Hampshire. Vermont. str. I-XX, 1-300.

8. Smjernice za izlaganje arhivskoga gradiva. Zagreb, 2013.
9. Načela dostupnosti arhivskoga gradiva. Zagreb, 2015.
10. Tehničke smjernice za upravljanje gradivom ograničene dostupnosti. Zagreb, 2016.
11. FIAF – priručnik za katalogizaciju pokretnih slika. Zagreb, 2017.
12. ICA Study 11: Guidelines on Disaster Prevention and Control in Archives, 1997.
13. ICA Study 14: General Guidelines for Regulations on Parliamentary Archives, 1. izdanje, 2004.
14. ICA Study 16: Electronic Records: A Workbook for Archivists, 1. izdanje, 2005.
15. ICA – Req, 1. izdanje, 2011.
16. Guidelines on appraisal and disposition of student records, 2013.
17. ICA Basic Principles on the role of Archivists and Records Managers in support of Human Rights, 1. izdanje, 2016.

2.5. Zaključak

Drugo poglavlje pod naslovom „Arhivistika“ utemeljeno je na ulozi arhivskog zakonodavstva u razvoju arhivistike, provedbenim propisima, ostalim srodnim propisima i zakonima vezanim za arhivske propise te arhivske norme i standarde. Arhivsko je zakonodavstvo sastavni arhivistike kao znanosti. Suvremeno arhivsko zakonodavstvo ostvaruje se na trima razinama, a to su: osnovni zakon, provedbeni propisi te interni propisi nastali na temelju zakona i provedbenih propisa koje donose pravne osobe/stvaratelji i nadležni arhivi. Pitanja arhivskog i dokumentarnog gradiva, arhiva, pismohrana i sustava uredskog poslovanja uređuju dvije grupe pravnih akata: zakon i provedbeni propisi o arhivskoj djelatnosti (arhivski propisi) te općeniti zakoni i provedbeni propisi o dokumentaciji (nearhivski propisi). Temeljni arhivski zakon jest Zakon o arhivskom gradivu i arhivima. Nadalje se navodi nekoliko važnih standarada koji omogućuju reguliranje navedenih arhivskih opisa. Opisane norme i standardi arhivističkoga opisa utemeljene su na općeusvojenim prethodno opisanim teorijskim načelima. To su: *ISAD(G): General International Standard Archival Description* (hrv. Opća međunarodna norma za opis arhivskog gradiva) i *ISAAR(CPF): International Standard Archival Authority Record for Corporate Bodies, Persons and Families* (hrv. Međunarodna norma arhivističkog normiranog zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji). Zatim, *ISDIAH: International Standard for Describing Institutions with Archival Holdings* (hrv. Međunarodna norma za opis funkcija)

koji je norma za ustanove koje čuvaju arhivsko gradivo, kao i za usluge koje pružaju korisnicima. Slijede *ISDF: International Standard for Describing Functions* (hrv. Međunarodna norma za opis funkcija) koji je norma za opis funkcija u arhivističkim informacijskim sustavima. Društvo američkih arhivista (engl. *The Society of American Archivists – SAA*) objavilo je niz najboljih praksi za američke arhiviste, no najistaknutiji u praksi za opisivanje arhiva jest *Describing Archives: A Content Standard – DACS* (hrv. Opisivanje arhiva: Standard sadržaja) koji se bavi osiguravanjem okvira za izradu arhivskog kataloga preko opisa i normativnih zapisa. *Rules for Archival Description – RAD* kanadski je nacionalni standard podataka koji se odnosi na opis i pristup arhivima. *RAD* je 1990. godine prvi put objavio Odbor za planiranje ureda kanadskih arhivista (engl. *Bureau of Canadian Archivists – BCA*). *The Archives and Records Association – ARA* (hrv. Udruga arhiva i zapisa) britanski je ekvivalent Američkoj udruzi arhivista i objavila je niz najboljih praksi za arhiviste Velike Britanije. Priručnik *Manual of Archival Description – MAD* (hrv. Priručnik za arhivski opis) daje pravila i smjernice kako bi se osiguralo da opisi arhivske građe entiteta budu konzistentnog i odgovarajućeg standarda. U poglavlju se navodi da međunarodne norme pripremaju tehnički odbori. Opisuje se postupak u kojemu svaka ustanova članica zainteresirana za područje za koje je osnovan tehnički odbor ima pravo biti zastupljena u tom odboru, a glavni zadatak tehničkih odbora jest priprema međunarodnih normi. Zatim se nacrti međunarodnih normi koje su prihvatili tehnički odbori šalju ustanovama članicama na glasanje. U završnici, da bi te norme bile objavljene kao međunarodne, potrebno je odobrenje najmanje 75 % ustanova članica koje glasaju.

3. ARHIVISTIKA U DIGITALNOME OKRUŽENJU

3.1. Digitalno očuvanje

U arhivistici digitalno očuvanje podrazumijeva formalni napor u osiguranju da digitalne informacije o trajnoj vrijednosti zapisa ostanu dostupne i upotrebljive.¹⁸⁹ Takvo osiguranje uključuje planiranje, raspodjelu resursa, primjenu metoda i tehnologija očuvanja¹⁹⁰ te kombinaciju politike, strategije i akcije kako bi se osigurao pristup reformatiranom i izvornom digitalnom sadržaju (stručni termin engl. *born digital*¹⁹¹ u doslovnome prijevodu znači „rođen digitalno“, a odnosi se na zapise koji izvorno potječu iz digitalnog oblika), bez obzira na izazove novih medija i tehnoloških promjena. Svrha je digitalnog čuvanja precizno prikazivanje autenticiranog sadržaja tijekom duljeg vremena.¹⁹² Udruga za knjižnične zbirke i Odjel za očuvanje i preoblikovanje tehničkih službi Američkog udruženja knjižnica definirali su digitalno čuvanje kao kombinaciju „politika, strategija i akcija koje osiguravaju pristup digitalnom sadržaju tijekom vremena“.¹⁹³ Prema Harrodovu bibliografskom rječniku, digitalno je očuvanje metoda održavanja digitalnog materijala tako da ostane upotrebljiv jer tehnološki napredak originalnu hardversku i softversku specifikaciju čini zastarjelom.¹⁹⁴

Vrednovanje¹⁹⁵ (engl. *appraisal*) postupak je kojim se procjenjuje vrijednost zapisa i utvrđuje rok do kojega će se čuvati određena vrsta gradiva ili jedinice gradiva te se određuje

¹⁸⁹ Digital Preservation Coalition (2008). *Introduction: Definitions and Concepts. Digital Preservation Handbook*. York, UK. Archived from the original on 1 April 2012. Retrieved 24 February 2012. Digital preservation refers to the series of managed activities necessary to ensure continued access to digital information for as long as necessary. URL: <https://web.archive.org/web/20120401184900/http://www.dpconline.org/advice/preservationhandbook/introduction/definitions-and-concepts> (4. 1. 2019.)

¹⁹⁰ Day, M. (2006). *The long-term preservation of Web content*. Web archiving. Berlin. str. 177-199.

¹⁹¹ NDIIPP publication: Perspectives on Personal Digital Archiving. (2013). URL: http://www.digitalpreservation.gov/documents/ebookpdf_march18.pdf (4. 1. 2019.)

¹⁹² Evans, M. Carter, L. (2008). *The Challenges of Digital Preservation*. Presentation at the Library of Parliament, Ottawa.

¹⁹³ American Library Association (2008). *Definitions of Digital Preservation*. Association for Library Collections & Technical Services (ALCTS). URL: <http://www.ala.org/alcts/resources/preserv/defdigpres0408> (4. 1. 2019.)

¹⁹⁴ Prytherch, compiled by Ray (2005). *Harrod's librarians' glossary and reference book (10. ed.)*. Aldershot, Ashgate.

¹⁹⁵ Mihaljević, M., Mihaljević, M. i Stančić, H. (2015). appraisal. U: *Arhivistički rječnik: HRVATSKO-ENGLJSKI/ENGLJSKO-HRVATSKI*. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, str. 96.

postupak sa svakom vrstom ili jedinicom gradiva nakon isteka roka čuvanja. To je težak i kritičan proces jer će preostali odabrani zapisi oblikovati razumijevanje istraživača o tom tijelu zapisa ili fondova. Identifikacija vrednovanja „u okviru modela lanca očuvanja“ (engl. *Chain of Preservation Model COP*¹⁹⁶) kreirana je projektom *InterPARES 2*.¹⁹⁷ Makrovrednovanje¹⁹⁸ (engl. *macro-appraisal*) može se obaviti jednom ili više puta u različitim fazama preuzimanja i obrade podataka. Makrovrednovanje je funkcionalna analiza zapisa na visokoj razini, može se provesti čak i prije nego što se dokumenti steknu kako bi se odredilo koje zapise treba nabaviti. Detaljnije, učestalo vrednovanje može se obaviti dok se zapisi obrađuju. Vrednovanje se provodi na svim arhivskim materijalima, a ne samo na digitalnim. Predloženo je da u digitalnom kontekstu može biti poželjno zadržavanje više zapisa nego što se tradicionalno zadržava nakon procjene analognih zapisa, prije svega zbog kombinacije padajućeg troška pohrane i dostupnosti sofisticiranih alata za otkrivanje, koji će omogućiti istraživačima da pronađu vrijednost u zapisima niske gustoće informacija.^{199, 200} U analognom kontekstu takvi su zapisi možda odbačeni ili je zadržan samo reprezentativni uzorak. Međutim, odabir, vrednovanje i određivanje prioriteta materijala moraju se pažljivo razmotriti s obzirom na sposobnost organizacije i odgovornosti upravljanja cjelokupnim materijalima.

Upravljanje digitalnim očuvanjem i prikupljanjem, otkrivanje i identifikacija objekata potpomognuto je primjenom dodijeljenih identifikatora i točnih opisnih metapodataka. Identifikator je jedinstvena oznaka koja se rabi za upućivanje na objekt ili zapis, a obično se prikazuje kao broj ili niz brojeva i slova. Kao ključan element metapodataka koji se uključuju u zapis ili inventar baze podataka, identifikator se upotrebljava zajedno s drugim opisnim metapodacima za razlikovanje objekata i njihovih različitih instancija.²⁰¹ Deskriptivni se metapodatci odnose na informacije o sadržaju objekta kao što su: naslov, stvaratelj, subjekt,

¹⁹⁶ InterPARES 2. Chain of Preservation Model. URL:

http://www.interpares.org/ip2/ip2_model_display.cfm?model=cop (4. 1. 2019.)

¹⁹⁷ InterPARES 2 Project. URL: http://www.interpares.org/ip2/ip2_products.cfm (4. 1. 2019.)

¹⁹⁸ Society of American Archivists Glossary - macro-appraisal. URL:

<https://www2.archivists.org/glossary/terms/m/macro-appraisal> (4. 1. 2019.)

¹⁹⁹ A First Look at the Acquisition and Appraisal of the 2010 Olympic and Paralympic Winter Games Fonds: or, SELECT. Archivaria. Ottawa: Association of Canadian Archivists (72): 114–117. 2011. ISSN 1923-6409. URL: <https://archivaria.ca/index.php/archivaria/article/view/13361/14666> (4. 1. 2019.)

²⁰⁰ Paradigm (Personal Archives Accessible in Digital Media): Appraising digital records: a worthwhile exercise? URL: <http://www.paradigm.ac.uk/workbook/appraisal/digital-appraisal.html> (4. 1. 2019.)

²⁰¹ Greenberg, J. (2005.) *Understanding Metadata and Metadata Schemes Cataloging & Classification Quarterly*. 40.3-4 17-36. National Information Standards Organization NISO. URL:

<https://web.archive.org/web/20141107022958/http://www.niso.org/publications/press/UnderstandingMetadata.pdf> (4. 1. 2019.)

datum itd. Određivanje elemenata koji se rabe za opisivanje objekta olakšava se uporabom sheme metapodataka. Još jedan uobičajeni tip identifikacije datoteke jest sam naziv datoteke. Implementacija protokola za imenovanje datoteka ključna je za održavanje dosljednosti i učinkovitog otkrivanja te dohvaćanja objekata u zbirci, a posebno je primjenjiva tijekom digitalizacije analognih medija. Korištenje konvencijama imenovanja datoteka, kao što je naziv datoteke, osigurat će kompatibilnost s drugim sustavima i olakšati migraciju podataka, a odlučivanje između opisnih (opisnim riječima i brojevima) i neopisnih (često nasumično generiranih brojeva) naziva datoteka, općenito se određuje veličinom i opsegom zadane zbirke.²⁰² Međutim, nazivi datoteka nisu dobri za semantičku identifikaciju jer su to trajne oznake za određenu lokaciju u sustavu i mogu se mijenjati bez utjecaja na profil razine bitova digitalne datoteke.

Temelj digitalnog očuvanja jest integritet podataka (engl. *data integrity*), što podrazumijeva održavanje i osiguravanje točnosti i dosljednosti podataka tijekom cijeloga njegova životnog ciklusa²⁰³ i odnosi se na jamstvo da su podaci „potpuni i neizmijenjeni u svim bitnim aspektima, a program koji je osmišljen za održavanje integriteta, ima jedan cilj, a to je 'osigurati' da su podaci zabilježeni točno onako kako je planirano, a nakon kasnijeg pronalaženja, osigurati da su podaci isti kao što su bili kada su izvorno zabilježeni“.²⁰⁴ Treba izbjegavati nenamjerne promjene podataka i uspostaviti odgovorne strategije za otkrivanje nenamjernih promjena i reagirati na odgovarajući način. Međutim, naponi za digitalno čuvanje mogu zahtijevati izmjene sadržaja ili metapodataka preko odgovorno razvijenih postupaka i dobro dokumentiranih politika. Organizacije ili pojedinci mogu odabrati zadržavanje izvornih, sadržajno provjerenih verzija sadržaja i/ili modificiranih verzija, s odgovarajućim metapodacima očuvanja. Praksa integriteta podataka, također se primjenjuje na modificirane verzije jer se njihovo izvorno stanje mora održavati i otpornim na nenamjerne modifikacije.

²⁰² Managing. Jisc Digital Media. URL:

<https://web.archive.org/web/20141013234403/http://www.jiscdigitalmedia.ac.uk/managing> (4. 1. 2019.)

²⁰³ Boritz, J. E. (2004.) *IS Practitioners Views on Core Concepts of Information Integrity*. International Journal of Accounting Information Systems. Elsevier.

²⁰⁴ Integrity. Glossary. Consortium of European Social Science Data Archives (CESSDA). URL: <https://www.cessda.eu/CESSDA-Services/Projects/CESSDA-SaW/WorkPackages/WP3/CESSDA-CDM/Glossary> (4. 1. 2019.)

Podatak²⁰⁵ (engl. *data*) najmanja je jedinica informacije koja ima značenje, osobito ona koja je pohranjena u bazi podataka; činjenice, ideje ili odvojeni dijelovi informacija, posebno kad su izvorno prikupljeni i neobrađeni. Provjera ispravnosti podataka proces je provjere valjanosti, u kojemu podatak ne smije izmijeniti svoju autentičnost (engl. *authenticity*). Autentičnost²⁰⁶ je obilježje zapisa da jest ono što se tvrdi da jest i da nije bio mijenjan te se najčešće odnosi na unutarnje i vanjske dokaze uzimajući u obzir fizička obilježja, strukturu, sadržaj i kontekst te ukupnost obilježja zapisa koja utvrđuju njegovo podrijetlo, pouzdanost, vjerodostojnost i točnost njegova sadržaja. Ovaj napor često je omogućen stvaranjem, provjerom valjanosti i upravljanjem kontrolnim zbrojem. Dok su kontrolni zbrojevi primarni mehanizam za praćenje fiksnosti na razini pojedinačne datoteke, važna dodatna razmatranja za praćenje ispravnosti jest prisutnost datoteka. Dok se kontrolni zbrojevi identificiraju ako je datoteka promijenjena, prisutnost datoteke identificira je li datoteka u određenoj zbirci novostvorena, izbrisana ili premještena. Praćenje i izvješćivanje o prisutnosti datoteka temeljna je komponenta upravljanja digitalnim zbirkama i njihovom ispravnošću. Karakterizacija digitalnih materijala jest identifikacija i opis onoga što je datoteka zajedno s njezinim tehničkim obilježjima koja su često obuhvaćena tehničkim metapodacima, koji bilježe njegove tehničke attribute kao što su stvaranje ili proizvodna okolina.²⁰⁷

Digitalna održivost obuhvaća niz pitanja i problema koji pridonose dugovječnosti digitalnih informacija. Za razliku od tradicionalnih, privremenih strategija i trajnijih rješenja, digitalna održivost podrazumijeva aktivniji i kontinuirani proces. Digitalna održivost manje se usredotočuje na rješenja i tehnologiju, a više na izgradnju infrastrukture i pristupa koji je fleksibilan s naglaskom na interoperabilnost, kontinuirano održavanje i kontinuirani razvoj. Digitalna održivost uključuje aktivnosti u sadašnjosti koje će olakšati pristup i dostupnost u budućnosti.²⁰⁸ Zastarijevanje formata datoteke može se dogoditi kada usvajanje novih formata

²⁰⁵ Mihaljević, M., Mihaljević, M. i Stančić, H. (2015). data. U: *Arhivistički rječnik: HRVATSKO-ENGLJSKI/ENGLJSKO-HRVATSKI*. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, str. 112.

²⁰⁶ Mihaljević, M., Mihaljević, M. i Stančić, H. (2015). authenticity. U: *Arhivistički rječnik: HRVATSKO-ENGLJSKI/ENGLJSKO-HRVATSKI*. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, str. 101.

²⁰⁷ Best Practices for Technical Metadata. Library.illinois.edu. URL: https://web.archive.org/web/20141009081725/http://www.library.illinois.edu/dcc/bestpractices/chapter_10_technicalmetadata.html (4. 1. 2019.)

²⁰⁸ Towards a Theory of Digital Preservation. (2008). International Journal of Digital Curation Archived. URL: <http://ijdc.net/index.php/ijdc/article/view/63> (4. 1. 2019.)

kodiranja zamijeni korištenje postojećim formatima ili kada više nisu dostupni alati za prezentacije.²⁰⁹ Čimbenici koji bi trebali uzeti u obzir pri odabiru održivih formata datoteka uključuju: otkrivanje, usvajanje, transparentnost, samodokumentaciju, vanjske ovisnosti, utjecaj patenata i mehanizme tehničke zaštite.²¹⁰ Formati koji su vlasništvo jednog dobavljača softvera vjerojatno će biti pod utjecajem zastarijevanja formata. Dobro primjenjivani standardi kao što su *Unicode* i *JPEG* vjerojatno će biti čitljiviji u budućnosti. Važna se obilježja odnose na „bitne attribute digitalnog objekta koji utječu na njegov izgled, ponašanje, kvalitetu i upotrebljivost“ i koji „moraju biti očuvani tijekom vremena kako bi digitalni objekt ostao pristupačan i smislen“.²¹¹ Prema Hedstrom Margaret i Christopheru A. Leeiju, „Pravilno razumijevanje važnih obilježja digitalnih objekata ključno je za uspostavljanje najboljih praksi u digitalnom očuvanju. Ono pomaže u vrednovanju i odabiru procesa u kojima se donose odluke o tome koja važna obilježja digitalnih objekata vrijedi očuvati, a pomaže u očuvanju metapodataka, vrednovanju različitih strategija očuvanja te se informira o budućem radu na razvoju zajedničkih standarda za digitalno očuvanje.“²¹²

Bilo da su analogni ili digitalni, arhivi nastoje održavati zapise kao pouzdane prikaze onoga što je izvorno zaprimljeno. Autentifikacija²¹³ (engl. *authentication*) jest: 1. a) provjera je li koji objekt ono za što se tvrdi da jest, na temelju čega se on prihvaća ili ne prihvaća kao izvornik, b) utvrđivanje identiteta pošiljatelja, 2. čin potvrđivanja dokumenta ili reprodukcije dokumenta kao izvornoga i 3. potvrda mjerodavne pravne osobe kao što su javni bilježnik, certifikacijska služba i sl. ili autoriziranoga sustava o autentičnosti zapisa u trenutku provjere. Autentičnost se ne smije miješati s točnošću jer se u arhivu može nalaziti i netočan zapis čija je autentičnost sačuvana, što podrazumijeva da sadržaj i značenje toga netočnog zapisa ostaju nepromijenjeni. Napori za digitalno očuvanje uglavnom su potrebni kako bi se omogućilo donošenje odluka u budućnosti. Ako arhiv ili knjižnica odaberu određenu strategiju koju će

²⁰⁹ Perason, D., Webb, C. (2008). *Defining File Format Obsolescence: A Risky Journey*. International Journal of Digital Curation. Issue 1. Volume 3. URL: <http://www.ijdc.net/index.php/ijdc/article/view/76/44> (4. 1. 2019.)

²¹⁰ Sustainability Factors. digitalpreservation.gov. URL: <https://www.loc.gov/preservation/digital/formats/sustain/sustain.shtml> (4. 1. 2019.)

²¹¹ The Significant Properties of Digital Objects: Jisc. URL: <https://www.webarchive.org.uk/wayback/archive/20140615130716/http://www.jisc.ac.uk/whatwedo/programme/s/preservation/2008sigprops.aspx> (4. 1. 2019.)

²¹² Hedstrom, M. Lee, C. A. (2002). *Significant Properties of Digital Objects: Definitions, Applications, Implications*. Proceedings of the DLM-Forum 2002 Parallel Session 3, str 218-33. University of North Carolina: School of Information and Library Science. URL: https://web.archive.org/web/20070703013435/http://www.ils.unc.edu/callee/sigprops_dlm2002.pdf (4. 1. 2019.)

²¹³ Mihaljević, M., Mihaljević, M. i Stančić, H. (2015). authentication. U: *Arhivistički rječnik: HRVATSKO-ENGLJSKI/ENGLJSKO-HRVATSKI*. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, str. 100.

donijeti, sadržaj i pridruženi metapodatci moraju postojati kako bi se omogućilo poduzimanje ili nepoduzimanje radnji po vlastitu nahođenju ugovorne strane.

Izazove dugoročnog čuvanja digitalnih informacija arhivska zajednica priznaje već dugi niz godina.²¹⁴ Godine 1994. Grupa za istraživanje knjižnica (engl. *Research Libraries Group RLG*²¹⁵) i Komisija za očuvanje i pristup (engl. *Commission on Preservation and Access CPA*) formirale su radnu skupinu za arhiviranje digitalnih informacija s glavnom svrhom istraživanja o tome što je potrebno učiniti kako bi se osigurali dugoročno očuvanje i kontinuirani pristup digitalnim zapisima. Završno izvješće koje je objavila radna skupina 1996. godine pod naslovom „Očuvanje digitalnih informacija: Izvješće radne skupine o arhiviranju digitalnih informacija“²¹⁶ postalo je temeljni dokument u području očuvanja digitalnog gradiva koji je pomogao utvrditi ključne koncepte, zahtjeve i izazove.²¹⁷ Radna je skupina predložila razvoj nacionalnog sustava digitalnih arhiva koji će preuzeti odgovornost za dugoročno pohranjivanje i pristup digitalnim informacijama. Ovaj razvoj podrazumijeva koncept pouzdanih digitalnih repozitorija te definiciju njihovih uloga i odgovornosti; identifikaciju s pet glavnih obilježja integriteta digitalnih informacija, a to su: sadržaj, stabilnost, referentnost, provenijencija i kontekst. Ovi sadržaji naknadno su uključeni u definiciju opisa očuvanja u referentnom modelu *Otvorenog arhivskog informacijskog sustava*²¹⁸ (engl. *Open archive information system OAIS*) koji migraciju definira kao jednu od ključnih funkcija digitalnih arhiva. Koncepti i preporuke navedeni u izvješću postavili su temelj za daljnja istraživanja i inicijative za digitalno očuvanje^{219, 220}. Godine 2000. već spomenuta Grupa za istraživanje knjižnica i Centar za online računalnu knjižnicu (engl. *Online Computer Library Center OCLC* u Kaliforniji u SAD-u) započele su suradnju na

²¹⁴ Tibbo, H. R. (2003). *On the Nature and Importance of Archiving in the Digital Age. Advances in Computers*. *Advances in Computers*. 57: 26. doi:10.1016/S0065-2458(03)57001-2. ISBN 9780120121571.

²¹⁵ RLG je bila glavna američka istraživačka grupa za knjižnice od 1974. godine do njegova spajanja s OCLC knjižnicom u 2006. godini.

²¹⁶ Waters; D., Garrett J. (1996). *Preserving digital information: Report of the task force on archiving of digital information*. CLIR. ISBN 1-88733450-5. URL:

<https://clir.wordpress.clir.org/wp-content/uploads/sites/6/pub63watersgarrett.pdf>. (5. 1. 2019.)

²¹⁷ Principles and Good Practice for Preserving Data. IHSN Working Paper No 003. (2009). (PDF). International Household Survey Network. URL:

<https://www.webcitation.org/6XAJIDXpu?url=http://www.surveynetwork.org/home/sites/default/files/resources/IHSN-WP003.pdf> (5. 1. 2019.)

²¹⁸ Stančić, H. (2005). Nav. dj., str. 5.

²¹⁹ Harvey, R. (2012). *Preserving Digital Materials*. Berlin. K. G. Saur. str. 97.

²²⁰ Conway, P. (2010). *Preservation in the Age of Google: Digitization, Digital Preservation, and Dilemmas*. *The Library Quarterly*. 80 (1), str. 66–67. URL: <https://www.journals.uchicago.edu/doi/abs/10.1086/648463> (5. 1. 2019.)

uspostavljanju atributa digitalnog repozitorija za istraživačke organizacije, nadograđujući i uključujući međunarodni standard referentnog modela *OAIS*. Godine 2002. objavili su dokument „Pouzdana digitalna repozitorija: atributi i odgovornosti“ (engl. *Trusted Digital Repositories TDR: Attributes and Responsibilities*). U tom se dokumentu „Pouzdana digitalna repozitorija“ definira kao „onaj čija je misija osigurati pouzdan, dugoročan pristup upravljanim digitalnim resursima u određenoj zajednici, sada i u budućnosti“. *TDR* mora sadržavati sljedećih sedam atributa: usklađenost s referentnim *OAIS* modelom, administrativnu odgovornost, organizacijsku održivost, financijsku održivost, tehnološku i proceduralnu prikladnost, sigurnost sustava, proceduralne odgovornosti. Model pouzdanih digitalnih spremišta opisuje odnose među tim atributima. U izvješću se također preporučuje zajednički razvoj digitalnih certifikata repozitorija, modela za suradničke mreže i razmjena istraživanja i informacija o digitalnom očuvanju s obzirom na prava intelektualnog vlasništva.²²¹

Godine 2004. Henry M. Gladney predložio je drugi pristup očuvanju digitalnih objekata, koji je nazvao stvaranjem „Pouzdanih digitalnih objekata“ (eng. *Trustworthy Digital Objects TDOs*). *TDO* su digitalni objekti koji mogu uvjerljivo svjedočiti vlastitoj autentičnosti jer sadržavaju zapis koji čuva njihovu uporabu i povijest promjena, što budućim korisnicima omogućuje provjeru valjanosti sadržaja objekta.²²² Metapodtaci o očuvanju²²³ ključna su komponenta digitalnog čuvanja i uključuju informacije koje dokumentiraju proces očuvanja. Metapodatak²²⁴ (engl. *metadata*) jest podatak o podatku i sustavu podataka koji opisuje kontekst, sadržaj i strukturu zapisâ i upravljanje tim zapisima tijekom vremena; povezan je sa zapisima od njihova stvaranja te im je pridružen kao rezultat različitih postupaka kao što su izlučivanje, predaja u arhiv, konverzija ili migracija. Metapodaci podržavaju prakse upravljanja zbirkama i omogućuju organizacijama ili pojedincima da razumiju „lanac očuvanja“ (engl. *Chain of custody CoC*²²⁵). Godine 2003. Centar za online računalnu

²²¹ Research Libraries Group. (2002). *Trusted Digital Repositories: Attributes and Responsibilities*. URL: <https://www.oclc.org/content/dam/research/activities/trustedrep/repositories.pdf> (5. 1. 2019.)

²²² Gladney, H. M. (2004). *Trustworthy 100-year digital objects: Evidence after every witness is dead*. ACM Transactions on Information Systems. 22 (3), str 406–436.

²²³ Preserving Access to Digital Information, National Library of Australia. URL: <http://pandora.nla.gov.au/pan/10691/20110824-1153/www.nla.gov.au/padi/topics/32.html> (04.01.2019.)

²²⁴ Mihaljević, M., Mihaljević, M. i Stančić, H. (2015). metadata. U: *Arhivistički rječnik: HRVATSKO-ENGLJSKI/ENGLJSKO-HRVATSKI*. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, str. 134-135.

²²⁵ U pravnom kontekstu, odnosni se na kronološku dokumentaciju ili papirni trag koji bilježi slijed čuvanja, kontrole, prijenosa, analize i raspolaganja fizičkim ili elektroničkim dokazima. Pojam se također rabi u području arhivistike kao sinonim za provenijenciju (što znači kronologiju vlasništva, čuvanja ili lokacije povijesnog objekta, dokumenta ili grupe dokumenata), što može biti važan čimbenik u određivanju autentičnosti.

knjižnicu (*OCLC*) i Grupa za istraživačke knjižnice (*RLG*) osnovali su radnu skupinu pod nazivom: Metapodatci o očuvanju: Strategija provedbe (engl. *Preservation Metadata: Implementation Strategies PREMIS*²²⁶) koja se sastojala od multinacionalnog popisa od više od 30 predstavnika iz kulturnog, državnog i privatnog sektora, kako bi se definirali metapodatci o očuvanju jezgre, sa smjernicama/preporukama za upravljanje i uporabu. *PREMIS* je bio zadužen za definiranje skupa semantičkih jedinica koje su neovisne o provedbi, praktično orijentirane i vjerojatno će biti potrebne većini spremišta. U svibnju 2005. *PREMIS* je objavio *Rječnik podataka za metapodatke očuvanja: Završno izvješće Radne skupine PREMIS*. Ovo izvješće na 237 stranica uključuje: *PREMIS Data Dictionary 1.0*: koji je sveobuhvatan, praktičan vodič za primjenu metapodataka očuvanja u sustavima digitalnog arhiviranja koji sadržava prateće izvješće (pružanje konteksta, modela podataka, pretpostavki), posebne teme, pojmovnik, primjere za korištenje te skup XML shema koji je razvijen kako bi podržao uporabu *Rječnika podataka*. Verzija 2.0 *PREMIS* objavljena je u ožujku 2008. godine²²⁷, a verzija 3.0 *PREMIS* u lipnju 2015. godine.²²⁸ Radna skupina *PREMIS* stvorena je kako bi nastavila s radom započete druge inicijative koju su sponzorirali *OCLC* i *RLG*, a to je radna skupina naziva „Okvir metapodataka“ (engl. *Preservation Metadata Framework PMF*). U razdoblju od 2001. do 2002. radna skupina *PMF-a* opisala je vrste informacija koje bi trebale biti povezane s arhiviranim digitalnim objektom. Njihovo izvješće „Okvir metapodataka“ za podršku očuvanju digitalnih objekata predložilo je popis prototipnih elemenata metapodataka. U ovoj fazi ovi predloženi elementi nisu se mogli provesti. Radna skupina *PREMIS* trebala je uzeti zaključke *PMF* grupe te otići korak dalje i razviti *Rječnik podataka* s glavnim metapodacima za arhivirane digitalne objekte, kao i dati smjernice i primjere za najbolju praksu za stvaranje, upravljanje i uporabu metapodataka u sustavima očuvanja.²²⁹ Godine 2003. radna skupina *PREMIS* nastojala je shvatiti na koji način riznice za očuvanje uistinu provode metapodatke o očuvanju. Provedeno je istraživanje na 70 organizacija za koje se smatra da su aktivne ili zainteresirane za digitalno čuvanje. U 2004. godini radna skupina *PREMIS* objavila je svoje izvješće o implementaciji spremišta za

²²⁶ PREMIS Preservation Metadata Maintenance Activity. US Library of Congress. URL: <https://www.loc.gov/standards/premis/> (4. 1. 2019.)

²²⁷ PREMIS Editorial Committee. (2008). PREMIS Data Dictionary for Preservation Metadata, Version 2.0. URL: <https://www.loc.gov/standards/premis/v2/premis-2-0.pdf> (4. 1. 2019.)

²²⁸ PREMIS Editorial Committee. (2015). PREMIS Data Dictionary for Preservation Metadata, Version 3.0. URL: <https://www.loc.gov/standards/premis/v3/premis-3-0-final.pdf> (4. 1. 2019.)

²²⁹ Library of Congress. PREMIS Data Dictionary. Str. 2-3. URL: <https://www.loc.gov/standards/premis/v2/premis-2-0.pdf>

digitalne materijale, a to su sadašnja praksa i novi trendovi u zajednici kulturne baštine. Izvješća ovih istraživanja bila su iznimno korisna u razvoju *Rječnika podataka*.

PREMIS podatkovni rječnik uključuje 12 atributnih polja, od kojih se ne primjenjuju sva polja na svaku semantičku jedinicu (analogno elementu u drugim shemama metapodataka). Osim naziva i definicije jedinice, polja bilježe informacije kao što su razlozi za uključivanje jedinice, napomene o korištenju i primjeri kako se zadana vrijednost može popuniti. Četiri su atributa – kategorija objekta, primjenjivost, ponovljivost i obaveza – povezana jer su zadnje tri kategorije, definirane za svaku razinu entitetskih datoteka, *bitstreamova* i reprezentacije. Rječnik je hijerarhijski i neke semantičke jedinice sadržane su unutar drugih. Raniji okvir i *PREMIS* rječnik podataka temelje se na referentnom *OAIS* modelu. Model *OAIS*²³⁰ također razrješava pitanja metapodataka i daje preporuke za pet vrsta takvih podataka koje treba priključiti na digitalni objekt, a to su: referentne (identifikacijske) informacije, podrijetlo (povijest), kontekst, stabilnost (pokazatelji autentičnosti) i prikaz (oblikovanje, datoteka) te strukturu, a ona „prenosi značenje *bitstreama* objektu“.²³¹ S druge strane, *PREMIS* rječnik podataka može se smatrati prijevodom *Okvira u skup izvedivih semantičkih jedinica*. Treba napomenuti da se *Rječnik podataka* i *OAIS* pokatkad razlikuju po terminologiji, a oni su navedeni i u rječniku. Razlike obično odražavaju činjenicu da *PREMIS* semantičke jedinice zahtijevaju više specifičnosti nego što ih pružaju definicije *OAIS-a*, što se može očekivati pri prelasku iz konceptualnog okvira na konkretnu implementaciju.²³² *PREMIS* podatkovni model sastoji se od pet međusobno povezanih entiteta: intelektualnog, objektnog, događaja, agenta i prava sa svakom semantičkom jedinicom u podatkovnom rječniku kategoriziranom u jednom od tih područja.

Protokol otvorenih arhiva za prikupljanje metapodataka (engl. *Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting OAI-PMH*) jest protokol razvijen za prikupljanje metapodataka s opisima zapisa u arhivu, tako da usluga može biti izgrađena uporabom metapodataka iz brojnih arhiva. Implementacija *OAI-PMH* mora podržavati prikazivanje metapodataka u *Dublin Core*,²³³ ali također može podržavati dodatne prikaze.²³⁴ Mnoge

²³⁰ Stančić, H. (2005). Nav. dj., str. 5.

²³¹ Cornell University Library. (2005). *Digital Preservation Management: Implementing Short-term Strategies for Long-term Problems*. URL: <http://dpworkshop.org/dpm-eng/timeline/index.html> (5. 1. 2019.)

²³² Library of Congress. *PREMIS Data Dictionary*. Nav. dj., str. 50.

²³³ Skup terminoloških pojmova koji se mogu rabiti za opisivanje svih vrsta digitalnih zapisa.

komercijalne tražilice rabe *OAI-PMH* kako bi pridobile što više izvora za pretraživanje. *Search engine Google* u početku je uključivao podršku za *OAI-PMH* pri pokretanju *sitemapsa*, no odlučio je podržati samo standardni *XML Sitemaps format* 2008. godine. U 2004. godini tražilica *Yahoo* prikupila je sadržaj s *OAIster* Sveučilišta u Michiganu prikupljanjem metapodataka s *OAI-PMH*. *Wikipedia* se koristi *OAI-PMH* repozitorijem kako bi ostala povezana s pretraživanim *web*-mjestima. Ovo je osobito važno kada je riječ o tisućama datoteka koje se svakodnevno prikupljaju. *OAI-PMH* može pomoći u smanjenju mrežnog prometa i drugih resursa primjenom postupnog sakupljanja.²³⁵ *NASA-in* sustav za pretraživanje metapodataka (engl. *Mercury: Metadata Search System*) rabi *OAI-PMH* za svakodnevno indeksiranje tisuća zapisa metapodataka.²³⁶ *OAI-PMH* protokol usvojile su mnoge digitalne knjižnice, institucionalni repozitoriji digitalni arhivi. Iako registracija nije obvezna, ona se nastoji poticati. Postoji nekoliko velikih registara *OAI-PMH* kompatibilnih spremišta, jedan je od njih Popis otvorenih arhiva registriranih *OAI-PMH* spremišta na kojem je i Znanstveni portal *Hrčak*²³⁷ Republike Hrvatske, koji na korisnički zahtjev isporučuje podatke u sučelju. To sučelje sadržava popis registriranih spremišta *OAI-PMH* koja su evidentirana preko stranice za registraciju i provjeru valjanosti. Trenutačno postoji 3877 takvih spremišta. Tablica može biti razvrstana ili s pomoću naziva spremišta, osnovnog *URL-a* ili prostora imena (ako je definirana, može se rabiti u shemi *OAI-PMH* identifikatora). Ako korisnički preglednik može prikazati *XML*, može se izdati zahtjev za identifikaciju odabranom spremištu te primiti trenutačni *XML* odgovor.

3.2. Dodatne strategije za očuvanje digitalnih objekata

Postoji nekoliko dodatnih strategija kojima se pojedinci i organizacije mogu koristiti kako bi se aktivno borili protiv gubitka digitalnih informacija.

²³⁴ Breeding, M. (2002). *Understanding the Protocol for Metadata Harvesting of the Open Archives Initiative*. *Computers in Libraries*. 8 (24), str. 24–29. URL: <https://librarytechnology.org/document/9944> (5. 1. 2019.)

²³⁵ OAI Harvesting System. URL: <http://www.dlxs.org/docs/13/ancil/harvest.html> (5. 1. 2019.)

²³⁶ Devarakonda, R., Palanisamy G., Green, J., Wilson, B. (2010). *Data sharing and retrieval uses OAI-PMH*. *Earth Science Informatics*. Springer Berlin / Heidelberg. 4 (1), str. 1–5. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs12145-010-0073-0> (5. 1. 2019.)

²³⁷ Hrčak. OAI-PMH. URL: <https://hrcak.srce.hr/index.php?show=interop> (2. 11. 2019.)

Osvježavanje podataka (engl. *refreshing data*) jest kopiranje digitalnoga sadržaja s jednoga medija na drugi, prije svega kopiranje na istu vrstu medija.²³⁸ Primjerice, prijenos podataka sa starog *CD-a* na novi radi očuvanja. Možda će se ova strategija morati kombinirati s migracijom kada softver ili hardver koji su potrebni za čitanje podataka više ne budu dostupni ili ne budu mogli čitati format podataka. Osvježavanje će vjerojatno uvijek biti potrebno zbog propadanja fizičkih medija.

Migracija podataka (engl. *migration data*) jest konverzija i/ili prebacivanje dokumenta ili zapisa s jednoga medija za pohranu, aplikacije, sustava i/ili tehnološkoga konteksta zapisa u drugi, osobito iz zastarjeloga u suvremeni, čuvajući njegovu autentičnost, pouzdanost, cjelovitost i iskoristivost; postupak se sastoji od niza planiranih radnji koje se periodično provode.²³⁹ Prijenos podataka u novija okruženja sustava uključuje konverziju izvora iz jednog formata datoteke u drugi (npr. konverzija *Microsoft Word* u *PDF* ili *OpenDocument*) ili iz jednoga operativnog sustava u drugi (npr. *Windows* na *Linux*) tako da izvor ostaje u potpunosti dostupan i funkcionalan. Dva se značajna problema ovdje suočavaju s migracijom kao najuvjerljivijom metodom digitalnog čuvanja na duge staze. S obzirom na činjenicu da su digitalni objekti podložni stalnim promjenama, migracija može uzrokovati probleme s obzirom na autentičnost, a također se pokazala dugotrajnom i skupom na primjerima „velikih zbirki heterogenih objekata/entiteta koje je potrebno stalno pratiti“.²⁴⁰ Migracija može biti vrlo korisna strategija za očuvanje podataka pohranjenih na vanjskim medijima za pohranu kao što su *CD*, *USB flash* pogoni i vanjski diskovi. Takvi se uređaji općenito ne preporučuju za dugotrajnu upotrebu, a podatci mogu postati nedostupni zbog zastarijevanja medija ili hardvera ili pak degradacije.²⁴¹

²³⁸ Mihaljević, M., Mihaljević, M. i Stančić, H. (2015). refreshing. U: *Arhivistički rječnik: HRVATSKO-ENGLJSKI/ENGLJSKO-HRVATSKI*. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, str. 148.

²³⁹ Mihaljević, M., Mihaljević, M. i Stančić, H. (2015). migration. U: *Arhivistički rječnik: HRVATSKO-ENGLJSKI/ENGLJSKO-HRVATSKI*. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, str. 135.

²⁴⁰ Day, M. (2006). Nav. dj., str. 45.

²⁴¹ Scott, J. (2013). *Long-term Digital Storage: Simple Steps to Get Started*. URL: <https://www.historyassociates.com/resources/blog/long-term-digital-storage-simple-steps-to-get-started/> (9. 1. 2019.)

Replikacija podataka (engl. *replication data*) označuje izradu duplikata podataka na istoj ili različitoj platformi.²⁴² Podatci koji postoje kao jedna kopija na samo jednom mjestu vrlo su ranjivi jer bilo kakav kvar softvera ili hardvera, namjerna ili slučajna promjena ili prirodne katastrofe kao što su požari i poplave, mogu prouzročiti ireverzibilan gubitak zapisa. Digitalni podatci imaju veću vjerojatnost da opstanu ako se reproduciraju na nekoliko lokacija. Replicirani podatci mogu činiti teškoće u osvježavanju, migraciji, upravljanju verzijama i kontroli pristupa jer se ti isti podatci nalaze na više mjesta. Razumijevanje digitalnog čuvanja znači razumijevanje i stvaranja i reprodukcije digitalnih informacija. Budući da se digitalne informacije, kao npr. datoteke, mogu precizno replicirati na razinu bita, moguće je stvoriti identične kopije podataka. Egzakti duplikati omogućuju arhivima i knjižnicama upravljanje, pohranjivanje i pružanje pristupa istovjetnim kopijama podataka u više sustava i/ili okruženja.

Emulacija podataka (engl. *emulation data*) postupak je u području digitalnoga očuvanja koji obuhvaća ponovno programsko stvaranje prvotne računalno-programске radne okoline zapisa i programa na suvremenim računalima radi omogućivanja njihova izvornoga načina djelovanja; time se može očuvati izvorni format podataka kojemu se može pristupiti u ponovno stvorenoj, izvornoj okolini.²⁴³ Prema van der Hoevenu, „emulacija se ne fokusira na digitalni objekt, već na hardversku i softversku okolinu u kojoj je objekt prikazan. Cilj je (re)kreiranje okruženja u kojem je digitalni objekt izvorno stvoren.“²⁴⁴ Emulatori mogu biti izgrađeni za aplikacije, operacijske sustave ili hardverske platforme. Emulacija je bila popularna strategija za zadržavanje funkcionalnosti starih sustava videoigara. Raymond A. Lorie je predložio da se univerzalno virtualno računalo (engl. *Universal Virtual Computer UVC*) može iskoristiti za pokretanje bilo kojeg softvera u budućnosti na još nepoznatoj platformi.²⁴⁵ UVC strategija koristi se kombinacijom emulacije i još uvijek nije široko prihvaćena od digitalne zajednice za očuvanje.

²⁴² Mihaljević, M., Mihaljević, M. i Stančić, H. (2015). replication. U: *Arhivistički rječnik: HRVATSKO-ENGLJSKI/ENGLJSKO-HRVATSKI*. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, str. 149.

²⁴³ Mihaljević, M., Mihaljević, M. i Stančić, H. (2015). emulation. U: *Arhivistički rječnik: HRVATSKO-ENGLJSKI/ENGLJSKO-HRVATSKI*. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, str. 119.

²⁴⁴ *Emulation for Digital Preservation in Practice: The Results - van der Hoeven*. International Journal of Digital Curation. (2013). URL: <http://www.ijdc.net/index.php/ijdc/article/view/50/35> (10. 1. 2019.)

²⁴⁵ Lorie, Raymond A. (2001). *Long Term Preservation of Digital Information*. Proceedings of the 1st ACM/IEEE-CS Joint Conference on Digital Libraries (JCDL '01). Roanoke, Virginia, USA. str. 346–352. URL: <https://dl.acm.org/citation.cfm?doid=379437.379726> (10. 1. 2019.)

Ovijanje podataka (engl. *encapsulation data*) jest: 1. omatanje dokumenta prozirnim plastičnim omotom, najčešće poliesterskim, čiji su rubovi zatvoreni kako ne bi došlo do međusobne reakcije i kako bi se zaštitili osjetljivi dokumenti tijekom rukovanja uz zadržavanje čitljivosti; prethodi mu odkiseljavanje, 2. opremanje zapisa s dovoljno metapodataka da bi se očuvao njegov sadržaj i kontekst te podržala njegova rekonstrukcija u budućnosti i 3. povezivanje nekoliko digitalnih objekata u jedan koji čuva njihove veze uz istaknut naziv koji više različitih tehnologija može očitati, npr. dokument u XML-u.²⁴⁶ Uglavnom je riječ o metodi u kojoj sačuvani objekti trebaju biti praktični „povezujući sadržaj sa svim informacijama potrebnim za njegovo dekodiranje i razumijevanje“.²⁴⁷ Datoteke povezane s digitalnim objektom trebaju imati pojedinosti o tome kako interpretirati zadani objekt s pomoću „logičkih struktura“ zvanih „okviri“ ili „omotači“ da bi se osigurala veza između svih komponenata koje sadržavaju informacije. Metoda enkapsulacije obično se primjenjuje na zbirke koje neko dulje vrijeme trebaju ostati neiskorištene i/ili neupotrijebljene.²⁴⁸

Koncept postojanog arhiva (engl. *persistent archives*) arhivski je informacijski sustav koji čuva digitalne zapise i koji je neovisan o tehnologiji na kojoj je razvijen.²⁴⁹ Razvio ga je Centar za superračunala u San Diegu (engl. *San Diego Supercomputer Center SDSC*²⁵⁰), a financira ga Nacionalni arhiv i administracija evidencije (engl. *National Archives and Records Administration – NARA*²⁵¹). Taj koncept zahtijeva razvoj sveobuhvatne i opsežne infrastrukture koja omogućuje „očuvanje organizacije prikupljanja objekata koji čine određenu zbirku održavanu u neovisnom obliku na platformi“.²⁵² Postojani arhiv uključuje podatke koji sadržavaju i digitalni objekt i kontekst u jednom entitetu, koji zatim definira provenijenciju, autentičnost i strukturu digitalnih entiteta. Navedeno omogućuje zamjenu hardverskih ili softverskih komponenti s minimalnim učinkom na bilo kakvu promjenu u

²⁴⁶ Mihaljević, M., Mihaljević, M. i Stančić, H. (2015). encapsulation. U: *Arhivistički rječnik: HRVATSKO-ENGLJSKI/ENGLJSKO-HRVATSKI*. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, str. 120.

²⁴⁷ Day, M. (2006). Nav. dj., str. 54.

²⁴⁸ Araújo Ferreira, J. M. (2016). *Solutions walktrought report*. Department of Information Systems University of Minho 4800-058 Guimarães, Portugal. URL:

http://www.ifs.tuwien.ac.at/dp/dpe/dpe_challenge/reports/ferreira_report.pdf (10. 1. 2019.)

²⁴⁹ Mihaljević, M., Mihaljević, M. i Stančić, H. (2015). persistent archives. U: *Arhivistički rječnik: HRVATSKO-ENGLJSKI/ENGLJSKO-HRVATSKI*. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, str. 140.

²⁵⁰ San Diego Supercomputer Center SDSC. URL: <https://www.sdsc.edu/> (10. 1. 2019.)

²⁵¹ National Archives and Records Administration NARA. URL:

<https://www.archives.gov/press/press-releases/2006/nr06-119.html> (10. 1. 2019.)

²⁵² Day, M. (2006). Nav. dj., str. 54.

sustavu digitalnog očuvanja. Ova se metoda može se temeljiti na virtualnim podatkovnim mrežama i podsjeća na logički model informacija u *OAIS* modelu.²⁵³

Metapodatak (engl. *metadata*) jest podatak o podatku i sustavu podataka koji opisuje kontekst, sadržaj i strukturu zapisâ i upravljanje tim zapisima tijekom vremena; povezan je sa zapisima od njihova stvaranja te im je pridružen kao rezultat različitih postupaka kao što su izlučivanje, predaja u arhiv, konverzija ili migracija.²⁵⁴ Na metapodatke vezane za digitalne datoteke može uvelike utjecati zastarjelost datoteke. Kôd *ASCII*²⁵⁵ smatra se najtrajnijim formatom za metapodatke jer je široko rasprostranjen. Američki standardni kôd za razmjenu informacija (engl. *American Standard Code for Information Interchange – ASCII*) standard je za kodiranje znakova elektroničke komunikacije. *ASCII* kodovi čine tekst u računalima, telekomunikacijskoj opremi i drugim uređajima. Većina modernih shema kodiranja znakova temelji se na *ASCII* kodu. Kompatibilan je s *Unicode*²⁵⁶ i upotrebljuje znakove koji se mogu čitati, a ne numeričke kodove. Za veću funkcionalnost ovog formata treba se koristiti *SGML* ili *XML* jezicima. *SGML*²⁵⁷ je standardni generalizirani označni jezik (engl. *Standard Generalized Markup Language – SGML; ISO 8879: 1986*) i standard je za definiranje generaliziranih označnih jezika za dokumente. *ISO 8879* generaliziranu oznaku temelji na dvama postulatima, a to su da oznaka mora biti deklarativna i da treba opisati strukturu dokumenta zajedno s drugim atributima. Manje je vjerojatno da će deklarativna oznaka biti u sukobu s nepredviđenim budućim tehnološkim napretkom, pa stoga i označivanje treba biti strogo, tako da se tehnike za obradu striktno definiranih objekata, kao što su programi i baze podataka, mogu primjenjivati i za obradu dokumenata. *XML* (engl. *Extensible Markup Language XML*) jest označni jezik koji definira skup pravila za kodiranje dokumenata u formatu koji je jednako čitljiv za ljude, kao i strojno. Ciljevi dizajna *XML* naglašavaju jednostavnost, općenitost i upotrebljivost na internetu.²⁵⁸ *XML* je tekstualni format podataka s jakom podrškom *Unicode* za različite ljudske jezike. Iako se dizajn *XML* fokusira na

²⁵³ Stančić, H. (2005). Nav. dj., str. 5.

²⁵⁴ Mihaljević, M., Mihaljević, M. i Stančić, H. (2015). metadata. U: *Arhivistički rječnik: HRVATSKO-ENGLJEŠKI/ENGLJEŠKO-HRVATSKI*. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, str. 134-135.

²⁵⁵ ASCII. Character Sets. Internet Assigned Numbers Authority (IANA). May 14, 2007. Retrieved August 25, 2019. URL: <https://www.iana.org/assignments/character-sets/character-sets.xhtml> (2. 11. 2019.)

²⁵⁶ Unicode je standard računalne industrije za konzistentno kodiranje i prikazivanje teksta i rukovanje tekstem izraženim u većini svjetskih pisanih sustava.

²⁵⁷ W3C's website. Overview of SGML Resource. URL: <https://www.w3.org/MarkUp/SGML/> (10. 1. 2019.)

²⁵⁸ XML 1.0 Origin and Goals. W3.org. Retrieved 14 August 2016. URL: <https://www.w3.org/TR/REC-xml/#sec-origin-goals> (10. 1. 2019.)

dokumente, jezik se naširoko koristi za prikazivanje proizvoljnih struktura podataka kao što su one koje se primjenjuju u *web*-uslugama.²⁵⁹ Oba su znakovna jezika pohranjena u *ASCII* formatu te sadržavaju oznake koje označuju strukturu i format.

Istraživanja autentičnih zapisa u elektroničkim sustavima temelje se na razvojnom projektu pod nazivom Međunarodno istraživanje trajnih autentičnih zapisa u elektroničkim sustavima (engl. *International Research on Permanent Authentic Records in Electronic Systems – InterPARES*) inicijativa je za suradničko istraživanje koju predvodi Sveučilište u Britanskoj Kolumbiji. Smješten je u Centru za međunarodna istraživanja suvremenoga arhivskoga gradiva i arhiva (engl. *Centre for the International Study of Contemporary Records and Archives*) na Visokoj školi knjižničarstva, arhivskih i informacijskih studija Sveučilišta u Britanskoj Kolumbiji u Vancouveru u Kanadi. Projekt je usredotočen na rješavanje pitanja dugoročnog očuvanja autentičnih digitalnih zapisa. Istraživanje provode fokus-grupe različitih institucija u Sjevernoj Americi, Europi, Aziji i Australiji, sa svrhom razvoja teorija i metodologija koje pružaju osnovu za strategije, standarde, politike i postupke potrebne za osiguranje pouzdanosti i točnosti digitalnih zapisa tijekom vremena.²⁶⁰ Pod vodstvom profesorice arhivistike Luciane Duranti projekt je započeo 1999. godine s prvom fazom, *InterPARES 1*, koja je trajala do 2001. godine te bila usmjerena na uspostavljanje zahtjeva za autentičnost neaktivnih zapisa stvorenih i održavanih u velikim bazama podataka te sustavima za upravljanje dokumentima koje su kreirale vladine agencije.²⁶¹ *InterPARES 2*, od 2002. do 2007. godine, usredotočio se na pitanja pouzdanosti, točnosti i autentičnosti zapisa tijekom cijeloga životnog ciklusa te ispitao zapise proizvedene u dinamičnom okruženju tijekom umjetničkih, znanstvenih i *on-line* aktivnosti vlade.²⁶² Treća petogodišnja faza, *InterPARES 3*, trajala je od 2007. do 2012. godine, a svrha joj je bila iskoristiti teoretsko i metodološko znanje koje stvaraju *InterPARES* i drugi istraživački projekti očuvanja za izradu smjernica, akcijskih planova i programa poduke o dugoročnom očuvanju autentičnih

²⁵⁹ Fennell, Ph. (2013). *Extremes of XML*. XML London 2013: 80–86. ISBN 978-0-9926471-0-0. URL: <https://xmllondon.com/2013/xmllondon-2013-proceedings.pdf#page=80> (10. 1. 2019.)

²⁶⁰ Suderman, J. (2010). *Principle-based concepts for the long-term preservation of digital records*. Proceedings of the 1st International Digital Preservation Interoperability Framework Symposium: 1. ISBN 9781450301107. URL: <https://dl.acm.org/citation.cfm?doid=2039263.2039270> (5. 1. 2019.)

²⁶¹ Duranti, L. (2001). *The Long-Term Preservation of Authentic Electronic Record*. (PDF). Proceedings of the 27th VLDB Conference, Roma, Italy. URL: <http://www.vldb.org/conf/2001/P625.pdf> (5. 1. 2019.)

²⁶² Hackett, Y. (2003). *InterPARES: The Search for Authenticity in Electronic Records*. *The Moving Image*. 3 (2), str. 106.

zapisa. za male i srednje arhivske organizacije.²⁶³ Projekt *Trust and Digital Records in an Increasingly Networked Society InterPARES Trust*, trajao je od 2013. do 2018. godine. U projektu je kooperiralo oko 65 partnerskih institucija, odnosno sveukupno više od 200 istraživača. Ova je studija istražila odnose između otvorenih podataka, velikih podataka i otvorene vlade s određenim fokusom na pitanja vođenja informacija o čuvanju zapisa u *on-line* okruženju. Istraživački je tim pokušao razjasniti ova tri koncepta, koji nisu bili dobro shvaćeni u kontekstu čuvanja zapisa, sa svrhom informiranja javnosti te širih ciljeva istraživanja *InterPARES Trust* u pružanju uvida i smjernica, vezano s vođenjem informacija o čuvanju zapisa. *InterPARES* projekt, koji je u svojim četirima fazama trajao u razdoblju 1999. – 2019. godine te je, trenutačno, najdugotrajniji svjetski projekt. Na temelju dosadašnjih istraživanja ovoga projekta, ono što se sigurno može zaključiti jest: „... da je potrebno šire obrazovanje o tome što znači imati povjerenje u e-gradivo koje je dostupno preko različitih mrežnih (internetskih) rješenja, kako na strani arhivista koji moraju svladati znanja vezana uz nove tendencije tako i na strani korisnika koji moraju biti svjesni suvremenih arhivističkih načela koja definiraju povjerenje u e-gradivo“.²⁶⁴ U kontekstu usvajanja znanja o novim tehnologijama koje današnji arhivisti (informacijski specijalisti) trebaju svakodnevno akceptirati, napisala je rad Lana Žaja pod naslovom *Comparative analysis of publicly available information on the digital preservation of electronic records in the Croatian State Archives, U.S. National Archives and Records Administration and Library and Archives Canada – the importance of education of information specialists*,²⁶⁵ a koji je prezentiran na sedmoj međunarodnoj konferenciji *INFuture2019: Knowledge in the Digital Age*.²⁶⁶

²⁶³ Laszlo, K., McMillan, T., Yuhasz, J. (2008). *The InterPARES 3 Project: Implementing Digital Records Preservation in a Contemporary Art Gallery and Ethnographic Museum*. (PDF). Annual conference of the International Documentation Committee of the International Council of Museums (CIDOC), 15–18 September 2008, Athens, Greece: 4. URL:

http://www.interpares.org/display_file.cfm?doc=ip3_canada_dissemination_cp_laszlo_et-al_cidoc_2008.pdf (05.01.2019.)

²⁶⁴ Stančić, H. (2014). *Preliminarni rezultati istraživanja hrvatskoga istraživačkog tima u projektu InterPARES Trust*. *Arhivski vjesnik*, 57(1), str. 349-354. URL: <https://hrcak.srce.hr/139185> (9. 1. 2019.)

²⁶⁵ Žaja, L. (2019). *Comparative analysis of publicly available information on the digital preservation of electronic records in the Croatian State Archives, U.S. National Archives and Records Administration and Library and Archives Canada – the importance of education of information specialists*. 7th International Conference: The Future of Information Sciences (INFuture). Organised by Department of Information and Communication Sciences Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb, Croatia. str. 87-98.

²⁶⁶ INFUTURE2019: Knowledge in the Digital Age. URL: <https://infoz.ffzg.hr/INFUTURE/images/papers/INFUTURE%202019%20Proceedings.pdf>. (26.12.2019.)

3.2.1. Izazovi digitalnog očuvanja

Povijest i nasljeđe društva prezentirano je na mnogo različitih materijala, uključujući kamen, pergamentu, bambus, svilu i papir. Sada, u digitalnim oblicima postoji velika količina informacija, uključujući e-poštu, blogove, *web*-lokacije za društvene mreže, *web*-lokacije za političke i nacionalne izbore, *web*-fotoalbume i *web*-lokacije koje tijekom vremena mijenjaju sadržaj.²⁶⁷ Kod digitalnih medija lakše je stvarati sadržaj i održavati ga ažuriranim, ali u isto vrijeme postoje mnogi izazovi u očuvanju tog sadržaja, kako tehničkog, tako i ekonomskog.²⁶⁸

Za razliku od tradicionalnih analognih objekata kao što su knjige ili fotografije na kojima korisnik ima neposredan pristup sadržaju, digitalnom objektu uvijek treba softversko okruženje. Ta se okruženja razvijaju i mijenjaju brzim tempom, prijeteci kontinuitetu pristupa sadržaju.²⁶⁹ Mediji prostornog skladištenja, formata podataka, hardver i softver sve više zastarijevaju s vremenom, što je značajna prijetnja za opstanak sadržaja.²⁷⁰ Ovaj se proces može nazvati digitalnom zastarjelošću. *Digital obsolescence* (hrv. digitalna zastarjelost) situacija je u kojoj digitalni resurs više nije čitljiv zbog svojega arhaičnog formata: fizički medij, čitač (potreban za čitanje medija), hardver ili softver koji se na njemu upotrebljava više nije dostupan.²⁷¹ U slučaju izvornog digitalnog sadržaja koje deponiraju institucionalni arhivi, *web*-lokacije, elektronički audiosadržaji i videosadržaji, izvorna digitalna fotografija i umjetnost, skupovi podataka o istraživanjima, podatci o opažanjima, ova golema i rastuća količina sadržaja predložuje značajna pitanja skaliranja za digitalno očuvanje. Tehnologije koje se brzo mijenjaju mogu ometati rad i tehnike digitalnog očuvanja zbog zastarjelih

²⁶⁷ Ross, S. (2000). *Changing Trains at Wigan: Digital Preservation and the Future of Scholarship*. (PDF) (1 ed.), London: British Library (National Preservation Office). URL: https://web.archive.org/web/20160602020013/http://www.bl.uk/aboutus/stratpolprog/collectioncare/publications/reports/wigan_digital_preservation.pdf (6. 1. 2019.)

²⁶⁸ Habibzadeh, P. (2013). Sciences, Schattauer GmbH - Publishers for Medicine and Natural. Decay of References to Web sites in Articles Published in General Medical Journals: Mainstream vs Small Journals. *Applied Clinical Informatics*. 4 (4). URL: <https://www.thieme-connect.de/products/ejournals/abstract/10.4338/ACI-2013-07-RA-0055> (6. 1. 2019.)

²⁶⁹ Becker, Ch., Kulovits, H., Guttenbrunner, M., Strodl, S., Rauber, A., Hofman, H. (2009). *Systematic planning for digital preservation*. *International Journal on Digital Libraries*. 10 (10): str. 133–157. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs00799-009-0057-1> (6. 1. 2019.)

²⁷⁰ Evans, Mark; Carter, Laura. (2008). *The Challenges of Digital Preservation*. Presentation at the Library of Parliament, Ottawa.

²⁷¹ Managing Digital Obsolescence Risks. The National Archives. 2009. URL: <https://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20110628093401/http://www.nationalarchives.gov.uk/documents/information-management/siro-guidance-on-the-risk-of-digital-obsolescence.pdf> (6. 1. 2019.)

strojeva ili tehnologije. To je postao uobičajen problem i stalna briga digitalnih arhivista koji se trebaju pripremiti za izazove u budućnosti.

Digitalni sadržaj također može značiti izazove očuvanju zbog svoje složene i dinamične prirode, npr. interaktivne *web*-stranice,²⁷² virtualne stvarnosti i okruženja za igre²⁷³ objekte za učenje, *web*-mjesto društvenih medija.²⁷⁴ U mnogim slučajevima novih tehnoloških dostignuća postoje značajne poteškoće u održavanju autentičnosti, fiksности i cjelovitosti objekata tijekom vremena, koje proizlaze iz temeljnog pitanja iskustva s tim određenim digitalnim medijem za pohranu. Dok se određene tehnologije mogu pokazati robusnijima, s obzirom na kapacitet skladištenja, postoje problemi u osiguravanju okvira mjera kako bi se osiguralo da objekt ostane fiksiran tijekom upravljanja.^{275, 276}

Za očuvanje softvera kao digitalnog sadržaja specifičan je izazov obično nedostupnost izvornog kôda jer je komercijalni softver normalno distribuiran samo u sastavljenom binarnom obliku. Bez izvornog kôda, prilagodba modernom računalnom hardveru ili operativnom sustavu najčešće je nemoguća. Dakle, to znači da originalni hardver i softver kontekst treba emulirati. Emulacija je repliciranje funkcionalnosti zastarjelog sustava. Prema van der Hoevenu: „emulacija se ne fokusira na digitalni objekt, nego na hardversku i softversku okolinu u kojoj je objekt prikazan. Svrha je ponovno stvaranje okruženja u kojem je digitalni objekt izvorno stvoren.“²⁷⁷ Drugi potencijalni izazov za očuvanje softvera može biti autorsko pravo koje često zabranjuje zaobilazanje mehanizama zaštite od kopiranja u dokumentu *Digital Millennium Copyright Act of 1998*,²⁷⁸ u slučaju da je softver ostao kao proizvod bez vlasnika. Izuzeće iz Zakona o zaštiti autorskih prava u digitalnom tisućljeću (engl. *Digital Millennium Copyright Act*) u Sjedinjenim Američkim Državama, kako bi se

²⁷² Truman, G. (2016). *Web Archiving Environmental Scan*. Harvard Library Report. URL: https://dash.harvard.edu/bitstream/handle/1/25658314/print_HL_web_archiving_env_scan_2017.pdf?sequence=4&isAllowed=y (6. 1. 2019.)

²⁷³ Andersen, J. (2011). *Where Games Go To Sleep: The Game Preservation Crisis*. Part 1. URL: http://www.gamasutra.com/view/feature/6271/where_games_go_to_sleep_the_game_.php?print=1 (6. 1. 2019.)

²⁷⁴ Arora, J. (2009). *Digital Preservation, an Overview*. Proceedings of the National Seminar on Open Access to Textual and Multimedia Content: Bridging the Digital Divide, January 29–30. str. 111.

²⁷⁵ Day, M. (2006). Nav. dj. str. 45.

²⁷⁶ Preservation Storage Criteria, Version 2. URL: <https://docs.google.com/document/d/1Ko7JwgNf5KCnyQJ3sSY2d1T2wfSoRLIQYn-AjNiO-E/edit> (6. 1. 2019.)

²⁷⁷ Emulation for Digital Preservation in Practice: The Results - van der Hoeven - International Journal of Digital Curation. ijdc.net. URL: <http://www.ijdc.net/index.php/ijdc/article/view/50/35> (6. 1. 2019.)

²⁷⁸ THE DIGITAL MILLENNIUM COPYRIGHT ACT OF 1998. U.S. Copyright Office Summary. URL: <https://www.copyright.gov/legislation/dmca.pdf> (6. 1. 2019.)

dopustilo zaobilaženje zaštite od kopiranja, odobreno je 2003. godine na razdoblje od tri godine Internet arhivu, koji je stvorio arhiv *vintage softvera* kao jedan od načina da se sačuva softver.^{279, 280} Ovo je izuzeće obnovljeno 2006. godine, a od 27. listopada 2009., produženo je na neodređeno vrijeme do donošenja daljnjih pravila²⁸¹ „u svrhu očuvanja ili arhivske reprodukcije objavljenih digitalnih djela u knjižnici ili arhivu“.²⁸²

Još jedan izazov oko očuvanja digitalnog sadržaja nalazi se u pitanju razmjera. Količina digitalnih informacija koja se stvara zajedno sa „širenjem vrsta formata“²⁸³ čini stvaranje pouzdanih digitalnih repozitorija odgovarajućim i održivim resursima za nove izazove. *Web* je samo jedan primjer onoga što bi se moglo smatrati „poplavom podataka“. Na primjer, Kongresna knjižnica u Washingtonu D. C., u SAD-u, prikupila je 170 milijardi *tweetova* između 2006. i 2010. godine u ukupnom iznosu od 133,2 terabajta, a svaki je *tweet* sastavljen od 50 polja metapodataka.²⁸⁴

Ekonomski izazovi digitalnog čuvanja također su veliki. Kako bi se stvorili, programi očuvanja zahtijevaju znatna ulaganja, zajedno s tekućim troškovima za unos podataka, upravljanje podacima, pohranu podataka i osoblje. Jedan od ključnih strateških izazova za takve programe jest činjenica da, iako zahtijevaju znatna tekuća i stalna sredstva, koristi od ovih ulaganja najviše će imati buduće generacije.²⁸⁵

Obrazovanje arhivista/informacijskih stručnjaka za digitalno očuvanje i obrazovanje (engl. *Digital Preservation Outreach and Education – DPOE*) kao dio Kongresne knjižnice, služi za poticanje očuvanja digitalnih sadržaja kroz mrežu suradnika instruktora i stručnjaka

²⁷⁹ The Internet Archive Classic Software Preservation Project. Internet Archive. URL: <https://web.archive.org/web/20071019034848/https://archive.org/details/clasp> (6. 1. 2019.)

²⁸⁰ Internet Archive Gets DMCA Exemption To Help Archive Vintage Software. URL: <https://web.archive.org/web/20071020011825/https://archive.org/about/dmca.php> (6. 1. 2019.)

²⁸¹ Library of Congress Copyright Office (2009). Exemption to Prohibition on Circumvention of Copyright Protection Systems for Access Control Technologies. (PDF). Federal Register. 27 (206): 55137–55139. URL: <https://www.copyright.gov/fedreg/2009/74fr55138.pdf> (6. 1. 2019.)

²⁸² Isto.

²⁸³ Day, M. (2006). Nav. dj., str. 45.

²⁸⁴ Key Twitter and Facebook Metadata Fields Forensic Investigators Need to be Aware of. Forensic Focus - Articles. URL: <https://articles.forensicfocus.com/2012/04/25/key-twitter-and-facebook-metadata-fields-forensic-investigators-need-to-be-aware-of/> (6. 1. 2019.)

²⁸⁵ Blue Ribbon Task Force on Sustainable Digital Preservation and Access (2010). Sustainable Economics for a Digital Planet: Ensuring Long-Term Access to Digital Information, final report. (PDF). La Jolla, Calif. str. 35. URL: https://web.archive.org/web/20121118235142/http://brtf.sdsc.edu/biblio/BRTF_Final_Report.pdf (6. 1. 2019.)

za upravljanje zbirnama koji rade u institucijama kulturne baštine. Mreža je stručnjaka sastavljena od osoblja kongresne knjižnice, mreže nacionalnih trenera, Upravnog odbora DPOE i zajednice digitalnih zagovornika obrazovanja za očuvanje. Od 2013. godine DPOE ima 24 zaposlena trenera u šest regija SAD-a.²⁸⁶ Tijekom 2010. godine DPOE je proveo procjenu, dopirući do arhivista, knjižničara i drugih informatičkih stručnjaka diljem zemlje. Radna skupina instruktora DPOE-a zatim je razvila kurikulum²⁸⁷ na temelju rezultata ocjenjivanja i drugih sličnih kurikuluma za digitalno čuvanje, osmišljen je program *DigCCurr* (engl. *Digital Curation Curriculum*). Temeljna načela koja proizlaze iz toga programa, također su modelirana na principima iznesenima u „Okviru smjernica za izgradnju optimalnih digitalnih zbirki“ koji je izdala Nacionalna organizacija za informacijske standarde.²⁸⁸

U Europi, Humboldt-Universität u Berlinu i King's College u Londonu, nude zajednički program magistarskog studija za Digitalno očuvanje,²⁸⁹ koji naglašava digitalne humanističke znanosti i tehnologije potrebne za dugoročno očuvanje. Studenti provode jednu godinu na svakoj školi, počevši od prve godine u Londonu, a drugu godinu zatim prelaze u Berlin. Diplomanti stječu zajednički stupanj koji dodjeljuju obje ustanove. „Cilj je programa osposobiti studente za osnovne vještine koje su im potrebne za rad u području digitalnog očuvanja i dugoročnoga digitalnog arhiviranja, kao i za aktivno oblikovanje obaju polja. Te vještine uključuju širok raspon tema i metoda iz informacijske znanosti, knjižničarsku znanost i arhivistiku, uključujući tehnologije za kustosa, upravljanje digitalnim sadržajem te njegovo pohranjivanje i očuvanje, ali i pravne aspekte i administrativne vještine. Program se bavi teoretskim i praktičnim aspektima koji osposobljavaju diplomirane studente da upravljaju digitalnim informacijama raznih organizacija, uključujući medije, izdavaštvo, arhive, knjižnice i muzeje. Ona također specifično podučava studente za rad u znanstvenim kontekstima unutar tog područja.“²⁹⁰

²⁸⁶ Library of Congress. Digital Preservation Outreach & Education. Website. Library of Congress. Archived from the original on 17 March 2013. Retrieved 6 March 2013. URL: <https://web.archive.org/web/20130317015730/http://www.digitalpreservation.gov/education/> (06.01.2019.)

²⁸⁷ Curriculum. Digital Preservation Outreach and Education. Digital Preservation. Library of Congress. digitalpreservation.gov. URL: <http://www.digitalpreservation.gov/education/curriculum.html> (6. 1. 2019.)

²⁸⁸ DPOE - Digital Preservation. Library of Congress. digitalpreservation.gov. URL: <http://www.digitalpreservation.gov/education/background.html> (06.01.2019.)

²⁸⁹ Humboldt-Universität zu Berlin. URL: <https://www.ibi.hu-berlin.de/de/ueber-uns>. (24. 12. 2019.)

²⁹⁰ Information on the MA Digital Curation. URL: <https://www.ibi.hu-berlin.de/de/studium/studiengaenge/dc> (24. 12. 2019.)

Magistar upravljanja informacijama i digitalnog očuvanja obrazovni je program što ga nudi Institut za napredne tehnologije i informacije u humanistici (engl. *Humanities Advanced Technology and Information Institute – HATII*²⁹¹) na Sveučilištu u Glasgowu²⁹² i koji je pokrenut 2005. godine te je prvi obrazovni program takve vrste povezan s arhivistikom i digitalnim očuvanjem.

Godine 1984. na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, osnivanjem katedri za arhivistiku i muzeologiju, ustrojava se Odsjek za informacijske znanosti. Akademske godine 1986./1987. prvi put su se mogli upisati studenti na četverogodišnji studij informacijskih znanosti koji je imao smjerove: arhivistika, bibliotekarstvo, muzeologija i opća informatologija. Četverogodišnji studij informacijskih znanosti sada je moguće upisati od prve godine, kao studij informatologije, koji čini zajedničku jezgru prvih dviju godina, i treće i četvrte godine kao smjerova studija informacijskih znanosti: arhivistika, bibliotekarstvo, muzeologija i opća informatologija. Danas Odsjek²⁹³ ima osam katedri: Katedru za arhivistiku i dokumentalistiku (predstojnik prof. dr. sc. Hrvoje Stančić), Katedru za bibliotekarstvo (predstojnica izv. prof. dr. sc. Ana Barbarić), Katedru za informatiku (predstojnik doc. dr. sc. Vedran Juričić), Katedru za knjigu i nakladništvo (predstojnica doc. dr. sc. Ivana Hebrang Grgić), Katedru za obradu prirodnog jezika, leksikografiju i enciklopediku (predstojnica dr. sc. Petra Bago), Katedru za medije i komunikologiju (predstojnica izv. prof. dr. sc. Mihaela Banek Zorica), Katedru za muzeologiju (predstojnik doc. dr. sc. Darko Babić) i Katedru za organizaciju znanja (predstojnik doc. dr. sc. Tomislav Ivanjko).

²⁹¹ Institut za humanističke znanosti i tehnologiju *HATII* bio je istraživački i nastavni institut na Sveučilištu u Glasgowu u Škotskoj. Osnovan je 1997. godine kako bi unaprijedio ugled Glasgowa kao centra izvrsnosti u humanističkim, računarskim i informacijskim studijama, na čelu s profesorom Seamusom Rossom, kao osnivačkim direktorom, do 2009. godine. *HATII* je vodio inovativna istraživanja u arhivskoj i knjižničarskoj znanosti te u upravljanju informacijama i znanjem, s naglaskom na njihov utjecaj u svjetlu rasta kreativnih industrija. Prepoznate i pionirske istraživačke snage bile su u području računalstva u humanističkim znanostima, digitalizacije, digitalnog očuvanja te arhivskog i dokumentacijskog upravljanja. Članovi *HATII*-a, od kojih je većina imala svakodnevno iskustvo u posredovanju informacija u različitim formatima, vodili su istraživanja pod širokim naslovima pristupa i ponovnog korištenja, analize sadržaja i procjene, tehnologije procjene i utjecaja, te očuvanja. Nakon 20 godina *HATII* je u rujnu 2017. postao Informacijski studij.

²⁹² The University of Glasgow. URL:

<https://www.gla.ac.uk/postgraduate/taught/informationmanagementpreservation/#/coreandoptionalcourses> (6. 1. 2019.)

²⁹³ Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti. Katedre: Arhivistika i dokumentalistika, Bibliotekarstvo Informatika, Knjiga i nakladništvo, Obrada prirodnog jezika, leksikografija i enciklopedika, Mediji i komunikologija, Muzeologija i Organizacija znanja. URL: <https://inf.ffzg.unizg.hr/index.php/hr/odsjek/katedre>. (30. 3. 2020.)

Odsjek ima preddiplomski studij, diplomski studij i doktorski studij. Pročelnici Odsjeka nakon profesora Lászla bili su: prof. dr. sc. Aleksandar Stipčević, prof. dr. sc. Ivo Maroević, prof. dr. sc. Jadranka Lasić-Lazić, prof. dr. sc. Tomislav Šola i prof. dr. sc. Vladimir Mateljan.

3.3. Zaključak

Treće poglavlje „Arhivistika u digitalnome okruženju“ obuhvaća digitalno očuvanje, dodatne strategije za očuvanje digitalnih objekata te izazove digitalnog očuvanja. U arhivistici u digitalnom okruženju, digitalno očuvanje podrazumijeva formalni napor u osiguranju da digitalne informacije o trajnoj vrijednosti zapisa ostanu dostupne i upotrebljive. Takvo osiguranje uključuje planiranje i razne strategije kako bi se osigurao pristup reformatiranom i izvornom digitalnom sadržaju. Nadalje, navode se ključni parametri planiranja kao što su vrednovanje (engl. *appraisal*), zatim integritet podataka (engl. *data integrity*), precizira se što je podatak (engl. *data*), opisuje se provjera točnosti podataka u kojem podatak ne smije izmijeniti svoju autentičnost (engl. *authenticity*) i detaljizira se autentifikacija (engl. *authentication*). Navode se standardi za digitalno očuvanje koji sadržavaju metapodatke o očuvanju i strategiji provedbe, a to su PREMIS (engl. *Preservation Metadata: Implementation Strategies – PREMIS*) i OAIS (engl. *Open Archival Information System – Reference model*). Specificiraju se funkcije PREMIS-a koji se temelji na referentnom OAIS modelu. Ističe se važnost Protokola otvorenih arhiva za prikupljanje metapodataka (engl. *Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting – OAI-PMH*), protokola koji je razvijen za prikupljanje metapodataka s opisima zapisa u arhivu, tako da usluga može biti izgrađena uporabom metapodataka iz brojnih arhiva. Poglavlje o dodatnim strategijama za digitalno očuvanje donosi dodatnu terminologiju stručnih pojmova koji se odnose na: osvježavanje podataka (engl. *refreshing data*), migraciju podataka (engl. *migration data*), replikaciju podataka (engl. *replication data*), emulaciju podataka (engl. *emulation data*), ovijanje podataka (engl. *encapsulation data*), koncept postojanog arhiva (engl. *persistent archives*) te metapodatke (engl. *metadata*). Elaborira se o istraživanjima na polju autentičnosti zapisa u elektroničkim sustavima temeljenih na razvojnom projektu naziva Međunarodno istraživanje trajnih autentičnih zapisa u elektroničkim sustavima (engl. *International Research on Permanent Authentic Records in Electronic Systems InterPARES*). U poglavlju „Izazovi digitalnog očuvanja“ definira se stručni termin *digital obsolescence* (hrv. digitalna zastarjelost) te naznačuje situacija u kojoj digitalni resurs više nije čitljiv zbog svog arhaičnog

formata. Prikazuju se i drugi izazovi oko očuvanja digitalnog sadržaja koja se nalaze u pitanjima širokih razmjera kao što su to, primjerice, ekonomski izazovi digitalnog čuvanja. Kako bi se stvorili programi očuvanja, zahtijevaju se znatna financijska ulaganja, zajedno s popratnim operativnim tekućim troškovima za unos i prijenos podataka, upravljanje podacima, pohranu podataka i stručno osoblje. Stručno osposobljeni djelatnici za sobom neminovno povlače pitanja obrazovanja arhivista/informacijskih stručnjaka za digitalno očuvanje i obrazovanje. To poglavlje daje i pregled obrazovanja za navedenu problematiku na svjetskim sveučilištima te u Hrvatskoj na *Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu* na Odsjeku za informacijske i komunikacije znanosti na Katedri za arhivistiku i dokumentalistiku pod vodstvom predstojnika katedre prof. dr. sc. Hrvoja Stančića.

4. CILJEVI ISTRAŽIVANJA

Cilj je ovog istraživanja opisati razvoj arhivistike prema suvremenoj znanosti te definirati njezine primarne tematske sastavnice. Ovo će se istraživanje realizirati putem kvantitativne i kvalitativne analize sadržaja znanstveno-stručnog časopisa *Arhivski vjesnik* u razdoblju od 1899. do 2017. godine. Specifični ciljevi istraživanja ogledaju se kroz sljedeća istraživačka pitanja u kvalitativnom istraživanju.

1. Kako se arhivistika razvila u samostalnu znanstvenu disciplinu?
2. Koje su glavne tematske sastavnice arhivistike i kako su se razvile (s posebnim fokusom na sve veću važnost digitalnog okruženja)?
3. Koji su obrasci objavljivanja, autorstva i suradnje u zahvaćenom području?
4. Tko su akteri značajni za razvoj arhivistike?

Dodatno, ovim se radom želi dobiti uvid u značenje ovog časopisa kao međunarodnog prijenosnika razvojnih informacija o arhivistici kako u Hrvatskoj, tako i u međunarodnoj znanstvenoj javnosti.

Cilj je istraživačko-sadržajnom analizom utvrditi potencijal časopisa. Rezultati analize moći će se upotrijebiti za razvoj uredničke koncepcije u smislu poboljšanja vidljivosti i prepoznatljivosti časopisa u međunarodnom okruženju. Za tu svrhu posebno je metodološki razrađena istraživačko-sadržajna (tablica 1.), s precizno formuliranim ciljanim pitanjima na koja treba dati odgovore na temelju empirijskog istraživanja.

Tablica 1. Metodološka kategorizacija istraživačko-sadržajne analize časopisa *Arhivski vjesnik*

Metodološki kategorizirana tablica (prema Holstijevom modelu) prilagođena istraživačko-sadržajnoj analizi časopisa <i>Arhivski vjesnik</i>			
Svrha i cilj	Element	Pitanje	Upotreba istraživačkih alata
1.	(Što je) Izvor	Tko? (se istražuje)	

Izvode se zaključci o časopisu <i>Arhivski vjesnik</i> kroz analitičko-povijesni presjek	Od <i>Vjestnika kraljevskog hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva</i> (1899) do <i>Arhivskog vjesnika</i> (1958)	Autorstva i članci o arhivistici	Istraživačko-sadržajnom analizom odgovara se na pitanja o empirijski odabranim autorskim člancima iz arhivistike.
1.1.	(Što je) Proces kodiranja	Zašto? (istraživanje)	
	Istraživačko sadržajna razina	Prikupljanje podataka u <i>Arhivskom vjesniku</i> od arhivistike do arhivistike u digitalnome okruženju u svrhu istraživanja koje će na pragmatičnoj razini ukazati na nove moguće smjernice razvoja arhivske politike i zakonodavstva	Korištenje pristupa prikupljanja podataka u istraživačko-sadržajnoj-analizi koji mogu pružiti smjernice i upute kao pomoć pri donošenju konačnih rezultata i odluka. Analiziraju se pojedini autorski članci. Izvodi se zaključak o izvornim znanstvenim aspektima i promjenama u arhivistici kao znanstvenoj disciplini. Osiguravaju se evaluacijski dokazi.
2.	(Što je glavni)	Kako?	

	Kanal (istraživanja)	(istraživati)	
Opisuju se i izvode zaključci o glavnim sadržajnim značajkama časopisa	Arhivistika i arhivistika u digitalnome okruženju	Istražuje se autorstvo radova, produktivnost autora, mreže suradnje među autorima, vrste radova i jezik radova	Analiziraju se naslovi, sažetci i ključne riječi radova. Interpretiraju se mreže suradnje među autorima i povezana autorstva u odnosu na sadržaj koji se objavljuje.
2.1.	(Što je glavna) Poruka (istraživanja)	Što? (s analiziranim podacima)	
	Trendovi u uredničkoj politici prema razdobljima.	Komparativna analiza dobivenih podataka sa razvojem arhivistike u odnosu na standarde, norme i zakone.	Interpretiraju se trendovi u sadržaju uredničke politike. Uspoređuje se objavljeni sadržaj časopisa s razvojem arhivistike u Hrvatskoj i u međunarodnoj znanstvenoj zajednici.
2.2.	(Tko je glavni) Primatelj	Kome? (će biti dobiveni rezultati korisni)	
	Arhivistika kao znanstvena disciplina	Definiranje razvoja arhivistike prema suvremenoj znanosti te definiranje njenih	Povezivanje poznatih obrazaca objavljivanja povezanih s uredničkim politikama s istraživačko-sadržajnom analizom

		primarnih tematskih sastavnica, unutar informacijskih i komunikacijskih znanosti	članaka o arhivistici. Opisuje se sadržajna struktura časopisa i obrasci objavljivanja članaka.
3.	Proces dekodiranja (Evaluacija)	S kakvim učinkom? (Konačni rezultati)	
Izvode se zaključci iz dobivenih istraživačko-sadržajnih rezultata	Doznati tko su akteri značajni za razvoj arhivistike	Sukladno dobivenim podacima dokazati da su akteri značajni za razvoj arhivistike u digitalnome okruženju s područja informacijskih i komunikacijskih znanosti	Mjeri se postotak objavljenih članaka iz arhivistike i arhivistike u digitalnome okruženju i produktivnost autora. Analizira se postotak objavljenih članaka iz arhivistike. Procjenjuju se rezultati u odnosu na vrednovanje članaka iz arhivistike u digitalnome okruženju.

Grupiranjem 15 cjelina upita u tri osnovne kategorije, koje su integrirane u ovo istraživanje, postižu se precizni odgovori iz kojih se izvode zaključci. Prvo se izvode zaključci o časopisu *Arhivski vjesnik* kroz analitičko-povijesni presjek (urednička razdoblja i glavni urednici), zatim se opisuju i izvode zaključci o glavnim sadržajnim obilježjima časopisa (vrsta, autor, naslov, sažetak i ključne riječi) te se izvode zaključci iz dobivenih istraživačko-sadržajnih rezultata o arhivistici i arhivistici u digitalnome okruženju. Te su tri kategorije pozicionirane u kontekstu osnovne istraživačke paradigme na razini časopisa *Arhivski vjesnik*.

Tablica 1. prikazuje 15 načina analize sadržaja u smislu njihove opće namjene, elementa istraživačke paradigme na koju se primjenjuju i općeg pitanja o arhivistici u digitalnome okruženju na koje se namjeravaju aplicirati. Istraživačko-sadržajni rezultati arhivistike kao pomoćne povijesne znanosti relevantni su s obzirom na članke vezane za povijesna istraživanja i povijest institucije. Nadalje, arhivistika se referira na članke koji sadržajno tematiziraju arhivsku službu i djelatnost, arhivsko zakonodavstvo i provedbene propise, obavijesna pomagala i inventare, arhivski fond, izlučivanje, vrednovanje, zaštitu i preuzimanje gradiva, obrazovanje arhivista, evidencije, upravljanje zapisima, uredsko poslovanje i klasifikacijski sustav, kategorizaciju stvaratelja ili posjednika gradiva, *ISAD(G)*, *ISAAR(CPF)*, norme i standarde za opis arhivskog gradiva i arhivski fond, dok arhivistika u digitalnome okruženju implicira dostignuće vezano za informatičke tehnologije, zaštitu elektroničkoga gradiva, očuvanje autentičnosti zapisa svih vrsta, autentičnost gradiva, digitalni arhiv, otvoreni arhivski informacijski sustav, računalni oblak, digitalni potpis, sustav za upravljanje poslovnim sadržajem, upravljanje elektroničkim zapisima, informacijske tehnologije, norme i standarde digitalnog očuvanja, arhivsko zakonodavstvo, digitalizaciju i ulančane blokove (engl. *blockchain*).

4.1. Zaključak

U poglavlju „Ciljevi istraživanja“ specifični ciljevi istraživanja ogledaju se u nekoliko istraživačkih pitanja u kvalitativnom istraživanju, a to su: kako se razvila arhivistika u samostalnu znanstvenu disciplinu, koje su glavne tematske sastavnice arhivistike i kako su se razvile (s posebnim fokusom na sve veću važnost digitalnog okruženja), koji su obrasci objavljivanja, autorstva i suradnje u zahvaćenom području i tko su akteri značajni za razvoj arhivistike. Cilj je istraživačko-sadržajnom analizom utvrditi potencijal časopisa. Rezultati analize moći će se upotrijebiti za razvoj uredničke koncepcije u smislu poboljšanja vidljivosti i prepoznatljivosti časopisa u međunarodnom okruženju. Za tu svrhu posebno je metodološki razrađena istraživačko-sadržajna tablica (prema Holstijevu modelu) s precizno formuliranim ciljanim pitanjima na koje treba dati odgovore na temelju empirijskog istraživanja. Ta tablica prikazuje 15 načina analize sadržaja u smislu njihove opće namjene, elementa istraživačke paradigme na koju se primjenjuju i općeg pitanja o arhivistici i arhivistici u digitalnome okruženju, na koje se namjeravaju aplicirati.

5. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

Plan ovog istraživanja predviđa provođenje sadržajne i scientometrijske analize znanstveno-stručnog časopisa *Arhivski vjesnik* s fokusom na razvoj arhivistike i pojavljivanje termina vezanih za digitalno okruženje te metodološki prikaz razvoja arhivistike prema samostalnoj i suvremenoj znanstvenoj disciplini.

Podatci na kojima se temelji istraživanje dobiveni su na zahtjev od portala znanstvenih časopisa *Hrčak* u XML formatu. Njima je, kao i tekstu samih članaka, omogućen pristup preko OAI-PMH sučelja.

Dosadašnja istraživanja *Arhivskog vjesnika* utemeljena su najvećim dijelom na opisnim i povijesnim pregledima u člancima *Arhivskog vjesnika* kojima su autori Pandžić, Lučić i Martek obilježavali godišnjice izlazenja časopisa. Godine 1899. *Arhivski vjesnik* počeo je izlaziti pod nazivom *Vjestnik kraljevskog hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva* u Zagrebu. U proteklih stotinu godina izlazio je u trima serijama. U prvoj seriji izdanja od 1899. do 1920. godine kontinuirano je (s iznimkom za 1919. godinu) objavljen 21 svezak od 6500 stranica. Druga je serija iz razdoblja od 1925. do 1945. godine donijela 10 novih svezaka na oko 2000 stranica, dok je u trećoj, suvremenoj, a pokrenutoj 1958. godine, objavljeno je 48 svezaka na više od 16 200 stranica, do 2017. godine.

Sveukupno, ovo istraživanje prati razvoj arhivistike kao znanstvene discipline kroz analizu triju razdoblja: od 1899. do 1945. godine sadržajno se analiziraju objavljeni članci u vremenu kada je časopis obrađivao isključivo povijesne teme, od 1958. do 1980. godine sadržajno se analiziraju radovi otkada je časopis dostupan na portalu *Hrčak*. Od 1980. godine, članci su se počeli kategorizirati prema vrstama te će se zbog tog razloga, od 1981. do 2017. godine, članci analizirati sadržajno, ali i scientometrijskim metodama i alatima, sa značajnom 1984. godinom, kada je utemeljena Katedra za arhivistiku i dokumentalistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Od 2001. do 2017. godine članci se označuju posebno razvijenom kategorizacijom grupiranjem petnaest cjelina upita u tri osnovne kategorije, koje su integrirane u ovo istraživanje, čime se postižu precizni odgovori na temelju kojih se izvode zaključci, kako bi se pružio uvid u razvoj suvremene, posebno digitalne, tematike. Godina 2001. odabrana je kao početak ovog razdoblja zbog formiranja novog uredništva *Arhivskog vjesnika* te održavanja prvog Kongresa hrvatskih arhivista. Ukupan korpus objavljenih digitaliziranih publikacija, za predmetno razdoblje od 1889. do 2017. godine, obuhvaća korpus od 2471 članka.

Prva dva razdoblja (1899. – 1945. i 1958. – 1980.) istražuju se sadržajnom analizom relevantnih radova, posebice uredničkih uvodnika koji su, s obzirom na to da upućuju na uredničku politiku, najrelevantniji za utvrđivanje usmjerenja i opsega ovog časopisa pa tako i hrvatske arhivistike. Sadržajna analiza sadržava čvrste okosnice putem kojih se bilježe podatci radi kasnije usporedbe. Primarne okosnice ovih obilježja uključuju i kasniju razliku između povijesnog, tradicionalno-arhivističkog i digitalno-arhivističkog usmjerenja. Zadnje razdoblje (1981. – 2017.) analizira se na isti način kao i prijašnja radi usporedbe, ali dodatno i scientometrijskim metodama i indikatorima koje uključuju:

1. autorstvo radova,
2. produktivnost autora i određivanje najproduktivnijih autora,
3. mreže suradnje među autorima,
4. vrste radova,
5. opseg radova,
6. jezik radova.

Navedene su analize provedene na cijelome spomenutom razdoblju te se rezultati prikazuju longitudinalno kako bi se dodale informacije za interpretaciju razvoja arhivistike kao discipline. Dodatno, jedan dio zadnjeg razdoblja (2001. – 2017.) analiziran je kategorizacijom koja omogućuje uvid u zastupljenost određenih standardiziranih temeljnih koncepata suvremene arhivistike te koji, uz tradicionalne, uključuju i nove koncepte kao što su: digitalizacija, informatizacija, očuvanje autentičnosti digitalnih zapisa, proces digitalnog očuvanja, digitalni arhivi i dr. Pri tome se posebna pozornost posvećuje prelasku u digitalno umreženo okruženje. Članci su indeksirani i izdvajani na temelju sažetaka, naslova i ključnih riječi. U slučaju nedoumica, pregledavani su i cjeloviti tekstovi radova.

Navedeni pristup stručne kvalitativne procjene usmjerenja članaka omogućuje da se sve već spomenute scientometrijske okosnice provedu zasebno unutar svake dobivene skupine članaka. Budući da su dobiveni istim determinističkim procesom, tako dobiveni izvještaji izravno su usporedivi. To će pružiti uvid u arhivističke specijalizacije te u razlike (ili njihov nedostatak) u publikacijskim aktivnostima i značajnim autorima i institucijama iz kojih dolaze.

Kvalitativna istraživačka analiza *Arhivskog vjesnika*, u ovom radu, sastoji se od niza statističkih procedura koje se temelje na sakupljanju dihotomnih podataka, to jest podataka koji mogu poprimiti vrijednost 0 (za ono područje koje se ne istražuje) i 1 (za područje koje se istražuje). Ovakve su tehnike prikladne ondje gdje se ključne riječi i zadani entiteti mogu lakše izbrojiti ili razvrstati, nego izmjeriti. Same su tehnike temeljene numerički. U ovom istraživanju kvalitativne rekonstrukcije arhivistike u digitalnome okruženju počivaju na tekstualnim zapisima koji sadržavaju stručne termine koji prikazuju razdoblja razvoja arhivistike od povijesti arhivske struke do arhivistike kao suvremene znanosti. Glavni indikatori za postizanje cilja kvalitativnim istraživanjem razvrstani su u dvije faze.

U prvoj fazi istraživanja analizira se sedam osnovnih pokazatelja formalnih obilježja *Arhivskog vjesnika*:

1. politika uredništva,
2. ukupan broj članaka,
3. opseg članaka,
4. naslovi (teme),
5. jezici publiciranja,
6. autori.

U drugoj se fazi analizira sedam predmetnih obilježja znanstvenih članka koje trebaju odgovarati sadržaju teksta:

1. naslov,
2. sažetak,
3. ključne riječi,

4. izvorni znanstveni rad,
5. pregledni rad,
6. stručni rad,
7. izlaganje sa znanstvenog skupa.

Kvantitativno istraživanje, oslanjajući se na prethodno dobivene statističke rezultate dobivene prema zadanom uzorku, primjenjuje se na opis statusa te ustanovljivanje uzročno-posljedičnih odnosa između pojedinih koncepata stručne terminologije iz arhivistike. U ovom se istraživanju polazi od jasno definiranih, unaprijed postavljenih hipoteza koje su prethodno testirane statističkim analizama. Glavni je cilj provjera teorija i hipoteza te uočavanje uzročno-posljedičnih veza. Ovo se istraživanje provodi izoliranjem profitiranih varijabli iz naslova, ključnih riječi i sažetaka, te kontrolom vokabulara iz konteksta članaka, a njima se može pristupiti isključivo empirijskim putem, koje je utemeljeno na strukturiranim podacima i reprezentativnom uzorku članaka. Statističkim analizama dobiveni rezultati primjenjivi su na povijesni prikaz razvoja arhivistike do suvremene znanstvene discipline na polju informacijskih i komunikacijskih znanosti.

Strukturirani podaci na kojima se temelji ovo istraživanje dobiveni su na poseban zahtjev od portala znanstvenih časopisa u RH – *Hrčak*²⁹⁴ u XML formatu te im je omogućen pristup OAI-PMH sučelja na *web*-adresi:

https://hrcak.srce.hr/oai/?verb=ListRecords&metadataPrefix=oai_dc&set=journal:108

OAI-PMH je protokol koji omogućuje formiranje otvorenog arhiva i sakupljanje metapodataka te koji osigurava okvir za interoperabilnost. On je neovisan o aplikaciji temeljenoj za prikupljanje metapodataka. U okviru OAI-PMH postoje dvije skupine sudionika:

1. davatelji podataka – upravljaju sustavima koji podržavaju OAI-PMH kao sredstvo otkrivanja metapodataka i

²⁹⁴ Hrčak. URL: <https://hrcak.srce.hr/> (20. 12. 2018.)

2. pružatelji usluga – koriste se metapodacima prikupljenima preko OAI-PMH kao osnovu za izgradnju usluga s dodanom vrijednošću.

Iz Sektora za posredničke sustave i podatkovne usluge Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilišnog računskog centra (SRCE) na čijoj je infrastrukturi smješten portal znanstvenih časopisa *Hrčak*, došla je napomena u kojoj stoji da: „ukoliko uredništvo nije unijelo afilijaciju uz autora u opisu/metapodacima rada, onda afilijacija ne može biti na eksportiranoj bazi podataka u računalnom programu Microsoft Office Excel 2013., jer portal *Hrčak* ne obrađuje PDF niti ima bazu autora te pripadajućih afilijacija“.

Za potrebe izrade ove disertacije portal *Hrčak* eksportirao je bazu podataka u računalnom programu Microsoft Office Excel 2013. radi prikupljanja i obrade podataka. Ova tablica sadržava podatke o godini izdanja, naslovu rada, imenima autora, sažetcima, ključnim riječima i vrsti kategoriziranog rada, pa se stoga dobiveni strukturirani podatci prezentiraju preko tablica i grafikona.

5.1. Sadržajna analiza

Kvalitativna analiza časopisa *Arhivski vjesnik* temelji se na analizi sadržaja čija se metoda istraživanja fokusira na proučavanje dokumenata i komunikacijskih artefakata, što može biti tekst raznih formata, slika, audiozapisa ili videozapisa. Znanstvenici u polju društvenih znanosti koriste se analizom sadržaja kako bi ispitali obrasce u komunikaciji na replicirajući i sustavan način.²⁹⁵ Jedna od ključnih prednosti primjene analize sadržaja za analizu društvenih fenomena jest njezina neinvazivna priroda, za razliku od simuliranja društvenih iskustava ili prikupljanja anketnih odgovora. Prakse i filozofije analize sadržaja razlikuju se između akademskih disciplina. Sve one obuhvaćaju sustavno čitanje ili promatranje tekstova ili artefakata koji se dodjeljuju u kratkim natuknicama (pokatkad se nazivaju kodovima) kako bi se upozorilo na prisutnost zanimljivih, smislenih dijelova sadržaja.²⁹⁶ Sustavnim označivanjem sadržaja skupa tekstova istraživači mogu analizirati uzorke sadržaja kvantitativno, s pomoću statističkih metoda ili se koristiti kvalitativnim

²⁹⁵ Bryman, A., Bell, E. (2011). *Business research methods*. 1968. (3rd ed.). Cambridge: Oxford University Press. ISBN 9780199583409. OCLC 746155102.

²⁹⁶ Hodder, I. (1994). *The interpretation of documents and material culture*. Thousand Oaks etc.: Sage. str. 155. ISBN 0761926879.

metodama za analizu značenja sadržaja unutar tekstova. Računala se sve više primjenjuju u analizi sadržaja za automatizaciju označivanja (ili kodiranja) dokumenata. Jednostavne računalne tehnike mogu pružiti deskriptivne podatke kao što su frekvencije riječi i duljina dokumenta. Klasifikatori za učenje strojeva mogu uvelike povećati broj tekstova koji se mogu označiti, no znanstveno korisno sredstvo jest i rasprava.

Analiza sadržaja najbolje se shvaća kroz široku uporabu raznih tehnika. Učinkoviti istraživači odabiru tehnike koje im najbolje pomažu odgovoriti na njihova materijalna pitanja. Prema tome, prema Klausu Krippendorffu,²⁹⁷ u svakoj analizi sadržaja treba odgovoriti na šest pitanja:

1. Koji se podatci analiziraju?
2. Kako su definirani podatci?
3. Na koju se populaciju dobiveni podatci odnose?
4. Koji je relevantan kontekst?
5. Koje su granice analize?
6. Što treba izmjeriti?

Krippendorff, nadalje, razjašnjava da se najjednostavnijim i najcjelovitijim oblikom analize sadržaja smatra nedvosmisleno obilježje teksta, kao što su, općenito: frekvencijska učestalost riječi, područje stranice koje preuzima novinski stupac, trajanje radijskog ili televizijskog programa, kao i stupac stručnog ili znanstvenog časopisa. Analiza jednostavnih frekvencija riječi ograničena je jer značenje riječi ovisi o okolnom tekstu. Rješavanje ključnih riječi u kontekstu se referira na postavljanje ključnih riječi u njihov tekstualni kontekst. To pomaže u rješavanju nejasnoća poput onih kao što su sinonimi i homonimi. Daljnji korak u analizi jest razlika između rječnika kvantitativnih pristupa i kvalitativnih pristupa. Pristup s pomoću rječnika zahtijeva izradu popisa kategorija izvedenih iz frekvencijskog popisa riječi i kontroliraju raspodjele riječi i njihovih kategorija preko teksta. Metode kvantitativne analize sadržaja transformiraju promatranje pronađenih kategorija u kvantitativne statističke podatke, dok se kvalitativna analiza sadržaja fokusira više na intencionalnost i implikacije samog sadržaja. Općenitije, analiza sadržaja jest istraživanje s pomoću kategorizacije i klasifikacije

²⁹⁷ Krippendorff, K. (2004). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*. (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage. str. 413. ISBN 9780761915454.

govora, pisanog teksta, intervjua, slika ili drugih oblika komunikacije. U početku je analiza medijskih tiskovina potkraj XIX. stoljeća rađena ručnim mjerenjem broja linija i količine prostora koji se daje nekom predmetu. Uz porast uobičajenih računalnih objekata, računalne metode analize sve više rastu u popularnosti. Odgovori na otvorena pitanja u novinskim člancima, političkim raspravama i paradigmama, medicinskim istraživanjima i zaključcima, ili pak sustavnim promatranjima u eksperimentima, mogu biti pronađeni u sustavnoj analizi tekstualnih podataka. Sadržaj komunikacije dostupan je u obliku tekstova koji se mogu čitati strojem, dok se ulaz teksta analizira frekvencijskom analizom i kodira u kategorije za izradu zaključaka.

Robert Weber ističe sljedeće: „Da bi valjani zaključci iz teksta bili važni, postupak klasifikacije mora biti pouzdan u smislu da je dosljedan: različiti ljudi trebaju šifrirati isti tekst na isti način.“²⁹⁸ Valjanost, tj. pouzdanost *inter-kodera*²⁹⁹ i pouzdanost *intra-kodera*, podložni su intenzivnim metodološkim istraživačkim naporima tijekom dugog niza godina. Neuendorf pak sugerira da, kada se ljudski koder uporabljuje u analizi sadržaja, potrebno je za svaku sigurnost koristiti se dvama koderima. Pouzdanost ljudskog kodiranja često se mjeri s pomoću statističke mjere pouzdanosti *interkodera* ili „količine sporazuma ili korespondencije između dvaju ili više kodera“.³⁰⁰ Lacy i Riffe³⁰¹ identificiraju mjerenje pouzdanosti interkodera kao snage kvantitativne analize sadržaja, tvrdeći da, ako analitičari sadržaja ne mjere pouzdanost interkodera, njihovi podatci nisu pouzdaniji od subjektivnog promišljanja jednog čitatelja. Tekstualni korpusi u analizi sadržaja razvrstavaju se u pet vrsta:

1. pisani tekst – novine, knjige, radovi, zbornici itd.,
2. usmeni tekst – govori, audiozapisi, kazališne izvedbe itd.,
3. ikonasti tekst – crteži, slike, ikone, stripovi itd.,
4. audiovizualni tekst – filmovi, videozapisi itd.,
5. hipertekst – tekstualna struktura koja se sastoji od međusobno povezanih jedinica informacije (engl. *node*) prikazanih na nekom elektroničkom uređaju (internet).

²⁹⁸ Weber, R. P. (1990). *Basic Content Analysis*. (2nd ed.). Newbury Park, CA: Sage. str. 12. ISBN 9780803938632.

²⁹⁹ Krippendorff uporabljuje latinske prefikse, pa stoga *inter* znači između, a *intra* je unutar.

³⁰⁰ Neuendorf, K. A. (2002). *The Content Analysis Guidebook*. Thousand Oaks, CA: Sage., str. 10.

³⁰¹ Lacy, S. R., Riffe, D. (1993). *Sins of Omission and Commission in Mass Communication Quantitative Research*. *Journalism & Mass Communication Quarterly*. 70 (1): str. 126–132.

Tijekom godina analiza sadržaja primijenjena je na različite opsege. Hermeneutika i filologija dugo su se koristile analizom sadržaja kako bi protumačile svete i profane tekstove, a u mnogim slučajevima bavile su se prepisivanjem autorskih i autentičnih tekstova.³⁰² U novije vrijeme, osobito s pojavom masovne komunikacije, analiza sadržaja razvijala je sve veću potrebu za alatima za dubinsku analizu te razumijevanje medijskog sadržaja i medijske logike. Politički je znanstvenik Harold Lasswell formulirao ključna pitanja analize sadržaja u svojoj glavnoj verziji početkom XX. stoljeća: „Tko kaže komu, što, zašto i u kojoj mjeri i s kakvim učinkom?“³⁰³ Snažan naglasak na kvantitativnom pristupu koji je pokrenuo Lasswell konačno je obavio drugi začetnik analize sadržaja – Bernard Berelson, koji je predložio sljedeću definiciju analize sadržaja, a koja je s ove točke gledišta simbolična: „Analiza sadržaja je tehnika istraživanja za objektivan, sustavan i kvantitativan opis manifestnog sadržaja komunikacije.“³⁰⁴

Kvantitativna analiza sadržaja doživjela je obnovu popularnosti posljednjih godina zahvaljujući tehnološkom napretku i plodnoj primjeni u masovnoj komunikaciji i istraživanju osobnih komunikacija. Analiza sadržaja količinski velikih podataka novih medija, osobito društvenih medija i mobilnih uređaja postala je popularna. Ti pristupi pojednostavnjuju pogled na jezik koji zanemaruje složenost semiotike, procesa kojim se značenje formira izvan jezika. Kvantitativni analitičari sadržaja kritizirani su zbog ograničavanja opsega analize sadržaja na jednostavno računanje i primjenu metodologije mjerenja prirodnih znanosti bez kritičkog odražavanja njihove prikladnosti društvenim znanostima. Obrnuto, posebice prema Krippendorffu, kvalitativni analitičari sadržaja kritizirani su zbog nedovoljne sustavnosti i previše impresionističkog pristupa. Krippendorff tvrdi da se kvantitativni i kvalitativni pristupi analizi sadržaja često preklapaju te da se ne može izvući općenit zaključak o tome koji je pristup nadređen.

Arash Heydarian Pashakhanlou raspravljao je o kombinaciji kvantitativne, kvalitativne, ručne i računalno potpomognute analize, u jednoj studiji, kako bi se nadoknadile

³⁰² Tipaldo, G. (2014). *L'analisi del contenuto e i mass media*. Bologna, IT: Il Mulino. str. 42. ISBN 978-88-15-24832-9.

³⁰³ Lasswell, H. D. (1948). *Power and Personality*. New York, NY.

³⁰⁴ Berelson, B. (1952). *Content Analysis in Communication Research*. Glencoe: Free Press. str. 18.

slabosti analize djelomičnih sadržaja te povećale pouzdanost i valjanost istraživačkoga projekta.³⁰⁵

Analiza sadržaja također se može opisati kao proučavanje tragova, odnosno, koji su dokumenti iz prošlih vremena zaista pravi artefakti, a koji su nelingvistički dokumenti. Podrazumijeva se da su tekstovi proizvedeni komunikacijskim procesima u širokom smislu te fraze često dobivali značenje na temelju engl. *abductive reasoning*, tj. kroz oblik logičkog zaključivanja koji započinje promatranjem ili skupom opažanja, a zatim traži najjednostavnije i najvjerojatnije objašnjenje za ta ista zapažanja.³⁰⁶ Holsti 15 primjena analize sadržaja grupira u tri osnovne kategorije³⁰⁷ kojima je svrha:

1. donositi zaključke o prethodnicima komunikacije,
2. opisati i donositi zaključke o obilježjima komunikacije,
3. donositi zaključke o učincima komunikacije.

Također, te tri osnovne kategorije stavlja u kontekst osnovne komunikacijske paradigme. U Tablica 2., prikazano je 15-ak upotreba analize sadržaja u smislu njihove opće namjene, elemenata komunikacijske paradigme na koju se primjenjuju te općeg pitanja na koje se namjerava odgovoriti.

Tablica 2. Holstijeva tablica³⁰⁸

Upotreba analize sadržaja prema svrsi, komunikacijskom elementu i pitanjima			
Svrha	Element	Pitanje	Upotreba
1. Izvedite zaključke o prethodnicima komunikacije	Izvor	Tko?	Odgovoriti na pitanja (osporenog) autorskog djela - analiza autorstva.
1.1.	Proces	Zašto?	Koristiti pristup

³⁰⁵ Pashakhanlou, A. P. (2017). *Fully integrated content analysis in international relations*. International Relations.

³⁰⁶ Timmermans, S. and Iddo, T. (2012). *Theory Construction in Qualitative Research: From Grounded Theory to Abductive Analysis*. (PDF). Sociological Theory (30(3) ed.). str. 167–186. URL: http://grap.ulb.ac.be/wpcontent/uploads/Timmermans-and-Tavory_Abductive-Analysis.pdf (11. 12. 2018.)

³⁰⁷ Holsti, O. R. (1969). *Content Analysis for the Social Sciences and Humanities*. Reading, MA: Addison-Wesley.

³⁰⁸ Svrha, komunikacijski elementi i pitanja pojmovi su koje Holsti prije svega preuzima od Berelsona te ih je prilagodio kako stoji u tablici.

	kodiranja		prikupljanju podataka i pristupima analizi koji mogu pružiti smjernice i upute kao pomoć pri donošenju konačnih odluka. Analizirati osobine pojedinaca Izvesti zaključak o kulturnim aspektima i promjenama. Osigurati pravne i evaluacijske dokaze.
2. Opišite i izvedite zaključke o karakteristikama komunikacije	Kanal	Kako?	Analizirati tehnike uvjeravanja. Analizirati stil.
2.1.	Poruka	Što?	Opisati trendove u komunikacijskom sadržaju. Opisati odnose i poznate karakteristike izvora na poruke koje proizvode. Usporediti komunikacijski sadržaj sa standardima.
2.2.	Primatelj	Kome?	Povezati poznate osobine publike s porukama koje su za njih stvorene. Opisati obrasce komunikacije.
3. Izvedite zaključke o posljedicama komunikacija	Proces dekodiranja	S kakvim učinkom?	Izmjeriti čitljivost. Analizirati protok informacija. Procijeniti odgovore na

			komunikaciju.
--	--	--	----------------------

5.2. Scientometrija

Drugo važno područje za sadržajno-istraživačku analizu časopisa *Arhivski vjesnik* jest scientometrija. U razdoblju između XVII. i XIX. stoljeća glavni predmet bibliografije bila je knjiga, dok se sama bibliografija percipirala kao znanost o knjizi; više nije bila samo sredstvo za informacije o knjigama već je uključivala i tumačenje i razumijevanje knjiga kao takvih, te razumijevanje razvojnih pravaca pisma i tiskarstva. Bibliografi su deskriptivnim metodama nastojali prikazati objavljeni sadržaj knjiga, deskriptivno znanje o knjizi rezultiralo je time da su se bibliografski popisi počeli tretirati kao empirijski izvor podataka za znanost o knjizi. No do kraja XIX. stoljeća te deskriptivne metode gube svoju dominantnu ulogu u prirodnim i društvenim znanostima. Do sredine XX. stoljeća daljnji razvoj bibliografskih koncepcija vrlo je usko povezan s nacionalnim koncepcijama. Donald William Krummel³⁰⁹ klasificirao je te koncepcije na tri prevladavajuća pristupa: njemački pristup, a to je da su knjiga i dokumentacija predočeni kao dijelovi suvremene informacijske znanosti, britanski pristup obuhvaća usmjerenost prema istraživanju knjiga, a francuski pristup podrazumijeva da je bibliografija percipirana kao kulturna i znanstvena snaga. U isto vrijeme moguće je pratiti novoosnovane znanstvene discipline kao što su: historiografija, knjižničarstvo, dokumentalistika, informacijska znanost, povijest knjige, nakladništvo, muzeologija, enciklopedistika i leksikografija, te trend približavanja bibliografije grupi metodoloških znanosti kao što su: matematika, statistika, kartografija i logika. Tijekom 80-ih godina prošloga stoljeća stvorene su nove pretpostavke evolucije bibliometrije u sasvim zasebnu disciplinu sa svojim specifičnim istraživačkim profilom³¹⁰ te se razlikuju tri skupine istraživača bibliometrije. Prva se skupina bavi metodologijom i fundamentalnim bibliografskim istraživanjima, druga skupina bavi se znanstvenom disciplinom u interesu znanstvenih istraživača i usmjereni su najviše prema vlastitim specijalnostima, a treća skupina bavi se znanstvenom politikom koja „mjeri“ vrednovanje znanstvenog rada i istražuje nacionalne, regionalne i međunarodne znanstvene strukture.

Bibliometrijske metode mogu primijeniti svoju metodologiju na bilo koji kodificirani sustav nastavnog i istraživačkog sustava kao što su teze, ugovori o istraživanju, europski

³⁰⁹ Krummel, D. W. (2010.) *Bibliography. Encyclopedia of Library and Information Science*. New York: Taylor & Francis.

³¹⁰ De Bellis, N. (2009.) *Bibliometrics and Citation Analysis: From the Science Citation Index to Cybermetrics*. Scarecrow Press.

okvirni programi te ostale istraživačke djelatnosti kao što su osnove promatranja tzv. sive literature kategorizirane kroz stručni rad, znanstveni članak, pregledni članak i izlaganje sa znanstvenog skupa. Pristup podacima ili njihov nizak stupanj kompleksne i složene kodifikacije čine zadatak zahtjevnim. Rani radovi s područja bibliometrije i scientometrije datiraju s početka XX. stoljeća koje su određenim zakonima strukturirali Alfred Lotka, Samuel Bradford i George Kingsley Zipf. Glavno obilježje tih zakona jest da se sva tri autora koriste jednostavnim matematičkim izrazima da prikažu odnos između izvora i predmeta koje ti izvori stvaraju. Dvadesetih godina Lotkin zakon o produktivnosti autora jedan je od triju osnovnih zakona na kojima se zasnivaju empirijska istraživanja u informacijskoj znanosti. Godine 1926. Alfred James Lotka objavio je članak u kojem je na osnovi istraživanja znanstvene produktivnosti u području fizike i kemije potvrdio zakonitost da mali broj autora objavljuje velik broj radova, a najveći broj autora objavljuje jedan ili dva rada unutar određenog područja. U svojem članku pod naslovom „The Frequency Distribution of Scientific Productivity“³¹¹ Lotka objavljuje svoje opažanje o razdiobi znanstvene produktivnosti, što je u literaturi poznato kao zakon inverznih kvadrata u kojemu je ovisnost između broja autora i broja objavljenih radova definirana na sljedeći način:

$$f(n) = A/n^2 \quad n = 2, 3, \dots, n_{max},$$

gdje je

$f(n)$ broj autora s

n objavljenih radova, a

A broj autora s jednim objavljenim radom.

Iz gornje formule slijedi da je broj autora s n objavljenih radova obrnuto proporcionalan kvadratu broja radova, dok je granična vrijednost udjela autora s jednim radom (A) približno $6/n^2$ ili oko 60% od ukupnoga broja autora.

Ispitujući odnos broja časopisa i broja radova iz određenog područja znanosti objavljenih u tim časopisima, Samuel Clement Bradford 1934. godine polazi od dviju

³¹¹Lotka, A. J. (1926). *The frequency distribution of scientific productivity*. Journal of the American Society for Information Science 28(6), str. 366-370 (November 1977) URL: <https://apps.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a054425.pdf> (13. 12. 2018.)

hipoteza o strukturi časopisa namijenjenih određenom znanstvenom području.³¹² Prva je hipoteza da je većina radova sadržana u nekoliko časopisa relevantnih za određeno područje. U drugoj hipotezi pretpostavlja da su radovi raspršeni u časopisima s učestalošću koja je obrnuto proporcionalna relevantnosti časopisa za određeno znanstveno područje. Provjeru hipoteza provodi ispitivanjem strukture časopisa u bibliografijama radova iz dvaju potpuno različitih područja, i to „primijenjena geofizika” i „podmazivanje”. Nakon razvrstavanja časopisa prema padajućem broju objavljenih radova te njihovom podjelom u skupine s istim ukupnim brojem radova, opaža da broj časopisa u svakoj od tih skupina raste geometrijskom progresijom s nazivnikom $a > 1$. Drugim riječima, omjer broja časopisa u prvoj, drugoj i skupinama koje slijede, odnosi se kao:

$$n_1 : n_2 : n_3 \dots = 1 : a : a^2 \dots,$$

gdje broj 1 korespondira s brojem časopisa u prvoj skupini koja čini nukleus ili jezgru, dok je konstanta a obilježje ispitivanog skupa podataka. Pristup kojim se koristi Bradford uključuje prethodno rangiranje časopisa s obzirom na produktivnost. Unosom podataka u semi-log sustav, gdje je na y-osi kumulativni broj radova, a na x-osi logaritama ranga časopisa (časopisi su razvrstani od najproduktivnijeg prema manje produktivnim), dobiva gotovo linearne krivulje razdiobe. U kasnije objavljenoj knjizi u kojoj se izvorni rad pojavljuje s manjim izmjenama, Bradford 1948. godine zaključuje da opažena razdioba radova u časopisima slijedi iz zakona koji se može izvesti teorijski iz principa jedinstva znanosti, a praktično iz ispitivanja referencija, upozoravajući na interdisciplinarnost kao bitno obilježje znanosti³¹³.

Ispitujući razdiobu riječi rangiranih s obzirom na učestalost pojavljivanja u tekstu, George Kingsley Zipf 1935.³¹⁴ i 1949.³¹⁵ godine opaža pravilnost između frekvencije i ranga riječi koju opisuje na sljedeći način:

$$f \cdot r = c,$$

³¹² Bradford, S. C. (1934). *Sources of information on specific subjects*. Engineering, 137, str. 85-86.

³¹³ Bradford, S. C. (1948). *Documentation*. London: Crosby Lockwood.

³¹⁴ Zipf, G. K. (1935). *The psycho-biology of language*, Boston: Houghton-Mifflin.

³¹⁵ Zipf, G. K. (1948). *Human behavior and the principle of least effort*. Addison-Wesley Publishing C.

gdje je fr učestalost pojavljivanja riječi čiji je rang r , a c je konstanta ovisna o veličini korpusa. Iz gornjeg izraza slijedi da je umnožak ranga pojedine riječi i njezine frekvencije konstantan. Drugim riječima, u svakom se tekstu može očekivati mali broj riječi koje se pojavljuju učestalo i velik broj riječi s malom učestalošću pojavljivanja. Unosom podataka u log-log sustav, gdje je na apscisi logaritama ranga riječi, a na ordinati logaritama učestalosti pojavljivanja riječi tog ranga, Zipf dobiva gotovo linearnu krivulju s nagibom približno jednakim -1 . Zipf zapravo proširuje opažanje koje je prije njega uočio Jean-Baptiste Estoup 1916. godine, ispitujući statističku razdiobu riječi, pa se pokatkad u literaturi susreće i pod nazivom Estoup-Zipfov zakon³¹⁶. Zipfova izvorna pretpostavka da se većina empirijskih razdioba može zadovoljavajuće aproksimirati pravcem čiji je koeficijent nagiba približno -1 , dvojben je i predmet mnogih rasprava jer su kasnije provjere pokazale da vrijednosti nagiba variraju. Stoga se pokazala primjerenijom opća formulacija Zipfove razdiobe koja glasi:

$$fr \cdot r \cdot a = c .$$

Iako je mišljenje dijela autora da Zipfova razdioba pripada isključivo području statističke lingvistike, autori Broadus³¹⁷ (1987.), White i McCain³¹⁸ (1989.), Fedorowicz^{319,320} (1982.a, 1982.b) i Nelson³²¹ (1988.) drže da bibliografski podatci kao što su deskriptori te ključne riječi iz naslova i sažetka, u dovoljno velikim uzorcima pokazuju obilježja Zipfove razdiobe.

Premda se prvi radovi o empirijskim opažanjima Bradforda, Lotke i Zipfa pojavljuju već potkraj četrdesetih godina XX. stoljeća, veći znanstveni angažman opaža se tek sredinom šezdesetih godina. Prema Oluić-Vuković^{322, 323, 324, 325} iz 1992., 1995., 1997. i 1998. godine, u

³¹⁶ Estoup, J. B. (1916). *Gammes stenographiques*. Paris: Gauthier-Villars.

³¹⁷ Broadus, R. N. (1987). *Early approaches to bibliometrics*. *Journal of the American Society for Information Science*, 38, str. 127-129.

³¹⁸ White, H. D. i McCain, K. W. (1989). *Bibliometrics. Annual Review of Information Science and Technology*. (ARIST). 24, str. 119-186.

³¹⁹ Fedorowicz, J. (1982a). *The theoretical foundation of Zipf's law and its application to the bibliographic database environment*. *Journal of the American Society for Information Science*. 33., str. 285-293.

³²⁰ Fedorowicz, J. (1982b). *A Zipfian model of an automatic bibliographic system: An application of MEDLINE*. *Journal of the American Society for Information Science*. 33., str. 223-232.

³²¹ Nelson, M. J. (1989). *Correlation of term usage and term indexing frequencies*. *Information Processing and Management*. 24., str. 541-547.

³²² Oluić-Vuković, V. (1992). *Journal productivity distribution: Quantitative study of dynamic behavior*. *Journal of the American Society for Information Science*. 43., str. 412-421.

³²³ Oluić-Vuković, V. (1995). *On the dynamic behavior of Bradford's law*. *Journal of the American Society for Information Science*. 46., str. 797-799.

istraživanjima su od početka prisutna dva pristupa koji se uvjetno mogu nazvati konvencionalnim i nekonvencionalnim pristupom. Predložena podjela temelji se na konceptualnim razlikama u pristupu ovim fenomenima i prihvatljivija je od uobičajene podjele na empirijske i teorijske pristupe između kojih, osobito u ranijoj fazi, granice nisu bile sasvim jasne.

Znanstveni termin bibliometrija prvi je put, u smislu u kojem se danas upotrebljuje u informacijskoj znanosti, upotrijebljen 1969. godine, kada ga je Alan Pritchard u časopisu *Journal of Documentation*³²⁶ naveo s namjerom da „ispravi” termin – statistička bibliografija koja je, prema njegovu mišljenju: „(...) nespretna, nedovoljno deskriptivna pojam i lako se može pobrkati sa samom statistikom ili pak bibliografijom o statistici“ (Pritchard 1969). Bibliometrijski pokazatelji³²⁷ temeljnih izračuna koji se provode na bibliografskim jedinicama temelj su kasnijih bibliometrijskih analiza. Ti se izračuni u stručnoj literaturi nazivaju bibliometrijskim pokazateljima, a obično se dijele na četiri vrste

1. pokazatelje publikacijske aktivnosti i izražavaju se brojem radova koje je istraživana jedinica objavila unutar određenog razdoblja,
2. pokazatelje citatnog utjecaja i prikazuju odnos broja citata koje u jednoj godini dobiju radovi objavljeni u nekom časopisu u prethodnim dvjema godinama,
3. pokazatelje znanstvene suradnje i temelje na mjerenju koautorstva,
4. složene metode analize podataka i napredne pokazatelje.

Bibliometričari obično preporučuju uzajamno korištenje većim brojem pokazatelja. Također je, prije primjene bilo kojeg od pokazatelja, potrebno obratiti pozornost na razlike i posebnosti svake znanstvene discipline, te kontekstualne aspekte znanstvene sredine unutar koje se primjenjuju. Bibliometrijska se istraživanja tradicionalno dijele u skladu s analitičkom podlogom i metodološkim pristupom. Rolland Elwell Stevens u svojoj je knjizi *Characteristics of subject literatures*³²⁸ bibliometrijska istraživanja podijelio, s obzirom na

³²⁴ Oluić-Vuković, V. (1997). *Bradford's distribution: From the classical bibliometric "law" to the more general stochastic models*. Journal of the American Society for Information Science. 48., str. 833-842.

³²⁵ Oluić-Vuković, V. (1998). *The Simon generating mechanism: Consequences and their correspondence to empirical facts*. Journal of the American Society for Information Science. 49., str. 867-880.

³²⁶ Pritchard, A. (1969). *Statistical Bibliography or Bibliometrics*. Journal of Documentation. 25., str. 348-349.

³²⁷ Jokić, M. (2005). *Bibliografski aspekti znanstvenog rada*. Zagreb. Sveučilišna knjižara.

³²⁸ Stevens, E. R. (1959.) *Characteristics of subject literatures*. Ann Arbor, Mich. University Microfilms, 1959.

njihove metodološke posebnosti. Deskriptivna se istraživanja odnose na proučavanje broja publikacija na nekom području tako što omogućuju usporedbu obrazaca istraživanja u različitim zemljama, razdobljima ili pod disciplinama, te na evaluacijska istraživanja koja se odnose na proučavanje literature koju rabe istraživači unutar određenoga znanstvenog područja.

U drugoj polovici XX. stoljeća počinju se osnivati institucije kao što je npr. Institut za znanstvene informacije (*Institute for Scientific Information – ISI*³²⁹) koji je poticao razvoj pokazatelja za znanost, a time i razvoj discipline. Istodobno, eksponencijalni rast volumena znanstvenog rada favorizira katalogizaciju i pronalaženje knjiga. Godine 1950. Derek John de Solla Price doista je utemeljio disciplinu kroz teoriju i primjenu članaka kao kvantitativne pokazatelje u istraživačkim aktivnostima. Objava knjige *Little Science, Big Science*,³³⁰ fizičara, povjesničara znanosti i informacijskog znanstvenika, glavnog utemeljitelja scientometrije Derek John de Solla Price, uvelike pridonosi kristalizaciji bibliometrijske discipline u kasnim 60-ima prošloga stoljeća. Ta knjiga obuhvaća niz predavanja iz 1962. godine s *Brookhaven National Laboratory Pegrum Lectures*,³³¹ posvećenih raspravljanju o znanosti i njezinu mjestu u društvu. Cilj predavanja bio je objasniti kako bi znanost mogla biti znanstveno analizirana primjenom metoda mjerenja te izvođenja hipoteza o samoj znanosti. S tim ciljem na umu, postavljaju se kvazimatemičke definicije kako bi se oblik i veličina znanosti pomaknuli s „male znanosti“ u „veliku znanost“ na povijesni i sociološki način. Derek John de Solla Price kvantifikaciju znanosti kao mjerljivu cjelinu predočuje po analogiji termodinamici, konceptualizirajući znanost poput plina s pojedinačnim molekulama koje posjeduju individualne brzine i interakcije, ukupni volumen i opća svojstva ili zakone.

³²⁹ *Institute for Scientific Information (ISI)* utemeljio je Eugene Garfield (američki lingvist) 1960. godine, koji je Thomson Scientific & Healthcare 1992. godine kupio te je promijenio ime u *Thomson ISI*. Bio je i dijelom poslova intelektualnog vlasništva i znanosti tvrtke *Thomson Reuters* do 2016. godine, kada je *IP & Science business* prodan, postavši tako *Clarivate Analytics* – tvrtka koja posjeduje zbirku usluga temeljenih na pretplati i upravlja njome. Uglavnom je usmjerena na analitiku, uključujući znanstvena i akademska istraživanja, analitiku patenata, regulatorne standarde, zaštitu zaštitnih znakova, farmaceutsku i biotehnološku inteligenciju, zaštitu domene i upravljanje intelektualnim vlasništvom. U veljači 2018. godine *Clarivate* je najavio da će ponovno uspostaviti *ISI* kao dio svoje znanstvene i akademske istraživačke skupine. URL: <https://isindexing.com/isi/> (19. 12. 2018.)

³³⁰ de Solla Price, D. J. (1963). *Little Science, Big Science*. New York: Columbia University Press.

³³¹ BNL je nacionalni laboratorij Odjela za energetiku Sjedinjenih Država smješten u Uptonu u New Yorku na Long Islandu i formalno je osnovan 1947. godine na mjestu kampa Upton, u bivšoj bazi američke vojske. Njegovo ime proizlazi iz zemljopisnog položaja u gradu Brookhavenu, oko 60 milja istočno od New Yorka.

U istom je razdoblju Eugene Garfield razvio ideju o korištenju citatima u znanstvenim člancima, odnosno referencijama na druge članke, kako bi se članci mogli međusobno povezati, što znači da se činjenice (argumenti) i referencije umreženo povezuju (referiraju) na ostale članke. Godine 1955. objavio je članak u časopisu *Science*,³³² u kojemu je predložio razvoj indeksa znanstvenih citata, na sličan način onomu koji je već postojao u pravnom području u Sjedinjenim Državama, nakon kojeg je 1964. godine službeno pokrenut *Science Citation Index (SCI)* – indeks citiranja koji je izvorno izradio *Institut za znanstvene informacije*.³³³ Šira verzija, tj. znanstveni indeks proširenja, obuhvaća više od 8500 značajnih časopisa iz više od 150 znanstvenih disciplina, od 1900. godine do danas. Časopisi koji imaju visok indeks citiranja opisuju se kao vodeći svjetski časopisi s područja društvenih, humanističkih te prirodnih i informatičko-tehnoloških znanosti, zbog rigoroznog postupka ocjenjivanja.^{334, 335, 336} Iz idejnih koncepata koji su razvili Derek John de Solla Price i Eugene Garfield razvila se metrijska disciplina scientometrija.

Scientometrija ili naukometrija jest znanstveno područje koje se bavi primjenom kvantitativnih metoda u istraživanju znanosti kao dio informacijskoga procesa, tj. odnosi se na istraživanje mjerenja znanstvenog i tehnološkog napretka. Eugen Garfield navodi da se naukometrija ne temelji isključivo na mjerenju područja znanosti i tehnologije na temelju određene literature, nego i na područjima kao što su istraživačka praksa znanstvenika, te upravljanjem i razvojem istraživanja.³³⁷ U intervjuu s Robertom V. Williamsom³³⁸ 1997. godine obrazlaže *Indexing Project* i svoje uporište nalazi u istraživanjima vezanima za znanstvenu i poslovnu politiku upravljanja, dok se sama bibliometrija više usmjeruje prema knjižničarskim istraživanjima. Scientometrija je istraživanje mjerenja i analize znanosti,

³³² Garfield, E. (1955.) *Citation indexes for science: a new dimension in documentation through association of ideas*. *Science*. Vol. 122, str. 108 -111. URL: http://www.garfield.library.upenn.edu/papers/science_v122v3159p108y1955.html (12. 12. 2018.)

³³³ Vidi bilješku 312.

³³⁴ Science Citation Index Expanded. (Retrieved 2017-01-17). URL: <https://clarivate.com/products/web-of-science/> (17. 12. 2018.)

³³⁵ Ma, J., Fu, H. Z., Ho, Y. S. (2012). *The Top-cited Wetland Articles in Science Citation Index Expanded: characteristics and hotspots*. *Environmental Earth Sciences*. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs12665-012-2193-y> (17. 12. 2018.)

³³⁶ Ho, Y. S. (2012). *The top-cited research works in the Science Citation Index Expanded*. (PDF). *Scientometrics*. 94 (3). URL: <http://trend.asia.edu.tw/Publications/PDF/Scientometrics94,%201297.pdf> (17. 12. 2018.)

³³⁷ Garfield, E. (1997). *A statistically valid definition of bias is needed to determine whether the Science Citation Index discriminates against Third World journals*. *Current Science*. 73., str. 639-641.

³³⁸ Williams, R. V. (1997). *Eugene Garfield, Transcript of an Interview Conducted by Robert V. Williams at Philadelphia, Pennsylvania on 29 July 1997*. Philadelphia, PA: Chemical Heritage Foundation. URL: <http://www.garfield.library.upenn.edu/papers/oralhistorybywilliams.pdf> (17. 12. 2018.)

tehnologije i inovacija. Glavna istraživačka pitanja uključuju mjerenje utjecaja, referentne skupove članaka za istraživanje utjecaja časopisa i instituta, razumijevanje znanstvenih citata, mapiranje znanstvenih područja i proizvodnju pokazatelja za primjenu u kontekstu politike i upravljanja. U praksi postoje značajna preklapanja između znanstvenih mjerenja i drugih znanstvenih područja kao što su bibliometrijska mjerenja, informacijski sustavi, informacijska znanost i znanost o znanstvenoj politici. Predani znanstveni časopis *Scientometrics*,³³⁹ osnovan 1978. godine, mjesečni je znanstveni časopis koji pokriva područje scientometrije. Objavljuje izvorne studije, kratka priopćenja, recenzije radova, pisma uredniku i recenzije knjiga. Objavile su ga Akadémiai Kiadó i Springer Science Business Media, a osnivač i prvi glavni urednik bio je Tibor Braun. Časopis objavljuje izvorne studije, studije mjerenja i analize znanosti, tehnologije i inovacija, a glavna istraživačka pitanja uključuju mjerenje utjecaja, referentne skupove članaka za istraživanje utjecaja časopisa i instituta, razumijevanje znanstvenih citata, mapiranje znanstvenih područja i proizvodnju pokazatelja za uporabu u kontekstu politike i upravljanja.³⁴⁰ U praksi postoje znatna preklapanja između znanstvenih mjerenja i drugih znanstvenih područja kao što su bibliometrijska mjerenja, informacijski sustavi, informacijska znanost i znanost o znanstvenoj politici. Industrijska je znanost povećala količinu publikacija, kao i količinu rezultata istraživanja. Znanstvenici se više usredotočuju na analizu publikacija, a razvoj digitalnog doba i uspon računala omogućili su učinkovitu analizu tih podataka. Dok je sociologija znanosti bila usredotočena na ponašanje znanstvenika, znanstvenometrika se usredotočila na analizu publikacija te se u skladu s tim, znanstvenim mjerilima, naziva znanstvenom i empirijskom studijom znanosti i njezinih ishoda.^{341, 342}

Kasnije, početkom XX. stoljeća, metode evaluacija te rangiranje znanstvenika i institucija postaju sve popularniji. Temeljem bibliometrijske analize znanstvenih publikacija i

³³⁹ de Solla Price, D. (1978.) *Editorial statement. Scientometrics*. Volume 1. Issue 1.

³⁴⁰Leydesdorff, L., Milojevic, S. (2013). *International Encyclopedia of Social and Behavioral Sciences*. Subsection 85030. (2015.) *Scientometrics*, forthcoming in: Lynch, M. (editor). URL: <https://arxiv.org/abs/1208.4566> (18. 12. 2018.)

³⁴¹ Lowry, P. B., Romans, D., Curtis, A. (2004). *Global journal prestige and supporting disciplines: A scientometric study of information systems journals*. *Journal of the Association for Information Systems*. 5 (2): str. 29–80. SSRN 666145. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=666145 (18. 12. 2018.)

³⁴² Lowry, P. B., Moody, G. D., Gaskin, J. G., Dennis F., Humpherys, S; Barlow, J. B. and Wilson, D. W. (2013). *Evaluating journal quality and the Association for Information Systems (AIS)*. Senior Scholars journal basket via bibliometric measures: Do expert journal assessments add value?. *MIS Quarterly (MISQ)*, vol. 37(4), str. 993–1012. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2186798 (18. 12. 2018.) Also, see YouTube video narrative of this paper at URL: <https://www.youtube.com/watch?v=LZQIDkA-ke0> (18. 12. 2018.)

citata, šangajsko Sveučilište Jiao Tong prvi put je objavilo, 2003. godine, publikaciju Akademske rangiranje svjetskih sveučilišta, popularno nazvano „šangajskim rangiranjem“.³⁴³ Čimbenik utjecaja postao je važan alat za izbor i rangiranje različitih časopisa, kao što su akademski rang svjetskih sveučilišta i Sveučilišni rangovi visokog obrazovanja. Rangiranje (engl. *ranking*) postalo je vodećim pokazateljem statusa nekog Sveučilišta.

Čimbenik utjecaja (engl. *Impact Factor* – *IF*) ili čimbenik utjecaja časopisa (engl. *Journal - Impact Factor* – *JIF*) nekog akademskog časopisa mjeri je koja odražava godišnji prosječan broj citata na nedavne članke objavljene u tom časopisu.³⁴⁴ Često se rabi kao *proxy*^{345, 346} za relativnu važnost časopisa unutar svog područja; časopisi s većim utjecajnim čimbenicima često se smatraju važnijima od onih s nižim. Faktor utjecaja koji je osmislio Eugene Garfield izračunava se jednom godišnje počevši od 1975. godine za sve časopise navedene u izvješćima časopisa *Journal Citation Report* – *JCR*.³⁴⁷ JCR je citatna baza podataka koja s pomoću citiranosti objavljenih radova omogućuje sustavno i objektivno određivanje važnosti časopisa unutar nekoga znanstvenog područja. Danas indeksira više od 11 000 časopisa te sadržava 2,2 milijuna članaka, recenzija i drugih materijala.

Godine 2005. fizičar Jorge Eduardo Hirsch, fizičar iz UC San Diego, uveo je metrijski alat za određivanje relativne kvalitete na razini teorijske fizike,³⁴⁸ pokatkad se naziva Hirschovim indeksom ili Hirschovim brojem, a najčešće *H-indeks*. Taj je indeks postao važan pokazatelj produktivnosti i utjecaja rada znanstvenika, definira se kao maksimalna vrijednost *h* tako da je dani autor/časopis objavio radove koji su svaki citirani barem *h* puta.³⁴⁹ Indeks je osmišljen za poboljšanje na jednostavnijim mjerama, kao što su ukupan broj citata ili

³⁴³ Akademske rangiranje svjetskih sveučilišta (Academic Ranking of World Universities – ARWU), također poznato kao „šangajsko rangiranje“, jedno je od godišnjih publikacija svjetskoga sveučilišnog ranga. Tablicu ranga izvorno je sastavilo i izdao Šangaj Jiao Tong University 2003. godine, što ga čini prvim globalnim sveučilištem s rangom koje ima raznovrsne pokazatelje.

³⁴⁴ Garfield, E. (1998). *The Impact Factor and Using It Correctly*. *Der Unfallchirurg*. 101 (6), str. 413–414. PMID 9677838. URL:

[http://www.garfield.library.upenn.edu/papers/derunfallchirurg_v101\(6\)p413y1998english.html](http://www.garfield.library.upenn.edu/papers/derunfallchirurg_v101(6)p413y1998english.html) (18. 12. 2018.)

³⁴⁵ U statistici, *proxy* ili *proxy varijabla* jest varijabla koja sama po sebi nije izravno relevantna, već služi umjesto promatrane ili nemjerljive varijable. Da bi varijabla bila dobar *proxy*, ona mora imati blisku povezanost, ne nužno linearnu, s varijablom od interesa, kako bi ta korelacija onda mogla biti pozitivna ili negativna.

³⁴⁶ Upton, G., Cook, I. (2002). *Oxford Dictionary of Statistics*. OUP ISBN 978-0-19-954145-4.

³⁴⁷ *Journal Citation Reports*. URL: <https://jcr.incites.thomsonreuters.com> (18. 12. 2018.)

³⁴⁸ Hirsch, J. E. (2005). *An index to quantify an individual's scientific research output*. *PNAS*. 102 (46): 16569–72. arXiv:physics/0508025. Bibcode:2005PNAS..10216569H. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1283832/> (18. 12. 2018.)

³⁴⁹ McDonald, K. (2005). *Physicist Proposes New Way to Rank Scientific Output*. *PhysOrg*. Retrieved 13 May 2010. URL: <https://phys.org/news/2005-11-physicist-scientific-output.html> (18. 12. 2018.)

publikacija. Indeks ispravno radi samo za uspoređivanje znanstvenika koji rade u istom području, jer se konvencije o citatima često razlikuju među različitim područjima. Međutim, 2015. godine predloženi su i neki alternativni pokazatelji na razini autorstva.³⁵⁰ U isto vrijeme, vladaju interes i utjecaj da u svrhu procjene vrednovanja istraživanja, financiranje znanstvenih istraživanja bude znatno povećano. Budući da su ulaganja u znanstvena istraživanja uključena kao dio američkog *Zakona o oporavku i ponovnom ulaganju* u 2009. godini (engl. *The American Recovery and Reinvestment Act of 2009 – ARRA*³⁵¹), kao glavni ekonomski poticajni paket, a programi poput *STAR METRICS Science and Technology for America's Reinvestment: Measuring the Effect of Research on Innovation, Competitiveness and Science*,³⁵² postavljeni su kako bi se procijenilo hoće li doista doći do pozitivnog utjecaja na gospodarstvo.³⁵³ Scientometrijske metode istraživanja uključuju kvalitativne, kvantitativne i računalne pristupe. Glavni su stupovi istraživanja bili usporedbe institucionalnih produktivnosti, institucionalni istraživački rangovi, časopisi³⁵⁴ koji određuju produktivnost fakulteta i držanje određenih standarda,³⁵⁵ procjenjujući utjecaj vrhunskih znanstvenih članaka³⁵⁶ i razvoj profila vrhunskih autora i institucija u smislu rezultata istraživanja.³⁵⁷ Međutim, nove algoritamske metode u pretraživanju, strojnom učenju (engl. *Machine Learning – ML*) kroz proučavanje algoritama i statističkih modela kojima se računalni sustavi koriste za progresivno poboljšanje njihove izvedbe na određenom zadatku te dubinska analiza podataka,

³⁵⁰ Belikov, A.V.; Belikov, V.V. (2015). *A citation-based, author- and age-normalized, logarithmic index for evaluation of individual researchers independently of publication counts*. F1000Research. 4: 884. doi:10.12688/f1000research.7070.1. URL: <https://f1000research.com/articles/4-884/v1> (18. 12. 2018.)

³⁵¹ The American Recovery and Reinvestment Act of 2009 URL:

https://en.wikipedia.org/wiki/American_Recovery_and_Reinvestment_Act_of_2009 (18. 12. 2018.)

³⁵² STAR METRICS (Znanost i tehnologija za reinvestiranje u Americi: mjerenje učinka istraživanja na inovacije, konkurentnost i znanost) jest partnerstvo (STAR METRICS Consortium) između američkih saveznih znanstvenih agencija i istraživačkih institucija radi dokumentiranja povratka na ulaganja, utjecaja na istraživanje i socijalnih ishoda federalnog financiranja istraživanja i razvoja. Savezni konzorcij obuhvaća Ured za znanost i tehnologiju Bijele kuće (OSTP), Nacionalni institut zdravstva (NIH), Nacionalnu zakladu za znanost (NSF), Ministarstvo poljoprivrede SAD-a (USDA) i Američka agencija za zaštitu okoliša (EPA). URL: <https://www.starmetrics.nih.gov/> (18. 12. 2018.)

³⁵³ Lane, J. (2009.) *Assessing the Impact of Science Funding*. Science. 324.

³⁵⁴ Lowry, P. B., Humphreys, S. M., Jason; N. J. C. (2007.) A scientometric study of the perceived quality of business and technical communication journals. *IEEE Transactions on Professional Communication*. 50 (4): str. 352–378.

³⁵⁵ Dean, D. L.; Lowry, P. B., Humphreys, S. (2011.) *Profiling the research productivity of tenured information systems faculty at U.S. institutions*. *MIS Quarterly*. 35 (1): str. 1–15. SSRN 1562263. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1562263 (19. 12. 2018.)

³⁵⁶ Karuga, G. G., Lowry, P. B., Richardson, V. J. (2007). *Assessing the impact of premier information systems research over time*. *Communications of the Association for Information Systems*. 19 (7): 115–131. SSRN 976891. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=976891 (19. 12. 2018.)

³⁵⁷ Lowry, P. B., Karuga, G. G.; Richardson, V. J. (2007). *Assessing leading institutions, faculty, and articles in premier information systems research journals*. *Communications of the Association for Information Systems*. 20 (16). str. 142–203. SSRN 1021603. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1021603 (19. 12. 2018.)

pokatkad nazivana i podatkovnim rudarenjem (engl. *data mining*) – procesom otkrivanja obrazaca u velikim skupovima podataka koji uključuju metode na sjecištu strojnog učenja, statistike i sustava velikih baza podataka, pokazuju sve više uspjeha u pronalaženju i ekstrakciji podataka. Srodna su područja povijest znanosti i tehnologije, filozofije znanosti i sociologije znanstvenog znanja.

Časopisi na ovom području, osim časopisa *Scientometrics*, jesu *Časopis Američkog društva za informacijsku znanost i tehnologiju* (engl. *Journal of the Association for Information Science and Technology JAIST*³⁵⁸) i *Časopis za informetriju*^{359, 360} (engl. *Journal of Informetrics*³⁶¹).

Godine 1993. utemeljeno je i *Međunarodno društvo za scientometriju i informetriju* (*International Society for Scientometrics and Informetrics – ISSI*³⁶²) u Berlinu na *Međunarodnoj konferenciji o bibliometrijskim, informetrijskim i znanstvenim mjerenjima*. Glavna misija ovog društva jest potaknuti komunikaciju i razmjenu stručnih informacija iz područja scientometrije i infometrije, poboljšati standarde, teoriju i praksu, poticati istraživanja, obrazovanje i usavršavanje te sudjelovanje u relevantnim javnim razgovorima i raspravama o unapređenju teorija, metoda i objašnjenja. Ova se zajednica isključivo fokusira na kvantitativne pristupe proučavanja znanosti, što uključuje infometriju, scientometriju i webometriju. Udruga među svojim članovima okuplja znanstvenike iz više od 30 zemalja.

Što se tiče današnjih velikih citatnih baza podataka, ovdje je teško ponuditi jednostavan odgovor na to, zbog toga što svaki izvor indeksira drugu kombinaciju neke publikacije tako da se popis traženih dokumenata koji se nalazi u svakom izvoru, kao i njihovi povezani citati, najčešće razlikuju. Nijedna citatna baza ne daje potpun broj citata. Tek se pretraživanjem brojnih citatnih indeksa može dobiti bolja ideja o stvarnome broju citata za određeni članak. Indeksi citata znanstvenih radova koji su dostupni putem preplate uključuju:

³⁵⁸JAIST je znanstveni časopis za informacijsku znanost objavljen u Wiley-Blackwellu u ime Udruge za informacijsku znanost i tehnologiju. Pojavljuju se povremena posebna izdanja sa svim sadržajima koji se bave jednom određenom tematikom. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/loi/23301643> (19. 12. 2018.)

³⁵⁹ Wolfram, D. (2003). *Applied Informetrics for Information Retrieval Research*. Libraries Unlimited.

³⁶⁰ Prema Woframovoj definiciji infometrija je: „proučavanje kvantitativnih aspekata informacija“.

³⁶¹ Časopis Informetrija tromjesečni je znanstveni časopis koji se bavi istraživanjem scientometrije i informetrije. Osnovao ga je 2007. godine Leo Egghe. Časopis je objavio Elsevier, a glavni je urednik Ludo Waltman (CWTS, Sveučilište u Leidenu). URL: <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-informetrics> (19. 12. 2018.)

³⁶² International Society for Scientometrics and Informetrics ISSI. URL: <http://issi-society.org/> (19. 12. 2018.)

1. *Web of Science*³⁶³ (prethodno poznat kao *Web of Knowledge*) internetska je služba za indeksiranje znanstvenih citata koje je izvorno izradio Institut za znanstvene informacije,³⁶⁴ održava ga *Clarivate Analytics*, a bio je prije toga intelektualno vlasništvo tvrtke *Thomson Reuters*.³⁶⁵ Ovaj portal pruža sveobuhvatno pretraživanje citata i omogućuje pristup višestrukim bazama podataka koje upućuju na interdisciplinarna istraživanja koja omogućuju dubinsko istraživanje specijaliziranih podskupina unutar akademske ili znanstvene discipline.³⁶⁶ *Web of Science* sastoji se od šest mrežnih baza podataka:³⁶⁷ *Science Citation Index Expanded*³⁶⁸ koji obuhvaća više od 8500 važnih časopisa u 150 znanstvenih disciplina od godine 1900. do danas; *Social Sciences Citation Indeks*³⁶⁹ koji obuhvaća više od 3000 časopisa u disciplinama društvenih znanosti od godine 1900. do danas; *Arts & Humanities Citation Indeks*³⁷⁰ dohvaća 1700 časopisa iz područja umjetnosti i humanističkih znanosti počevši od 1975 godine. Osim ovog područja, obuhvaćeno je i 250 glavnih znanstvenih i društvenih časopisa; *Emerging Sources Citation Indeks*³⁷¹ obuhvaća više od 5000 časopisa iz područja znanosti, društvenih i humanističkih znanosti; *Book Citation Indeks*³⁷² obuhvaća više od 60 000 urednički odabranih knjiga od 2005. godine; *Conference Proceedings Citation Indeks*³⁷³ dohvaća više od 160 000 naslova održanih znanstvenih konferencija počevši od 1990. godine do danas.

³⁶³ Web of Science. URL:

http://apps.webofknowledge.com/WOS_GeneralSearch_input.do?product=WOS&search_mode=GeneralSearch&SID=D6VPvICj2TnOiZufAOA&preferencesSaved= (19. 12. 2018.)

³⁶⁴ Vidjeti bilješku 312.

³⁶⁵ Analytics, Clarivate. Acquisition of the Thomson Reuters Intellectual Property and Science Business by Onex and Baring Asia Completed. www.prnewswire.com. Retrieved 13 December 2017. URL:

<https://www.prnewswire.com/news-releases/acquisition-of-the-thomson-reuters-intellectual-property-and-science-business-by-onex-and-baring-asia-completed-300337402.html> (19. 12. 2018.)

³⁶⁶ Drake, Miriam A. (2004.) *Encyclopedia of Library and Information Science*. New York, N.Y.: Marcel Dekker.

³⁶⁷ Web of Science Databases. Clarivate Analytics. Retrieved August 24, 2018. URL:

<https://clarivate.com/products/web-of-science/databases/> (19. 12. 2018.)

³⁶⁸ Science Citation Index. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Science_Citation_Index (19. 12. 2018.)

³⁶⁹ Social Sciences Citation Indeks. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Social_Sciences_Citation_Index (19. 12. 2018.)

³⁷⁰ Arts & Humanities Citation Indeks. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Arts_and_Humanities_Citation_Index (19. 12. 2018.)

³⁷¹ Emerging Sources Citation Indeks. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Emerging_Sources_Citation_Index (19. 12. 2018.)

³⁷² Book Citation Indeks. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Book_Citation_Index (19. 12. 2018.)

³⁷³ Conference Proceedings Citation Index URL:

https://en.wikipedia.org/wiki/Conference_Proceedings_Citation_Index (19. 12. 2018.)

2. *Scopus*³⁷⁴ je *Elsevierova*³⁷⁵ apstraktna i citatna baza podataka pokrenuta 2004. godine. *Scopus* obuhvaća gotovo 36 377 naslova (22 794 aktivna naslova i 13 583 neaktivna naslova) od oko 11 678 izdavača, od kojih je 34 346 časopisa koji se bave istraživanjem na najvišim razinama područja životne, društvene, fizikalne i medicinske znanosti. Obuhvaća tri izvora: serije knjiga, časopise i trgovačke časopise. Svi časopisi obuhvaćeni su bazom *Scopus*, bez obzira na to tko ih je objavio, a pregledavaju se svake godine kako bi se osigurali visoki standardi kvalitete. Cjeloviti popis nalazi se na *web*-stranici *SCImago Journal Rank*.³⁷⁶ Pretraživanja u *Scopusu* također uključuju pretraživanja baze podataka o patentima.³⁷⁷ *Scopus* daje četiri vrste mjera kvalitete za svaki naslov, a to su:

- *H-Indeks* mjerni je podatak na razini autora koji pokušava izmjeriti učinak produktivnosti i citiranja publikacija znanstvenika.
- *CiteScore* čimbenik je utjecaja (*Impact factor – IF*) ili čimbenik utjecaja akademskog časopisa (*Journal Impact factor – JIF*) mjera je koja odražava godišnji prosječan broj citata na nedavne članke objavljene u tom časopisu.
- *SJR - SCImago Journal Rank* mjera je znanstvenog utjecaja znanstvenih časopisa koji računaju i broj citata koje je časopis zaprimio te važnost ili prestižnost časopisa u kojima se takvi citati nalaze. *SJR* časopisa numerička je vrijednost koja upućuje na prosječan broj ponderiranih navoda primljenih tijekom odabrane godine po dokumentu objavljenom u tom časopisu tijekom prethodne tri godine. Visoke *SJR* vrijednosti znače veći ugled/rejting časopisa. Indikator *SJR* pruža alternativu faktoru utjecaja (IF) ili prosječnim citatima po dokumentu svake dvije godine, skraćeno kao *Cites per Doc. (2y)*.³⁷⁸

³⁷⁴ Scopus. URL: <https://www.scopus.com/search/form.uri?display=basic> (20. 12. 2018.)

³⁷⁵ Elsevier je nizozemska tvrtka za informiranje i analitiku te jedan od vodećih svjetskih pružatelja znanstvenih, tehničkih i medicinskih informacija. Osnovana je 1880. godine u Amsterdamu kao izdavačka kuća. Kao Reed Elsevier i dio RELX grupe bila je poznata do 2015 godine. Proizvodi te tvrtke uključuju časopise kao što su *The Lancet i Cell*, zbirka elektroničkih časopisa *ScienceDirect*, serije časopisa *Trends and Current Opinion*, bazu podataka *on-line* citata *Scopus* i medicinsko-klinička rješenja za medicinare. Elsevierovi proizvodi i usluge uključuju cjeloživotni ciklus akademskog istraživanja, uključujući softver za upravljanje podacima, instrukcije i alate za procjenu i provjeru podataka. URL: <https://www.elsevier.com/> (20. 12. 2018.)

³⁷⁶ Scimago Journal & Country Rank. URL: <https://www.scimagojr.com/> (20. 12. 2018.)

³⁷⁷ Kulkarni, A. V., Aziz, B., Shams, I., Busse, J. W. (2009). *Comparisons of Citations in Web of Science, Scopus, and Google Scholar for Articles Published in General Medical Journals*. JAMA. 302 (10): 1092–6. PMID 19738094. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/19738094> (20. 12. 2018.)

³⁷⁸ Declan, B. (2008). *Free journal-ranking tool enters citation market*. Nature. 451 (6): 6. Retrieved 14 May 2010. URL: <https://www.nature.com/news/2008/080102/full/451006a.html> (20. 12. 2018.)

- *SNIP – Source Normalized Impact per paper* normalizirani je učinak izvora po radu – faktor koji je 2012. godine objavio *Elsevier* temeljen na *Scopusu* kako bi procijenio utjecaj³⁷⁹. Mjera se izračunava kao $SNIP = RIP / (R / M)$, gdje su *RIP* – učinak po radu, *R* – potencijal citiranja i *M* – srednja vrijednost citatne baze podataka.³⁸⁰

Svaki od ovih citatnih indeksa za publikacije ima mehanizam za utvrđivanje dokumenata prema traženim parametrima te navodi i nudi alternativne dokumente. *Web of Science* i *Scopus* nemaju otvoreni pristup i razlikuju se po cijeni, a dostupni su putem pretplate (općenito knjižnicama).

Slobodan pristup mreži imaju: *CiteSeerX*³⁸¹ (izvorno nazvan *CiteSeer*) javni je pretraživač i digitalna knjižnica znanstvenih i akademskih radova, prije svega u području računalnih i informatičkih znanosti, te *Google Scholar*³⁸² (hrv. Google znalac) koji je također slobodno dostupna *web* pretraživačka mreža koja indeksira puni tekst ili metapodatke znanstvene literature u nizu oblika i disciplina izdavanja.

Postoji još nekoliko otvorenih, subjektivno specifičnih usluga citatnih baza, kao što su: *HEP INSPIRE-HEP*³⁸³ koja pokriva visoku energetska fiziku, *PubMed*³⁸⁴ koja obuhvaća prirodne znanosti i biomedicinske teme, te *Astrophysics Data System*³⁸⁵ koja obuhvaća astronomiju i fiziku.

Ovdje je važno istaknuti i najposjećeniji portal za znanstvene časopise Republike Hrvatske – *Hrčak*. Portal *Hrčak* centralni je portal koji na jednome mjestu okuplja hrvatske znanstvene i stručne časopise koji nudi otvoreni pristup svojim radovima. Korisnicima omogućuje lagano pronalaženje časopisa i radova abecednim pretraživanjem prema području

³⁷⁹ Elsevier. Elsevier Announces Enhanced Journal Metrics SNIP and SJR Now Available in Scopus. Press release. Elsevier. Retrieved 2014-07-27. URL: <https://www.elsevier.com/about/press-releases/science-and-technology/elsevier-announces-enhanced-journal-metrics-snip-and-sjr-now-available-in-scopus> (20. 12. 2018.)

³⁸⁰ Moed, H. (2010). *Measuring contextual citation impact of scientific journals*. *Journal of Informetrics*. 4 (3): str. 256–277. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1751157710000039?via%3Dihub> (20. 12. 2018.)

³⁸¹ CiteSeerX. URL: <http://citeseerx.ist.psu.edu/index> (20. 12. 2018.)

³⁸² Google Scholar. URL: <https://scholar.google.hr/> (20. 12. 2018.)

³⁸³ HEP INSPIRE-HEP. URL: <http://inspirehep.net/?ln=hr> (20. 12. 2018.)

³⁸⁴ Pub Med. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/> (20. 12. 2018.)

³⁸⁵ Astrophysics Data System. URL: <http://ads.harvard.edu/> (20. 12. 2018.)

znanosti ili složenim i naprednim pretraživanjem unutar zadanih polja. Urednicima časopisa *Hrčak* nudi alat kojim će besplatno i lako objaviti svoj časopis u elektroničkom obliku ili postojećem elektroničkom časopisu dodati mogućnost pronalaženja i pretraživanja te na taj način povećati vidljivost i utjecaj objavljenog časopisa. Svim zainteresiranim informacijskim servisima *Hrčak* preko OAI-PMH protokola nudi metapodatke o svakom časopisu i svakom članku, izrađene prema *Dublin Core* standardu. Taj je portal izrađen uz potporu nekadašnjeg Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (današnjeg Ministarstva znanosti i obrazovanja), realiziran je u SRCE-u,³⁸⁶ a osnovna je ideja potekla iz Hrvatskog informacijskog i dokumentacijskog društva.³⁸⁷

Koncepti sadržajne analize kompleksnih mreža ključnih pojmova koja polazi od teorije grafova i dio su scientometrije. Struktura znanosti glavna je istraživačka tema u scientometriji, dok se sadržajna analiza disperzivno primjenjuje za istraživanje mnogih tema u različitim područjima te će se u ovom radu, obje metode sa svojim alatima, rabiti za prikaz arhivske teorije i prakse, arhivistike kao znanstvene discipline kroz povijesno-sadržajnu analizu *Arhivskog vjesnika*, kako je i prikazano u metodologiji istraživanja.

5.3. Zaključak

Poglavlje „Metodologija istraživanja“ sastoji se od opisa istraživačkih postupaka i dvaju podpoglavlja o sadržajnoj analizi i scientometriji, koja su ujedno i glavni temelji sadržajno-istraživačke analize *Arhivskog vjesnika*, s fokusom na razvoj arhivistike i pojavljivanje termina vezanih za digitalno okruženje te metodološki prikaz razvoja arhivistike prema samostalnoj i suvremenoj znanstvenoj disciplini. Navedena su i dosadašnja istraživanja o *Arhivskom vjesniku*. Naglasak je ovog istraživanja u praćenju razvoja arhivistike kao znanstvene discipline kroz analizu triju razdoblja, o čemu je u kratkim crtama bilo riječi u uvodnome dijelu rada, dok se u ovom poglavlju detaljnije elaboriraju istraživačke metode. U prvom razdoblju od 1899. do 1945. godine, sadržajno se analiziraju objavljeni članci u razdoblju kada je časopis obrađivao isključivo povijesne teme. U drugom razdoblju od 1958. do 1980. godine sadržajno se analiziraju radovi od kada je časopis dostupan na portalu *Hrčak*. U trećem, posljednjem razdoblju od 1980. godine, članci se počinju kategorizirati prema

³⁸⁶ Sveučilišni računski centar SRCE. URL: <https://www.srce.unizg.hr/> (20. 12. 2018.)

³⁸⁷ Hrvatsko informacijsko i dokumentacijsko društvo. URL: <http://hidd.hr/> (20. 12. 2018.)

vrstama te će se zbog tog razloga, od 1981. do 2017. godine, članci analizirati sadržajno, ali i scientometrijskim metodama i alatima, sa značajnom, 1984. godinom, kada je utemeljena Katedra za arhivistiku i dokumentalistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U prvoj fazi istraživanja analizira se sedam osnovnih pokazatelja formalnih obilježja Arhivskog vjesnika, a to su politika uredništva, ukupan broj članaka, opseg članaka, naslovi (teme), jezici publiciranja i autori. U drugoj se fazi analizira sedam predmetnih obilježja znanstvenih članka koja trebaju odgovarati sadržaju teksta, a to su naslov, sažetak, ključne riječi, izvorni znanstveni rad, pregledni rad, stručni rad te izlaganje sa znanstvenog skupa. Zadnje razdoblje (1981. – 2017.) analizira se na isti način kao i prijašnja radi usporedbe, ali dodatno i scientometrijskim metodama i indikatorima koji uključuju: autorstvo radova, produktivnost autora i određivanje najproduktivnijih autora, mreže suradnje među autorima, vrste radova te opseg radova i jezik radova. Nadalje, u podpoglavlju o sadržajnoj analizi opisuju se prakse i filozofije analize sadržaja koje se razlikuju između akademskih disciplina, elaborirajući Holstijevu tablicu na čijem je obrascu temeljena sadržajna analiza *Arhivskog vjesnika* (u poglavlju „Ciljevi istraživanja“). Podpoglavlje o scientometriji daje povijesni pregled ove znanstvene discipline i prikaz temeljnih istraživačkih alata koji se praktično upotrebljavaju u ovom radu.

6. REZULTATI I RASPRAVA

6.1. Sadržajno-statistička analiza objavljenih članaka časopisa *Arhivski vjesnik* prema uredničkoj politici u razdoblju od 1899. do 1945. godine

U svojim počecima *Vjestnik kraljevskog hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva* sadržajno se dijelio na tri cjeline: I. Razprave., II. Svaštice. i III. Književnost. Od 1901. godine poglavlje I. Razprave promijenilo je naziv u I. Veći članci., koji su 1909. godine ponovno vraćeni u I. Rasprave.,³⁸⁸ a od 1920. godine izostavljena su oba naslova poglavlja. Idućih pet godina časopis se nije objavljivao te se 1925. godine nastavio objavljivati s Emilijem Laszowskim na čelu kao glavnim urednikom. Urednička politika Emilija Laszowskog trajala je od 1925. do 1939. godine, s promijenjenim nazivom časopisa u *Vjesnik kraljevskog državnog arkiva u Zagrebu*. Časopis se nije objavljivao svake godine, već je objavljivao u sljedećim godinama: 1926., 1928., 1929., 1931. (dvobroj) i 1939. godine u kojoj uz objavljeni sadržaj uvodi naziv poglavlja „Sitni prinosi“, umjesto „Rasprava“. Nakon 1939. godine časopis prestaje izlaziti te se ponovno objavljuje dvije godine poslije, 1941. godine, a glavnim urednikom postaje Josip Nagy koji časopis naslovljava *Viestnik hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu* i uvodi sljedeće nazive sadržajnih poglavlja: Članci, Ocjene i priloge te Manji priloge. Časopis se ponovno privremeno ne objavljuje do 1945. godine, kada novi urednik Josip Matasović mijenja naziv časopisa u *Vjesnik hrvatskog državnog arhiva* te navedena sadržajna poglavlja ukida. Idućih 13 godina, sve do 1958. godine časopis se nije objavljivao. U tom razdoblju ukupno su izdana 32 broja časopisa, uključujući posebno izdanje „Temelji državnoga prava hrvatskoga kraljevstva“³⁸⁹ (tablica 3.).

Tablica 3. Raspon godina objavljivanja i sadržajna struktura izdanja prema godinama u razdoblju od 1899. do 1945. godine

Raspon godina objavljivanja	Sadržajna struktura izdanja prema godinama
1899. – 1900.	Razprave
	Svaštice

³⁸⁸ Vjesnik kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskoga zemaljskog arkiva 1909. URL: https://library.hungaricana.hu/en/view/CroatianStateArchives_AV_I_11_1909/?pg=2&layout=s (3. 1. 2020.)

³⁸⁹ Tomašić, N. (1910). *Temelji državnoga prava hrvatskoga kraljevstva*. URL: https://library.hungaricana.hu/en/view/CroatianStateArchives_AV_I_11_1910/?pg=0&layout=s (3. 1. 2020.)

	Književnost/
1901.	Veći članci
	Svaštice
	Književnost
1909.	Rasprave
	Veći članci
	Svaštice
1910.	Temelji državnoga prava hrvatskoga kraljevstva
1912.	Sadržaj
	Svaštice
1925. – 1928.	Sadržaj
	Svaštice
	Književne vijesti
1929. – 1931.	Sadržaj
1937.	Sadržaj
	Svaštice
	Književne vijesti
1939.	Sadržaj
	Sitni prinosi
1941.	Članci
	Ocjene i prikazi
	Manji prilozi
1945.	Sadržaj

Sadržajna struktura izdanja po godinama, prema specificiranom razdoblju, nije se radikalno mijenjala od početne, 1899. godine. Rasprave, Svaštice i Književnost bile su glavna sadržajna okosnica izdanja do 1939. godine, kad je časopis objavljivao sve manje radova, dok je u konačnici, 1945. godine objavljen posljednji put, nakon koje je uslijedila 12 godišnja stanka neobjavljivanja ovoga časopisa.

Tablica 4. Godine i pripadajući brojevi izdanja u razdoblju od 1899. do 1945. godine

Godina	Izdanje
1899.	I.

1900.	II.
1901.	III.
1902.	IV.
1903.	V.
1904.	VI.
1905.	VII.
1906.	VIII.
1907.	IX.
1908.	X.
1909.	XI.
1910.	Posebno izdanje: Temelji državnog prava hrvatskog kraljevstva
1910.	XII.
1911.	XIII.
1912.	XIV.
1913.	XV. (sveska I.)
1914.	XVI.
1915.	XVII. (sveska I. i II.)
1916.	XVIII. (sveska I.)
1917.	XIX. (sveska I. i II.)
1918.	XX (sveska I. i II.)
1920.	XXI. i XXII.
1925.	I.
1926.	II.
1928.	III.
1929.	IV.
1931.	V.
1937.	VII.
1939.	VIII.
1941.	IX., X.
1945.	XI.

6.1.1. Urednička politika u razdoblju od 1899. do 1920. godine

U nastavku je dan detaljan tablični pregled članaka i autora u razdoblju 1899. – 1920. godine u vrijeme uredničke politike Ivana pl. Bojničića Knisnkog (tablica 5.). U to vrijeme 67 autora objavilo je 480 radova.

Tablica 5. Pregled ukupnog broja članaka i autora u vrijeme uredničke politike Ivana pl. Bojničića Knisnkog od 1899. do 1920. godine

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
1.	Absac, Josip (1) ³⁹⁰	Požar gradskoga arkiva grada Karlovca 7. siječnja 1907.	1.	1899. I.	89
2.	Babić, Bogoslav (2)	Neizdano pismo Nikole Zrinskoga od god. 1558.	2.	1900. II.	254
		Proglas cara Karla III. (VI.) na bosansko pučanstvo od godine 1737.	3.	1900. II.	250
3.	Barbarić, Mladen (2)	Relikvije sv. Ivana Kapistrana	4.	1917. XIX.	35
		<i>i Karácsonyi, Júnos dr.: Još nešta o relikvijama sv. Ivana Kapistrana</i> ³⁹¹	5.	1917. XIX.	304
4.	Barle, Janko (11)	Popis župa u donjoj Slavoniji od god. 1660.	6.	1907. IX.	161
		Plemićki dvorovi u arhidjkonatu goričkom godine 1683.	7.	1899. I.	123
		Još nekoliko priloga k povjesti Židova u Hrvatskoj	8.	1902. IV.	193
		Zagreb i njegovi žitelji godine 1742. i 1743	9.	1909.	91

³⁹⁰ Ukupan broj članaka po autoru.

³⁹¹ Vidi pod Karácsonyi.

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				XI.	
		Još nekoliko priloga k povijesti Židova u Hrvatskoj	10.	1909. XI.	124
		Nekoji odličniji članovi bratovštine sv. Barbare u Brdovcu	11.	1912. XIV.	59.
		Biskup Vinković o biskupskom dvoru i franjevačkom samostanu u Kloštru Ivaniću	12.	1913. XV. (Sv.I.)	1
		Još nekoliko podataka za životopis Antuna Vramca	13.	1913. XV. (Sv.I.)	81
		Nekadašnja ubožnica sv. Elizabete u Zagrebu	14.	1913. XV. (Sv.I.)	72
		Popravak gradskih zidina zagrebačkih u XVII. vijeku	15.	1913. XV. (Sv.I.)	147
		Odredba gradskog poglavarstva u Zagrebu od god. 1726. glede plaćanja nadnice i nekih drugih radnja	16.	1913. XV. (Sv.I.)	153
5.	Bojničić Kninski, pl. Ivan dr. (37)	Naša zadaća	17.	1899. I.	1
		Listine XII. vieka u zem. arhivu	18.	1899. I.	34
		Dodatak k Klaićevom članku „Bani poslije Belusa do godine 1225.“	19.	1900. II.	56

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Neki hrvatski župani sklapaju g. 1268. mir sa Rabljani	20.	1899. I.	121
		Prilog povjesti hrvatskog plemstva	21.	1899. I.	27
		Škrinja privilegija kraljevine	22.	1899. I.	209
		Jakov Bribirski od plemena Subić	23.	1899. I.	85
		Još jedan prilog za povjest banovca Jakova od plemena Šubić	24.	1899. I.	197
		Najstarije hrvatske grbovnice	25.	1908. X.	41
		Armales porodice Završki od godine 1415.	26.	1900. II.	253
		Izvorne plemićke diplome (litterae armales) u kr. zem. arhivu	27.	1901. III.	153
		Prilozi k povjesti Frankopana	28.	1901. III.	195
		Pečat kraljevine od god. 1497.	29.	1901. III.	69
		Zagrebački biskup Luka 1500.-1510.	30.	1901. III.	70
		Kraljevske darovnice, odnoseće se na Hrvatsku. Iz kraljevskih registraturnih knjiga „Libri Regii.“	31.	1905. VII., 1906. VIII.	178, 237, 1, 103
		Zanimivo pismo Petra Patačića iz Sigeta od g. 1566.	32.	1908. X.	89

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Oporuka Ambroza Gregorijanca od g. 1571.	33.	1904. VI.	137
		Pismo grofa Isolana od god. 1633.	34.	1901. III.	72
		Neizdane isprave o progonu vještica u Hrvatskoj	35.	1902. IV., 1903. V., 1904. VI.	112, 182, 1, 105, 239, 80., 221
		Važan spomenik o utjelovljenju Slavonije	36.	1901. III.	148
		Parnica proti krivotvoritelja plemićkih povelja	37.	1900. II.	50
		Prilog k povjesti patvorenja plemićkih listova	38.	1900. II.	126
		Brusina Spiridion, Ilirski ražanj, izumrla ptica naše faune	39.	1899. I.	277
		Bibliografsko-statističke sitnice	40.	1902. IV.	185
		Kraljevske darovnice, odnoseće se na Hrvatsku. Iz kraljevskih registraturnih knjiga „Libri regii“. Peti nastavak.	41.	1909. XI.	1
		Prilozi povjesti podsjedanja zagrebačkih god. 1529.	42.	1909. XI.	48
		Preslušavanje svjedoka proti susjedgradskomu silniku Franji Tahiju god.	43.	1910. XII.	16

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		1567.			
		Neizdani saborski zapisnik od godine 1578.	44.	1910. XII.	122
		Nekoliko neizdanih listina XIII. vijeka	45.	1910. XII.	131
		Putovanje carskoga poslanstva u Carigrad godine 1608.	46.	1910. XII.	205
		Dva Jelačićeva pisma o okršajima na hrvatsko-turskoj granici. Prilog životopisu bana Jelačića	47.	1911. XIII.	193
		Kako se u hrvatskim gimnazijama XVIII. vijeka učila domaća povijest	48.	1913. XV. (Sv.I.)	70
		Naredba Marije Terezije od g. 1766. o dužnostima kmetova	49.	1913. XV. (Sv.I.)	75
		Zanimiv spomenik za povijest banske krajine	50.	1913. XV. (Sv. I.)	77
		Izvješća o kretanjama turske vojske uz hrvatsku granicu u drugoj polovici XVI. vijeka	51.	1914. XVI.	60
		Novi prilozi za povijest progona vještica	52.	1915. XVII. (Sv. I. i II.)	155
		Iz Varaždinskih Toplica XVII. vijeka	53.	1915. XVII.	309

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				(Sv. I. i II.)	
		Zanimiv prilog povijesti školstva u bivšoj Krajini	54.	1917. XIX. (Sv. I. i II.)	161
6.	Bučar Franjo dr., (10)	Širenje reformacije u Hrvatskoj u XVI. stoljeću	55.	1900. 1900. II.	65, 201
		Širenje reformacije u Hrvatskoj. Od reakcije do najnovijeg vremena	56.	1901. III.	218
		Hrvati u Wernigerodi za tridesetgodišnjeg rata	57.	1903. V.	151
		Prilozi protentantizmu u Hrvatskoj iz nadbiskupskoga arkiva u Zagrebu	58.	1904. VI.	192
		Katarina Zrinska i Klarise u Ljubljani	59.	1901. III.	114
		„Elze dr. Theodor: Primus Trubers Briefe.“ (Referat)	60.	1899. I.	127
		Književnost. (Referat).	61.	1902. IV.	66
		i Šurmin G. dr., Hrvatski prilozi povjesti reformacije	62.	1904. VI.	185
		Račun Stjepana Konzula Istranina za put iz Uracha na jug u god. 1563. i 1564.	63.	19013. XV. (Sv. I.)	35
		Troškovnik i itinerar Hansa Hoffmanna, konjušara baruna Ivana Ungnada, u poslu	64.	1916. XVIII.	271

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		hrvatske protestantske tiskare u Württembergskoj g. 1561. i 1562.		(Sv. I)	
		Reformacija medju Hrvatima po Istri	65.	1917. XIX. (Sv. I. i II.)	161
7.	Bury, J. B. (1)	Rasprava „De administrando imperio”. Preveo s engleskoga prof. Š. Lochmer	66.	1908. X.	91
8.	Celestin, Vjekoslav (1)	Parnica proti Anici Pauković, seljakinji i „vještici" iz Čepina	67.	1900. II.	234
9.	Ćuk, Juraj (3)	Pripadnost nekih ugarskih županija hrvatskome kraljevstvu u XII. i XIII. vijeku	68.	1914. XVI.	155
		Plemeniti Križevčani do postanka županije križevačke	69.	1916.. (Sv. I.) XVIII.	51
		Podravina do Bednje i Vočinke, i susjedna područja do polovice četrnaestoga vijeka	70.	1916. XVIII. (Sv. I.)	169
10.	Deželić, Velimir dr. (6)	Memoari baruna Vinka Kneževića	71.	1907. IX.	44
		Slovenci za sjedinjenje s Hrvatskom g. 1848	72.	1910. XII.	54
		Kako su Francuzi g. 1813. otišli iz Karlovca	73.	1913. XV. (Sv. I.)	198
		Dva govora turopoljska god. 1790.	74.	1914.	302

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				XVI.	
		Osnova grofa Erdödiya o naseljivanju Nijemaca u Hrvatskoj god. 1814	75.	1914. XVI.	317
		<i>i Laszowski, E.: Prilozi k ratnoj povijesti Hrvata</i> ³⁹²	76.	1917. XIX. (Sv. I. i II.)	187
11.	Fracev, Franjo dr. (3)	Parnica Blaža Škrinjarića	77.	1911. XIII.	1
		Iz „Induljencija“ fra Šimuna Klemenovića	78.	1911. XIII.	189
		Filološki pabirci iz zapisnika grada Varaždina XVI. vijeka	79.	1911. XIII.	62
12.	Gruber, Dane dr. (9)	Iz stanje hrvatske povjesti	80.	1901. III.	73, 179
		Bertold Meranski, ban hrvatski i nadbiskup kaločki	81.	1903. V.	18
		Referat o djelu: Pavić Armin, „Cara Konstantina VII. Porfirogenita De administrando imperio glave 29 - 36“	82.	1908. X.	80
		Referat o raspravi dr. Milana Preloga „Studije iz bosanske povijesti.“	83.	1908. X.	231
		Povjesni spomenici plemenite općine Turopolja (Monumenta historica nobilis communitatis Turopolje). Recenzija.	84.	1905. VII.	120

³⁹² Vidi pod Laszowski.

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		O jednom spomeniku iz dobe kralja Držislava	85.	1909. XI.	73
		Tomašićevo djelo o državnom pravu kraljevstva hrvatskoga. Mađarska kritika istog. Napisao dr. János Karácsonyi, preveo prof. Gjuro Szabo. Protukritika.	86.	1911. XIII.	65
		O dukljanskoj i dubrovačkoj nadbiskupiji do polovice XIII. stoljeća	87.	1912. XIV.	1, 121
		O dukljansko-barskoj i dubrovačkoj nadbiskupiji do polovice XIII. stoljeća	88.	1913. XV. (Sv. I.)	104
		Tomašić kao historičar	89.	1917. XIX. (Sv. I. i II.)	317
13.	Gundrum, Fran (1)	Zavjet plemića iz Sv. Helene od god. 1787.	90.	1914. XVI.	315
14.	Horvat, pl. Karlo dr. (4)	Gradja za povjestnicu zagrebačkih biskupa od g. 1433. do g. 1466.	91.	1902. IV.	144
		Barunska diploma Ivana Zakmarda, protonotara kraljevstva hrvatskoga	92.	1903. V.	175
		Novi historijski prilozi za povijest Albanije iz rimskih arkiva	93.	1909. XI.	79, 163
		Nekoliko podataka o sultanu Jahiji iz vatikanskoga Arkiva	94.	1913. XV. (Sv. I.)	170
15.	Horvat,	Zlatno runo bana Nikole Zrinskoga	95.	1910.	137

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
	Rudolf dr. (57)			XII.	
		Hrvatske carine godine 1539.	96.	1910. XII.	230
		Poziv k vjenčanju grofa Sigismunda Erdeda	97.	1910. XII.	239
		Cijena radnje i robe u Varaždinu god. 1705.	98.	1910. XII.	244
		Beriva gradskih činovnika u Varaždinu g. 1742.	99.	1910. XII.	246
		Borba za Samobor g. 1625.	100.	1910. XII.	249
		Vojničko nasilje u Bregima kod Ivanića	101.	1910. XII.	249
		Nekadašnja kapela sv. Trojstva u Varaždinu	102.	1910. XII.	250
		Proračun i obračun kraljevine Slavonije za g. 1553.	103.	1911. XIII.	35
		Hrvatski inventar iz godine 1596.	104.	1911. XIII.	183
		Varaždin koncem XVI. vijeka	105.	1911. XIII.	246
		Franjevački samostan u Koprivnici	106.	1911. XIII.	151
		Zastupanje grada Varaždina na saborima u Požunu godine 1708. i 1710.	107.	1911. 1911. XIII.	54
		Zanimiva naručba za tiskaru zagrebačku	108.	1911.	281

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		god. 1737.		XIII.	
		Kralj Koloman — unuk Petra Krešimira?	109.	1912. XIV.	92
		Članovi hrvatskoga sabora god. 1588.	110.	1912. XIV.	102
		Valpovština u tursko doba	111.	1912 XIV.	237
		Žena. kanonika Vramca	112.	1912. XIV.	105
		Hrvatski popis stvari iz godine 1588.	113.	1912. XIV.	112
		Varaždinski Franjevci i barun Krsto Ungnad	114.	1912. XIV.	113
		Sudovanje u Hrvatskoj god. 1588.	115.	1912. XIV.	120
		Zagrebački djaci god. 1759.	116.	1912. XIV.	284
		Beriva zemaljskih Činovnika god. 1711.	117.	1912. XIV.	288
		Prilozi za povijest Podravine	118.	1913. XV. (Sv. I.)	11
		Hrvatska oporuka Nikole Makara od god. 1671.	119.	1913. XV. (Sv. I.)	203
		Gradja za povijest slavonskih tridesetnica god. 1535. - 1539.	120.	1913. XV. (Sv. I.)	254

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Popis srijemske županije god. 1745.	121.	1913. XV. (Sv. I.)	69
		Cijena živežu godine 1621.	122.	1913. XV. (Sv. I.)	75
		Kako se nekada kaznila uvreda nanesena	123.	1913. XV. (Sv. I.)	77
		Naslov provincijala franjevačkoga u Bosni	124.	1913. XV. (Sv. I.)	80
		Nekadašnje odredbe glede trgovanja u Varaždinu	125.	1913. XV. (Sv. I.)	147
		Kako je vlastelin g. 1632. prodao kmeta svoga	126.	1913. XV. (Sv. I.)	156
		Beriva činovnika srijemske županije g. 1746.	127.	1913. XV. (Sv. I.)	158
		Koprivnički godišnji sajmovi	128.	1913. XV. (Sv. I.)	236
		Koliko je stajalo uredjenje kapelice g. 1775.	129.	1913. XV. (Sv. I.)	311
		Imenovanje Jerolima Laskoga za bana	130.	1913.	315

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		hrvatskoga		XV. (Sv. I.)	
		Dva priloga za povijest Susjedgrada i Stubice	131.	1913. XV. (Sv. I.)	316
		Kako je Koprivnica god. 1651. dobila svoju maltu	132.	1913. XV. (Sv. I.)	319
		Koprivničke listine XVI. vijeka	133.	1914. XVI.	265
		Popravak zagrebačke gimnazije god. 1695.	134.	1914. XVI.	308
		Zemaljska potpora Vitezovićevoj tiskari u Zagrebu god. 1696.	135.	1914. XVI.	309
		Otkup hrvatskih gradova od vojne dužnosti god. 1696.	136.	1914. XVI.	309
		Djački štipendij godine 1550.	137.	1914. XVI.	317
		Kako je postalo selo Jagnjedovac oko 1642.	138.	1914. XVI.	319
		K pogrebnim troškovima u Varaždinu god. 1713.	139.	1914. XVI..	320
		Djački štipendij godine 1550.	140.	1914. XVI.	317
		Kako je postalo selo Jagnjedovac oko 1642.	141.	1914. XVI.	319
		K pogrebnim troškovima u Varaždinu god. 1713.	142.	1914. XVI.	320

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Povijest banske palače u Zagrebu	143.	1915. XVII. (Sv. I. II.)	177
		Iz prošlosti grčko-istočne crkve u Koprivnici	144.	XVII. 1915. XVII. (Sv. I. II.)	238
		Plemići Ilijašići kao građani zagrebački	145.	1915. XVII. (Sv. I. II.).	234
		Povijest škrinje privilegija u hrvatskom zemaljskom arhivu	146.	1915. XVII. (Sv. I. II.)	173
		Nekadašnja gimnazija u Rumi	147.	1916. XVIII. (Sv. I.)	265
		Hrvatski sabor proti Varaždincima god. 1613. i 1614.	148.	1916. XVIII. (Sv. I.)	80
		Gradnja mostova u Valpovštini u XVIII. vijeku	149.	1916. XVIII. (Sv. I.)	320
		Grofovi Draškovići i zagrebačke opatice Klarise u 17. vijeku	150.	1918. XIX.	162

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				(Sv. I. i II.)	
		Prilog za opsadu Kaniže god. 1601.	151.	1918. XIX. (Sv. I. i II.)	166
		Četiri pisma grofa Tome Erdeda biskupu Domitroviću	152.	1918. XIX. (Sv. I. i II.)	331
16.	Hranilović, pl. H. dr. (1)	Najstariji kartografski spomenik o rimskoj pokrajini Dalmaciji, priobćio prof. dr. L. Jelić. (Referat)	153.	1899. I.	125, 205
17.	Ilešić, Fran dr. (5)	„Slovenci za sjedinjenje s Hrvatskom god. 1848.“	154.	1910. XII.	241
		Hrvati i Hrvatska u dnevniku optujskog župnika K. J. Kellnera	155.	1911. XIII.	174
		K životopisu Jurja Sporera	156.	1911. XIII.	282
		Hacquetov opis putovanja u Zemun 1775.	157.	1914. XVI.	313
		Jedna plemenita hrvatska porodica u Kranjskoj i Štajerskoj	158.	1915. XVII. (Sv. I. i II.)	312
18.	Ivančan, Ljudevit (7)	Vratislav i pleme Aka	159.	1904. VI.	145
		Potomci plemena Ake	160.	1905.	73

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				VII.	
		Sibila Katarine Zrinske	161.	1901. III.	264
		Knjiga gatalica Katarine Zrinske	162.	1906. VIII.	42, 69
		Buna varaždinskoga generalata i pograničnih kmetova god. 1755.	163.	1902. IV.	151, 240
		Iztraga proti buntovnim krajišnikom varaždinskoga generalata god. 1755.	164.	1903. V.	65
		Prilog k progonu vještica u Hrvatskoj	165.	1900. II.	59
19.	Ivić, Aleksa dr. (24)	Dolazak uskoka u Žumberak	166.	1907. IX.	115
		Dva priloga za istoriju lažnih Branko vica	167.	1908. X.	63
		Nekoliko reči o srpskoj istorijografiji	168.	1907. IX.	176
		Nepoznati prilozi o hrvatskom banu Gjorgju Zrinjskomu (1622. - 1626.)	169.	1909. XI.	185
		K odnošajima grofa Bernardina Frankapana i kralja Ferdinanda	170.	1910. XII.	1
		Vrhovni glavari u kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji od muhačke bitke do kraja 17. vijeka	171.	1910. XII.	227
		Kralj Ljudevit II. potvrđuje od Ladislava V. god. 1453. gradu Iloku izdate privilegije	172.	1910. XII.	246
		Srbi u Ugarskoj (krajem XVI. i početkom XVII. stoljeća)	173.	1912. XIV.	221

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Srpski doseljenici u Ugarskoj	174.	1913. XV. (Sv. I.)	48
		Nekoliko ćirilskih spomenika iz XVI. i XVII. veka	175.	XV. 1913. XV. (Sv. I.)	92
		Život Srba u Ugarskoj od smrti kneza Betlena do druge opsade Beča 1629. - 1683.	176.	XV. 1913. XV. (Sv. I.)	221
		Ugarski Srbi od druge opsade Beča do seobe pod Čarnojevićem od g. 1683. - 1690.	177.	XV. 1913. XV. (Sv. I.)	275
		Pisma crnogorskih poglavica iz druge polovine XVIII. stoljeća	178.	1914. XVI.	224
		Borba za nezavisnost katoličke crkve u nemanićskoj državi, od St. Stanojevića (Referat)	179.	1914. XVI.	307
		Novi podaci za proučavanje srpskog ustanka	180.	1915. XVII. (Sv. I. II.)	120
		Neke isprave iz bečkog državnog arkiva	181.	1915. XVII. (Sv. I. II.)	250

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Iz istorije crkve hrvatsko-slavonskih Srba tokom XVII. veka	182.	1916. XVIII. (Sv. I.)	88
		Napadaj Pazvanoglovih četa na Beograd g. 1797.	183.	1916. XVIII. (Sv. I.)	279
		O boravku Dositeja Obradovića u Beogradu	184.	XVIII. 1916. XVIII. (Sv. I.)	315
		Austrija prema ustanku Srba pod Milošem Obrenovićem	185.	1917. XIX. (Sv. I. i II.)	137
		Austrija prema ustanku Srba pod Milošem Obrenovićem	186.	1917. XIX. (Sv. I. i II.)	260
		Pet hrvatskih listina iz ljubljanskog arkiva	187.	1917. XIX. (Sv. I. i II.)	334
		Arhimandrit Simeon Kordić i pećski patrijarsi	188.	1917. XIX. (Sv. I. i II.)	336
		Rodoslovne tablice srpskih dinastija i vlastela	189.	1918. XIX.	92

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				(Sv. I. i II.)	
		Dokumenti o ustanku Srba pod Karađorđem Petrovićem	190.	1920. XXI. i XXII.	1
20.	Janković, Julijo (1)	O seljačkoj buni oko Križevca i u nekom dijelu generalata varaždinskog godine 1755.	191.	1900. II.	227
21.	Jelić, Luka dr. (5)	Zadarski bilježnički arhiv. Registar Krešte de Tarallo, 1289. do 1290.	192.	1899. I., 1900. II., 1901. III.	162, 252, 12, 114, 42, 134, 240
		Hrvatski zavod u Rimu	193.	1902. IV.	1
		Acta Hieronymiana, quibus periodus antiquior (a. 1446.—1497.) historiae societatis et hospitii S. Hieronymi de Urbe illustratur	194.	1902. IV.	84
		Dvanaest izprava za povjest Hrvatske i susjednih zemalja od 1452. – 1535.	195.	1904. VI.	164
		Izprave o prvoj uroti za oslobodjenje Klisa i kopnene Dalmacije od Turaka g. 1580. – 1586.	196.	1904. VI.	97
22.	<i>Karácsonyi, Júnos dr.(1)</i>	<i>i Barbarić, Mladen: Još nešta o relikvijama sv. Ivana Kapistrana</i> ³⁹³	197.	1917. XIX.	304

³⁹³ Vidi pod Barbarić.

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				(Sv. I. i II.)	
23.	Kempf, Julijo (17)	Stari pečat kaptola bosanskoga od god. 1374.	198.	1901. III.	152
		Iz požeškoga franjevačkoga arkiva	199.	1908. X.	71
		Daće za vojsku i utvrde gradova u požeškoj županiji g. 1745.	200.	1902. IV.	129
		Parnica baruna Franje Trenka	201.	1901. III.	271
		Kraljica Marija Terezija uređuje pravoslavnom svećenstvu štolarinu	202.	1901. III.	268
		Nešto domaće gradje o putovanju cara Josipa II. kroz požešku županiju i grad Požegu	203.	1903. V.	177
		Prilozi za povijest Židova u požeškoj županiji godine 1787. i 1788.	204.	1913. XV. (Sv. I. i II.)	156
		Popis Židova u požeškoj županiji godine 1822.	205.	XV. 1913. XV. (Sv. I. i II.)	158
		Vojničke kasarne u županiji požeškoj prije reinkorporacije god. 1745.	206.	1913. XV. (Sv. I. i II.)	312

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Popis duša grada Požege od godine 1781.	207.	1914. XVI.	316
		Novi prilozi za povijest Zidova u požeškoj županiji	208.	1916. XVIII. (Sv. I.)	292
		Ugovor požeške županije od god. 1761. glede čišćenja dimnjaka	209.	1916. XVIII. (Sv. I.)	308
		Promjena beriva činovnika i namještenika požeške županije poslije vladanja cara Josipa II	210.	1916. XVIII. (Sv. I.)	308
		Dvije poslanice bana Ivana grofa Erdeda požeškoj županiji uoči sabora u Zagrebu dne 22. travnja 1797.	211.	XVIII. 1916. XVIII. (Sv. I.)	310
		Kralj Franjo II. određuje god. 1797. pučki ustanak (generalis insurrectio) plemstva	212.	1916. XVIII. (Sv. I.)	313
		Novčani troškovi uzdržavanja pučkoga ustanka god. 1797.	213.	1916. XVIII. (Sv. I.)	313
		Palatin nadvojvoda Josip upozoruje 1806. požeškoga podžupana na držanje podanika grčko-istočne vjere prema srpskom vodji Karagjorgju	214.	1916. XVIII. (Sv. I.)	314
		Josip grof Erdedi priopćuje požeškom podžupanu, da pazi na proglase Karagjorgjine	215.	1916. XVIII. (Sv. I.)	315

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
24.	Klaić, Vjekoslav (34)	Porijeklo banske časti u Hrvata	216.	1899. I.	21
		Hrvatski bani za narodne dinastije	217.	1899. I.	65
		Hrvatski bani za Arpadovića (1102—1301,) 1. Ban Belus (1144.—1158. I 1163.) 2. Bani prije i poslije Belusa do g. 1225	218.	1899. I.	129, 231
		Pismo ugarskoga kralja Ladislava I. opatu montekasinskomu Oderiziju	219.	1901. III.	36
		O neupotrebljenom dosad prilogu za povjest hrvatsku na početku XII. stoljeća	220.	1901. III.	1
		Darovnica kralja Bele III. (IV.) krčkim knezovima za Senj jest patvorina	221.	1901. I.	262
		Admirali ratne mornarice hrvatske god. 1358. - 1413.	222.	1900. II.	32
		Izprava od 10. junija god. 1370., u kojoj se spominje sloboda dvanaest plemena hrvatskih	223.	1908. X.	88
		Povelja kralja Stjepana Dabiše, izdana Hrvoju Vukčiću godine 1392.	224.	1900. II.	60
		Gradja za povjestnicu zagrebačkih biskupa od god. 1433. do 1466.	225.	1902. IV.	121
		Crtice o Vukovskoj županiji i Djakovu u srednjem vijeku	226.	1900. II.	98
		Osnutak manastira Lepoglave i povjest njegova u XV. stoljeću (1400. – 1495.)	227.	1908. X.	161
		Povelja kneza i bana Ulrika Celjskoga za	228.	1908.	238

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		manastir Lepoglave od 15.listopada 1455.		X.	
		Darovnica Bernardina Frankopana za Martina Oštreherića od godine 1481.	229.	1908. X.	252
		Pismo ninskoga biskupa Jurja Divnića papi Aleksandru VI, pisano u Lici 27 rujna 1493, u kojemu izvješćuje o boju na Krbavskom polju pod Udbinom (9. rujna 1493.)	230.	1903. V.	248
		i Šurmin Gj. dr. Dvije hrvatske isprave XV. stoljeća	231.	1903. V.	54
		Dva priloga za povjest cisterčanskoga samostana u Topuskom	232.	1901. III.	263
		Tri Sekelja (Zeckel, Székely), rodjaci Ivana Hunjada	233.	1901. III.	120
		Dubrovačka vlastela Zunjevići u Senju i Vinodolu 1477. do 1502. g.	234.	1901. III.	237
		Capiti nostro Bavie (?)	235.	1899. I.	275
		Izpravak kronici Ivana Turčanskoga	236.	1899. I.	58
		Pad Obrovca, Udbine i Jajca. Prilog za hrvatsku povjestnicu godine 1527. - 1528.	237.	1906. VII.	53
		Popis ratne daće u Slavoniji godine 1543.	238.	1907. IX.	74
		Kandidacija (commendatio) bana po hrvatskom saboru za vladanja kuće Habsburg (1527. - 1848.)	239.	1908. X.	166
		Matija Kirinić (1746. - 1805.) i sinovac njegov Valentin Kirinić (1783. - 1840.)	240.	1907. IX.	195

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Tužba Franje Taha protiv kmetova Susjedgrada i Dolnje Stubice	241.	1907. XI.	134
		Savremeni opis zagrebačkoga požara od g. 1706.	242.	1910. XII.	236
		Zanimiva isprava od god. 1605.	243.	1910. XII.	248
		Regnum Croatiae et Dalmatiae	244.	1911. XIII.	114
		Prilozi za životopis Bartola Georgijevića (Gjurgjevića, Jurjevića) pisca o Turcima u XVI. stoljeću. Sa slikom.	245.	1911. XIII.	130
		Nekoliko priloga za povijest hrvatske pragmatičke sankcije od god. 1712.	246.	1912. XIV.	65
		Pavao Zondinus i osnutak ugarsko-ilirskoga kolegija u Bologni (1553. - 1558.)	247.	1912. XIV.	186
		Smrt Gregorija Tepečića i njegovih drugova	248.	1912. XIV.	283
		Prilog za povjest Poljica u XV. stoljeću	249.	1914. XVI.	40
		Dva priloga za povjest Isusovaca u Zagrebu	250.	1914. XVI.	51
25.	Klaić, Vjekoslav ml. (1)	Ferdinand I. zalaže knezu Ivanu Karloviću Medvedgrad i Rakovac g. 1523.	251.	1901. III.	266
26.	Koharić, Janko (1)	Nekoje „Dukale i privilegiji cesarski" iz župske škrinjice poljičke	252.	1903. V.	225
27.	Kolander, Zlatko (2)	Ženska urota proti samoborskom župniku godine 1771.	253.	1900. II.	252

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Artikuluši mladencev iliti detičev plemenitoga ceha mesarskoga varaša koprivničkoga z horvatskem jezikom rastolnačeni 1766.	254.	1914. XVI.	310
28.	Körbler, Gjuro dr. (1)	Glad u Hrvatskoj i oslobodjenje Olomuca 1758. godine prema latinskoj jednoj pjesmi iz onoga doba	255.	1908. X.	21
29.	Kos, Franjo dr. (2)	Opazka k sastavku dr. Gavre Manojlovića „Iz sirski pisane crkvene povjesti Joannesa Efeskoga“	256.	1899. I.	193
		Iz arhiva grofa S. Attemsa v Podgori pri Gorici	257.	1902. IV.	64
30.	Kos, Milko dr. (2)	Doneski k zgodovini Istre v srednjem veku	258.	1916. XVIII. (Sv. I.)	1
		Odnosaji medju goričkim grofovima i hrvatskim plemstvom u srednjem vijeku	259.	1917. XIX. (Sv. I. i II)	282
31.	Krnić, Bogoljub dr. (2)	Parnica izmedju prebendara čazmanskih i zagrebačkoga biskupa Osvalda Tuza (1481.)	260.	1908. X.	1
		Darivanja kralja Ferdinanda I. za Hrvatsku u g. 1527. do 1529. Po spisima u arhivu c. i kr. zajedničkog ministarstva financija u Beču	261.	1907. IX.	1
32.	Kršnjavi, Isidor dr. (2)	Prilozi historiji salonitanskoj Tome arcidjakona Spljetskoga	262.	1900. II.	129

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Ein Nachwort zu den Studien über die Historia Salonitana	263.	1904. VI.	101
33.	Laszowski, pl. Emilij (79)	Kr. hrv.-slav.-dalm. zem. arkiv	264.	1899. I.	4
		Turopoljski arkivi	265.	1908. X.	145
		Bilješke iz c.i k. držav. financ. arkiva u Beču	266.	1908. X.	173
		Nekoliko privatnih arkiva u Hrvatskoj	267.	1903. V.	10
		Podatci o Koprivnici u srednjem vijeku	268.	1900. II.	1, 170, 215
		K povjesti opatije Topusko	269.	1899. I.	199
		Stare slobostine Ivanić-grada	270.	1901. III.	32
		Važan rukoip Martina Stiera	271.	1908. X.	196
		Deset listina za povjest grada Križevaca, od XV. do XVII. vijeka	272.	1902. IV.	174, 260
		Listine općine Sv Jelene Koruske kod Križevaca	273.	1904. VI., 1905. VII.	242, 1
		Šest listina za povjest grada Zagreba	274.	1904. VI.	60

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Viest o haranju Heyze Saracena po okolišu Rače i Medjurečja	275.	1899. I.	193
		Zadnja viest o banu Ivanu Vitovcu	276.	1899. I.	198
		Pečat Petra i Jurja knezova Krbavskih od god. 1492.	277.	1900. II.	63
		Kada je umro knez Fridrik I. Krčki	278.	1900. II.	56
		Izprava kralja Ivana Zapolje od g. 1529.	279.	1903. V.	18
		Tri priloga za povjest Kacijanerove vojne u Slavoniji god. 1537.	280.	1901. III.	2, 157
		Važna izprava od gocine 1550.	281.	1900. II.	121
		Turopoljski ustanak od godine 1550.	282.	1899. I.	60
		Bevenjudi Okički, Cetinski, Ostrožinski i Skradski	283.	1900. II.	56
		Dva priloga k povjesti dvoboja bana Nikole Zrinskoga i paše bosanskoga	284.	1907. IX.	95
		Epitafij bana Petra Erdöda	285.	1899. I.	200
		Četiri isprave, koje se tiču Nikole Zrinskoga, njegove žene Eve Rožemberške i sina njihovog Ivana	286.	1905. VII.	200
		Prilozi za povjest hrvatske krajine	287.	1905. VII.,	84, 229,

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				1906. VIII.	34, 187
		O uredjenju medj a Hrvatske naprama Kranjskoj g. 1550.	288.	1906. VIII.	178
		Banski pečat od godine 1596.	289.	1899. I.	61
		Pečat Sigsmunda Mrnjavčića	290.	1899. I.	122
		Prilog za povjest sajмова u Hrvatskoj i Slavoniji	291.	1902. IV.	67
		Tri sajamska privilegija XIV. vieka	292.	1899. I.	194
		Dva sajamska privilegija XV. vieka za Varaždin	293.	1899. I.	275
		Sajamski privilegij za Desinić, Sopot, Sela i Mali Tabor od god. 1590.	294.	1901. III.	265
		Sajamski privilegij za Moravče	295.	V.	188
		Izvadci turskih izprava odnosećih se na fruškogorske manastire u Srijemu	296.	1899. I.	41, 97
		Prociena dobara medvedgradskih godine 1670.	297.	1900. II.	184
		Slika grada Cesargrada iz XVII. vieka	298.	1900. II.	62
		Urbar komercijalne gospoštije uz Karlovu cestu od g. 1722.	299.	1907. IX.	103
		Grb grada Petrovaradina od godine 1751.	300.	1899. I.	124
		Imanja virovitičke županije od vremena	301.	1901.	70,

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		oslobodjenja Slavonije do god. 1766.		III.	150
		Imanja požeške županije od vremena oslobodjenja Slavonije do god. 1766.	302.	1903. V.	183
		Popis dohodaka crkava i župa u arhidjakonatu ličko-krbavskom god. 1768.	303.	1904. VI.	127
		Viest o hrvatskim izpravama u arhivu grofova Erdöda godine 1777.	304.	1899. I.	61
		Popis crkvenih dragocienosti bivšega pavlinskoga samostana u Lepoglavi	305.	1901. III.	125
		Artis heraldicae notitia brevis	306.	1901. III.	149
		Pruske zastave darovane Hrvatskoj po kraljici Mariji Tereziji	307.	1902. IV.	194
		Diobne običajne ustanove u plem. općini turopoljskoj I.	308.	1899. I.	31
		Dva priloga k povjesti progona vještica u Hrvatskoj	309.	1899. I.	109
		Prilog za povjest progona vještica u Hrvatskoj	310.	1908. X.	203
		Hrvatsko-ilirska četa dobrovoljaca od god. 1813.	311.	1906. VIII.	211
		Tito barun Karger	312.	1901. III.	267
		Kancelarija i pečat turopoljske plemenite općine	313.	1909. XI.	118
		Turopoljski „župan“	314.	1910. XII.	48
		Knezovi Šubići Zrinski kao mletački plemići	315.	1911.	45

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				XIII.	
		Grbovnica Gaudencija Dubrovčanina od god. 1488.	316.	1911. XIII.	188
		Ključ nekog tajnog pisma XV. vijeka	317.	1911. XIII.	61
		Bilješka o senjskim šumama (1566.)	318.	1911. XIII.	191
		Vijesti o uskočkim svećenicima (1626.)	319.	1911. XIII.	192
		Prilog za povijest sv. Marije „Annuntiatae“ u Zagrebu	320.	1911. XIII.	280
		Dva privilegija općine Desinec	321.	1912. XIV.	114.
		Povijest zagrebačkih Isusovaca od g. 1608. - 1618.	322.	1913. XV. (Sv. I.)	161
		Poziv bana Nikole Frankapana na vojnu proti Turcima od 9. listopada 1618.	323.	1913. XV. (Sv. I.)	148
		Progon vještica u Turopolju	324.	1914. XVI.	196
		Prilog za povijest Vlaha u Dalmaciji	325.	1914. XVI.	318
		Urbar vinodolskih imanja knezova Zrinskih	326.	1915. XVII. (Sv. I. i II.)	71
		Grgur Majcen, hrvatski dobrotvor XVI.	327.	1915.	318

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		vijeka		XVII. (Sv. I. i II.)	
		Zagrebačka kovnica god. 1525.	328.	XVII. 1915. XVII. (Sv. I. i II.)	344
		Odredba za vrijednost turskoga novca god. 1689.	329.	1915. XVII. (Sv. I. i II.)	344
		Zaključci hrvatskoga sabora u Zdencima od 20. januara 1478. pogledom na obranu Hrvatske od Turaka	330.	1916. XVIII. (Sv. I)	81
		Provala Turaka u Vinodol g. 1600.	331.	XVIII. 1916. XVIII. (Sv. I)	289
		Prilog za životopis Stjepana Brodarica	332.	1916. XVIII. (Sv. I)	303
		Pokop Gjure Frankopana Tržačkoga u stolnoj crkvi u Zagrebu	333.	1916. XVIII. (Sv. I)	306
		Žezlo hrvatskoga bana	334.	1916. XVIII. (Sv. I)	306

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Prilog k povijesti zagrebačke biskupije u XVII. vijeku	335.	1916. XVIII. (Sv. I)	307
		Prinos k povijesti zagrebačkih kanonika	336.	1916. XVIII. (Sv. I)	319
		Prilog za povijest industrije željeza u Čabru za vrijeme Zrinskih	337.	1917. XIX. (Sv. I i II.)	1
		Prilozi za povijest bosanskih porodica	338.	XIX. 1917. XIX. (Sv. I i II.)	117
		Imenovanje biskupa modruškoga po Nikoli Zrinskomu g. 1607.	339.	1917. XIX. (Sv. I i II.)	121
		<i>i Deželić, V. dr.: Prilozi k ratnoj povijesti Hrvata</i> ³⁹⁴	340.	1917. XIX. (Sv. I i II.)	187
		Prilog povijesti ovčarstva	341.	1917. XIX. (Sv. I i II.)	164

³⁹⁴ Vidi pod Deželić.

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Prilog za povijest marturine	342.	1917. XIX. (Sv. I i II.)	167
		Kućni red za kr. hrv.-slav.-dalm. Zemaljski arhiv u Zagrebu	343.	1917. XIX. (Sv. I i II.)	329
34.	Magashâzy, Béla dr. (1)	Neizdana isprava od god. 1278.	344.	1904. VI.	266
35.	Magdić, Mile (10)	Još dva priloga za povjest plemićke porodice Novakovića	345.	1900. II.	245
		Regesta važnijih i znamenitijih izprava senjskih arkiva	346.	1899. I.	139
		Kratak popis onih izprava, kojih je nestalo iz senjskog gradskog arkiva između godine 1683. - 1883.	347.	1900. II.	187
		Petnaest izprava, koje se čuvaju u arhivu senjskog kaptola	348.	1901. III.	47
		Povelja, kojom je kralj Ferdinand III. dne 23. veljače 1652. uvrstio grad Senj u broj kraljevskih i slobodnih gradova	349.	1900. II.	123
		Statut kralja Ferdinanda III. od godine 1640. za grad Senj	350.	1900. II.	78
		Tri sajamska privilegija za grad Senj	351.	1900. II.	109
		Deset izvornih izprava, koje se čuvaju u arhivu trsatskog manastira	352.	1900. II.	41

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Zanimiva tiskom jošte ne izdana izvorna izprava od g.1486.	353.	1900. II.	61
		Regesta nekih izprava XIV. vieka, koje je prepisao franjevac Felice Bartoli	354.	1900. II.	20
36.	Manojlović, Gavro dr. (5)	Iz sirski pisane „Crkvene povjesti“ Joannesa Efeskoga	355.	1899. I.	115
		Pripomene k III. knjizi, 25. Pripovjest kronike Joannesa Efeskoga	356.	1901. III.	147
		O „mletačkim prefektima“ u Dalmaciji za Petra II. Orseola	357.	1901. III.	60
		Još nešto o „mletačkim prefektima“ u Dalmaciji za Petra II. Orseola	358.	1901. III.	148
		O godini „Prijenosa sv. Anastazije“ u Zadar	359.	1901. III.	104
37.	Matić, Tomo (1)	Iz mlađih dana Janka Draškovića	360.	1914. XVI.	236
38.	Mažuranić, Vladimir (1)	Zbirka hrvatskih listina u Mažuranić	361.	1902. IV.	195
39.	Milošević, Ante (2)	Opis arhiva c. kr. namjesništva u Zadru	362.	1916. XVIII. (Sv. I.)	29
		Stari Kotorski arhiv u Zadru	363.	1916. XVIII. (Sv. I.)	234
40.	Nagy, Josip Drag. dr. (2)	Jedan izvještaj o događajima u Boci Kotorskoj godine 1797.	364.	1916. XVIII.	21

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				(Sv. I.)	
		(In memoriam) Dr. Konstantin Jireček	365.	1917. XIX. (Sv. I. i II)	308
41.	Noršić, Vjekoslav (12)	De fundatore Conventus Samobor	366.	1902. IV.	127 .
		Biranje općinskih službenika u Samoboru	367.	1907. IX.	113
		Dva priloga za povjest obitelji Završki	368.	1910. XII.	186
		Još jedan prinos k progonu vještica u Hrvatskoj	369.	1911. XIII.	42
		Venditio castri Zamobor anno 1763.	370.	1912. XIV.	105
		Instrukcija županije zagrebačke seoskim sudcima, izdana godine 1764.	371.	1912. XIV.	109
		Limitatio servitorum et operariorum in comitatu Varas diensi	372.	1913. XV. (Sv. I.)	315
		Ugovor između Zagreb, kaptola i samoborske općine glede desetine, sklopljen god. 1541.	373.	1913. XV. (Sv. I.)	243
		Dva priloga za povijest naših toplica	374.	1914. XVI.	54
		Odnosaji općine Samobor godine 1774.	375.	1914. XVI.	216

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Stanje tvrđje Sisak g. 1672.	376.	1916. XVIII. (Sv. I.)	304
		Pogodba između Petra Keglevića i Cecilije Drašković, abatise samostana sv. Klare u Zagrebu, glede isplate očinstva njegovoj kćeri Katarini	377.	1916. XVIII. (Sv. I.)	318
42.	Novak Milan dr. (1)	Regulacija lukna u županiji požeškoj godine 1769.	378.	1900. II.	27
43.	Parić, Josip (1)	Dva latinska rukopisa od g. 1698. u knjižnici grofa Rudolfa Normana Ehrenfelskoga u Valpovu	379.	1900. II.	247
44.	Pinter, Robert (1)	Književnost (Referat)	380.	1900. II.	127
45.	Preradović, pl. Dušan (1)	Rukopisni brodarski atlas kr. zemaljskog arkiva u Zagrebu	381.	1912. XIV.	78
46.	Prohaska, Dragutin (1)	Kako se u Njemačkoj dojmio otpor nadbiskupa spljetskoga Markantuna Dominisa protiv papinske svemoći (1603. - 1624.)	382.	1912. XIV.	285
47.	Radić, Franjo (1)	Jedan prilog k povjesti Židova u Dalmaciji	383.	1906. VIII.	209
48.	Schneider, Artur dr. (1)	Prilozi za život i književni rad Pavla Rittera Vitezovića	384.	1904. VI.	114
49.	Schwarz, Gavro dr.	Prilozi k povjesti Židova u Hrvatskoj u XVIII. stoljeću	385.	1901. III.	185

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
	(6)				
		Prilozi k povjesti Židova u Hrvatskoj	386.	1902. IV.	189
		Prilozi k povjesti Židova u Hrvatskoj. Iz starina zagre bačke općine (1806. - 1845.)	387.	1903. V.	89
		Prilozi k povjesti Židova u Hrvatskoj. Krvna osvada i drugi podaci	388.	1908 X., 1902. IV.	36, 209, 128
		Židovi u Krajini	389.	1902. IV.	128
50.	Segher, M. (1)	Književnost (Referat)	390.	1899. I.	64, 278
51.	Silović, Slade (1)	Franjevačka ljekarna u Dubrovniku. (Sa tri slike)	391.	1913 XV. (Sv. I)	292
52.	Sporčić, Mirko (4)	Dvije izvorne povelje bana Pavla od plemena Subić	392.	1899. I.	58
		Recept XIV. vieka proti kugi	393.	1899. I.	63
		Prilog povjesti školstva u Draganiću	394.	1899. I.	201
		Izorno pismo cara Josipa II. iz Gline godine 1788.	395.	1899. I.	62
53.	Srkulj, Stjepan dr. (3)	Uredjenje medja po karlovačkom i požarevačkom miru	396.	1907. IX.	24
		Sa historičkoga kongresa 1900.	397.	1902.	80

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				IV.	
		Stečevine kr. zem. arkiva tečajem god. 1899.	398.	1900. II.	121
54.	Strohal, Ivan (1)	Don Frane Bulić i dr. Ivan Bervaldi: Kronotaksa solinskih biskupa uz dodatak kronotaksa spljetskih nadbiskupa	399.	1913 XV. (Sv. I.)	240
55.	Strohal, Rudolf (24)	Nekoliko starih listina iz Karlovačkog kotara	400.	1907. IX.	148
		Stare pjesme o buni Petra grofa Zrinskoga i Franje Krste Frankopana	401.	1909. XI.	100
		Zapisnici notara dobrinjskih od god. 1603. – 1641.	402.	1910. XII.	107
		Nekoliko neštampanih glagolskih listina	403.	1910. XII.	61
		Zapisnici vrbničkoga notara iz god. 1644. i 1645.	404.	1910. XII.	147
		Glagolski spomenici u kr. zemaljskom arkivu	405.	1910. XII.	197
		Kako je g. dr. Gjuro Šurmin prepisao glagolske listine	406.	1910. XII.	128
		Kada je napisan rukopis vinodolskoga zakona, što ga mi danas imademo i koji se čuva u kr. sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu?	407.	1910. XII.	239
		Glagolska kronika fra Šimuna Klimantovića	408.	1910. XII.	210
		Neke glagolske dosada neštampane listine	409.	1910. XII.	15
		Jedan glagolski natpis iz godine 1321.	410.	1910.	61

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				XII..	
		Jedan prilog iz starije glagolske hrvatske knjige o vraćanju i bajanju	411.	1910. XII.	279
		Nekoliko riječi o glagolskoj notarnoj knjizi (protokolu) Gržana Valjkovića	412.	1912. XIV.	178
		Glagolski zapisnici, koji se tiču franjevačkoga samostana sv. Marije na Glavotoku na otoku Krku	413.	1912. XIV.	117
		Kojim su pismom pisala sveta braća Ćiril i Metod	414.	1912. XIV.	114
		Prinosi za datiranje vremena u hrvatskim glagolskim spomenicima	415.	1913. XV. (Sv. I.)	245
		Životopis sv. Jerolima iz hrvatske glagolske knjige	416.	1913. XV. (Sv. I.)	150
		Nekoliko ćirilskih isprava o dopisivanju turskih begova sa hrvatskim komandantima	417..	1914. XVI.	45
		Odluke veprinačkog suda od god. 1589. - 1591.	418.	1916. XVI.	117
		Jedna matica krštenih glagolicom pisana iz Vrhovaca kraj Krašića	419.	1916. XVI.	209
		Tri stare hrvatske isprave iz Rijeke	420.	1915. XVII. (Sv. I. i II)	108
		Prvi književni jezik u Hrvata	421.	XVII. 1915.	260

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				XVII. (Sv. I. i II)	
		Patareni i hrvatska glagolska knjiga	422.	1915. XVII. (Sv. I. i II)	448
		Popis desetine iz god. 1518. na vlastelinstvima Bosiljevo i Ribnik	423.	1915. XVII. (Sv. I. i II)	300
		Odluke veprinačkoga suda iz godine 1598. i 1599.	424.	1917. XIX. (Sv. I. i II.)	78
56.	Szabó, Gjuro (1)	Samostan cistercita u Zagrebu. Sa šest tablica.	425.	1911. XIII.	238
57.	Šaban, Fr. (1)	Nekoji neobjelodanjeni sredovjeki i novovjeki nadpisi	426.	1917. XIX. (Sv. I. i II.)	48
58.	Šegvić, Kerubin (3)	Na čemu se je osnivaio primat spljetske crkve	427.	1902. IV.	234
		Prilog za povjest falsifikata u Damaciji. Patvorena fundacionalna isprava u Kaštel Kambelovcu kod Spljeta	428.	1902. IV.	56
		Poljud. Riznica domaće umjetnosti. (Sa 10 slika).	429.	1914. XVI.	1

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
59.	Šišić, pl. Ferdo dr. (19)	Iz arkiva u Željeznom	430.	1905. VII.	137
		Iz arkiva u Körmenu	431.	1905. VII.	209
		Itinerari vladaoca hrvatskih i ugarsko hrvatskih od najstarijih vremena do Bele IV.	432.	1903. V.	42
		Itinerarij Karla I. (1301. – 1342.)	433.	1902. IV.	131
		Lažne, krivo određene i nikako neodređene izprave za hrv. Povjest (1102. – 1400.)	434.	1903. V.	220
		Studije iz historije anžuvinske dinastije	435.	1901. III.	6
		Ljetopis Pavla Pavlovića patricija zadarskoga	436.	1904. VI.	1
		O Bartolu knezu modruškomu. Prilog genealogiji krčkih	437.	1899. I.	156
		Jedno važno pismo Ižote Frankopanke udate Perényi	438.	1902. IV.	136
		Dvije izprave bečkoga komorskoga arkiva	439.	1903. V.	247
		Notationes rerum memorabilium	440.	1903. V.	236
		Hrvati na bečkom sveučilištu od god. 1453. - 1630.	441.	1903. V.	161
		Zanimljiv podatak za školovanje u XVI. vieku	442.	1903. V.	251
		Dvije isprave o Petru Berislaviću	443.	1904.	135

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				VI.	
		Važan prilog za povjest ugarsko-bosanskih ratova	444.	1904. VI.	135
		Književnost. Referat za godine 1900., 1901. i 1902.	445.	1902. IV.	272
		Književnost za god. 1901., 1902., i 1903.	446.	1903. V.	189, 254
		Književnost za god. 1903. i 1904. (Referat)	447.	1904. VI.	141
		Iz arkiva hercega Batthyányja u Körmendu	448.	1911. XIII.	220
		Iz arkiva hercega Batthyányja u Körmendu	449.	1912. XIV.	43
60.	Šufflay, pl. Milan dr. (4)	Iz arkiva ugarskoga narodnoga muzeja	450.	1906. VIII., 1907. IX.	153, 213, 18
		Pseudobrocardus. Rehabilitacija važnog izvora za povijest Balkana u prvoj polovini XIV. vijeka	451.	1911. XIII.	142
		Die Kirchenzustände im vortürkischen Albanien. Die orthodoxe Durchbruchszone im katholischen Damme	452.	1916. XVII. (Sv. I. i II.)	1
		Politische Schicksale des Themas Dyrrhachion	453.	1916. XVII. (Sv. I. i II.)	273

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
61.	Šurmin, Gj. dr. (3)	Iz Gajevih vremena	454.	1904. VI.	176
		Dnevnik Antuna Vakanovića	455.	1903. V.	252
		Jedan prilog za noviju povjest Bosne	456.	1905. VII.	279
62.	Tkalčić, Ivan (4)	Historijski podatci za vjekopis i djelovanje sv. Augustina Kazotija, biskupa Zagrebačkoga	457.	1899. I.	73
		Osnutak župe sv. Klare u Zaprudju godine 1366.	458.	1899. I.	53
		Urbar bivšega hrvatskoga pavlinskoga samostana u Strezi	459.	1903. V.	202
		Prinos k progonu vještica u Hrvatskoj	460.	1904. VI.	78
63.	Uredništvo	Nekrolog (Tkalčić Ivan)	461.	1905. VII.	277
64.	Tomašić, pl. Nikola dr. (2)	Temelji državnoga prava hrvatskoga kraljevstva. I., Hrvati dižu kuću ugarskih Arpadovića ugovorom na prijestolje hrvatsko-dalmatinskoga kraljevstva. Tragovi temeljnoga ugovora.	462.	1910. XI. Posebno izdanje	1-175
		Život i djela cara Konstantina VII. Porfirogenita	463.	1918. XX. (Sv. I. i II)	1
65.	Urlić, Šime (1)	Brat zamijenio brata u turskom sužanjstvu	464.	1913. XV.	215

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				(Sv. I.)	
66.	Vanino, Miroslav S. J. (5)	Revizija ugarskoga- ustava za Leopolda I. i njegovih nasljednika	465.	1915. XVII. (Sv. I. i II.)	223
		Izvornik oporuke grofa Nikole Frankapana Tržačkoga od 4. rujna 1634. sa potvrdom Ferdinanda II.	466.	1915. XVII. (Sv. I. i II.)	351
		Dva priloga povijesti Isusovačkog kolegija i gimnazije u Varaždinu	467.	1917. XIX. (Sv. I. i II.)	124
		Prilog hrvatskoj pragmatičkoj sankciji	468.	XIX. 1917. XIX. (Sv. I. i II.)	133
		Hrvatsko pismo bana Nikole Frankopana Tomi Apaleniću, velikom sucu županije zagrebačke	469.	1917. XIX. (Sv. I. i II.).	165
67.	Wertner, Mavro dr. (12)	Itinerar kralja Ljudevita I.	470.	1903. V.	115
		Dodatci k itineraru kralja Ljudevita I.	471.	1905. VII.	70
		Turteu	472.	1905.	279

Red. br. autora	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				VII.	
		Dodatci k itinerariju kralja Karla I.	473.	1902. IV.	270
		Neuere Nachträge zum Itinerar der Könige Karl I. und Ludwig I.	474.	1907. IX.	108
		Itinerarij kraljeva Stefana V. Ladislava IV. i njihovih dostojanstvenika	475.	1902. IV.	213
		Izpravci k itineraru Stjepana V. i Ladislava IV.	476.	1903. V.	172
		Prinosi k poznavanju hrvatskih banova od g. 1105. - 1225.	477.	1901. III.	16
		Saracen „Heyza“ i njegova obitelj	478.	1900. II.	193
		Do sada nepoznata hrvatsko-šlezka bračna sveza. Prilog k povjesti plemena Šubić	479.	1901. III.	207
		Ban Ivan Čuz i njegova obitelj	480.	1905. VII.	46
		Glossen zu zwei kroatischen Urkunden	481.	1902. IV.	96
		Beiträge zur bosnischen Genealogie	482.	1906. VIII.	235

Ukupan broj članaka u razdoblju od 1899. do 1920. godine jest 480³⁹⁵ s ukupno 67 objavljenih autora. Jezici objavljivanja jesu hrvatski, njemački i latinski. Najproduktivniji autor, s najviše objava u povijesti časopisa *Arhivski vjesnik* (ukupno 79) bio je Emilij

³⁹⁵ Tablica 5. završava s ukupnim brojem radova 480, umjesto prikazana 482, jer je riječ o dvama koautorskim radovima koja se ponavljaju u poljima autora s navedenim fusnotama, a to su: Barbarić, M. , Karácsonyi, J. (1917). *Još nešta o relikvijama sv. Ivana Kapistrana* te Deželić, V., Laszowski, E. (1917). *Prilozi k ratnoj povijesti Hrvata*. Vjesnik kraljevskog hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva. Zagreb. URL: https://library.hungaricana.hu/en/view/CroatianStateArchives_AV_I_19_1917/?pg=0&layout=s (4. 1. 2020.)

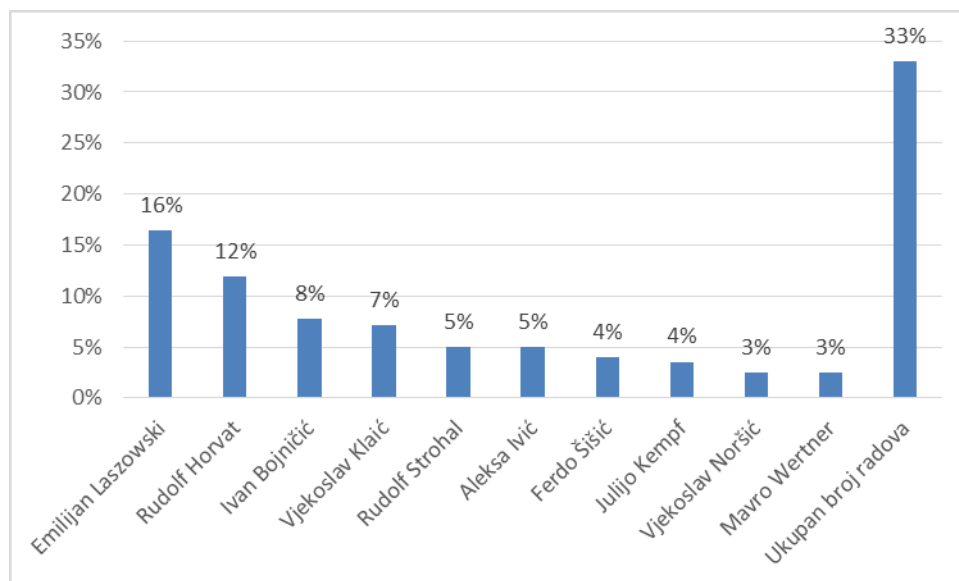
Laszowski, hrvatski povjesničar i arhivist, što upućuje na to da se s udjelom od 25 % (grafikon 1.) objavljenog teksta, upravo ističu članci Laszowskog, u ovom, najdužem razdoblju uredničke politike Ivana Bojničića koje je trajalo 21 godinu.

Tablica 6. Najproduktivniji autori u razdoblju od 1899. do 1920. godine

Najproduktivniji autori		Broj objava po autoru
1.	Emilij Laszowski ³⁹⁶	79
2.	Rudolf Horvat	57
3.	Ivan Bojničić	37
4.	Vjekoslav Klaić	34
5.	Rudolf Strohal	24
6.	Aleksa Ivić	24
7.	Ferdo Šišić	19
8.	Julijo Kempf	17
9.	Vjekoslav Noršić	12
10.	Mavro Wertner	12
Ukupan broj radova najproduktivnijih autora jest 315.		

Prema podacima iz tablice 6., vidljiv je vrlo velik broj objavljenih članaka koje je objavio relativno mali broj autora, što i nije neočekivano, jer je ovo najduže razdoblje u povijesti jedne uredničke politike u časopisu *Arhivski vjesnik*. Izraženo u postotcima za 10 najproduktivnijih autora, prosjek autorske produktivnosti u razdoblju od 1899. do 1920. godine iznosi 7,2 % članaka po autoru.

³⁹⁶ Autori su razvrstani redom prema količini udjela/postotka objavljenih radova u cjelokupnom tekstu.

Grafikon 1. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 1899. do 1920. godine

Nakon Emilija Laszowskog slijede autori: Rudolf Horvat s ukupno objavljenih 12 %, Ivan Bojničić s 8 %, Vjekoslav Klaić sa 7 %, Rudolf Strohal i Aleksa Ivić s 5 %, Ferdo Šišić sa 4 %, Julijo Kempf s 4 % te Vjekoslav Noršić i Mavro Wertner s po 3 %. U skladu s podacima iz tablice 3., važno je napomenuti³⁹⁷ da je 1910. godine izašlo posebno izdanje *Arhivskog vjesnika* s naslovom: „Temelji državnoga prava hrvatskoga kraljevstva. I., Hrvati dižu kuću ugarskih Arpadovića ugovorom na prijestolje hrvatsko-dalmatinskoga kraljevstva. Tragovi temeljnoga ugovora“ autora Nikole Tomašića.

³⁹⁷ Vidjeti bilješku 389.

6.1.2. Urednička politika u razdoblju od 1925. do 1939. godine

U nastavku je dan detaljan tablični pregled članaka i autora u razdoblju od 1925. do 1939. godine u vrijeme uredničke politike Emilija Laszowskog (tablica 7.). U to vrijeme 27 autora objavilo je 93 rada.

Tablica 7. Pregled ukupnog broja članaka i autora u vrijeme uredničke politike Emilija Laszowskog od 1925. do 1939. godine

Red. br.	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
1.	Barone, Nikola (1)	Paleografia latina, Diplomatica e Nozioni di scienze ausiliarie (Josip Nagy)	1.	1925. I.	205
2.	Beuc, I. (1)	Kojim pravom postaje Marija Terezija hrvatskim kraljem	2.	1939. VIII.	61
3.	Bojničić Kninski, pl. Ivan dr. (2)	Hrvatski misionar XVII. vijeka	3.	1925. I.	97
		In memoriam, biografija	4.	1926. II.	1
4.	Bučar, Franjo dr. (5)	Tradicija o pogibiji Nikole Zrinskoga u Medjmurju	5.	1937. VII.	180
		Osvrt na najnoviju protestantsku literaturu u Jugoslaviji	6.	1937. VII.	181
		Profesor Johann Loserth	7.	1937. VII.	187
		Hrvatske knjige iz doba reformacije u javnim knjižnicama Jugoslavije	8.	1939. VIII.	183
		Osvrt na najnoviju literaturu o protestantizmu u Jugoslaviji	9.	1939. VIII.	191
5.	Deželić,	Slovenci i hrvatski sabor god. 1848.	10.	1925.	199

Red. br.	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
	Velimir dr. (2)			I	
		<i>Bibliografija književnog rada Emilija Laszowskog (1899. – 1929.), uredio dr. Velimir Deželić st., prilog Vjesniku kr. Državnog arhiva“ sv. IV. (1929.)</i> ³⁹⁸	11.	1929. IV.	1
6.	Filić, Krešimir prof. (2)	Inventar varaždinske tvrđje iz godine 1584.	12.	1937. VII.	70
		Vjenčanje Tome Erdödiya s Marijom Ungnadovom	13.	1939. VIII.	42
7.	Gruber, Dane dr. (2)	Nekoja pitanja iz starije hrvatske povijesti XI. i XII. stolj.	14.	1925. I.	157
		<i>i Spinčić, Vjekoslav: Povijest Istre i Narodni preporod u Istri</i> ³⁹⁹	15.	1925. I.	202
8.	Hellberger, Richard (1)	Allgemeine Urkundenlehre für Deutschland und Italien (Josip Nagy)	16.	1925. I.	207
9.	Horvat, pl. Karlo dr. (1)	Novi historijski prilozi za povjest Albanije iz rimskih arkiva	17.	1937. VII.	42
10.	Horvat, Rudolf dr. (3)	Iz hrvatske kulturne prošlosti	18.	1926. II.	209
		Kajkavska oporuka Katarine Cvetušić, bake Baltazara Krčelića	19.	1926. II.	213
		Virovitička župa u XVIII. stoljeću	20.	1937. VII.	168

³⁹⁸ Vidi i pod Laszowski.

³⁹⁹ Vidi i pod Spinčić.

Red. br.	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
11.	Hrnčić, Fran dr. (1)	Urbar pavlinskog samostana u Strezi iz g. 1477.	21.	1939. VIII.	169
12.	Ivančan, Ljudevit dr. (1)	Stanovi zagrebačkih kanonika	22.	1931. V.	163
13.	Ivić, Aleksa dr. (1)	Prilozi za proučavanje urote grofa Petra Zrinskoga	23.	1939. VIII.	139
14.	Karlić, Petar (2)	Hrvatski kralj Dimitrija Zvonimir	24.	1928. III.	138
		Od smrti posljednjega Trpimirovića Stjepana II. do ugovora na Dravi 1102.	25.	1931. V.	118
15.	Klaić, Vjekoslav (5)	Hrvatsko pleme Kreščić ili Kriščić	26.	1925. I.	46
		Borba za hrvatske prekosavske krajeve i njihova reinkorporacija 1814. - 1822.	27.	1926. II.	115
		Hrvatska pjesma prigodom reinkorporacije prekosavskih krajeva god. 1822.	28.	1926. II.	137
		Prilozi za historiju hrvatskoga državnoga prava	29.	1928. III.	112
		Požar grada Zagreba 25. lipnja 1674.	30.	1928. III.	199
16.	Laszowski, pl. Emilij (33)	Franjevački samostan u Jastrebarskom	31.	1925. I.	115
		Porodica Ledenicki od Ledenica	32.	1925. I.	105

Red. br.	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Obrazloženje smrtne osude Franje baruna Trenka g. 1748.	33.	1925. I.	196
		Hrvatska plemenska općina Cvetkovići	34.	1926. II.	13
		Iz arhiva trgovišta Jastrebarskoga	35.	1926. II.	157
		Odredba od g. 1448., da se poruši kašteo u Rači	36.	1926. II.	208
		Hrvatska plemenska općina Cvetkovići. II. Prilozi (nastavak)	37.	1928. III.	71
		Opis podsade i obrane Petrinje god. 1596. od savremenika Nikole Stepanića Selničkoga (Zelniczy) i Stjepana Medaka	38.	1928. III.	164
		Dvije listine za povijest Vinice kod Varaždina	39.	1928. III.	190
		<i>Bibliografija književnog rada Emilija Laszowskog (1899. – 1929.), uredio dr. Velimir Deželić st., prilog Vjesniku kr. Državnog arhiva“ sv. IV. (1929.)⁴⁰⁰</i>	40.	1929. IV.	1
		Hrvatska plemenska općina Cvetkovići. IV. Prilozi	41.	1931. V.	5
		Prinos historiji bosanskih porodica. Pripadnici roda „Divjak“	42.	1937. VII.	27
		Itinerarij nekog hrvatskog plemića iz godine 1673.	43.	1937. VII.	61
		Adam grof Zrinski	44.	1937. VII.	79

⁴⁰⁰ Vidi pod Deželić.

Red. br.	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Plemstvo braće Marka, Pavla i Desena iz Lomnice g. 1317.	45.	1937. VII.	150
		Prilog historiji hrvatskih porodica Martinuševića, Utješenovića, Mišljenovića i njihovih srodnika	46.	1937. VII.	153
		Kako su Ivančici u Dvorjanima postali „plemići“ bana Petra Erdöda	47.	1937. VII.	157
		Prilog povijesti Zrinsko-Frankopanske urote g. 1670.	48.	1937. VII.	160
		K životopisu Tome Erdöda	49.	1937. VII.	163
		Juraj Klasnić opisuje tegobe hrvatskih vojnika u Saskoj g. 1680.	50.	1937. VII.	163
		„Ordonanc“ kojim se g. 1717. određuje progon razbojnika na Krajini	51.	1937. VII.	164
		Prilog povijesti progona vještica u Hrvatskoj	52.	1937. VII.	166
		Mapiranje slavonske i banske Krajine g. 1769	53.	1937. VII.	179
		Nekoliko glagolskih isprava	54.	1939. VIII.	27
		Prilozi spomenicima o progonu vještica u Hrvatskoj	55.	1939. VIII.	47
		Dva priloga o turskim osvajanjima u Slavoniji g. 1553.	56.	1939. VIII.	122
		Prilog spomenicima o hrvatskoj gardi na saksonskom dvoru u Drezdenu	57.	1939. VIII.	131
		Epitafij Adamu grofu Zrinskomu	58.	1939.	142

Red. br.	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
				VIII.	
		Dva priloga k spomenicima hrvat. sabora	59.	1938. VIII.	186
		Gradnje Urbana Ulricha, Varaždince na varaždinskoj tvrđinji g. 1602.	60.	1939. VIII.	187
		Odgajanje svećenika namijenjenih Uskocima i Vlasima (g. 1626.)	61.	1939. VIII.	187
		Prilog historiji protestantizma u Hrvatskoj	62.	1939. VIII.	188
		Radovi zidarskoga majstora Antuna Macieto g. 1658.	63.	1939. VIII.	189
17.	Matijević, Ante O. dr. (1)	O nekim poveljama pogrešno datiranim i Smičiklaosvom zborniku	64.	1937. VII.	11
18.	Milošević, Ante (1)	Statistika brodova u Boki Kotorskoj god. 1809.	65.	1925. I.	197
19.	Nagy, Josip dr. (14)	Arhivski ugovori I. - III.	66.	1925. I.	1
		Diplomatičko-paleografske studije I. - II.	67.	1925. I.	17
		Nacrt latinske paleografije	68.	1925. I.	201
		Dvije publikacije prigodom hiljadugodišnjice Hrvatskoga Kraljevstva. (Znameniti i Zaslužni Hrvati. - Josip Nagy, Monumenta Diplomatica I.)	69.	1925. I.	201

Red. br.	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Arhivski ugovori IV. – VIII.	70.	1926. II.	82
		Diplomatičko-paleografske studije II.	71.	1926. II.	145
		Manuel de paléographie latine et française. Par Maurice Prou	72.	1926. II.	216
		Ludwig Bittner, Die Lehre von den völkerrechtlichen Vertragsurkunden	73.	1926. II.	218
		Alessandro Selem, Tommaso Arcidiacono e la storia medioevale di Spalato. Zara 1926. str. 49	74.	1926. II.	220
		Diplomatičko-paleograf. studije. (Nastavak) II. Isprave iz dobe hrvatske narodne dinastije	75.	1928. III.	173
		Statut i Reformacije otoka Brača sa zakonima, povlasticama i listovima duždeva za bračku općinu i izvacima iz Ciccarellijeve knjige: »Osservazioni sull' isola della Brazza». Priredio za tisak uvodom i tumačem popratio Dr. Karlo Kadlec, sveučilišni profesor u Pragu, dopisni član Jugoslavenske Akademije znanosti i umjetnosti. — Statutum et Reformationes insulae Brachiae cum legibus, privilegiis, gratiis et indultis ducalibus pro Communitate Brachiensi nec non cum partibus electis ex libro Ciccarelli „Osservazioni sulP isola della	76.	1928. III.	

Red. br.	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
		Brazza“. Sumptibus Academiae scientiarum et artium Slavorum meridionalium. (Monumenta historico-juridica Slavorum meridionalium volumen XI). Zagreb, 1926. str. XXI, 399			
		Luigi Schiaparelli, Avviamento alio studio delle abbreviature latine nel Medioevo. Firenze. Leo S. Olschki, 1926. 99 str. i 4 tabl.	77.	1928. III.	202
		Diplomatičko-paleografske studije (Nastavak). Isprave iz doba hrvatske narodne dinastije	78.	1937. VII.	1
		Hrvatske kneževske isprave u svijetlu dosadanje nauke	79.	1939. VIII.	1
20.	Noršić, Vjekoslav (2)	Regesta arkiva obitelji pl. Bedeković-Komorski 1267. – 1600.	80.	1931. V.	143
		Genealoški podatci o plemićkim porodicama iz matica župe Brdovec	81.	1939. VIII.	145
21.	Pivec, Melitta dr. (1)	Spomenica o gospodarskom položaju Dalmacije	82.	1926. II.	171
22.	Schiaparelli Luigi (1)	La scrittura lattina nell'eta romana (Josip Nagy)	83.	1925. I.	204
23.	Schmidt, Rudolf, dr. (1)	Podaci o Adamu grofu Zrinskomu iz austrijskog ratnog arkiva	84.	1937. VII.	102
24.	Strohal,	Još nekoliko hrvatskih glagolskih isprava	85.	1926.	178

Red. br.	Autor	Naslov	Red. br. članka/naslova	Godina i broj izdanja	Poč. br. str.
	Rudlof (6)			II.	
		Jedan odlomak iz matice vjenčanih iz grada Rijeke	86.	1928. III.	195
		Jedan prilog za povijest svećenstva arcidjakonata goričkog iz god. 1592.	87.	1928. III.	196
		Prilog za povijest progona vještica u Hrvatskoj	88.	1928. III.	200
		Vivodinske isprave (Svršetak)	89.	1937. VII.	102
		Hrvatski jezik u čabarskom kotaru od g. 1570. – 1635.	90.	1937. VII.	161
25.	Spinčić, Vjekoslav (1)	<i>i Gruber Dane dr.: Povijest Istre i Narodni preporod u Istri</i> ⁴⁰¹	91.	1925. I.	202
26.	Šegvić, Kerubin prof. (1)	Obrana Klisa i zasluge Splitsanina Tome Crnica (Nigra) u pismu Klementa VII. God. 1525.	92.	1937. VII.	35
27.	Tomašić, pl. Nikola dr. (2)	Constantini Imp. Porphyrogeniti de administrando imperio liber (nastavak i svršetak, uredio E. Laszowski)	93.	1928. III.	1
		Vrhovničko pravo kovanja novca u vrijeme sklopljene unije u Ugarskom	94.	1939. VIII.	22
28.	Traube, Ludwig (2)	Vorlesungen und Abhandlungen (Josip Nagy)	95.	1925. I.	203

U vrijeme uredničke politike Emilija Laszowskog ukupan broj članaka u razdoblju od 1925. do 1939. godine jest 93⁴⁰² s ukupno 28 objavljenih autora stoga prosjek autorske

⁴⁰¹ Vidi i pod Gruber.

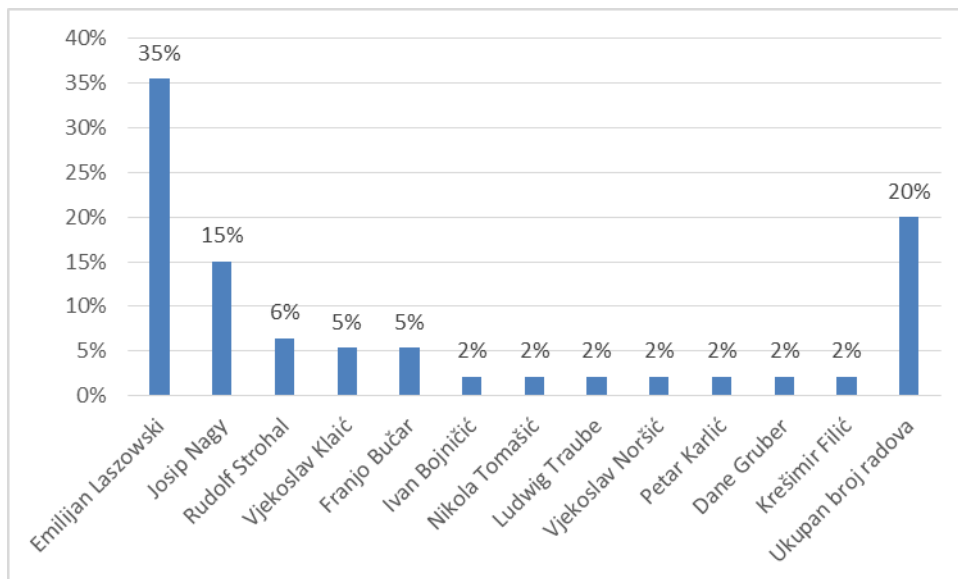
produktivnosti iznosi 3,4% članka po autoru. Jezici objavljivanja jesu hrvatski, njemački, latinski, francuski i talijanski.

Tablica 8. Najproduktivniji autori u razdoblju od 1925. do 1939. godine

Najproduktivniji autori		Broj objava po autoru
1.	Emilij Laszowski	33
2.	Josip Nagy	14
3.	Rudolf Strohal	6
4.	Vjekoslav Klaić	5
5.	Franjo Bučar	5
6.	Ivan Bojničić	2
7.	Nikola Tomašić	2
8.	Ludwig Traube	2
9.	Vjekoslav Noršić	2
10.	Petar Karlić	2
11.	Dane Gruber	2
12.	Krešimir Filić	2
Ukupan broj radova najproduktivnijih autora jest 27.		

Prema podacima iz tablice 8., od 12 najproduktivnijih autora, s kudikamo najviše članaka, ponovno se izdvaja Laszowski s ukupno 33 objavljena članka, što upućuje na to da su u ovom četrnaestogodišnjem razdoblju s udjelom od 35 % u cjelokupnom tekstu zastupljeni upravo članci autora Laszowskog. Nakon njega slijede Josip Nagy s ukupno objavljenih 15 %, Rudolf Strohal sa 6 %, Vjekoslav Klaić i Franjo Bučar sa 5 % te Ivan Bojničić, Nikola Tomašić, Ludwig Traube Vjekolsav Noršić, Petar Karlić, Vjekoslav, Dane Gruber i Krešimir Filić s po 2 % (grafikon 2.).

⁴⁰² Tablica 7. završava ukupnim brojem radova 93, umjesto prikazanih 95, jer je riječ o dvama koautorskim radovima koja se ponavljaju u poljima autora s navedenim fusnotama, a to su: Deželić, V., Laszowski, E. (1929). *Bibliografija književnog rada Emilija Laszowskog (1899. – 1929.)*. Uredio Velimir Deželić kao prilog Vjesniku kr. Državnog arhiva u Zagrebu. URL: https://library.hungaricana.hu/en/view/CroatianStateArchives_AV_II_04_1929/?pg=4&layout=s (4. 1. 2020.) te Gruber, D., Spinčić, V. (1925). *Povijest Istre i Narodni preporod u Istri*. Vjesnik kr. Državnog arhiva u Zagrebu. URL: https://library.hungaricana.hu/en/view/CroatianStateArchives_AV_II_01_1925/?pg=0&layout=s (4. 1. 2020.)

Grafikon 2. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 1925. do 1939. godine

6.1.3. Urednička politika u 1941. godini

U nastavku je dan detaljan tablični pregled članaka i autora u 1941. godini u vrijeme uredničke politike Josipa Nagya (tablica 9.). U to vrijeme 12 autora objavilo je 15 radova.

Tablica 9. Pregled ukupnog broja članaka i autora u vrijeme uredničke politike Josipa Nagya u 1941. godini

Red. br.	Autor	Naslov	Redni br. članka/naslova	Godina Izdanje	Poč. br. str.
1.	Battelli, Giulio (1)	Lezioni dipaleografia. II ed. Citta del Vaticano 1939. (J. Nagy)	1.	1941. IX., X.	161
2.	Bučar, Franjo dr. (2)	Osvrt na najnoviju literaturu o protestantizmu u Hrvatskoj	2.	1941. IX., X.	167
		Računi o dohodcima i troškovima za hrvatsku protestantsku tiskaru u Urachu-Tübingenu u godinama 1563. do 1564.	3.	1941. IX., X.	176
3.	Draganović, St. Krunoslav (1)	Massenübertritte von Katholiken zur „Orthodoxie“ im kroatischen Sprachgebiet zur Zeit der Türkenherrschaft. Roma 1937. (Jos. Buturac)	4.	1941. IX., X.	166
4.	Filić, Krešimir prof. (1)	Oporuka Jalžice Lenard iz god. 1737. i računi Martina Pavića o njezinu izvršenju	5.	1941. IX., X.	85
5.	Fisković, Cv. (1)	Oporuka i kodicil Ivana Lučića	6.	1941. IX., X.	59
6.	Hrnčić, Fran dr. (1)	Borba između Kaptola i Gradske općine u Zagrebu za ubiranje sajamskih i tržnih pristojbi u srednjem vijeku	7.	1941. IX., X.	29
7.	Ivić, Aleksa	Kako su kneza Metternicha izviestili o	8.	1941.	172

Red. br.	Autor	Naslov	Redni br. članka/naslova	Godina Izdanje	Poč. br. str.
	dr. (1)	srpanjskom krvoproliću na Markovom trgu 1845.		IX., X.	
8.	Laszowski, pl. Emil ⁴⁰³ (2)	Emil pl. Laszowski kao ravnatelj Državnog Arhiva 1925. - 1939.	9.	1941. IX., X.	1
		Pabirci iz obiteljskih arhiva Sermage i Josipović	10.	1941. IX., X.	115
9.	Nagy, Josip dr. (2)	Hrvatske kneževske isprave u svijetlu dosadanje nauke. II. O njihovim diplomatičkim oznakama	11.	1941. IX., X.	5
		Obticao dubrovačkoga novca u Hrvatskoj	12.	1941. IX., X.	169
10.	Nežić, Carolus dr. (1)	De pravoslaviv lugoslaviv saeculi XVII. ad catholicam fidem reversis necnon eorum conceptu Romanae Ecclesiae. Romae 1940. (Jos. Buturac)	13.	1941. IX., X.	166
11.	Ravlić, J.(1)	Zašto je Luka Botić s drugovima bio otjeran iz teologije?	14.	1941. IX., X.	115
12.	Vogt, K. (1)	Die Burg in Böhmen bis zum Ende des zwölften Jahrhunderts. Reichenberg-Leipzig 1938. (Lj. Hauptmann)	15.	1941. IX., X.	163

U vrijeme jednogodišnje uredničke politike Josipa Nagya ukupan broj članaka u 1941. godini je 15 s ukupno 12 objavljenih autora te prosjek autorske produktivnosti iznosi 1,3 % članaka po autoru. Jezici objavljivanja jesu hrvatski, njemački, latinski i talijanski. Prema

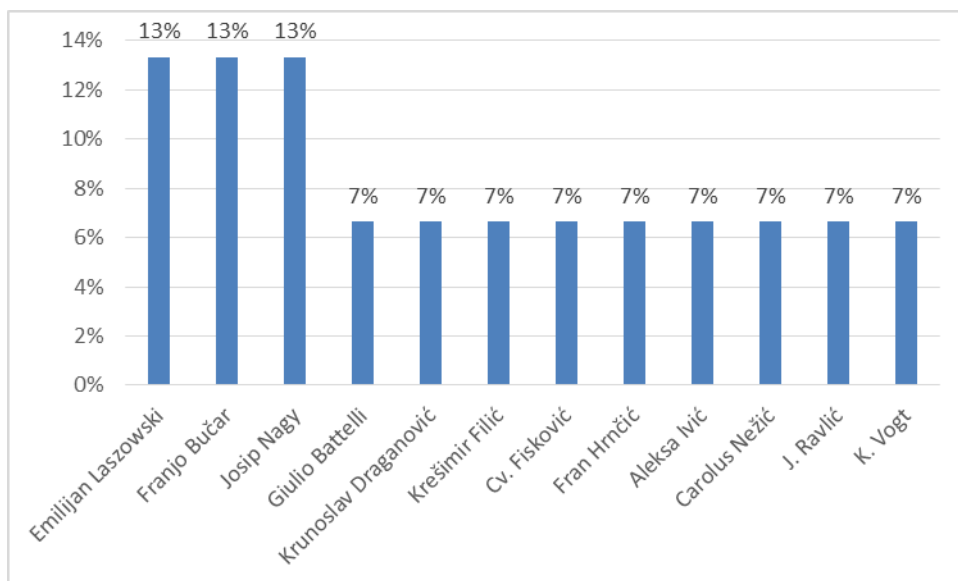
⁴⁰³ 1899. – 1920. u vrijeme uredničke politika Ivana pl. Bojničića Kninskog i 1925. - 1939. u vrijeme uredničke politike Emilija Laszowskog, ime Laszowskog je bilo Emillijan. Dok je po prvi puta 1941. godine u vrijeme uredničke politike Josipa Nagya, ime Laszowskog izmjenjeno u Emil. Zbog autentičnosti ovog rada ime Laszowskog u tablicama i grafikonima pisano je uvijek onako kako je u određenom razdoblju bilo naznačeno, što dovodi u pitanje konzistentnost navoda i činjenica u časopisu. Ova promjena imena iz Emiljan u Emil potomo u Emilij nigdje u tekstu časopisa nije bila eksplicitno dodatno objašnjena.

podacima iz tablice 10., od svih 12 objavljenih autora, nijedan autor posebno se ne ističe objavama.

Tablica 10. Svi autori u 1941. godini

Svi autori		Broj objava po autoru
1.	Giulio Battelli	1
2.	Franjo Bučar	2
3.	Krunoslav Draganović	1
4.	Krešimir Filić	1
5.	Cv.Fisković	1
6.	Fran Hrnčić	1
7.	Aleksa Ivić	1
8.	Emilij Laszowski	2
9.	Josip Nagy	2
10.	Carolus Nežić	1
11.	J. Ravlić	1
12.	K. Vogt	1
Ukupan broj radova od ukupno svih 12 autora jest 15.		

Bučar, Laszowski i Nagy zauzimaju 39 % ukupnog teksta. Nakon njih slijede s jednakim brojem objava, od jednog članka: Battelli, Draganović, Filić, Fisković, Hrnčić, Ivić, Nežić, Ravlić i Vogt, što upućuje na to da je svaki autor upotpunio 7 % preostalog teksta u izdanju. (grafikon 3.).

Grafikon 3. Udio najproduktivnijih autora u 1941. godini

6.1.4. Urednička politika u 1945. godini

U nastavku je dan detaljan tablični pregled članaka i autora u 1945. godini u vrijeme uredničke politike Josipa Matasovića (tablica 11.). U to vrijeme devet je autora objavilo devet radova.

Tablica 11. Pregled ukupnog broja članaka i autora u vrijeme uredničke politike Josipa Matasovića u 1945. godini

Red. br.	Autor	Naslov	Redni broj članka	Godina Izdanje	Poč. br. str.
1.	Božičević, Juraj (1)	O nacrtima starog frankopanskog grada u Ogulinu	1.	1945. XI.	121
2.	Buturac, Josip (1)	Kaptolski arhiv u Zagrebu	2.	1945. XI.	159
3.	Dabinović, Antun dr.(1)	Kako je došlo do otvorenja slavonskog sabora godine 1273.	3.	1945. XI.	93
4.	Filić, Krešimir (1)	Xenodochiumvel domus hospitalis liberae ac regiae civitatis varasdinensis	4.	1945. XI.	165
5.	Noršić, Vjekoslav (1)	Genealoški podaci o plemićkim porodicama iz matica župe Zlatar	5.	1945. XI.	187
6.	Stanisavljević, Mirko (1)	Baranove zemlje	6.	1945. XI.	81
7.	Tanodi, Zlatko (1)	Zagrebačka „zlatna bula“	7.	1945. XI.	1
8.	Zmajić, Bartol (1)	Razvitak heraldike u Banskoj Hrvatskoj	8.	1945. XI.	23
9.	Žic, Nikola (1)	Hrvatska kronika kanonika Baltazara Adama Krčelića od god.1749. do god. 1762 .	9.	1945. XI.	233

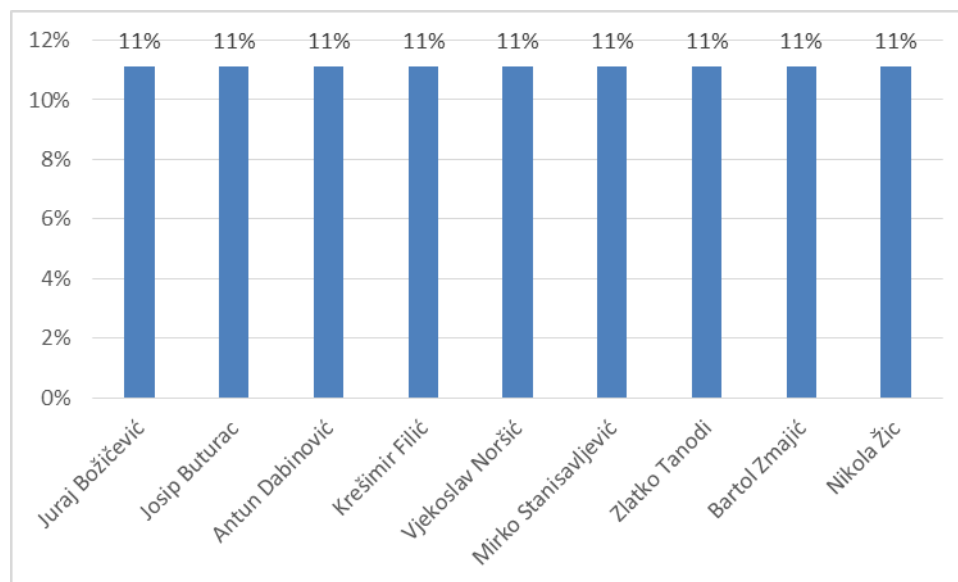
U vrijeme jednogodišnje uredničke politike Josipa Matasovića ukupan broj objavljenih članaka za navedeno razdoblje jest devet s ukupno devet autora. Jezici objavljivanja jesu

hrvatski i latinski. Prema podacima iz tablice 12., od svih devet objavljenih autora, nijedan se autor posebno ne izdvaja objavama jer su svi autori objavili po jedan članak.

Tablica 12. Svi autori u 1945. godini

Svi autori		Broj objava po autoru
1.	Juraj Božičević	1
2.	Josip Buturac	1
3.	Antun Dabinović	1
4.	Krešimir Filić	1
5.	Vjekoslav Noršić	1
6.	Mirko Stanisavljević	1
7.	Zlatko Tanodi	1
8.	Bartol Zmajić	1
9.	Nikola Žic	1
Ukupan broj radova od ukupno devetoro autora jest devet.		

Grafikon 4. prikazuje jednak autorski udio objavljenih radova u 1945. godini.

Grafikon 4. Jednak udio svih autora u 1945. godini

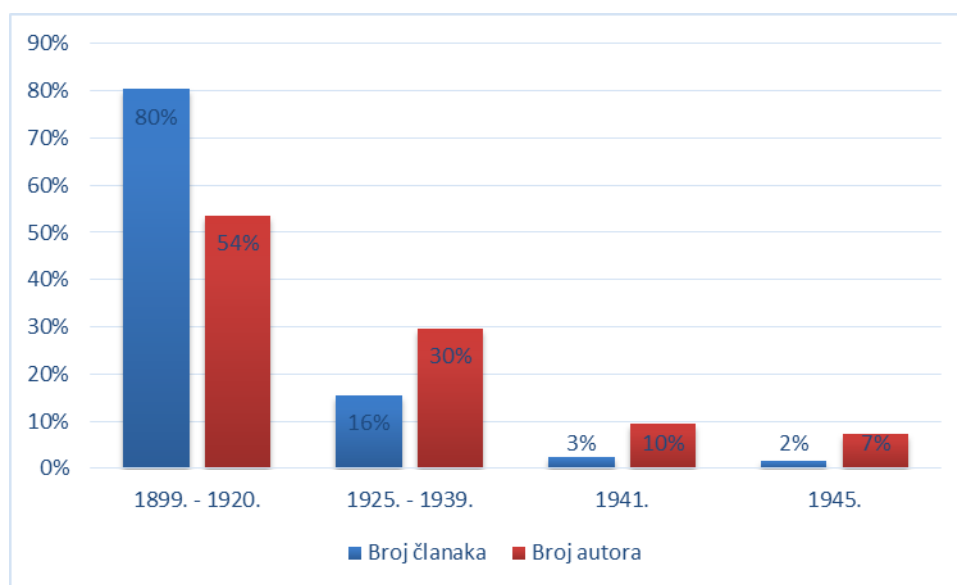
Časopis je u razdoblju od 1988. do 1945. godine objavljivao isključivo povijesne teme. Stoga se na arhivsku teoriju i praksu u člancima ne nailazi, a arhivi se spominju tek u

smislu obiteljskih privatnih arhiva kao posebnih zbirki, opisuju se arhivi u raznim gradovima te arhivsko gradivo koje se čuva i istražuje u arhivima.

Tablica 13. Ukupan broj članaka i autora u razdoblju od 1899. do 1945. godine

Razdoblja uredničke politike		Broj članaka prema razdobljima	Broj autora prema razdobljima
1.	1899. – 1920.	480	67
2.	1925. – 1939.	93	37
3.	1941.	15	12
4.	1945.	9	9
1899. – 1945.		597	125

Ukupan broj radova u razdoblju od 1899. do 1945. godine jest 597 s 125 autora, što u konačnici pokazuje najviši prosjek autorske produktivnosti, u povijesti časopisa *Arhivski vjesnik*, u postotku od 4,7 % članaka po autoru (tablica 13.).

Grafikon 5. Trend broja članaka i autorstava prema uredničkoj politici u razdoblju od 1899. do 1945. godine

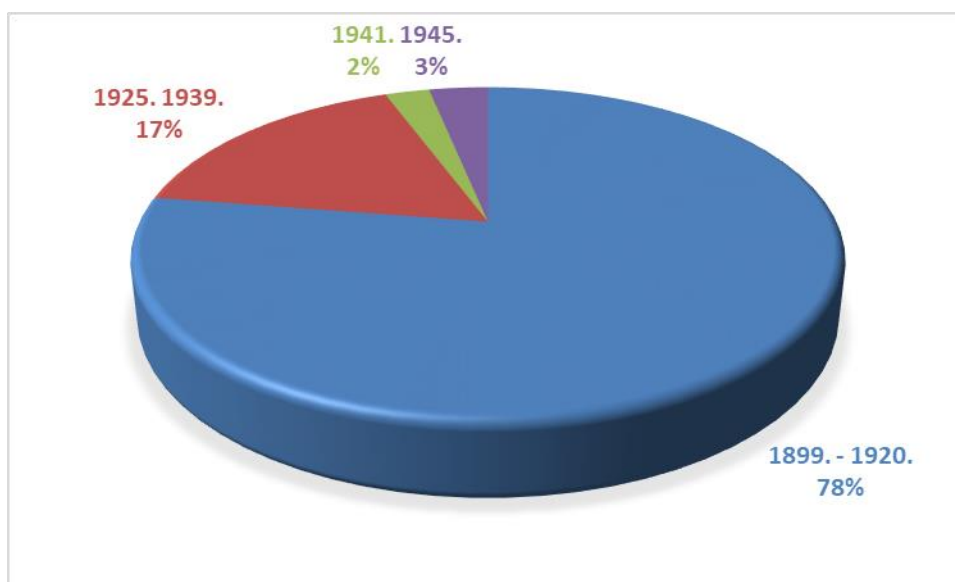
U skladu s podacima iz grafikona 5., za prvo razdoblje uredničke politike Ivana Bojničića od 1899. do 1920. godine, ukupan udio autorstava iznosi 54 % s obzirom na ukupan postotak članaka od 80 %. U drugom razdoblju uredničke politike Emilija Laszowskoga od 1925. do 1939. godine, ukupan udio autorstava iznosi 16 % s obzirom na ukupan postotak

članaka od 30 %. U trećem, jednogodišnjem razdoblju uredničke politike Josipa Nagya 1941. godine, ukupan udio autorstava jest 3 % s obzirom na ukupan postotak članaka od 10 %. U četvrtom, također jednogodišnjem razdoblju uredničke politike Josipa Matasovića 1945. godine, ukupan udio autorstava iznosi 2 % s obzirom na ukupan postotak članaka od 7 %.

Tablica 14. Ukupan broj stranica u razdoblju od 1899. do 1945. godine

Razdoblja prema uredničkoj politici		Opseg stranica prema uredničkoj politici
1.	1899. – 1920.	6089
2.	1925. – 1939.	1326
3.	1941.	191
4.	1945.	254
1899. - 1945.		7860

Sukladno podacima iz tablice 14., u četirima razdobljima uredničkih politika: Ivana Bojničića (1899. – 1920.), Emilija Laszowskoga (1925. – 1939.), Josipa Nagya (1941.) i Josipa Matasovića (1945.) opseg časopisa bio je najveći u 21-godišnjem razdoblju od 1899. do 1920. godine, s ukupno 78 % objavljenih stranica s obzirom na sveukupno razdoblje od 1899. do 1945. godine (grafikon 6.).

Grafikon 6. Opseg stranica u postotcima u razdoblju od 1899. do 1945. godine

6.2. Objavljeni članci i njihova obilježja prema uredničkoj politici u razdoblju od 1958. do 1980. godine

Razvoj moderne arhivistike 1958. godine u SR Hrvatskoj doveo je i do izlaženja novog *Arhivskog vjesnika* kojemu je namjera bila dati nove smjernice i parametre arhivistici. Pod naslovom „Uz prvi svezak *Arhivskog vjesnika*“, uredništvo je na čelu s glavnim urednikom Bernardom Stullijem (koji je ostao urednikom idućih 17 godina), razradilo nov program časopisa. Prvo su razmotrene potrebe i realne mogućnosti za izlaženje najviše dvaju arhivističkih časopisa, *Arhivskog vjesnika* kao zajedničkoga stručnog časopisa svih arhiva u Hrvatskoj i *Vjesnika Državnog arhiva u Rijeci*, radi bržeg objavljivanja povijesnog gradiva s područja Rijeke i Istre, što je opravdavalo izlaženje tog, riječkog časopisa. U svakom slučaju, težište obaju časopisa bilo je na unapređivanju i poticanju povijesnog istraživanja, a nove su smjernice, za razliku od starog *Vjesnika Zemaljskog arhiva*, pokušavale, unutar povijesnog istraživanja, obuhvatiti arhivsku teoriju i praksu te arhivistiku. Na sjednici *Arhivskog savjeta NR Hrvatske*, koji je tada bio najviše stručno tijelo u arhivskoj službi u Hrvatskoj, dano je mišljenje da obje publikacije moraju imati što izrazitiji karakter arhivskih časopisa. Premda se u ovom razdoblju uredničke politike prvi put objavljuju stručne i znanstvene arhivske rasprave, kao i članci, ipak časopis više zadržava svoj povijesni karakter. Rasprave, radovi i članci o arhivskoj teoriji i praksi imaju isključivo težište na objavljivanju arhivskog gradiva prema tematskim cjelinama. U skladu s tim, časopis i dalje objavljuje prije svega arhivsko gradivo uređeno prema proizvoljnom subjektivnom redu u inventare arhiva i arhivske fondove te bi naposljetku uslijedile rasprave, recenzije i bilješke iz područja arhivistike kao pomoćne povijesne znanosti. *Arhivski vjesnik* zapravo se tek počeo kretati, u punome smislu te riječi, prema širim raspravama o arhivskoj problematici. Na kraju uvodnika uredništvo ističe: *Konačno, da bi »Arhivski vjesnik« mogao da izvrši svoju zadaću, da se bori za određene principe arhivske politike i svestrani napredak našega arhivstva – u duhu općih smjernica našeg socijalističkog naučnog i kulturnog razvitka te pomogne izgradnji naših arhiva a u što savre - menije i naprednije stručne ustanove, zato je potrebna puna suradnja svih naših arhivista i historičara. Uredništvo se nada, da će tu suradnju i potporu sve potpunije osigurati.*⁴⁰⁴ U tom je smislu glavna zadaća *Arhivskog vjesnika* i do danas ostala nepromijenjena, kako je to i bilo rečeno već u prvom izdanju 1958. godine.

⁴⁰⁴ Stulli, B. (1958). *Uz prvi svezak Arhivskog vjesnika*. *Arhivski vjesnik*, 1(1), str. 7-10. URL: <https://hrcak.srce.hr/133304> (11. 1. 2019.)

Prema uvodniku Bernarda Stullija iz 1967. godine „Uz deseti svezak *Arhivskog vjesnika*“⁴⁰⁵, utvrđeno je da je na ukupno 3554 stranice teksta objavljeno oko 60 % članaka o arhivskom gradivu, oko 16 % članaka čine rasprave iz arhivistike, oko 5 % su recenzije, prikazi, i bilješke, oko 5 % su vijesti o radu arhivskih ustanova i tijela arhivske službe, u oko 3 % članaka objavljeni su inventari pojedinačnih fondova, a isto je toliko i rasprava iz područja pomoćnih povijesnih znanosti, oko 6 % čine prilozi o povijesti institucija a oko 5 % ostali povijesni prilozi. Nadalje, Stulli nabroja koje su veće cjeline povijesnog gradiva objavljene, a odnose se na hrvatsku povijest. U promatranom razdoblju nedvojbeno je ostvaren napredak u usavršavanju metoda rada na konkretnim povijesnim istraživanjima i načinu znanstvenokritičkog objavljivanja arhivskih izvora. No u poglavlju „Inventari“ još je uvijek objavljeno razmjerno malo sređenoga arhivskog gradiva prema stručnim arhivskim uzusima, koje bi se onda moglo nazvati fondovima i/ili zbirkama. Glavni urednik ističe da je to djelomično opravdano opsežnim poslom na izradi „Općih inventara“ arhivskih ustanova i njihovih „Vodiča kroz arhivsku građu“. To također uključuje izradu temeljnih evidencija za arhivsko gradivo drugih institucija izvan arhiva.⁴⁰⁶ Godinama su, vrlo intenzivno, na tom poslu bile zazuete sve arhivske institucije u Hrvatskoj da sukladno ovom dugoročnom akcijskom planu izrade što potpunije evidencije arhivskoga gradiva izvan arhiva. Upornim radom na izradi takvih evidencija sistematizirane su današnje evidencije utemeljene na Zakonu i provedbenim propisima, u ovom segmentu posebno na *Pravilniku o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva* (NN, 63/2004, 106/2007). Usporedba rezultata od 1958. do 1967. godine s onim što je iz arhivistike napisano i objavljeno tijekom cijelog razdoblja stare Jugoslavije, pa i u sva 33 sveska starog *Vjesnika Državnog arhiva u Zagrebu*, od 1899. do 1945. godine, pokazuje pomak i napredak ako se postignutom napretku pribroje i oni arhivistički radovi koji su objavljeni u drugim publikacijama. Stulli naglašava da još uvijek nije postignut zadani cilj, postavljen u uvodniku 1958. godine. Problematika istraživačkog rada, posebno u arhivima u kojima se čuva i starije arhivsko gradivo, svakako je kontinuirano zahtijevala arhivske stručnjake i razvoj arhivistike kao znanstvene discipline s obzirom na cjelokupnu problematiku uređenja ljudskoga znanja svih područja. Sređivanje gradiva bilo je sve veći problem, jer se 60-ih godina prošloga stoljeća na fakultetima drastično smanjila nastava iz pomoćnih povijesnih znanosti. To je za arhive postajao sve teži problem, kako pri pronalaženju i zapošljavanju stručnih djelatnika, tako i onih koji su trebali biti (a

⁴⁰⁵ Stulli, B. (1967). *Uz deseti svezak Arhivskog vjesnika*. Arhivski vjesnik, 10(1), str. 0-0. URL: <https://hrcak.srce.hr/13103> (14. 1. 2019.)

⁴⁰⁶ Danas kolokvijalno „vanjska služba“ arhiva.

nisu) stručno osposobljeni za rad na arhivističkoj obradi starijega povijesnog arhivskog gradiva. Tada se prvi put pokazala ozbiljnija potreba i vrlo osmišljena briga svih tijela arhivske službe u vezi s unapređenjem znanja iz arhivistike.

Tablica 15. Raspon godina objavljivanja i sadržajna struktura izdanja prema godinama u razdoblju od 1958. do 1980. godine

Raspon godina objavljivanja izdanja	Sadržajna struktura izdanja prema godinama
1958. - 1980.	Građa
	Članci i rasprave
	Prikazi i recenzije
	Vijesti
1962., 1968./69.	Inventari

Sadržajna struktura (tablica 15.) u vrijeme Stulijeve uredničke politike nije se mijenjala, osim pokušaja objavljivanja inventara 1962. te 1968./69. godine, što očitito nije zaživjelo onako kako je bilo zamišljeno. Unutar arhivske struke inventari omogućuju pretraživanje i razumijevanje sadržaja i konteksta arhivskih jedinica unutar sredenoga arhivskog fonda te pronalaženje pripadajućih tehničkih jedinica. Sumarni inventar sadržava opis do razine podserije i popise tehničkih jedinica, a analitički inventar do razine predmeta te može sadržavati i opis pojedinačnih dokumenata, kao i popis pripadajućih tehničkih jedinica. Regesta opisuje pojedinačan dokument s naznakom vremena i mjesta nastanka, sadržaja te vanjskih obilježja dokumenta. Popis, bez obzira na razinu opisa, obvezno sadržava signaturu, naziv, odnosno sadržaj, vrijeme nastanka i količinu popisanih jedinica. Članci u ovom razdoblju još uvijek nisu recenzirani i kategorizirani prema znanstvenim vrstama te su sve objave svrstane u građu, članke i rasprave, što je otežalo analizu naslova i sadržaja svih članaka za ovo uredničko razdoblje. Ukupan opseg časopisa u razdoblju od 1958. do 1980. godine jest 7054 stranice.

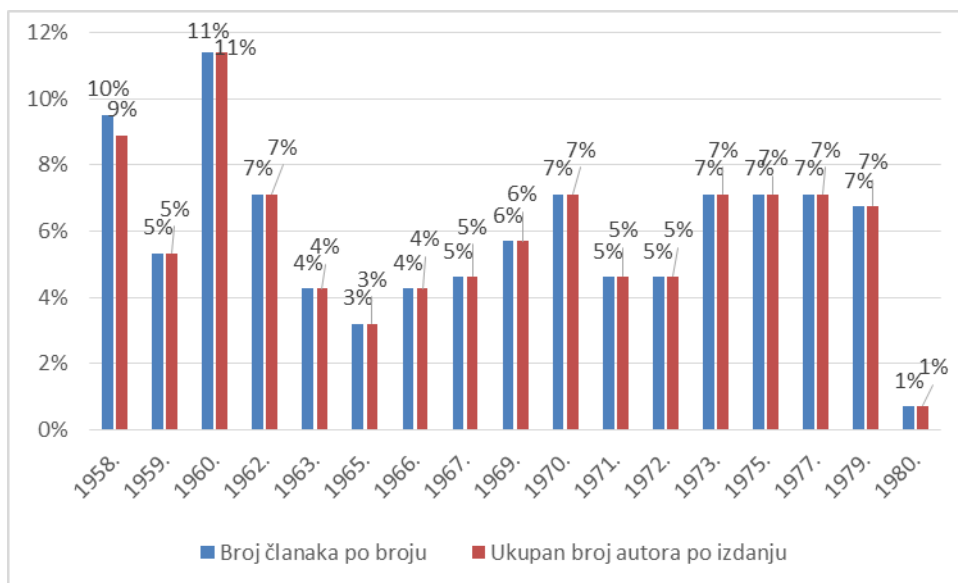
Tablica 16. Godine objave, ukupan broj članaka i autora po izdanju u razdoblju od 1958. do 1980. godine

Godine izdanja	Ukupan broj članaka po izdanju	Ukupan broj autora po izdanju
1. 1958.	34	25
2. 1959.	24	15

3.	1960.	49	32
4.	1962. - dvobroj	29	20
5.	1963.	14	12
6.	1965. - dvobroj	10	9
7.	1966.	13	12
8.	1967.	17	13
9.	1969. - dvobroj	25	16
10.	1970.	19	20
11.	1971.	15	13
12.	1972.	18	13
13.	1973.	21	20
14.	1975. - dvobroj	20	20
15.	1977. - dvobroj	23	20
16.	1979. - dvobroj	24	19
17.	1980.	2	2
Ukupan broj autora jest 281 s 359 objavljenih radova.			

Ukupan broj članaka u razdoblju od 1958. do 1980. godine jest 359 s 281 autorom (tablica 16.), čiji prosjek autorske produktivnosti iznosi 1,2 % članka po autoru. Povećanje broja autora posebno se uočava u 1960. i 1962. godini (dvobroj) jer je upravo tih godina na snagu stupio republički *Zakon o zaštiti arhivskoga gradiva i arhivima*⁴⁰⁷ iz 1962. godine s nekoliko provedbenih propisa kojima su postavljeni temelji nadzora nad zaštitom i čuvanjem arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva. Tim je zakonom osuvremenjena arhivska služba, koja je konačno dobila utvrđenu teritorijalnu nadležnost već postojećih i novoosnovanih arhiva u kojima se ustrojavaju i postupno razvijaju posebni odjeli za nadzor nad gradivom izvan arhiva.

⁴⁰⁷ Narodne novine, 41/1962.

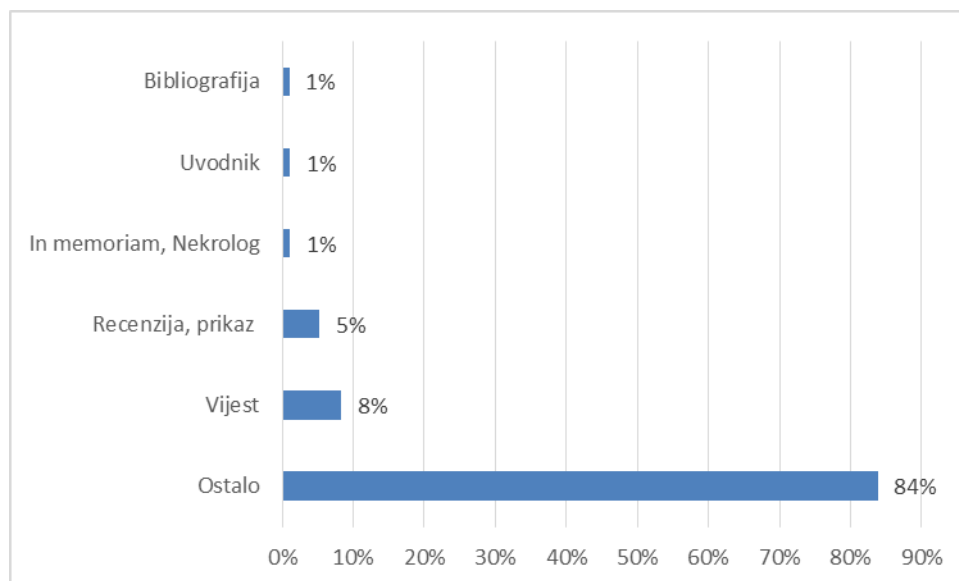
Grafikon 7. Trend broja članaka i autorstava prema uredničkoj politici u razdoblju od 1958. do 1980. godine

Postotci trenda povećanja te smanjenja broja članaka i autorstava po pojedinoj godini, tijekom godina objavljivanja, upućuju na smanjenje objava. Po objavama članaka odskaače 1960. godina, u kojoj je u prosjeku objavljeno 50 % više tekstova nego u ostalim godinama (grafikon 7.).

Tablica 17. Ukupan broj vrsta radova u razdoblju od 1958. do 1980. godine

Vrste radova		Broj objava po vrsti
1.	Ostalo	301
2.	Vijest	30
3.	Recenzija, Prikaz	19
4.	In memoriam, Nekrolog	4
5.	Uvodnik	4
6.	Bibliografija	1
Ukupan broj radova jest 359.		

Sukladno podacima iz tablice 17., bitno je istaknuti da članci u razdoblju od 1958. do 1980. godine nisu razvrstavani prema recenziranim vrstama.

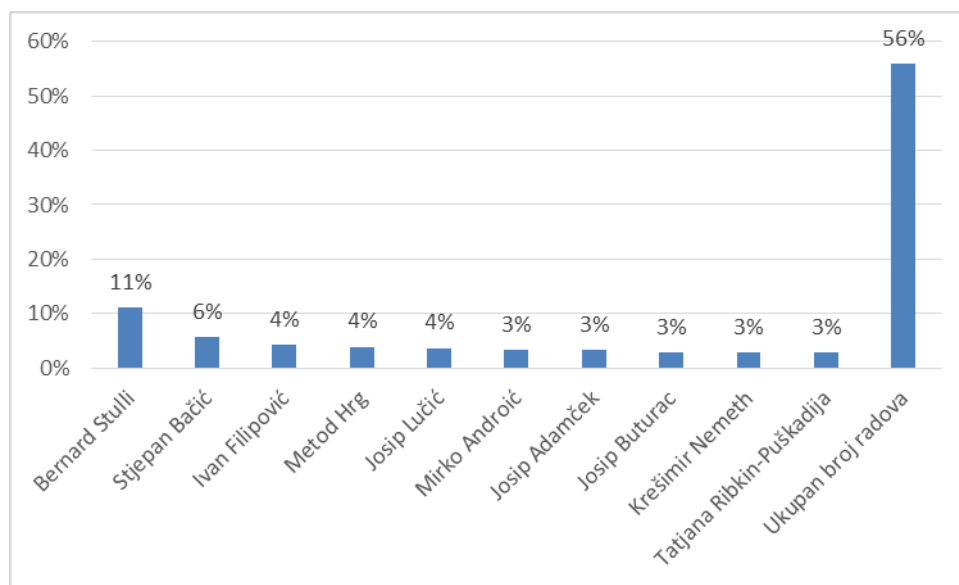
Grafikon 8. Raspodjela radova po vrstama u razdoblju od 1958. do 1980. godine

U vrsti ostalo objavljivali su se članci o arhivskoj teoriji i praksi te povijesti institucija, koji su zauzeli 84 % teksta, zatim slijede vijesti s 8 %, recenzije, prikazi s 5 %, nekrolozi i uvodnici s 1 % te jedna objavljena bibliografija, koja u ukupnom postotku radova s jednim tekstom, čini udio od 1 % (grafikon 8.).

Tablica 18. Najproduktivniji autori u razdoblju od 1958. do 1980. godine

Najproduktivniji autori		Broj objava po autoru
1.	Bernard Stulli	40
3.	Ivan Filipović	15
7.	Josip Adamček	12
8.	Josip Buturac	10
5.	Josip Lučić	13
9.	Krešimir Nemeth	10
4.	Metod Hrg	14
6.	Mirko Androić	12
2.	Stjepan Bačić	20
10.	Tatjana Ribkin-Puškadija	10
Ukupan broj radova 10 najproduktivnijih autora jest 156.		

Sukladno podacima iz tablice 18., najveću produktivnost i najveći postotak (grafikon 9.) objavljenih članaka, s 11 %, ima glavni urednik Bernard Stulli, baš kao što su to imali i glavni urednici prethodnih razdoblja (Bojničić i Laszowski), zatim slijedi Stjepan Bačić sa 6%, Ivan Filipović, Metod Hrg i Josip Lučić s 4 % te Mirko Androić, Josip Adamček, Josip Buturac, Krešimir Nemeth i Tatjana Ribkin-Puškadija s 3 %.

Grafikon 9. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 1958. do 1980. godine

Stulli je kao urednik *Arhivskog vjesnika*, najviše svojim pisanjem promicao arhivsku teoriju i praksu, što je razvidno iz njegovih tekstova. Studirao je u Zagrebu na *Pravnom fakultetu*⁴⁰⁸ na kojemu je diplomirao 1941. godine. Nakon studija vratio se u Dubrovnik. Ondje je radio kao odvjetnički i sudski pripravnik, a onda još za rata zaposlio se u arhivu. Nakon rata radio je kao društveno-politički radnik. Bio je zastupnik u *Saboru NR Hrvatske*. Godine 1947. postao je opunomoćenikom *Ministarstva pomorstva FNRJ*, a djelovao je pri *Vladi NR Hrvatske*. Od 1949. bio je tajnik na *Jadranskom institutu HAZU-a* (ondašnji *JAZU*) u Zagrebu. Manje od 10 godina bio je i direktor u toj ustanovi. Osnovao je slične ustanove i muzeje u Dubrovniku, Kotoru i Splitu. Nakon direktorskog staža u *Jadranskom institutu*, 1958. godine prešao je u *Državni arhiv Hrvatske* u kojem je radio sve do umirovljenja (oko 20 godina.). Njegovi su radovi obuhvaćali podjednako i povijest i arhivsku teoriju i praksu, što je vidljivo iz naslova njegovih radova: „Akcija na izradi 'Vodiča izvora za povijest nacija'“,

⁴⁰⁸ Strčić, P. (1958). Historijski zbornik 1985. In memoriam: Bernard Stulli. URL: http://www.historiografija.hr/hz/1985/HZ_38_39_STRCIC.pdf (2. 3. 2019.)

„Arhivska služba i petogodišnji program naučno istraživačkog rada u oblasti historije“, „Djelatnost Arhiva Hrvatske u Zagreb u godini 1968.“, „Dva pokušaja inventarizacije Dubrovačkog arhiva početkom 19. stoljeća“, „Istoričeskij arhiv“, „Iz dosadašnjeg rada Arhivskog savjeta NR Hrvatske“, „Izložba u Državnom arhivu u NRH u Zagrebu“, „Kinoteka 'U sastav u Arhiva Hrvatske' u Zagrebu“, „Mišljenje arhivskih ustanova SR Hrvatske o Prijedlogu za stvaranje 'Zajednice jugoslavenskih arhiva'“, „Nacrt koncepcije srednjoročnog plana razvitka arhivske djelatnosti u SR Hrvatskoj 1971 – 1975. godine“, „Nove mjere za unapređenje arhivske djelatnosti u Njemačkoj Demokratskoj Republici i u Italiji“, „O pravnom režimu korištenja arhivske građe“, „O valorizaciji i kategorizaciji arhivske građe“, „Osnove programa za izgradnju nove zgrade Arhiva Hrvatske u Zagrebu“, „Osnovni i princip i arhivskog zakonodavstva u SR Hrvatskoj“, „Osvrt na rad Arhiva Hrvatske i njegove važnije neposredne zadatke“, „Pravilnik o uvjetima za korištenje registratorskog materijala i arhivske građe Državnog sekretarijata za vanjske poslove i diplomatskih i konzularnih predstavništava Jugoslavije u inozemstvu“ (objavljeno u Službenom listu SFRJ, br. 2/1969), „Rad Arhivskog savjeta NR Hrvatske u 1958. godini“, „Rad Arhivskog savjeta SR Hrvatske 1961. – 1962.“, „Rad Državnog arhiva NR Hrvatske u Zagrebu u toku god. 1959.“, „Rad Arhiva SRH u 1962. godini“, „Ustavna reforma i revizija arhivskog zakonodavstva SR Hrvatske“, „Uz deseti svezak 'Arhivskog vjesnika'“, „Uz novi Zakon o arhivima Francuske“, „Prikaz i recenzija Vjesnika Državnog arhiva u Rijeci“, sv. I (1953), sv. II (1954) i sv. III (1955 – 1956). III. 1/1958. 539—542., sv. IV . III. 2/1959. 541—543. 42, „Za novu zgradu Arhiva Hrvatske u Zagrebu“, „Zasjedanje Arhivskog savjeta NR Hrvatske. 29. XII . 1959. godine“ i „Zaštita kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba“. Stullijev glavni rad bio je na području pravne i političke povijesti. Potom je njegova uža specijalnost bila, ali i osobito veliki njegov doprinos na području arhivistike, organiziranje arhivske mrežu diljem Hrvatske u gradovima: Bjelovar, Dubrovnik, Karlovac, Osijek, Pazin, Rijeka, Sisak, Slavonski Brod, Split, Varaždin, Zadar i Zagreb. Njegov je doprinos posebno istaknut u području arhivskog zakonodavstva.

Prvi rad osmišljen u smjeru moderne arhivistike, u *Arhivskom vjesniku*, objavljen 1966. godine pod naslovom: „O kancelarijskoj mehanizaciji i automatizaciji“,⁴⁰⁹ autora Stjepana Bačića, koji je opisao prve prijenosnike za snimanje glasa, pisaće strojeve te strojeve za umnožavanje koji su se upotrebljavali u uredskom poslovanju. Bačićevi su se članci u

⁴⁰⁹ Bačić, S. (1966). *O kancelarijskoj mehanizaciji i automatizaciji*. Arhivski vjesnik. 9(1), str. 257-271. URL: <https://hrcak.srce.hr/131059> (14. 1. 2019.)

najvećoj mjeri osvrnuli na arhivsku teoriju praksu o dovršenju evidentiranja arhivske građe izvan arhiva, evidentiranju arhivske građe izvan arhiva, o propisima za odabiranje i izlučivanje registraturne građe, o problemima preuzimanja registraturne građe u arhive, o razgraničenju stvarne nadležnosti između arhivskih ustanova u Hrvatskoj, o vođenju evidencija u arhivima, postupcima s arhivskom građom oštećenom u elementarnim nepogodama, potrebi osnivanja registraturnih centara (Međuarhiva), novim propisima o uredskom poslovanju, provedbi *Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima*, vanjskoj arhivskoj službi u Hrvatskoj. Sve navedene problematizirane teme u njegovim radovima sa sigurnošću pridonose razvoju arhivske teorije i prakse na području tadašnje Republike Hrvatske.

Tablica 19. Koautorstva u razdoblju od 1958. do 1980. godine

Godine, naslovi i koautori
1979.
Peto trijenalno savjetovanje ICOM-ova Međunarodnog komiteta za konzerviranje
Mušnjak, Tanja; Ribkin-Puškadija, Tatjana
Dokumenti za povijest ZAVNOH-a (nastavak) 1943. - 1944. godine
Knopfmaher, Mara; Gavrin, Davor
1977.
Prva buna Štibrenaca (1608-1610) (Vol. 19-20)
Hrg, Metod; Kolanović, Josip; Adamček, Josip; Pandžić, Miljenko
Novi dokumenti za povijest ZAVNOH-a 1943. godine
Gavrin, Davor; Knopfmaher, Mara
1975.
Prva buna Štibrenaca (1608-1610) (Vol. 17-18)
Adamček, Josip; Hrg, Metod; Kolanović, Josip; Pandžić, Miljenko
Nova građa o Jurju Dalmatincu
Hrg, Metod; Kolanović, Josip
Ivan Filipović
Križman, Mate; Adamček, Josip; Kolanović, Josip; Pandžić, Miljenko
Seljačke bune XV. – XVIII. stoljeća (građa)
Adamček, Josip; Filipović, Ivan; Hrg, Metod; Kolanović, Josip; Pandžić, Miljenko
1973.

Seljačke bune XV. – XVIII. stoljeća (građa)	
Adamček, Josip; Filipović, Ivan; Hrg, Metod; Kolanović, Josip; Pandžić, Miljenko	
1972.	
Nova građa o seljačkoj buni 1573. (III)	
Adamček, Josip; Filipović, Ivan	
1971.	
Nova građa o seljačkoj buni 1573. (II)	
Adamček, Josip; Filipović, Ivan	
Izvještaj o radu na pronalaženju građe o seljačkoj buni 1573. u četverogodišnjem razdoblju 1968. – 1971.	
Adamček, Josip; Filipović, Ivan	
1970.	
Izvještaj o istraživanju građe o seljačkoj buni 1573. u inostranim arhivima 1969. i 1970. godine	
Adamček, Josip; Filipović, Ivan; Križman, Mate	
1969.	
Nova građa o seljačkoj buni 1573. (I)	
Adamček, Josip; Filipović, Ivica; Križman, Mate	
Izvještaj o istraživanju građe o seljačkoj buni 1573. u austrijskim arhivima u 1968. godini	
Adamček, Josip; Križman, Mate	
1963.	
Korespondencija Frana Supila iz perioda 1891. – 1914.	
Hajdarhodžić, Hamdija; Arneri, Rafo; Morović, Hrvoje; Nemeč, Marija	

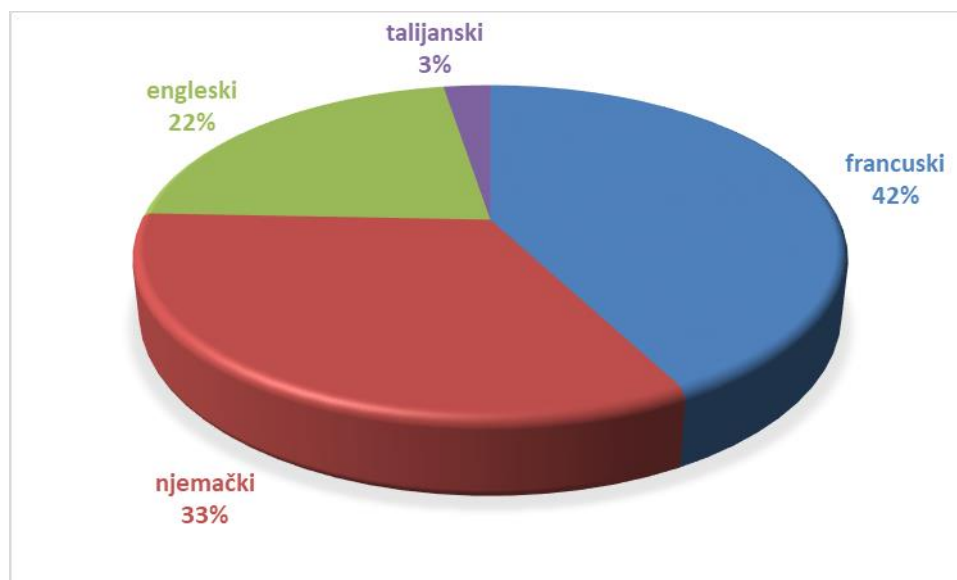
Na prve koautorske radove u *Arhivskom vjesniku* nailazi se u 1963. godini autora Hamdije Hajdarhodžića, Rafe Arnerija, Hrvoja Morovića i Marije Nemeč povijesne tematike o korespondenciji Frana Supila iz perioda od 1899. do 1914. godine., a najviše koautorskih radova je u 1975. godini (tablica 19).

Tablica 20. Jezici naslova i sažetaka u razdoblju od 1958. do 1980. godine

Jezici sažetaka		Broj sažetaka na stranim jezicima
1.	francuski	33

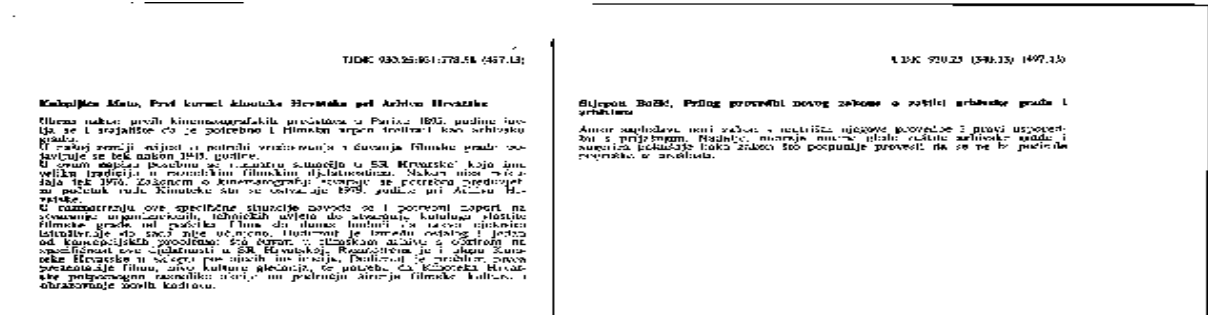
2.	njemački	26
3.	engleski	17
4.	talijanski	2

Prema podacima iz tablice 20., jezik objavljivanja članaka jest hrvatski. Naslovi na njemačkom, francuskom, talijanskom, mađarskom, slovenskom, češkom i latinskom odnose se u najvećoj mjeri na naslove stranih časopisa iz arhivistike, na arhive i arhivske skupove iz drugih zemalja, a čiji su prikazi objavljivani u *Arhivskom vjesniku*. Sažetci u člancima objavljivani su na kraju članka, i to uglavnom sporadično, bez nekog izričitog pravila ili slijeda, a jezici sažetaka, izraženi u postocima, prema podacima iz grafikona 10., bili su u 44 % slučajeva francuski, u 34 % njemački te u 22 % engleski.

Grafikon 10. Udio stranih jezika u sažetcima za razdoblje od 1958. do 1980. godine

Sažetci u *Arhivskom vjesniku* počeli su se objavljivati 1978./1979. godine, a izrađivali su ih bibliotekari koji su im dodjeljivali UDK brojeve, koje su zatim, zasebno, katalogizirali i odlagali u bibliotečne kartoteke. Do godine 1990. godine (uz autorski sažetak od 1981. godine) ovakav se tip sažetaka objavljivao dvojezično kao zasebna cjelina na zadnjim stranicama časopisa. Ključne se riječi se nisu uvrštavale u članke do 1980. godine, kao ni na tražilicu portala *Hrčak*.

UDK 930.25(941.78.51) (487.13)

Kukuljica Mato, Funkcionalne cjeline kao osnova za sistematizaciju i vrednovanje književnih dokumenata

U ovom radu razmatra se uloga funkcionalnih cjelina kao osnova za sistematizaciju i vrednovanje književnih dokumenata.

U ovom radu razmatra se uloga funkcionalnih cjelina kao osnova za sistematizaciju i vrednovanje književnih dokumenata.

U ovom radu razmatra se uloga funkcionalnih cjelina kao osnova za sistematizaciju i vrednovanje književnih dokumenata.

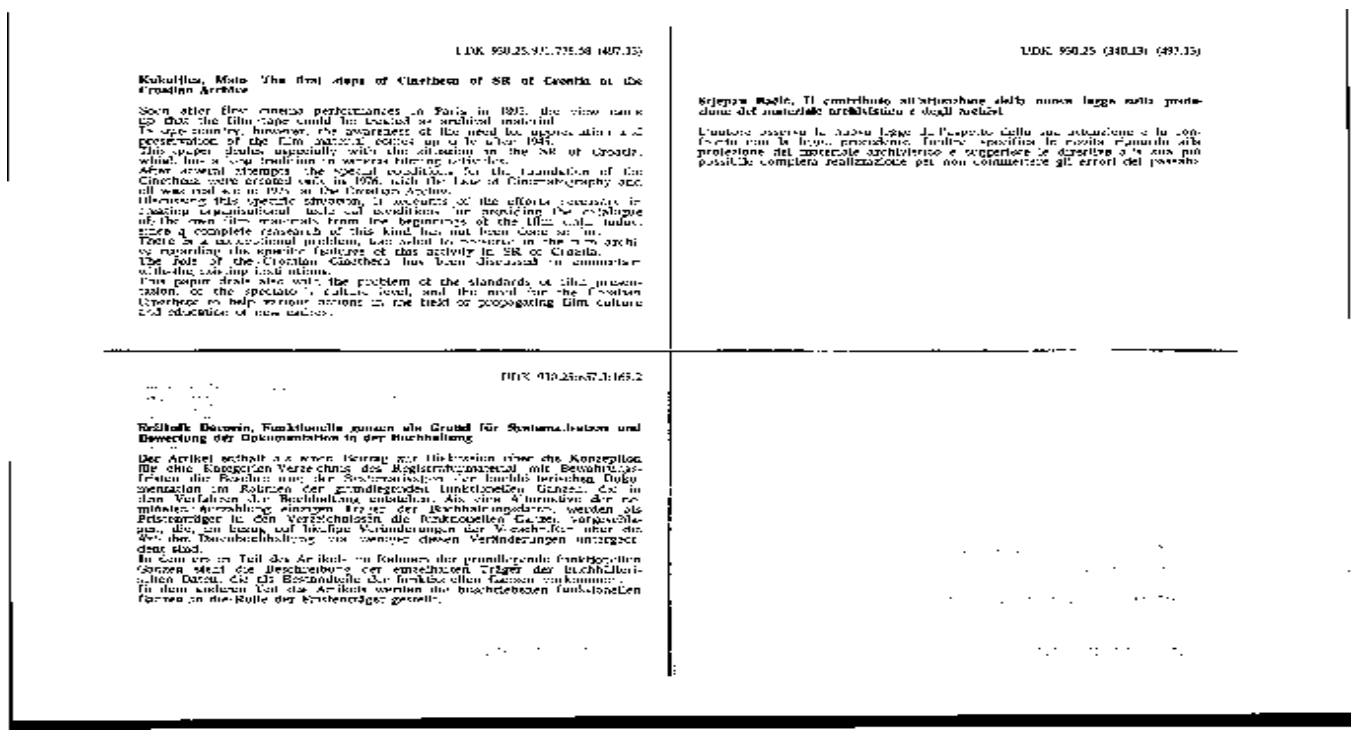
Stjepan Bošk, Funkcionalne cjeline kao osnova za sistematizaciju i vrednovanje književnih dokumenata

U ovom radu razmatra se uloga funkcionalnih cjelina kao osnova za sistematizaciju i vrednovanje književnih dokumenata.

U ovom radu razmatra se uloga funkcionalnih cjelina kao osnova za sistematizaciju i vrednovanje književnih dokumenata.

U ovom radu razmatra se uloga funkcionalnih cjelina kao osnova za sistematizaciju i vrednovanje književnih dokumenata.

Slika 1. Primjeri objave prvih sažetaka iz Arhivskog vjesnika 1978./79. godine koje su izrađivali bibliotekari (1/2)

Slika 2. Primjeri objave prvih sažetaka iz Arhivskog vjesnika 1978./79. godine koje su izrađivali bibliotekari (2/2)

Slijedi tablični prikaz (tablica 21.) svih objavljenih radova u vrijeme uredničke politike Bernarda Stullija u razdoblju od 1958. do 1980. godine.

Tablica 21. Godine, naslovi, autori i vrste svih radova u razdoblju od 1958. do 1980. godine

Objavljeni radovi
1958.
Archivalische Zeitschrift, Bd 50., 51.
Zmajić, Bartol
Ostalo
Arhivist 1951. - 1957.
Karaman, Igor
Ostalo
Dokumenti iz Državnog arhiva u Zadru o radničkom pokretu u Dalmaciji (1837. - 1898.)
Foretić, Dinko
Ostalo
Dvije publikacije iz angloameričke arhivističke literature
Despot, Miroslava
Ostalo
Francuski arhivistički časopisi poslije Drugog svjetskog rata
Nemeth, Krešimir
Ostalo
Istoričeskij arhiv, sv. 1. – 6., 1957.
Stulli, Bernard
Ostalo
Iz Arhiva grada Zagreba
Srebrnić, Ivan
Ostalo
Iz Arhiva u Dubrovniku
Šundrica, Zdravko
Ostalo
Iz Arhiva u Osijeku
Firinger, Kamilo

Ostalo
Iz Arhiva u Rijeci
Zjačić, Mirko
Ostalo
Iz Arhiva u Varaždinu
Androić, Mirko
Ostalo
Iz Arhiva u Zadru
Foretić, Dinko; Čolak, Nikola
Ostalo
Iz dosadašnjeg rada Arhivskog savjeta NR Hrvatske
Stulli, Bernard
Ostalo
Iz Državnog Arhiva NR Hrvatske
Vidmar, Josip
Ostalo
Iz korespondencije Frana Supila
Šepić, Dragovan
Ostalo
Kratke vijesti iz Arhiva drugih Narednih republika
Kosić, V.; Đurić, S.; Krstonošić, T.; Bogičević, V.; Pejović, Đ.; Sežun, T.
Ostalo
Levéltári alapeltelet, 1/12, 1957.
Meden, Ivo
Ostalo
Nekoliko neobjavljenih pisama iz korespondencije Kulmer - Jelačić (19. III. - 5. V. 1849.)
Nemeth, Krešimir
Ostalo
Neobjavljene isprave grada Varaždina (1390. - 1521.)
Androić, Mirko
Ostalo
O nekim pitanjima organizacije arhivske službe u NR Hrvatskoj

Nemeth, Krešimir
Ostalo
Pitanje autentičnosti takozvanog Andrijinog vraždinskog privilegija iz 1209. godine
Androić, Mirko
Ostalo
Poslijeratni razvitak i sadašnja organizacija austrijskog Državnog arhiva u Beču
Karaman, Igor
Ostalo
Prilozi građi o ustanku mornara u Boki Kotorskoj 1. -3. 2. 1918.
Stulli, Bernard
Ostalo
Prilozi građi za povijest 1917. - 1918.
Vidmar, Josip
Ostalo
Rassegna degli archivi di Stato, 1955. - 1957.
Čolak, Nikola
Ostalo
Registratura Odjela za unutrašnje poslove Zemaljske vlade 1869. - 1918.
Vidmar, Josip
Ostalo
Sređivanje i škartiiranje arhiva Varaždinske županije u XVIII. i XIX . stoljeću
Pleša, Ljerka
Ostalo
Sređivanje školskih arhiva u Arhivu grada Zagreba
Srebrnić, Ivan
Ostalo
Starine JAZU, knj. 41. – 47.
Stojsavljević, Ranka
Ostalo
Taš-Raos-Rajman: Registratura i arhiva, Zagreb 1957. (Z. Jurčić)
Jurčić, Z.
Ostalo

Turski dokumenti Zadarskog arhiva
Bajraktarović, Sulejman
Ostalo
Uz prvi svezak »Arhivskog viesnika«
Uvodnik
Vjesnik Državnog arhiva u Rijeci, sv. 1. – 3.
Stulli, Bernard
Ostalo
Zemaljski arhivari A. Štriga, F. Pogledić i Zemaljski arhivari A. Štriga, F. Pogledić i J. Miškatović (Prilog historiji Državnog arhiva u Zagrebu 1861. - 1890.)
Karaman, Igor
Ostalo
1959.
A. Bauer - K. Nemeth, Muzeji i arhivi
Meden, Ivan
Ostalo
Arhiv Zagrebačke županije
Meden, Ivan
Ostalo
Arhivski almanah, knj. 1., 1958.
Nemeth, Krešimir
Ostalo
Arhivski priručnici
Nemeth, Krešimir
Ostalo
Djelatnost Historijskog arhiva u Varaždinu
Androić, Mirko
Ostalo
Dokumenti o radničkom pokretu u Dalmaciji između 1900. - 1913. godine
Foretić, Dinko
Ostalo
Inventar fonda matičnih knjiga Državnog arhiva u Zadru

Strgačić, Ante
Ostalo
Iz Arhiva grada Zagreba
Srebrnić, Ivan
Ostalo
Iz Arhiva u Dubrovniku
Šundrica, Zdravko
Ostalo
Iz Arhiva u Osijeku
Firinger, Kamilo
Ostalo
Iz Arhiva u Rijeci
Zjačić, Mirko
Ostalo
Iz Arhiva u Splitu
Diana, Srećko
Ostalo
Iz Arhiva u Zadru
Foretić, Dinko
Ostalo
Iz Državnog arhiva N R H u Zagrebu
Bačić, Stjepan
Ostalo
Iz korespondencije Frana Supila (Nastavak)
Šepić, Dragovan
Ostalo
Izbor dokumenata iz arhivske zbirke NOB Historijskog arhiva u Varaždinu 27. IX. 1943. - 30. X. 1944.
Androić, Mirko
Ostalo
Izložba u Državnom arhivu NRH u Zagrebu
Stulli, Bernard

Ostalo
Levéltari Hirado, sv. 1. – 2., 1958.
Meden, Ivan
Ostalo
Popis stanovništva Dubrovačke Republike Iz 1673./74. g.
Šundrica, Zdravko
Ostalo
Prilozi građi za historiju radničkog pokreta i KPJ 1919. godine
Vidmar, Josip I
Ostalo
Prilozi građi za historiju jugoslavenskog pitanja 1918. g.
Stulli, Bernard
Ostalo
Rad Arhivskog savjeta NR Hrvatske u 1958. godini
Stulli, Bernard
Ostalo
Sređivanje arhiva vlastelinstva Valpovo
Karaman, Igor
Ostalo
Vjesnik Državnog arhiva u Rijeci, sv. IV.
Stulli, Bernard
Ostalo
1960.
60. let Mestnega arhiva Ljubljanskega. Sa sodelovanjem kolektiva ustanove sestavil dr. Vilfan. Ljubljana 1959.
Zmajić, Bartol
Ostalo
A guide to seals in the public record office London 1954. 8. III. -.X. + 67. st.
Zmajić, Bartol
Ostalo
A Magyar munkásmozgalom történetének válogatott dokumentumai 1917. november 7. - 1919. március 21.

Meden, Ivan
Ostalo
Archivalische Zeitschrift, Bd. 54. (1958.), 55. (1959.), München
Nemeth, Krešimir
Ostalo
Archivi, Archivi d'Italia e rassegna internazionale degli archivi Serie II - Anno XXVI. - 1959. Biblioteca d'arte editrice Roma
Buturac, Josip
Ostalo
Archivmitteilungen, IX. Jahrgang, Berlin 1959. Heft 1. - 6.
Majer, Mirko
Ostalo
Arhiv grada Zagreba. Pregled rađa u 1959. godini
Vojnović, Branko
Ostalo
Arhiv u Osijeku. Rad U 1958. godini
Firinger, Kamilo
Ostalo
Banovac Andrija Banfi. Prilog kronologiji hrvatske banologije
Lučić, Josip
Ostalo
Curić Hajrudin, Prilozi bosansko-hercegovačkoj istoriji XIX. v. Sarajevo 1960. v. Građa knjiga VIII. Odjeljenje istorisko-filoloških naukaknjiga 4. Naučno Društvo NR Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1960.
Despot, Miroslava
Ostalo
Djelatnost historijskog arhiva u Rijeci
Zjačić, Mirko
Ostalo
Godišnja skupština i savjetovanje društva arhivskih radnika Hrvatske
Vojnović, Branko
Ostalo

Historijski arhiv komune Hvarske. Sumarni prikaz rada u 1959. godini
Duboković, Nadalini, Niko
Ostalo
IV. Međunarodni kongres arhivista u Stockholmu
Krnić, Zdravko
Ostalo
Iz arhivistike. Priručnik za službenike arhiva. Beograd 1959. Izd. Drž. arhiva NRS i Stalnog stručnog tečaja za arhivske pomoćnike
Srebrnić, Ivan
Ostalo
Iz historijskog arhiva u Varaždinu. Rad u 1959. godini
Androić, Mirko
Ostalo
Iz historijskog arhiva u Zadru
Foretić, Dinko
Ostalo
Iz korespondencije Miha Klaića (Prilozi građi za historiju narodnog preporoda u Dalmaciji)
Bertić, Nada
Ostalo
Iz korespondencije Nika Velikog Pucića (Prilozi građi za historiju narodnog preporoda u Dalmaciji)
Beritić, Nada
Ostalo
Izložba Državnog arhiva NRH u Zagrebu povodom četrdesetogodišnjice KPJ
Vidmar, Josip
Ostalo
Izvještaj o radu za 1959. godinu arhiva za historiju Radničkog pokreta u Zagrebz
Kalinić, Slavka
Ostalo
J. Luetić, O pomorstvu Dubrovačke Republike u XVIII st., Dubrovnik 1959.
Stulli, Bernard
Ostalo

Jedna prigodna izložba u Državnom arhivu u Zagrebu za potrebe nastavnika historije
Kobsa, Leopold
Ostalo
Miroslav Đorđević, Savremeni problemi istoriske nauke, Beograd 1959.
Stulli, Bernard
Ostalo
O gospodarskom položaju podržavljenih crkvenih posjeda u Hrvatskoj potkraj XVIII. st.
Karaman, Igor
Ostalo
O radu historijskog arhiva u Slavonskom Brodu u 1959. godini
Krnić, Zdravko
Ostalo
O razgraničenju stvarne nadležnosti između arhivskih ustanova u NR Hrvatskoj
Bačić, Stjepan
Ostalo
Popis arhivske i registraturne građe u Narodnoj Republici Hrvatskoj u godini 1959.
Bačić, Stjepan
Ostalo
Pošvar Jaroslav, Nástin dějín Brněnské mincovny, Separat iz časopisa Numismaticky sborník ČSAV V/1958., i VI/1960. Praha
Buturac, Josip
Ostalo
Povelja cara Dušana o zemlji Labinovoj
Mošin, Vladimir
Ostalo
Prilog pitanju odnosa Petra Zrinskog prema kmetovima u doba urote (1670.)
Šidak, Jaroslav
Ostalo
Propisi iz oblasti arhivske službe
Hrvatski državni arhiv
Ostalo
Rad Državnog arhiva NR Hrvatske u Zagrebu u toku 1959.

Stulli, Bernard
Ostalo
Rad Državnog arhiva u Dubrovniku kroz 1959. godinu
Foretić, Vinko
Ostalo
Rad historijskog arhiva u Splitu u 1959.
Palavršić, Ante
Ostalo
Regesti dokumenata o narodnom ustanku 1941. godine (Iz fondova općih arhiva u NR Hrvatskoj)
Hrvatski državni arhiv
Ostalo
Riječki spisi iz arhiva Ugarske komore (Acta fluminensia 1776. – 1804.)
Zmajić, Vera
Ostalo
Rukopisna ostavština Vjekoslava Spinčića
Beuc, Ivan
Ostalo
Seminar za službenike vanjske arhivske službe arhivskih ustanova u NR Hrvatskoj
Bačić, Stjepan
Ostalo
Sisačka gospoštija u prvoj polovici XIX st.
Buturac, Josip
Ostalo
Sređivanje fonda Uprave primorskih imanja (Acta Buccarana 1670. – 1776.)
Zmajić, Bartol
Ostalo
Starine JAZU, Zagreb, knj. 48. (1958.) i 49. (1959.)
Nemec, Marija
Ostalo
Szazadok, 1/1959. Budapest
Meden, Ivan

Ostalo
Ultravioletna fotografija u službi arhivista i restauratora
Ribkin, Tatjana
Ostalo
Uputstvo o vođenju nekih evidencija arhivske građe i izradi naučoinformativnih pomagala
Nemeth, Krešimir
Ostalo
Vjesnik Historijskog arhiva u Rijeci, sv. V., Rijeka 1959.
Nemeth, Krešimir
Ostalo
Vlaga u arhivskim spremištima
Ribkin, Tatjana
Ostalo
Zaključci Hrvatskog Sabora 1631. - 1693. (kratki regesti)
Stanisavljević, Mirko
Ostalo
Zasjedanje Arhivskog Savjeta NR Hrvatske 29. 12. 1959.
Stulli, Bernard
Ostalo
1962.
Acta turcica Državnog arhiva u Dubrovniku
Bajraktarević, Sulejman
Ostalo
Arhivska služba i petogodišnji program naučno naučno istraživačkog
Stulli, Bernard
Ostalo
Arhivski fond Slavonsko-srijemska generalna komanda
Čelap, Lazar
Ostalo
Arhivski sabirni centar Krapina - Historijskog arhiva Varaždin u Popovcu
Androić, Mirko
Ostalo

Az Arpád-hâzi királyok oklevéleinek kritifcai jegözeke, II kötet 2-3 füzet (1272. – 1290.). Budapest 1961.
Meden, Ivan
Ostalo
Čišćenje dezinfekcija i dezinsekcija arhivske građe i spremišta
Ribkin, Tatjana
Ostalo
Dokumenti o počecima kmetstva u Dubrovniku
Lučić, Josip
Ostalo
Fond oporuka u Historijskom arhivu u Hvaru
Duboković-Nadalini, Niko
Ostalo
Godina i po rada Historijskog arhiva u Bjelovaru
Velagić, Savo
Ostalo
Hajnal István, L' enseignement de l' écriture aux universités médiévales. Budapest 1959.
Buturac, Josip
Ostalo
Inventar rukopisa ostavštine Šime Ljubića
Čolak, Nikola
Ostalo
Iz Historijskog arhiva u Osijeku
Firinger, Kamilo
Ostalo
Izrada željeznih polica za arhivska spremišta
Hrvatski državni arhiva
Ostalo
Jagićeva pisma Bogišiću
Ivanišin, Nikola
Ostalo
Jedno stoljeće osječkog svilarstva (1761. – 1861.)

Firinger, Kamilo
Ostalo
Metodičeskoje posobie po režimu hranenija dokumentalnih materialov rukopisej i knjig, Leningrad 1960.
Ribkin, Tatjana
Ostalo
Nekoliko neobjelodanjenih pisama F. Vukasovića pisanih M. Vrhovcu
Despot, Miroslava
Ostalo
Ponovo o historijskom značenju zrinsko-frankopanske urote
Klaić, Nada
Ostalo
Povijest talijanske arhivistike u časopisu „Rassegna degli archivi di stato“
Čolak, Nikola
Ostalo
Pregled rada Historijskog arhiva u Rijeci 1961. - 1962.
Milović, Đorđe
Ostalo
Primjer za ugled
Bačić, Stjepan
Ostalo
PTT Arhiv 1958. – 1961.
Lučić, Josip
Ostalo
Rad Arhiva SRH u 1962. godini
Stulli, Bernard
Ostalo
Rad Arhivskog savjeta SR Hrvatske 1961. - 1962.
Stulli, Bernard
Ostalo
Razvojni put Historijskog arhiva u Splitu
Palavršić, Ante

Ostalo
Revolucionarni narodni pokret u Lici u vrijeme propasti. Austro-ugarske monarhije i stvaranja Jugoslavenske države
Franjković, Pavle
Ostalo
Riječno brodarstvo na Savi, Dunavu i Tisi u prvoj polovici XIX. stoljeća
Butorac, Josip
Ostalo
Saint Louis a la sainte Chapelle, Paris 1960.
Buturac, Josip
Ostalo
Seminar o kancelarijskom poslovanju sa službenicima pisarnica
Bačić, Stjepan
Ostalo
1963.
Archives, vol. VI, 1963., No 29., 30.
Filipović, Ivan
Ostalo
Archivni časopis, 1963. 1. - 4.
Buturac, Josip
Ostalo
Korespondencija Frana Supila iz perioda 1891. – 1914.
Hajdarhodžić, Hamdija; Arneri, Rafo; Morović, Hrvoje; Nemeč, Marija
Ostalo
L'histoire et ses methodes. Bruges 1961.
Buturac, Josip
Ostalo
Neizvestnyj pamjatnik knižnogo iskusstva. Moskva - Lenjingrad 1963.
Glavina, Ante
Ostalo
Novye metody restavracii i konservacii dokumentov i knjig. Moskva - Lenjingrad 1960.
Ribkin, Tatjana

Ostalo
O sohraneni bumagi, proizvedenij pečati i rukopisa. Lenjingrad
Ribkin, Tatjana
Ostalo
O vođenju evidencija u arhivima
Bačić, Stjepan
Ostalo
Osvrt na rad Arhiva Hrvatske i njegove važnije neposredne zadatke
Stulli, Bernard
Ostalo
Sbornik archivnich praci. G. XIII., 1963., br. 1. - 2.
Buturac, Josip
Ostalo
The American Archivist, vol. 26., 1963., Nr. 2., 3.
Stanković, J.
Ostalo
Uprava u dubrovačkom vangradskom teritoriju (Astareja)
Lučić, Josip
Ostalo
Voprosy konservacii i restavracii bumagi i pergamena. Moskva - Lenjingrad 1962.
Ribkin, Tatjana
Ostalo
Zaštita arhivske građe od štetnog djelovanja sunčanog svjetla
Ribkin, Tatjana
Ostalo
1965.
Archiva Ecclesiae. Città del Vaticano, 1958. – 1964., I. – VII.
Buturac, Josip
Ostalo
Glasnik arhiva i Društva arhivskih radnika Bosne i Hercegovine. Sarajevo 1964. – 1965., IV. – V.
Knopfmaher, Mara

Ostalo
Građa o susjedgradsko-stubičkom vlastelinstvu 1563. – 1574.
Adamček, Josip
Ostalo
Kartografska zbirka Arhiva Hrvatske u Zagrebu
Marković, Mirko
Ostalo
Konzervacija arhivskih i bibliotečnih fondova u Poljskoj
Husarska, Maryna
Ostalo
Međunarodna arhivistička bibliografija u časopisu »Archivum«
Beuc, Ivan
Ostalo
Mitteilungen des Oberösterreichischen Landesarchivs. Linz, 1964., 8.
Filipović, Ivan
Ostalo
Osnovni principi arhivskog zakonodavstva u SR Hrvatskoj
Stulli, Bernard
Ostalo
Postupak s arhivskom građom oštećenom od elementarnih nepogoda
Bačić, Stjepan
Ostalo
Rudolf Taš, Registratura, arhiva i brzo rješavanje pošte. Zagreb 1964.
Bačić, Stjepan
Ostalo
1966.
Arhiv obitelji Arneri u Korčuli
Arneri, Rafo
Ostalo
Dokumenti o osnivanju dubrovačke općine
Šundrica, Zdravko
Ostalo

Dva priloga za hrvatsku povijest u XVIII. stoljeću
Šidak, Jaroslav
Ostalo
Enchiridion Archivorum Ecclesiasticorum, Città del Vaticano 1966.
Hrg, Metod
Ostalo
Martin Juraj i Josip Nikola Kovačić u Hrvatskoj
Filipović, Ivica
Ostalo
Mitteilungen des Steiermärkischen Landesarchives, Graz, Folge 9. – 14., 1959. - 1964.
Zmajić, Bartol
Ostalo
O kancelarijskoj mehanizaciji i automatizaciji
Bačić, Stjepan
Ostalo
O pravnom režimu korištenja arhivske građe
Stulli, Bernard
Ostalo
Prilozi građi za historiju revolucionarnog pokreta mornara na našoj obali 1918. god.
Stulli, Bernard
Ostalo
Prinosi građi srednjovjekovnog latiniteta (capanna, casale, curia, homo, domus, rusticus, sella, villa, villanus)
Lučić, Josip
Ostalo
Takse „servitium commune“ kod nas kroz XIV. i polovicom XV. st.
Soldo, Ante
Ostalo
The American Archivist, vol. 27., 1964., Nr. 2.
Stanković, Jovan
Recenzija, Prikaz
Zvučni dokumenti - čuvanje i zaštita

Ribkin, Tatjana
Ostalo
1967.
A. A, Kuzin, Tehničeskie arhivy, Moskva 1956.
Ribkin, Tatjana
Ostalo
Archivi e cultura. Rassegna dell' Associazione nazionale archivistica italiana. 1. – 2., gennaio-dicembre 1967. Roma
Stulli, Bernard
Ostalo
Der Archivar, Jhrg. 20., 1967., H. 1.
Križman, Mate
Ostalo
Evidentiranje arhivske građe izvan arhiva
Bačić, Stjepan
Ostalo
F. Metšk, Bestand Verzeichnis des Sorbischen Kultur archivs in Bautzen. Teil H 1 Das Depositum Wendenabteilung. VEB Domowina-Verlag, Bautzen 1967.
Stulli, Bernard
Ostalo
Historijski arhiv u Varaždinu u 1967. godini
Androić, Mirko
Ostalo
Historijski arhiv u Varaždinu u akciji evidentiranja i popisivanja arhivske građe izvan arhiva
Androić, Mirko
Ostalo
Mjere Dvorske komore u Beču protiv opticaja dubrovačkih talira u Hrvatskoj od god. 1764. - 1772.
Zmajić, Bartol
Ostalo
Mljetski falsifikati
Klaić, Nada

Ostalo
Nauvka tkalechkoga mestre modussi nauade, red, szloboschine y prauicze« (Pravila ceha tkalaca u Varaždinu iz god. 1561.)
Androić, Mirko
Ostalo
Neobjavljene isprave i akti XIII. stoljeća iz dubrovačkog arhiva
Lučić, Josip
Ostalo
Novi dokumenti o ugušivanju seljačke bune 1573.
Adamček, Josip
Ostalo
Novi prilozi građi za historiju revolucionarnog pokreta mornara na našoj obali 1917. – 1918. (I)
Stulli, Bernard
Ostalo
Popisivanje arhivske građe na području Historijskog arhiva u Splitu
Božić-Bužančić, Danica
Ostalo
Požar u Državnom arhivu Trausnitz, Landshut, Donja Bavarska
Hrg, Metod
Ostalo
Restauriranje dokumenata laminacijom, s posebnim osvrtom na laminator (impregnator) jugoslavenske proizvodnje
Ribkin-Puškadija, Tatjana
Ostalo
Sovetskie arhivy, br. 1., 1967.
Paver, Josipa
Ostalo
Sređivanje biskupskog arhiva u Zagrebu godine 1815.
Hrg, Metod
Ostalo
Uz deseti svezak „Arhivskog vjesnika“

Stulli, Bernard
Uvodnik
1969.
Arapski dokumenti u Državnom arhivu u Dubrovniku. Priredio i preveo Besim Korkut. Knj. I.
Filipović, Ivan
Ostalo
Archiva ecclesiae. Bolletino dell'Associazione Archivistica Ecclesiastica. Anni VIII. – IX., 1965. - 1966., Citta del Vaticano
Hrg, Metod
Ostalo
Arhivistički tečaj u Arhivu Hrvatske
Hrg, Metod
Ostalo
Arhivska pomagala
Nemeth, Krešimir
Ostalo
Djelatnost Arhiva Hrvatske u Zagrebu u godini 1968.
Stulli, Bernard
Ostalo
Dva pokušaja inventarizacije Dubrovačkog arhiva početkom 19. stoljeća
Stulli, Bernard
Ostalo
Dvije anagrafske tabele za područje Dalmacije iz druge polovice 18. stoljeća
Božić-Bužančić, Danica
Ostalo
Eva Windisch: Martin Juraj Kovačić i prvi pokušaji organizacije naučnog rada u Mađarskoj. (Szazadok 1968., br. 1-2, str. 90-144)
Filipović, Ivan
Ostalo
Fritz Posch. Flamende Grenze. Die Steiermark in der Kurzenstürmen. Graz-Beč-Köln 1968.
Androić, Mirko
Ostalo

In memoriam - Dr. Stella Ubel
Uredništvo
In memoriam, Nekrolog
Inventar i regesti za starije dokumente zagrebačkog Kaptolskog arhiva g. 1401. - 1700.
Buturac, Josip
Ostalo
Ivan Borsa. Die Geschichte des Hunyadi-Brandenburgischen Familienarchivs. Archivalische Zeitschrift, Bd. 62. (1966.), str. 144-168
Hrg, Metod
Ostalo
Izvještaj o istraživanju građe o seljačkoj buni 1573. u austrijskim arhivima u 1968. godini
Adamček, Josip; Križman, Mate
Ostalo
Krešimir Filić: Varaždinski mesarski ceh. Zapisnici 1589. - 1708. Varaždin 1968.
Androić, Mirko
Ostalo
Mišljenje arhivskih ustanova SR Hrvatske o prijedlogu za stvaranje „Zajednice jugoslavenskih arhiva“
Stulli, Bernard
Ostalo
Nacrt koncepcije srednjoročnog plana razvitka arhivske djelatnosti u SR Hrvatskoj 1971. - 1975. godine
Stulli, Bernard
Ostalo
Neki oblici rada i djelatnosti arhivskih ustanova
Nemeth, Krešimir
Ostalo
Nova građa o seljačkoj buni 1573. (I)
Adamček, Josip; Filipović, Ivica; Križman, Mate
Ostalo
O problemu preuzimanja registraturne građe u arhive
Bačić, Stjepan

Ostalo
Pravila varaždinskog ceha pećara-lončara na hrvatskom jeziku iz 1717. godine s nekim podacima o varaždinskim pećarima-lončarima od 16. do 19. stoljeća
Androić, Mirko
Ostalo
Pravilnik o uvjetima za korištenje registratorskog materijala i arhivske građe Državnog sekretarijata za vanjske poslove i diplomatskih i konzularnih predstavništava Jugoslavije u inozemstvu (Službeni list SFRJ, br. 23., 1969.)
Stulli, Bernard
Ostalo
Promet trgovačke robe i brodova potkraj 18. stoljeća na području Dubrovačke republike
Šundrica, Zdravko
Ostalo
Restauriranje arhivske građe iz Državnog arhiva u Firenci u Arhivu Hrvatske u zagrebu
Ribkin-Puškadija, Tatjana
Ostalo
Rukopisna ostavština Ivana Paštrića u Vatikanskoj knjižnici (Fondo Borgiano latino)
Golub, Ivan
Ostalo
Stjecanje, dioba, i borba za očuvanje Dubrovačkog primorja 1399. – 1405.
Lučić, Josip
Ostalo
1970.
„Tajna politika“ Lj. Gaja i postanak njegovih „Memoranduma“ knezu Metternichu 1846./47.
Šidak, Jaroslav
Ostalo
Archivmitteilungen, br. 1. i 2., 1970.
Omašić, Vjeko
Ostalo
Botičeva pisma i neka pitanja iz kronologije njegova života
Ravlić, Jakša
Ostalo

Današnje stanje i budući zadaci pomoćnih historijskih nauka
Klaić, Nada
Ostalo
Dosadašnji rezultati i daljnje potrebe izdavanja arhivskih izvora Historijskog arhiva u Dubrovniku i ostalih dubrovačkih povijesnih vrela
Foretić, Vinko
Ostalo
Heinz Duchhardt, Philipp Karl von Eltz, Kurfürst von Mainz, Erzkanzler des Reiches (1732. - 1743.). Mainz 1969.
Firinger, Kamilo
Ostalo
Izvještaj o istraživanju građe o seljačkoj buni 1573. u inostranim arhivima 1969. i 1970. godine
Adamček, Josip; Filipović, Ivan; Križman, Mate
Ostalo
Jiri Louda, Europäische Städtewappen. Genesis Verlagsanstalt Balzers 1969.
Zmajić, Bartol
Ostalo
M. Valentić, Kameni spomenici Hrvatske XIII. – XIX. stoljeća. Zagreb 1969.
Filipović, Ivan
Ostalo
Međunarodni arhivistički staž u Parizu 1970. godine
Božić-Bužančić, D.
Ostalo
Neobjavljene isprave i akti XIII. stoljeća iz Dubrovačkog arhiva (II. dio)
Lučić, Josip
Ostalo
O valorizaciji i kategorizaciji arhivske građe
Stulli, Bernard
Ostalo
Razvitak arhivske službe u Njemačkoj Demokratskoj Republici
Omašić, Vjeko

Ostalo
Talijanska pisma Miha Klaića
Macan, Trpimir
Ostalo
The American Archivist, vol. 32., 1969. Nr. 1., 2., 3.
Stanković, J.
Ostalo
Uz objavljivanje Zapisnika sjednica „Ilirskog društva“ mladeži grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu
Frangeš, Ivo
Ostalo
Werner Ernst, Geburt einer Grossmacht - Die Osmanen (1300. – 1481.). Berlin 1966.
Bajraktarević, Sulejman
Ostalo
Zapisnici sednica Davidovićeve dve vlade od avgusta 1919. do februara 1920.
Hrabak, Bogumil
Ostalo
Zapisnik sjednica „Ilirskog društva“ mladeži grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu
Smičiklas, Marija Irena
Ostalo
1971.
Anagraf župe šibenskog Varoša iz godine 1828.
Šupuk, Ante
Ostalo
Archivmitteilungen, 1970. br. 3., 4., 5., 6.
Omašić, Vjeko
Recenzija, Prikaz
Drugi internacionalni sastanak restauratora Beč - Budimpešta, 6. - 11. rujna 1971.
Ribkin-Puškadija, Tatjana
Vijest
Izbor iz arhivske građe Komunističke partije Jugoslavije i KP Hrvatske za povijest 1941. godine u Hrvatskoj

Rastić, Marijan
Ostalo
Izveštaj državnog nadodvjetnika u Zagrebu od 27. VI. 1925. o stanju istrage protiv Stjepana Radića
Stulli, Bernard
Ostalo
Izveštaj o radu na pronalaženju građe o seljačkoj buni 1573. u četverogodišnjem razdoblju 1968. – 1971.
Adamček, Josip; Filipović, Ivan
Vijest
Izvorni i povijesni dokumenti i njihova pristupačnost najširoj publici na izložbi „Hrvatski knezovi Zrinski i Frankopani“
Pandžić, Miljenko
Vijest
Nova građa o seljačkoj buni 1573. (II.)
Adamček, Josip; Filipović, Ivan
Ostalo
Obiteljski arhivi - sređivanje i naučna obrada
Božić-Buzančić, Danica
Ostalo
Odgojna služba u arhivima Francuske
Božić-Buzančić, Danica
Vijest
Problem kmetstva na području dubrovačke Astoreje (Prilog problematici dalmatinskog agrara)
Klaić, Nada
Ostalo
Savjetovanje (sastanak) javnih tužilaca u Šibeniku 21. i 22. X. 1971.
Bačić, Stjepan
Vijest
Savjetovanje Društva arhivskih radnika Hrvatske i godišnja skupština od 27. do 30. X. 1970. u Dubrovniku

Srebrnić, Ivan
Ostalo
Udžbenici, priručnici i skripta za stručno usavršavanje arhivskih radnika
Hrg, Metod
Vijest
Ustavna reforma i revizija arhivskog zakonodavstva SR Hrvatske (I.)
Stulli, Bernard
Ostalo
1972.
Anđelić Pavao: Srednjovjekovni pečati iz Bosne i Hercegovine. Sarajevo 1970.
Zmajić, Bartol
Recenzija, Prikaz
Archivmitteilungen, 1. – 6., 1971.; 1., 1972.
Omašić, Vjeko
Recenzija, Prikaz
Dr. Aleksandar Matkovski: Grbovite na Makedonija. (Prilog kon makedonskata heraldika). Skopje 1970.
Zmajić, Bartol
Recenzija, Prikaz
Egdotika diplomatskih izvora u prošlosti i danas
Stipišić, Jakov
Ostalo
Nachrichten für Dokumentation. Prikaz godišta 1964. - 1971.
Filipović, Ivan
Recenzija, Prikaz
Načela naučno-kritičkog objavljivanja arhivskih dokumenata
Filipović, Ivan
Ostalo
Neobjavljene isprave i akti XIII stoljeća iz Dubrovačkog arhiva
Lučić, Josip
Ostalo
Nova građa o seljačkoj buni 1573. (III.)

Adamček, Josip; Filipović, Ivan
Ostalo
O „Knjizi statuta grada Dubrovnika“ iz god. 1272. (Uz 700-godišnjicu dubrovačke statutarne kodifikacije)
Stulli, Bernard
Uvodnik
O korištenju arhivske građe u Saveznom arhivu SR Njemačke
Hrg, Metod
Recenzija, Prikaz
O počecima kmetstva u dubrovačkoj Astareji s osvrtom na zadarsko područje
Lučić, Josip
Ostalo
O propisima za odabiranje i izlučivanje registraturne građe
Bačić, Stjepan
Ostalo
Oslobođenje od plaćanja carine pri uvozu fotolaboratorijske opreme za arhivske ustanove
Hrvatski državni arhiv
Vijest
Pismo biskupa Strossmayera hrvatskim dominikancima
Fazinić, Anđelko
Ostalo
Postdiplomski studij pomoćnih povijesnih znanosti u Zadru
Kolanović, Josip
Vijest
Rad Društva arhivskih radnika Hrvatske u razdoblju 1971./72.
Srebrnić, Ivan
Vijest
Registar isprava arhiva Zagrebačkog kaptola iz 15. st.
Hrg, Metod
Ostalo
Samoupravni sporazum o raspoređivanju dohotka i raspodjeli sredstava za osobne dohotke organizacija udruženog rada grane 913-00 - Kulturno prosvjetne djelatnosti u grupaciji II –

„Zavodi za zaštitu spomenika kulture, za zaštitu prirode i arhivi“
Hrvatski državni arhiv
Vijest
1973.
„Ostaci ostataka“ Hrvatske i Slavonije u XVI st. (od mohačke bitke do seljačke bune 1573. g.)
Klaić, Nada
Ostalo
5. Archivtechnische Woche, München, 1. – 5. listopada 1973.
Ribkin-Puškadija, Tatjana
Vijest
Archivmitteilungen, br. 2., 3., 4., 5. i 6. god. 1973.
Omašić, Vjeko
Recenzija, Prikaz
Briga za crkvene arhive
Hrg, Metod
Vijest
Diplomatičko-povijesna analiza povelje hrvatsko-ugarskog kralja Andrije II (III) , kojom se bibriskom knezu hrvatskom banu Pavlu Šubiću podjeljuje nasljedno banstvo (1293. g.)
Pandžić, Miljenko
Ostalo
Historijat slavonskih vlastelinstava do sredine 18. stoljeća. („Slavonski katastar“ P. I. Passardyja)
Karaman, Igor
Ostalo
Inventar arhiva franjevačkog samostana u Zaostrogu
Soldo, Josip Ante
Ostalo
Izvori za jugoslovensko-lužičke kulturne veze u Srpskom kulturnom arhivu u Budišinu
Mječak, Frido
Ostalo
Lamberto Donati, Bibliografia italiana, LXIX., Leo S. Olschki editore, Firenze, 1972. 2 vol., str. X + 1214.

Krasić, Stjepan
Recenzija, Prikaz
Lamberto Donati, Il „non finito“ nel libro illustrato antico. Leo S. Olschki editore, Firenze, 1973. VIII. + 276. str., 170. ill.
Krasić, Stjepan
Recenzija, Prikaz
Neobjavljene isprave i akti XIII. stoljeća iz Dubrovačkog arhiva
Lučić, Josip
Ostalo
Osvrt na akciju evidentiranja arhivske građe izvan arhiva u SR Hrvatskoj
Bačić, Stjepan
Ostalo
Postdiplomski studij pomoćnih povijesnih znanosti (2.godina)
Kolanović, Josip
Vijest
Prilog poznavanju građana i pučana u Splitu početkom XVI. stoljeća
Božić-Bužančić, Danica
Ostalo
Prilozi za povijest bune križevačkih seljaka 1755. god.
Karaman, Igor
Ostalo
Restauriranje dokumenata na papiru dolijevanjem - nadopunjavanjem dijelova koji nedostaju razrijeđenom papirnom masom
Ribkin-Puškadija, Tatjana
Vijest
Seljačke bune XV. – XVIII. stoljeća (građa);
Adamček, Josip; Filipović, Ivan; Hrg, Metod; Kolanović, Josip; Pandžić, Miljenko
Ostalo
Studijski boravak u Veneciji
Kolanović, Josip
Vijest
V.Savić-V.Erceg-E.Hadžić-H.Hasandedić-S.Ivanković-E.Marić-M.Štambuk, Vodič kroz

fondove i zbirke Arhiva Hercegovine. Izd. Arhiva Hercegovine Mostar, sv. 1., Mostar 1973. str. XIV. + 210.
Nikić, Andrija
Recenzija, Prikaz
Vladimir Mošin, Anchor Watermarks, Amsterdam, (The Paper Publications Society), 1973., XXXVI .+ 138. str. + 367. tabla + 1. pregled stiliziranih vodenih znakova
Kolanović, Josip
Recenzija, Prikaz
XIV. Konferencija Okruglog stola arhiva (Luxemburg, 15. - 18. V 1973.)
Filipović, Ivan
Vijest
1975.
„Paulus de Breberio banus Croatorum dominus et Bosne“
Klaić, Nada
Ostalo
Arhivima u Hrvatskoj
Frntić, Franjo
Vijest
Deseti kongres Društva crkvenih arhivista (Associazione Archivistica Ecclesiastica) 16. do 19. rujna 1974. u Milanu
Hrg, Metod
Vijest
Die k. k. Militärgrenze. Beiträge zu ihrer Geschichte. (Schriften des Heeresgeschichtlichen Museums (Militärwissenschaftliches Institut) in Wien. Band 6) Wien 1973. 327. str.
Moačanin, Fedor
Recenzija, Prikaz
Dovršenje evidentiranja arhivske građe izvan arhivskih ustanova
Bačić, Stjepan
Ostalo
Dva priloga o Jurju Dalmatincu
Krasić, Stjepan
Ostalo

Ivan Filipović
Križman, Mate; Adamček, Josip; Kolanović, Josip; Pandžić, Miljenko
In memoriam, Nekrolog
Izvještaj o međunarodnom seminaru za primjenu automatske (elektronske) obrade podataka (AOP) u arhivima
Pandžić, Miljenko
Vijest
Matrikula Bratovštine sv. Marije u Šibeniku iz godine 1437.
Šupuk, Ante
Ostalo
Miscellanea saeculi XIV. ex Archivio Ragusii (Dubrovnik), Lastovo, I. dio
Lučić, Josip
Ostalo
Nova građa o Jurju Dalmatincu
Hrg, Metod; Kolanović, Josip
Ostalo
Novija literatura s područja fizičke zaštite i restauriranja dokumenata i knjiga
Ribkin-Puškadija, Tatjana
Recenzija, Prikaz
Osamnaest pisama Mirka Lentulaja upućenih Josipu Bunjiku i Miroslavu Kraljeviću u vremena od 23. srpnja 1848., do lipnja 1849. godine
Potrebica, Filip
Ostalo
Prva buna Štibrenaca (1608. – 1610.) (Vol. 17-18)
Adamček, Josip; Hrg, Metod; Kolanović, Josip; Pandžić, Miljenko
Ostalo
Rad Društva arhivskih radnika Hrvatske od 7. prosinca 1972. do 19. ožujka 1975.
Šlibar, Ana
Vijest
Regesti pisama generala dominikanskog reda poslanih u Hrvatsku (1392. – 1600.)
Krasić, Stjepan
Ostalo

Trumbićeva pisma Peri Čingriji
Perić, Ivo
Ostalo
Vanjska arhivska služba u SR Hrvatskoj
Bačić, Stjepan
Ostalo
Zaštita kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba
Stulli, Bernard
Ostalo
Zbirka filmov v Arhivu Slovenije
Nemanič, Ivan
Ostalo
1977.
Akcija na izradi „Vodiča izvora za povijest nacija“
Stulli, Bernard
Vijest
Georg Heller - Karl Nehring: Comitatus Sirmiensis (abecedna lista mjesnih imena u srijemskoj županiji od XI st. do 1918.). München 1973.
Filipović, Ivan
Recenzija, Prikaz
Hauptbericht über den Agramer Distrikt 1788.
Kallay, Istvan
Ostalo
Ivan Drebrnić
Kolar-Dimitrijević, Mira
In memoriam, Nekrolog
Iz Zaključaka 18. Generalne konferencije UNESCO-a (Pariz 17.X. - 23. XI. 1974)
Hrvatski državni arhiv
Vijest
Kinoteka „U sastavu Arhiva Hrvatske“ u Zagrebu
Stulli, Bernard
Vijest

Matija Ivanić - Vojvoda Janko i stoljetna borba hvarskih pučana i plemića za politička prava
Klaić, Nada
Ostalo
Miscellanea saeculi XIV ex Archivio Ragusii (Dubrovnik) Lastovo II. dio
Lučić, Josip
Ostalo
Naputak za Hrvatsko kraljevsko vijeće iz 1767. g. i Nadopuna Naputka iz 1770.
Pandžić, Miljenko
Ostalo
Neobjavljena listina cetinskog kneza Ivana Nelipića
Jurić, Šime
Ostalo
Nove mjere za unapređivanje arhivske djelatnosti u Njemačkoj Demokratskoj Republici i u Italiji
Stulli, Bernard
Vijest
Novi dokumenti za povijest ZAVNOH-a 1943. godine
Gavrin, Davor; Knopfmaher, Mara
Ostalo
Opći inventar Zadarskog arhiva iz 1828. godine
Usmiani, Ante
Ostalo
Osnove programa za izgradnju nove zgrade Arhiva Hrvatske u Zagrebu
Stulli, Bernard
Ostalo
Pečat sa grbom kneza Ivana II Nelipića
Zmajić, Bartol
Ostalo
Potreba osnivanja registraturnih centara (Međuarhiva)
Bačić, Stjepan
Ostalo
Povodom novih propisa o uredskom poslovanju

Bačić, Stjepan
Ostalo
Privredne prilike u splitskom okružju pedesetih godina XIX. stoljeća
Zelić-Bučan, Benedikta
Ostalo
Prva buna Štibrenaca (1608. – 1610.) (Vol. 19-20)
Hrg, Metod; Kolanović, Josip; Adamček, Josip; Pandžić, Miljenko
Ostalo
Reader for archives an records center buildings. Edited by Victor Gondos Jr. (Washington 1970. Cometee on archival buldings and equipment. The Society of american)
Rastić, Marijan
Recenzija, Prikaz
XI sastanak Međunarodnog udruženja crkvenih arhivista u Rimu 3. - 6. XI 1976.
Peloza, Makso
Vijest
Za novu zgradu Arhiva Hrvatske u Zagrebu
Stulli, Bernard
Vijest
Zbornik Historijskog instituta JAZU 7, Zagreb 1974. Posvećen akademiku Marku Kostrenčiću o njegovu 90. rođendanu.
Švab, Mladen
Recenzija, Prikaz
1979.
Ante Kalodera, Izvori za povijest otoka Korčule. Trud vrijedan pažnje (Povodom 10. sveska)
Glavina, Frano
Vijest
Dokumenti za povijest ZAVNOH-a (nastavak) 1943-1944. godine
Knopfmaher, Mara; Gavrin, Davor
Ostalo
Dva pisma delegata ZAVNOH-a i NKOJ-a Zorka Goluba iz Barija 1944. godine
Kolar-Dimitrijević, Mira
Ostalo

Funkcionalne cjeline kao osnova za sistematizaciju i vrednovanje knjigovodstvene dokumentacije
Eržišnik, Davorin
Ostalo
Godišnja Skupština Saveza društava arhivskih radnika Hratske (SDARH) (Stubičke Toplice, 6. - 7. 12. 1979. godine)
Rastić, Marijan
Vijest
I opet oko Dubrovnika. Novi oblici iredentističke kampanje i oko drugih hrvatskih krajeva
Stulli, Bernard
Recenzija, Prikaz
Ispisi iz Središnjeg arhiva obitelji Erdödy u središnjem arhivu u Bratislavi
Filipović, Ivan
Ostalo
Kmetski odnosi na poluotoku Pelješcu u svjetlu jedne parnice iz 1741. godine
Glavina, Frano
Ostalo
Konstituiranje, prva sjednica i plan rada Arhivskog savjeta Hrvatske
Glavina, Frano
Vijest
Konzervacija velike količine namočenih dokumenata i knjiga dubokim smrzavanjem
Ribkin-Puškadija, Tatjana
Ostalo
Marija Nemeč
Modrušan, Martin
In memoriam, Nekrolog
Miscellanea saeculi XIV. ex Archivio Ragusii (Dubrovnik)
Lučić, Josip
Ostalo
Nastavni programi za obrazovanje arhivskih radnika u SR Hrvatskoj
Kolarević-Kovačić, Ružica
Vijest

Peto trijenalno savjetovanje ICOM-ova Međunarodnog komiteta za konzerviranje
Mušnjak, Tanja; Ribkin-Puškadija, Tatjana
Recenzija, Prikaz
Podjela zadarskih „arhiva“ između Italije i Kraljevine SHS (1924. – 1926.)
Peričić, Šime
Ostalo
Pravilnik o organizaciji i radu Kinoteke Arhiva Hrvatske
Hrvatski državni arhiv
Ostalo
Prilog provedbi novog Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima
Bačić, Stjepan
Ostalo
Prvi koraci Kinoteke Hrvatske pri Arhivu Hrvatske
Kukuljica, Mato
Ostalo
Regesti pisama generala dominikanskog reda poslanih u Hrvatsku (1392. – 1600.) (II dio)
Krasić, Stjepan
Ostalo
Šibenski onomastikon nakon kuge od 1649. godine
Šupuk, Ante
Ostalo
Uz novi Zakon o arhivima Francuske
Stulli, Bernard
Ostalo
Zakon o zaštiti arhivske građe i arhivima od 20. lipnja 1978. godine
Hrvatski državni arhiv
Ostalo
Zaštita, čuvanje i mogućnosti restauriranja nacrti na paus-papiru
Mušnjak, Tatjana
Ostalo
1980.
Bibliografija radova objavljenih u „Arhivskom vjesniku“ od 1899. - 1979.

Kolarević-Kovačić, Ružica
Bibliografija
Uz 80. godišnjicu izlaženja „Arhivskog vjesnika“ („Vjestnika Kr. Hrvatsko-Slavonsko-Dalmatinskog Zemaljskog Arkiva“)
Pandžić, Miljenko
Uvodnik
Ukupan broj radova jest 359.

Ukupan broj radova u razdoblju od 1958. do 1980. godine jest 359. Naslovi uredničke politike ovog razdoblja najvećim su dijelom orijentirani na povijest institucija i povijest, a zatim u podjednakom omjeru i na arhivsku teoriju i praksu te u manjem segmentu na restauraciju i filmsku građu *Kinoteke*. Takva je analiza uočljiva iz izvještaja arhiva po gradovima, organizaciji arhivske službe u tadašnjoj NR Hrvatskoj, problematici sređivanja školskih arhiva u *Arhivu grada Zagreba*, o sređivanju i škartiranju i uništavanju arhivskog gradiva. Pod kategorijom ostalo pisali su se osvrti na arhivske časopise kao što su: *Vjesnik Državnog arhiva u Rijeci*, *American Archivist*, Francuski arhivistički časopisi nakon Drugoga svjetskog rata te publikacije iz angloameričke arhivističke literature. U kratkim se vijestima može naći i sve o radu *Arhivskog savjeta NR Hrvatske*, kao i kratke vijesti iz arhiva drugih republika. U kategoriji ostalo navedeni su propisi iz djelatnosti arhivske službe te iz područja zaštite kulturne baštine, postupci s arhivskom građom oštećenom u elementarnim nepogodama.

Razlog prijelomne, 1960. godine s najviše članaka (ukupno 49) jesu i provedbeni propisi, kako je prethodno navedeno, i koji su stupili te iste godine na snagu, a ticali su se propisa iz područja arhivske službe. Na temelju čl. 293. toč. 1., a u vezi s čl. 257. *Zakona o javnim službenicima* čl. 17. *Pravilnika o ispitima službenika ustanova u oblasti kulture (Službeni list FNR J br. 38-1960)*, Savjet za kulturu i nauku NR Hrvatske na sjednici održanoj 19. V. 1961. propisao je *Novi program stručnog ispita službenika ustanova u oblasti kulture*.⁴¹⁰ Gradivo Programa stručnog ispita sastojalo se od općeg i stručnog dijela, a odnosilo se na službenike koji imaju zvanja: pomoćni preparator, preparator, konzervator

⁴¹⁰ Propisi iz oblasti arhivske službe. (1960). Arhivski vjesnik, 3(1), str. 549-583. URL: <https://hrcak.srce.hr/131168> (3. 3. 2019.)

tehničar, konzervator i kustos; bibliotečni manipulant, knjižničar i bibliotekar; arhivski manipulant, arhivski pomoćnik i arhivist.

Prema riječima glavnog urednika Stullija,⁴¹¹ kada je na temelju privremene odluke *Republičkog savjeta za kulturu i nauku* imenovan 1957. godine prvi *Savjet Državnog arhiva u Zagrebu*, istaknuo je da, iako je ovdje riječ o jednoj od najstarijih kulturno-znanstvenih ustanova u Hrvatskoj, a koja je u to doba djelovala više od 100 godina kao samostalna ustanova, ipak je bila činjenica da se *Arhiv* u 1957. godini nalazio još uvijek u prilično nepovoljnoj općoj situaciji glede same arhivistike. Ne samo što se tiče svog smještaja, što je bio najteži problem ustanove, već i glede broja zaposlenih stručnih djelatnika u arhivu, organizacije poslovanja, uvjeta rada te zadovoljavanja društvenih normi. Za ilustraciju, Stulli navodi da ustanova još uvijek nema popise arhivskih fondova po spremištima s oznakom smještaja, stanju i stupnju sređenosti arhivske građe, da nisu jasno precizirane dužnosti skrbništva nad arhivskim gradivom, dok su spremišta nedovoljno osigurana najosnovnijim mjerama protupožarne preventivne zaštite, da su higijensko-tehničke zaštitne mjere ispod stvarnih mogućnosti, da nema jasno utvrđene politike sređivanja, a ni prioriternih popisa sređivanja, da je bezrazložno zakočen razvoj regionalnih arhiva na području Hrvatske, pa je samim time *Arhiv Hrvatske* u Zagrebu nepotrebno opterećen terenskom arhivskom službom koju bi morali raditi regionalni arhivi te da je kadrovski potencijal nezadovoljavajući u smislu stručne osposobljenosti. Ova su nastojanja ipak urodila plodom te se 1961. godine zaista započelo s intenzivnim radom, a rezultat nije izostao. Konačno je arhivska služba u Hrvatskoj, prvi put u povijesti arhivske službe, dobila poznati republički *Zakon o zaštiti arhivske građe i arhivima*, izglasan u *Saboru* u listopadu 1962. godine. Glavni je teret izrade *Zakona* bio na *Arhivu*, a slično je bilo i s provedbenim propisima toga zakona. Naime, svi su nacrti tih propisa pripremljeni u *Arhivu*. Spomenuti je zakon bio osnova i za razradu saveznoga arhivskog zakonodavstva. *Arhivski vjesnik*⁴¹² je povremeno upadao u krizu u izdavačko-financijskom smislu. Zbog nemogućnosti financiranja više se nisu mogla objavljivati opsežna izdanja. Na primjer, prvi broj, u novoj seriji *Arhivskog vjesnika*, iz 1958. godine imao čak 622 stranice, tako da su od 1974. godine započeli izlaziti dvobroji. S dvobrojem 21-22 iz 1978./1979. godine, časopis je dobio prvi pravi prijelom i tiskan je na 480 stranica. Iako je

⁴¹¹ Stulli, B. (1963). *Osvrt na rad Arhiva Hrvatske i njegove važnije neposredne zadatke*. *Arhivski vjesnik*, 6(1), str. 277-289. URL: <https://hrcak.srce.hr/131081> (3. 3. 2019.)

⁴¹² Strčić, P. (1988). *Arhivski vjesnik – tri decenije nove serije*. *Arhivski vjesnik*, 32(1), str. 9-12. URL: <https://hrcak.srce.hr/119277> (Datum pristupa: 3. 3. 2019.)

već tada dobio i kvalitetnu grafičku opremu, u tom je obliku izišao tek 1980. godine, ali ga je te iste godine bilo moguće objaviti na samo 47 stranica. *Arhivski vjesnik* imao je na raspolaganju uvijek kvalitetne tekstove, ali je dosta teško bilo dobiti određenu dovoljnu svotu novca i ustaliti godišnje izlaženje časopisa na oko 200 tiskanih stranica.

Godine 1980. u *Arhivskom vjesniku* objavljena je i prva bibliografija radova Ružice Kolarević-Kovačić iz Hrvatskoga državnog arhiva naslova „*Bibliografija radova objavljenih u 'Arhivskom vjesniku' od 1899. – 1979.*“.⁴¹³

⁴¹³ Kolarević-Kovačić, R. (1980). *Bibliografija radova objavljenih u „Arhivskom vjesniku“ od 1899 – 1979.*, *Arhivski vjesnik*, 23(1), str. 9-47. URL: <https://hrcak.srce.hr/123938> (3. 3. 2019.)

6.3. Sadržajno-scientometrijska analiza objavljenih članaka i njihova obilježja prema uredničkoj politici u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Iz uvodnika⁴¹⁴ glavnog urednika Petra Strčića (koji je ostao urednikom idućih 10 godina), saznaje se, da se nije moglo nastaviti s većim opsegom časopisa zbog financijskih razloga. Stoga je, u to doba, pokrenuta nova serija časopisa pod naslovom *Posebna izdanja Arhivskog vjesnika*, u kojoj su objavljene sljedeće edicije redom povijesnih naslova: „*Gospodarska problematika ZAVNOH-a: Izbor iz građe o soli*“, „*Korespondencija Josip Juraj Strossmayer - Cesare Tondin i de Quarengi*“, „*Seljačke bune u Hrvatskoj u XVII . stoljeću. Građa.*“, „*Sigurnosno mikrofilmiranje u arhivima sa posebnim osvrtom na arhive u SR Hrvatskoj*“, „*Bibliografija dr. Bernarda Stullija*“, „*Afera Diamanstein. Prvi antikomunistički proces u Kraljevini SHS (1919.)*“, 1988. godine te dva sveska „*Hrvatskih kraljevinskih konferencija*“ , „*Povijest institucija državne vlasti Kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije*“ i „*Pravnopovijesne studije*“. Editirano je više kataloga izložbi, dokumenata i knjiga na temu NOB-a Hrvatske 1941. (1981.), 1942. (1982.), 1943. (1983.), 1944. (1984.) i 1945. (1985.), kao i katalog izložbe „*Dokumenta zagrebačkih sportskih organizacija od kraja 18. st. do 1941.*“.

Tablica 22. Raspon godina objavljivanja i sadržajna struktura izdanja prema godinama u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Raspon godina objavljivanja izdanja	Sadržajna struktura izdanja prema godinama
1981. – 1990.	Članci i rasprave
	Građa
	Prikazi i recenzije
	Vijesti

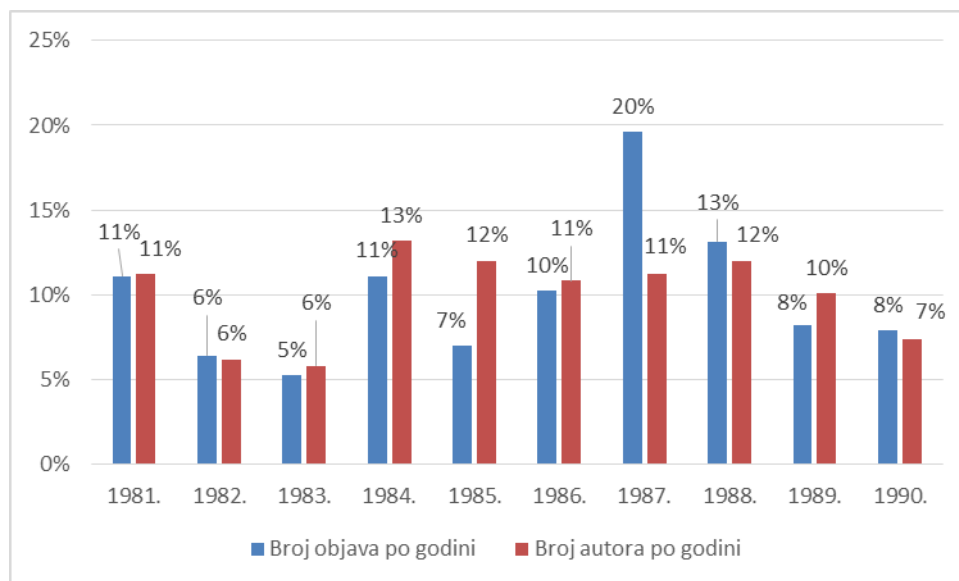
U skladu s podacima iz tablice 22., struktura časopisa sadržajno je identična Stullijevoj strukturi *Arhivskog vjesnika*. Poglavlje 1. Građa te Rasprave i članci zamjenjuju mjesta, a Recenzije i prikazi te Vijesti ne mijenjaju svoje pozicije. Od 1990. godine poglavlje Građa više se ne nalazi u sadržaju. Opseg časopisa u razdoblju od 1981. do 1990. godine jest 1886 stranica.

⁴¹⁴ Vidjeti bilješku 396.

Tablica 23. Godine objave, ukupan broj članaka i autora po izdanju u razdoblju od 1981. do 1990. godine

	Godine objave	Broj objava po godini	Broj autora po godini
1.	1981.	38	29
2.	1982.	22	16
3.	1983.	18	15
4.	1984.	38	34
5.	1985.	24	31
6.	1986.	35	28
7.	1987.	67	29
8.	1988.	45	31
9.	1989.	28	26
10.	1990.	27	19
	Ukupan broj članaka/radova	342	258

Ukupan broj članaka, prema podatcima iz tablice 23., u razdoblju od 1981. do 1990. godine jest 342 s 258 autora čiji prosjek autorske produktivnosti iznosi 1,3 % članaka po autoru, što je približno ekvivalentno prethodnom uredničkom razdoblju u trajanju od 17 godina. Prethodno razdoblje od 1958. do 1980. godine, s ukupno 359 članaka i 281 autorom, zastupljeno je s prosjekom autorske produktivnosti od 1,2 % članka po autoru. Puni tekstovi članaka i radova od 1981. do 1984. na portalu *Hrčak* nisu dostupni, ali se mogu pronaći na mađarskom portalu *Hungaricana*. Godina 1984. osobito je važna jer je tada osnovana *Katedra za arhivistiku* unutar *Odsjeka z informacijske i komunikacijske znanosti*, dok je 1982. godina značajna zato što su tada u *Arhivskom vjesniku* objavljeni prvi izvorni znanstveni članci s područja arhivistike.

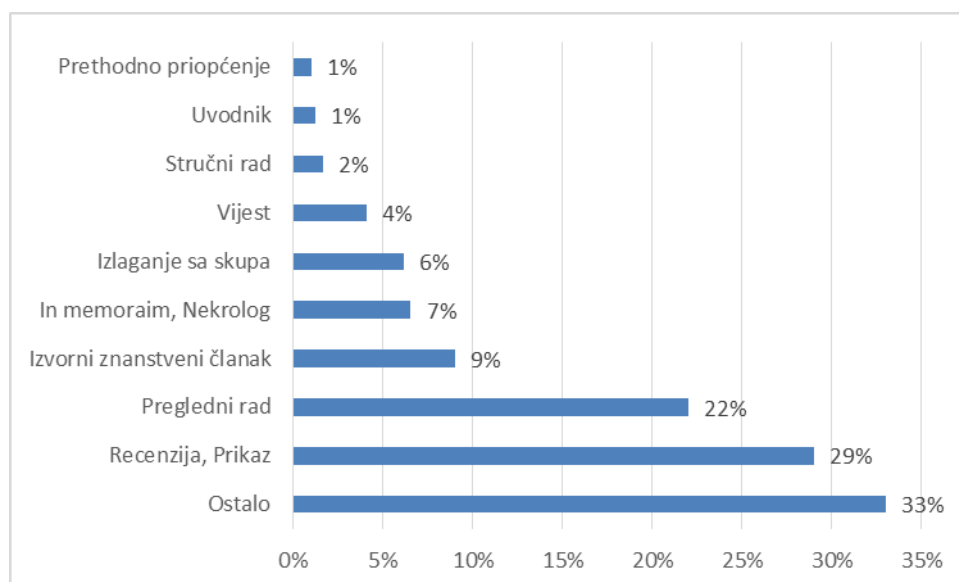
Grafikon 11. Trend broja članaka i autorstava prema uredničkoj politici u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Postotci trenda porasta te smanjenja broja članaka i autorstava, prema podacima iz grafikona 11., po pojedinoj godini kroz objave po godinama, upućuju na konstantan eksponencijalan rast. Ovo je bilo osobito izraženo kada je 1987. godine objavljen dvobroj *Arhivskog vjesnika*. Godine 1988. i 1989. bibliotekari su započeli s uvrštavanjem prvih ključnih riječi, kojih prethodnih godina nije bilo u člancima, nego su uvrštavane na stranicama portala *Hrčak* uz sažetak članka.

Tablica 24. Ukupan broj vrsta radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Vrste radova		Broj objava po vrsti
1.	Izvorni znanstveni članak	22
2.	Pregledni rad	70
3.	Stručni rad	4
4.	Izlaganje sa skupa	15
5.	Vijest	10
6.	Ostalo	103
7.	Recenzija, Prikaz	71
8.	Prethodno priopćenje	1
9.	In memoriam, Nekrolog	16
10.	Uvodnik	3

Sukladno podacima iz tablice 24., prva objavljena vrsta rada u povijesti *Arhivskog vjesnika* jest izvorni znanstveni članak. Članci u ovoj vrsti objavljeni su 1982. godine, sljedećih povijesnih naslova: „Zbirka matičnih knjiga Historijskog arhiva u Dubrovniku“ autora Ivana Ficovića; „Pismo Rafaela Levakovića Kasparu Schoppeu z 1636. godine“ autora Šime Jurića; „Mjerila na starim zemljopisnim kartama“ autorice Tatjane Mušnjak; zatim članci iz arhivistike pod naslovima „Struktura i geneza informacijskih sustava“ autora Miroslava Tuđmana i „Kriteriji vođenja evidencija o arhivskoj građi u nastajanju“ autora Davorina Eržišnika. Nadalje, 1984. godine objavljen je jedan članak u vrsti znanstveno-stručnog rada (na portalu *Hrčak* svrstan je u stručne radove), tematike s početaka digitalne arhivistike, pod naslovom „Dokazna vrijednost mikrofilma (mikrosnimanje radi supstitucije registraturne građe)“ autora Frane Glavine, nakon kojega su slijedile i ostale vrste rada: Prethodno priopćenje (engl. *Preliminary communication*), Pregledni rad (engl. *Review*), Stručni rad (engl. *Professional paper*) i Izlaganje sa znanstvenoga skupa (engl. *Conference paper*).

Grafikon 12. Raspodjela radova po vrstama u razdoblju od 1981. do 1990. godine

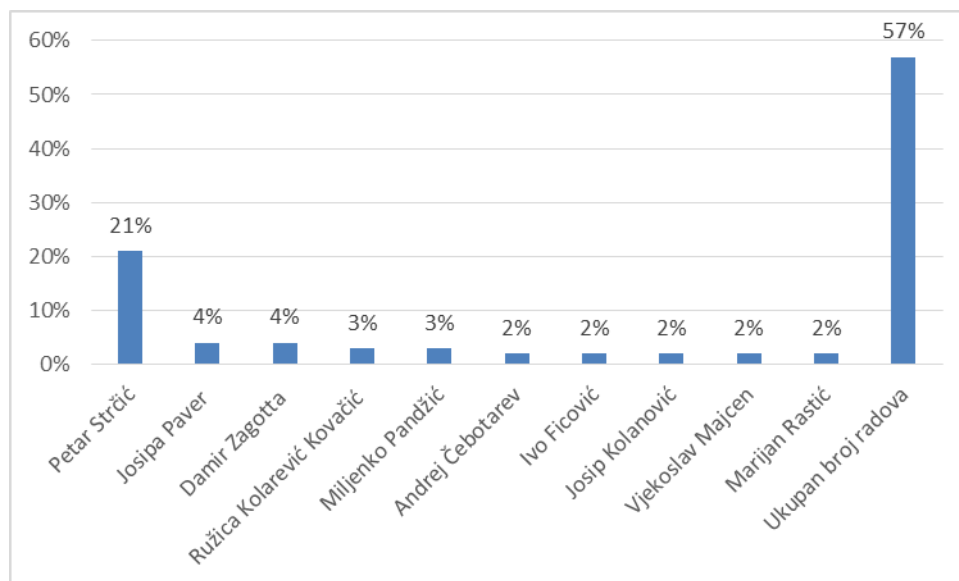
Najveći postotak u vrsti radova ima vrsta ostalo s udjelom od 33 %, kao i u prethodnim razdobljima, zatim slijede recenzije i prikazi s udjelom od 29 % te pregledni rad s udjelom od 22 %, izvorni znanstveni članak s udjelom od 9 %, što je približan postotak

izlaganjima sa skupova s udjelom od 6 %. Naposljetku, najmanje su zastupljene, s obzirom na ukupan broj radova, vrste stručni rad s udjelom od 2% te prethodno priopćenje s objavljenim jednim člankom te s udjelom u odnosu na cjelokupan tekst od 1 % (grafikon 12.).

Tablica 25. Najproduktivniji autori u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Najproduktivniji autori		Broj objava po autoru
1.	Petar Strčić	73
2.	Josipa Paver	14
3.	Damir Zagotta	12
4.	Ružica Kolarević Kovačić	8
5.	Miljenko Pandžić	8
6.	Andrej Čebotarev	7
7.	Ivo Ficović	7
8.	Josip Kolanović	7
9.	Vjekoslav Majcen	7
10.	Marijan Rastić	7
Ukupan broj radova najproduktivnijih autora jest 150.		

Najproduktivniji autor u razdoblju od 1981. do 1990. godine (tablica 25.) jest glavni urednik *Arhivskog vjesnika* Petar Strčić koji, upravo kao i glavni urednik Bernard Stulli za prethodno razdoblje od 1958. do 1980. godine, također ima impresivan broj od 73 objavljena članka. Strčićevi autorski tekstovi zastupaju 21 % teksta s obzirom na ukupan broj radova. (grafikon 13).

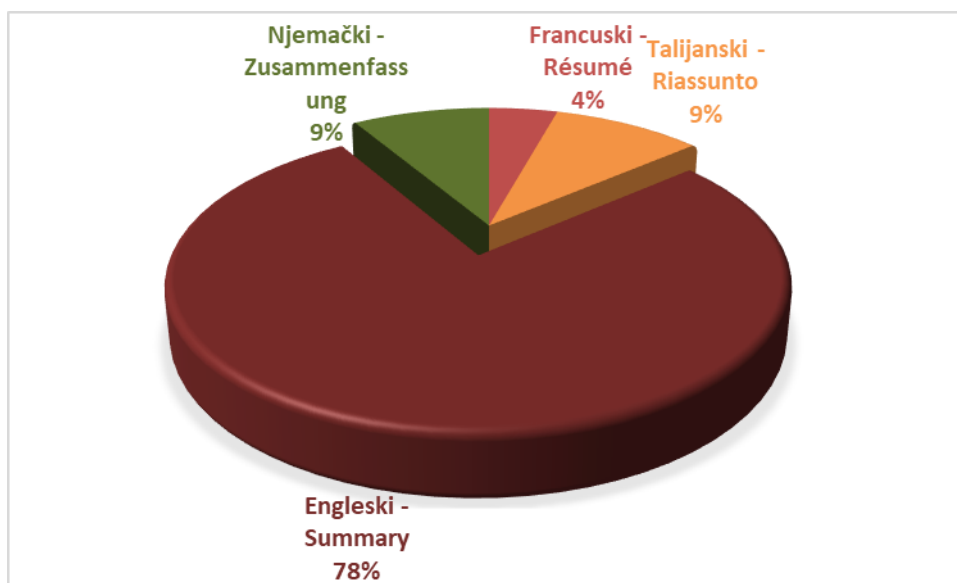
Grafikon 13. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Glavni urednik Petar Strčić diplomirao je i doktorirao na *Filozofskom fakultetu* u Zagrebu. Bio je ravnatelj *Arhiva Hrvatske* (1980. – 1990.), posljednji predsjednik *Saveza arhivista SFR Jugoslavije*, glavni urednik niza zbornika (npr. *Krčki zbornik*), urednik i koautor prve sinteze *Povijesti Rijeke* na hrvatskom jeziku. Također je bio i predsjednik *Povijesnog društva Rijeka*, *Povijesnog društva otoka Krka* i *Čakavskoga sabora* te *Društva za hrvatsku povijesnicu*, a član je i sličnog društva u Sloveniji. Radio je kao profesor je na fakultetima u Rijeci, Puli i Zagrebu. Autor je tridesetak knjiga i brojnih članaka, od kojih je najveći dio vezan za povijest zapadnog dijela Hrvatske.

Tablica 26. Jezici naslova i sažetaka u razdoblju od 1981. do 1985. godine

Jezici naslova i sažetaka		Broj sažetaka na stranim jezicima
1.	Francuski - Résumé	5
2.	Talijanski - Riassunto	11
3.	Engleski - Summary	90
4.	Njemački - Zusammenfassung	10
Ukupan broj naslova i sažetaka na stranim jezicima jest 140.		

Strani su se jezici objavljivali u razdoblju od 1981. do 1985. godine. Prema podacima iz tablice 26., naslovi i sažetci, osim na hrvatskom, objavljivani su i na francuskom, talijanskom, engleskom te njemačkom jeziku.

Grafikon 14. Udio stranih jezika u sažetcima za razdoblje od 1980. do 1991. godine

Od 1986. godine tekstovi imaju sažetke unutar teksta na engleskom jeziku, dok su na portalu *Hrčak* sažetci na hrvatskom jeziku, a kreirali su ih i dodjeljivali djelatnici knjižnice Hrvatskoga državnog arhiva. Jezik radova je hrvatski. Najzastupljeniji jezik sažetaka jest engleski jezik s udjelom od 78 % teksta u usporedbi s ostalim jezicima sažetaka u časopisu (grafikon 14.).

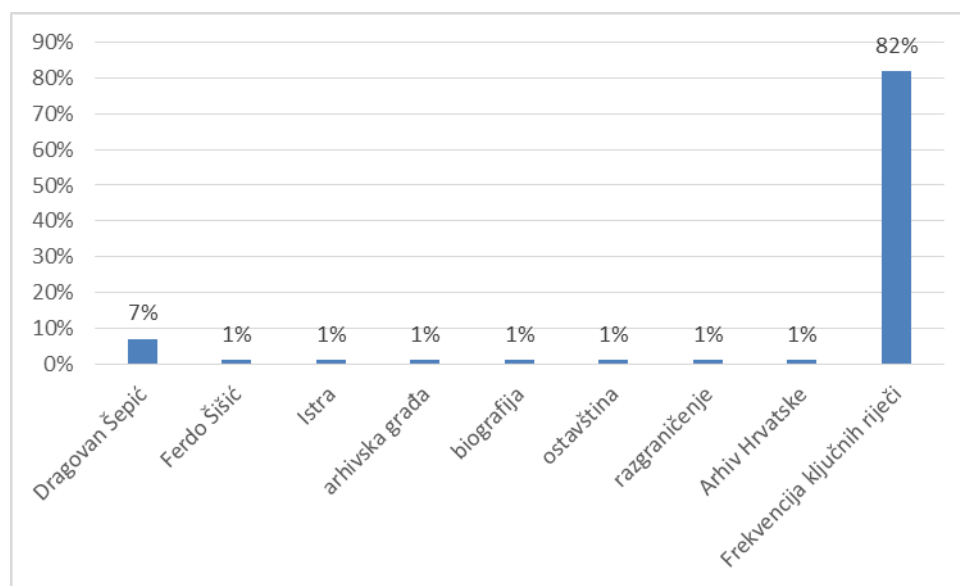
Prve ključne riječi u povijesti *Arhivskog vjesnika* objavljene su 1985. godine, dok je 1989. godine počelo njihovo sustavnije objavljivanje na mrežnim stranicama portala *Hrčak*. Autori unutar vlastitih članaka još uvijek nisu samostalno uvrštavali ključne riječi.

Tablica 27. Frekventne ključne riječi u razdoblju od 1988. do 1990. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	Dragovan Šepić	9
2.	Ferdo Šišić	2
3.	Istra	2
4.	arhivska građa	2
5.	biografija	2
6.	ostavština	2
7.	razgraničenje	2

Ukupna frekvencija ključnih riječi je 96

Ključne riječi objavljene 1985. godine jesu (grafikon 15.): arhivska građa; razgraničenje; arhivi; srodne institucije. Sustavnije, no ne i još uvijek permanentno u člancima iz 1989. godine objavljuju se ove ključne riječi: arhivska građa; ZAVNOH; Arhiv Hrvatske, arhivska građa; razgraničenje; zakonodavstvo; Blatazar Bogišić; Crna Gora; Opći imovinski zakonik; Dragovan Šepić; arhivski izvori; Frano Supilo; Dragovan Šepić; fašizam; kritika; Dragovan Šepić; hrvatski narodni preporod; Istra; Dragovan Šepić; jadranski irendentizam; Dragovan Šepić; Jugoslavenski leksikografski zavod Miroslava Krlež; Zagreb; Opća enciklopedija; Enciklopedija Jugoslavije; Dragovan Šepić; jugoslavensko pitanje; prvi svjetski rat; Dragovan Šepić; narodne manjine; Dragovan Šepić; talijanski antifašisti; pitanje pripadnosti Istre i Rijeke; Dragovan Šepić; Ujedinjeni narodi; Dragovan Šepić; životopis; Ferdo Šišić; biografija; ostavština; Josip Vošnjak; Vjekoslav Spinčić; korespondencija; Vinko Šepić; narodni preporoditelj; Istra; Buzet. Sadržaj ključnih riječi upućuje na to da je najveći broj članaka iz povijesti institucija te o radu i djelu Dragovana Šepića.

Grafikon 15. Frekvencija ključnih riječi u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Ključne riječi povijesnog sadržaja, prema podacima iz tablice 27., uvrštavane su u povijesnim člancima, kako slijedi: Dragovan Šepić; Ferdo Šišić, Istra, „arhivska građa“, „biografija“, „ostavština“ i „razgraničenje“ u postotku od 18 % s obzirom na ostale riječi u ključnim riječima. Najfrekventnija ključna riječ s relevantnim odazivom u povijesnim

radovima, „Dragovan Šepić“ uvrštena je u izlaganja sa skupova iz povijesti o istaknutom povjesničaru Dragovanu Šepiću 1989. godine u naslovima kako slijedi: „Životopis prof. dra Dragovana Šepića“ autora Petra Strčića, „Dragovan Šepić i hrvatski narodni preporod u Istri“ autorice Mirjane Strčić, „Pogledi D. Šepića na jadranski iredentizam“ autora Miroslava Bertoša, „Dragovan Šepić o talijanskim antifašistima i njihovu odnosu prema pitanju pripadnosti Istre i Rijeke“ autora Antuna Girona, „Postignuća Dragovana Šepića u proučavanju djelovanja Frana Supila“ autora Mladena Švaba, „Dragovan Šepić o jugoslavenskom pitanju tokom prvog svjetskog rata“ autora Dragoslava Jankovića, „D. Šepić o problematici narodnih manjina 30-ih godina“, „Nastanak Ujedinjenih naroda u Šepićevim radovima“ autora Vladimira Iblera i „Šepićeva suradnja s Jugoslavenskim leksikografskim zavodom“ autora Trpimira Macana.

6.3.1. Izvorni znanstveni članci u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 28.) godina, vrsta, autora, naslova i polja ključnih riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1981. do 1990. godine.

Tablica 28. Godine, vrsta, autori, naslovi i polje ključnih riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Objavljeni radovi
1982.
Izvorni znanstveni članci
Eržišnik, Davorin
Kriteriji vođenja evidencija o arhivskoj građi u nastajanju
(prazno) ⁴¹⁵
Ficović, Ivo
Zbirka matičnih knjiga Historijskog arhiva u Dubrovniku
(prazno)
Jurić, Šime
Pismo Rafaela Levakovića Kasparu Schoppeu z 1636. godine
(prazno)
Mušnjak, Tatjana
Mjerila na starim zemljopisnim kartama
(prazno)
Tuđman, Miroslav
Struktura i geneza informacijskih sustava
(prazno)
1983.
Klaić, Nada
Matija Ivanić - vojvoda Janko i stoljetna borba hvarskih pučana i plemića za politička prava (nastavak)
(prazno)
Pandžić, Miljenko

⁴¹⁵ Polje označeno s „prazno“ je polje ključnih riječi.

Povlastice Kraljevine Hrvatske - popisi (16. do 19. st.)
(prazno)
Strčić, Petar
AVNOJ i odluka o sjedinjenju otuđenih hrvatskih i slovenskih krajeva
(prazno)
Šidak, Jaroslav
Dvanaest pisama Eugena Kvaternika J.V. Friču (1864.)
(prazno)
1984.
Klaić, Nada
Matija Ivanić-Vojvoda Janko i stoljetna borba hvarskih pučana i plemića za politička prava (nastavak)
(prazno)
Modrić, Ljiljana
Izvori o Hrvatskoj 1942. u Arhivu Instituta za historiju radničkog pokreta Hrvatske
(prazno)
Očak, Ivan
Građa za biografiju Marka Oreškovića
(prazno)
1985.
Fazinić, Alena
O nekim oporučnim ostavštinama Korčulanke iz XVI stoljeća
(prazno)
Janjatović, Bosiljka
Autobiografija Dragutina Marušića
(prazno)
Lučić, Josip
Miscellanea saeculi XIV. ex archivio Ragusii (Dubrovnik). IV. Dubrovnik i naše područje
(prazno)
Mušnjak, Tanja
Restauriranje globusa
(prazno)

Schulze, Winfried
Novi izvori za povijest slavonske seljačke bune 1573.
(prazno)
Sršan, Stjepan
Arhivska građa vukovarskog vlastelinstva 1719. – 1945.
(prazno)
1987.
Majcen, Vjekoslav
Tito i filmska baština
(prazno)
Maticka, Marijan
Organi za provođenje agrarne reforme i kolonizacije u Jugoslaviji (1945-1948)
(prazno)
1988.
Krivošić, Stjepan
Izvori za historijsku demografiju:starije matične knjige
(prazno)
1990.
Ficović, Ivo
Dubrovačko kazalište u doba francuske okupacije
(prazno)
Ukupan broj izvornih znanstvenih članaka jest 22.

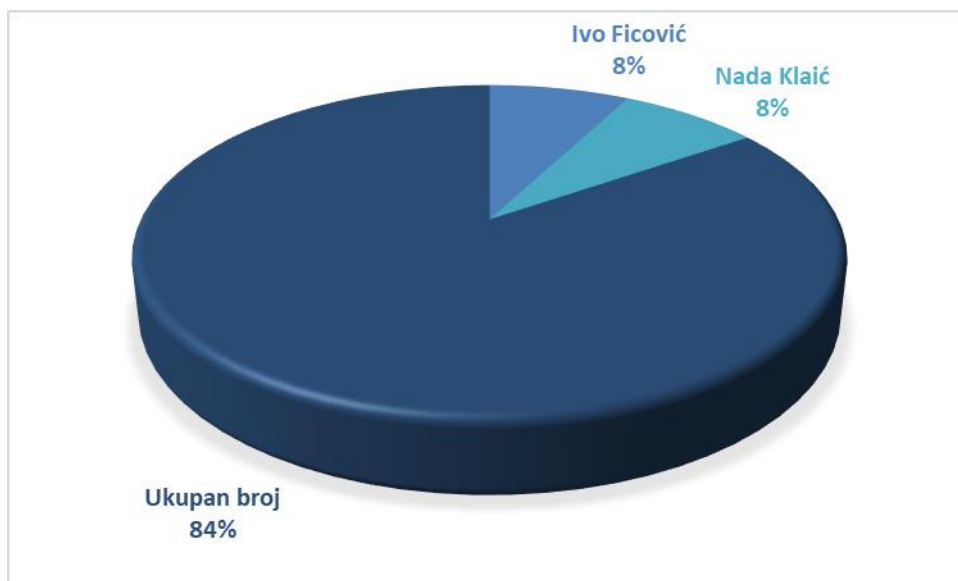
Ukupan broj izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1981. do 1990. godine jest 22. Prvi izvorni znanstveni članci objavljeni su 1982. godine (kako je prethodno i navedeno) i orijentirani su, u većini slučajeva, na povijesni sadržaj, kao što su: arhivska građa u funkciji izvora za povijesna istraživanja, autobiografije, povijest institucija i zbirke matičnih knjiga. Od ukupno 22 izvorna znanstvena članka, dva su iz područja arhivistike, autora Miroslava Tuđmana i Davorina Eržišnika iz 1982. godine. Predmet i analiza prvoga članka „Struktura i geneza informacijskih sustava“ autora Miroslava Tuđmana jest definicija informacijskih sustava (IS) i definiranje elemenata koji tvore strukturu IS-a. Na primjerima iz povijesti arhivske i bibliotečne djelatnosti analizirani su elementi koji strukturiraju IS: a) informacijski

subjekti, b) informacijska kultura, c) oprema, te d) sredina. U Zaključku se upućuje na tri moguća pristupa uspostavljanju IS-a (a) stvaranje nove organizacije, b) institucionalizacija – preciziranje prava i dužnosti, c) preciziranje sustava vrijednosti); na odnos IS i arhiva, biblioteka, muzeja, specijaliziranih INDOK centara; na mogućnosti i ulogu računala u pojedinim službama i IS-u. Drugi izvorni znanstveni članak pod naslovom „Kriteriji vrednovanja vođenja evidencija o arhivskoj građi u nastajanju“ autora Davorina Eržišnika upozorava na značenje problema vrednovanja arhivskoga gradiva, a u okviru toga na tzv. prethodnu integraciju, odnosno na građu direktnih i indirektnih prednika, na nenarušivost registraturne cjeline, na valorizaciju građe te na potrebu sustavne organizacije evidencija.

Tablica 29. Najproduktivniji autori izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Najproduktivniji autori izvornih znanstvenih članaka		Broj članaka po autoru
1.	Ivo Ficović	2
2.	Nada Klaić	2
Ukupan broj izvornih znanstvenih članaka najproduktivnijih autora jest četiri.		

Najproduktivniji autori izvornih znanstvenih članaka objavljivali su najčešće povijesne naslove, a to su: „Zbirka matičnih knjiga Historijskog arhiva u Dubrovniku“ i „Dubrovačko kazalište u doba francuske okupacije“ autora Ive Ficovića iz 1982. i 1990. godine te „Matija Ivanić-Vojvoda Janko i stoljetna borba hvarskih pučana i plemića za politička prava“ i „Matija Ivanić-Vojvoda Janko i stoljetna borba hvarskih pučana i plemića za politička prava“ – nastavak autorice Nade Klaić iz 1983 i 1984. godine (tablica 29.).

Grafikon 16. Udio najproduktivnijih autora izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1982. do 1990. godine

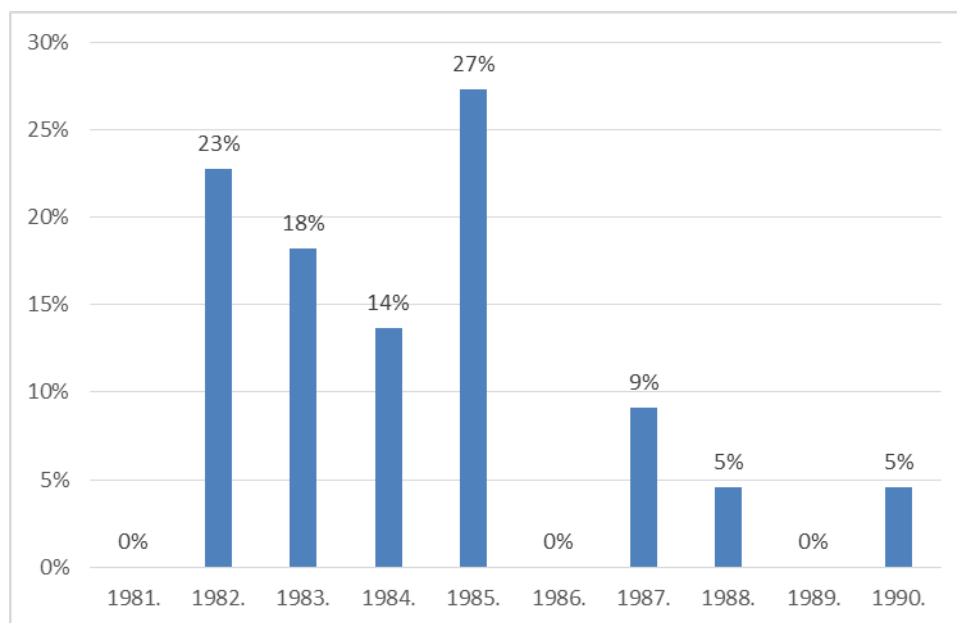
Sukladno podacima iz grafikona 16., ukupan udio od zajedničkih 16 % teksta u izvornim znanstvenim radovima imaju autori s člancima čiji se sadržaj referira na povijesna istraživanja.

Tablica 30. Broj objava izvornih znanstvenih članaka po godinama u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Godine objave izvornih znanstvenih članaka		Broj objava po godini
1.	1981.	0
2.	1982.	5
3.	1983.	4
4.	1984.	3
5.	1985.	6
6.	1986.	0
7.	1987.	2
8.	1988.	1
9.	1989.	0
10.	1990.	1

Prema podacima iz tablice 30., najviše je izvornih znanstvenih članaka objavljeno 1985. godine. Fokus i glavna tematska okosnica objavljenog sadržaja vezani su za povijesne

članke kao što su: novi izvori za povijest, oporučne ostavštine, autobiografija i arhivska građa vlastelinstva.

Grafikon 17. Raspodjela izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Transparentan je trend objavljivanja izvornih znanstvenih članaka u porastu do 1985. godine, kada je zabilježen najveći udio od 27 %, nakon čega je uslijedio znatan pad njihova objavljivanja, sve do 1990. godine, u kojoj je objavljen samo jedan izvorni znanstveni članak, dok 1986. i 1989. godine izvorni znanstveni članci uopće nisu objavljivani (grafikon 17.).

6.3.2. Pregledni radovi u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 31.) godina, vrsta, naslova, autora i polja ključnih riječi preglednih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine.

Tablica 31. Godine, vrsta, autori, naslovi i polje ključnih riječi preglednih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Objavljeni radovi
1982.
Pregledni radovi
Klasinc, Peter
Varaždin v arhivih SR Slovenije

(prazno)
1983.
Barbarić, Josip
Organizacija arhivske službe u Italiji
(prazno)
Kolarević-Kovačić, Ružica
Arhivske biblioteke kao integralni dio arhivskog informacijskog sistema
(prazno)
Rastić, Marijan; Strčić, Petar
Osnove projekcija razvoja arhivske djelatnosti Socijalističke Republike Hrvatske; Osnove projekcija razvoja arhivske djelatnosti Socijalističke Republike Hrvatske
(prazno)
Ribkin-Puškadija, Tatjana; Grabar, Mato
Korice "Cehovske knjige čizmarskog ceha"; Korice "Cehovske knjige čizmarskog ceha"
(prazno)
1984.
Fisković, Cvito
Arhivska građa na području Historijskog arhiva u Splitu kao izvor za povijest likovne umjetnosti i zaštite spomenika
(prazno)
Kukuljica, Mato
Briga o prikupljanju i zaštiti filmske baštine u SR Hrvatskoj (u povodu pet godina rada Kinoteke Hrvatske)
(prazno)
Paver, Josipa
Trideset godina Saveza društava arhivskih radnika Hrvatske
(prazno)
1985.
Paver, Josipa; Pleše, Slavica
Izvori o Titu u fondovima i zbirkama Arhiva Hrvatske; Izvori o Titu u fondovima i zbirkama Arhiva Hrvatske
(prazno)

Radojčić, Radenko R.
Društvena samozaštita u arhivu
(prazno)
Zagotta, Damir
INDOK služba Arhiva Hrvatske
(prazno)
1986.
Bajić-Žarko, Nataša
Preuzimanje, sređivanje i stručna obrada arhivske građe organa uprave s područja Makarske
(prazno)
Bergant-Bušić, Rosana
O valorizaciji i kategorizaciji kao instrumentima zaštite arhivske građe u nastajanju
(prazno)
Boričić, Vukman
Preliminarna istorijska beleška SSRNJ (Narodni front Jugoslavije) (1945. - 1960.)
(prazno)
Čengiće, Dubravka
Iskustva u sređivanju građe iz oblasti privrede u Historijskom arhivu u Zagrebu
(prazno)
Eržišnik, Davor
Prijedlozi za unaprijeđenje zaštite arhivske i registraturne građe izvan arhiva
(prazno)
Giler, Olga
Postupak izlučivanja bezvrednog registraturnog materijala u opštinskim sudovima socijalističkog perioda
(prazno)
Jurić, Marija
Neka pitanja čuvanja zaštite, preuzimanja i obrade arhivske građe na području Sjeverne Dalmacije
(prazno)
Klasinc, Petar Pavel

Urejanje in strokovna obdelava gradiva iz področja gospodarsko-socijalističnega ob dobja
(prazno)
Kremzir, Nedeljka
Problemi sređivanja i stručne obrade arhivske građe nastale nakon 1945. godine.
(prazno)
Melik, Jelka
Vrednotenje in strokovna obdelava gradiva sodišč v SR Sloveniji po letu 1945.
(prazno)
Modrušan, Martin
Problemi mikrofilmiranja arhivske građe poslje ratnog perioda
(prazno)
Mušnjak, Tanja
Čuvanje, zaštita i restauriranje arhivske građe socijalističkog perioda
(prazno)
Pajalić, Dubravko
Građa u privatnom vlasništvu kao izvor u razdoblju nakon 1945. godine
(prazno)
Paver, Josipa
Preuzimanje, sređivanje i stručna obrada građe socijalističkog perioda
(prazno)
Rastić, Marijan
Preuzimanje građe u arhivsku ustanovu
(prazno)
Rasulić, Dušanka
Metodologija, izrada i struktura inventara urađenih fondova koji su sređeni po principu provenijencije
(prazno)
Ražov, Slavko
Neka pitanja čauvanja, zaštite, preuzimanja i obrade arhivske građe na području Sjeverne Dalmacije
(prazno)
Stanković, Jasna

Filmska građa kao izvor za povijest socijalističkog perioda
(prazno)
Šadek, Slavojka
Sređivanje i stručna obrada građe nižih organa uprave socijalističkog perioda
(prazno)
Vuković, Ana
Analiza stanja i problemi zaštite arhivske građe izvan arhiva u SR Hrvatskoj
(prazno)
Zagotta, Damir
Standardi u arhivsko-informativnom sistemu
(prazno)
Zupančič, Marija
Strokovna obdelava arhivskega gradiva republiške uprave po letu 1945.
(prazno)
1987.
Barbarić, Josip
Nova arhivska građa (akvizicije) u Arhivu Hrvatske (1982-1985)
(prazno)
Grabar, Mato
Ostavština obitelji Jelačić
(prazno)
Klen, Danilo
Radovi Bernarda Stullija u Istri, Rijeci i Trstu
(prazno)
Kolanović, Josip
Izvještaj o putu u Rim 12.-19. X. 1986.
(prazno)
Kolanović, Josip
Prilozi Bernarda Stullija o povijesti Dalmacije
(prazno)
Lučić, Josip
Miscellanea saeculi XIV ex Archivio Ragusii (Dubrovnik). V Naši i drugi krajevi

(prazno)
Lučić Josip
Prinos Bernarda Stullija izučavanju dubrovačke povijesti
(prazno)
Majcen, Vjekoslav
Filmski fond škole narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ u Kinoteci Hrvatske pri Arhivu Hrvatske
(prazno)
Mušnjak, Tatjana
Spašavanje spomenika kulture na papiru u slučaju poplava
(prazno)
Očak, Ivan
Bernard Stulli - historičar revolucionarnog pokreta mornara 1918. godine
(prazno)
Osmani, Jusuf
Dokument iz 1937. o ulozi i delatnosti KPJ
(prazno)
Pandžić, Miljenko
Arhivski radovi Bernarda Stullija
(prazno)
Paver, Josipa; Strčić, Petar
Značaj osnivanja KPH/SKH i njezina građa; Značaj osnivanja KPH/SKH i njezina građa
(prazno)
Pavličević, Dragutin
Radovi Bernarda Stullija iz povijesti prometa u Hrvatskoj
(prazno)
Perić, Ivo
Iz prepiske Melka, Pera i Ivanke Čingrija (1883-1918) (1. dio)
(prazno)
Rastić, Marijan
Bernard Stulli i arhivsko zakonodavstvo
(prazno)

Richtman-Auguštin, Dunja
Bernard Stulli o životu naroda
(prazno)
Sekulić, Ante
Arhivska građa i literatura o djelovanju Pavlina među Hrvatima (dio 1.)
(prazno)
Sršan, Stjepan
Matične knjige za područje Historijskog arhiva u Osijeku
(prazno)
Sršan, Stjepan
Matične knjige za područje Historijskog arhiva u Osijeku (Nastavak iz „Arhivskog vjesnika“ 30/1987.)
(prazno)
Strčić, Petar
Administrativno uređenje Istre i kvarnerskih otoka od 1813-1847
(prazno)
Strčić, Petar
Životopis dra Bernarda Stullija
(prazno)
Šepić, Dragovan
O znanstvenom djelu Bernarda Stullija
(prazno)
1988.
Moačanin, Fedor
Prilog dataciji Szemanove karte zagrebačke županije
(prazno)
Perić, Ivo
Iz prepiske Melka, Pera i Ivanke Čingrija (1883. – 1918.) (dio 2.)
(prazno)
Sekulić, Ante
Arhivska građa i literatura o djelovanju Pavlina među Hrvatima (kraj)
(prazno)

Stančić, Nikša
Leci 1848.god. u hrvatskim zemljama
(prazno)
Strčić, Petar
Prilog za sintezu povijesti o. Krka (s izborom literature)
Ferdo Šišić; biografija; ostavština
1989.
Antoljak, Stjepan
Ferdo Šišić
Ferdo Šišić; biografija; ostavština
Marušić, Branko
Iz dopisivanja med J. Vošnjakom in V. Spinčićem
Josip Vošnjak; Vjekoslav Spinčić; korespondencija
Popović, Jovan
Pravne osnove u razgraničenju arhivske građe u važećem zakonodavstvu
arhivska grđa; razgraničenje; zakonodavstvo
1990.
Antoljak, Stjepan
Miho Barada (1889. – 1989.)
(prazno)
Eržišnik, Davorin
Preorijentacija rada u vanjskim službama Republike Hrvatske
(prazno)
Kolarević-Kovačić, Ružica; Strčić, Petar
Prijedlog Ivana Bojničića o nazivu i položaju zemaljskog arhiva (1921); Prijedlog Ivana Bojničića o nazivu i položaju zemaljskog arhiva (1921.)
(prazno)
Matkovski, Aleksandar
Stočarski danak filurija
(prazno)
Pajalić, Dubravko
Novija iskustva u zaštiti nekonvencionalne arhivske građe (SAD, Kanada, Francuska,

SSSR)
(prazno)
Pavličević, Dragutin
Elaborat Mojsija Baltića o kućnim zadrugama u Hrvatskoj
(prazno)
Ukupan broj preglednih radova jest 70.

Od ukupno 70 preglednih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine, iz područja arhivske teorije i prakse 1981. godine objavljena su dva rada. Prvi je rad koautorski pregledni rad autora Petra Strčića i Marijana Rastića iz 1981. godine, pod naslovom: „Pregled stanja i osnovnih problema arhivske službe u SR Hrvatskoj“ u kojem se iscrpno analizira položaj arhivske službe, u koju je tada bilo uključeno 14 arhiva – 2 republička (Arhiv Hrvatske i Arhiv Instituta za historiju radničkog pokreta Hrvatske u Zagrebu) i 12 regionalnih arhiva (historijski arhivi u Varaždinu, Zagrebu, Bjelovaru, Osijeku, Slavenskom Brodu, Sisku, Karlovcu, Pazinu, Rijeci, Zadru, Splitu i Dubrovniku). Autori su pisali i o problemu registratura, analizirali su razne komparativne podatke, upozoravali na regionalna obilježja arhiva, kao i na rezultate njihova rada, probleme, opremu, financiranje te predložili moguća rješenja razmatranih i postavljenih problema u spomenutom tekstu. U drugom radu Davorina Eržišnika, objavljenom također 1981. godine, „Neki aspekti zaštite arhivske građe u nastajanju“ autor je detaljno raspravljao o različitim problemima zaštite registraorne građe od oštećenja (fizičko očuvanje), zatim očuvanja cjelovitosti registraturene građe, a također i o prvobitnom redu, odnosno provenijenciji. Autor ističe da je zaštita registraturene građe i jedan od osnovnih ciljeva arhivske i registraturene službe. Nadalje, opisuje dvije kategorije dokumenta, i to: prvo građu u nastajanju i, drugo, građu koja je izgubila svoju vrijednost za administraciju (upravu). Usto, raspravlja i o različitim oblicima rada na zaštiti registraturene građe.

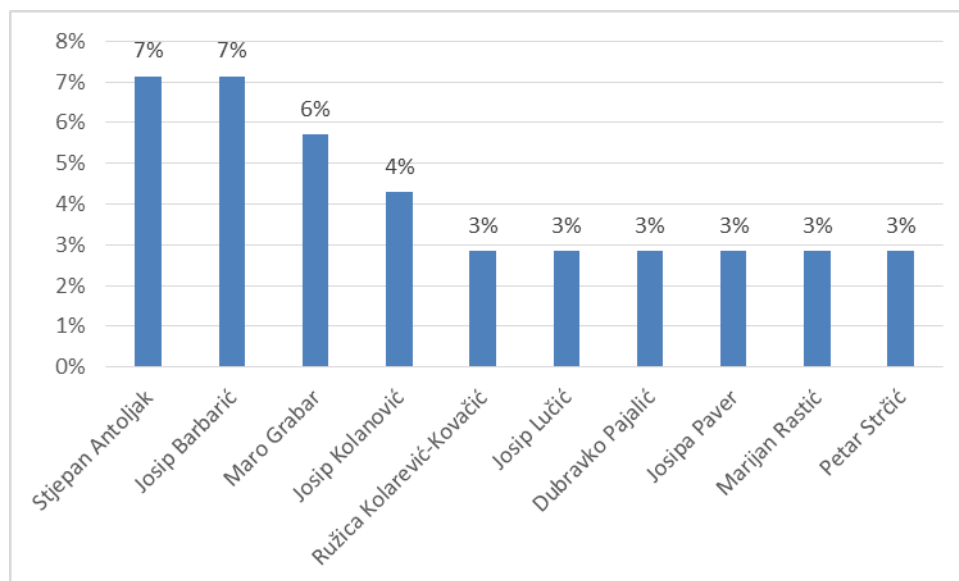
Tablica 32. Najproduktivniji autori preglednih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Najproduktivniji autori		Broj objava po autoru
1.	Petar Strčić	5
2.	Josipa Paver	4
3.	Marijan Rastić	3

4.	Stjepan Antoljak	2
5.	Josip Barbarić	2
6.	Mato Grabar	2
7.	Josip Kolanović	2
8.	Ružica Kolarević-Kovačić	2
9.	Josip Lučić	2
10.	Dubravko Pajalić	2
Ukupan broj preglednih radova najproduktivnijih autora jest 26.		

Glavni urednik Petar Strčić kao najproduktivniji autor preglednih radova (tablica 32.) iz područja povijesti, piše o administrativnom uređenju Istre, objavljuje životopis Bernarda Stullija, opisuje važnost osnivanja *KPH/SKH* i njihovu arhivsku građu te radi na osnovama projekcije razvoja arhivske djelatnosti Socijalističke Republike Hrvatske. Autorica Josipa Paver objavljuje radove o preuzimanju, sređivanju i stručnoj obradi građe, obilježavanju tridesetogodišnjice Saveza društava arhivskih radnika Hrvatske i značajnim izvorima arhivskog gradiva za povijesna istraživanja. Autor Marijan Rastić tematizira razvoj arhivske djelatnosti, preuzimanje gradiva u arhiv i važnost Bernarda Stullija za arhivsko zakonodavstvo.

Ukupno 27 % udjela s obzirom na cjelokupan tekst imaju najproduktivniji autori preglednih radova u razdoblju od 1982. do 1990. godine (grafikon 18.).

Grafikon 18. Udio najproduktivnijih autora preglednih radova u razdoblju od 1982. do 1990. godine

U vrsti preglednih radova, idućih godina, iz arhivske teorije i prakse zabilježeno je osam radova. Prvi je pregledni rad Damira Zagotte iz 1985. godine, pod naslovom „INDOK služba Arhiva Hrvatske“ čiji se sadržaj se temelji na Zakonu o zaštiti arhivske građe i arhivima, kojim je, smatra autor, postavljen temelj djelovanja *Dokumentaciono-informativnog centra* (DIC) Arhiva Hrvatske. Taj zadatak *Arhiva Hrvatske* ponovljen je, nepromijenjen, i u *Zakonu o zaštiti arhivske građe i arhivima* iz 1978. godine. Člankom 42. tog zakona posebno se naglašavaju vođenje i izrada znanstveno-informativnih pomagala te davanje stručnih i znanstvenih informacija koje *Arhiv Hrvatske* uključuje u opći informacijski sustav, a u čl. 44. kaže se da „arhivi radi ostvarenja svojih zadataka istražuju i pitanja informatike, modernih metoda obrade podataka i srodnih disciplina“. Navedenim odredbama dana je zakonska osnova za postojanje i rad DIC-a.

Drugi rad istog autora nadovezuje se na izvorni znanstveni članak autora Miljenka Pandžića iz 1984. godine naslova „Arhivski informacijski sistem (AIS) u arhivima SR Hrvatske“ te ovaj, drugi rad, pod naslovom „Standardi u arhivsko-informativnom sistemu“ Damira Zagotte iz 1986. godine, obrazlaže što je zapravo zadatak svakog informacijskog sustava, pa tako i Arhivsko-informacionog sustava (AIS), a to je da prikupljanjem, obradom i diseminacijom podataka opskrbljuje sve zainteresirane potrebnim informacijama.

Treći rad autorice Ane Vuković iz 1986. godine pod naslovom „Analiza stanja i problemi zaštite arhivske građe izvan arhiva u SR Hrvatskoj“ opisuje uzajamna prava i obveze arhiva u SRH prema „imaocima“ arhivsko-registraturne građe koji proizlaze iz *Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima* (NN 25/1978), a „imaocem“ arhivske i registraturne građe, u smislu ovoga zakona, smatra se svaka organizacija udruženog rada i druga samoupravna organizacija i zajednica, društveno-politička zajednica i njezin organ, drugi državni organ, društveno-politička i druga društvena organizacija i njezin organ, građanska pravna osoba ili pojedinac, koji je vlasnik i posjednik građe, koji njome upravlja ili po bilo kojoj osnovi drži građu.

Četvrti rad autora Marijana Rastića iz 1986. godine naslova „Preuzimanje građe u arhivsku ustanovu“ problematizira preuzimanje građe u arhivsku ustanovu, u arhivskoj teoriji i praksi, koje se obično svodi na sam čin preuzimanja građe i izradu primopredajnog zapisnika. Autor ističe da suvremeni razvoj arhivistike zahtijeva da se tom pitanju pristupi kompleksno, razmatrajući ga kao logičan i metodološki kraj šireg postupka zaštite arhivske i registraturne građe izvan arhivskih ustanova.

Peti rad autora Davora Eržišnika iz 1986. godine naslova „Prijedlozi za unaprjeđenje zaštite arhivske i registraturne građe izvan arhiva“ osvrt je na sve ono što čini sadržaj obveze o čuvanju građe, najvažnije obveze na kojoj se temelji zaštita građe. Konkretizacija te obveze i Zakonom je najavljena kao jedan od sadržaja provedbenih propisa, ali o toj temi, od donošenja Zakona, nije raspravljano. Zbog toga je tema ovog rada zamišljena i kao prilog raspravi o provedbenim propisima. Sam naslov priloga autor je izabrao s namjerom, nastojeći da u tome djeluje sugestivno.

Šesti rad autorice Rosane Bergant-Bušić pod naslovom „O valorizaciji i kategorizaciji kao instrumentima zaštite arhivske građe u nastajanju“ stavlja naglasak na valorizaciju i kategorizaciju arhivske građe, što je svakako jedan od važnijih, ako ne i najvažniji problem s kojim se suočava suvremena arhivistika.

Sedmi rad autorice Olge Giler „Postupak izlučivanja bezvrednog registraturnog materijala u opštinskim sudovima socijalističkog perioda“ opisuje građu koja nastaje radom pravosudnih državnih organa s gledišta načina sređivanja, kompletnosti i sređenosti, a koja je

donosila najmanje problema arhivskoj službi i u obliku funkcije zaštite izvan arhiva i u obliku sređivanja, odnosno revizije sređenosti u arhivu do korištenja te građe. Takva je opća ocjena za neke arhive neprihvatljiva jer često zbog velikih količina registraturskog materijala, koji se stvara radom sudova, te malog i neprimjerenog prostora za smještaj građe u registraturi dolazi do miješanja građe, neredovitog vraćanja predmeta koji su se nakon arhiviranja upotrebljavali s općim dojmom nesređenosti.

Osmi rad autorice Marije Zupančič pod naslovom „Strokovna obdelava arhivskega gradiva republiške uprave po letu 1945.“ govori o *Zakonu o prirodnoj i kulturnoj baštini*, koji, među ostalim, obuhvaća i arhivsko gradivo, na način da se moraju izraditi inventar, vodiči i druga pomagala za uporabu arhivskog gradiva. Autorica navodi kako je spomenutim zakonom tada bilo određeno da će *Pravilnik o obradi arhivskog gradiva* izići na podlozi navedenog zakona.

Tablica 33. Koautorstva preglednih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Koautorstva		Vrsta, naslov i godina rada
1.	Marijan Rastić, <i>Historijski arhiv u Zagrebu</i> Petar Strčić, <i>Hrvatski državni arhiv</i>	Pregledni rad „Osnove projekcija razvoja arhivske djelatnosti Socijalističke Republike Hrvatske“ (1983.)
2.	Tatjana Ribkin-Puškadija, <i>Hrvatski državni arhiv</i> Mato Grabar, <i>Hrvatski državni arhiv</i>	Pregledni rad „Korice Cehovske knjige čizmarskog ceha“ (1983.)
3.	Ružica Kolarević-Kovačić, <i>Hrvatski državni arhiv</i> Petar Strčić, <i>Hrvatski državni arhiv</i>	Pregledni rad „Prijedlog Ivana Bojničića o nazivu i položaju zemaljskog arhiva (1921.)“ (1985.)

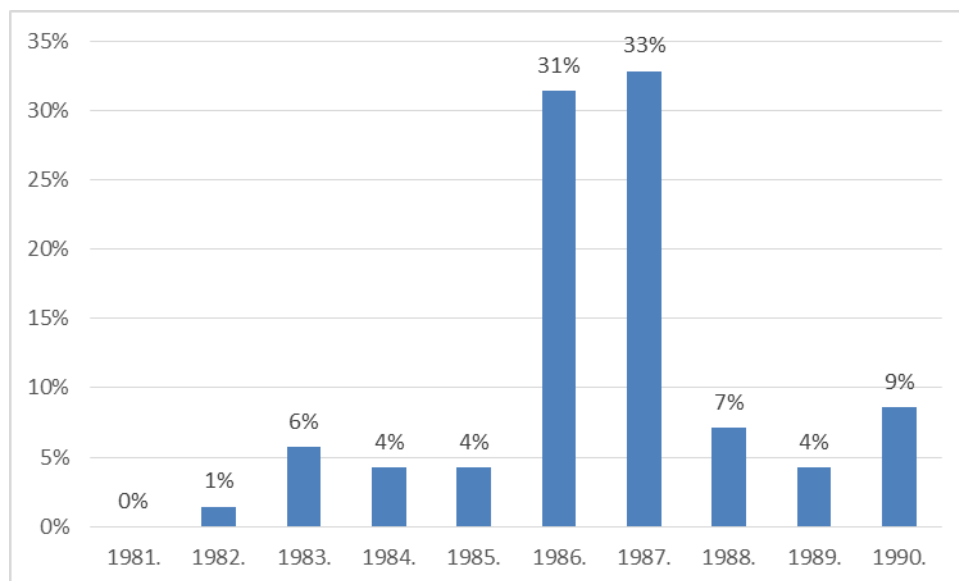
Među preglednim radovima u ovom razdoblju objavljena se tri koautorska rada (tablica 33.) autora iz *Hrvatskog državnog arhiva*. Godine 1983. Marijan Rastić i Petar Strčić objavili su pregledni rad na povijesnu temu: „Osnove projekcija razvoja arhivske djelatnosti Socijalističke Republike Hrvatske“. Zatim je te iste godine objavljen pregledni rad naslova:

„Korice Cehovske knjige čizmarskog ceha“ autorice Tatjane Ribkin-Puškadija i Mate Grabara iz 1985. godine. Josipa Paver i Slavica Pleše 1985. godine napisale su pregledni rad „Izvori o Titu u fondovima i zbirkama Arhiva Hrvatske“, a autori Ružica Kolarević-Kovačić i Petar Strčić zajedno su, 1985. godine, objavili rad „Prijedlog Ivana Bojničića o nazivu i položaju zemaljskog arhiva (1921)“.

Tablica 34. Broj objava preglednih radova po godinama u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Godine objave preglednih radova		Broj objava po godini
1.	1981.	0
2.	1982.	1
3.	1983.	4
4.	1984.	3
5.	1985.	3
6.	1986.	22
7.	1987.	23
8.	1988.	5
9.	1989.	3
10.	1990.	6

Ukupan udio preglednih radova po godinama prikazan je brojčano u tablici 34., dok je u podacima iz grafikona 19., udio preglednih radova prikazan u postotcima.

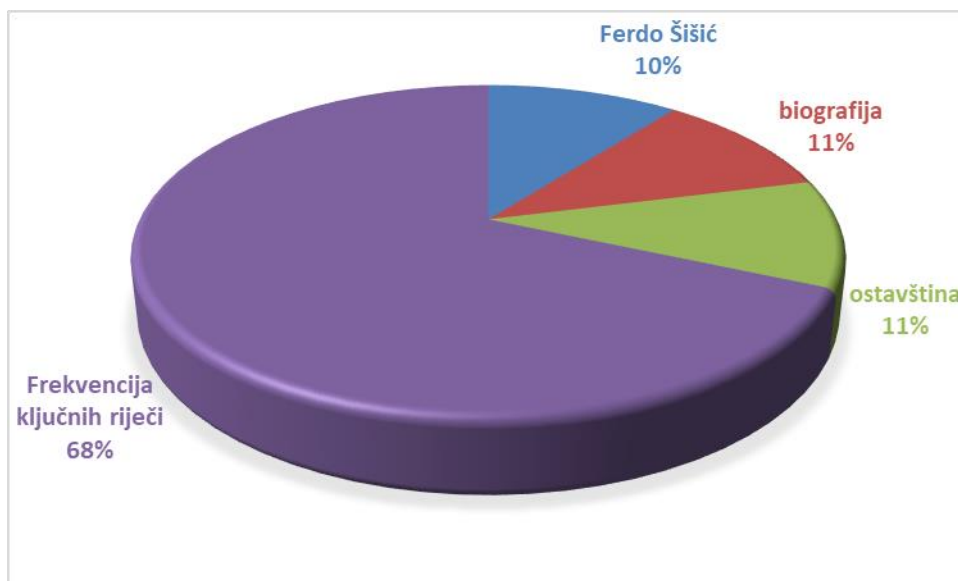
Grafikon 19. Raspodjela preglednih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Maksimalan udio godine 1986. i 1987. s objavljenih 31 % i 33 % članaka prikazuje kao najproduktivnije godine za vrstu preglednog rada. Najviše preglednih radova iz arhivske teorije i prakse te arhivistike objavljeno je u razdoblju od 1982. do 1986. godine, kada je na Odsjeku na informacijske i komunikacijske znanosti osnovana Katedra za arhivistiku.

Tablica 35. Frekventne ključne riječi preglednih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	Ferdo Šišić	2
2.	biografija	2
3.	ostavština	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 13.		

Sukladno podacima iz tablice 35., ključne riječi preglednih radova, uvrštene su samo u 1989. godini, a to su: arhivska građa; razgraničenje; zakonodavstvo, Ferdo Šišić; biografija; ostavština, Josip Vošnjak; Vjekoslav Spinčić; korespondencija. Ključne riječi koje imaju najrelevantniji odaziv uvrštene su u dva povijesna članka: „Ferdo Šišić“ autora Stjepana Antoljaka iz 1989. godine i „Prilog za sintezu povijesti Krka (s izborom literature)“ autora Petra Strčića iz 1988. godine.

Grafikon 20. Frekvencija ključnih riječi preglednih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Frekvencija ključnih riječi preglednih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine (grafikon 20.) za pojedine ključne riječi u postotcima izgleda ovako: „Ferdo Šišić“ 10 % te „biografija“ i „ostavština“ 11%, a preostali udio ključnih riječi od 68 % nema relevantnih ključnih riječi koje se učestalo ponavljaju.

6.3.3. Stručni radovi u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 36.) godina, vrste, autora, naslova i polja ključnih riječi stručnih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine.

Tablica 36. Godine, vrsta, autori, naslovi i polja ključnih riječi stručnih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Objavljeni radovi
1984.
Stručni radovi
Glavina, Frano
Dokazna vrijednost mikrofilma (mikrosnimanje radi supstitucije registraturne građe)
(prazno)
Kolarević-Kovačić, Ružica
Standardi i norme u specijalnim bibliotekama s osvrtom na arhivske biblioteke

(prazno)
Pandžić, Miljenko
Arhivski informacijski sistem (AIS) u arhivima SR Hrvatske
(prazno)
Rastić, Marijan
Upravljanje manjim-komunalnim i regionalnim arhivima
(prazno)
Ukupan broj stručnih radova jest četiri.

Sukladno podacima iz tablice 36., ukupan broj stručnih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine jest četiri. Od ukupno četiri stručna rada koja su objavljena samo u 1984. godini, tri su iz arhivistike. Prvi je rad iz područja arhivske teorije i prakse pod naslovom „Upravljanje manjim-komunalnim i regionalnim arhivima“ autora Marijana Rastića koji definira manji, lokalni, komunalni odnosno regionalni arhiv i opisuje ga kao složen zadatak s obzirom na teško određivanje, formuliranje pojma „lokalna zajednica“, s pravnog, povijesnog i kvantitativnog aspekta. Sintagma „arhiv lokalne zajednice“ (komunalni arhiv), odnosno „arhiv lokalnih zajednica“ (regionalni arhiv) može se istraživati kroz nekoliko stručnih termina. U ovom je tekstu autor iznio svoje razmatranje koje je ograničio na arhivsku ustanovu na osnovi lokalne ili više lokalnih zajednica.

Drugi stručni rad s područja arhivistike autora Miljenka Pandžića opisuje informacijski sustav arhiva i to je jedan od prvih konkretnijih radova na temu informacijskog sustava nakon izvornoga znanstvenog članka na tu temu autora Miroslava Tuđmana, koji je pisao o strukturi i genezi informacijskih sustava. Ovaj stručni rad naslova. „Arhivski informacijski sistem (AIS) u arhivima SR Hrvatske“ opisuje sustav koji znači primjenu i konvencionalnih, ali i nekonvencionalnih informacijskih sustava općenito u arhivima, pa tako i u arhivima SR Hrvatske. S druge strane, u radu stoji da, primjenjivati bilo koji informacijski sustav u arhivima, kao i na bilo kojemu drugom području ili u nekoj drugoj djelatnosti i službi, znači udružiti zajedničke napore svih sudionika takvoga arhivskoga informacijskog sustava (AIS), da bi se postigao uspjeh, koji znači nesmetani kontinuirani rad jednoga takvog sustava. Takav sustav u mreži određenog broja naših arhiva svake se godine kontinuirano dopunjuje novim informacijama te služi tomu da se na zahtjev bilo kojeg korisnika, bilo unutar bilo izvan mreže sudionika, odgovori i pruži potrebna informacija, bez obzira na to je li

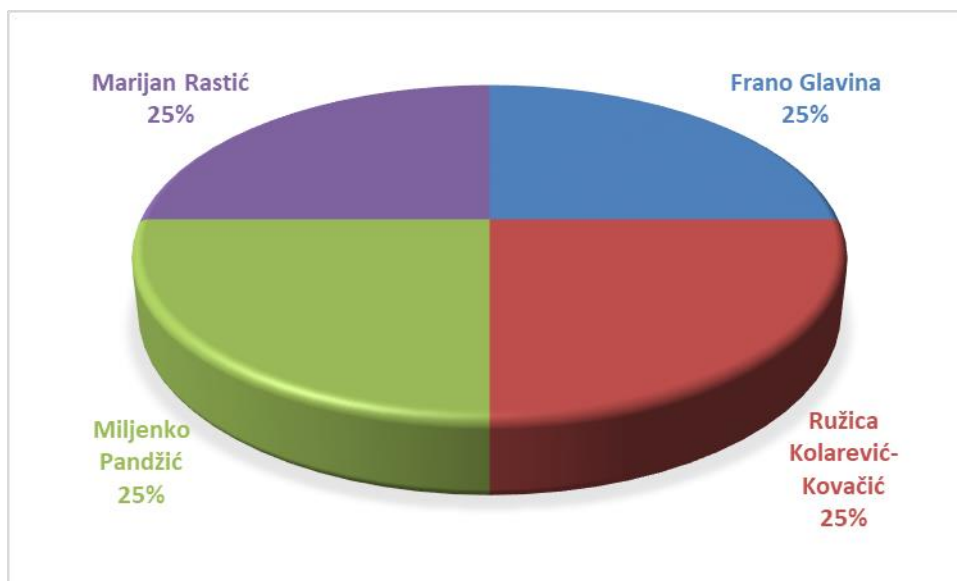
riječ o retrospektivnim starijim ili novim podacima. Takav sustav onda zaista djeluje i operativno funkcionira. Ovdje se sada postavlja pitanje metode rada ili tehnologije prima li on i daje informacije usmeno, pismeno, telefonskim ili kompjutorskim putem, preko većeg ili manjeg broja terminala.

Treći rad autora Frane Glavine pod naslovom „Dokazna vrijednost mikrofilma (mikro-snimanje radi supstitucije registraturne građe)“ opisuje postupke snimanja arhivskog gradiva te ističe da mnogi vrsni foto-operateri, sudjelujući u procesu mikro-snimanja, često i ne slute da su oni time sudionici veoma delikatnoga i odgovornoga arhivističkog posla za društvo posebno važnog, i to upravo onog za koji arhivist ima društvene ovlasti da potvrđuje vjerodostojnost kopije izvorniku dokumenata koji mu je povjeren na čuvanje.

Tablica 37. Svi autori stručnih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Svi autori stručnih radova		Broj objava po autoru
2.	Frano Glavina	1
4.	Ružica Kolarević-Kovačić	1
1.	Miljenko Pandžić	1
3.	Marijan Rastić	1

Prema podacima iz tablice 37., u vrsti stručnih radova, samo četiri autora imaju objavljenje radove čiji je udio u stručnim radovima podijeljen na jednake četvrtine od 25 % (grafikon 21.).

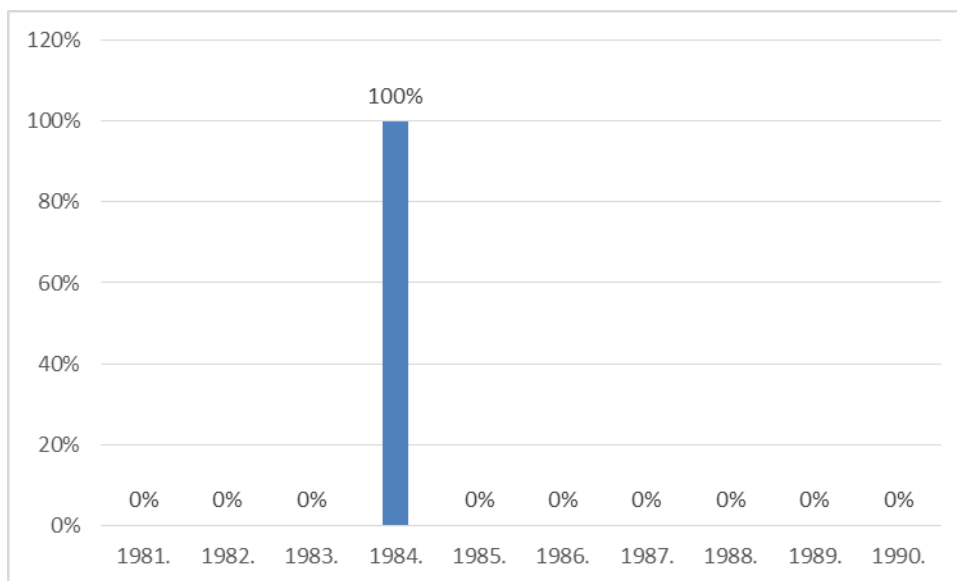
Grafikon 21. Udio autora stručnih radova u razdoblju od 1982. do 1990. godine

Slijedi tablični pregled objava stručnih radova po godinama u razdoblju od 1981. do 1990. godine (tablica 38.).

Tablica 38. Broj objava stručnih radova po godinama u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Godine objave stručnih radova		Broj objava po godini
1.	1981.	0
2.	1982.	0
3.	1983.	0
4.	1984.	4
5.	1985.	0
6.	1986.	0
7.	1987.	0
8.	1988.	0
9.	1989.	0
10.	1990.	0

U skladu s prezentiranim podacima, iznimno mali broj stručnih radova objavljen je u razdoblju od 1981. do 1990., i to samo u 1984. godini četiri rada, što, prema tablici iz općeg dijela uredničke politike, iznosi 1 % od cjelokupnog teksta časopisa (grafikon 22.).

Grafikon 22. Raspodjela stručnih radova po godinama u razdoblju od 1981. do 1990. godine

6.3.4. Izlaganja sa skupova u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 39.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 1981. do 1990. godine.

Tablica 39. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Objavljeni radovi
1989.
Izlaganja sa skupova
Bertoša, Miroslav
Pogledi D. Šepića na jadranski iredentizam
Dragovan Šepić; jadranski iredentizam
Giron, Antun
Dragovan Šepić o talijanskim antifašistima i njihovom odnosu prema pitanju pripadnosti Istre i Rijeke
Dragovan Šepić; talijanski antifašisti; pitanje pripadnosti Istre i Rijeke
Ibler, Vladimir
D. Šepić o problematici narodnih manjina 30-ih godina
Dragovan Šepić; narodne manjine

Ibler, Vladimir
Nastanak Ujedinjenih naroda u Šepićevim radovima
Dragovan Šepić; Ujedinjeni narodi
Jakovljević, Božo
Vinko Šepić
Vinko Šepić; narodni preporoditelj; Istra; Buzet
Janković, Dragoslav
Dragovan Šepić o jugoslavenskom pitanju tokom prvog svjetskog rata
Dragovan Šepić; jugoslavensko pitanje; prvi svjetski rat
Karpowicz, Ljubinka
Kritika fašizma u djelu Dragovana Šepića
Dragovan šepić; fašizam; kritika
Macan, Trpimir
Šepićeva suradnja s Jugoslavenskim leksikografskim zavodom
Dragovan Šepić; Jugoslavenski leksikografski zavod Miroslava Krležę; Zagreb; Opća enciklopedija; Enciklopedija Jugoslavije
Paver, Josipa Bosiljka
O arhivskoj građi ZAVNOH-a u Arhivu Hrvatske
arhivska građa; ZAVNOH; Arhiv Hrvatske
Rastić, Marijan; Zatezalo, Đuro
Dosadašnja nastojanja na razgraničenju arhivske građe između arhiva i njima srodnih institucija
arhivska građa; razgraničenje; arhivi; srodne institucije; arhivska građa; razgraničenje; arhivi; srodne institucije
Sirotković, Hodimir
Akademik Bogišić — redaktor Crnogorskoga opšteg imovinskog zakonika. U povodu 100. obljetnice njegova donošenja
Blatazar Bogišić; Crna gora; Opći imovinski zakonik
Strčić, Mirjana
Dragovan Šepić i hrvatski narodni preporod u Istri
Dragovan Šepić; hrvatski narodni preporod; Istra
Strčić, Petar

Životopis prof. dra Dragovana Šepića
Dragovan Šepić; životopis
Švab, Mladen
Postignuća Dragovana Šepića u proučavanju djelovanja Frana Supila
Dragovan Šepić; arhivski izvori; Frano Supilo
1990.
Krpan, Stjepan
Hrvati u Banatu
(prazno)
Ukupan broj izlaganja sa skupova jest 15.

Ukupan broj izlaganja sa skupova u razdoblju od 1981. do 1990. godine jest 15. U ovoj vrsti rada zabilježena je vrlo visoka stopa zastupljenosti izlaganja s povijesnih skupova čije su teme bile posvećene: akademiku Bogišiću koji je bio urednik *Crnogorskoga opšteg imovinskog zakonika* te je bio upriličen i skup u povodu 100. obljetnice njegova donošenja. Povjesničar Šepić problematizirao je narodne manjine 30-ih godina, a bavio se i hrvatskim narodnim preporodom u Istri, jugoslavenskim pitanjem tijekom Prvoga svjetskog rata, talijanskim antifašistima i njihovu odnosu prema pitanju pripadnosti Istre i Rijeke, kritici fašizma, opisivali su se pogledi Dragovana Šepića na jadranski iredentizam, kao i Šepićeva postignuća u proučavanju djelovanja Frana Supila te se opisivao nastanak Ujedinjenih naroda u Šepićevim radovima. Arhivsko je gradivo vezemo isključivo uz neku instituciju, kao istaknuta izvorna vrijednost povijesnih istraživanja i povijesti institucija, što je razvidno na primjeru arhivske građe ZAVNOH-a. Naposljetku, od ukupno 15 izlaganja, objavljeno je samo jedno izlaganje s područja arhivske teorije i prakse autora Marijana Rastića i Đure Zatezala iz 1989. godine. Rad govori o tadašnjim nastojanjima na razgraničenju arhivske građe između arhiva i njima srodnih institucija. Naslov je rada „Dosadašnja nastojanja na razgraničenju arhivske građe između arhiva i njima srodnih institucija“. Autori u ovom izlaganju upozoravaju na značajan problem koji se odnosi na razgraničenje arhivske građe među arhivima, te na razgraničenje građe između arhiva, muzeja, biblioteka i znanstvenih ustanova, a također govore i o nastojanjima kako riješiti ovaj problem u Hrvatskoj. Prikazuju i niz objektivnih okolnosti koje su dovele do rascjepkanosti arhivalija, te upozoravaju na to da treba poštovati osnovna načela arhivistike u tom pitanju. U članku se daje uvid u zakonske

i popratne akte, autorsko viđenje situacije u Hrvatskoj te prijedlog nekih rješenja toga problema s kojim se susreću arhivske institucije.

Tablica 40. Svi autori izlaganja sa skupova u razdoblju od 1981. do 1990. godine

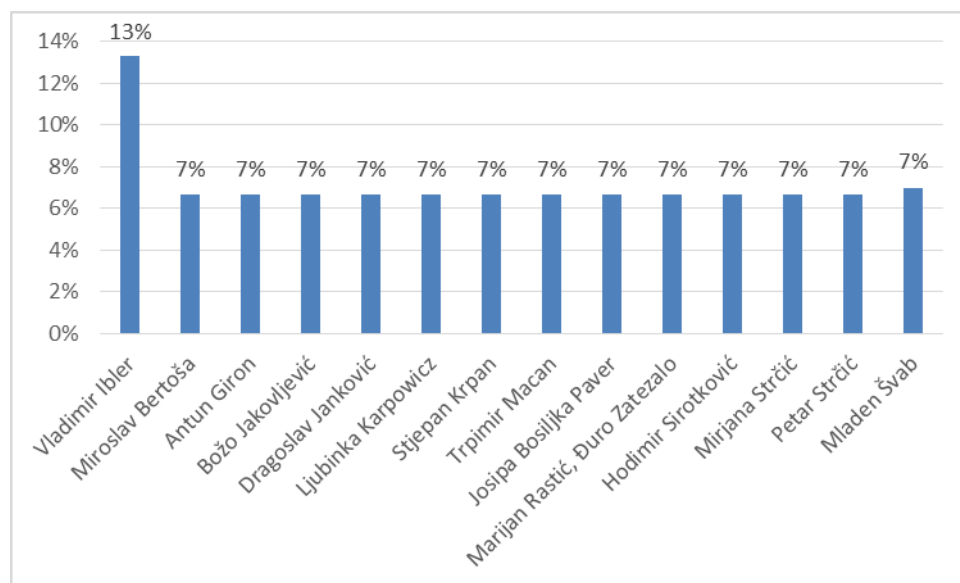
Svi autori izlaganja sa skupa		Broj objava po autoru
1.	Vladimir Ibler	2
2.	Miroslav Bertoša	1
3.	Antun Giron	1
4.	Božo Jakovljević	1
5.	Dragoslav Janković	1
6.	Ljubinka Karpowicz	1
7.	Stjepan Krpan	1
8.	Trpimir Macan	1
9.	Josipa Bosiljka Paver	1
10.	Marijan Rastić, Đuro Zatezalo	1
11.	Hodimir Sirotković	1
12.	Mirjana Strčić	1
13.	Petar Strčić	1
14.	Mladen Švab	1

Od ukupno 15 izlaganja sa skupova, prema podacima iz tablice 40., autor Vladimir Ibler ima dva izlaganja (za razliku od ostalih autora koji imaju po jedno izlaganje) na temu povijesnih biografskih istraživanja o nastanku Ujedinjenih naroda u Šepićevim radovima te o tome kako Šepić pristupa problematici narodnih manjina 30-ih godina prošloga stoljeća.

Tablica 41. Koautorstva izlaganja sa skupova u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Koautorstva		Vrsta, naslov i godina rada
1.	Marijan Rastić, <i>Historijski arhiv u Zagrebu</i> Đuro Zatezalo, <i>Historijski arhiv u Karlovcu</i>	Izlaganje sa skupa „Dosadašnja nastojanja na razgraničenju arhivske građe između arhiva i njima srodnih institucija“ (1989.)

U izlaganjima sa skupova objavljen je jedan koautorski rad Marijana Rastića iz *Historijskog arhiva u Zagrebu* i Đure Zatezala iz *Historijskog arhiva u Karlovcu* na temu nastojanja na razgraničenju arhivske građe između arhiva i njima srodnih institucija (tablica 41.).

Grafikon 23. Autorski udio u izlaganjima sa skupova u razdoblju od 1982. do 1990. godine

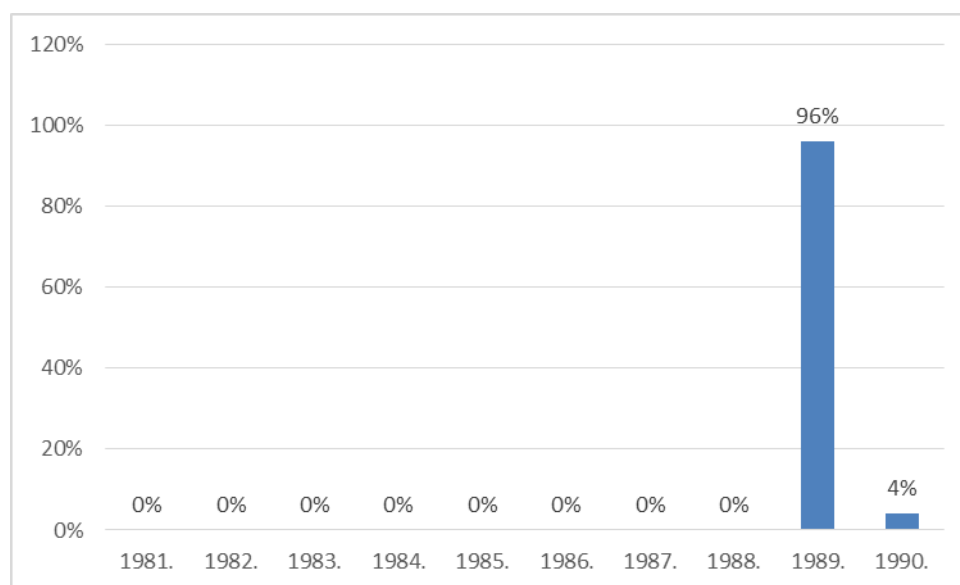
Sukladno podacima iz grafikona 23., svi autori imaju jednak udio u postotcima jer su objavili po jedno izlaganje, osim Vladimira Iblera koji je objavio dva izlaganja.

Tablica 42. Broj objava izlaganja sa skupova po godinama u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Godine objave izlaganja sa skupova	Broj objava po godini
1. 1981.	0
2. 1982.	0
3. 1983.	0
4. 1984.	0
5. 1985.	0
6. 1986.	0
7. 1987.	0
8. 1988.	0
9. 1989.	14

10.	1990.	1
-----	-------	---

Vrsta rada izlaganje sa skupa zaživjela je u *Arhivskom vjesniku* tek 1989. godine, kad je objavljeno čak 14 izlaganja, no već 1990. godine prikazan je eksponencijalan pad navedene vrste na samo jedno izlaganje.

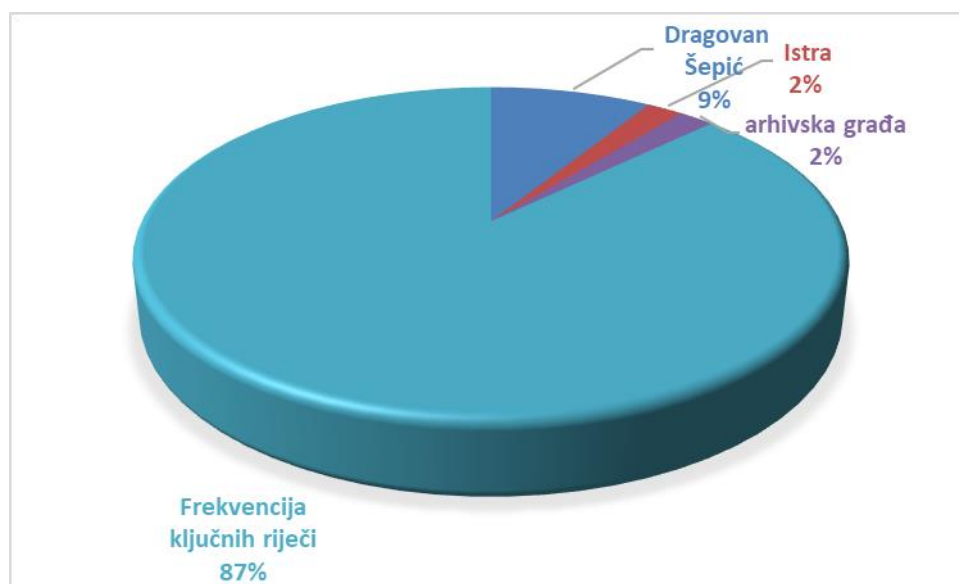
Grafikon 24. Raspodjela izlaganja sa skupova po godinama u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Prema podacima iz grafikona 24., zastupljenost od 96 % ističe 1989. godinu kao najproduktivniju godinu u kojoj je objavljeno najviše izlaganja sa skupova, no ovdje se opetovano može zaključiti da su gotovo sva izlaganja (osim jednog) s područja povijesti i povijesti institucija. Godine 1981. došlo je do spajanja dviju katedri *Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* – *Katedre za bibliotekarstvo* i *Katedre za društveno-humanističku informatiku*, koje su poslije postale jezgra studija informacijskih znanosti. Studiji u tim, prvim godinama i dalje ostaju kao dopunski studiji zasebnih katedri ujedinjenih sada u Odsjek kao organizacijsku jedinicu. Godine 1984. osnivanjem *Katedre za arhivistiku* i *Katedre muzeologiju* postaje to *Odsjek za informacijske znanosti*. Godine 1986./1987. po prvi puta, mogli su se upisati studenti na četverogodišnji studij informacijskih znanosti koji je imao smjerove: arhivistika, bibliotekarstvo, muzeologija i opća informatologija na Filozofskom fakultetu. Upravo u vrijeme uredničke politike akademika Petra Strčića značajno je istaknuti da na ovu temu nije objavljen nijedan članak, kao ni članak o obrazovanju arhivista koje nužno mora slijediti napredak arhivistike kao znanstvene discipline.

Tablica 43. Frekventne ključne riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	Dragovan Šepić	9
2.	Istra	2
3.	arhivska građa	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 89.		

Prema podacima iz tablice 43., najfrekventnije ključne riječi iz 1989. godine jesu „Dragovan Šepić“, „Istra“, „arhivska građa“, vezane uz članke povijesnog sadržaja. Frekventna ključna riječ „Dragovan Šepić“ najrelevantnija je ključna riječ u postotku od 2 % za povijesne članke u izlaganjima sa skupa. Druga frekventna ključna riječ „Istra“ relevantna je u postotku od 2 %, u dvama povijesnim izlaganjima, naslova: „Vinko Šepić“ Bože Jakovljevića i „Dragovan Šepić i hrvatski narodni preporod u Istri“ autorice Mirjane Strčić. Treća frekventna ključna riječ „arhivska građa“ relevantna je u dvama izlaganjima pod naslovima „Dosadašnja nastojanja na razgraničenju arhivske građe između arhiva i njima srodnih institucija“ Marijana Rastića i Đure Zatezala i „O arhivskoj građi ZAVNOH-a u Arhivu Hrvatske“ autorice Josipe Bosiljke Paver.

Grafikon 25. Frekvencija ključnih riječi u razdoblju od 1981. do 1990. godine

Ključne riječi u izlaganjima sa skupova (grafikon 25.), kao i u preglednim radovima, objavljene su samo u 1989. godini, i to kako slijedi: arhivska građa; razgraničenje; arhivi; srodne institucije; arhivska građa; razgraničenje; arhivi; srodne institucije; arhivska građa; ZAVNOH; Arhiv Hrvatske; Blatazar Bogišić; Crna gora; Opći imovinski zakonik; Dragovan Šepić; arhivski izvori; Frano Supilo, Dragovan Šepić; fašizam; kritika, Dragovan Šepić; hrvatski narodni preporod; Istra, Dragovan Šepić; jadranski iredentizam, Dragovan Šepić; Jugoslavenski leksikografski zavod Miroslava Krlež; Zagreb; Opća enciklopedija; Enciklopedija Jugoslavije, Dragovan Šepić; jugoslavensko pitanje; prvi svjetski rat, Dragovan Šepić; narodne manjine, Dragovan Šepić; talijanski antifašisti; pitanje pripadnosti Istre i Rijeke, Dragovan Šepić; Ujedinjeni narodi, Dragovan Šepić; životopis, Vinko Šepić; narodni preporoditelj; Istra; Buzet.

6.4. Sadržajno-scientometrijska analiza objavljenih članaka i njihova obilježja prema uredničkoj politici u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Za vrijeme desetogodišnje uredničke politike glavnog urednika Miljenka Pandžića sadržaj časopisa znatno je promijenio i proširio strukturu u odnosu prema prethodnim razdobljima. Dosadašnje rasprave i članci hijerarhijski su strukturirani prema arhivskoj teoriji i praksi, povijesti institucija, pomoćnim povijesnim znanostima i obavijesnim pomagalicama. Izvješća, vijesti, recenzije, prikazi i dokumenti bili su sadržajni dio časopisa 1992. – 1993., 1994. – 2000., 1993. – 1998., 1996., 1998., i 2000. godine, uz napomenu da se 1991. godine časopis nije objavio (tablica 44.). Opseg časopisa u razdoblju od 1991. do 2000. godine iznosi 2908 stranica.

Tablica 44. Raspon godina objavljivanja i sadržajna struktura izdanja prema godinama u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Raspon godina objavljivanja	Sadržajna struktura izdanja prema godinama
1992.	Rasprave i članci
	Vijesti
	Recenzije i prikazi
	In memoriam
1992. – 1993.	Vijesti
1993. – 1998.	Rasprave i članci
	Arhivska teorija i praksa
	Povijest institucija
	Pomoćne povijesne znanosti
	Obavijesna pomagala
	Recenzije i prikazi
1994. – 2000.	Izvješća
1996., 1998., 2000.	Dokumenti
1999.	Rasprave i članci
	U povodu 100. obljetnice izlaženja Arhivskog vjesnika
	„Autonomija arhiva“ -

	Međunarodno arhivističko savjetovanje, Dubrovnik 5. i 6. studenoga 1999.
	Rasprave i članci
	Izvješća
	Recenzije i prikazi
	In memoriam
2000.	Rasprave i članci
	Arhivska teorija i praksa
	Zaštita arhivskoga gradiva
	Povijest institucija
	Izvješća
	Recenzije i prikazi
	Dokumenti

Na čelu s glavnim urednikom Miljenkom Pandžićem, u obljetničkom broju⁴¹⁶ *Arhivskog vjesnika* iz 1999. godine donose se izlaganja s međunarodnoga savjetovanja u Dubrovniku na temu „Autonomija arhiva“. *Hrvatski državni arhiv* je u studenome 1999. godine, u suradnji s *Međunarodnim arhivskim vijećem*, *Odborom za europski program* te s *Vijećem Europe*, organizirao savjetovanje upravo na temu neovisnosti arhiva i ugroženosti arhivskoga gradiva u ratnim sukobima. Ideja za to savjetovanje proizašla je iz razmišljanja o razvoju arhivske službe u tranzicijskim zemljama, kada gotovo da i nije bilo područja nad kojim se nije nadvijao duh politike. Prije svega u zemljama bivšega komunističkoga sustava arhivi su bili višestruko pod nadzorom tijela državne uprave: od imenovanja ravnatelja do ograničenosti i privilegiranosti pristupa arhivskome gradivu. Takav položaj arhiva nastao je kao posljedica kontrole nad povijesnim izvorima. Poticaji za promjenom dolaze prije svega od Skandinavskih zemalja, Kanade, Australije, ali i drugih zemalja koje govore o punome pravu na pristup informacijama, te su bitno utjecale na suvremeno poimanje arhivske službe i arhiva. Arhivsko gradivo u demokratskim zemljama mora od samoga svojega početka biti dostupno svim građanima (osim uz zakonom predviđena ograničenja označena određenim stupnjem tajnosti). Tomu valja dodati i zahtjev da se sustavom vrednovanja (koje se mora temeljiti na postavkama arhivističke znanosti) sačuva ono najvrjednije i najznačajnije što

⁴¹⁶ Uredništvo (1999). *Uvodna riječ uredništva*. *Arhivski vjesnik*, (42), str. 7-8. UTL: <https://hrcak.srce.hr/10558> (5. 3. 2019.)

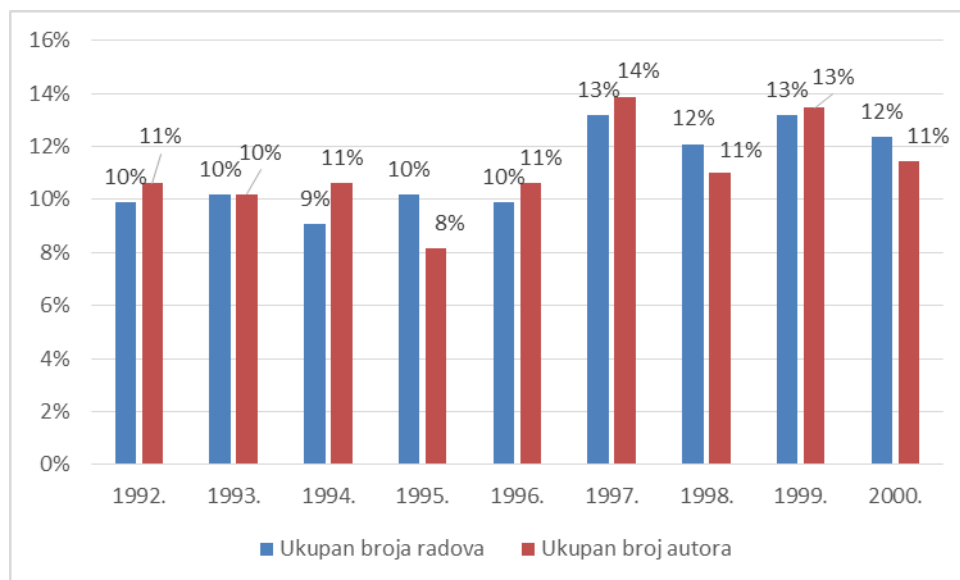
pripada povijesti svakoga naroda, svake države i cijeloga svijeta. Razmotrena je neovisnost arhivske službe u svim bitnim aspektima. Ponajprije, to je neovisnost arhivske uprave u državnom sustavu upravljanja. Briga za informacije koje su zapisane na bilo kojemu mediju, odnosno nosaču, nenadomjestiv su segment očuvanja i obrane demokratskih prava pojedinca i naroda. U tom pogledu međunarodni „Etički kodeks arhivista“ postavlja osnovni zahtjev pred profesiju arhivista da „čuvaju integritet arhivskoga gradiva i na taj način pružaju jamstvo da ono predstavlja trajno i pouzdano svjedočanstvo prošlosti“. Temi o neovisnosti arhivske službe na zahtjev *Vijeća Europe* dodana je i tema o „uništavanju“ memorije naroda sadržanoj u arhivskome gradivu. Razumljivo je da je *Vijeće Europe* osjetilo potrebu da se na ovome savjetovanju upozori na problem uništavanja arhiva u ratnim sukobima: to je svjesno ili nesvjesno uništavanje memorije pojedinoga naroda i ubraja se u kategoriju koju danas nazivamo kulturocidom. S obzirom na to da se upravo od ovog razdoblja časopis ozbiljnije bavi arhivistikom kao znanstvenom disciplinom te su članci u potpunosti razvrstani prema vrstama, izradit će se i bogatije sadržajne analize članaka.

Tablica 45. Godine objave, ukupan broj članaka i autora po izdanju u razdoblju od 1991. do 2000. godine

	Godina objave	Broj članaka po izdanju	Broj autora po izdanju
1.	1992.	36	26
2.	1993.	37	25
3.	1994.	33	26
4.	1995.	37	20
5.	1996.	36	26
6.	1997.	48	34
7.	1998.	44	27
8.	1999.	48	33
9.	2000.	45	28
	Ukupan broj članaka/radova i autora	364	245

Prema podacima iz tablice 45., najveći broj članaka objavljen je 1997. i 1999. godine, što donosi i povećan broj autorstava tih godina. Ukupan je broj članaka 364 s 245 autora, čiji prosjek autorske produktivnosti iznosi 1,4 % članaka po autoru. Ova analiza bilježi porast i

članaka i autora u odnosu prema prethodnim razdobljima. U Stullijevoj uredničkoj politici ukupan je broj članaka bio 359 s 281 autorom čiji je prosjek autorske produktivnosti iznosio 1,2% članaka po autoru, dok je u Strčićevoj uredničkoj politici ukupan broj članaka bio 342 s 258 autora s prosjekom autorske produktivnosti od 1,3 % članaka po autoru.

Grafikon 26. Trend broja članaka i autorstava prema uredničkoj politici u razdoblju od 1992. do 2000. godine

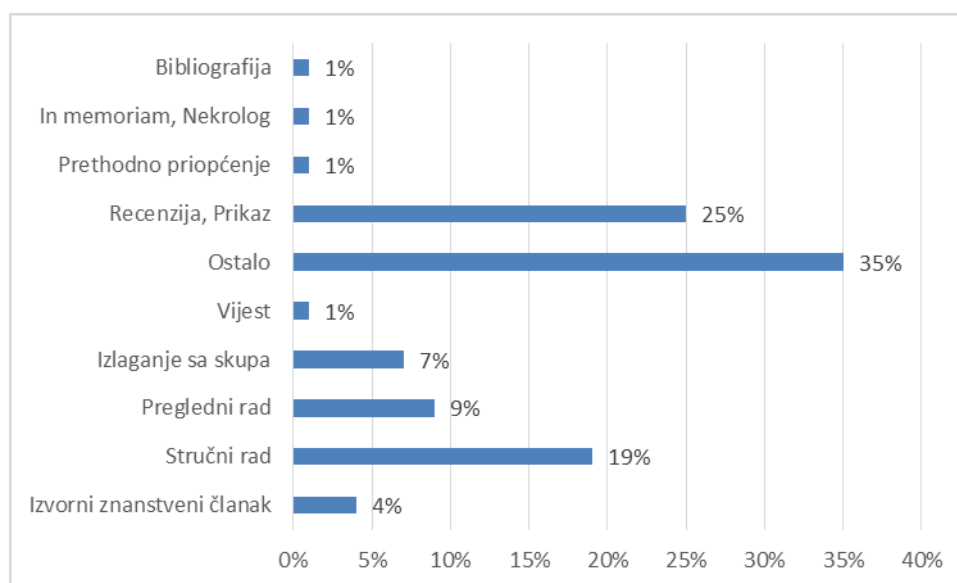
Postotci trenda porasta te smanjenja broja članaka i autorstava po pojedinoj godini upućuju na konstantan eksponencijalni rast objavljivanja članaka i autorstava, sukladno podacima iz grafikona 26., osobito 1997. i 1999. godine.

Tablica 46. Ukupan broj vrsta radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Vrste rada		Broj objava po vrsti
1.	Izvorni znanstveni članak	14
2.	Stručni rad	68
3.	Pregledni rad	31
4.	Izlaganje sa skupa	26
5.	Vijest	3
6.	Ostalo	125
7.	Recenzija, Prikaz	90
8.	Prethodno priopćenje	1
9.	In memoriam, Nekrolog	3

10.	Bibliografija	2
-----	---------------	---

U skladu s podacima iz tablice 46., od ukupno 10 vrsta radova, prema analizi, najviše objavljenih radova ima u vrsti ostalo, kao i u prethodnim razdobljima, zatim slijede recenzije, prikazi te stručni radovi. Bibliografija, in memoriam, nekrolog i prethodno priopćenje vrste su koje su najmanje zastupljene.

Grafikon 27. Raspodjela radova po vrstama u razdoblju od 1991. do 2000. godine

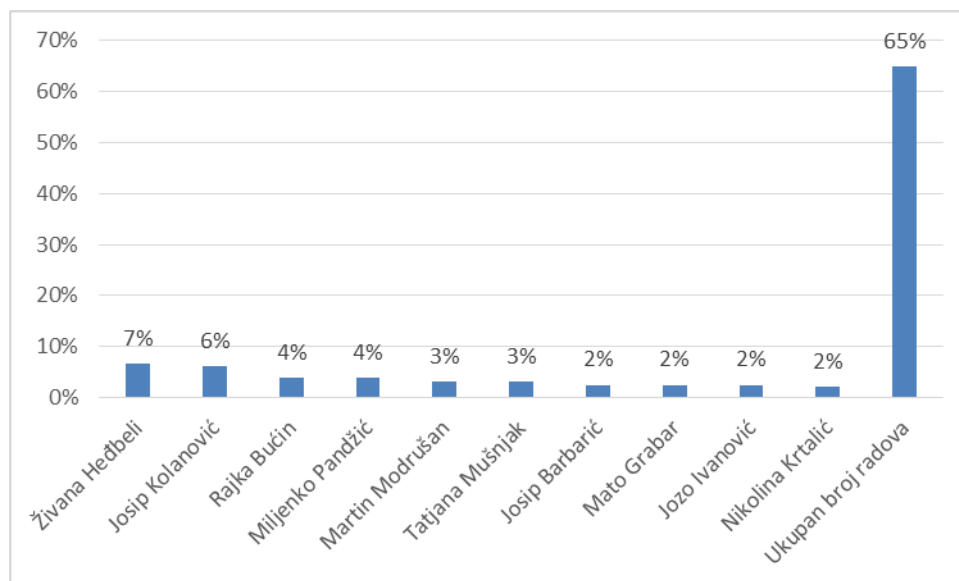
Izraženo u postotcima (grafikon 27.) vrsta ostalo ima najveći udio objava od ukupno 35 %, zatim s 25 % slijede recenzije, prikazi, te naposljetku najnižu zastupljenost od 1% imaju bibliografija, in memoriam, nekrololog, vijesti te prethodno priopćenje.

Tablica 47. Najproduktivniji autori u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Najproduktivniji autori		Broj objava po autoru
1.	Živana Heđbeli	24
2.	Josip Kolanović	22
3.	Rajka Bućin	14
4.	Miljenko Pandžić	14
5.	Martin Modrušan	11
6.	Tatjana Mušnjak	11
7.	Josip Barbarić	9

8.	Mato Grabar	9
9.	Jozo Ivanović	9
10.	Nikolina Krtalić	8
Ukupan broj radova najproduktivnijih autora jest 131.		

Sukladno podacima iz tablice 47., od 10 najproduktivnijih autora, najveći broj objava ima Živana Heđbeli, koja od ukupno 24 članka ima 16 recenzija, prikaza, jedno izlaganje sa skupa i jedan koautorski rad sa Snježanom Zgorelec u vrsti ostalo. Drugi po redu, Josip Kolanović, ima 22 objavljena članka, od kojih su dva izvorna znanstvena članka s područja povijesti, tri stručna rada, od kojih su dva iz arhivske teorije i prakse te jedan iz povijesti, dva pregledna rada s područja arhivistike i jedno izlaganje sa skupa o autonomiji arhivske službe. Rajka Bućin ima jednak broj radova kao i glavni urednik Pandžić. Bućin od 14 radova ima 12 recenzija, prikaza, jedan rad u vrsti ostalo o međunarodnom arhivističkom tečaju u Parizu i jedan stručni rad iz povijesti institucija. Glavni urednik Pandžić od ukupno 15 radova, ima pet radova u vrsti ostalo od kojih je jedan rad iz područja kulturne baštine i dostupnosti dokumenata, zatim tri stručna rada, od kojih su dva iz područja povijesti i jedan u povodu 100 godina izlaženja *Arhivskog vjesnika*, dva pregledna rada, od kojih jedan pokriva područje obrazovanja arhivista, a drugi je o 350. obljetnici izrade „Škrinje povlastica“, jedno izlaganje sa skupa s područja arhivistike te jednu vijest. Martin Modrušan od ukupno 11 radova, ima sedam radova pod ostalo, tri prikaza, recenzija i jednu vijest. Tatjana Mušnjak od ukupno 11 radova ima četiri stručna rada s područja restauracije i konzervacije te zaštite kulturne baštine, pet radova pod ostalo i dva prikaza, recenzije. Josip Barbarić od ukupno devet radova ima pet prikaza, recenzija, dva rada pod ostalo i jedan izvorni znanstveni rad s područja povijesti. Mato Grabar od ukupno devet radova ima jedan stručni rad iz povijesti institucija, četiri prikaza, recenzija i četiri rada pod ostalo. Jozo Ivanović od ukupno devet radova, ima jedno izlaganje sa skupa o arhivskoj neovisnosti, dva pregledna rada iz arhivistike i šest radova pod ostalo. Nikolina Krtalić od ukupno osam radova ima osam radova pod ostalo.

Grafikon 28. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Izraženo u postotcima (grafikon 28.) 5 % udjela u cjelokupnom tekstu, od ukupnog teksta članaka zastupa Živana Heđbeli, nakon koje slijedi Josip Kolanović s 4 % udjela u cjelokupnom tekstu. On je diplomirao i magistrirao teologiju na *Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu* (1964.), te povijest i filozofiju na *Filozofskom fakultetu u Zadru* (1981.), gdje je magistrirao iz pomoćnih povijesnih znanosti (1977.) te obranio doktorski rad „Šibenik u 15. stoljeću“ iz povijesnih znanosti (1990.). Za Kolanovića je važno istaknuti da je od 1972. godine prvo bio djelatnik, a zatim od 1991. godine i ravnatelj *Hrvatskoga državnog arhiva u Zagrebu*. Bio je član Komisije za povrat arhivske građe iz Austrije i Italije od 1975. godine, kao i član *Hrvatskoga arhivskoga vijeća*, Vijeća za zaštitu kulturne baštine *Ministarstva kulture* i *Komisije za grbove Ministarstva pravosuđa*. Od 1996. godine bio je član izvršnoga odbora europske sekcije *Međunarodnoga arhivskoga vijeća*. Od 1997. godine honorarno je predavao arhivistiku na *Filozofskom fakultetu u Zagrebu*. Pokretač je (1995.) i urednik časopisa *Fontes: izvori za hrvatsku povijest*.⁴¹⁷

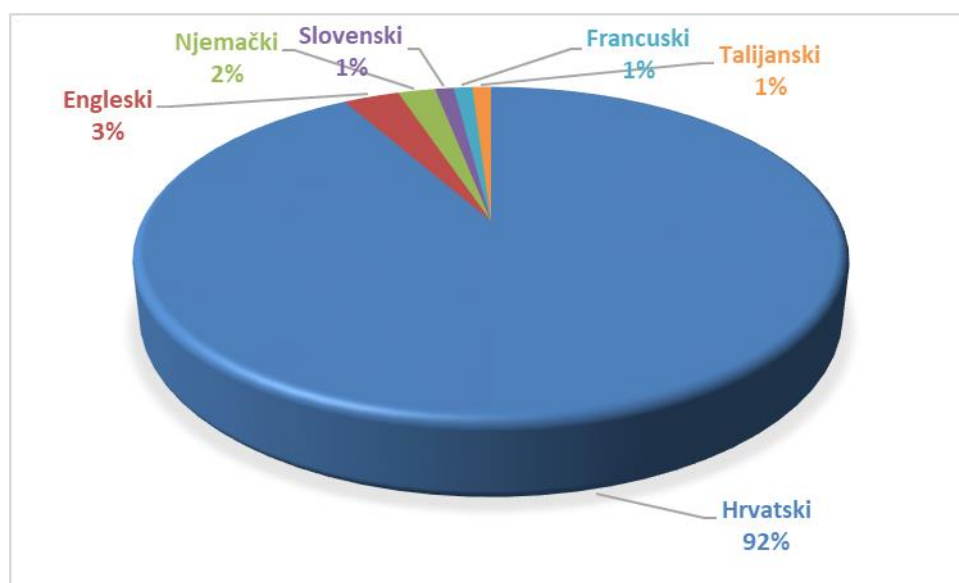
Tablica 48. Jezici naslova i sažetaka u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Jezici naslova i sažetaka		Broj objava
1.	Hrvatski	361
2.	Engleski	19

⁴¹⁷ Lučić, N. (2009). Hrvatski biografski leksikon. URL: <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=9709> (5. 3. 2019.)

3.	Njemački	2
4.	Slovenski	1
5.	Francuski	1

U odnosu prema prošlim razdobljima, u ovom se razdoblju drastično smanjio broj objava naslova i sažetaka na stranim jezicima te je jedini strani jezik na kojemu se u većoj mjeri objavljuju sažetci engleski jezik (tablica 48.).

Grafikon 29. Udio stranih jezika u sažecima u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Prema podacima iz grafikona 29., 94 % naslova i sažetaka objavljeno je na hrvatskom jeziku. Tek 13 stručnih radova u 1995. godini uvrštava sažetke i na stranim jezicima.

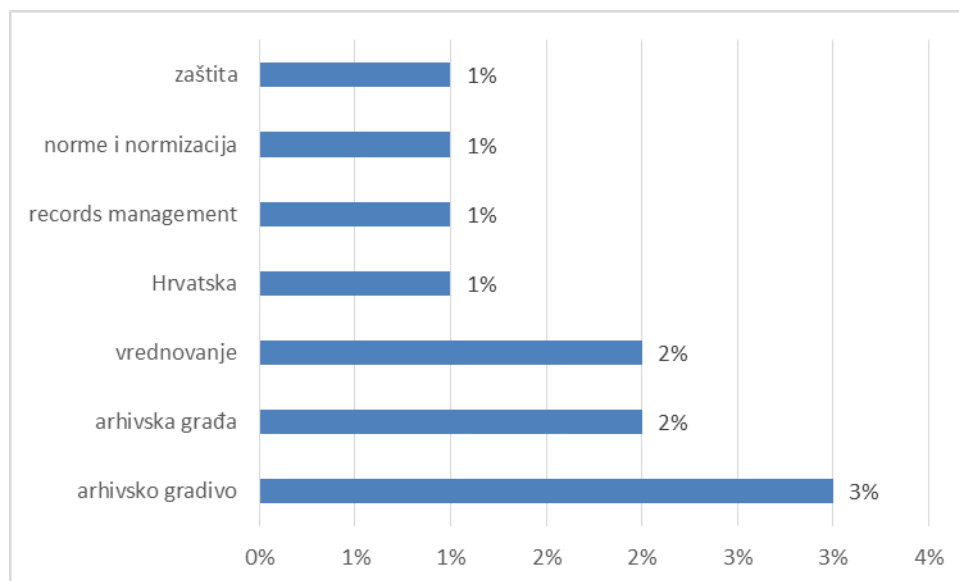
Prve ključne riječi koje uvrštavaju sami autori u člancima *Arhivskog vjesnika* zaživjele su 2000. godine. One ključne riječi na koje se nailazi na portalu *Hrčak* do 2000. godine dodavali su djelatnici knjižnice *Hrvatskog državnog arhiva* te su iste vidljive pri pretraživanju članaka, no ne i u polju ključnih riječi samog članka.

Tablica 49. Frekventne ključne riječi u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	arhivsko gradivo	12
2.	arhivska građa	9

3.	vrednovanje	5
4.	Hrvatska	5
5.	Zagreb	5
6.	archives	5
7.	records management	5
8.	norme i normizacija	4
9.	zaštita	4
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 566.		

U skladu s podacima iz tablice 49., frekventnih je ključnih riječi devet koje se učestalo ponavljaju i imaju relevantan odaziv u 2000. godini. Prema podacima iz tablice 49., to su: „arhivsko gradivo“, „arhivska građa“, „vrednovanje“, „Hrvatska“, „Zagreb“, „archives“, „records management“, „norme i normizacija“ te „zaštita“. Frekventna ključna riječ „arhivsko gradivo“, s najvećim odazivom relevantnosti uvrštavana je u sljedećih 12 objavljenih članaka kako slijedi prema vrsti i naslovu. U šest izlaganja sa skupova naslova „Izgubljeni u obilju. Paradoks elektroničkih zapisa“ autora Petera Horsmana, „Arhivisti i records manageri: ista struka, različite odgovornosti“ autora Thea H. P. M. Thomassena, „Uredsko poslovanje i suvremena uprava u Sloveniji“ autorice Vesne Gotovine, „Koncept vitalnih dokumenata u uredskom poslovanju“ autorice Živane Hedžbeli, „Uređivačka politika časopisa *Archivum* i njegov utjecaj na arhivsku zajednicu“ autora Andréa Vanria i „Informatizacija i uredsko poslovanje – povijesni pregled i perspektive“ autora Davorina Eržišnika te četiri stručna rada pod naslovima: „Zaštita audiozapisa“ Veljka Lipovščaka, „Digitalna obrada podataka u funkciji zaštite arhivskih fondova? Zaključno izvješće radne skupine Njemačke udruge za znanstvena istraživanja“ koautora Marianne Dörr i Hartmuta Webera, „Uneskov program hitnih mjera za zaštitu vitalnog gradiva u slučaju oružanih sukoba“ autora Axela Plathe i „Orijentacijska lista za javne bilježnike“ autora Darka Rubčića.

Grafikon 30. Frekvencija ključnih riječi u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Sukladno podacima iz grafikona 30., komparativna analiza podataka ključnih riječi i naslova upućuje na porast broja članaka iz arhivistike, kao iz arhivske teorije i prakse, napose u 2000. godini. Zastupljenost od 2 % frekventnosti ključne riječi „arhivsko gradivo“ vrednuje ovu ključnu riječ kao jedinu standardiziranu ključnu riječ koja se najučestalije ponavlja u svim člancima kako ovog, tako i prethodnih razdoblja. No zbog toga što su autori svoje ključne riječi u članke počeli uvrštavati tek 2000. godine, kako je i u prethodnom tekstu naznačeno, u nadolazećim će se razdobljima provesti detaljnija analiza.

6.4.1. Izvorni znanstveni članci u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 50.) godina, vrsta, autora, naslova i ključnih riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1991. do 2000. godine.

Tablica 50. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Objavljeni radovi	
1993.	
Izvorni znanstveni članci	
Barbarić, Josip	
Neke odredbe Vinodolskog zakona u svjetlu objavljene diplomatske građe	
Vinodolski zakon; diplomatska građe	

Hye, Franz-Heinz
Prilog povijesti državnog grba Hrvatske i njegov najstariji prikaz u Innsbrucku; Zur Geschichte des Staatswappens von Kroatien und zu dessen ältester Darstellung in Innsbruck
povijest; državni grb; Hrvatska; Geschichte; Staatswappens; Kroatien
Ilić-Dreven, Josip
»Ozaljske« igraće karte
igraće karte; lombardijski tip; grafička zbirka; Hrvatski državni arhiv
Ivičević, Jozo
Javna uprava zdravstvom u (sjevernoj) Hrvatskoj 1868-1928. godine
javna uprava; zdravstvo; 1868-1928; sjeverna Hrvatska
Karaman, Igor
Heraldika i historiografski mitovi o (proto)nacionalnoj ideologiji u Hrvata
heraldika; historiografski motivi; (proto)nacionalna ideologija; Hrvati
Kolanović, Josip
Hrvatsko običajno pravo prema ispravama XIV. i XV. stoljeća
običajno pravo; isprave; 14. stoljeće; 15. stoljeće; Hrvatska
Krivošević, Stjepan
Izvori za historijsku demografiju - djelomični broječani i poimenični popisi stanovništva
historijska demografija; popis stanovništva
1994.
Ćosić, Stjepan
Prinos poznavanju tajništva i arhiva Dubrovačke Republike
tajništvo; arhiv; Dubrovačka republika
Kolanović, Josip
Šibenski metrološki sustav u XV. stoljeću
metrološki sustav; 15. stoljeće; Šibenik
Pavliček, Vida
Povijest arhiva slobodnog i kraljevskog grada Varaždina
Varaždin; povijest arhiva
Puškadija-Ribkin, Tatjana
Vodeni znakovi papirane zagrebačkoga Stolnog kaptola

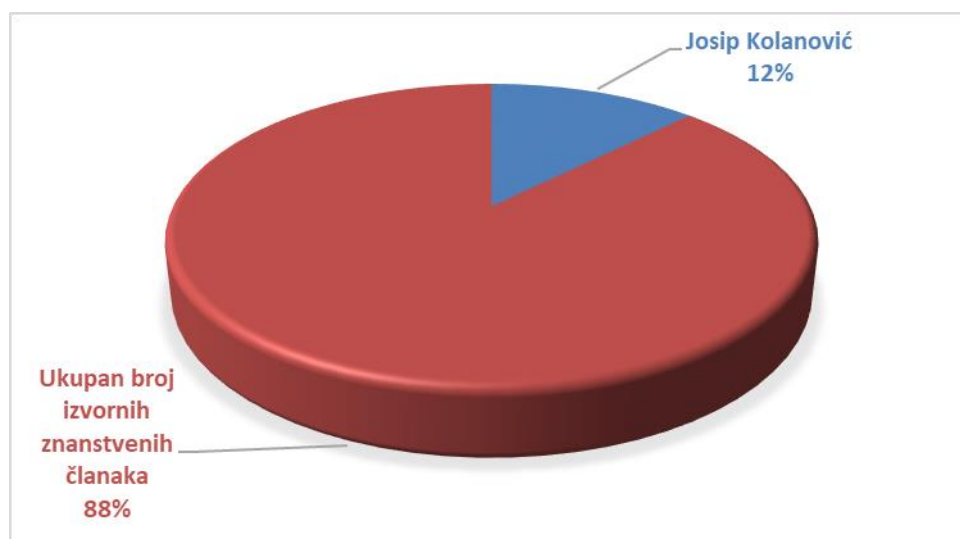
Stolni kaptol; Zagreb; papirana; vodeni znakovi
1997.
Shek Brnardić, Teodora
Tavernik, tavernikalni sud i tavernikalno pravo; Tavernik
(prazno)
1998.
Slukan, Mirela
Kartografska zbirka Hrvatskog državnog arhiva i njena vrijednost kao izvora za istraživanja; Cartographic collection of Croatian State Archives and its value as the source for researches
(prazno)
2000.
Slukan-Altić, Mirela
Povijest mletačkog katastra Dalmacije; History of the Venetian cadastre of Dalmatia
katastar; Dalmacija; Mletačka Republika; povijest geodezije; arhivsko građivo; cadastre; Dalmatia; Venetian Republic; history of geodesy; archives
Ukupan broj izvornih znanstvenih članaka jest 14.

Ukupan broj izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1992. do 2000. godine jest 14. Objavljivanje članaka iz područja povijesti i dalje je dominantno u izvornim znanstvenim člancima, kao i u prethodnim razdobljima (1958. – 1980.; 1981. – 1990.). Napisani tekstovi pokrivaju domenu znanja iz opisa igara s ozaljskim igraćim kartama, heraldike i historiografskih mitova o (proto)nacionalnoj ideologiji u Hrvata te hrvatskog običajnog prava prema ispravama XIV. i XV. stoljeća. Istražuju se arhivski izvori za historijsku demografiju – djelomično brojčani i poimenični popisi stanovništva i za javnu upravu zdravstva u (sjevernoj) Hrvatskoj 1868. – 1928. godine. Objavljuje se niz odredbi *Vinodolskog zakona* u svjetlu objavljene diplomatske građe, kao i radovi iz povijesti o državnom grbu Hrvatske, arhivu slobodnog i kraljevskog grada Varaždina, pridonosi se upoznavanju arhiva Dubrovačke Republike, šibenskom metrološkom sustavu u XV. stoljeću, vodenim znakovima papirane zagrebačkoga *Stolnog kaptola*, Tavernika i kartografske zbirke *Hrvatskog državnog arhiva*.

Tablica 51. Najproduktivniji autor izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Najproduktivniji autor izvornih znanstvenih članaka		Broj objava
1.	Josip Kolanović	2

Najproduktivniji autor izvornih znanstvenih članaka bio je povjesničar Josip Kolanović (tablica 51.) s objavama od dva izvorna znanstvena članka iz područja povijesti. Prema podacima iz grafikona 31., Kolanović zastupa 12 % teksta od ukupnog teksta izvornih znanstvenih članaka. U izvornim se znanstvenim člancima prvi puta pojavljuje inozemni autor, Franz-Heinz Hye iz Gradskog arhiva u Innsbrucku, koji je 1993. godine napisao članak naslova „Prilog povijesti državnog grba Hrvatske i njegov najstariji prikaz u Innsbrucku“ na njemačkom jeziku (bez hrvatskog prijevoda).

Grafikon 31. Udio najproduktivnijeg autora izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1991. do 2000. godine

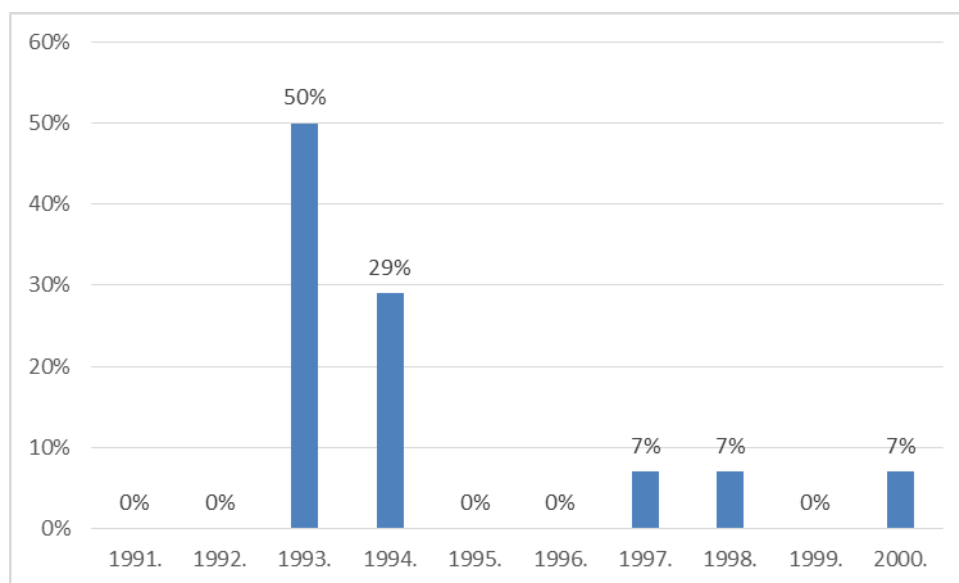
Najproduktivniji autor objavio je povijesne članke 1993. i 1994. godine, sljedećih naslova: „Šibenski metrološki sustav u XV. stoljeću“ i „Hrvatsko običajno pravo prema ispravama XIV. i XV. stoljeća“.

Tablica 52. Broj objava izvornih znanstvenih članaka po godinama u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Godine objave izvornih znanstvenih članaka	Broj objava po godini
--	-----------------------

1.	1991.	0
	1992.	0
2.	1993.	7
3.	1994.	4
4.	1995.	0
5.	1996.	0
6.	1997.	1
7.	1998.	1
8.	1999.	0
9.	2000.	1

Sukladno podacima iz tablice 52., od ukupno 14 članaka, 13 ih je objavljeno na hrvatskom te jedan na njemačkom jeziku. Izvorni znanstveni članci nisu objavljeni sljedećih godina: 1992., 1995., 1996. i 1999. godine.

Grafikon 32. Raspodjela izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Najveći ukupan postotak izvornih znanstvenih članaka objavljen je 1993. godine s ukupno 37 objavljenih članaka, što čini postotak od 50% teksta u usporedbi s ostalim godinama u kojima su objavljivani izvorni znanstveni članci. Ovo se posebno odnosi na 1997., 1998. i 2000. godinu, kada su ukupno objavljena samo tri rada, dok 1991., 1992., 1995., 1996. i 1999. nije objavljen nijedan izvorni znanstveni članak (grafikon 32.).

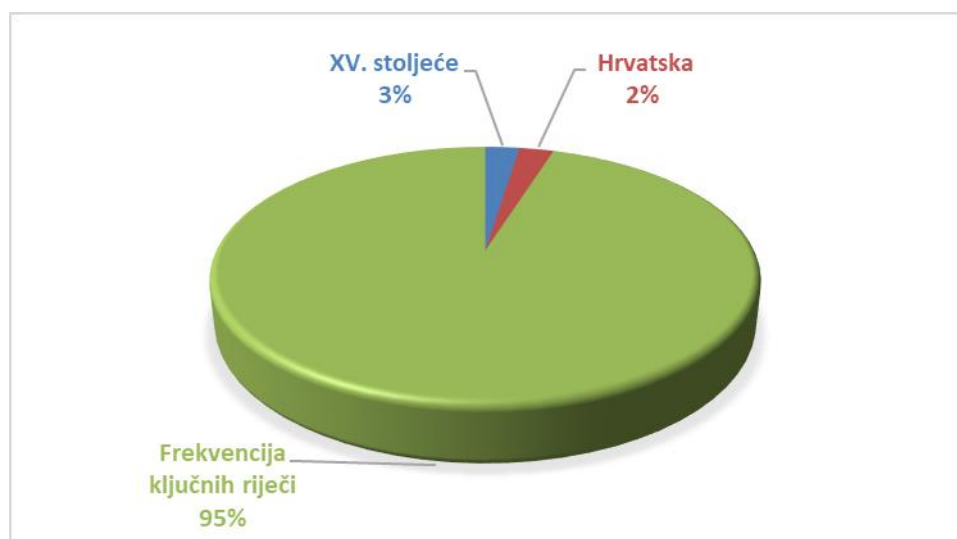
Tablica 53. Frekventne ključne riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	XV. stoljeće	2
2.	Hrvatska	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 78.		

U izvornim znanstvenim člancima prevladavaju ključne riječi (tablica 53. i grafikon 33.) iz područja povijesti. To su u 1993. godini: heraldika; historiografski motivi; (proto)nacionalna ideologija; Hrvati; historijska demografija; popis stanovništva; igraće karte; lombardijski tip; grafička zbirka; Hrvatski državni arhiv; javna uprava; zdravstvo; 1868-1928; sjeverna Hrvatska; običajno pravo; isprave; XIV. stoljeće; XV. stoljeće; Hrvatska; povijest; državni grb; Hrvatska; Geschichte; Staatswappens; Kroatien; Vinodoski zakon; diplomatska građa.

Ključne riječi iz 1994. godine jesu: metrološki sustav; XV. stoljeće; Šibenik; Stolni kaptol; Zagreb; papirana; vodeni znakovi, tajništvo; arhiv; Dubrovačka republika; Varaždin; povijest arhiva.

Ključne riječi iz 2000. godine: katastar; Dalmacija; Mletačka Republika; povijest geodezije; arhivsko gradivo; cadastre; Dalmatia; Venetian Republic; history of geodesy; archives.

Grafikon 33. Frekvencija ključnih riječi izvornih znanstvenih članaka od 1991. do 2000. godine

Frekventna ključna riječ „XV. stoljeće“ relevantna je u povijesnim člancima sljedećih naslova: „Šibenski metrološki sustav u XV. stoljeću“ autora Josipa Kolanovića iz 1994. godine i „Hrvatsko običajno pravo prema ispravama XIV. i XV. stoljeća“ autora Josipa Kolanovića iz 1993. godine. Frekventna ključna riječ „Hrvatska“ također je karakteristična za istraživačko-povijesne članke te se ovaj put nalazi u članku pod naslovom „Prilog povijesti državnog grba Hrvatske i njegov najstariji prikaz u Innsbrucku“ autora Franza-Heinza Hyea iz 1993. godine te u već spomenutom članku autora Josipa Kolanovića o hrvatskom običajnom pravu, iz 1993. godine.

6.4.2. Pregledni radovi u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 54.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi preglednih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine.

Tablica 54. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi preglednih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Objavljeni radovi	
1992.	
Pregledni radovi	
Kolanović, Josip	
Arhivistika i povijest upravnih institucija	
(prazno)	
Kovačec, Deana	
Carsko kraljevsko glavno zapovjedništvo u Zagrebu kao krajiška zemaljska upravna oblast (1871. – 1881.)	
(prazno)	
Egger, Reiner	
Dvorsko ratno vijeće i Ministarstvo rata kao središnji upravni organi Vojne krajine	
(prazno)	
Čebotarev, Andrej	
Grada za proučavanje upravnog sustava krajiških pukovnija (1746. – 1873.) s posebnim obzirom na Ogulinsku krajišku pukovnicu br. 3	
(prazno)	

Brajković, Antun
Institucije državne vlasti u Istri (1848. – 1918.)
(prazno)
Planinić, Silvana
Krajiško okružno upraviteljstvo (distrikti) i krajiške imovne općine u Hrvatsko-slavonskoj krajini
(prazno)
Buczynski, Alexander
Nastanak i organizacijski oblik vojnih komuniteta od 1748. do 1850.
(prazno)
Pederin, Ivan
Organi austrijskog nadzora nad tiskom u Dalmaciji poslije 1848.
(prazno)
Sirotković, Hodimir
Organizacija Sabora Hrvatske i Slavonije u nagodbenom razdoblju (1868. – 1918.)
(prazno)
Ivković, Frane
Organizacija uprave u Dalmaciji za vrijeme druge austrijske vladavine 1814. – 1918
(prazno)
Moačanin, Fedor
Organizacijske strukture Vojne krajine do sredine 18. st
(prazno)
Strčić, Petar
Prilog povijesti Istarskog sabora (1861. – 1916.)
(prazno)
Čengiđ, Dubravka
Razvoj uprave grada Zagreba u razdoblju 1850-1918. godine
(prazno)
Sršan, Stjepan
Upravne općine 1848. – 1918. – Struktura, poslovanje, značenje
(prazno)
Kos, Gordana

Zagrebačka županija (1848. – 1918.)
(prazno)
1993.
Pandžić, Miljenko
Povodom 350. obljetnice izrade škrinje povlastica /sloboština – „arhiva“ Kraljevstva Hrvatske (1643. – 1993.)
škrinje povlastica; Kraljevina Hrvatska; 1643. – 1993.
1997.
Carassi, Marco
A few Remarks about Professional Training of Archivists in Italy
arhivsko obrazovanje; Italija;arhivist; permanentno obrazovanje
Thomassen, Theo
A Small country in the World of Archival Education : The Duch Case
arhivsko obrazovanje; obrazovni program; profesionalizacija Nizozemska arhivska škola
Archivarsausbildung an der Archivschule Marburg
Brübach, Nils
(prazno)
Žontar, Jože
Arhivsko šolanje v Sloveniji; Archival education in Slovenia
(prazno)
Kolanović, Josip
Identitet arhivista: od zanimanja do profesije; An archivist's identity: from an occupation to a profession
(prazno)
Bastien, Hervé
La formation du personnel des archives francaises
(prazno)
Huskamp Peterson, Trudy
Lifelong Learning: The Archival Profession in the 21st Century
permanentno obrazovanje; arhivska struka; arhivsko obrazovanje;
Ivanović, Jozo

Modeli obrazovanja arhivista; Die Modelle der Archiv Arsausbildung
(prazno)
Kukuljica, Mato
Nove europske inicijative u filmskoj arhivskoj pravnoj praksi : (Preispitivanje odnosa filmskih arhiva i nositelja producentskih, autorskih i srodnih prava); New european initiatives in film practice in law on archives: (overlooking relations between film archives and producer's rights, right owners, and neighbouring rights)
(prazno)
Rastić, Marijan
Oblici izobrazbe arhivista u Hrvatskoj; Les formes de la formation des archivistes en Croatie
(prazno)
Pandžić, Miljenko
Obrazovanje arhivista – Usporedni pregled školovanja u raznim zemljama svijeta; Archival education – Comparative review of archival education in different countries
(prazno)
Rubčić, Darko
Obrazovanje djelatnika u pismohranama – Regulativa i praksa; La formation du personel aux depots intermediaires de la regulation a la demande pratique
(prazno)
Baričević, Zvonimir
Školovanje i stručno usavršavanje fotografa za rad u arhivskoj službi; Education et perfectionnement des photographes pour le travail dans les service d'archives
(prazno)
1998.
Brown, Richard
Funkcionalno vrednovanje u Državnom arhivu Kanade: sedam godina stvarne prakse; Functional appraisal in National Archives of Canada: seven years of actual practice
(prazno)
Ivanović, Jozo
Vrednovanje elektroničkih zapisa;

Appraisal of electronic records
(prazno)
Ukupan broj preglednih radova jest 31.

Sukladno podacima iz tablice 54., ukupan broj preglednih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine jest 31, od kojih je 1992. godine objavljeno 15 radova na temu povijesti institucija. Od 1994. do 1996. godine pregledni radovi nisu objavljeni, a zatim je 1997. godine, od ukupno 13 radova, objavljeno 12 radova o stručnom usavršavanju i obrazovanju arhivista, arhivara i djelatnika u pismohranama, te dva rada u 1998. godini o vrednovanju zapisa. U 1997. godini prvi je rad naslova „Identitet arhivista: od zanimanja do profesije“ autora Josipa Kolanovića koji govori o pitanju identiteta arhivista koje se postavlja najčešće u vezi s obrazovanjem arhivista i njihovom ulogom u društvu. Autor analizira odnos arhivista i društva te gledanje arhivista na vlastitu profesiju. Identitet arhivista raščlanjuje arhivske službe kroz povijesni razvoj. Pri tome ističe tri faze razvoja: samostalni razvoj kancelarijskoga poslovanja, povezanost arhiva sa stvarateljima arhivskoga gradiva i stvaranje samostalne arhivske službe, pa time i profesije arhivista. U stvaranju identiteta arhivista u suvremenosti autor naglašava afirmaciju arhivistike kao zasebne znanosti, temeljito obrazovanje arhivista kao stručnjaka te prihvaćenost te profesije u društvu. U izgradnji identiteta arhivista autor temeljnu važnost pridaje obrazovanju arhivista kao zasebne profesije čiji je predmet proučavanja arhivistika. Ostala znanja (kao što su povijest institucija, pomoćne povijesne znanosti, informatika) autor smatra pomoćnim znanostima arhivistike.

Drugi rad pod naslovom „Modeli obrazovanja arhivista“ autora Joze Ivanovića opisuje koliko često i unutar jedne arhivske službe postoji više modela obrazovanja arhivista koji se razlikuju po sadržaju, obliku, trajanju, načinu na koji se programi izvode i ciljevima koji su postavljeni pred obrazovni proces. Takvo je stanje posljedica nedovoljne određenosti samoga predmeta i različitih tumačenja o tome što je arhivistika ili što bi trebala biti. S druge strane, u pravilu se poistovjećuju arhivistika i djelatnost arhiva, što dodatno otežava definiranje arhivistike kao središnjega predmeta arhivističkog obrazovanja. Tadašnje stanje arhivske teorije, uzimajući u obzir i njezin odnos prema srodnim disciplinama s kojima se pokatkad i poistovjećuje, zajedno s istaknutim ciljevima i očekivanjima od pojedinih oblika obrazovanja i pripadajućih programa, osnovni su čimbenici koji utječu na to kakvi će modeli u nekoj sredini biti odabrani. U članku se ispituju razlozi za odluku za pojedini model i

posljedice koje iz toga proizlaze s obzirom na mogućnost da takvi programi udovolje očekivanjima.

Treći rad „Obrazovanje arhivista – Usporedni pregled školovanja u raznim zemljama svijeta“ autora Miljenka Pandžića daje uvid u pregled arhivskog obrazovanja u nekim zemljama Europe i Sjeverne Amerike, posebno u SAD-u i Kanadi, s osnovnim obilježjima razvoja. *Međunarodno arhivsko vijeće (MAV)* želi također koordinirati i podignuti razinu školovanja arhivista u zemljama u razvoju u Aziji i Africi, kao i u zemljama nekadašnjega socijalističkog sustava u istočnoj i srednjoj Europi – zemljama u „tranziciji“. Radi boljeg pregleda arhivskog školovanja i obrazovanja u pojedinim zemljama svijeta, osnovana je i posebna Sekcija *MAV-a* za unapređenje školovanja, a izrađen je i direktorij svih ustanova, arhivskih škola i sveučilišta na kojima se predaje arhivistika kao zasebna stručna i znanstvena disciplina. Takav je pregled objavljen 1992. godine, a, među ostalim, sadržava i podatke o školama, profesorima, studentima i predmetima za studij arhivistike u 43 zemlje svijeta.

Četvrti rad pod naslovom „Oblici izobrazbe arhivista u Hrvatskoj“ autora Marijana Rastića prikaz je spoznaja i nastojanja arhivskih stručnjaka od sredine XIX. stoljeća do današnjih dana o problemu sustavnog obrazovanja arhivskih djelatnika. Osobito je upozoreno na učinkovite prijedloge Uredbe iz 1940., poslijeratne reorganizacije i proširenja arhivske djelatnosti te seminara iz 1960. godine, pa sve do konačnog rješenja iz 1997. godine, tj. sustavne izobrazbe arhivskih djelatnika u Hrvatskoj.

Peti rad „Obrazovanje djelatnika u pismohranama – Regulativa i praksa“ autora Darka Rubčića prikazuje pregled dopunskog obrazovanja djelatnika u pismohranama u razdoblju od 1945. do 1995. godine. Prikazan je dosadašnji tijek obrazovanja, predložene su mjere za rješavanje aktualne situacije i na kraju je iznesen prijedlog sustavnog rješenja obrazovanja tih djelatnika u specijaliziranim obrazovnim ustanovama. Spomenuta je i regulativa koja je pratila dosadašnje dopunsko obrazovanje, a upozoreno je također i na važnost ovoga zadatka te na hitnost njegova konačnog rješenja.

Šesti rad naslova „Školovanje i stručno usavršavanje fotografa za rad u arhivskoj službi“ Zvonimira Baričevića pregled je razvoja mikrografije u hrvatskoj arhivskoj službi s osvrtom na današnje potrebe zaštitnog i sigurnosnog snimanja arhivskoga građiva. Također su

prikazani i uspoređeni programi za obrazovanje fotografa u Hrvatskoj te predložene mjere za poboljšanje stanja na planu školovanja i stručnog usavršavanja fotografa za rad u arhivskoj službi.

Sedmi rad pod naslovom „Obrazovanje osoblja francuskih arhiva“ (franc. *La formation du personnel des archives francaises*) autora Bastiena Hervéa iz *Nacionalnog arhiva u Parizu* (Francuska) daje informacije o načinima i putovima stjecanja obrazovanja arhivskih djelatnika u Francuskoj. Te dragocjene informacije uspio je sažeto iznijeti na samo četiri stranice teksta, a pregledno ih je prikazao na priloženoj tablici. Već u prvoj rečenici autor je naglasio kako je riječ o složenoj institucionalnoj situaciji. Složenost te situacije stvaraju organi (Ministarstvo kulture i obrazovanja, fakulteti, specijalne škole i instituti) koji sudjeluju u procesu obrazovanja različitih profila i kategorija arhivskih djelatnika zaposlenih u državnim, departmanskim i komunalnim arhivima u Francuskoj. Autor, međutim, ističe kako je riječ i o obrazovanju djelatnika u srodnim ustanovama i institutima, koji se brinu za sveukupnu kulturnu baštinu u Francuskoj. Kako je obrazovanje općenito vrlo složeno i skupo, potrebno je pristupiti mu multidisciplinarno da bi se na taj način znanje istodobno prenosilo na sve navedene djelatnike. Francuski arhivski djelatnici stječu i proširuju svoje stručno znanje i boravkom u arhivima i srodnim ustanovama u inozemstvu. Zauzvrat, Francuska omogućuje strancima obrazovanje i školovanje u svojim poznatim školama *École des chartes* i *École national du patrimoine*, ali i u drugim svojim institucijama. Francusko Ministarstvo kulture, Društvo arhivskih djelatnika Francuske i Uprava francuskih arhiva i na druge načine pomažu pri školovanju i stjecanju potrebnih znanja – dakle obrazovanju, kako vlastitoga osoblja, tako isto i stranaca. Već spomenuta priložena tablica, osim samoga teksta, omogućuje lakše dobivanje slike o obrazovanju osoblja u francuskim arhivima.

Osmi rad „A few Remarks about Professional Training of Archivists in Italy“ autora Marca Carassija iz *Državnog arhiva u Torinu* (Italija) navodi osnovne aspekte arhivskog obrazovanja u Italiji. U Italiji se riječ „arhivist“ odnosi na dva zanimanja: akademski obrazovane javne službenike s diplomom arhivistike, koji rade u državnim arhivima ili u drugim institucijama u kojima je pohranjeno važno povijesno gradivo te zaposlenike koji, na nižim razinama birokratske piramide, rade s aktivnim ili poluaktivnim spisima. Obrazovanje je za ta dva zanimanja različito: prvo je formalni studij, drugo je neformalno usvajanje radnih postupaka tijekom obavljanja posla. Pri većim državnim arhivima postoji sedamnaest

arhivskih škola. Usprkos različitom povijesnom razvoju pojedinih regija, struktura i program svih škola određeni su zakonom i istovjetni. Tri glavna smjera odsjeka studija jesu arhivska znanost, paleografija i diplomatika. Tečajevi, čije utemeljenje seže u XVIII. stoljeće, prilagođuju se potrebama vremena. U budućnosti će doći do reforme studija te će se, vjerojatno, stjecati različite diplome: jedna za klasično i jedna za moderno gradivo. Kao moguća reforma predloženo je odvajanje škola od arhiva ili osnivanje jedne škole s nekoliko lokalnih ogranaka, što bi arhivistima omogućilo upoznavanje s regionalnom poviješću i administracijom. Autor najbitnijim odlikama talijanskoga arhivskoga obrazovanja smatra: ravnotežu između teorije i prakse; pridavanje važnosti pravu i administraciji kako bi se shvatila važnost institucija, stvaralaca gradiva; različiti stadiji u „životnom ciklusu” gradiva shvaćeni su kao sukcesivne faze jedinstvenog procesa; vrednovanje i odabiranje izrazito su važni; podučava se metodika primjene načela provenijencije i prvobitnog reda; sređivanje je gradiva prioritarno, potom slijedi njegov opis; dužna je pozornost posvećena arhivskoj tehnici; evaluira se isplativost novih tehnologija; proučava se arhivska etika. Permanentno je obrazovanje potreba na koju Društvo arhivista Italije odgovara organiziranjem seminara o specifičnim temama i kontroverznim pitanjima struke.

Deveti rad pod naslovom „Lifelong Learning: The Archival Profession in the 21st Century“ autorice Trudy Huskamp Peterson iz *Arhiva Otvoreno društvo u Budimpešti* (Mađarska), uzimajući u obzir brze i stalne promjene informatičkih sustava, naglašava važnost permanentnog obrazovanja tijekom cijeloga radnog vijeka arhivista. Navodi promjene koje su se dogodile tijekom njezina staža: format dokumenata i metodologija obrade; arhivska je služba obuhvatila registraturno i privatno gradivo; među arhivistima ima sve više žena i pripadnika etničkih i nacionalnih manjina; povećanje broja arhivskih organizacija, obrazovnih programa i časopisa; pojava međunarodnih normi opisa. Kako bi adekvatno odgovorilo na nastale promjene, temeljno arhivsko obrazovanje treba biti usredotočeno na analizu arhivskih pitanja. Nakon završetka školovanja arhivist mora imati priliku pohađanja kratkih, intenzivnih seminara o određenim temama i metodama. Međunarodna se arhivska zajednica prekasno usmjerila na permanentno obrazovanje. Dva su razloga tomu: odabir tema i odgovarajući način poduke. Odabir teme najbolje je prepustiti samim arhivistima. Nacionalno udruženje može odrediti temu i organizirati seminar ili slijediti smjernice samita europskih arhivista te odabrati temu koja odgovara paneuropskim potrebama. Poduka se može provoditi na razne načine: u sklopu međunarodnih ili nacionalnih savjetovanja, ljetni tečajevi na sveučilištima,

predavanja jednog ili više predavača na razini arhivske institucije, učenje s pomoću videa, *World Wide Weba* i sličnih tehnika učenja na daljinu. Svaki način ima svoje prednosti i nedostatke, koji se mogu ukloniti kombiniranjem načina poduke. Bez obzira na način poduke, permanentno obrazovanje zahtijeva aktivno sudjelovanje arhivista koji želi proširiti svoje znanje i arhivske institucije koja podržava kontinuiran profesionalan razvoj zaposlenika te predavača. Nijedan način ne odgovara svim zahtjevima, a da bi se udovoljilo potrebama arhivista XXI. stoljeća, treba ponuditi široku paletu načina i mogućnosti permanentnog obrazovanja.

Deseti rad „A Small country in the World of Archival Education: The Duch Case“ autora Thea Thomassena iz *Arhivske škole u Haagu* (Nizozemska) razmatra stanje arhivskoga obrazovanja u svijetu, udio obrazovanja u postupku profesionalizacije struke, te navodi primjer Nizozemske arhivske škole. U imeniku *Međunarodnog arhivskog vijeća* popisano je više od 200 škola i programa za poduku arhivista. Razlike su u obrazovnim programima znatne. Arhivsko obrazovanje uvelike ovisi o organizaciji arhivske djelatnosti, o statusu i usmjerenju arhivske znanosti te o utjecaju struke. Arhivska je djelatnost, ovisno o specifičnim prilikama, definirana i organizirana različito. Arhivistika je u zemljama gdje se javni arhivski sustav razvio za Francuske revolucije, više okrenuta povijesti, dok je u mlađim zemljama više usmjerena k administraciji. U državama Staroga svijeta arhivistika je izdanak diplomatike, u „Novom“ svijetu arhivistika u svom početku uopće nije niti priznavana kao znanost. U dijelu zemalja struka je čvrsto ukorijenjena u društvu te potrebe struke utječu na obrazovni program, dok je u drugim zemljama rad u arhivu jedini način poduke arhivista. Da bi se shvatio ovaj fenomen, treba proanalizirati koncept profesionalizacije, što je sociološki termin i znači proces u kojem ljudi istog zanimanja, rabeći svoj monopol u određenom području znanja, zajednički nastoje steći i zadržati određenu poziciju moći kako bi kontrolirali vrijednost svoje struke. U procesu profesionalizacije glavno sredstvo kojim se održava vrijednost struke jest arhivsko obrazovanje. Njime se povećava kompetentnost stručnjaka i jača pozicija struke u cjelini. Dobru povijesnu ilustraciju procesa profesionalizacije pruža arhivsko obrazovanje u Nizozemskoj. U toj je zemlji 1802. godine osnovana *Javna arhivska služba*, 1892. utemeljeno je *Udruženje nizozemskih arhivista*, 1898. tiskan je znameniti priručnik Mullera, Feitha i Fruina, 1918. objavljen je prvi nizozemski *Arhivski zakon*, a 1919. nizozemska vlada utemeljila je *Arhivsku školu* te je od tada svatko tko je želio ući u struku morao završiti neki od programa škole i položiti arhivski ispit. Struka je kontrolirala školu čija je najvažnija

zadaca bila poduka viših arhivista. Glavni udžbenik bila je knjiga Mullera, Feitha i Fruina, što je uzrokovalo da su nizozemski arhivisti dugo bili poznatiji po svojoj pragmatičnosti i „zanatstvu” nego po akademskim raspravama. Nakon Drugoga svjetskog rata brz napredak informacijske znanosti i komunikacijskih tehnologija utjecao je u cijelom svijetu na temelje arhivske struke. Redefiniran je svaki dio profesije, a ujedno i struktura i kontekst arhivskog obrazovanja. Potreba za promjenama je očita, no mogućnosti i želje njezina zadovoljenja razlikuju se od zemlje do zemlje, ovisno o profesionalnoj fleksibilnosti.

Jedanaesti rad „Archivarsausbildung an der Archivschule Marburg“ Nilsa Brübacha autora iz *Arhivske škole u Marburgu* (Njemačka) u uvodnom dijelu iznosi brojčane podatke o arhivistima koji su završili jedan od oblika redovitog obrazovanja ili stručnog usavršavanja u *Arhivskoj školi* u Marburgu od njezina osnivanja 1949. godine. Polaznike marburške škole danas je moguće naći u svim područjima njemačke arhivske službe. Slika zvanja marburškog kova može se sažeto karakterizirati ovako: 1. na temelju široke stručne izobrazbe, u središtu koje su arhivističke znanstvene discipline, a uz njih područja povijesti, pomoćnih povijesnih znanosti, pravnih i upravnih znanosti, osposobljavaju se arhivisti za profesionalne zadace u svim područjima arhivske službe. 2. U izvedbi izobrazbe znatan je udio prakse, a u budućnosti će se još više nego do sada studentima omogućiti da se od početka uvode u praktičan rad u arhivima. Stalni plodonosni dijalog između Arhivske škole i nadležnih arhivskih uprava, te sekcija Udruge njemačkih arhivista, pomaže da se pri izobrazbi budućih arhivista poštuju zahtjevi njihovih budućih poslodavaca. 3. Teoretska izobrazba s novim težištima na arhivističkim, pravnim i upravnim znanostima, kao i starim težištima na povijesnim i pomoćnim povijesnim znanostima, pridonosi tomu da marburški studenti steknu temeljita opća i stručna znanja. Cilj je marburške *Arhivske škole* da polaznike obiju vrsta studija (više i visoke stručne sprema) na temelju široke znanstvene izobrazbe osposobi za korištenje arhivističkim radnim metodama u teoriji i praksi, te ih na taj način pripremi za samostalnu stručnu djelatnost u arhivima raznih vrsta. Svrha je profesionalizacija, ali ne i prijevremena specijalizacija. Specijalizacija je nešto što dolazi nakon studija, a shvaća se kao daljnji razvoj znanja stečenih na studiju.

Dvanaesti rad pod naslovom „Archival education in Slovenia“ autora Jože Žontara iz *Arhiva Republike Slovenije* u Ljubljani (Republika Slovenija), na slovenskom jeziku, piše o nastojanju organiziranja obrazovanja i osposobljavanja arhivista, za potrebe arhiva u

Sloveniji koje se započelo daleke, 1956. godine, a arhivska je znanost konačno uključena u visoko obrazovanje u sveučilišnoj godini 1978./79. Rad se bavi perspektivama arhivskog obrazovanja i mogućnostima koje visoko obrazovanje može ponuditi zahtjevima arhiva. Prave vještine i znanja mogu se steći samo na poslu u radnome procesu, ali i u ovom slučaju potrebno je organizirati poduku za sve buduće arhiviste. U Sloveniji taj posao obavlja *Centar za profesionalni razvoj u Arhivu Republike Slovenije*. Posebnu važnost za razvoj arhivske struke ima poslijediplomski studij, koji već dugi niz godina djeluje na *Filozofskom fakultetu*.

U 1998. godini objavljena su dva pregledna rada o vrednovanju zapisa. Prvi rad naslova „Vrednovanje elektroničkih zapisa“ autora Joze Ivanovića prikazuje prva iskustva u primjeni tradicionalne metodologije vrednovanja na elektroničke zapise, koja je pokazala da postojeći kriteriji i pristup vrednovanju ne odgovaraju u potpunosti obilježjima elektroničkih zapisa. Predloženi su dodatni kriteriji koji se odnose na tehnološki specifična obilježja i njihov utjecaj na čitljivost, razumljivost i mogućnost trajnog čuvanja strojno čitljivih zapisa. Još važnijim pokazalo se pitanje utvrđivanja statusa elektroničkih zapisa kao arhivskih dokumenata i pristup vrednovanju onih elektroničkih zapisa za koje ne postoje analogni tradicionalni oblici. Što se tiče metodologije vrednovanja, rasprava o elektroničkim zapisima znatno je pridonijela oblikovanju modela funkcionalnog vrednovanja, a kroz zahtjev za provođenje vrednovanja u prijašnjim fazama životnog ciklusa dokumenta utjecala je na razumijevanje vrednovanja općenito, kao funkcije sustava za upravljanje arhivskim dokumentima.

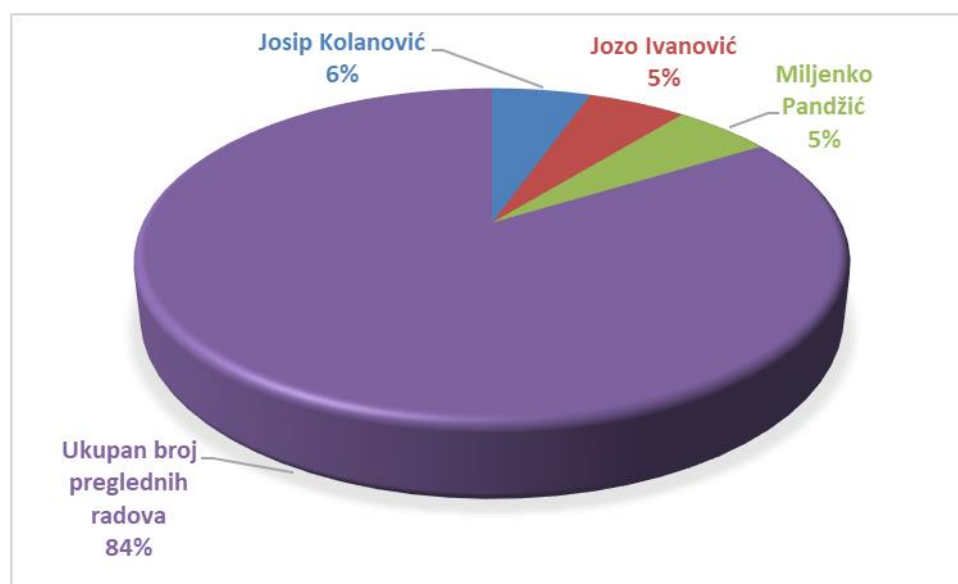
Drugi rad nosi naslova „Funkcionalno vrednovanje u Državnom arhivu Kanade: sedam godina stvarne prakse“, a autor je Richard Browna iz *Državnog arhiva Kanade*. On piše o funkcionalnom vrednovanju koje se kao metodologija i pristup vrednovanju arhivskoga gradiva pojavilo prije desetak godina, a usvaja ga sve veći broj arhiva u svijetu. Premješajući težište s informacijskog sadržaja dokumenata, pretpostavljenih korisničkih zahtjeva ili vrijednosti dokumenta kao povijesnog izvora na odnos dokumenta i funkcionalnog konteksta njegova nastanka, ovakav pristup nastoji uskladiti potrebu za brzim i učinkovitim vrednovanjem velikih količina gradiva, što nastaje u suvremenim organizacijama sa zahtjevima arhivske teorije. U članku se opisuje model funkcionalnog vrednovanja koji je razvio i primjenjuje nacionalni arhiv Kanade. Primjena tog modela, osim razrade teorijske osnove, podrazumijeva odgovarajuće mjere planiranja i nadzora nad procesom vrednovanja u

suradnji s organizacijama – stvarateljima gradiva i razrađenu i kontroliranu metodologiju koju je arhiv usvojio. Ističe se važnost administrativnih procedura, organizacijskih i kadrovskih pretpostavki i dokumentacijske osnove kojom se arhiv služi kao sredstvom za provedbu i unapređenje postupka vrednovanja. Na dvama praktičnim primjerima pokazuje se na koji je način funkcionalno vrednovanje moguće primijeniti i u registraturnim sustavima čija struktura ne odgovara pretpostavkama funkcionalnog vrednovanja na način da se sačuvaju njegove prednosti glede metodološke dosljednosti i mogućnosti obrade velikih količina gradiva.

Tablica 55. Najproduktivniji autori preglednih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Najproduktivniji autori preglednih radova		Broj objava po autoru
1.	Jozo Ivanović	2
2.	Josip Kolanović	2
3.	Miljenko Pandžić	2

U skladu s podacima iz tablice 55., najproduktivniji autori preglednih radova koji su objavili po dva rada iz arhivistike jesu Jozo Ivanović, Josip Kolanović i Miljenko Pandžić. Prema podacima iz grafikona 34., sva tri autora imaju približan postotak koji zajedno ukupno iznosi 16 % teksta u preglednim radovima.

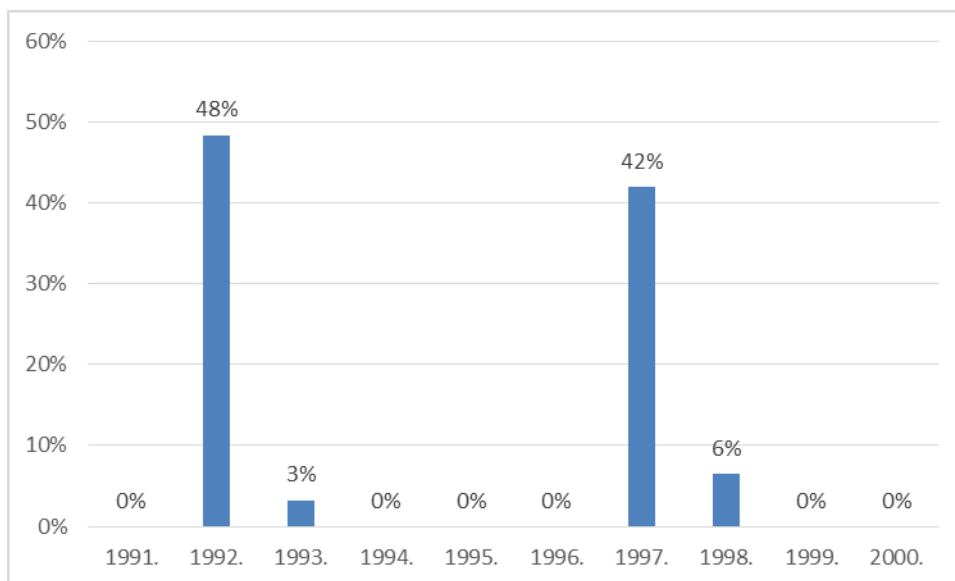
Grafikon 34. Udio najproduktivnijih autora preglednih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

U preglednim radovima u razdoblju od 1991. do 2000. godine bilježi se znatan porast radova iz arhivistike sa sedam inozemnih autora koji pišu o arhivistici kao znanstvenoj disciplini, a to su: Richard Brown iz *Kanadskog arhiva*, Hervé Bastien iz *Nacionalnog arhiva u Parizu* (Francuska), Marco Carassi iz *Državnog arhiva u Torinu* (Italija), Trudy Huskamp Peterson iz *Arhiva Otvoreno društvo u Budimpešti* (Mađarska), Theo Thomassen iz *Arhivske škole u Haagu* (Nizozemska), Nils Brübach iz *Arhivske škole u Marburgu* (Njemačka) te Jože Žontar iz *Arhiva Republike Slovenije u Ljubljani* (Republika Slovenija).

Tablica 56. Broj objava preglednih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Godine objave preglednih radova		Broj objava po godini
1.	1992.	15
2.	1993.	1
3.	1994.	0
4.	1995.	0
5.	1996.	0
6.	1997.	13
7.	1998.	2
8.	1999.	0
9.	2000.	0

Pregledni radovi upućuju na važnost razvoja arhivistike kao znanosti i usavršavanja stručnjaka iz tog područja, premda ova vrsta nije objavljivana u 1994., 1995., 1996., 1999. i 2000. godini (tablica 56.). Izraženo u postocima, objavljeno je 44 % više radova iz arhivistike s obzirom na uredničku politiku Petra Strčića (1981. – 1990.) za vrijeme koje je objavljeno 17 preglednih radova čiji je sadržaj u većoj mjeri bio o povijesti te povijesti institucija. Radovi o arhivistici inozemnih autora imaju iznimnu vrijednost jer sadašnje stanje arhivistike, uzimajući u obzir i njezinu povezanost sa srodnim disciplinama, s kojima je ostale znanstvene discipline poistovjećuju, zajedno s postavljenim ciljevima visokog i poslijediplomskog obrazovanja te stručnih obrazovnih programa za djelatnike koji su, prema arhivskom zakonodavstvu, dužni položiti stručni ispit, temeljni su čimbenici utjecaja koji daju glavne smjernice na to kakvi će međunarodni modeli i pravci razvoja arhivistike u budućnosti biti odabrani.

Grafikon 35. Raspodjela preglednih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

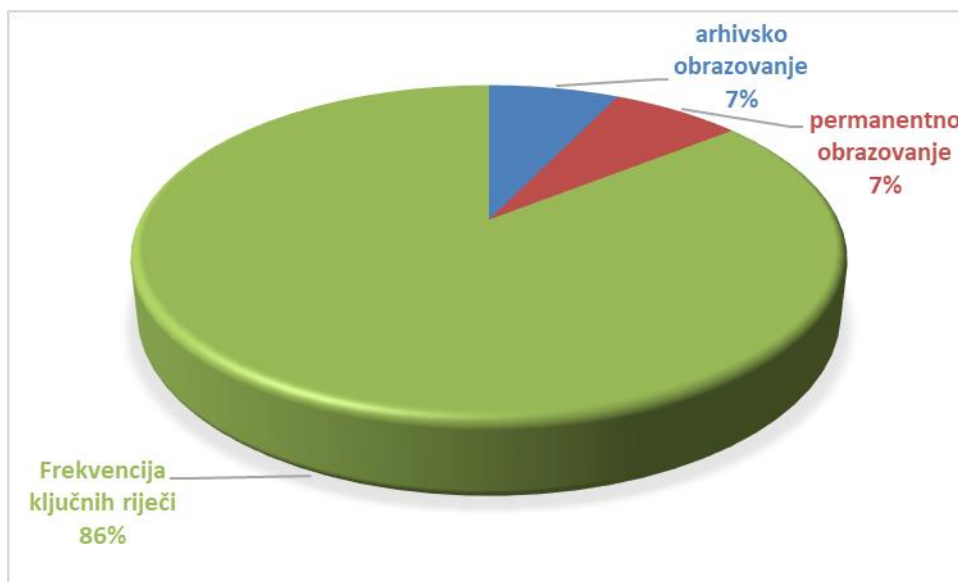
Postotci indiciraju na eksponencijalan pad objava preglednih radova, zbog neobjavlivanja preglednih radova u vremenskom intervalu od ukupno pet godina. Godina 1992. s udjelom od 48 % i 1997. godina s udjelom od 42 % teksta najproduktivnije su godine u objavlivanju preglednih radova (grafikon 35).

Tablica 57. Frekventne ključne riječi preglednih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	arhivsko obrazovanje	2
2.	permanentno obrazovanje	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 24.		

Prema podacima iz tablice 57., dvije su ključne riječi najfrekventnije, a to su: „arhivsko obrazovanje“ te „permanentno obrazovanje“, koje bilježe relevantan odaziv u postotku od 14 % u trima radovima inozemnih autora. Naslovi su radova: „Nekoliko napomena o stručnom osposobljavanju arhivista u Italiji“ autora Marca Carassija, „Cjeloživotno učenje: arhivska profesija u 21. stoljeću“ autorice Trudy Huskamp Peterson i „Mala zemlja u svijetu arhivskog obrazovanja: slučaj Nizozemske“ autora Thea Thomassena. Godine 1992. i 1998. pregledni radovi nemaju uvrštene ključne riječi. Ključne riječi iz 1993. godine jesu: škrinja povlastica; Kraljevina Hrvatska; 1643-1993. U 1997. godini ponavljaju se one ključne riječi koje su usmjerene na obrazovanje i usavršavanje arhivista: arhivsko

obrazovanje; Italija; arhivist; permanentno obrazovanje; arhivsko obrazovanje; obrazovni program; profesionalizacija, nizozemska arhivska škola; permanentno obrazovanje; arhivska struka; arhivsko obrazovanje (grafikon 36.).

Grafikon 36. Frekvencija ključnih riječi preglednih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

6.4.3. Stručni radovi u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 58.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi stručnih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine.

Tablica 58. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi stručnih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Objavljeni radovi
1993.
Stručni radovi
Kukuljica, Mato
Metode, mjere i otvorena pitanja zaštite filmske građe (Iskustva Kinoteke Hrvatske na zaštiti nacionalnog filmskog fonda)
filmska građa; zaštita; Kinoteka Hrvatske
Peremin, Mirjana
Spisi komercijalne uprave za Senj, Karlobag, Kraljevicu i Bakar s posebnim osvrtom na

fond »Commercialia« (1749. – 1776.)
komercijalna uprava; Senj; Karlobag; Kraljevica; Bakar; fond Commercialia
Rastić, Marijan; Rubčić, Darko
Orijentacijska lista registraturne građe za općinske/gradske organe uprave
općinski/gradski organi; registraturna građa; orijentacijska lista; općinski/gradski organi; registraturna građa; orijentacijska lista
Stančić, Biserka
Odsjek IV-B res. za pogranična redarstvena satništva Odjela za unutarnje poslove kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinske Zemaljske vlade u Zagrebu
Odjel za unutarnje poslove kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinske Zemaljske vlade; Zagreb
Validžić, Damir
Prijedlog liste arhivske građe za znanstveno-istraživačku djelatnost
znanstveno-istraživačka djelatnost; arhivska građa; lista
1994.
Hendija, Zora
Prvo hrvatsko građansko kaptolsko društvo za sjajne pogrebe u Zagrebu (1835. – 1948.)
Prvo hrvatsko građansko kaptolsko društvo za sjajne pogrebe; Zagreb; 1835. – 1948.
Kolanović, Josip
Osnovna načela i smjernice nacrtu novoga arhivskog zakona
arhivski zakon; nacrt
Kukuljica, Mato
Vrednovanje i kriteriji za izlučivanje i trajnu pohranu filmske građe
filmska građa; vrednovanje; kriterij za izlučivanje; kriterij za trajnu pohranu
Majnarić, Dubravko
Razvoj, vrednovanje i čuvanje tonskih zapisa (fono građe)
fono građa; razvoj; vrednovanje; čuvanje tonskih zapisa
Margetić, Lujo
Hrvatski pravni običaji
pravni običaji; Hrvatska
Mustać, Ivan
Povijesni razvoj zaštite arhivske građe na području Dubrovačke Republike i grada Dubrovnika

arhivska građa; zaštita; povijesni razvoj; Dubrovačka republika; Dubrovnik
Mušnjak, Tatjana
The protection of archival material in war conditions
zaštita arhivske građe; ratni uvjeti
Pandžić, Miljenko
Godina osnutka Zagrebačke biskupije (godine 1094. ili 1090?)
Zagrebačka biskupija
Pandžić, Miljenko
Some experiences and problems concerning preservation of national literary heritage - Disaster prevention including armed conflicts
preventivna zaštita arhivske građe; pisana povijesna i kulturna baština
Rastić, Marijan
Nacionalni arhivski sustav
nacionalni arhivski sustav
Tadin, Ornata
Osobni fond generala Stjepana Sarkotića - Analitički inventar
general Stjepan Sarkotić; analitički inventar
Zakošek, Boris
Razvoj zaštite arhivske građe na području nadležnosti Povijesnog arhiva Rijeka
arhivska građa; zaštita; Povijesni arhiv Rijeka
Zebec, Mirna
Fotoarhiv Odjeljenja za sanitarnu tehniku Škole narodnog zdravlja "Andrija Štampar"
Škola narodnog zdravlja "Andrija Štampar"; Odjel za sanitarnu tehniku; fotoarhiv
1995.
Antoljak, Stjepan
Milan Sufflay kao paleograf i diplomatičar
Milan Sufflay; paleograf; diplomatičar
Čengiće, Dubravka
Razvoj uprave grada Zagreba u razdoblju 1919. - 1945.
grad Zagreb; uprava; 1919. – 1945.
Čengiće, Dubravka
Vrednovanje arhivskoga gradiva Gradskog poglavarstva Zagreb od 1850. do 1945. godine

arhivsko gradivo; vrednovanje; Gradsko poglavarstvo Zagreb; 1850.-1945.
Ćosić, Stjepan
Sumarni inventar fonda središnje francuske uprave u Dubrovniku 1808. – 1814. (Acta Gallica)
fond središnje francuske uprave u Dubrovniku; 1808. – 1814.
Eržišnik, Davorin
Vrednovanje arhivskoga gradiva - Odnos između teorije i prakse
arhivsko gradivo; vrednovanje
Kolanović, Josip
Vrednovanje arhivskoga gradiva u teoriji i praksi
arhivska građa; vrednovanje
Kukuljica, Mato
Novine u pravnom reguliranju zaštite audiovizualnog gradiva
audiovizualno gradivo; zaštita; pravna regulacija
Mušnjak, Tatjana
Četrdeset godina konzervacije i restauracije u Hrvatskom državnom arhivu
konzervacija; restauracija; Hrvatski državni arhiv
Rastić, Marijan
Razvitak temeljnih načela izlučivanja u Hrvatskoj
arhivska građa; izlučivanje
Rubčić, Darko
Vrednovanje gradiva u tijelima općinske/gradske uprave nakon 1945. godine
arhivska građa; vrednovanje; općinska/gradska uprava
Senišin, Slavojka
Vrednovanje gradiva nastalog djelovanjem gradske uprave grada Zagreba nakon 1945. godine
arhivsko gradivo; vrednovanje; gradska uprava; Zagreb
Štambuk-Škalić, Marina
Vrednovanje arhivskoga gradiva u osobnim arhivskim fondovima
arhivsko gradivo; vrednovanje; osobni arhivski fondovi
Šustić, Ivica
Vrednovanje građe novčanih zavoda (Uvod u problem valorizacije)

arhivsko gradivo; vrednovanje; novčani zavodi
1996.
Čengić, Dubravka
Porezna služba u gradu Zagrebu 1850. - 1945. godine
porezni sustav; Zagreb; 1850. - 1945
Eržišnik, Davorin
Arhivske jedinice i njihov opis - informacijski osvrt
arhivska građa; opis
Hendija, Zora
Arhivističko opisivanje arhivskoga gradiva fondova društava, udruženja i zaklada, s naglaskom na izradi sumarnih inventara
arhivska građa; fondovi društava; norme i normizacija; obavijesna pomagala
Kolanović, Josip
Holocaust in Croatia - Documentation and research perspectives
Židovi; ratne žrtve; 1939-1945; Nezavisna država Hrvatska; genocid
Kukuljica, Mato
Audiovizualna dokumentacija - zapostavljeni povijesni izvori
audiovizualna građa; arhiviranje; Hrvatska
Lakić, Zdenka
Mogućnosti primjene međunarodnog standardnog bibliografskog opisa neknjižne građe pri obradi zbirke plakata i letaka u arhivu
norme i normizacija; zbirke plakata i letaka
Majcen, Vjekoslav
Kulturološke i socijalne osnove filmova Škole narodnog zdravlja u svjetlu ideja braće Radić
Hrvatska kinematografija; obrazovni film; Škola narodnog zdravlja; braća Radić
Pavliček, Vida
Pitanja i problemi u vezi s izradom strukturnih vodiča kod nas
arhivistika; norme i normizacija; obavijesna pomagala
Rastić, Marijan
Provedbeni propisi i izrada obavijesnih pomagala
arhivska služba; provedbeni propisi; obavijesna pomagala

Rubčić, Darko
Orijentacijska lista medicinske dokumentacije za bolničke ustanove
arhivsko gradivo; medicinska dokumentacija; bolničke ustanove
Slukan, Mirela
Opis kartografskog gradiva
kartografska građa; norme i normizacija
Zakošek, Boris; Acinger, Žarko
Neka iskustva u primjeni programskog paketa 'Armida' na obradi arhivskih fondova
arhivska građa; obrada; kompjuterizacija; arhivska građa; obrada; kompjuterizacija
1997.
Križanić, Nada
Pučko školstvo u Sisku do 1945. godine; Public school system in Sisak until 1945
(prazno)
Mušnjak, Tatjana
Školovanje stručnjaka na području konzerviranja i restauriranja pisane baštine; Education of experts in preservation of the written heritage
(prazno)
Pilipović, Dubravka
Čišćenje arhivskog gradiva kemijskim metodama; Cleaning of the archival materials by chemical methods
(prazno)
Slukan, Mirela
Katastarska dokumentacija Arhiva mapa u Hrvatskom državnom arhivu; Cadastral documentation in the Croatian State Archives
(prazno)
Šustić, Ivica
Organi državne vlasti i lokalne samouprave na području Siska 1945-1974.; Bodies of state sovereignty and local autonomy on the territory of Sisak 1945-1974
(prazno)
Zakošek, Boris
Tezaurusi u arhivskoj djelatnosti?;

Thesauri im Archivwesen
(prazno)
1998.
Barnes, Ishbel
The Scottish Archive Network
(prazno)
Čengić, Dubravka
Sirotinjsko povjerenstvo grada Zagreba 1856 – 1946.; Armenfürsorgeamt der Stadt Zagreb 1856 – 1946
(prazno)
Eržišnik, Davorin
Pretpostavke za valorizaciju zapisa na elektronskim medijima; Conditions for evaluation of electronic records
(prazno)
Grabar, Mato
Prilog povijesti pismohrane slobodnoga i kraljevskoga grada zagrebačkog Gradeca od 1242. do 1850. godine; L'allegato alla storia dell'archivio del Gradec di Zagabria dall' 1242. fino all' 1850. anno
(prazno)
Justrell, Börje
Digital imaging in archives
(prazno)
Nikolovska, Slavica; Asprovaska, Biljana; Dragičević, Sanja; Iliev, Oliver
The integrated information system of the archives of Macedonia; Integrirani informacijski sustav Arhiva Makedonije
(prazno)
Pilipović, Dubravka
Restauriranje zemljopisnih karata; Maps restoration
(prazno)
Surcouf, Joël
Skeniranje napoleonskog katastra u Arhivu departmana Mayenne (Francuska); La numérisation des plans du cadastre napoléonien aux Archives départementales de la

Mayenne (France)
(prazno)
1999.
Lučić, Melina
Arhivistika kroz sto godina Arhivskoga vjesnika - Mijene u uređivačkoj koncepciji i sadržaju; L'archivistique a travers 100 ans du périodique "Arhivski vjesnik" ("Bulletin d'Archives") – Changements dans la conception de rédaction et dans le contenu
(prazno)
Mušnjak, Tatjan
Neizravne ratne štete na pisanoj baštini nastale tijekom Domovinskog rata; Indirect war damages of written heritage during the Fatherland war in Croatia
(prazno)
Pandžić, Miljenko
Povodom 100. obljetnice izlaženja Viestnik Kr. hrv. slav. dalm. Zemaljskog arkiva (1899. – 1999.); The 100 anniversary of the publishing of the journal of the Royal Croatian, Slavonic, Dalmatian National Archives (1899. – 1999.)
(prazno)
2000.
Bućin, Rajka
Ministarstvo za oslobođene krajeve Nezavisne Države Hrvatske (3. 11. 1943. - 20. 5. 1944) - prateći uredi i ustanove; Ministry for the Liberated Regions of the Independent State of Croatia (November 3rd 1943- May 20th 1944), attached offices and institution
Ministarstvo za oslobođene krajeve NDH; hrvatska povijest; 1943. – 1944.; Ministry for the Liberated Regions of the Independent State of Croatia; croatian history; 1943. – 1944.
Dörr, Marianne; Weber, Hartmut
Digitalna obrada podataka u funkciji zaštite arhivskih fondova? Zaključno izvješće radne skupine Njemačke udruge za znanstvena istraživanja; Digitalisierung als mittel der Bestandserhaltung? Abschlussbericht einer Arbeitsgruppe der Deutschen Forschungs-Gemeinschaft

mikrofilmiranje; digitalna obrada; zaštita gradiva; arhivski fondovi; mikrofilmiranje; digitalna obrada; zaštita gradiva; arhivski fondovi; Verfilmung; Digitalisierung; Bestandserhaltung; Archivbestände; Verfilmung; Digitalisierung; Bestandserhaltung; Archivbestände
Lipovšćak, Veljko
Zaštita audiozapisa; Tonträgerschutz
audiozapisi; zaštita zapisa; Audiovisuellearchievgut; Tonträgerschutz
Lučić, Melina
Hrvatski nacionalni identitet : propitkivanje znaka ili pogled u historijsku semiotiku; l' identité nationale Croate: examen des signes ou regard sur la sémiotique historique
nacionalni identitet; Hrvati; heraldika; identité nationale; Croates; héraldique
Plathe, Axel
Uneskov program hitnih mjera za zaštitu vitalnog gradiva u slučaju oružanih sukoba; Unesco's emergency programme for safeguarding of vital records in the case of armed conflicts
vitalno gradivo; arhivsko gradivo; oružani sukobi; zaštita gradiva; UNESCO; vital records; archives; armed conflicts; protection of archives; UNESCO
Pojić, Milan
Ustroj Austrougarske vojske na ozemlju Hrvatske 1868. - 1914.; Die Organisation der Österreichisch-Ungarischen Heeres auf dem Territorium Kroatiens 1868. – 1914.
arhivsko gradivo; austrougarska vojska; Kraljevine Hrvatska; Slavonija i Dalmacija; vojna povijest; Archivgut; Österreichisch-ungarisches Heer der Königreichen Kroatien; Slavonien und Dalmatien; Militärgeschichte
Rubčić, Darko
Orijentacijska lista za javne bilježnike; The orientational records schedule for notary public
javno bilježništvo; arhivsko gradivo; registraturno gradivo;

notary public; archives; current records
Šoljić, Ante
Za vječno pamćenje (Zaštita službenih spisa u Dubrovačkoj Republici prema izvornim svjedočanstvima); A perenne memoria
Dubrovačka Republika; arhivsko gradivo, 14. -15. st; Repubblica di Dubrovnik; archivio; 14. – 15. century
Ukupan broj stručnih radova jest 68.

U skladu s podacima iz tablice 58., u razdoblju od 1991. do 2000. godine objavljeno je 68 stručnih radova. U 1993. godini objavljena su dva stručna rada iz arhivske teorije i prakse, od ukupno pet radova. Rad naslova „Orijentacijska lista registraturne građe za općinske/gradske organe uprave“ autora Marijana Rastića i Darka Rubčića problematizira donošenje Orijetacijske liste registraturne građe za općinske/gradske organe uprave koja ima pravnu osnovu u odredbama članka 22. i 23, stavak 1. *Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima* (NN, 25/1978). Svrha donošenja Orijetacijske liste jest zaštita arhivske građe nastale radom općinskih/gradskih organa uprave u razdoblju od 1958. do 1988. godine. Donošenjem takve liste ostvaruje se jedan od temeljnih preduvjeta nužnih za redovito odabiranje i izlučivanje građe za koju je prošao rok čuvanja i nema uporabnu vrijednost. Tim će se postupkom smanjiti ukupni opseg građe koja se nalazi u pismohrani organa uprave, a, s druge strane, s većom će se sigurnošću čuvati arhivska građa (koja ima i značaj nacionalnoga kulturnog blaga), što je i cilj izrade Liste.

U drugom radu pod naslovom „Prijedlog liste arhivske građe za znanstveno-istraživačku djelatnost“ autor Damir Validžić obrazlaže da je uputom o vrednovanju registraturne građe (NN, 38/1987) utvrđen postupak vrednovanja registraturne građe. Taj postupak uključuje i izradu lista arhivske građe za pojedine djelatnosti. Krajnji cilj vrednovanja jest stvaranje preduvjeta za racionalnu zaštitu i korištenje arhivskom građom, što se postiže znatnim smanjenjem količine arhivske građe za trajno čuvanje. Lista arhivske građe za znanstvenoistraživačku djelatnost po svojim je obilježjima skupna (resorska), pozitivna, orijentacijska i aktualna. Najvažniji kriterij primjenjivan pri izradi liste jest reprezentativnost sadržaja dokumenata. Ostali su kriteriji stupanj koncentracije podataka, iskorištenost primarnog materijala, izvedenost iz primarnog materijala i transponiranost podataka. Metoda

primijenjena pri izradi liste jest deduktivna, a temelji se na analizi nadležnosti i djelatnosti subjekata u znanstvenoistraživačkom sektoru.

Godina 1994. bilježi znatan porast članaka iz arhivistike jer je te godine objavljeno osam stručnih radova od ukupnih 13. Prvi rad naslova „Povijesni razvoj zaštite arhivske građe na području Dubrovačke Republike i grada Dubrovnika“ Ivana Mustaća na sažet i dokumentiran način osvjetljava razvoj brige za arhivsku građu na području Dubrovačke Republike i grada Dubrovnika od srednjega vijeka (XIII./XIV. st.), sve do pada Republike 1808. godine.

Drugi je rad „Razvoj zaštite arhivske građe na području nadležnosti Povijesnog arhiva Rijeka“ autora Borisa Zakoška i u njemu ukratko prikazuju do sada objavljeni članci o zaštiti arhivske građe na području Hrvatskog primorja, Gorskog kotara i Kvarnera. Zatim sažeto izlaže i komentira ishode arhivskih proučavanja na tu temu, s posebnim obzirom na povijest zaštite riječkih arhivalija. Najzad, ističe da i sam provodi arhivska istraživanja razdoblja nakon 1926. godine, tj. otvaranja prve riječke arhivske ustanove, pa sve do osnutka Ispostave državnog arhiva u Zagrebu sa sjedištem u Rijeci 1948. godine. Na kraju se ukratko osvrće i na djelovanje riječke arhivske ustanove od te godine, pa sve do danas.

Treći rad nosi naslov „Osnovna načela i smjernice nacrtu novoga arhivskog zakona“, a autor mu je Josip Kolanović. U radu se razlažu osnovna načela i postavke pri izradi novoga arhivskoga zakona Republike Hrvatske. Nacrt zakona polazi od načela kontinuiteta pravnog reguliranja arhivske djelatnosti (prihvaćaju se sve pozitivne zásade *Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima* iz 1978. godine). Istaknuta je cjelovitost zaštite: javnoga i privatnoga arhivskoga gradiva, „arhivskoga gradiva u nastajanju“ (registraturno gradivo), konvencionalnoga i nekonvencionalnoga, uključujući i pokretne slike (film) i strojno čitljive zapise. Arhivsko je gradivo dostupno pod istim uvjetima stranim i domaćim korisnicima i zajamčena je zaštita privatnosti. Nacrt predviđa jedinstven ustroj arhivske službe za sve arhivsko gradivo, pa i ono koje nastaje djelatnošću ministarstva vanjskih poslova i ministarstva obrane. Predviđa se osnivanje arhivske uprave i stvaranje mreže državnih arhiva s mogućnošću osnivanja gradskih/komunalnih arhiva te specijalnih arhiva (sveučilišni arhivi, crkveni arhivi, arhivi političkih stranaka i gospodarstveni arhivi).

Četvrti rad „Nacionalni arhivski sustav“ autora Marijana Rastića polemizira o prijedlogu zakona o zaštiti arhivskoga gradiva i arhivima. Autor se u članku ograničio samo na neke aspekte rješavanja jednog od temeljnih pitanja – nacionalnog arhivskog sustava Republike Hrvatske. Autor smatra da okosnicu nacionalnog arhivskog sustava trebaju činiti Hrvatska arhivska uprava (koju tek treba osnovati) i državni arhivi.

Peti rad nosi naslov „Some experiences and problems concerning preservation of national literary heritage – Disaster prevention including armed conflicts“, a napisao ga je Miljenko Pandžić. Autor u članku prikazuje rad i nastanak Odbora Međunarodnoga arhivskog vijeća za preventivnu zaštitu arhivske građe kao pisane povijesne i kulturne baštine u slučaju prirodne katastrofe ili ratnih sukoba. Navodi i primjere uništavanja te oštećivanja arhivske građe u ratu u Hrvatskoj, kao i u Bosni i Hercegovini.

Šesti rad obrađuje tematiku kulturne baštine pod naslovom „The protection of archival material in war condition“ autorice Tatjane Mušnjak. Autorica u svojem radu opisuje postupke i metode spašavanja arhivske građe tijekom Domovinskoga rata, koji su bili preporučeni svim institucijama koje čuvaju arhivsku građu (arhivi, knjižnice, muzeji, vjerske organizacije i dr.) u Republici Hrvatskoj.

Sedmi rad na temu vrednovanja nekonvencionalnog gradiva nosi naslova „Vrednovanje i kriteriji za izlučivanje i trajnu pohranu filmske građe“, a autor je Mate Kukuljica. U tom radu autor razmatra probleme vrednovanja filmske građe te kriterije za izlučivanje i trajnu pohranu filmske građe i pri tome upozorava na četrnaestogodišnju praksu čuvanja filmske građe u Republici Hrvatskoj. Posebni segment članka posvećen je prosudbi Filmske zbirke Zagreb filma 1955. – 1992., što je prvi pokušaj na temelju novoformuliranih kriterija u vrednovanju filmske građe u nas.

Osmi je rad specifične tematike, kao i prethodni, pod naslovom „Razvoj, vrednovanje i čuvanje tonskih zapisa (fonograđe)“ autora Dubravka Majnarića. U članku je prikazan povijesni pregled snimanja zvuka u svijetu s primjenom i stanjem u Republici Hrvatskoj. Opisani su glavni produkcijski centri (Edison-Bell-Pen-kala, Jugoton, Radio Zagreb) u kojima je nastala većina fonograđe koja potpada pod Zakon o arhivskoj zaštiti. Istaknuti su čimbenici koji su djelovali na devastaciju i gubljenje građe. Spomenuta su svjetska iskustva u čuvanju

fonograđe, koja će kasnijim istraživačima olakšati snalaženje u specifičnoj problematici zaštite i primjene tonских zapisa (fonograđe).

Godine 1995. godine od ukupno 13 radova, osam ih je s područja arhivistike, i to o istoj problematici vrednovanja arhivskoga gradiva kao i u prethodnoj godini. Prvi rad o vrednovanju arhivskoga gradiva nosi naslova „Vrednovanje arhivskoga gradiva u teoriji i praksi“ autora Josipa Kolanovića i polazi od činjenice da suvremeno društvo stvara velike količine pisanoga gradiva i od nužnosti da se za trajno čuvanje odabere ono što ima vrijednost kao kulturno dobro i izvor je obavijesti prijeko potrebnih za povijesna i druga istraživanja. U članku se razrađuje povijest problema vrednovanja, odnosno odabiranja gradiva, suvremene teorije o tome pitanju i praksa u nekim zemljama.

U drugom radu o izlučivanju arhivskog i registraturnog gradiva „Razvitak temeljnih načela izlučivanja u Hrvatskoj“ Marijana Rastića autor razrađuje načela vrednovanja arhivskog i registraturnog gradiva te s tim u vezi i načela izlučivanja toga gradiva u Hrvatskoj. Članak je sadržajno podijeljen u dva dijela. U prvom, uvodnom dijelu općenito obrazlaže odnos arhivista prema valorizaciji arhivskog i registraturnog gradiva te ističe značenje provođenja toga postupka. U drugom dijelu autor obrađuje probleme zakonskog i podzakonskog uređivanja ove problematike u razdoblju prije donošenja Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima iz 1962. te u razdoblju nakon njegovog donošenja. Navodeći propise iz razdoblja prije donošenja navedenog Zakona, kojima su se uređivali svi oblici skrbi o arhivskom gradivu tijekom povijesti, a posebno u XIX. st. donošenjem Zakona o Zemaljskom arhivu (1870.), autor želi naglasiti da je od najstarijih vremena ta briga bila na ovaj ili onaj način prisutna na našim prostorima. Drugo razdoblje, ono nakon donošenja Zakona iz 1962., autor obrađuje naglašavajući početke osamostaljivanja arhivske službe u Hrvatskoj s obzirom na propise koji su se donosili i primjenjivali na cijelom području bivše Jugoslavije, sve do još uvijek važećeg Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima iz 1978. godine i Nacrta novoga zakona, čije je donošenje u tijeku.

Treći rad „Vrednovanje arhivskoga gradiva – Odnos između teorije i prakse“ autora Davorina Eržišnika razmatra najvažnija stajališta koja se odnose na vrednovanje: pojam i naziv postupka, njegovi razlozi i svrha, metode rada, kriteriji i, nakraju, liste kao osnovno pomagalo. U razmatranju se uspoređuju mišljenja iz literature, propisa i prakse. Što se tiče

pojma i naziva, konstatira se da o tome ne postoje jasna stajališta. Osnovna je dilema je li to odabiranje ili izlučivanje. Zaključak se izvodi iz razloga za provedbu tog postupka, a to je masovnost suvremene dokumentacije, iz čega slijedi i cilj – izlučivanje. Kao metode rada navode se one poznate iz literature, uspoređuju se s mogućnostima u provedbi, a zaključak upućuje na njihove međusobne kombinacije. Isti je slučaj i s kriterijima, koji se, u pravilu, također kombiniraju, jer su oni iz literature samo polazna osnovica, a stvarni se izriču na licu mjesta. Što se tiče lista, navode se najvažnije verzije. Praksa arhivske službe u Hrvatskoj davala je najveću operativnu vrijednost tzv. Općoj – negativnoj listi.

Četvrti rad na temu vrednovanja pod naslovom „Vrednovanje gradiva u tijelima općinske/gradske uprave nakon 1945. godine“ Darka Rubčića obrađuje probleme vezane za vrednovanje gradiva u tijelima općinske/gradske uprave Zagreba nakon 1945. godine. S tim u vezi daje i pregled razvoja komunalnog sustava sve do 1986. godine. Pritom ističe kako vrednovanju gradiva upravnih tijela treba pristupiti s posebnom pozornošću i uz poštovanje već poznatih kriterija, kao što su: društvena uloga tvorca gradiva, vrijeme i mjesto njegova nastanka, stupanj očuvanosti i sadržajna fizionomija, unikatnost, autentičnost i reprezentativnost gradiva te njegove posebne vrijednosti. Za samo vrednovanje važna je i primjena izrađene „Orijentacijske liste“ s rokovima čuvanja, iako autor smatra kako je došlo vrijeme da se zbog novonastalih uvjeta u nju unesu i neke izmjene. Uz sve to, potrebno je upoznati ustroj i administrativno poslovanje upravnih tijela, obraditi pravnu regulativu, upotrijebiti stručno arhivističko znanje i iskustva djelatnika u upravi i u arhivima te znanstvene metode rada. Tek kada su zadovoljeni svi ovi uvjeti te ispunjene ove najosnovnije pretpostavke, može se pristupiti vrednovanju ovoga gradiva i postići najbolje rezultate.

Peti rad o vrednovanju arhivskoga gradiva pod naslovom „Vrednovanje gradiva nastalog djelovanjem gradske uprave grada Zagreba nakon 1945. godine“ donosi autorica Slavojka Senišin te govori o vrednovanju i izlučivanju arhivskoga gradiva gradske uprave Grada Zagreba nakon 1945. godine. Autor navodi neizbježna pravila i postupke pri vrednovanju, odabiranju i izlučivanju gradiva, uz detaljan plan i primjere.

Šesti rad naslova „Vrednovanje arhivskoga gradiva u osobnim arhivskim fondovima“ autorice Štambuk-Škalić predstavlja vrijednost osobnih fondova koji se čuvaju u arhivima i arhivskim odjelima u Republici Hrvatskoj i koji čine bogate i vrijedne izvore za proučavanje

mnogih područja ljudskih djelatnosti i spoznavanje povijesnih procesa u cijelosti. Oni u mnogim slučajevima dopunjuju podatke koji postoje u fondovima državnih organizacija, ustanova i institucija i nezaobilazni su za povijesna istraživanja. U arhivskoj terminologiji rabljeno je više naziva za osobni fond (privatni spisi, rukopisi, rukopisna ostavština, privatna zbirka) koji nisu jasno označivali razliku između fonda i zbirke. Za osobni fond (isto kao i za fondove službene administracije) karakteristična je organska povezanost svih dokumenata koji su proizašli iz djelatnosti osobe-tvorca fonda, a zbirka je ne posjeduje. Vrednovanje gradiva u osobnom fondu provodi se vrednovanjem osobe tvorca fonda i ovisi o činjenici koliko on pruža kao izvor za proučavanje povijesnih, pravnih, ekonomskih, upravnih i ostalih društvenih procesa u državi i društvu. U procesu sređivanja fonda obavlja se vrednovanje svakoga pojedinog dokumenta i grupiranje u serije građe kao što su osobni dokumenti, korespondencija, dnevници, spisi nastali osobnim radom tvorca fonda, pomoćni materijal uz djela, nekonvencionalno arhivsko gradivo.

Sedimim radom „Vrednovanje građe novčanih zavoda (Uvod u problem valorizacije)“ autora Ivica Šustića želi se obilježiti važnost vrednovanja arhivske i registraturne građe banaka, štedionica i drugih sličnih novčarskih institucija, a napose onih koje su poslovale do 1945. godine i čija nam je građa ostala sačuvana pokatkad u velikim količinama. Utvrđivanje onih vrsta i oblika podataka iz te građe koji čine dokumentaciju trajne vrijednosti za razna znanstvena područja, a posebno za povijest gospodarstva, problem je s kojim se hrvatska arhivistika gotovo nije niti bavila. Ovo je pokušaj upozoravanja na njegovu složenost.

Osmi rad na temu nekonvencionalnog arhivskog gradiva nosi naslov „Novine u pravnom reguliranju zaštite audiovizualnog gradiva“, a autor mu je Mate Kukuljica. Članak razmatra probleme pravnog reguliranja dijela audiovizualnog gradiva, što se posebno odnosi na filmsko gradivo te na elektronički zapis, tj. televizijsko gradivo i videozapis. Polazeći od iskustava u radu Hrvatske kinoteke, kao nacionalnoga filmskog arhiva, i svojega petnaestogodišnjeg iskustva u radu na zaštiti audiovizualne građe, posebno skreće pozornost na nedostatak pravnog reguliranja niza ključnih problema u kinematografskoj djelatnosti, a, komentirajući najnoviju Konvenciju za zaštitu europskog audiovizualnog nasljeđa, razmatra nove pristupe u pravnom reguliranju zaštite videozapisa.

Godine 1996. od ukupno 12 stručnih radova objavljeno je sedam radova iz područja arhivske teorije i prakse. Prvi rad „Provedbeni propisi i izrada obavijesnih pomagala“ napisao je Marijan Rastić. U njemu autor analizira odredbe zakona i podzakonskih akata koji se odnose na arhivsku službu, a posebno na izradu obavijesnih pomagala u arhivima u Hrvatskoj. Posebno je spomenuto da su obveze i zadatci arhivske službe u Hrvatskoj dobro razrađeni u odredbama zakona i u provedbenim propisima, ali se pravila o kojima ovisi realizacija zakonskih obveza u praksi tretiraju i rješavaju vrlo različito. Ove okolnosti autor je razradio vrlo detaljno, navodeći sve poznate mu zakonske i podzakonske tekstove koji se odnose na izradu obavijesnih pomagala, a prati njihovu realizaciju u razdoblju od 1948. do 1988. godine. Dakako da su navedene okolnosti bitno odredile i teoretske poglede na znanstveno-obavijesna pomagala koja se izrađuju u Hrvatskoj.

Drugi rad „Pitanja i problemi u vezi s izradom strukturnih vodiča kod nas“ autorice Vide Pavliček razmatra postojeće teorijske upute i praktična rješenja za izradu strukturnih vodiča za pojedine arhivske ustanove, odnosno za izradu pojedinih elemenata opisa što ih to obavijesno pomagalo sadržava te do sada objavljeni vodiči. Autorica zaključuje da u nas postoje određene neujednačenosti i nedorečenosti te da postojeća relativno skromna praksa objavljivanja ove vrste vodiča upućuje na odstupanja i od već dosegnutih pozitivnih rješenja. Postojeće stanje u nas uspoređeno je s visokim stupnjem standardizacije uputa za izradu ove vrste obavijesnih pomagala, kao i s posljedicama sve šire i intenzivnije uporabe računala u izradi obavijesnih pomagala općenito, pa tako i vodiča prikazanih u stranoj literaturi. Autor upozorava na potrebu dorade vlastitih, odnosno jasnog i jedinstvenog prihvaćanja međunarodnih standarda u izradi elemenata opisa arhivskog gradiva i arhivskih ustanova karakterističnih za strukturni vodič.

Treći rad pod naslovom „Arhivističko opisivanje arhivskoga gradiva fondova društava, udruženja i zaklada, s naglaskom na izradi sumarnih inventara“ autorice Zore Hendija uopćeno razlaže pitanje razvoja društava u Europi i u Hrvatskoj na prijelazu stoljeća. S obzirom na stvarnu djelatnost, odnosno svrhu udruživanja građana, tekst nudi prijedlog klasifikacije fondova društava, udruženja i zaklada, koja se razlikuje od klasifikacije koja je u praksi u arhivima Republike Hrvatske. Tekst daje prijedlog plana sređivanja i obrade arhivskoga gradiva fondova društava, udruženja i zaklada, kao i klasifikacijski plan izrade sumarnih inventara s navođenjem njihovih sastavnih elemenata. Razlaže se shvaćanje

problematike višestupanjskog opisivanja veze sa sumarnim inventarima, kao određenim vrstama obavijesnih pomagala. Tekst završava poglavljem o sumarnim inventarima općenito, bez obzira na vrste fondova koje opisuju, a prema hrvatskoj arhivističkoj teoriji i praksi.

Četvrti je rad koautorski rad s područja digitalne arhivistike naslova „Neka iskustva u primjeni programskog paketa 'Armida' na obradi arhivskih fondova“ Borisa Zakoška i Žarka Acingera u kojemu autori daju prikaz svojih iskustava na popisivanju arhivske građe s pomoću programskog paketa *ARMIDA*. To je prvi računalni program u upotrebi u hrvatskim arhivima koji je razvijen upravo za tu djelatnost. Upozoravaju na raznolike mogućnosti organizacije arhivskog sređivanja, te prikaza i pretraživanja znanja. Na kraju se osvrću i na tehnička obilježja i ograničenja programskog paketa.

Peti rad pod naslovom „Opis kartografskog gradiva“ autorice Mirele Slukan donosi opis kartografskog gradiva *Komisije za katalogizaciju i Podsekcije za zemljopis i zbirke zemljopisnih karata Međunarodne federacije bibliotekarskih društava* i ustanova koja je izradila *Međunarodni standardni bibliografski opis kartografske građe – ISBD(CM)*. Standard za kartografski opis gradiva sadržava pravila za identifikaciju i opis svih vrsta kartografske građe. U ovom je članku opisan spomenuti standard, pravila opisa koja su njime propisana, kao i mogućnost primjene tog standarda na kartografsko gradivo u arhivskim ustanovama.

Šesti rad naslova „Arhivske jedinice i njihov opis – informacijski osvrt“ autora Davorina Eržišnika sastavljen je kao prilog raspravi o opisu arhivskih jedinica na godišnjem Savjetovanju arhivskih djelatnika, održanom 1995. u Bolu na Braču. Prema autorovoj zamisli, o opisu se može raspravljati tek na temelju analize informacijskog sustava i mjesta i uloge arhivskih jedinica u njemu. Iz te analize, prema njegovu mišljenju, proizlaze onda i zaključci o opisu.

Sedmi rad nosi naslov „Orijentacijska lista medicinske dokumentacije za bolničke ustanove“, a autor mu je Darko Rubčić. U radu se prikazuje orijentacijska lista medicinske dokumentacije za bolničke ustanove. Orijetacijska je zbog toga što bi trebala poslužiti za izradu individualnih lista u pojedinim bolničkim ustanovama. Autor je članak podijelio u dva dijela. U uvodnom donosi metodološke upute, dok je u drugom dijelu prikazana sama lista.

Novina je liste u tome što omogućuje alternativno čuvanje gradiva (u izvorniku, na mikrofilmu ili u drugim medijima).

Godine 1997. objavljeno je šest stručnih radova te jedan stručni rad iz arhivistike sljedećeg naslova: „Tezaurusi u arhivskoj djelatnosti?“ autora Borisa Zakoška. U tom je radu, prvi put u našoj literaturi, izložena problematika tezaurusa s obzirom na arhivska obilježja i potrebe. Autor pritom, što bi bilo uobičajeno, ne razmatra određeno predmetno područje, npr. arhivistiku kao znanstvenu disciplinu, nego ukupnost društvenog života na nekom području, kako je predstavljena u sačuvanom arhivskom gradivu i potom prikazana u obavijesnim pomagalicama. Predmet na koji bi se ovdje tezaurus odnosio jest skup svih fondova i zbirki neke ustanove. Autor, s osloncem na neke teorijske tekstove, izlaže obilježja bitna za razumijevanje pojma tezaurusa te ih problematizira s obzirom na specifično područje arhivske djelatnosti.

Godine 1998., od ukupno osam radova, pet ih pripada području digitalne arhivistike. Prvi rad „Digital imaging in archives“ autora Börje Justrella iz *Državnog arhiva u Švedskoj* definira digitalne slike kao „elektroničke fotografije“ koje se sastoje od mreže točaka od kojih svaka nosi i podatak o boji, a spremljene su u digitalnom binarnom kodu (u obliku nula i jedinica). Digitalne slike, za razliku od tekstualnih datoteka, nemoguće je pretraživati. Prednosti digitalnih slika u odnosu prema analognima jesu sljedeće: kvaliteta digitalnih slika ne mijenja se s vremenom i ne umanjuje se upotrebom. One se mogu vrlo lako premještati i umnažati u neograničenom broju primjeraka. Također se mogu prenositi preko računalnih mreža. Trenutačno postoje i veći nedostaci digitalizacije: nužno je redovito kopiranje slika, a važno je i u kakvim se uvjetima čuvaju. Problem je i zaštita autorskih prava i nepostojanje standardnih formata za čuvanje. Za upotrebu u arhivima često se predlaže „hibridni sustav“ koji uključuje mikrofilmiranje radi zaštite i digitalizaciju za uporabu. Bitne komponente programa digitalizacije slika jesu konverzije, upravljanje zbirkom, predstavljanje sadržaja zbirke te održavanje i osiguravanje dugoročnog pristupa.

Drugi rad naslova „Skeniranje napoleonskog katastra u Arhivu departmana Mayenne (Francuska)“ autora Joëla Surcoufa iz *Arhiva departmana Mayenne (Francuska)* objašnjava postupke pomoći kojima se ostvaruje zaštita dokumenata a da u isto vrijeme budu omogućeni njihovo uporaba i autentično očuvanje. Arhiv departmana Mayenne, koristeći se svim

mogućnostima novih tehnologija, započeo je posljednjih godina rad na digitalnom snimanju dijela arhivskoga gradiva koje čuva. Riječ je o 10 000 planova u boji iz napoleonskog katastra, nastalih u vrijeme katastarskog premjera u Francuskoj u razdoblju 1800. – 1840. U članku autor obrazlaže sve razloge za primjenu ove, nove tehnologije, kao i način na koji se ona provodi u spomenutom arhivu.

Treći rad pod naslovom „Pretpostavke za valorizaciju zapisa na elektronskim medijima“ Davorina Eržišnika raspravlja o razlozima za valorizaciju zapisa na elektroničkim medijima. Oni su ujedno i pretpostavke za tu valorizaciju jer, da bi se ona uopće provodila, moraju postojati i razlozi. Istraživanje se temelji na usporedbi između tih zapisa, s jedne, te klasičnih dokumenata i mikrofilmskih zapisa, s druge strane. Zaključuje se da, a obzirom na tu, drugu stranu, elektronički zapisi moraju imati i neke dodatne prednosti i kvalitete. U suprotnom, ni ta valorizacija ne bi imala smisla.

Četvrti je rad „The Scottish Archive Network“ autorice Ishbel Barnes iz *Državnog arhiva Škotske* koja piše o sve većem interesu za arhive, prije svega na području genealogije i lokalne povijesti. Pristup podacima iz arhivskih fondova otežan je zbog nekoliko razloga: istraživači ne znaju koji su podatci dostupni, ne znaju što se nalazi u kojem arhivu, obavijesti o tome često se mogu dobiti samo u matičnom arhivu u Edinburghu, a, kada i znaju koje su informacije gdje dostupne, često se ne snalaze s gradivom. Prijedlog stvaranja računalne mreže arhiva trebao bi povećati dostupnost arhiva. Taj se prijedlog sastoji od triju dijelova: stvaranje *Mreže škotskih arhiva (SCAN)*, digitalizacija oporuka iz razdoblja 1500. – 1875. g. i razvijanje postojećih elektroničkih inventara u Škotskom državnom arhivu. Jedna od sastavnica mreže *SCAN*, dostupne preko *World Wide Weba* bit će pregled fondova i zbirki svih arhiva u Škotskoj, a u kasnijoj fazi i arhiva koji čuvaju gradivo vezano za Škotsku, a nalaze se izvan Škotske. Gradivo će biti opisano u skladu s *Općom međunarodnom normom ISAD(G)*. Svi arhivi u Škotskoj bit će opremljeni tako da mogu sudjelovati u mreži. Ostali dijelovi mreže *SCAN* jesu odgovori na često postavljana pitanja korisnika arhiva, elektronička knjižara za izdanja arhiva, izložbe, informacije o arhivima i arhivistici, veze sa srodnim ustanovama (knjižnice, ustanove za zaštitu kulturne baštine), mogućnost međusobne komunikacije korisnika i najnovije vijesti za korisnike arhiva.

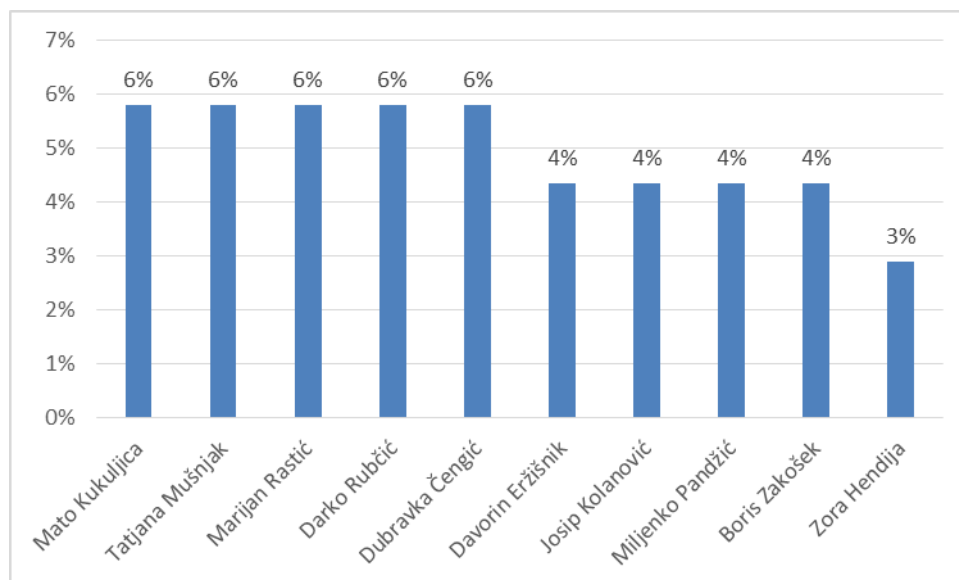
Peti koautorski rad ima naslov „Integrirani informacijski sustav Arhiva Makedonije“ autorica iz *Arhiva Makedonije* u Skopju, Slavice Nikolovske, Biljane Asprovske, Sanje Dragičević i autora Olivera Ilieva sa *Sveučilišta Sv. Ćirila i Metoda* u Skopju (Republika Makedonija). Autori opisuju razvoj i arhitekturu integriranoga informacijskog sustava Arhiva Makedonije. Sustav je oblikovan prema *Yourdonovu Object Oriented Approach – OOA* i *client-server* metodologiji, tako da omogućuje obuhvat i integraciju poslovnih procesa arhiva, racionalizaciju radnih postupaka i osigura računalno podržanu primjenu standardiziranih postupaka na području zaštite, prikupljanja, obrade i uporabe arhivskog gradiva.

Tablica 59. Najproduktivniji autori stručnih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Najproduktivniji autori stručnih radova		Broj objava po autoru
1.	Mato Kukuljica	4
2.	Tatjana Mušnjak	4
3.	Marijan Rastić	4
4.	Darko Rubčić	4
5.	Dubravka Čengić	4
6.	Davorin Eržišnik	3
7.	Josip Kolanović	3
8.	Miljenko Pandžić	3
9.	Boris Zakošek	3
10.	Zora Hendija	2

U skladu s podacima iz tablice 59., najproduktivniji autor stručnih radova s ukupno četiri objavljena rada jest Mato Kukuljica, stručnjak za audiovizualno gradivo, a zatim s jednakim brojem radova Tatjana Mušnjak, stručnjakinja s područja restauracije i konzervacije. Marijan Rastić objavio je četiri rada s područja arhivske teorije i prakse te arhivistike, kao i Darko Rubčić koji je pisao isključivo o arhivskoj djelatnosti i orijentacijskim listama. Naposljetku, među najproduktivnijim je autorima Dubravka Čengić, čiji je interes bio orijentiran na povijest institucija. Autori Boris Zakošek i Žarko Acinger opisuju prvi računalni program u upotrebi u hrvatskim arhivima, a Zakošek sam objavljuje rad na temu tezaurusa u arhivistici. Ukupna količina stručnih radova u uredničkoj politici Miljenka Pandžića o arhivistici iskazuje težnju za razvojem arhivske struke, za razrješavanjem problematike svih grana arhivske teorije i prakse kao što su vrednovanje, sređivanje, izlučivanje, kreiranje

popisa arhivskog gradiva najraznovrsnijih djelatnosti, za raspravom o arhivskom zakonodavstvu te o digitalizaciji i informacijskim sustavima, što ovo razdoblje, za arhivistiku, čini iznimno produktivnim.

Grafikon 37. Udio najproduktivnijih autora stručnih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

U skladu s podacima iz grafikona 37., najproduktivniji autori u zajedničkom zbroju zauzimaju postotak od 30 % teksta u stručnim radovima. Autori s postotkom od 4 % teksta u stručnim radovima, a koji su najviše pisali o arhivistici u stručnim radovima jesu Davorin Eržišnik, Josip Kolanović, Miljenko Pandžić, Boris Zakošek te Zora Hendija s postotkom od 3 % teksta u stručnim radovima. Hendija se u svojim radovima više osvrnula na povijest institucija i arhivsku obradu gradiva s naglaskom na izradi sumarnih inventara.

Tablica 60. Koautorstva stručnih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Koautori		Vrsta rada, naslov i godina
1.	Rastić, Marijan, <i>Državni arhiv Zagreb</i> Rubčić, Darko, <i>Državni arhiv Zagreb</i>	Stručni rad „Orijentacijska lista registraturne građe za općinske/gradske organe uprave“ (1993.)
3.	Nikolovska, Slavica, <i>Arhiv Makedonije</i> <i>Skopje, Republika Makedonija</i> Asprovaska, Biljana, <i>Arhiv Makedonije</i>	Stručni rad „Integrirani informacijski sustav Arhiva Makedonije“

	<p><i>Skopje, Republika Makedonija</i></p> <p>Dragičević, Sanja, <i>Arhiv Makedonije</i></p> <p><i>Skopje, Republika Makedonija</i></p> <p>Iliev, Oliver, <i>Sveučilište Sv. Ćirila i Metoda, Skopje, Republika Makedonija</i></p>	(1998.)
4.	<p>Dörr, Marianne (nema informacije o instituciji)</p> <p>Weber, Hartmut (nema informacije o instituciji)</p>	<p>Stručni rad</p> <p>„Digitalna obrada podataka u funkciji zaštite arhivskih fondova? Zaključno izvješće radne skupine Njemačke udruge za znanstvena istraživanja“</p> <p>(2000.)</p>

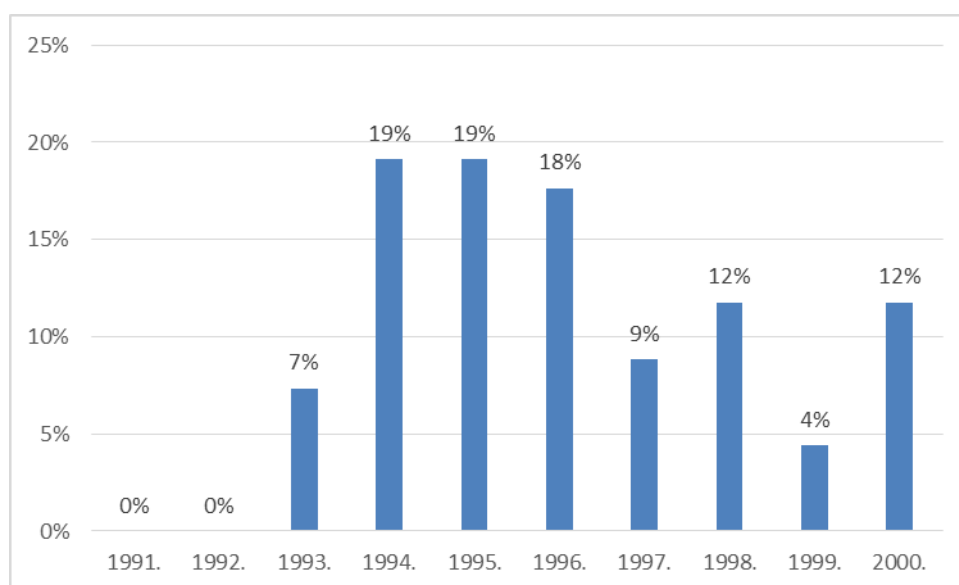
Kod koautorstava pojavljuje se pitanje afilijacije (tablica 60.) zbog toga što nemaju svi autori uz svoje ime i prezime, uvršten naziv institucije iz koje dolaze. Za one radove koji imaju afilijaciju dosadašnja analiza pokazuje da svi autori koji zajedno objavljuju tekstove i rade u arhivima, kao što su to sljedeći koautori: Marijan Rastić i Darko Rubčić iz *Državnog arhiva* u Zagrebu (današnji *Državni arhiv* u Zagrebu), Jozo Ivanović i Damir Validžić iz *Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu* (u radovima pod ostalo) te inozemni autori Slavica Nikolovska, Biljana Asprovaska, Sanja Dragičević iz *Arhiva Makedonije* u Skopju i Oliver Iliev sa *Sveučilišta Sv. Ćirila i Metoda* u Skopju iz Republike Makedonije. Nadalje, dva su autora s njemačkog govornog područja te dvije autorice Heđbeli i Zgorelec (u radovima pod ostalo) za koje se iz prethodnih analiza može zaključiti da dolaze iz *Hrvatskog državnog arhiva*.

Tablica 61. Broj objava stručnih radova po godinama u razdoblju od 1991. do 2000. godine

	Godine objave stručnih radova	Broj radova po godini
1.	1992.	0
2.	1993.	5
3.	1994.	13
4.	1995.	13
5.	1996.	12
6.	1997.	6

7.	1998.	8
8.	1999.	3
9.	2000.	8

Znatan broj od 69 stručnih članaka u usporedbi sa samo četiri stručna članka iz prethodnog razdoblja od 1981. do 1990. godine, upućuje na porast od čak 170 % više teksta. Ovo je razdoblje značajnije, to više što prvi put u povijesti *Arhivskog vjesnika* prevladavaju članci iz arhivske struke i arhivistike (tablica 61.).

Grafikon 38. Raspodjela stručnih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Prema podacima iz grafikona 38., postotci upućuju na porast broja članaka u 1994. godini, s udjelom od 19 %, u 1995. godini s udjelom od 19 % i u 1996. godini s udjelom od 18 %. Nakon neznatnog smanjenja u 1997. godini na udio od 9 %, u 1998., 1999. i 2000. godini ponovno raste trend objavljivanja stručnih radova za ukupno 12 % teksta u stručnim radovima.

Tablica 62. Frekventne ključne riječi u stručnim radovima u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	arhivska građa	9
2.	arhivsko gradivo	9
3.	vrednovanje	9

4.	Zagreb	4
5.	norme i normizacija	4
6.	zaštita	4
7.	obavijesna pomagala	3
8.	Hrvatska	2
9.	archives	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 377.		

Najfrekventnije ključne riječi koje su zastupljene s 2 %, prema podacima iz tablice 62., jesu: „arhivsko gradivo“, „arhivska građa“ i „vrednovanje“, a manju frekvenciju u postotku od 1 % imaju ključne riječi „arhivske norme“ i „normizacija“ te „obavijesna pomagala“. Relevantan odaziv ključnih riječi od 2 % uočen je u devet radova naslova iz arhivistike i arhivistike u digitalnome okruženju. Naslovi su radova: „Arhivističko opisivanje arhivskoga gradiva fondova društava, udruženja i zaklada, s naglaskom na izradi sumarnih inventara“, „Neka iskustva u primjeni programskog paketa 'Armida' na obradi arhivskih fondova“, „Arhivske jedinice i njihov opis – informacijski osvrt“, „Vrednovanje arhivskoga gradiva u teoriji i praksi“, „Razvitak temeljnih načela izlučivanja u Hrvatskoj“, „Vrednovanje gradiva u tijelima općinske/gradske uprave nakon 1945. godine“, „Povijesni razvoj zaštite arhivske građe na području Dubrovačke Republike i grada Dubrovnika“, „Razvoj zaštite arhivske građe na području nadležnosti Povijesnog arhiva Rijeka“ i „Prijedlog liste arhivske građe za znanstveno-istraživačku djelatnost“. Iz ove je analize vidljivo da je riječ o porastu broja članaka iz arhivistike, kao i iz arhivske teorije i prakse.

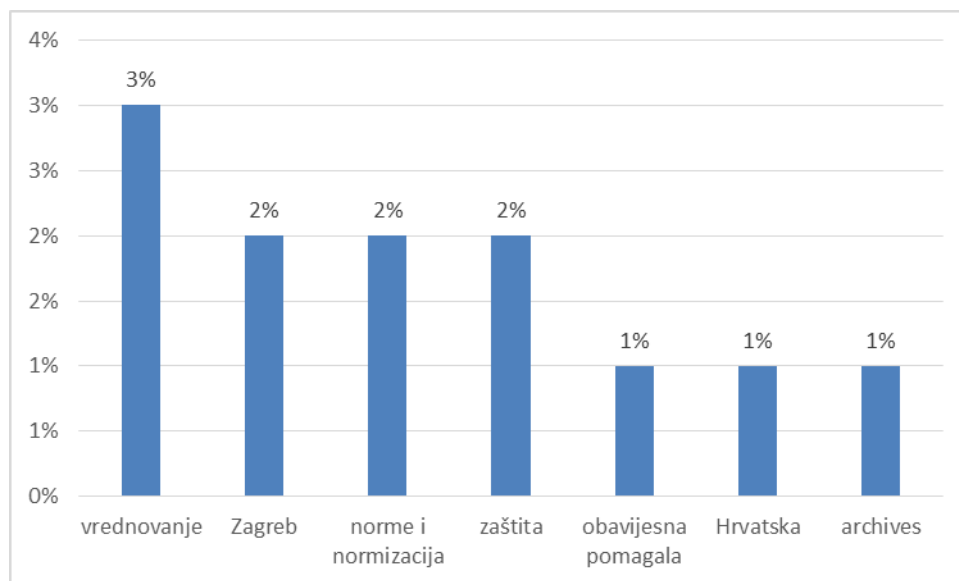
Ključne riječi iz 1993. godine jesu: filmska građa; zaštita; Kinoteka Hrvatske; komercijalna uprava; Senj; Karlobag; Kraljevica; Bakar; fond Commercialia; Odjel za unutarnje poslove kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinske Zemaljske vlade; Zagreb, općinski/gradski organi; registraturna građa; orijentacijska lista; općinski/gradski organi; registraturna građa; orijentacijska lista; znanstveno-istraživačka djelatnost; arhivska građa; lista.

Među ključnim riječima iz 1994. godine nalazimo ove: arhivska građa; zaštita; Povijesni arhiv Rijeka; arhivska građa; zaštita; povijesni razvoj; Dubrovačka republika; Dubrovnik; arhivski zakon; nacrt; filmska građa; vrednovanje; kriterij za izlučivanje; kriterij

za trajnu pohranu; fonograđa; razvoj; vrednovanje; čuvanje tonskih zapisa; general Stjepan Sarkotić; analitički inventar; nacionalni arhivski sustav; pravni običaji; Hrvatska; preventivna zaštita arhivske građe; pisana povijesna i kulturna baština; Prvo hrvatsko građansko kaptolsko društvo za sjajne pogrebe; Zagreb; 1835. – 1948.; Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“; Odjel za sanitarnu tehniku; fotoarhiv; Zagrebačka biskupija; zaštita arhivske građe; ratni uvjeti.

Ključne riječi iz 1995. godine analitički odgovaraju porastu broja članaka koji vrednuju arhivsko gradivo: arhivska građa; izlučivanje; arhivska građa; vrednovanje; arhivska građa; vrednovanje; općinska/gradska uprava; arhivsko gradivo; vrednovanje; arhivsko gradivo; vrednovanje; gradska uprava; Zagreb; arhivsko gradivo; vrednovanje; Gradsko poglavarstvo Zagreb; 1850. – 1945.; arhivsko gradivo; vrednovanje; novčani zavodi; arhivsko gradivo; vrednovanje; osobni arhivski fondovi; audiovizualno gradivo; zaštita; pravna regulacija; fond središnje francuske uprave u Dubrovniku; 1808. – 1814.; grad Zagreb; uprava; 1919. – 1945.; konzervacija; restauracija; Hrvatski državni arhiv; Milan Sufflay; paleograf; diplomatičar.

Ključne riječi iz 1996. godine upućuju na porast broja članaka o arhivskim provedbenim propisima, normama i obavijesnim pomagalima: arhivistika; norme i normizacija; obavijesna pomagala; arhivska građa; fondovi društava; norme i normizacija; obavijesna pomagala; arhivska građa; obrada; kompjuterizacija; arhivska građa; obrada; kompjuterizacija; arhivska građa; opis; arhivska služba; provedbeni propisi; obavijesna pomagala; arhivsko gradivo; medicinska dokumentacija; bolničke ustanove; audiovizualna građa; arhiviranje; Hrvatska; Hrvatska kinematografija; obrazovni film; Škola narodnog zdravlja; braća Radić; kartografska građa; norme i normizacija; norme i normizacija; zbirke plakata i letaka; porezni sustav; Zagreb; 1850. – 1945.; Židovi; ratne žrtve; 1939. – 1945.; Nezavisna država Hrvatska; genocid.

Grafikon 39. Frekvencija ključnih riječi stručnih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Od 1997. do 1999. godine ključne riječi u stručnim radovima nisu se uvrštavale. Ključne riječi iz 2000. godine analitički prikazuju prve konkretne stručne članke iz arhivistike u digitalnome okruženju koji sadrže stručnu terminologiju kao što su: digitalizacija i obrada podataka. Ključne riječi iz 2000. godine jesu arhivsko gradivo; austrougarska vojska; Kraljevine Hrvatska; Slavonija i Dalmacija; vojna povijest; Archivgut; Österreichisch-ungarisches Heer der Königreichen Kroatien; Slavonien und Dalmatien; Militärgeschichte; audiozapisi; zaštita zapisa; Audiovisuellearchievgut; Tonträgerschutz; Dubrovačka Republika; arhivsko gradivo, 14. – 15. st; Repubblica di Dubrovnik; archivio; 14. – 15. century; javno bilježništvo; arhivsko gradivo; registraturno gradivo; notary public; archives; current records; mikrofilmiranje; digitalna obrada; zaštita gradiva; arhivski fondovi; mikrofilmiranje; digitalna obrada; zaštita gradiva; arhivski fondovi; Verfilmung; Digitalisierung; Bestandserhaltung; Archivbestände; Verfilmung; Digitalisierung; Bestandserhaltung; Archivbestände; Ministarstvo za oslobođene krajeve NDH; hrvatska povijest; 1943. – 1944.; Ministry for the Liberated Regions of the Independent State of Croatia; croatian history; 1943. – 1944.; nacionalni identitet; Hrvati; heraldika; identité nationale; Croates; héraldique; vitalno gradivo; arhivsko gradivo; oružani sukobi; zaštita gradiva; UNESCO; vital records; archives; armed conflicts; protection of archives; UNESCO.

Prema podacima iz grafikona 39., ključna riječ „vrednovanje“ ima najrelevantniji odaziv s obzirom na ukupan postotak svih uvrštenih riječi, a uvrštena je u dva članka iz 1994.

godine i u devet članaka iz 1995. godine, o vrednovanju arhivskog gradiva. Radovi s ključnom riječi „vrednovanje“ iz 1994. godine nose sljedeće naslove: „Vrednovanje i kriteriji za izlučivanje i trajnu pohranu filmske građe“ autora Mate Kukuljice i „Razvoj, vrednovanje i čuvanje tonskih zapisa (fonograđe)“ autora Dubravka Majnarića. Radovi s ključnom riječi „vrednovanje“ iz 1995. godine ima naslove: „Vrednovanje arhivskoga gradiva u teoriji i praksi“ autora Josipa Kolanovića, „Vrednovanje arhivskoga gradiva – Odnos između teorije i prakse“ autora Davorina Eržišnika, „Vrednovanje arhivskoga gradiva Gradskog poglavarstva Zagreb od 1850. do 1945. godine“ autorice Dubravke Čengiđ, „Vrednovanje gradiva u tijelima općinske/gradske uprave nakon 1945. godine“ autora Darka Rubčića, „Vrednovanje gradiva nastalog djelovanjem gradske uprave grada Zagreba nakon 1945. godine“ autorice Slavojke Senišin, „Vrednovanje arhivskoga gradiva u osobnim arhivskim fondovima“ autorice Marine Štambuk-Škalić, „Vrednovanje građe novčanih zavoda (Uvod u problem valorizacije)“ autora Ivica Šustića. Iz ove je analize razvidno da su 1994. i 1995. godina najproduktivnije godine stručnih radova, za područje arhivske teorije i prakse.

6.4.4. Izlaganja sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 63.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine.

Tablica 63. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Objavljeni radovi
1999.
Izlaganja sa skupova
Banac, Ivo
Silencing the archival voice: the destruction of archives and other obstacles to archival research in post-communist Eastern Europe
(prazno)
Cadell, Patric
Financing of archives
(prazno)
Fioravanti, Gigliola

Italian state archives: structures, purpose, use, access - The legislation frame in relation to the autonomy of archives
(prazno)
Gränström, Claes
Access to current records and archives, as a tool of democracy, transparency and openness of the government administration
(prazno)
Ivanović, Jozo
Arhivska neovisnost - Anketa o položaju arhiva u europskim zemljama
(prazno)
Kecskémeti, Charles
Integration of separated archives for the preservation of national memory
(prazno)
Kehrig, Manfred
The position of military archives in the frame of archival service - Independence or integration?
(prazno)
Kolanović, Josip
Autonomija arhivske službe; Autonomy of archival service
(prazno)
Nałęcz, Daria
Access to archives and historical research: political and ideological influences - Polish experience (in the light of the archival autonomy)
(prazno)
Norberg, Erik
Access to archives: democracy and transparency
(prazno)
Pandžić, Miljenko
The succession of the state archives - to integrate and preserve displaced archives
(prazno)
Popović, Jovan P.

Arhivska građa Arhiva Jugoslavije - predmet arhivskih sporova i njeno korištenje
(prazno)
Sarić, Samija
Destruction of archival records in Bosnia and Herzegovina
(prazno)
Thomassen, Theo
Archivists between knowledge and power - On the independence and autonomy of archival science and the archival profession
(prazno)
Tiuneyev, Vladimir
Federal archival service of Russia in the structure of federal executive authorities
(prazno)
Todorovski, Zoran
Autonomnost arhiva, dostupnost i sačuvanost povijesne memorije – Iskustva Arhiva Makedonije;
Archives autonomy, access and preservation of historical memory – Experiences of the Archives of Macedonia
(prazno)
van den Broek, Jan
Current developments in the archival network in the Netherlands
(prazno)
Žontar, Jože
Historiografija i arhivistika;
Historiography and archival science
(prazno)
Žumer, Vladimir
Politika akvizicije i kriteriji vrednovanja: profesionalni i politički aspekti;
Acquisitions policy and criteria of appraisal: professional and political aspects
(prazno)
2000.
Eržišnik, Davorin
Informatizacija i uredsko poslovanje – povijesni pregled i perspektive;

Computerization and records management – historical review and prospects
uredsko poslovanje; informatizacija; arhivistika; records management; informatisation; archival science
Gotovina, Vesna
Uredsko poslovanje i suvremena uprava u Sloveniji; Records management and contemporary administration board in Slovenia
uredsko poslovanje; arhivsko gradivo; dokumentarno gradivo; Slovenija; records management; archives; documentary material; Slovenia
Heđbeli, Živana
Koncept vitalnih dokumenata u uredskom poslovanju; The concept of vital records in records management
vitalni dokumenti; zaštita dokumenata; uredsko poslovanje; vital records; protection of records; records management
Horsman, Peter
Izgubljeni u obilju. Paradoks elektroničkih zapisa; Lost in abundance. The paradox of the electronic records
elektronički dokumenti; arhivsko gradivo; upravljanje spisima; electronic records; archives; records management
Pavliček, Vida
Arhivske zgrade u Hrvatskoj – stanje i problemi; Archivgebäude in Kroatien – der Zustand und die damit gebundene probleme
arhivi (graditeljstvo); arhivske zgrade; Hrvatska; Archiv (Architektur); Archivgebäude; Kroatien
Thomassen, Theo H.P.M.
Arhivisti i records manageri: ista struka, različite odgovornosti; Archivist and records managers: same profession, different responsibilities
arhivisti; records manageri; upravljanje spisima; reprofesionalizacija (arhivistike); archivists; records managers; records management; reprofesionalisation (of archival science)
Vanrie, André
Uređivačka politika časopisa Archivum i njegov utjecaj na arhivsku zajednicu; The editorial policy of the review Archivum and its influence on the archival community

Archivum (časopis); uređivačka politika; arhivistika;
Archivum (review); editorial policy; archival science

Ukupan broj izlaganja sa skupova jest 26.

Sukladno podacima iz tablice 63, ukupan broj izlaganja sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine jest 26, a objavljena su u 1999. i 2000. godini. U prethodnom razdoblju zastupljeno je ukupno 15 izlaganja i to 1989. godina sa 14 izlaganja i 1999. godina s jednim izlaganjem. Sva izlaganja sa skupova u ovom se razdoblju odnose na arhivsku teoriju i praksu te na arhivistiku. 1999. godine objavljeno je ukupno 19 izlaganja sa skupova.

Prvo izlaganje naslova „Autonomija arhivske službe“ autora Josipa Kolanovića, govori o poticajnim razlozima za održavanje konferencije o „autonomiji i integritetu arhivskoga gradiva“ u Dubrovniku, a prije svega potaknuta je iskustvom u sadašnjim zemljama tranzicije iz bivših, komunističkih sustava.

Drugo izlaganje pod naslovom „Arhivska neovisnost – Anketa o položaju arhiva u europskim zemljama“ autora Jozice Ivanovića govori o upravnom položaju arhivskih ustanova, što je bilo predmet upitnika koji je pokrenuo *Odbor za koordinaciju europskog programa MAV-a*, a vodio ga je *Hrvatski državni arhiv*. Svrha je upitnika bila istražiti položaj javnih arhivskih ustanova u europskim zemljama, stupanj njihove autonomije u zaštiti spisa kao svjedočanstva o djelovanju javne uprave i u olakšavanju dostupnosti gradiva. Cilj je prije svega bio prikupiti podatke o formalnoj organizaciji arhivskog sustava, s naglaskom na onoj razini gdje će kontakt između arhiva i vlade vjerojatno biti najosjetljiviji i najpodložniji raznolikim interpretacijama i pogledima na ulogu arhiva u društvu. Također se tražila informacija o raspodjeli odgovornosti između arhivskih i „nearhivskih“ institucija. Stupanj centralizacije arhivske službe prepoznat je i kao čimbenik koji može utjecati na položaj arhiva unutar uprave.

Treće izlaganje „Politika akvizicije i kriteriji vrednovanja: profesionalni i politički aspekti“ autora Vladimira Žumera upozorava na različita stručna arhivistička načela i kriterije vrednovanja, odabira i preuzimanja arhivskog gradiva, kojima je svrha osiguranje čuvanja optimalne količine arhivske kulturne baštine i njezine predaje arhivima, na odgovarajućoj razini objektivnosti i stručnosti. Navedeno je i nekoliko primjera političkih aspekata

vrednovanja arhivskoga gradiva, koji su u posljednjih 50 godina, u mnogim zemljama utjecali na predaju arhivskog gradiva arhivima, te na taj način izravno utjecali na integritet arhivističke struke i arhivske službe. Time je arhivskoj kulturnoj baštini nanесena velika šteta.

Četvrto izlaganje pod naslovom „Access to current records and archives, as a tool of democracy, transparency and openness of the government administration“ autora Claesa Gränströma iz *Nacionalnog arhiva* u Stockholmu (Švedska) referat je o dostupnosti aktivnog i arhivskog gradiva, kao sredstva demokracije, transparentnosti i otvorenosti državne administracije, a opisuje najbitnija obilježja dostupnosti službenih dokumenata i zapisa, donosi praktične mjere vezane za dostupnost, te se bavi problemima autentičnosti i dostupnosti originala dokumenata. Stupanj otvorenosti i mjera do koje su danas u Europi dokumenti ili zapisi, što ih čuvaju državni ili javni arhivi, dostupni javnosti, prilično varira. Koncept slobode govora i slobodnog pristupa vladinim dokumentima smatra se temeljnim pravom, kao što je navedeno u članku 19. Deklaracije o ljudskim pravima Ujedinjenih naroda.

Peto izlaganje naslova „Financing of archives“ autora Patrica Cadella iz škotskog *Nacionalnog arhiva* u Edinburgu (Škotska), govori o načinu financiranja arhivske službe, gdje postoje velike razlike od zemlje do zemlje. Svaka od više od 150 zemalja članica *Međunarodnog arhivskog vijeća* ima svoje osobitosti, koje su posljedica tradicije i organizacije arhivske službe, razine razvoja i veličine arhivske službe, položaja arhiva prema tijelima uprave, pa i načina na koji se u upravi pojedine zemlje vodi računovodstvo. U nekim su zemljama nacionalni arhivi odgovorni samo za tijela državne uprave, često ne sva, u drugima je u njihovoj nadležnosti i ostalo javno arhivsko gradivo, a često i određene kategorije privatnoga arhivskog gradiva. Postoje i velike razlike glede opsega upravnih poslova koje arhivi obavljaju i usluga korisnicima koje se od njih očekuju, uključujući i očekivanja samih državnih tijela. Sve to čini teškom, ako ne i nemogućom pouzdanu usporedbu i komparativnu analizu prihoda i rashoda arhivskih ustanova.

Šesto izlaganje „Current developments in the archival network in the Netherlands“ autora Jana van den Broeka iz *Groninger Arhiva* u Groningenu (Nizozemska) daje kraću povijest arhiva i bavi se suvremenim razvojem arhivske mreže u Nizozemskoj, gdje postoje tri razine javne uprave: država, provincija i municipij.

Sedmo izlaganje pod naslovom „The position of military archives in the frame of archival service – Independence or integration?“ autora Manfreda Kehriga iz *Federalnog arhiva – Vojnog arhiva* u Freiburgu (Njemačka) govori o organizaciji vojnih arhiva koja je danas raznolika. Negdje su vojni arhivi ustanove u sastavu ili podčinjene ministarstvu obrane ili određenom visokom vojnom zapovjedništvu, dok su drugdje organizirani kao vojni odjeli pri nacionalnom arhivu. U prvom slučaju arhivi su ponegdje ujedno i ustanove koje se bave istraživačkim radom za potrebe vojske, a ponegdje je istraživačka djelatnost odvojena u zasebno formiranu ustanovu. Postoje i hibridni slučajevi u kojima su vojni arhivi neposredno u nadležnosti nacionalnog arhiva, ali je ministarstvo obrane zadržalo određene kompetencije.

Osmo izlaganje naslova „Federal archival service of Russia in the structure of federal executive authorities“ autora Vladimira Tiuneyeva iz *Federalnog arhiva Rusije* u Moskvi (Rusija) bavi se položajem *Savezne arhivske službe Rusije* u strukturi savezne izvršne vlasti. U Rusiji su radikalne promjene u državnom i javnom životu uvjetovale i promjene u administrativnom sustavu, uključujući i upravu arhivima. U razdoblju od 1990. *Rosarhiv* (kratica za *Saveznu arhivsku službu Rusije*) doživio je šest reorganizacija i preimenovanja, ali se njegov položaj konačno stabilizirao i on sada zauzima svoje mjesto u strukturi savezne izvršne vlasti.

Deveto izlaganje „Italian state archives: structures, purpose, use, access - The legislation frame in relation to the autonomy of archives“ autorice Gigliole Fioravanti iz *Ministarstva kulturne baštine i djelatnosti, Središnjeg ureda za arhivsku imovinu* u Rimu (Italija), govori o talijanskim državnim arhivima koji su sektor javne uprave te su posebno odgovorni za zaštitu i obradu pisanoga povijesnog gradiva. Njihova se evolucija događala korak po korak, usporedo s razvojem moderne države, sve do suvremene spoznaje da gradivo ima bitnu vrijednost ne samo kao produkt administrativne mašinerije već i kao kulturna baština koja pripada i služi zajednici u cjelini.

Deseto izlaganje „Archivists between knowledge and power – On the independence and autonomy of archival science and the archival profession“ autora Thea Thomassena iz *Arhivske škole* u Amsterdamu (Nizozemska), prezentira raspravu o neovisnosti arhivske struke i arhivistike kao discipline i pokazuje da ta rasprava može biti plodna tek ako se

složimo oko značenja struke kao sociološkog koncepta i o naravi odnosa između struke i znanstvene discipline koja joj stoji u osnovi.

Jedanaesto izlaganje pod naslovom „Historiografija i arhivistika“ autora Jože Žontara iz *Arhiva Republike Slovenije* u Ljubljani (Slovenija) pridaje važnost kritičkoj historiografiji koja je u XIX. st. dobivala sve veće priznanje, a danas je historiografija konačno počela pokazivati veći interes za aktivno arhivsko gradivo.

U dvanaestom izlaganju „Access to archives and historical research: political and ideological influences – Polish experience (in the light of the archival autonomy)“ autorica Daria Nałęcz iz *Glavne direkcije nacionalnih arhiva* u Varšavi (Poljska) obrazlaže da je, prema *Zakonu o arhivima*, arhivsko gradivo u Poljskoj dostupno za uporabu 30 godina nakon nastanka, kao što je uobičajeno u mnogim zemljama, uz ograničenje da se time ne smiju povrijediti interesi države ili građana. Na temelju odluke nadležnog ministarstva gradivom je u određenim slučajevima moguće koristiti se i prije isteka toga roka. Dozvolu za uporabu izdaje ravnatelj arhiva u kojemu se traženo gradivo čuva.

Trinaesto izlaganje naslova „Autonomnost arhiva, dostupnost i sačuvanost povijesne memorije – Iskustva Arhiva Makedonije“ autora Zorana Todorovskog iz *Arhiva Makedonije* u Skopju (Makedonija) govori o iskustvima *Arhiva Makedonije*, kao republičke organizacije uprave, koja s pomoću devet područnih jedinica pokriva cijeli teritorij Republike Makedonije i izravno je vezana uz Vladu Republike Makedonije, poslužila su pri postavljanju pitanja autonomnosti Arhiva, dostupnosti i sačuvanosti povijesne memorije.

Četnaesto izlaganje pod naslovom „Access to archives: democracy and transparency“ autora Erika Norberga iz *Nacionalnog arhiva* u Stockholmu, Švedska, izlaganje je koje obuhvaća nekoliko tema, a to su: međunarodni programi rada, povijest i demokracija, aktivna zaštita kao sredstvo demokracije i povijesnog istraživanja, dostupnost arhivskog gradiva, demokracija i transparentnost.

Petnaesto izlaganje nosi naslov „Integration of separated archives for the preservation of national memory“ a djelo je još jednog inozemnog autora Charlesa Kecskémetija (umirovljenog iz aktivne službe Glavnog tajnika *Međunarodnog arhivskog vijeća*, potkraj

1998. godine, no još uvijek aktivnog u raznim arhivskim djelatnostima te pisanju znanstvenih radova). Izlaganje daje pregled organizacije i nadležnosti pojedinih nacionalnih arhivskih službi i pokazuje da ne postoje dvije istovjetne službe, što je posljedica političkih prilika i povijesti pojedinih zemalja, strukture uprave i nacionalnog zakonodavstva, financijskih mogućnosti, obrazovnog sustava i dotadašnje prakse čuvanja arhivskog gradiva. Ovo vrijedi i za zemlje s duljim razdobljima zajedničke povijesti i uprave, kao što su zemlje nastale raspadom Habsburške Monarhije ili skandinavske zemlje.

Šesnaesto izlaganje „Silencing the archival voice: the destruction of archives and other obstacles to archival research in post-communist Eastern Europe“ hrvatskog je autora Ive Banca s *Yale University, Department of History, New Haven, SAD*. U svojem izvješću upozorava na načine i prijedloge zaštite arhivskih izvora.

Sedamnaesto izlaganje pod naslovom „Destruction of archival records in Bosnia and Herzegovina“ autorice Samije Sarić iz *Arhiva Federacije Bosne i Hercegovine* u Sarajevu (Bosna i Hercegovina) opisuje kako su arhivski izvori, nepopravljivo oštećeni tijekom ratnih razaranja u Bosni i Hercegovini. Nedavna su iskustva pokazala da su arhivski izvori i registraturni dokumenti izvan arhivskih spremišta pretrpjeli teška oštećenja. U sarajevskim registraturama uništeno je oko 90 % operativnih izvora, poglavito onih Vlade i Skupštine, jer su njihove zgrade intenzivno granatirane i paljene. Arhivski izvori u oko 50 % registratura uništeni su i demolirani, iako je Odio za zaštitu arhivskih izvora i registraturnih dokumenata izvan Arhiva intenzivirao svoj rad još u 1991. i na početku 1992. godine. Slična je situacija i u drugim arhivima i institucijama.

Osamnaesto izlaganje „Arhivska građa Arhiva Jugoslavije – predmet arhivskih sporova i njeno korištenje“ autora Jovana P. Popovića iz *Arhiva Jugoslavije u Beogradu* (SR Jugoslavija) obrazlaže stajališta koji se temelje na zakonskim tekstovima koji reguliraju organizaciju i nadležnosti arhiva u Saveznoj Republici Jugoslaviji.

Devetnaesto izlaganje naslova „The succession of the state archives – to integrate and preserve displaced archives“ autora Miljenka Pandžića iznosi neka osnovna načela po kojima se u europskim zemljama još od srednjega vijeka, pa sve do XX. st., zbog promjena vlasnika nekog dobra ili zbog promjena državnih granica, obavljala sukcesija arhivskoga gradiva.

Danas su to načela provenijencije ili podrijetla arhivskoga gradiva, funkcionalne pertinencije arhivskoga gradiva prijeko potrebnog za nastavak redovitog poslovanja administracije novih država. Treće važno načelo jest da arhivsko gradivo u slučaju sukcesije ostaje zajednička baština, čuva se u jednom državnom arhivu, dok sve zainteresirane zemlje – nove države, imaju slobodan pristup korištenju tim gradivom. Na takav se način raspravlja i planira primjena spomenutih načela i u stručnim razgovorima arhivskih stručnjaka, kao i na međudržavnim pregovorima, u slučaju sukcesije državnog arhiva bivše SFRJ, koja je upravo u tijeku. Na kraju članka autor navodi i tekst Zajedničkog priopćenja sa sastanka direktora državnih arhiva zemalja sljednica bivše SFRJ, održanoga u Arhivu Jugoslavije u Beogradu 17. listopada 1997. U tom Zajedničkom priopćenju direktori državnih arhiva zemalja sljednica bivše SFRJ izričito naglašavaju da „nemaju nikakvih suprotnih mišljenja“, ponajprije o sljedećim trima temeljnim arhivističkim načelima: 1. da je korištenje arhivskoga gradiva za sve građane zemalja sljednica jednako pod istim uvjetima, „prema zakonu i drugim arhivskim propisima“, 2. da će se u pogledu arhivskoga gradiva bivše Jugoslavije primjenjivati načelo podrijetla, tj. provenijencije, 3. da će se uz poštovanje načela provenijencije i načela cjelovitosti onda, iznimno, u skladu s načelom „funkcionalne pertinencije“, razmotriti i pitanje izvornih dokumenata koji se odnose na zemlje sljednice i na njihovo djelovanje. Konačno, na kraju Zajedničkog priopćenja u točki 4. kaže se da je: *potrebno, što je prije moguće, izraditi pregled arhivskih fondova i stvaratelja arhivskoga gradiva federacije, bez obzira na kojem mjestu se to gradivo čuva.* U posljednjoj, 5. točki priopćenja izražava se stajalište direktora, prije svega kao arhivskih eksperata, da bi se rješavanje problema Državnog arhiva bivše Jugoslavije moglo ubrzati „ukoliko bi se izdvojilo od ostalih predmeta sukcesije“ u cjelini, te da se elaboracija prijedloga rješenja tog pitanja povjeri državnim arhivima na osnovi međunarodne arhivske prakse i načela.

U 2000. godini sedam izlaganja sa skupova imalo je fokus na uredskom poslovanju i informatizaciji. Prvo izlaganje naslova „Arhivisti i records manageri: ista struka, različite odgovornosti“ autora Thea H. P. M. Thomassena iz *Nizozemskog instituta za arhivsko obrazovanje i istraživanje* u Amsterdamu (Nizozemska), opisuje razdvojenost arhivistike i records managementa (upravljanje spisima) proizvod je određenog, kraćeg razdoblja u povijesti ove, u osnovi jedinstvene struke. U posljednje vrijeme uočljivo je integriranje ovih dviju disciplina, i na teorijskoj i na praktičnoj razini, što je velikim dijelom uvjetovano informacijskom revolucijom i neizbježnim promjenama na širem području informacijskih

znanosti. Osnovu za tu integraciju čini rekonceptualizirana arhivistička znanost i koncept *records continuuma* koji funkcije upravljanja spisima i arhivskim gradivom definira kao međuovisne sastavnice jednoga procesa. Ovaj trend zahtijeva i promjene stručnoga profila arhivista i *records managera* kroz odgovarajuće programe obrazovanja i stručnog usavršavanja.

Drugo izlaganje pod naslovom „Izgubljeni u obilju. Paradoks elektroničkih zapisa“ nizozemskog autora Petera Horsmana s *Instituta za arhivsko školovanje i istraživanje* u Amsterdamu (Nizozemska) opisuje dva pristupa koji definiraju elektroničke dokumente u kontekstu istraživačkih projekata: jedan koji definiciju izvodi iz poslovnih transakcija, i drugi, s uporištem u diplomatiji, koji polazi od tradicionalne definicije arhivskog dokumenta, pri čemu se specifičnost elektroničkog dokumenta vidi u fizičkoj odvojenosti teksta i kontekstualnih podataka. Iz definicije i svojstava dokumenta izvode se i funkcionalni zahtjevi sustava za upravljanje spisima i dokumentima.

Treće izlaganje „Uredsko poslovanje i suvremena uprava u Sloveniji“ autorice Vesne Gotovine iz *Arhiva Republike Slovenije* u Ljubljani ukratko opisuje razvoj uredskog poslovanja od 1945. do današnjih dana, navodi osnovna načela i kriterije vrednovanja dokumentarnog gradiva pri republičkim upravnim organima te upozorava na značenje obrazovanja djelatnika u pismohranama.

Četvrto izlaganje pod naslovom „Koncept vitalnih dokumenata u uredskom poslovanju“ autorice Živane Heđbeli objašnjava i određuje značenje vitalnih dokumenata, daje njihovu definiciju te govori o programu zaštite vitalnih dokumenata i njihovoj važnosti za organizacije. U programu zaštite vitalnih dokumenata posebna pozornost treba biti posvećena identifikaciji vitalnih dokumenata organizacije, određivanju odgovornog osoblja, izradi kopija vitalnih dokumenata i njihovoj zaštiti. Identifikaciju vitalnih dokumenata trebaju obaviti uredski djelatnici/arhivisti te organizacije da bi se odredili oni dokumenti koji su nužni za održavanje temeljnih funkcija poslovanja, odnosno da bi se tijekom i nakon nesreće omogućila uporaba vitalnih dokumenata. Najbitniji cilj programa zaštite vitalnih dokumenata jest opstanak organizacije, a, što se brže organizacija oporavi nakon nesreće, manji su gubitci novca, vremena i ugleda.

U petom izlaganju „Uređivačka politika časopisa *Archivum* i njegov utjecaj na arhivsku zajednicu“ autor André Vanrie, glavni urednik časopisa *Archivum*, prikazuje razvoj tog časopisa te analizira njegovu ulogu u razvoju arhivske znanosti. Pri tome se osvrće na specifičnost *Archivuma* u usporedbi s drugim arhivskim časopisima i na njegovu uređivačku politiku, a sve to dajući presjek sadržaja brojeva *Archivuma* tijekom 50 godina izlaženja, naglašavajući ujedno i probleme s kojima su urednici bili suočavani. Na kraju se bavi rasprostranjenošću te samim tim i utjecajem *Archivuma* na svjetsku arhivsku zajednicu.

Šesto izlaganje nosi naslov „Informatizacija i uredsko poslovanje – povijesni pregled i perspektive“ i u njemu autor Davorin Eržišnik prikazuje opći razvoj informatizacije u Republici Hrvatskoj. U sklopu tog, općeg razvoja, prikazuje se posebno i razvoj informatizacije u uredskom poslovanju. Prvi koraci u tom, općem dijelu odnose se na statističku obradu ili, konkretnije, na popis stanovništva iz 1971. godine. U uredsko poslovanje informatizacija ulazi mnogo kasnije, tek u drugoj polovici 80-ih godina prošlog stoljeća. U tom su dijelu do sada vidljive dvije, a nazire se i treća faza. Zaključuje se da razvoj na tom području neminovno vodi u likvidaciju klasične pismohrane.

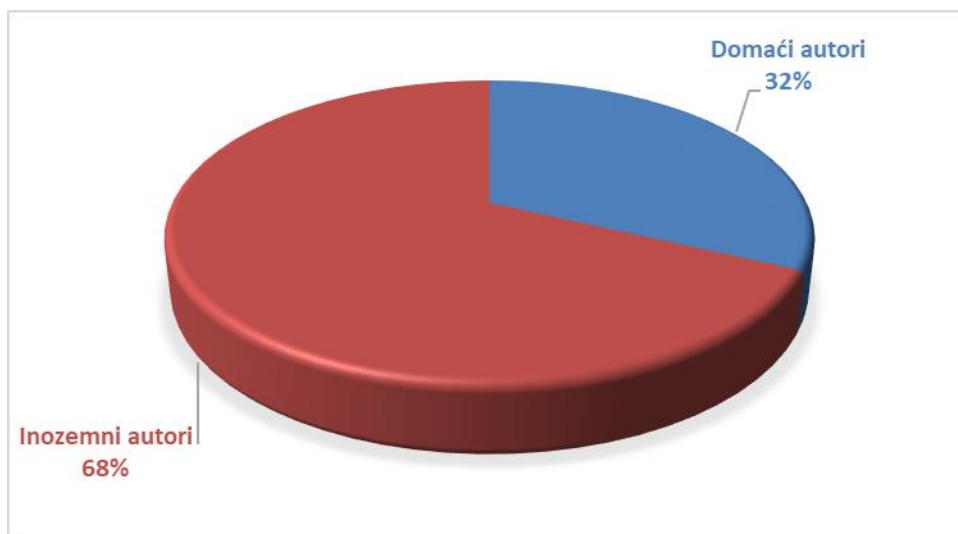
Sedmo izlaganje „Arhivske zgrade u Hrvatskoj – stanje i problemi“ autorice Vide Pavliček prikazuje objekte, odnosno arhivske prostore i njihova fizička obilježja te funkcionalnost, stanje vlasništva nad zgradama, kao i promjene ukupnoga arhivskoga prostora u Hrvatskoj danas u odnosu prema vrijednostima od prije 20 godina. Prikazane su postojeće zakonske odredbe i stvarni načini financiranja prostora te je upozoreno na potrebu rješavanja određenih zakonskih i stručnih pitanja, kao preduvjeta za lakše rješavanje postojećih prostornih problema.

Tablica 64. Svi autori izlaganja sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Svi autori izlaganja sa skupa		Broj objava po autoru
1.	Davorin Eržišnik	1
2.	Gigliola Fioravanti	1
3.	Vesna Gotovina	1
4.	Claes Gränström	1
5.	Živana Heđbeli	1

6.	Peter Horsman,	1
7.	Jozo Ivanović	1
8.	Charles Kecskémeti	1
9.	Theo H.P.M.Thomassen	2
10.	André Vanrie	1
11.	Vida Pavliček	1
12.	Josip Kolanović	1
13.	Vladimir Žumer	1
14.	Jan van den Broek	1
15.	Manfred Kehrig	1
16.	Vladimir Tiuneye	1
17.	Jože Žontar	1
18.	Daria Nałęcz	1
19.	Zoran Todorovski	1
20.	Erik Norberg	1
21.	Samija Sarić	1
22.	Jovan P. Popović	1
23.	Miljenko Pandžić	1

Svi autori imaju po jedno izlaganje, osim Thomassena, Thea H. P. M. koji ima dva izlaganja (tablica 64.). Za ovo je razdoblje karakteristično da se prvi put članci objavljuju na engleskom i hrvatskom jeziku u približno podjednakom postotku, čemu je ponajviše pridonijelo 16 inozemnih autora: Fioravanti, Gigliola; Gotovina, Vesna; Gränström, Claes; Horsman, Peter; Kecskémeti, Charles; Thomassen, Theo H. P. M.; Vanrie, André; van den Broek, Jan; Kehrig, Manfred; Tiuneyev, Vladimir; Žontar, Jože; Nałęcz, Daria; Todorovski, Zoran; Norberg, Erik; Sarić, Samija i Popović, Jovan P.

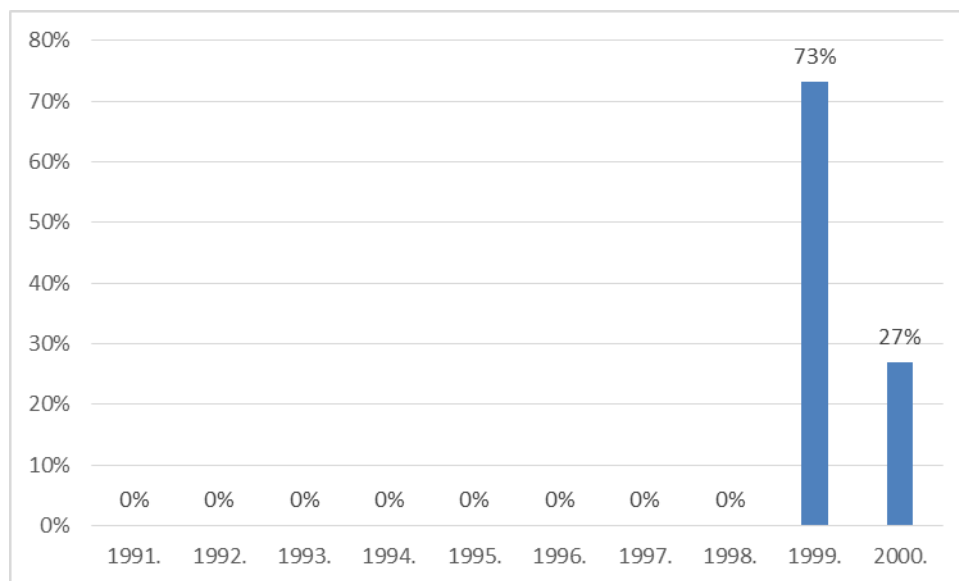
Grafikon 40. Odnos domaćih i inozemnih autorstava u izlaganjima sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Sukladno podacima iz grafikona 40., odnos domaćih i inozemnih autorstava u izlaganjima sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine, u postotcima, iznosi 68 % udjela u tekstu za inozemne autore prema domaćim autorima čiji udio u tekstu iznosi 32 %.

Tablica 65. Broj objava izlaganja sa skupova po godinama u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Godine objave izlaganja sa skupova		Broj objava
1.	1992.	0
2.	1993.	0
3.	1994.	0
4.	1995.	0
5.	1996.	0
6.	1997.	0
7.	1998.	0
8.	1999.	19
9.	2000.	7

U prethodnom razdoblju od 1981. do 1990. godine objavljeno je 15 izlaganja sa skupova čija je glavna tema bila povijest; ovdje je, kao i u stručnom i u preglednom radu, uočen znatan porast članaka iz arhivistike, posebice u 1999. godini u kojoj je objavljeno 19 izlaganja o arhivistici te u 2000. godini sedam izlaganja o arhivistici (tablica 65.).

Grafikon 41. Raspodjela izlaganja sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

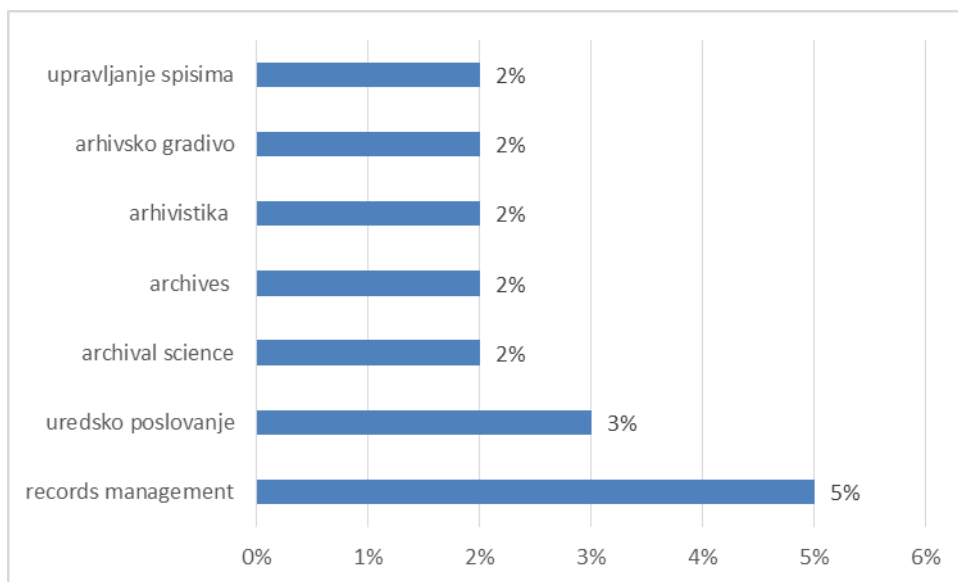
Najveći udio od 73 % teksta prikazuje 1999. godinu kao najproduktivniju za radove vrste izlaganja sa skupova te 2000. godinu s udjelom od 27 % (grafikon 41.).

Tablica 66. Frekventne ključne riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	records management	5
2.	uredsko poslovanje	3
3.	archival science	2
4.	archives	2
5.	arhivistika	2
6.	arhivsko gradivo	2
7.	upravljanje spisima	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 82.		

Od ukupno sedam relevantnih ključnih riječi (tablica 66.), najfrekventnije ključne riječi jesu „upravljanje zapisima“ (engl. *records management*) s 5 % i „uredsko poslovanje“ s 3 % relevantnog odaziva, a klasificirane su u pet znanstvenih izlaganja o osuvremenjivanju arhivske struke. Naslovi su radova: „Arhivisti i records manageri: ista struka, različite odgovornosti“ autora Thea Thomassena, „Izgubljeni u obilju. Paradoks elektroničkih zapisa“ autora Petera Horsmana, „Uredsko poslovanje i suvremena uprava u Sloveniji“ autorice

Vesne Gotovine, „Koncept vitalnih dokumenata u uredskom poslovanju“ autorice Živane Heđbeli te „Informatizacija i uredsko poslovanje – povijesni pregled i perspektive“ autora Davorina Eržišnika.

Grafikon 42. Frekvencija ključnih riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine

Ključne riječi izlaganja sa skupova uvrštavane su samo u 2000. godini (grafikon 41.), i to kako slijedi: Archivum (časopis); uređivačka politika; arhivistika; Archivum (review); editorial policy; archival science; arhivi (graditeljstvo); arhivske zgrade; Hrvatska; Archiv (Architektur); Archivgebäude; Kroatien; arhivisti; records manageri; upravljanje spisima; reprofesionalizacija (arhivistike); archivists; records managers; records management; reprofesionalisation (of archival science); elektronički dokumenti; arhivsko gradivo; upravljanje spisima; electronic records; archives; records management; uredsko poslovanje; arhivsko gradivo; dokumentarno gradivo; Slovenija; records management; archives; documentary material; Slovenia; uredsko poslovanje; informatizacija; arhivistika; records management; informatisation; archival science; vitalni dokumenti; zaštita dokumenata; uredsko poslovanje; vital records; protection of records; records management.

6.5. Sadržajno-scientometrijska analiza objavljenih članaka i njihova obilježja prema uredničkoj politici u razdoblju od 2001. do 2009. godine

U vrijeme uredničke politike glavne urednice Meline Lučić sadržajna je struktura izdanja izmijenjena te je 2001. vraćen sadržaj prijašnjih godina koji je uvrštavao: rasprave i članke, izvješća, prikaze i recenzije te nekrologe. Zatim su od 2002. do 2004. godine vraćeni u sadržaj arhivska praksa i povijest institucija te dokumenti, ali bez pomoćnih povijesnih znanosti i obavijesnih pomagala. U 2005. i 2006. godini sadržaj se ne mijenja, nego se umjesto poglavlja dokumenti uvrštavaju prinove, a umjesto izvješća događanja. Godine 2007. dodaje se kao alternacija naslov poglavlja na engleskom jeziku. U 2008. i 2009. godini u poglavlje rasprave i članci uz arhivsku teoriju i praksu te povijest institucija dodaje se još jedna hijerarhija naziva iz arhivskih fondova i zbirki. Opseg časopisa u razdoblju od 2001. do 2009. godine jest 3436 stranica (tablica 67.).

Tablica 67. Raspon godina objavljivanja i sadržajna struktura izdanja prema godinama u razdoblje od 2001. do 2009. godine

Raspon godina objavljivanja	Sadržajna struktura izdanja prema godinama
2001.	I. kongres arhivista
	Rasprave i članci
	Izvješća
	Prikazi i recenzije
	Nekrolozi
2002. - 2004.	Rasprave i članci
	38. savjetovanje Hrvatskog arhivističkog društva
	Povijest institucija
	Arhivska praksa
	Izvješća
	Prikazi i recenzije
	Nekrolozi
	Dokumenti
	Izvješća
2005. – 2006.	Rasprave i članci

	Arhivska teorija i praksa
	Povijest institucija
	Događanja
	Prikazi i recenzije
	Nekrolozi
	Prinove
2007.	Rasprave i članci / Papers and articles
	Arhivska teorija i praksa / Archival theory and practice
	Povijest institucija / History of institutions
	Događanja / Events
	Prikazi i recenzije / Reviews
	Nekrolozi / obituaries
	Prinove / acquisitions
	Događanja / Events
2008. – 2009.	Rasprave i članci / Papers and articles
	Arhivska teorija i praksa / Archival theory and practice
	Povijest institucija / History of institutions
	Iz arhivskih fondova i zbirki / from archival fonds and collections
	Arhivska teorija i praksa / Archival theory and practice
	Događanja / Events
	Prikazi i recenzije / Reviews
	Obljetnice, nekrolozi / obituaries, anniversaries
	Prinove / acquisitions

U uvodniku iz 2001. godine⁴¹⁸ ističe se kako je *I. kongres hrvatskih arhivista* nedvojbeno bio središnji hrvatski „arhivistički“ događaj. U Zagrebu je od 5. do 27. listopada 2001. održan je *I. kongres hrvatskih arhivista*. Suorganizatori su bili *Hrvatski državni arhiv*, *Hrvatsko arhivističko društvo* i *Državni arhiv u Zagrebu*. Okupilo se 256 sudionika, od kojih je bilo 225 domaćih te 23 inozemna iz Italije, Švicarske, Njemačke, Poljske, Rusije, Mađarske, Makedonije, Srbije, Slovenije, Crne Gore, te Bosne i Hercegovine. Program kongresa obuhvaćao je tri tematske cjeline: Arhivska služba u Hrvatskoj: stanje i izgledi razvoja, Arhivi i stvaratelji: povezanost, međuovisnosti suradnja te Arhivi i informacijske tehnologije. Uredništvo i dalje slijedi koncepciju časopisa iz 90-ih godina prošloga stoljeće. Arhivistiku promiče kao autonomnu znanstvenu disciplinu. Arhivska teorija i praksa ostaju središtem interesa, s naglaskom na suvremenim tendencijama razvoja novih medija i informacijskih tehnologija koje bitno utječu na struku, kao i na suvremenome *records managementu*. Slijede ih povijest institucija i arhivistički srodne discipline. U *Arhivskome vjesniku* više se ne objavljuje arhivsko gradivo, kao ni povijesni članci i rasprave koji se ne mogu povezati s poviješću institucija. Uredništvo naglašava da želi vidjeti više teorijskih članaka, više polemičnih članaka i rasprava, više bibliografija o pojedinim područjima istraživanja ili vrijednim pojedinačnim arhivističkim opusima. Suradnici u Međunarodnome uredničkom vijeću i njihovo dragocjeno znanje i iskustvo, prema riječima uredništva, trebali bi omogućiti da *Arhivski vjesnik* kao središnji domaći arhivistički časopis – ujedno jedini od ne tako brojnih časopisa izjednačenih po vrijednosti s onima s međunarodnom recenzijom – u najmanju ruku uspije zadržati ovaj vrijedan status.

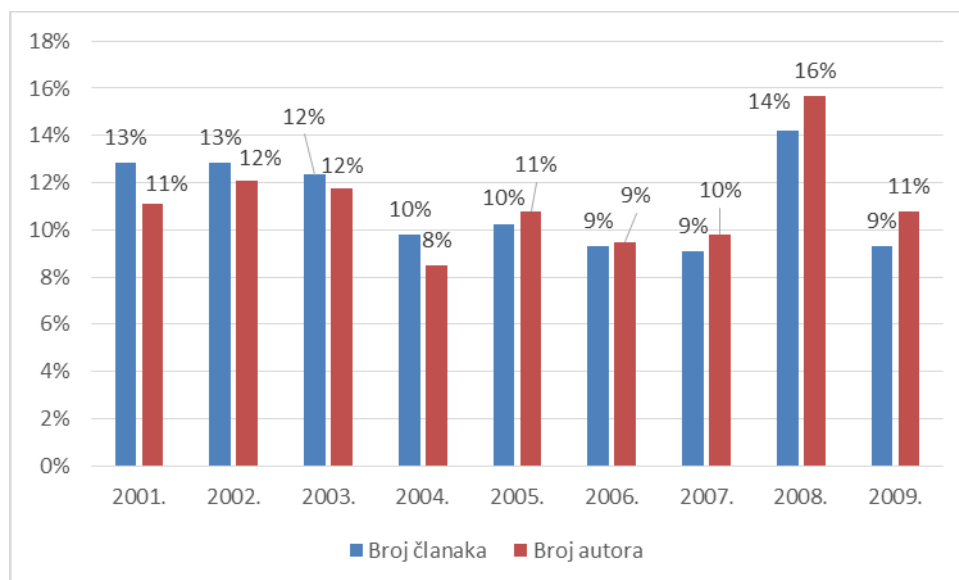
Tablica 68. Godine objave, ukupan broj članaka i autora po izdanju u razdoblju od 2001. do 2009. godine

	Godine objave	Broj članaka po izdanju	Broj autora po izdanju
1.	2001.	55	34
2.	2002.	55	37
3.	2003.	53	36
4.	2004.	42	26
5.	2005.	44	33
6.	2006.	40	29
7.	2007.	39	30

⁴¹⁸ Uredništvo, Editorial Bord. (2001). *Uvodnik*. *Arhivski vjesnik*. (44), str. 7-10. URL: <https://hrcak.srce.hr/9296> (14. 2. 2019.)

8.	2008.	61	48
9.	2009.	40	33
Ukupan broj članaka/radova/autora		429	306

Porast članaka u odnosu na ostale godine zastupljen je u 2008. godini, koja ima najveći broj članaka (61) i autora (48). Ukupan broj autora (306) na ukupan broj članaka (429) iznosi prosjek autorske produktivnosti u postotku od 1,4% radova po autoru. Uočava se i značaj porast članaka s udjelom od 85% s udjelom od 80%, u odnosu na prošlo razdoblje od 1991. do 2000. godine, u kojem su objavljena 364 članka s 245 autora. Jezik rada je hrvatski s naslovima i sažetcima na engleskom jeziku (tablica 68.).

Grafikon 43. Trend članaka i autorstava prema uredničkoj politici u razdoblju od 2001. do 2009. godine

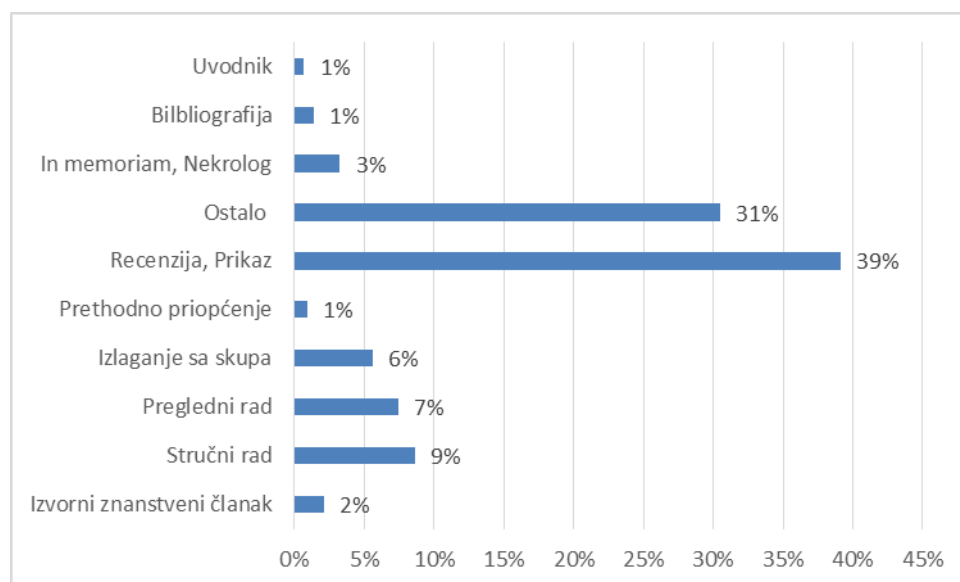
Sukladno podacima iz grafikona 43., postotci trenda porasta te smanjenja broja članaka i autorstava, po pojedinoj godini, indiciraju na konstantan eksponencijalni pad objavljivanja članaka, i to u omjeru s 13 % na 9 %, dok je istodobno uočen porast autorstava s 11 % na 16 %, osobito u 2008. godini.

Tablica 69. Ukupan broj vrsta radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Vrste rada	Broj članaka/radova po vrsti
------------	------------------------------

1.	Izvorni znanstveni članak	9
2.	Stručni rad	37
3.	Pregledni rad	32
4.	Izlaganje sa skupa	24
5.	Prethodno priopćenje	4
6.	Recenzija, Prikaz	168
7.	Ostalo	131
8.	In memoriam, Nekrolog	14
9.	Bibliografija	6
10.	Uvodnik	3

Prema podatcima iz tablice 70., kao i u prethodnim analizama recenzije, prikazi zastupaju udio od čak 39 % s obzirom na cjelokupan tekst časopisa, zatim slijedi vrsta ostalo s 31 %, a najmanji udio u cjelokupnom tekstu imaju uvodnik, bibliografija te in memoriam, nekrolog od 1 %. Od recenziranih radova najmanji udio zastupa prethodno priopćenje s 1 %, zatim izvorni znanstveni članak s 2 %, slijedi ga stručni rad s 3 %, a najveće udjele zauzimaju izlaganja sa skupova sa 6 % i pregledni rad sa 7 % (grafikon 44.).

Grafikon 44. Raspodjela vrsta radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

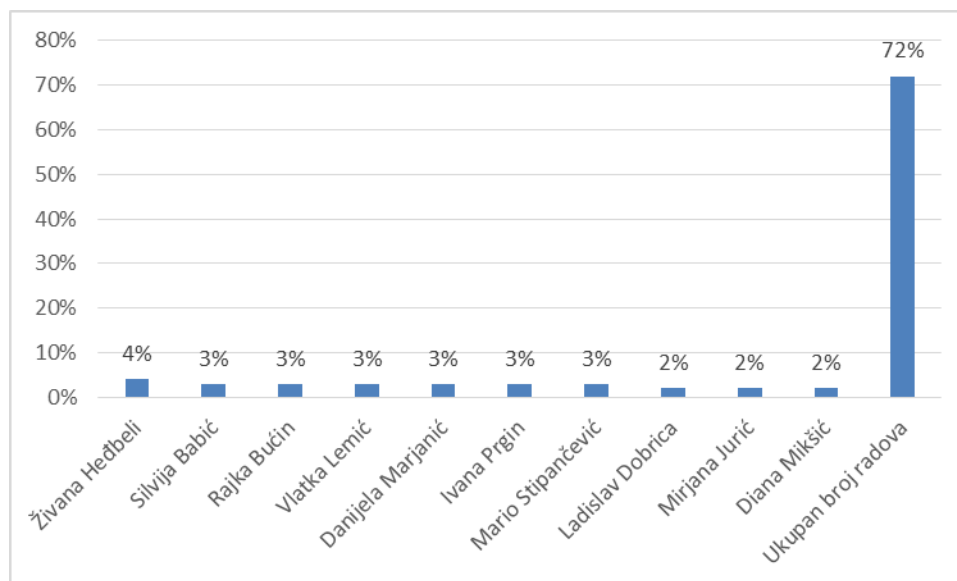
U skladu s podatcima iz tablice 70., najveći broj objavljenih radova ima najproduktivnija autorica Živana Heđbeli, među kojima je 15 recenzija i prikaza, šest radova

pod ostalo i jedno izlaganje sa skupa. Mario Stipančević ima 20 objavljenih radova, među kojima je 18 recenzija i prikaza te dva stručna rada, Rajka Bućin ima 19 objavljenih radova od kojih je 11 recenzija i prikaza, tri rada pod ostalo, dva izvorna znanstvena članka, dva stručna rada i jedan pregledni rad.

Tablica 70. Najproduktivniji autori u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Najproduktivniji autori		Broj objava po autoru
1.	Živana Heđbeli	22
2.	Mario Stipančević	20
3.	Rajka Bućin	19
4.	Vlatka Lemić	19
5.	Ivana Prgin	18
6.	Silvija Babić	16
7.	Danijela Marjanić	15
8.	Mirjana Jurić	13
9.	Ladislav Dobrica	11
10.	Diana Mikšić	11
Ukupan broj radova najproduktivnijih autora jest 164.		

Vlatka Lemić ima također 19 radova, od kojih 11 pripada kategoriji ostalo, tri su recenzije i prikaza, tri stručna rada, među kojima je jedan stručni rad u koautorstvu s Ivanom Prgin, te dva pregledna rada u koautorstvu sa Stjepanom Čosićem. Ivana Prgin ima 18 objavljenih radova, od kojih je šest recenzija i prikaza, 11 pod ostalo i jedan stručni rad. Silvija Babić ima 16 radova, među kojima je sedam recenzija i prikaza, šest radova pod ostalo i tri stručna rada. Danijela Marjanić ima 15 objavljenih radova, od kojih je 14 recenzija i prikaza i jedan rad pod ostalo. Mirjana Jurić ima 13 objavljenih radova, među kojima je 10 recenzija i prikaza, dva rada pod ostalo i jedan pregledni rad.

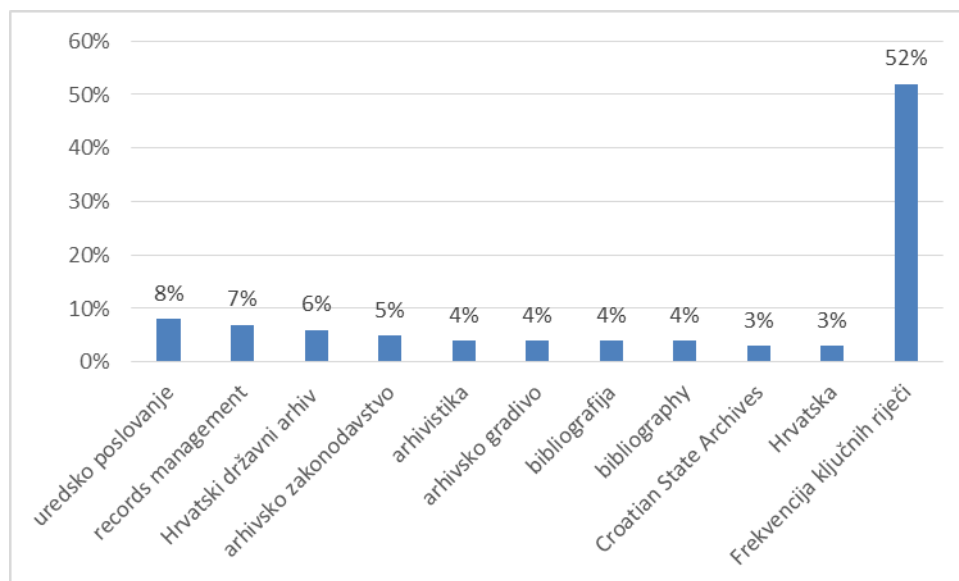
Grafikon 45. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Radovi Živane Heđbeli zastupaju najveći udio od 4 % teksta s obzirom na cjelokupan tekst časopisa, zatim slijede, s udjelom od 3% teksta, Mario Stipančević, Rajka Bućin, Vlatka Lemić, Silvija Babić, Ivana Prgin, Danijela Marjanić te, naposljetku, s udjelom od 2 % teksta, Mirjana Jurić, Ladislav Dobrica i Diana Mikšić. Afilijacija navedenih najproduktivnijih autora jest *Hrvatski državni arhiv*.

Tablica 71. Frekventne ključne riječi u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	uredsko poslovanje	10
2.	records management	9
3.	Hrvatski državni arhiv	8
4.	arhivsko zakonodavstvo	8
5.	arhivistika	7
6.	arhivsko gradivo	7
7.	bibliografija	7
8.	bibliography	7
9.	Croatian State Archives	6
10.	Hrvatska	6
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 2357.		

Analiza najfrekventnijih ključnih riječi zastupa ključnu riječ „uredsko poslovanje“ (engl. *records management*) s ukupno 1 % (tablica 71.) relevantnog odaziva, a uvrštena je u 10 članaka o arhivskoj teoriji i praksi, povijesti uredskog poslovanja raznih institucija te arhivisti. Vrste i naslovi radova jesu: izvorni znanstveni članak iz 2006. godine pod naslovom „Uredsko poslovanje i registratura Hrvatsko-slavonskog namjesništva (1854. – 1861.)“ autorice Rajke Bućin, izvorni znanstveni članak iz 2008. godine „Pisarnica i sustav uredskog poslovanja Banskog vijeća (1848. – 1850.)“ iste autorice, prethodno priopćenje iz 2008. godine pod naslovom „Naputak o uredskom poslovanju predsjedničkog ureda Kraljevine Dalmacije za vrijeme 'Druge austrijske uprave' (1814. - 1918.)“ autora Ante Strmote, prethodno priopćenje iz 2002. godine „Problemi izrade funkcionalnih klasifikacijskih sustava“ autorice Snježane Ivanović, stručni rad iz 2005. godine naslova „Kako je organizirana pismohrana Hrvatskoga sabora (1999. – 2004.)“ autorice Marine Škalić, stručni rad iz 2004. godine pod naslovom „Skica razvoja uredskog poslovanja u Hrvatskoj u jugoslavenskom kontekstu od 1945. do 1958. godine: od sveopćega šarenila od sustava jedinstvenih arhivskih znakova“ autorice Rajke Bućin, stručni rad iz 2002. godine „Suradnja i međusobne obveze imatelja i Državnog arhiva Republike Makedonije na zaštiti dokumentarnog materijala i arhivskog gradiva sukladno pozitivnim zakonskim propisima“ autora Dime Jurukova, izlaganje sa skupa iz 2003. godine „Arhivi i stvaratelji: Državni arhiv u Gospiću“ autora Ivica Mataije, izlaganje sa skupa iz 2003. godine „MoReq i uredsko poslovanje“ autora Tomislava Čepulića, koautorsko izlaganje sa skupa iz 2003. godine pod naslovom „Prikaz projekata uredsko poslovanje: prijem i obrada akata. Izlučivanje gradiva u pismohrani“ autorica Radmile Dujmović i Krunoslave Čuljat, izlaganju sa skupa iz 2002. godine „Arhiv Republike Slovenije i LOTUS NOTES – Spis“ autorice Vesne Gotovine te koautorsko izlaganje sa skupa iz 2001. godine naslova „Integracija elektroničkih dokumenata u spisovodstvo Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo“ koautorica Vesne Černelč-Marjanović, Darinke Vedrine i Ivane Čukman-Batinić.

Grafikon 46. Frekvencija ključnih riječi u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Sljedeća frekventna ključna riječ „Hrvatski državni arhiv“ (grafikon 46.) s relevantnim odazivom od 1 %, prema dosadašnjim analizama, vrlo je učestala u najčešćem slijedu logike povijesnih članaka, što se potvrđuje i u ovom razdoblju u sljedećim vrstama i naslovima: u preglednom radu iz 2009. godine pod naslovom „Od Saveza kulturno-prosvjetnih društava Hrvatske do Hrvatskog sabora kulture (1948. – 1991.): prilog poznavanju povijesti kulturno-umjetničkih društava Hrvatske“ autorice Marijane Jukić; u preglednom radu iz 2006. godine „Prilog poznavanju ustanova: Savez udruženja boraca Narodnooslobodilačkog rata Hrvatske (1947. – 1992.)“ autorice Marijane Jukić; u preglednom radu iz 2005. godine naslova „Ruski ratni zarobljenici u Prvom svjetskom ratu prema gradivu Hrvatskoga državnoga arhiva“ autorice Diane Mikšić; stručnom radu iz 2005. godine „Korespondencija Milovana Gavazzija u Hrvatskom državnom arhivu“ autora Maria Stipančevića; u stručnom radu iz 2004. godine pod naslovom „Razgovor s dr. Savom Zlatićem“ istog autora; stručnom koautorskom radu iz 2004. godine naslova „Prilog bibliografiji radova o državnim arhivima u Republici Hrvatskoj“ koautorica Ivane Prgin i Vlatke Lemić; stručnom radu iz 2003. godine „Biobibliografski prilog o Tatjani Puškadija-Ribkin“ autorice Tatjane Mušnjak te u životopisu iz 2008. godine pod naslovom „Dr. Ivan Pl. Bojničić (1858. – 1925.). u prigodi 150. obljetnice rođenja“ autora Zlatka Matijevića. Ostale frekventne ključne riječi jesu: „arhivistika“, „arhivsko gradivo“, „bibliografija“ (engl. *Bibliography*), *Croatian State Archives* i „Hrvatska“. Preostalih 97 % ključnih riječi u razdoblju od 2001. do 2009. godine analizirat će se kroz recenzirane vrste radova.

6.5.1. Izvorni znanstveni članci u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Slijedi tablični prikaz (tablica 72.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2001. do 2009. godine.

Tablica 72. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Objavljeni radovi
2005.
Izvorni znanstveni članci
Vlahov, Dražen
Prilog diskusiji o Istarskom razvodu; Contribution to the discussion on Istrian Demarcation ("Istarski razvod")
Istarski razvod; Kršanski primjerak; Momjanski primjerak; Levac Križanić; Anonimus; Istrian Demarcation; Kršan, Momjan; Levac Križanić; Anonimus
2006.
Bućin, Rajka
Uredsko poslovanje i registratura Hrvatsko-slavonskog namjesništva (1854. – 1861.); Records management and registry system of Croatian-Slavonic Regency (1854. – 1861.)
Hrvatsko-slavonsko namjesništvo; Markus Kremser; uredsko poslovanje; registraturni plan; registraturni svezak; korjeniti broj; registraturno razdoblje; Croatian-Slavonic Regenc; Markus Kremser; records management system; registry plan; registry bundle; radical number; registry period
Matijević Sokol, Mirjana
Marko Lauro Ruić (1736-1808) kao sakupljač i obrađivač diplomatske građe; Marko Lauro Ruić (1736-1808), as a collector and interpreter of charters
Marko Lauro Ruić; isprave; diplomatarij; srednji vijek; Pag; Nin; Marko Lauro Ruić; charters; code of charters; the Middle Ages; Pag; Nona
2008.
Bućin, Rajka
Pisarnica i sustav uredskog poslovanja Banskog vijeća (1848. – 1850.); Registry and record-keeping system of teh Bans Council (1848. – 1850.)
Bansko vijeće; uredsko poslovanje; »Osnova za upravljanje i rukovodjenje poslovah i

<p>pisamah«; Ivan Daubači; Franjo Kukuljević; Mijat Novak; Ban's Council; record keeping system; »Regulation on management and record keeping system« (Osnova za upravljanje i rukovodjenje poslovah i pisamah); Ivan Daubači; Franjo Kukuljević; Mijat Novak</p>
<p>Matijević Sokol, Mirjana</p>
<p>Nostrum et regni nostri registrum. Srednjovjekovni arhiv Ugarsko-hrvatskog kraljevstva; Nostrum et regni nostri registrum. Mediaeval archhive of the Hungarian-Croatian Kingdom</p>
<p>kraljevski registar; posjed; darovnica; reforma kraljevskih prava; vjerodostojna mjesta; isprave; King's register; property; deed of donation; reform of King's rights; loca credibilia; documents</p>
<p>Seferović, Relja</p>
<p>Dubrovački knjižari 16. stoljeća u državnoj službi; The librarii in Dubrovnik's civil service in the 16th century</p>
<p>papir; pergament; knjižari; Dubrovačka Republika; 16. stoljeće; paper; parchment; bookbinders; the Republic of Dubrovnik; 16th century</p>
<p>Šarić, Tatjana</p>
<p>Osuđeni po hitnom postupku: uloga represivnih tijela komunističke vlasti u odnosu na smrtne osude u Hrvatskoj u Drugom svjetskom ratu i poraću, na primjeru fonda Uprava za suzbijanje kriminaliteta Sekreterijata za unutrašnje poslove SRH; Sentenced under urgent procedure: the role of repressive bodies of communist order during the Second World War and in the post-war period, illustrated by data from the fonds of the Administration for the Supression of Delinquency of the Secreteriat for Internal Affairs of the Socialist Republic of Croatia</p>
<p>Drugi svjetski rat; poraće; žrtve; vojni sudovi; civilni sudovi; smrtne osude; Second World War; post-war period; victims; military courts; civil courts; death sentenced</p>
<p style="text-align: center;">2009.</p>
<p>Kolić, Dubravka</p>
<p>Razredbeni/klasifikacijski sustavi C. k. Namjesništva u Zadru od 1814. do 1918. godine; Classification Systems of Imperial and Royal Regency in Zadar from 1814. to 1918.</p>
<p>C. k. Namjesništvo u Zadru; klasifikacijski sustav; kategorija; registratura; Predsjednički ured; Imperial and Royal Regency in Zadar; classification system; category; "Registratur"; Presidential office</p>

Škrbić, Tomislav
O ethosu arhivista; On the ethos of archivists
ethos; ono historijsko; ono nehistorijsko; život; individuum; ethos, the historical; the unhistorical; life; individuum
Ukupan broj izvornih znanstvenih članaka jest devet.

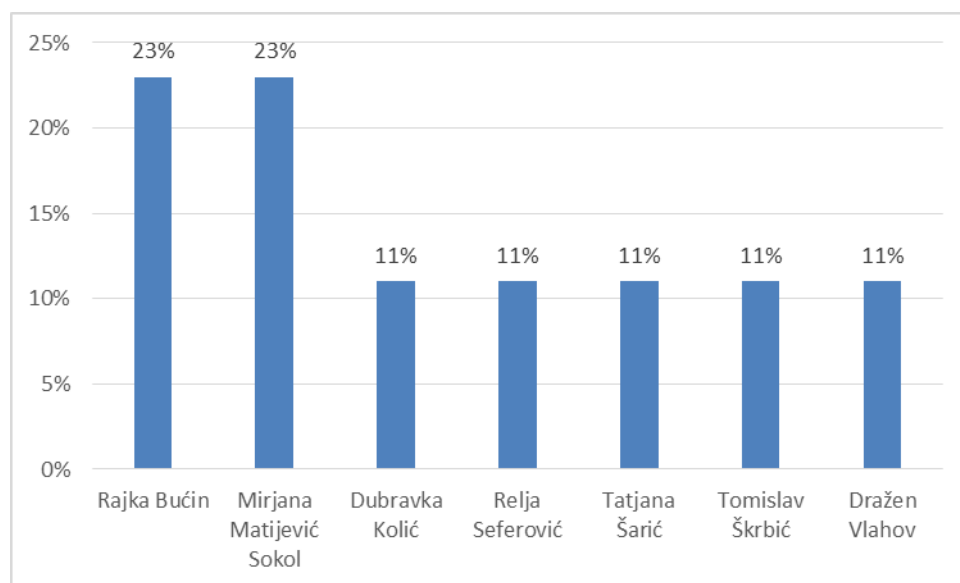
Ukupan broj izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2001. do 2009. godine jest devet. Prema podacima iz tablice 72., transparentno je da su članci izvornih znanstvenih članaka s područja istraživačke povijesti i povijesti institucija. Tek 2009. godine, jedan članak, pod naslovom „O ethosu arhivista“ autora Tomislava Škrbića iz Državnog arhiva u Sisku, bavi se izviđanjem mogućnosti utemeljenja arhivističkog ethosa s obzirom na važnost arhivskog gradiva kao kulturnoga dobra ili kao „svjedočanstva prošlosti“ (čl. 1. Etičkog kodeksa arhivista). Ono prošlo (historijsko) u kontekstu rada tumači se kao nužan moment za identitet pojedinca, naroda i kulture, a kao ishodište tumačenju služi Nietzscheov spis „O koristi i štetnosti historije za život“. U tu svrhu poduzima se kratak osvrt na antičko (grčko) shvaćanje onog etičkog kao jedinstva prirode (*fysis*) i zakona (*nomos*) i na novovjekovno shvaćanje (Kant) autonomnosti moralnog subjekta. Kao centralni problem etike ispostavilo se pitanje razvoja principa moraliteta i legaliteta. Zatim se daje pregled nekoliko glavnih momenata Nietzscheova spisa s osvrtom na pojmove monumentalne, antikvarne i kritičke vrste historije. U kontekstu rada povijest se shvaća kao umijeće posredovanja kontinuiteta života koji sebe samog stvara, održava i preoblikuje na onom individualnom, tj. na pojedincu. Arhivist kao djelatnik antikvarne i u određenoj mjeri kritičke historije, tj. kao skrbnik i vrednovatelj, stoji u službi održavanja individualiteta naroda i njegove kulture (zajednice), te nastoji dati pravu mjeru sadržaja onog historijskog. No ovaj se članak u svojoj osnovnoj namjeni više bavi ispitivanjem povijesnog aspekta važnosti „svjedočanstva prošlosti“, a manje arhivistikom.

Tablica 73. Svi autori izvornih znanstvenih članka u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Svi autori izvornih znanstvenih članaka		Broj objava po autoru
1.	Rajka Bućin	2
2.	Mirjana Matijević Sokol	2

3.	Dubravka Kolić	1
4.	Relja Seferović	1
5.	Tatjana Šarić	1
6.	Tomislav Škrbić	1
7.	Dražen Vlahov	1

U devetogodišnjem razdoblju uredničke politike objavljeno je devet izvornih znanstvenih članaka, što, prema analizi, iznosi jedan izvorni znanstveni članaka po izdanju. Autorice izvornih znanstvenih članaka Rajka Bućin i Tatjana Šarić dolaze iz *Hrvatskog državnog arhiva*, a ostali su autori Tomislav Škrbić iz *Državnog arhiva* u Sisku, Dubravka Kolić iz *Državnog arhiva* u Zadru te povjesničari Mirjana Matijević Sokol s *Filozofskog fakulteta Sveučilišta* u Zagrebu, *Odsjeka za povijest* i *Zavoda za hrvatsku povijest* i Relja Seferović sa *Zavoda za povijesne znanosti HAZU-a* u Dubrovniku (tablica 73.).

Grafikon 47. Udio najproduktivnijih autora izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2001. do 2009. godine

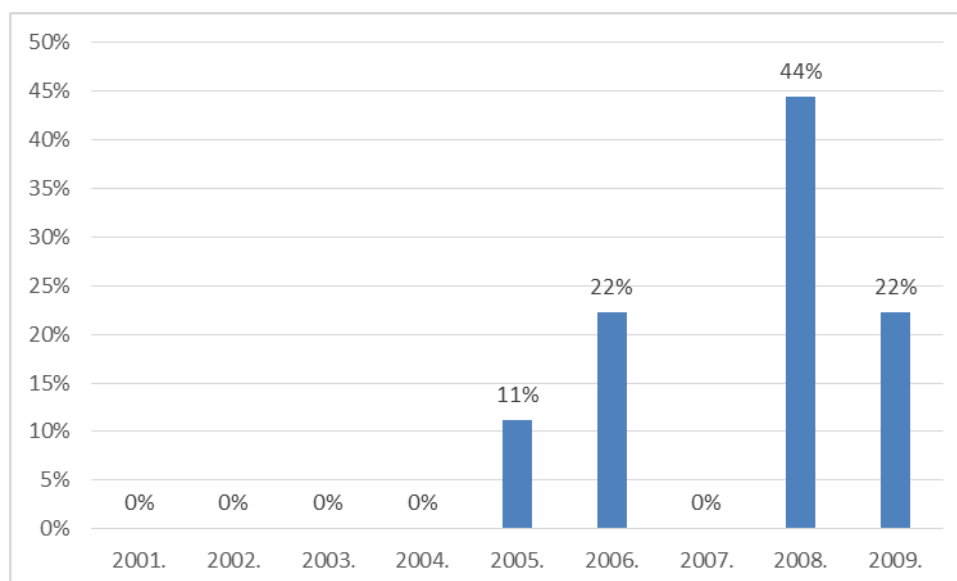
Najproduktivnije autorice izvornih znanstvenih članaka (grafikon 47.) Rajka Bućin i Mirjana Matijević Sokol zastupaju najveći udio od 23 % teksta u izvornim znanstvenim člancima. Dva su članka autorice Rajke Bućin iz područja povijesti institucija iz 2006. i 2008. godine naslova „Uredsko poslovanje i registratura Hrvatsko-slavonskog namjesništva (1854. – 1861.)“ te „Pisarnica i sustav uredskog poslovanja Banskog vijeća (1848. – 1850.)“. Dva članka autorice Mirjane Matijević Sokol jesu povijesno-istraživačkog sadržaja iz 2006. i

2008. godine naslova „Marko Lauro Ruić (1736. – 1808.) kao sakupljač i obrađivač diplomatske građe“ te „Nostrum et regni nostri registrum. Srednjovjekovni arhiv Ugarsko-hrvatskog kraljevstva“.

Tablica 74. Broj objava izvornih znanstvenih članaka po godinama u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Godine izvornih znanstvenih članaka		Broj objava po godini
1.	2001.	0
2.	2002.	0
3.	2003.	0
4.	2004.	0
5.	2005.	1
6.	2006.	2
7.	2007.	0
8.	2008.	4
9.	2009.	2

Prema podacima iz tablice 74., izvorni znanstveni članci s područja povijesti objavljeni su samo u četirima godinama, i to u: 2005., 2006., 2008. i 2009. godini, dok u 2002., 2003., 2004. i 2007. godini nije objavljen nijedan izvorni znanstveni članak.

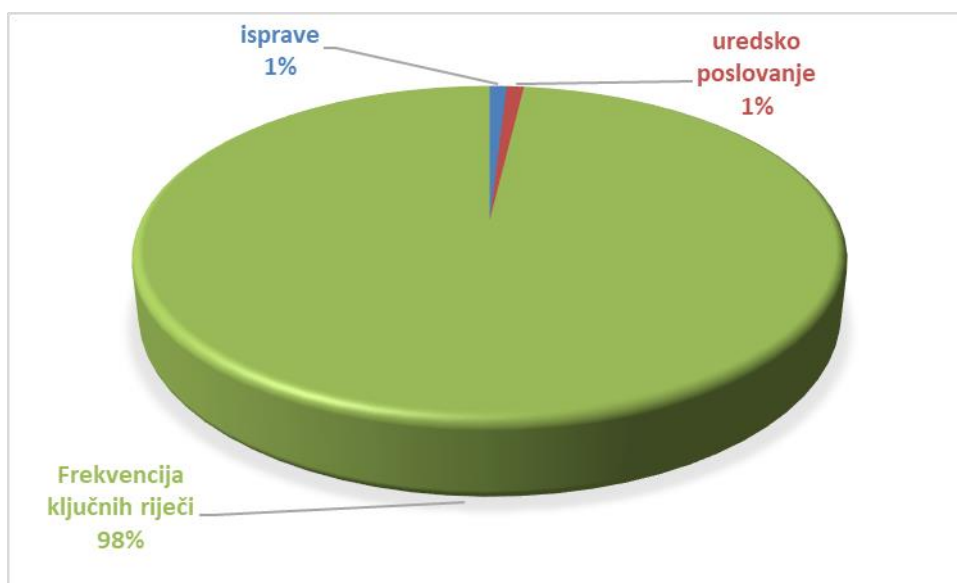
Grafikon 48. Raspodjela izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Obuhvaćene godine, s najvećim udjelom od 22 % te 44 % u skladu s podacima iz grafikona 48., jesu 2006. i 2008. godina. Izvorni znanstveni članak, prema analizi vrste objava po godinama u razdoblju od 2001. do 2009. godine, zastupa 1 % teksta s obzirom na ukupan broj članaka.

Tablica 75. Frekventne ključne riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	isprave	2
2.	uredsko poslovanje	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi izvornih znanstvenih članaka jest 209		

Analiza frekventnih ključnih riječi zastupa ključne riječi „isprave“ i „uredsko poslovanje“ kao najrelevantnije s udjelom od 2 % frekventnosti, a odnose se na četiri prethodno navedena članka dviju najproduktivnijih autorica izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2001. do 2009. godine (tablica 75. i grafikon 49.).

Grafikon 49. Frekvencija ključnih riječi izvornih znanstvenih članka u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Ključne riječi iz 2005. godine: Istarski razvod; Kršanski primjerak; Momjanski primjerak; Levac Križanić; Anonimus; Istrian Demarcation; Kršan, Momjan; Levac Križanić; Anonimus.

Ključne riječi iz 2006. godine: Hrvatsko-slavonsko namjesništvo; Markus Kremser; uredsko poslovanje; registraturni plan; registraturni svezak; korjeniti broj; registraturno razdoblje; Croatian-Slavonic Regenc; Markus Kremser; records management system; registry plan; registry bundle; radical number; registry period; Marko Lauro Ruić; isprave; diplomatarij; srednji vijek; Pag; Nin; Marko Lauro Ruić; charters; code of charters; the Middle Ages; Pag; Nona.

Ključne riječi iz 2008. godine: Bansko vijeće; uredsko poslovanje; »Osnova za upravljanje i rukovodjenje poslovah i pisamah«; Ivan Daubači; Franjo Kukuljević; Mijat Novak; Ban's Council; record keeping system; „Regulation on management and record keeping system“ (Osnova za upravljanje i rukovodjenje poslovah i pisamah); Ivan Daubači; Franjo Kukuljević; Mijat Novak; Drugi svjetski rat; poraće; žrtve; vojni sudovi; civilni sudovi; smrtne osude; Second World War; post-war period; victims; military courts; civil courts; death sentenced; kraljevski registar; posjed; darovnica; reforma kraljevskih prava; vjerodostojna mjesta; isprave; King's register; property; deed of donation; reform of King's rights; loca credibilia; documents; papir; pergament; knjižari; Dubrovačka Republika; 16. stoljeće; paper; parchment; bookbinders; the Republic of Dubrovnik; 16th century.

Ključne riječi iz 2009. godine: C. k. Namjesništvo u Zadru; klasifikacijski sustav; kategorija; registratura; Predsjednički ured; Imperial and Royal Regency in Zadar; classification system; category; „Registratur“; Presidential office; ethos; ono historijsko; ono nehistorijsko; život; individuum; ethos, the historical; the unhistorical; life; individuum.

6.5.2. Pregledni radovi u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 76.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi preglednih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine.

Tablica 76. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi preglednih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Objavljeni radovi
2002.
Pregledni radovi

Bućin, Rajka
Uprava 1945 – 1952. godine: Problemi poznavanja ustroja, identifikacije stvaratelja i oblikovanje fondova
arhivski fondovi; obrada fondova; arhivistička metodologija; 1941 – 1952
Galović, Tomislav
Biobibliografski prilog o dr. Josipu Nagyu (1884. – 1981.)
biobibliografije; Josip Nagy
Kukuljica, Mato
Identifikacija filmskoga gradiva
filmsko gradivo; filmski formati; identifikacija filmskoga gradiva
2003.
Lajnert, Siniša
Ustroj Hrvatskih državnih željeznica (1941. – 1945.); Organization of the Croatian State Railroad
ministarstva Nezavisne Države Hrvatske; Hrvatske državne željeznice; ustroj, ovlasti; ministries of the Independent State of Croatia; Croatian State Railroad; organization, authority
Lučić, Melina
Arhiv i nevladine neprofitne organizacije: nadzor nad udrugama i akvizicijska politika; Archives and non-governmental non-profitable organizations: supervision of the associations and the acquisition policy
udruge; privatno arhivsko gradivo; vrednovanje udruga; kategorizacija udruga; akvizicijska politika arhiva; associations; private archives; appraisal of associations; categorisation of associations; acquisition policy of archives
Rajh, Arian
Postmoderna arhivistika: uvodna pitanja; Postmodern archival science: introductory questions
postmoderne teorije; kulturalni arhivi; arhivi i moć; dekonstrukcija stvaratelja; arhivski znak; legitimacija arhivistike; politika arhiva; postmodern theory; cultural archive; archives and power; deconstruction of creator; archival sign; legitimation of archival science; archival policy
2004.

Jurić, Mirjana
Nacrti, planovi i karte u fondu Zemaljske vlade, Odjela za unutarnje poslove (1869. – 1921.) - metoda obrade, sadržajna fizionomija i valorizacija gradiva za istraživanje; Entwürfe, Pläne und Karten im Archivbestand der Innenabteilung der Landesregierung (1869. – 1918.) - Physiognomie und Bewertung für die Forschung
Unutarnji odjel Zemaljske vlade; Građevni odsjek; Hrvatska i Slavonija; nacrti, planovi, karte; Međunarodni standard za opis kartografske građe; ISBD(CM); Innenabteilung der Landesregierung; Bausektion; Kroatien und Dalmatien; Entwürfe; Pläne; Karten; Internationale standardisierte bibliographische Beschreibung für Kartenmaterialien
Lajnert, Siniša
Kratki pregled rada Generalnoga ravnateljstva državnih željeznica SHS (1918.); Ein kurzer überblick über die Tätigkeit der Generaldirektion der Staatlichen Eisenbahnen des Staates der Slowenen, Kroaten und Serben
Narodno vijeće SHS; Država SHS; Generalno ravnateljstvo državnih željeznica SHS; povjerenik za željeznice; Volksrat des Staates der Slowenen; Kroaten und Serben; Staat der Slowenen; Kroaten und Serben; Generaldirektion der Staatlichen Eisenbahnen des Staates der Slowenen; Kroaten und Serben; Bahnbeauftragte
Vuković, Marinko
Shematizam pravosuđa na području teritorijalne ovlasti Državnoga arhiva u Slavonskom Brodu (1850. – 2004.); Schematismus der Justizbehörden auf dem Gebiet der Territorialen Zuständigkeit des Staatsarchivs in Slavonski Brod (1850. – 2004.)
sudovi; pravosuđe; povijest pravosuđa; Gerichte; Justiz; Geschichte der Justiz
2005.
Lajnert, Siniša
Ustroj željeznica u narodnooslobodilačkoj borbi (1941. – 1945.); Organization of railways in the People's liberation struggle
Narodnooslobodilačka borba; Željeznice narodnooslobodilačke vojske; Vrhovni štab; Povjereništvo za saobraćaj NKOJ-a; Glavni štab Hrvatske; Povjereništvo prometa ZAVNOH-a; People's Liberation Struggle; Railways of People's Liberation Army; Supreme Headquarters; Traffic Commission of NKOJ/National Committee of Yugoslav Liberation; General staff for

Croatia; Traffic Commission of ZAVNOH/Federal Antifascist Council of People's
Mikšić, Diana
Ruski ratni zarobljenici u Prvom svjetskom ratu prema gradivu Hrvatskoga državnoga arhiva; Russian captives of the First World War in the Records of the Croatian State Archives
Prvi svjetski rat; Hrvatski državni arhiv; ruski ratni zarobljenici; First World War; Croatian State Archives; Russian war captives
Ranić, Anka
Izgradnja zbirke arhivske knjižnice; Building an archives' library collection
arhiv; arhivska knjižnica; izgradnja knjižnične zbirke; vrjednovanje knjižnične građe; nabavna politika u knjižnici; RLG model; archives' library; building library collection; library material evaluation; library acquisition policy; RLG conspectus
2006.
Ćosić, Stjepan; Lemić, Vlatka
Rad arhiva u uvjetima suprotstavljenih utjecaja: država – društvo – korisnici; Rad arhiva u uvjetima suprotstavljenih utjecaja: država – društvo – korisnici; Functioning of archives in conditions of opposed influences: state - society - users; Functioning of archives in conditions of opposed influences: state - society - users
arhivi i društva; arhivska služba; upravljanje arhivima; arhivi i društva; arhivska služba; upravljanje arhivima; archives and society; archival service; archives management; archives and society; archival service; archives management
Jukić, Marijana
Prilog poznavanju ustanova: Savez udruženja boraca Narodnooslobodilačkog rata Hrvatske (1947. – 1992.); Contribution to the history of institutions: Union of the Associations of Battlemen of the National Liberation War in Croatia (1947. – 1992.)
SUBNORH; Savez udruženja boraca Narodnooslobodilačkog rata Hrvatske; društveno-politička organizacija; sređivanje arhivskog fonda; Hrvatski državni arhiv; SUBNORH; Union of the Associations of Battlemen of the National Liberation War in Croatia; sociopolitical organization; archival arrangement; Croatian State Archives

Lajnert, Siniša
Ustroj Željezničke uprave Zagreb (1945. – 1947.); Organization of the Railroad Administration in Zagreb (1945. – 1947.)
ustroj Željezničke uprave Zagreb; Ministarstvo saobraćaja; Glavna uprava željeznica; vojne delegacije Ministarstva narodne obrane; Odjeljenje zaštite naroda; OZNA; organization of the Railroad Administration in Zagreb; Ministry of Traffic; Main Railroad Administration; military delegations of Ministry of National Defence; Department for the Protection of the People
Stančić, Hrvoje
Arhivsko gradivo u elektroničkom obliku: mogućnosti zaštite i očuvanja na dulji vremenski rok; Digital archival materials: possibilities for their protection and long-term preservation
zaštita elektroničkoga gradiva; očuvanje autentičnosti; očuvanje na dulji vremenski rok; protection of digital materials; authenticity preservation; long-term preservation
2007.
Dobrica, Ladislav
Bartol Zmajčić. Život i bibliografija. U povodu stogodišnjice rođenja (1907. - 1984.); Bartol Zmajčić. His life and bibliography. On the occasion of the 100th birthday anniversary (1907. – 1984.)
Bartol Zmajčić;biobibliografija; pomoćne povijesne znanosti; heraldika; numizmatika; paleografija; arhivistika; sfragistika; veksilologija; genealogija; Bartol Zmajčić; bibliography; auxiliary historical sciences; heraldy; numismatics; paleography; archivistics; sfragistic; vexillology; genealogy
Kraljević, Egon
Prilog za povijest uprave: Komisija za razgraničenje pri Predsjedništvu Vlade Narodne Republike Hrvatske 1945. – 1946.; Contribution to the history of public administration: Commission for the Boundary Demarcation at the Government's Presidency of the People's Republic of Croatia, 1945. – 1946.
razgraničenje druge Jugoslavije prema Italiji; Austriji, Mađarskoj; razgraničenje Hrvatske s republikama Demokratske Federativne Jugoslavije; povijest institucija; uprava; hrvatske granice;

demarcation of the second Yugoslavia with Italy; Austria and Hungary; demarcation of Croatia with the republics of Democratic Federal Republic of Yugoslavia; history of institution; public administration; Croatian borders
Lajnert, Siniša
Pregled ustroja i rada Hrvatskih željeznica u Domovinskom ratu; Review of organisation and work of Croatian Railways in the Croatian War of Independence
ustroj; Hrvatsko željezničko poduzeće; Hrvatske željeznice; Domovinski rat; organisational structure; Croatian Railways Compan; Croatian Railways; Croatian War of Independence
Pavliček, Vida
Pregled arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske. Rad na prikupljanju i obradi podataka; General guide for archival holdings in Republic of Croatia. Collecting and processing data
arhivska obavijesna pomagala; pregled arhivskih fondova i zbirki; arhivi; imatelji arhivskoga gradiva izvan arhiva; arhivsko gradivo; arhivski fondovi; arhivske zbirke; archival finding aids; general guide for archival holdings; archival institutions; owners of archival materials outside archives service; archives; fonds; archival collections
2008.
Ćosić, Stjepan; Lemić, Vlatka
Problemi arhivske službe u Hrvatskoj; Problemi arhivske službe u Hrvatskoj; Problems of archival service in Croatia; Problems of archival service in Croatia
hrvatska arhivska služba; arhivsko zakonodavstvo; upravljanje arhivima i arhivskom službom; mreža državnih arhiva; arhivska djelatnost; hrvatska arhivska služba; arhivsko zakonodavstvo; upravljanje arhivima i arhivskom službom; mreža državnih arhiva; arhivska djelatnost; Croatian archival service; archival legislation; archives and archival service management; state archives network; archives activities; Croatian archival service; archival legislation; archives and archival service management; state archives network; archives activities
Galović, Tomislav; Filipović, Emir O.
Prilog bibliografiji radova o heraldici (s posebnim osvrtomna Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu); Prilog bibliografiji radova o heraldici (s posebnim osvrtomna Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu); Contribution to the bibliography of works on heraldy (with special respect to Croatia and Bosnia and Herzegovina); Contribution to the bibliography of works on heraldy

(with special respect to Croatia and Bosnia and Herzegovina)
heraldika (grboslovlje); grb;grbovnica; numizmatika; sfragistika; veksilologija; plemstvo; bibliografija; Hrvatska; Bosna i Hercegovina; heraldika (grboslovlje); grb;grbovnica; numizmatika; sfragistika; veksilologija; plemstvo; bibliografija; Hrvatska; Bosna i Hercegovina;
heraldry; coat of arms; grant of arms; numismatics; sfragistics; vexilology; nobility; bibliography; Croatia; Bosnia and Herzegovina; heraldry; coat of arms; grant of arms; numismatics; sfragistics; vexilology; nobility; bibliography; Croatia; Bosnia and Herzegovina
Grdinić, Iva
Kako do kvalitetnog obavijesnog pomagala? Vrednovanje obavijesnih pomagala u parksi Državog arhiva u Pazinu; How to make quality finding aids? Process of evaluation of finding aids in the practice of the State Archives in Pazin
obavijesno pomagalo; analiza; vrednovanje; kompetencije; informacijski potencijal; archival arrangement; archival description; finding aids; evaluation; archival competences; informational potential; usability; information recipients
Gulić, Mirjana
Ustroj i nadležnost kotarskih/općinskih sudova grada/kotara Zagreb 1945. - 1970.; Organization and responsibilities of districtual/communal courts of the City/District of Zagreb
1945. - 1970.;kotarski sudovi; općinski sudovi; grad Zagreb, kotar Zagreb; ustroj; nadležnost; zakoni; postupci;
Karaula, Željko
Pismo vođe VMRO-a Todora Aleksandrova Stjepanu Radiću 1924. godine; A letter of IMRO's leader Todor Aleksandrov to Stjepan Radić from 1924.
Stjepan Radić; Todor Aleksandrov; VMRO; Svibanjska deklaracija;Kominterna; makedonsko pitanje; Stjepan Radić; Todor Aleksandrov; IMRO; May manifesto of May 6th 1924.; Kominterna; Macedonian matters
Požgan, Jasna
Prilog istraživanju međimurskih štedionica do njihove likvidacije nakon Drugog svjetskog rata (1920. – 1949.); Contribution to the history of savings-banks in međimurje, till their liquidation after The Second World War (1920. - 1949.)

Međimurje; štedionica; ravnateljstvo; nadzorni odbor; glavna skupština; Međimurje; savings-bank; directorate: supervisory board; general meeting
Rafaelić, Daniel
Promidžbeni problem njemačkog filma G.P.U. u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj; Problem of propaganda of the German film G. P.U. in the Independent State of Croatia
filmska propaganda; G.P.U.; Karl Ritter; NDH; reklama; film propaganda; G.P.U.; Karl Ritter; Independent State of Croatia; advertisement; German film
Vukušić, Luka
Ubojstvo barunice Katarine Keglević počinjeno 1659. godine; Murder of baroness Katarina Keglević committed in 1659.
Franjo Petričević; Katarina Keglević; plemstvo; sedamnaesto stoljeće; ubojstvo supruge; iskazi svjedoka; kajkavsko narječje; latinski sudski dokumenti; Franjo Petričević; Katarina Keglević; nobility; 17th century; wife's murder; testimonies of witnesses; kajkavian dialect; Latin judicial documents
2009.
Galović, Tomislav
Hrvatska heraldička periodika: Vitezović i Glasnik heraldike; Croatian heraldic periodicals: Vitezovic and Glasnik heraldike (Heraldry bulletin)
Vitezović; Glasnik heraldike; heraldika (grboslovlje); grb; grbovnica; genealogija (rodoslovlje); sfragistika (pečatoslovlje); bibliografija; periodika; Hrvatska; Emilij Laszowski; Viktor Antun Duišin; Hrvatski bibliofil; Velimir Deželić st; Vitezović; Glasnik heraldike (Heraldry bulletin); heraldry; coat of arms; grant of arms; genealogy; sfragistics; bibliography; periodicals; Croatia; Emilij Laszowski; Viktor Antun Duišin; Hrvatski bibliofil (Croatian Bibliophil); Velimir Deželić sr
Holjevac Turković, Ana; Nazor, Ante
Problem prikupljanja memoarskog gradiva na primjeru domovinskog rata - struka i etika kao preduvjeti njegove objektivne interpretacije; Problem of collecting oral records using Croatian war for independence as a sample - profession and ethics as prerequisites of its objective interpretation;
usmena povijest; memoarsko gradivo, Domovinski rat; mediji; oral history; oral records; Croatian War for Independence; public media;
Jukić, Mirjana

<p>Od Saveza kulturno-prosvjetnih društava Hrvatske do Hrvatskog sabora kulture (1948. – 1991.): prilog poznavanju povijesti kulturno-umjetničkih društava Hrvatske;</p> <p>From the Union of Cultural and Educational Associations of Croatia to the Croatian Cultural Association (1948. – 1991.): Contribution to the History of Artistic and Cultural Institutions in Croatia</p>
<p>Savez kulturno-umjetničkih društava; Prosvjetni sabor Hrvatske; Hrvatski sabor kulture; kulturni amaterizam; glazba; folklor; dramska umjetnost; Hrvatski državni arhiv;</p> <p>Union of Artistic and Cultural Associations; Croatian Educational Association; Croatian Cultural Association; cultural amateurism; music; folklore; dramatics; Croatian State Archives</p>
<p>Kosanović, Ozren</p>
<p>Prilog za bibliografiju objavljenih pravnih izvora (statuta, zakona, urbara i notarskih knjiga) i pravno-povijesnih studija za Istru, kvarnersko primorje i otoke u srednjem i ranom novom vijeku;</p> <p>Contribution to the bibliography of published legal sources (statutes, laws, urbars, and notary books), and related juridico-historical studies for Istria, Kvarner littoral and its islands in the middle ages and early new age</p>
<p>statuti; zakoni; urbari; notarske knjige; Istra; Kvarnersko primorje; kvarnerski otoci; srednji vijek; rani novi vijek; bibliografija;</p> <p>statutes; laws; urbars; notary books; Istria; Kvarner Littoral; islands of Kvarner Littoral; the Middle Ages; Eearly New Age; bibliography</p>
<p>Ukupan broj preglednih radova jest 32.</p>

Ukupan broj preglednih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine jest 32. U 2002. godini, od ukupno tri rada, prvi rad je iz povijesti institucija, drugi je rad bibliografski prilog dr. Josipu Nagyu (1884. – 1981.), a treći je o identifikaciji filmskoga arhivskog gradiva.

Godine 2003. isto tako objavljena su tri pregledna rada, od kojih je jedan iz povijesti institucija, a drugi je iz arhivske teorije i prakse o stručnom nadzoru autorice i glavne urednice *Arhivskog vjesnika* Meline Lučić pod naslovom „Arhiv i nevladine neprofitne organizacije: nadzor nad udrugama i akvizicijska politika“. U članku se tematiziraju udruge u Republici Hrvatskoj, njihova društvena uloga, tipologija i broj te osobito odnos arhiva prema njima. Ispituju se mogući kriteriji vrednovanja udruga, akvizicijska politika i razdioba

nadležnosti arhiva te se ističe potreba promjene pristupa udrugama, od naredbodavnoga i paternalističkoga prema partnerskomu.

U trećem radu autora Ariana Rajha s naslovom „Postmoderna arhivistika: uvodna pitanja“ raspravlja se o postmodernoj arhivistici i obrazlaže odnos postmodernosti i arhivistike u teoriji i svakodnevnom radu na kulturnim materijalima u širem smislu. Što je postmoderna i koja su moguća arhivistička stajališta prema njoj? Prikazuju se teze najrelevantnijih autora uz komentar polazišta, argumentacije i znanstvenog utemeljenja suvremenoga tržišta ideja te se potiču određena pitanja iz arhivističke perspektive. Člankom se upozorava na odnos postmoderniteta spram moderne znanosti, epistemološke tradicije i prijašnjih pokušaja legitimacije znanja. Prva cjelina pokazuje konstrukciju moderne arhivistike, druga cjelina obuhvaća implikacije njezinih načela, a treća je cjelina orijentirana na današnju legitimaciju institucija. Svaka cjelina predlaže drukčije pristupe od trenutačno dominantnih. Poznavanje utjecaja moći omogućuje propitivanje uloge arhiva u suvremenom društvu i mjesta arhivistike u sustavu znanosti. Svijest o epistemološkoj izgrađenosti načela potiče drukčije razumijevanje utvrđenih jedinica te skreće pozornost arhivista prema gradivu kao kulturnom znaku koji se tumači iz suvremenih okolnosti. Konačno, naznačena je mogućnost vlastite legitimacije diskursa i utemeljenja politike arhiva usporedo s raspoloživim tehnologijama. Postmoderna promatra arhive u njihovoj suvremenosti.

Godine 2004. i 2005. objavljeno je šest preglednih radova, od kojih je pet radova s područja povijesti institucija i jedan s područja bibliotekarstva o izgradnji arhivskih knjižnica.

Godine 2006., od ukupno četiri rada, dva su iz povijesti institucija i dva iz arhivistike. Prvi rad s područja arhivistike koautorski je rad Vlatke Lemić i Stjepana Čosića pod naslovom „Rad arhiva u uvjetima suprotstavljenih utjecaja: država – društvo – korisnici“. Taj rad opisuje moderni arhiv koji je na putu transformacije svoje tradicionalne uloge znanstvene i kulturne ustanove. Razvojem javne uprave djelatnost arhiva sve se više širila i na tom polju, a otvaranjem široj javnosti tijekom druge polovice XX. st., arhivi su ponudili i niz novih informacijskih službi i usluga za građane. Državni se arhivi, kao javne ustanove koje financira država, nastoje prilagoditi ekonomskim načelima poslovanja koja uvode ostali dijelovi javne uprave. Riječ je o općem problemu u upravljanju i financiranju kulturnih djelatnosti i ustanova u kulturi. Taj je trend, s jedne strane, obilježen reduciranjem proračunskih sredstava,

a, s druge, sve većim oslanjanjem na prihode koji se ostvaruju širenjem i naplaćivanjem pojedinih djelatnosti i usluga. Pri tome se arhivi suočavaju s pravnim i etičkim pitanjima razgraničenja temeljnih i dodatnih usluga koje ovise o specifičnim mogućnostima pojedine arhivske ustanove. Potrebe suvremenoga društva arhivima nameću sve širi okvir djelovanja koji u mnogome nadilazi puko čuvanje gradiva i uobičajene usluge istraživačima i korisnicima. Od arhiva se sve više traži da se u oblikovanju svojih usluga usmjere na posebne zahtjeve i interese zajednice u kojoj djeluju. Problem suprotstavljenih očekivanja (država – društvo – korisnici) koji, s jedne strane, uvjetuje potrebu za racionalizacijom službe, a, s druge, i sve veća očekivanja korisnika, potrebno je raščlaniti na svim područjima poslovanja arhiva. Zadovoljavajuća rješenja svakako treba tražiti u okviru promišljanja arhiva kao posrednika između širokoga kruga korisnika, uprave i znanosti.

Drugi je rad iz arhivistike u digitalnome okruženju autora Hrvoja Stančića, o arhivskom gradivu u elektroničkom obliku pod naslovom „Arhivsko gradivo u elektroničkom obliku: mogućnosti zaštite i očuvanja na dulji vremenski rok“. Autor uvodno objašnjava problem očuvanja gradiva u elektroničkom obliku. Zatim analizira strukturu elektroničkoga gradiva razlažući elektroničke zapise na trima razinama – fizičkoj, logičkoj i konceptualnoj. Svaka razina ima svoja obilježja i obilježja koje proizlaze iz međusobne povezanosti razina, a autor obrazlaže njihovu ulogu u procesu očuvanja elektroničkoga gradiva na dulji vremenski rok. Nadalje, definira problem očuvanja kao problem osiguranja pristupa elektroničkom gradivu kroz dulje razdoblje, pri čemu analizira specifičnosti očuvanja autentičnosti u elektroničkoj okolini kroz prikaz strukture elektroničkog zapisa i njegovih osnovnih obilježja. Potom daje kritički pogled na sustav za prepoznavanje, vrednovanje i odabir metoda za očuvanje elektroničkoga gradiva. Na kraju, autor razrađuje uvjete za institucijsku organiziranost i usmjerenost prema dugoročnom očuvanju elektroničkoga gradiva.

Godine 2007., od ukupno četiri rada, tri su iz povijesti institucija i jedan iz arhivske teorije i prakse o metodologiji prikupljanja i sređivanja arhivskoga gradiva pod naslovom „Pregled arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske. Rad na prikupljanju i obradi podataka“ autorice Vide Pavliček. U radu se prikazuje metodologija rada na prikupljanju i obradi podataka za publikaciju Pregled arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske. Donose se i osnovna stručna pitanja i postupci obrade prikupljenih podataka, kao i teorijska i praktična pitanja koja pred istraživače, ali i arhivske djelatnike postavlja izrada ove vrste

obavijesnoga pomagala koja daje osnovne podatke o arhivskim fondovima i zbirkama (naziv, godine djelovanja stvaratelja, godine sačuvanoga gradiva, količine sačuvanog gradiva i izrađena obavijesna pomagala). Posebna se pozornost pridaje problematici oblikovanja arhivskih fondova i razredbenom sustavu cjelokupnoga arhivskoga gradiva na temelju povijesne periodizacije i funkcija stvaratelja arhivskoga gradiva. Prikazana je sadržajna struktura Pregleda arhivskih fondova i zbirki s obzirom na vrste djelatnosti i vrste gradiva koje prikazuju pojedini fondovi i zbirke te količinski odnos iskaza arhivskih fondova i zbirki po pojedinim cjelinama u novom i prethodnom Pregledu arhivskih fondova i zbirki. Konačno, u radu se prikazuju i problemi koji su iskrsnuli u obradi podataka arhivskoga gradiva koje se čuva u nearhivskim ustanovama (knjižnice, muzeji, crkvene institucije, zavodi i dr.).

Godine 2008., od ukupno osam radova, dva su s područja arhivistike. Prvi je koautorski rad Vlatke Lemić i Stjepana Ćosića „Problemi arhivske službe u Hrvatskoj“, a opisuje razvoj moderne arhivske službe u Hrvatskoj, koji započinje u drugoj polovici XX. stoljeća. Od tada je arhivska služba stjecala sve veću institucionalnu važnost te je postala obveznom djelatnošću na čitavom području tadašnje SR Hrvatske. Uspostava suverene Republike Hrvatske podrazumijevala je krupne promjene društvenog i političkog sustava te je od tada i za arhivsku službu počelo novo razdoblje. Uslijedile su nužne institucionalne, zakonske i organizacijske prilagodbe čitave službe, a uloga državnih arhiva, napose matična funkcija HDA-a, dobila je na važnosti. Uz te su procese na sadašnje stanje arhivske službe u Hrvatskoj znatno utjecali i globalni trendovi ubrzanoga tehnološkog razvoja i uspostave informacijskog društva. U ovom su radu analizirane četiri sastavnice arhivske službe: 1. državni arhivi, 2. upravljanje arhivskom službom, 3. arhivi izvan sustava državnih arhiva i 4. stvaratelji i imatelji arhivskoga gradiva. Spomenute sastavnice razmatraju se s obzirom na arhivski Zakon, a na temelju parametara kojima se u službi raspolaže i koji proizlaze iz formalnoga okvira njezina rada te manje ili više preciznih podataka prikupljenih od pojedinih arhiva. U kontekstu pristupa EU-u težište budućeg razvoja arhivske službe prije svega je u racionalnijoj organizaciji (zakonski okvir, mreža), usvajanju općeprihvaćenih stručnih standarda (tehničkih i intelektualnih) i podizanju kvalitete usluga i službi u arhivima (korištenje novim tehnologijama).

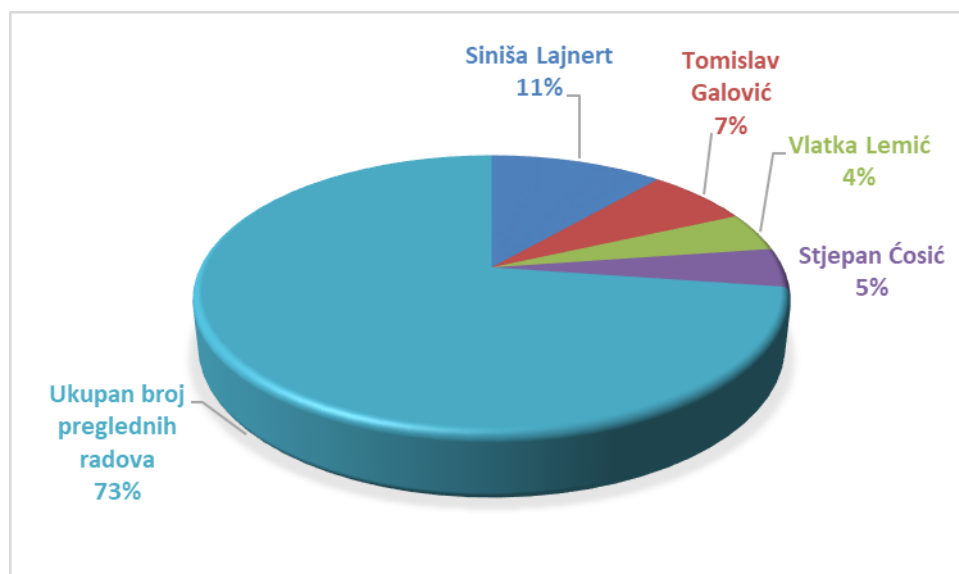
Drugi je rad autorice Ive Grdinić „Kako do kvalitetnog obavijesnoga pomagala? Vrednovanje obavijesnih pomagala u praksi Državnog arhiva u Pazinu“. Temeljen je na

primjeru aktivnosti Državnog arhiva u Pazinu u razdoblju od 2004. do 2007. godine vezanih za uspostavu kriterija za sustavno vrednovanje obavijesnih pomagala. U radu je istaknuto kako je kvaliteta obavijesnog pomagala u cjelini uvjetovana osmišljenom politikom planiranja i koordiniranja stručnih procedura i postupaka, a sa svrhom upravljanja kakvoćom. O kriterijima za vrednovanje obavijesnih pomagala DAPA izrađenih nakon 2002. godine i postupcima usmjerenima na podizanje kvalitete obavijesnih pomagala govori se u kontekstu pretpostavljene dobre prakse, te se navode neki od tipološki srodnih propusta uočenih pri analizi strukture i sadržaja već izrađenih obavijesnih pomagala, a čine znatnija odstupanja stručnih kriterija i normativnih odredbi. Rad ističe kako postupci vrednovanja trebaju proizaći isključivo iz definiranih, planiranih, nadziranih, vrednovanih i dokumentiranih stručnih postupaka i procedura vezanih za arhivsko gradivo i izradu obavijesnih pomagala. Godine 2009. objavljena su četiri rada iz područja povijesti institucija.

Tablica 77. Najproduktivniji autori preglednih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Najproduktivniji autori preglednih radova		Broj objava po autoru
1.	Siniša Lajnert	5
2.	Tomislav Galović	3
3.	Vlatka Lemić	2
4.	Stjepan Ćosić	2
Ukupan broj preglednih radova najproduktivnijih autora jest 12.		

Najproduktivniji autor preglednih radova je Siniša Lajnert (tablica 77.) iz *Hrvatskog državnog arhiva*, s ukupno pet preglednih radova koji je pisao isključivo o povijesti institucija u 2003., 2004., 2005., 2006. te u 2007. godini, a u vezi s ustrojem željeznica, pod sljedećim naslovima: „Ustroj Hrvatskih državnih željeznica (1941. – 1945.)“, „Kratki pregled rada Generalnoga ravnateljstva državnih željeznica SHS (1918.)“, „Ustroj Željezničke uprave Zagreb (1945. – 1947.)“, „Ustroj Željezničke uprave Zagreb (1945. – 1947.)“ i „Pregled ustroja i rada Hrvatskih željeznica u Domovinskom ratu“. Sljedeći je najproduktivniji autor Tomislav Galović s Odsjeka za povijest i Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu, koji je objavio tri povijesna rada u 2002., 2008. i 2009. godini: „Biobibliografski prilog o dr. Josipu Nagyu (1884. – 1981.)“ (koautorski rad s Emirom Filipovićem), „Prilog bibliografiji radova o heraldici (s posebnim osvrtom na Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu)“ i „Hrvatska heraldička periodika: Vitezović i Glasnik heraldike“.

Grafikon 50. Udio najproduktivnijih autora preglednih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Najproduktivniji su koautori Vlatka Lemić i Stjepan Ćosić (grafikon 50.) s dvama preglednim radovima iz područja arhivistike u 2006. i 2008. godini pod naslovima „Rad arhiva u uvjetima suprotstavljenih utjecaja: država – društvo – korisnici“ i „Problemi arhivske službe u Hrvatskoj“.

Tablica 78. Koautorstva preglednih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Koautorstvo		Vrsta, naslov i godina
1.	Stjepan Ćosić, <i>Hrvatski državni arhiv</i> , Zagreb Vlatka Lemić, <i>Hrvatski državni arhiv</i> , Zagreb	Pregledni rad „Rad arhiva u uvjetima suprotstavljenih utjecaja: država - društvo – korisnici“ (2006.)
2.	Stjepan Ćosić, <i>Hrvatski državni arhiv</i> , Zagreb Vlatka Lemić, <i>Hrvatski državni arhiv</i> , Zagreb	Pregledni rad „Problemi arhivske službe u Hrvatskoj“ (2008.)
3.	Tomislav Galović <i>Filozofski fakultet</i> <i>Sveučilišta u Zagrebu</i> <i>Odsjek za povijest i Zavod za hrvatsku</i> <i>povijest</i> , Zagreb	Pregledni rad „Prilog bibliografiji radova o heraldici (s posebnim osvrtom na Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu)“

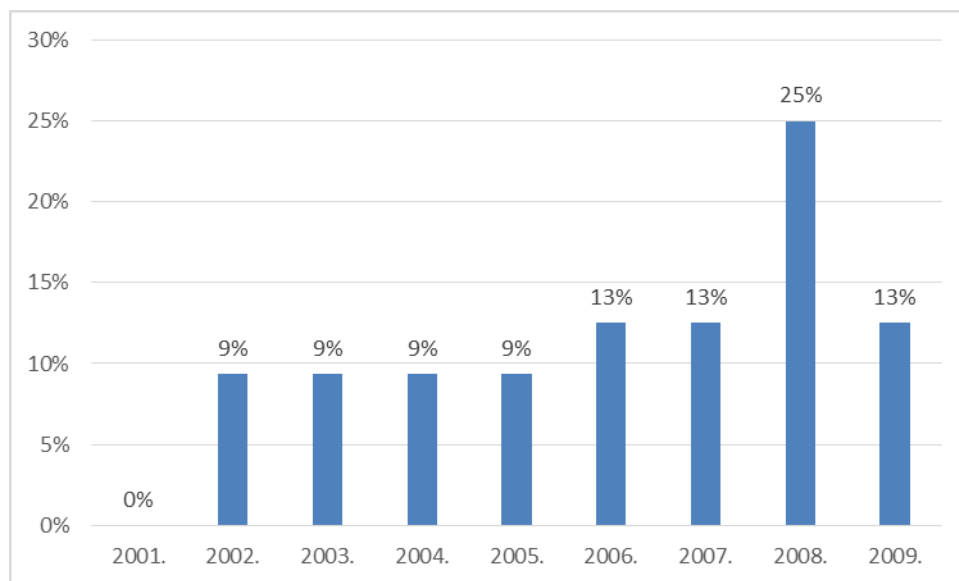
Emir O. Filipović <i>Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Odsjek za historiju, Sarajevo, Bosna i Hercegovina</i>	(2008.)
---	---------

U preglednim radovima zabilježena su tri koautorska rada (tablica 78.). Od toga su dvoje koautora iz *Hrvatskog državnog arhiva*, Vlatka Lemić i Stjepan Ćosić s područja arhivistike, te jedan koautorski rad s područja povijesti autora Tomislava Galovića s *Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Odsjeka za povijest i Zavoda za hrvatsku povijest u Zagrebu* i autora Emira O. Filipovića s *Filozofskog fakulteta Univerziteta, s Odsjeka za historiju* iz Sarajeva u Bosni i Hercegovini.

Tablica 79. Broj objava preglednih radova po godinama u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Godine objave preglednih radova		Broj objava po godini
1.	2001.	0
2.	2002.	3
3.	2003.	3
4.	2004.	3
5.	2005.	3
6.	2006.	4
7.	2007.	4
8.	2008.	8
9.	2009.	4

Sukladno podacima iz tablice 79., a prema podacima iz grafikona 51., objave preglednih radova imaju najveći relevantni odaziv u 2008. godini. Radovi iz arhivistike zastupaju tek manji postotak objava. Tako, u 2003., 2006., 2008. godini objavljena su samo dva rada s područja arhivistike, a 2007. godine samo jedan rad. Godine 2001., 2002., 2004., i 2005. godina nije zabilježen nijedan rad iz područja arhivistike te arhivske teorije i prakse. Pregledni radovi, prema analizi vrste objava po godinama, zastupaju udio od 7 % teksta s obzirom na ukupan broj članaka.

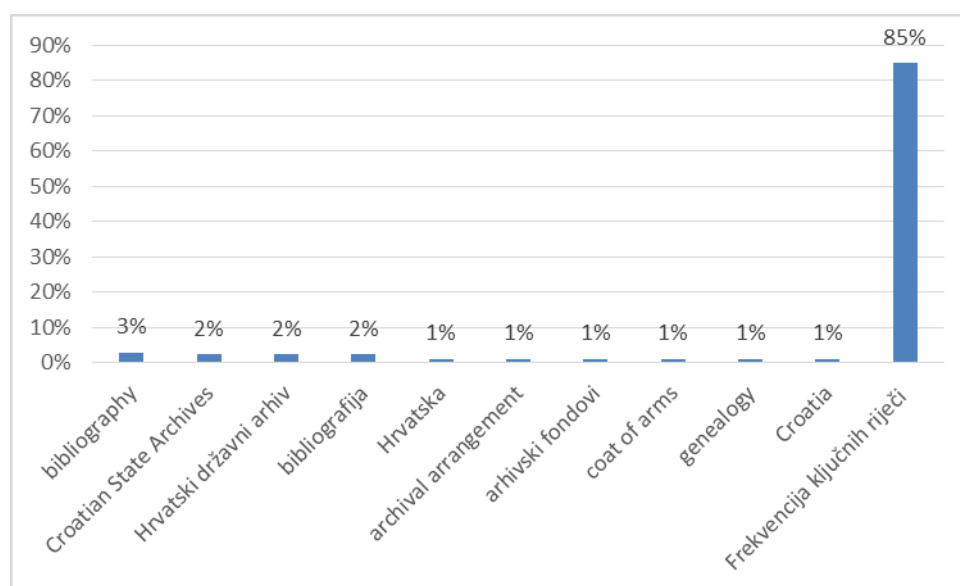
Grafikon 51. Raspodjela preglednih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

U 2001. godini nije objavljen nijedan rad u ovoj vrsti, zatim je u 2003., 2004., 2005. godini postotak objava porastao za 9 % te se u 2006. i 2007. godini bilježi rast s udjelom od 13 %, dok je najviše preglednih radova objavljeno 2008. godine s ukupnim udjelom od 25 %. Godina 2009. bilježi pad objava preglednih radova na postotak zastupljenosti od 13 %.

Tablica 80. Frekventne ključne riječi preglednih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	bibliography	4
2.	Croatian State Archives	3
3.	Hrvatski državni arhiv	3
4.	bibliografija	3
5.	Hrvatska	2
6.	archival arrangement	2
7.	arhivski fondovi	2
8.	coat of arms	2
9.	genealogy	2
10.	Croatia	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 928.		

U polju ključnih riječi analitička je slika (tablica 80. i grafikon 52.) istovjetna je prijašnjim razdobljima u kojima se najviše ponavljaju ključne riječi: „Hrvatska“ i „Hrvatska državni arhiv“. Ove ključne riječi konzistentno su uvrštavane u povijesne pregledne radove, u kojima zastupaju najrelevantniji odaziv. U ovom razdoblju to su sljedeća tri povijesna naslova: „Ruski ratni zarobljenici u Prvom svjetskom ratu prema gradivu Hrvatskoga državnoga arhiva“ autorice Diane Mikšić iz 2005. godine, „Prilog poznavanju ustanova: Savez udruženja boraca Narodnooslobodilačkog rata Hrvatske (1947. – 1992.)“ autorice Marijane Jukić iz 2006. godine te „Od Saveza kulturno-prosvjetnih društava Hrvatske do Hrvatskog sabora kulture (1948. – 1991.): prilog poznavanju povijesti kulturno-umjetničkih društava Hrvatske“ iste autorice iz 2009. godine. Najučestalija ključna riječ *bibliography* ima najrelevantniji odaziv u povijesnim preglednim radovima, i to u sljedećim četirima naslovima: „Bartol Zmajčić. Život i bibliografija. U povodu stogodišnjice rođenja (1907. – 1984.)“ autora Ladislava Dobrice iz 2007. godine, „Prilog bibliografiji radova o heraldici (s posebnim osvrtom na Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu)“ koautora Tomislava Galovića i Emira O. Filipovića iz 2008. godine, „Hrvatska heraldička periodika: Vitezović i Glasnik heraldike“ autora Tomislava Galovića iz 2009. godine i „Prilog za bibliografiju objavljenih pravnih izvora (statuta, zakona, urbara i notarskih knjiga) i pravnopovijesnih studija za Istru, kvarnersko primorje i otoke u srednjem i ranom novom vijeku“ autora Ozrena Kosanovića iz 2009. godine.

Grafikon 52. Frekvencija ključnih riječi preglednih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Ključne riječi iz 2002. godine: arhivski fondovi; obrada fondova; arhivistička metodologija; 1941 – 1952; biobibliografije; Josip Nagy; filmsko gradivo; filmski formati; identifikacija filmskoga gradiva.

Ključne riječi iz 2003. godine: ministarstva Nezavisne Države Hrvatske; Hrvatske državne željeznice; ustroj, ovlasti; ministries of the Independent State of Croatia; Croatian State Railroad; organization, authority; postmoderne teorije; kulturalni arhivi; arhivi i moć; dekonstrukcija stvaratelja; arhivski znak; legitimacija arhivistike; politika arhiva; postmodern theory; cultural archive; archives and power; deconstruction of creator; archival sign; legitimation of archival science; archival policy; udruge; privatno arhivsko gradivo; vrednovanje udruga; kategorizacija udruga; akvizicijska politika arhiva; associations; private archives; appraisal of associations; categorisation of associations; acquisition policy of archives.

Ključne riječi iz 2004. godine: Narodno vijeće SHS; Država SHS; Generalno ravnateljstvo državnih željeznica SHS; povjerenik za željeznice; Volksrat des Staates der Slowenen; Kroaten und Serben; Staat der Slowenen; Kroaten und Serben; Generaldirektion der Staatlichen Eisenbahnen des Staates der Slowenen; Kroaten und Serben; Bahnbeauftragte; sudovi; pravosuđe; povijest pravosuđa; Gerichte; Justiz; Geschichte der Justiz; Unutarnji odjel Zemaljske vlade; Građevni odsjek; Hrvatska i Slavonija; nacrti, planovi, karte; Međunarodni standard za opis kartografske građe; ISBD(CM); Innenabteilung der Landesregierung; Bausektion; Kroatien und Dalmatien; Entwürfe; Pläne; Karten; Internationale standardisierte bibliographische Beschreibung für Kartenmaterialien.

Ključne riječi iz 2005. godine: arhiv; arhivska knjižnica; izgradnja knjižnične zbirke; vrjednovanje knjižnične građe; nabavna politika u knjižnici; RLG model; archives library; building library collection; library material evaluation; library acquisition policy; RLG conspectus; Narodnooslobodilačka borba; Željeznice narodnooslobodilačke vojske; Vrhovni štab; Povjereništvo za saobraćaj NKOJ-a; Glavni štab Hrvatske; Povjereništvo prometa ZAVNOH-a; People's Liberation Struggle; Railways of People's Liberation Army; Supreme Headquarters; Traffic Commission of NKOJ/National Committee of Yugoslav Liberation; General staff for Croatia; Traffic Commission of ZAVNOH/Federal Antifascist Council of

People's; Prvi svjetski rat; Hrvatski državni arhiv; ruski ratni zarobljenici; First World War; Croatian State Archives; Russian war captives.

Ključne riječi iz 2006. godine: arhivi i društva; arhivska služba; upravljanje arhivima; arhivi i društva; arhivska služba; upravljanje arhivima; archives and society; archival service; archives management; archives and society; archival service; archives management; SUBNORH; Savez udruženja boraca Narodnooslobodilačkog rata Hrvatske; društveno-politička organizacija; sređivanje arhivskog fonda; Hrvatski državni arhiv; SUBNORH; Union of the Associations of Battlemen of the National Liberation War in Croatia; sociopolitical organization; archival arrangement; Croatian State Archives; ustroj Željezničke uprave Zagreb; Ministarstvo saobraćaja; Glavna uprava željeznica; vojne delegacije Ministarstva narodne obrane; Odjeljenje zaštite naroda; OZNA; organization of the Railroad Administration in Zagreb; Ministry of Traffic; Main Railroad Administration; military delegations of Ministry of National Defence; Department for the Protection of the People; zaštita elektroničkoga gradiva; očuvanje autentičnosti; očuvanje na dulji vremenski rok; protection of digital materials; authenticity preservation; long-term preservation.

Ključne riječi iz 2007. godine: arhivska obavijesna pomagala; pregled arhivskih fondova i zbirki; arhivi; imatelji arhivskoga gradiva izvan arhiva; arhivsko gradivo; arhivski fondovi; arhivske zbirke; archival finding aids; general guide for archival holdings; archival institutions; owners of archival materials outside archives service; archives; fonds; archival collections; Bartol Zmajčić; biobibliografija; pomoćne povijesne znanosti; heraldika; numizmatika; paleografija; arhivistika; sfragistika; veksilologija; genealogija; Bartol Zmajčić; bibliography; auxiliary historical sciences; heraldy; numismatics; paleography; archivalistics; sfragistic; vexillology; genealogy; razgraničenje druge Jugoslavije prema Italiji; Austriji, Mađarskoj; razgraničenje Hrvatske s republikama Demokratske Federativne Jugoslavije; povijest institucija; uprava; hrvatske granice; demarcation of the second Yugoslavia with Italy; Austria and Hungary; demarcation of Croatia with the republics of Democratic Federal Republic of Yugoslavia; history of institution; public administration; Croatian borders; ustroj; Hrvatsko željezničko poduzeće; Hrvatske željeznice; Domovinski rat; organisational structure; Croatian Railways Compan; Croatian Railways; Croatian War of Independence.

Ključne riječi iz 2008. godine: 1945. – 1970.; kotarski sudovi; općinski sudovi; grad Zagreb, kotar Zagreb; ustroj; nadležnost; zakoni; postupci; filmska propaganda; G. P. U.; Karl Ritter; NDH; reklama; film propaganda; G. P. U.; Karl Ritter; Independent State of Croatia; advertisement; German film; Franjo Petričević; Katarina Keglević; plemstvo; sedamnaesto stoljeće; ubojstvo supruge; iskazi svjedoka; kajkavsko narječje; latinski sudski dokumenti; Franjo Petričević; Katarina Keglević; nobility; 17th century; wife's murder; testimonies of witnesses; kajkavian dialect; Latin judicial documents; heraldika (grboslovlje); grb; grbovnica; numizmatika; sfragistika; veksilologija; plemstvo; bibliografija; Hrvatska; Bosna i Hercegovina; heraldika (grboslovlje); grb; grbovnica; numizmatika; sfragistika; veksilologija; plemstvo; bibliografija; Hrvatska; Bosna i Hercegovina; heraldry; coat of arms; grant of arms; numismatics; sfragistics; vexilology; nobility; bibliography; Croatia; Bosnia and Herzegovina; heraldry; coat of arms; grant of arms; numismatics; sfragistics; vexilology; nobility; bibliography; Croatia; Bosnia and Herzegovina; hrvatska arhivska služba; arhivsko zakonodavstvo; upravljanje arhivima i arhivskom službom; mreža državnih arhiva; arhivska djelatnost; hrvatska arhivska služba; arhivsko zakonodavstvo; upravljanje arhivima i arhivskom službom; mreža državnih arhiva; arhivska djelatnost; Croatian archival service; archival legislation; archives and archival service management; state archives network; archives activities; Croatian archival service; archival legislation; archives and archival service management; state archives network; archives activities; Međimurje; štedionica; ravnateljstvo; nadzorni odbor; glavna skupština; Međimurje; savings-bank; directorate; supervisory board; general meeting; obavijesno pomagalo; analiza; vrednovanje; kompetencije; informacijski potencijal; archival arrangement; archival description; finding aids; evaluation; archival competences; informational potential; usability; information recipients; Stjepan Radić; Todor Aleksandrov; VMRO; Svibanjska deklaracija; Kominternu; makedonsko pitanje; Stjepan Radić; Todor Aleksandrov; IMRO; May manifesto of May 6th 1924; Kominternu; Macedonian matters.

Ključne riječi iz 2009. godine: Savez kulturno-umjetničkih društava; Prosvjetni sabor Hrvatske; Hrvatski sabor kulture; kulturni amaterizam; glazba; folklor; dramska umjetnost; Hrvatski državni arhiv; Union of Artistic and Cultural Associations; Croatian Educational Association; Croatian Cultural Association; cultural amateurism; music; folklore; dramatics; Croatian State Archives; statuti; zakoni; urbari; notarske knjige; Istra; Kvarnersko primorje; kvarnerski otoci; srednji vijek; rani novi vijek; bibliografija; statutes; laws; urbars; notary

books; Istria; Kvarner Littoral; islands of Kvarner Littoral; the Middle Ages; Eearly New Age; bibliography; usmena povijest; memoarsko gradivo, Domovinski rat; mediji; usmena povijest; memoarsko gradivo, Domovinski rat; mediji; oral history; oral records; Croatian War for Independence; public media; oral history; oral records; Croatian War for Independence; public media; Vitezović; Glasnik heraldike; heraldika (grboslovlje); grb; grbovnica; genealogija (rodoslovlje); sfragistika (pečatoslovlje); bibliografija; periodika; Hrvatska; Emilij Laszowski; Viktor Antun Duišin; Hrvatski bibliofil; Velimir Deželić st; Vitezović; Glasnik heraldike (Heraldry bulletin); heraldry; coat of arms; grant of arms; genealogy; sfragistics; bibliography; periodicals; Croatia; Emilij Laszowski; Viktor Antun Duišin; Hrvatski bibliofil (Croatian Bibliophil); Velimir Deželić.

6.5.3. Stručni radovi u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 81.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi stručnih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine.

Tablica 81. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi stručnih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Objavljeni radovi
2001.
Stručni radovi
Bućin, Rajka
Prilog poznavanju institucija : zakonski okvir rada velikih župa NDH
velike župe; Nezavisna Država Hrvatska; upravna povijest
Mušnjak, Tatjana
Uloga zgrade u preventivnoj zaštiti pisane baštine
zgrade arhiva; spremišta; mikroklima; zaštita arhivskoga gradiva
Razum, Stjepan
Kako urediti župni arhiv?
župni arhiv; obrada arhivskog gradiva
2002.
Cupek Hamill, Mirjana
Arhivistika i usmena povijest

usmena povijest; usmeni izvori; arhivi usmene povijesti
Dovranić, Ivan
Popis matičnih knjiga s područja Šibensko-kninske županije
matične knjige; arhivske zbirke; Šibensko-kninska županija
Holjevac Tuković, Ana
Uloga republičkih ministarstava u upravi Narodne Republike Hrvatske (1945. – 1953.)
ministarstva Narodne Republike Hrvatske; upravna povijest
Jurukov, Dime
Suradnja i međusobne obveze imatelja i Državnog arhiva Republike Makedonije na zaštiti dokumentarnog materijala i arhivskog gradiva sukladno pozitivnim zakonskim propisima
Državni arhiv Republike Makedonije; arhivsko zakonodavstvo; uredsko poslovanje
Kovačec, Deana
Digitalizacija Zbirke fotografija Službe državne sigurnosti RSUP-a SR Hrvatske
digitalizacija; Služba državne sigurnosti; Nezavisna Država Hrvatska; zbirke fotografija
Kušanić, Nela
Arhivski fondovi iz oblasti gospodarstva u Državnom arhivu u Sisku
arhivski fondovi; gospodarstvo; Državni arhiv u Sisku
Lemić, Vlatka
Arhivi i Internet - nove mogućnosti dostupnosti i korištenja arhivskoga gradiva
dostupnost informacija; arhivistika; Internet
Štambuk-Škalić, Marina
Prilog poznavanju institucija: Sabor Narodne Republike Hrvatske, saziv 1953. - 1963.
Sabor Narodne Republike Hrvatske; predstavnički sustav; 1953. – 1963.
Vuković, Marinko
Prilog tumačenju Zakona o arhivskom gradivu i arhivima te njegovih provedbenih propisa
arhivsko gradivo; trajno registraturno gradivo; primopredaja arhivskoga gradiva; arhivsko zakonodavstvo; kriteriji vrednovanja
2003.
Babić, Silvija
Cilj i svrha kategorizacije stvaratelja;
Aim and purpose of the categorisation of records creators
kategorizacija gradiva; kategorizacija imatelja; kategorizacija stvaratelja; vrednovanje;

funkcionalno vrednovanje; makrovrednovanje; akvizicijska politika; records categorisation; categorisation of records preservers; categorisation of records creators; appraisal; functional appraisal; macroappraisal; acquisition policy
Galović, Tomislav
Inventar i stanje glagoljskih rukopisa u arhivu župe Sv. Apolinara mučenika - Dubašnica na otoku Krku; Gegenwärtige Zustand der Glagolitischen Handschriften im Pfarrarchiv des Märtyrers St. Apollinarius – Dubašnica (Insel Krk) und dazu vorhandene Findhilfsmittel
Dubašnica (otok Krk); glagoljica; župni arhiv; Dubašnica (Insel Krk); Glagoliza; Pfarrarchiv
Holjevac Tuković, Ana
Društveno-gospodarske reforme 1950. - 1952. i njihov odraz na upravu Narodne Republike Hrvatske; Socio-economical reforms of 1950. – 1952. and their impact on the administration of the People's Republic of Croatia
samoupravljanje; savjeti; upravne reforme; self-government; councils; administrative reforms
Kirić, Hrvoje
Izrada kategorizacije za tijela državne uprave; Entwicklung von Kategorisierungsverfahren für die Behörden der Staatsverwaltung
kategorizacija; državna uprava; funkcionalan princip; stvaratelji; kanadska praksa; Kategorisierung; Staatsverwaltung; funktionelles Prinzip; Registraturbildner; kanadische Praxis
Lemić, Vlatka
Arhivi i elektronički zapisi - iskustva skandinavskih zemalja; Archives and electronic records-Scandinavian-countries experience
elektronički zapisi; arhivsko zakonodavstvo; upravljanje elektroničkim zapisima; elektronički spisovodstveni sustavi; skandinavski arhiv; zaštita elektroničkih zapisa; electronic records; archival legislation; electronic records management; electronic records systems; Scandinavian archives; preservation of electronic records
Mušnjak, Tatjana
Biobibliografski prilog o Tatjani Puškadija-Ribkin;

Biobibliographic contribution on Tatjana Puškadija-Ribkin
biografija; bibliografija; Tatjana Puškadija-Ribkin; konzerviranje; restauriranje; Hrvatski državni arhiv;
biography; bibliography; Tatjana Puškadija-Ribkin; conservation; restoration; Croatian State Archives
2004.
Babić, Silvija
Makrovrednovanje: kanadska metoda funkcionalnog vrednovanja;
Macro-appraisal: a Canadian method of functional appraisal
vrednovanje; funkcionalno vrednovanje; Državni arhiv Kanade; politika preuzimanja gradiva; Svevladin plan za preuzimanje federalnih dokumenata; metodologija vrednovanja; funkcionalna klasifikacija;
appraisal; functional appraisal; National Archives of Canada; acquisition policy; Government Records Disposition Program; appraisal methodology; functional classification
Božić Drljača, Vesna
Projektna dokumentacija fonda Skupština općine Osijek, Državnoga arhiva u Osijeku;
Project documentation of the fonds Osijek Municipality Assembly in the State Archives in Osijek
Skupština općine Osijek; projektna dokumentacija; stambeni objekti; javni objekti; infrastruktura;
State Archives in Osijek; Osijek Municipality Assembly; project documentation; housing objects; public objects; infrastructure; finding aid
Bućin, Rajka
Skica razvoja uredskog poslovanja u Hrvatskoj u jugoslavenskom kontekstu od 1945. do 1958. godine: od sveopćega šarenila od sustava jedinstvenih arhivskih znakova;
Outline of the records management development in Croatia, in Yugoslav context, from 1945 to 1958: from general diversity to the system of unified archival signs
1945. – 1958.; uredsko poslovanje; reforma uredskog poslovanja; arhivski znakovi; organizacija spisa; klasifikacija; klasifikacijski sustav; spisovodstveni postupci;
1945. – 1958.; records management; reform of records management; archival signs; organization of records; classification, classification system; records management procedures
Pavliček, Vida

Arhivski prostor u Hrvatskoj - postojeće odredbe i stvarna kretanja; Archivarum im Kroatien - bestehende Satzungen und gegenwärtige Entwicklung
arhivski prostor; oprema prostora; standardi; arhivski propisi; Archivraum; Raumausstattung; Normen; Archivvorschriften
Prgin, Ivana; Lemić, Vlatka
Prilog bibliografiji radova o državnim arhivima u Republici Hrvatskoj; Contribution to the bibliography on the State Archives in the Republic of Croatia
arhivi (državni, područni); Hrvatski državni arhiv; bibliografija; regional state archives; Croatian State Archives; bibliography;
Stipančević, Mario
Razgovor s dr. Savom Zlatićem; Interview with Savo Zlatić md
Savo Zlatić; Hrvatski državni arhiv; osobni fond; Komunistička partija; medicina; farmakologija; problemski šah; Savo Zlatić; Croatian State Archive; personal archives; Communist Party of Croatia; medicine; pharmacology; Chess Composition
2005.
Babić, Silvija
Drugo izdanje norme ISAAR(CPF) - odnos prema evidencijama stvaratelja i imatelja gradiva; Second edition of ISAAR(CPF) - relation of ISAAR with archives' files of creators and possessors of archival materials
standard; služba za zaštitu gradiva izvan arhiva; normirani opis stvaratelja; evidencije stvaratelja i imatelja; standard; service for the supervision and control of archive-creating bodies; service for the preservation of archives outside archival institutions; standardized description of creators' and possessors' files
Čučić, Vesna
Dubrovačke matične knjige - dragocjen izvor za povijesna istraživanja; Les registres de l'état civil à Dubrovnik – les précieuses sources historiques
Dubrovačka Republika; Katolička crkva; matične knjige; nahodište; popis stanovništva; la République de Dubrovnik; l'église catholique; les registres de l'état civil; l'Hospice pour les enfants abandonnés; recensement

Kolić, Dubravka
Mjesno starješinstvo Makarske (Imperiale Regia Superiorità locale di Macarsca) 1798. - 1806.;
Imperiale Regia Superiorità locale di Macarsca 1798. - 1806.
austrijska uprava; Dalmacija; mjesno starješinstvo; institucija; arhivsko gradivo; arhivski fond; klasifikacijski sustav; l'amministrazione austriaca;
Dalmazia; la superiorità locale; l'instituzione; gli atti d'archivio; il fondo (d'archivio); il sistema di categorizzazione (classificazione)
Kovačec, Deana
Standardni postupci u obradi i zaštiti zbirke fotografija;
Standard procedures in treatment and preservation of photographic collections
zbirke fotografija; zaštita fotografija; opis zbirke fotografija; ECPA; SEPIA;
photographic collections; preservation of photographs; description of photographic collections; ECPA; SEPIA
Radonić, Paulina
Uporaba arhivskoga gradiva u statutima dalmatinskih gradova (Split, Zadar, Trogir, Šibenik, Skradin, Brač, Hvar, Korčula, Lastovo);
Use of archives according to the statutes of Dalmatian cities
arhivsko gradivo; statut; kancelar; notar; isprava;
archives; statute; chancellor; notary public; document
Stipančević, Mario
Korespondencija Milovana Gavazzija u Hrvatskom državnom arhivu;
Korrespondenz des Milovan Gavazzi im Kroatischen Staatsarchiv
Milovan Gavazzi; korespondencija; Hrvatski državni arhiv; osobni fond;
Milovan Gavazzi; Korrespondenz; Kroatisches Staatsarchiv; persönlicher Archivbestand
Škalić, Marina
Kako je organizirana pismohrana Hrvatskoga sabora(1999. - 2004.);
How arranged Croatian Parliaments Record Office
Hrvatski sabor; parlamentarni arhiv; popis gradiva; klasifikacijski sustav;
Croatian parliament; archives of parliaments; records management; classification systems; list of archival material
2006.

Antonić, Ljiljana
Projekt sređivanja i digitalizacije zemljišnih knjiga; Land registry book reform and digitizing project
zemljišnoknjižni sustav; digitalizacija; vlasnička prava; zemljišnoknjižni odjel; Land Registry System; Digitization; Property Rights; Land Registry Office
2007.
Mihačić, Snježana
Audiovizualni arhiv Informativnoga programa Hrvatske televizije u digitalnom okruženju. Zadaća i značaj; HTV news programme AV archives in a digital environment. Purpose and relevance
digitalizacija; arhiv; informativni program; digitalization; archives; news programme
Vukušić, Luka
Ptolemejeva Geografija u Franjevačkom samostanu u Hvaru, izdanje iz 1525. godine; Ptolemy's geography in the Franciscan monastery in Hvar, edition from the year 1525.
Ptolemej, geografija; Geografski naputak; Franjevački samostan u Hvaru; Wilibald Pirckheimer; kartografija; drvorez; Lorenz Fries; Albrecht Dürer; Claudius Ptolemy (Claudius Ptolomaeus); geography; Geographike hyphegesis; Franciscan Monastery in Hvar; Wilibald Pirckheimer; cartography; woodcut; Lorenz Fries; Albrecht Dürer
2008.
Blagaić Januška, Tea
Arhivska zbirka u muzeju grada Splita; Archival collection in the Museum of the City of Split
arhivsko gradivo; arhivska zbirka; arhivski fondovi; ne-arhivske ustanove; muzej; muzejski predmet; archives; archival collection; archival fonds; non-archival institutions; museum; museum's object
Šute, Snježana
Sređivanje referentne zbirke u Velikoj čitaonici Hrvatskog državnog arhiva; Arranging the reference collection in the great reading room of the Croatian State Archives
referentna zbirka; sređivanje; korisnici; građa knjižnice HDA; specijalne knjižnice;

reference collection; arrangement; users; CSA Library collection; special libraries
2009.
Martek, Alisa
Znanja i vještine knjižničara u specijalnim arhivskim knjižnicama na primjeru Knjižnice Hrvatskog državnog arhiva; Competencies of the Librarians in Special Archival Libraries: example of the Croatian State Archives Library
specijalne knjižnice; arhivske knjižnice; specijalni knjižničari; znanja; vještine; special libraries; archival libraries; special librarians; competences
Ukupan broj stručnih radova jest 37.

Ukupno je od 2001. do 2009. objavljeno 37 stručnih radova. U 2001. godini objavljena su tri stručna rada, jedan s područja zaštite gradiva pod naslovom „Uloga zgrade u preventivnoj zaštiti pisane baštine“ autorice Tatjane Mušnjak, drugi s područja sređivanja arhivskoga povijesnog gradiva pod naslovom „Kako urediti župni arhiv?“ autora Stjepana Razuma i treći s područja povijesti institucija „Prilog poznavanju institucija: zakonski okvir rada velikih župa NDH“ autorice Rajke Bućin.

Godine 2002. od devet radova, objavljena su četiri rada iz arhivistike. U prvom radu „Digitalizacija Zbirke fotografija Službe državne sigurnosti RSUP-a SR Hrvatske“ autorica Deana Kovačec piše o digitalizaciji Zbirke fotografija Službe državne sigurnosti Republičkog sekretarijata unutrašnjih poslova SR Hrvatske koja treba riješiti dva problema – problem zaštite i trajnog čuvanja te problem korištenja njome. Digitalizacija Zbirke teče u tri faze: arhivska obrada gradiva, sama digitalizacija te digitalna obrada Zbirke.

Drugi je rad s područja arhivskog zakonodavstva pod naslovom „Prilog tumačenju Zakona o arhivskom gradivu i arhivima te njegovih provedbenih propisa“ autora Marinka Vukovića. Radom se nastoji upozoriti na neke probleme glede postojećeg arhivskoga zakona i njegovih provedbenih propisa koji se katkada pojavljuju u praksi i na njihovo različito tumačenje. Zatim se želi upozoriti i na moguću pojavu različitog tumačenja zakonskih odredbi o privatnom arhivskom gradivu, kao i na nedostatke definicije arhivskog gradiva u zakonu i neke neusklađenosti zakona s provedbenim propisima. Pokušava se skrenuti pozornost na

negativne posljedice trenda skraćivanja zakona i provedbenih propisa. Predlažu se rješenja nekih uočenih problema.

Sljedeći, treći rad temelji se na međunarodnoj normi ISO 15489 pod naslovom „Suradnja i međusobne obveze imatelja i Državnog arhiva Republike Makedonije na zaštiti dokumentarnog materijala i arhivskog gradiva sukladno pozitivnim zakonskim propisima“ autora Dime Jurukova, u kojemu je, u okviru radionice posvećene međunarodnoj normi ISO 15489 i uredskom poslovanju, održane u Zagrebu u listopadu 2002., autor predstavio arhivsku službu Republike Makedonije u njezinu odnosu prema imateljima arhivskog i registraturnog gradiva. Valjana zakonska regulativa na temelju Zakona o arhivskom gradivu i provedbenih propisa iz područja uredskog i arhivskog poslovanja, čini jedinstven i cjelovit mehanizam zaštite i upravljanja dokumentarnim materijalom i arhivskim gradivom prije njegove predaje arhivu.

Posljednji, četvrti rad govori o uvođenju informatičkih tehnologija u arhive pod naslovom „Arhivi i Internet – nove mogućnosti dostupnosti i korištenja arhivskoga gradiva“ autorice Vlatke Lemić, u kojem se tumači uvođenje informatičke tehnologije u arhive i pravo na informiranje koje podrazumijeva dostupnost dokumenata svim građanima, činjenice su koje, prateći suvremeni razvoj na svjetskoj razini, uvelike određuju i usmjeruju arhivsku službu i postavljaju zadaće pred suvremene arhive. Nove tehnologije, ponajviše Internet, kao i nove mogućnosti koje se otvaraju njihovom primjenom, posebice u zaštiti i korištenju, uvelike su utjecale na olakšavanje dostupnosti i uporabe arhiva u tradicionalnome smislu i omogućile virtualnu dostupnost arhivskome gradivu i obavijesnim pomagalicama, učinile ga višestruko dostupnim te pružile mogućnost ponude raznovrsnijih i kvalitetnijih informacija korisnicima. Da bi opravdali očekivanja korisnika i u potpunosti postali dio zajednice informacijskih stručnjaka, arhivisti moraju steći nova znanja i preuzeti nove uloge, prilagoditi svoje usluge potrebama informacijskoga društva i učiniti ih dostupnima u elektroničkom obliku.

Godine 2003. objavljeno je šest radova, od kojih su tri rada iz područja arhivistike. Prvi rad je povijesno-stručna analiza kategorizacije stvaratelja „Cilj i svrha kategorizacije stvaratelja“ autorice Silvije Babić, u kojemu se iznosi povijest postupaka kategorizacije u hrvatskoj arhivistici, odnosno promjene kriterija pri njezinu provođenju. Analizirane su tri kategorizacije: ona iz 1970. koja uvodi kategorizaciju arhivskoga gradiva, nadalje,

kategorizacija imatelja arhivskoga i registraturnoga gradiva propisana Uputstvom o vrednovanju registraturne građe iz 1987., te kategorizacija stvaratelja koja proizlazi iz *Pravilnika o vrednovanju te postupku odabiranja i izlučivanja arhivskoga gradiva* iz 2002. U tekstu su pomnije razrađeni razlozi koji su doveli do novoga pristupa, a na temelju tih razloga sugeriran je i metodološki pristup koji će olakšati sam postupak kategorizacije. U konačnici, taj postupak temeljen na vrednovanju dovodi do definiranja akvizicijske politike pojedinoga arhiva. Tekst upozorava i na probleme koji će se vrlo vjerojatno pojaviti pri provedbi postupka te pokušava pronaći moguća rješenja.

Drugi rad pod naslovom „Izrada kategorizacije za tijela državne uprave“ autora Hrvoja Kirića tematizira postupke, principe i iskustva oko izrade tzv. nove kategorizacije – u ovom slučaju za tijela državne uprave. Članak obuhvaća i širi diskurs: uspoređuje tzv. staru kategorizaciju iz 1989. godine s „novom“ kategorizacijom, referira se na kanadsko iskustvo u sličnim poslovima, naglašava da je nositelj nove kategorizacije stvaratelj i, kao okosnicu, posebno naglašava i analizira novi princip za izradu kategorizacije. Riječ je o funkcionalnome pristupu, odnosno principu.

Treći rad o elektroničkim zapisima u arhivima s naslovom „Arhivi i elektronički zapisi – iskustva skandinavskih zemalja“ autorice Vlatke Lemić zahvaća problematiku modernih arhiva koji su prisiljeni prihvaćati suvremene tehnologije stvaranja dokumenata i sudjelovati u kreiranju elektroničkih zapisa, odnosno elektroničkih spisovodstvenih sustava ako žele osigurati njihovu trajnu dostupnost budućim korisnicima jednom kad budu preuzeti u arhiv. Da bi u tome uspjeli, arhivi trebaju biti uključeni u cjelokupan proces upravljanja elektroničkim dokumentima – od njihova nastanka do uporabe. Zbog toga je suradnja arhivista sa stvarateljima i informatičarima na razvoju jedinstvenih sustava upravljanja elektroničkim zapisima koji u sebi integriraju funkcije upravljanja spisima i arhivskim gradivom uvjet aktivnije uloge arhiva u procesu nastajanja, čuvanja i upravljanja informacijama koja se od njih očekuje. U radu su prikazana iskustva skandinavskih zemalja u vezi s elektroničkim zapisima jer je dugogodišnja aktivnost skandinavskih arhiva na tome području odličan pokazatelj uloge i zadaće suvremene arhivske djelatnosti u elektroničkom okruženju. Državni arhivi skandinavskih zemalja aktivno sudjeluju u donošenju i provedbi zakonskih propisa i stručnih standarda, uključeni su u nadzor nad zaštitom i čuvanjem elektroničkih zapisa kod stvaratelja te se brinu o njihovu preuzimanju i uporabi u arhivima. U

njihovoj su nadležnosti također i uspostavljanje i provođenje sustava za upravljanje zapisima, kao i fizičko sređivanje i dostupnost zapisa, a sudjeluju i u brojnim projektima na području upravljanja zapisima iz kojih su proizašli raznoliki sustavi primjenjivi u praksi.

U 2004. godini, od ukupno šest radova, dva su iz arhivistike. Prvi rad iz područja makrovrednovanja arhivskog gradiva naslova „Makrovrednovanje: kanadska metoda funkcionalnog vrednovanja“ autorice Silvije Babić iznosi prikaz projekta makrovrednovanja, a koji provodi Državni arhiv Kanade počevši od 1990. godine. Uvodno se donosi prikaz najvažnijih metoda vrednovanja, koje su, iako uvjetovane pragmatičnim razlozima, gotovo listom donosile i nove teorijske principe, koji su često uspijevali izazvati burne reakcije široke arhivističke stručne i znanstvene zajednice. Kanadski je projekt zasnovan na metodi funkcionalnoga vrednovanja, koja se u pojedinim zemljama u zametcima pojavljuje već početkom XX. stoljeća, no tek od druge polovice 80-ih godina prošloga stoljeća počinje se intenzivno teorijski i praktično razmatrati. Naime, razne inačice te metode pokazale su se najuspješnijima u rješavanju krucijalnih pitanja današnjega načina i opsega sveukupnoga, a napose državno-upravnoga poslovanja. Prikazujući teoretsku podlogu kanadskoga projekta te iznoseći praktične postupke koji su slijedili, članak donosi i moguće daljnje smjerove i posljedice primjene funkcionalne metode vrednovanja.

Drugi rad pod naslovom „Arhivski prostor u Hrvatskoj – postojeće odredbe i stvarna kretanja“ autorice Vide Pavliček objašnjava dio *Pravilnika o uvjetima smještaja, opreme, zaštite i obrade arhivskog gradiva*, broju i strukturi stručnog osoblja arhiva, koji govori o arhivskom prostoru i stvarnom stanju uvjeta smještaja, opreme i zaštite gradiva u našim državnim arhivima s obzirom na neke od odredbi *Pravilnika*. Upozoreno je na potrebu znatnih novčanih i organizacijskih ulaganja da bi se dosegli u *Pravilniku* propisani uvjeti i standardi, kao i na potrebu donošenja potanje razrađene preporuke za potrebe uređenja i izgradnje novih arhivskih prostora.

Godine 2005., od ukupno sedam radova objavljen je samo jedan rad iz arhivistike o drugom izdanju norme *ISAAR(CPF)*. Autorica Silvija Babić u članku „Drugo izdanje norme *ISAAR(CPF)* – odnos prema evidencijama stvaratelja i imatelja gradiva“ naglašava važnost službe za zaštitu gradiva izvan arhiva, ili službe za nadzor nad pismohranama, koja je dio arhivske službe u Hrvatskoj, a na poseban je način povezana s normizacijom opisa stvaratelja

gradiva. Preciznije, upravo taj dio arhivske službe ima veliku korist od uporabe i primjene ovoga standarda. Razlog tomu jest zadaća te službe: neposredno na terenu pratiti zbivanja u vezi s pojedinim stvarateljem gradiva, odnosno pratiti kako nominalne, odnosno promjene teritorijalne i stvarne ovlasti utječu na gradivo koje je do određenoga trenutka pojedini stvaratelj producirao. Kroz kratak pregled negdašnje strukture evidencija stvaratelja i imatelja dotičnih službi i pogled na sadašnji propis o vođenju ovih evidencija pokušat će se pokazati u kojoj se mjeri dodiruju sa standardom za normirani opis stvaratelja gradiva (*ISAAR/CPF*), odnosno u kojoj bi mjeri bilo poželjno implementirati standard u strukturu njihovih elemenata opisa.

Godine 2006. objavljen je samo jedan stručni rad i to iz područja arhivistike o digitalizaciji: „Projekt sređivanja i digitalizacije zemljišnih knjiga“ autorice Ljiljane Antić, u kojemu autorica opisuje kako su Republika Hrvatska i *Međunarodna banka za obnovu i razvoj* sklopile *Ugovor o zajmu* između Republike Hrvatske i *Međunarodne banke za obnovu i razvoj* za projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra. Ugovorom o projektu sređivanja zemljišnih knjiga i katastra definiran je opći cilj projekta, a to je stvaranje djelotvornog sustava vođenja zemljišnih knjiga kako bi se poboljšalo funkcioniranje tržišta nekretnina kroz unapređenje sustava uknjižbe zemljišta i katastarskog sustava. Ugovorom su određene i aktivnosti koje trebaju provesti Ministarstvo pravosuđa i Državna geodetska uprava. Ministarstvo pravosuđa provodi komponentu razvoja sustava registracije nekretnina. U svrhu razvoja sustava registracije nekretnina Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske provodi niz aktivnosti kako bi se uspostavio efikasan sustav registracije nekretnina i uskladili podatci zemljišne knjige i katastra.

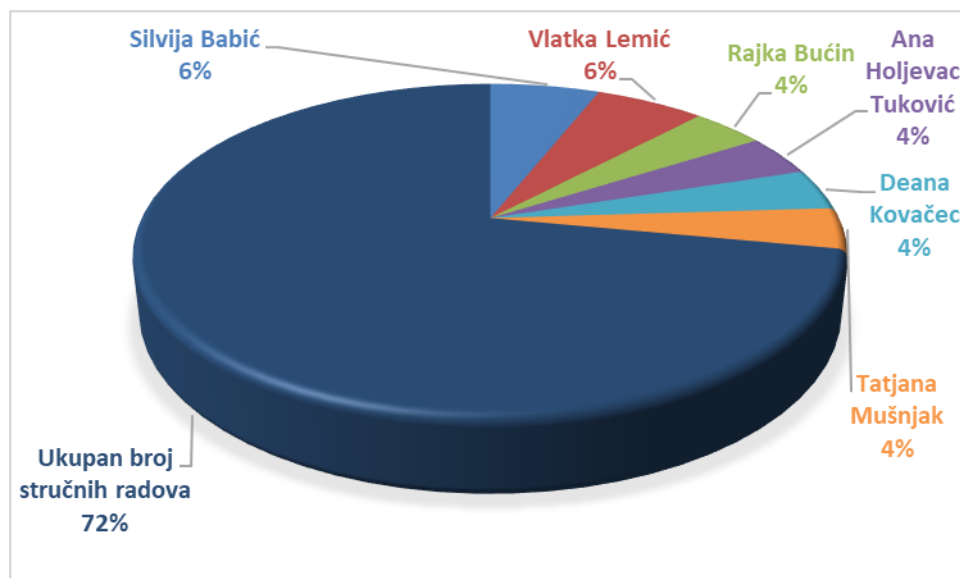
Godine 2007., od ukupno dva rada, objavljen je jedan rad s područja arhivistike o digitalizaciji naslova „Audiovizualni arhiv Informativnoga programa Hrvatske televizije u digitalnom okruženju. Zadaća i značaj“ autorice Snježane Mihačić s Hrvatske radiotelevizije iz *Arhiva Informativnog programa HTV-a*, koja opisuje da je digitalizacijom informativnog programa *Hrvatske televizije* (dalje: *HTV*) došlo je do promjene i u dosadašnjem načinu arhiviranja audiovizualnog materijala. Pristup poslužitelju (serveru) doveo je do neovisnijeg rada arhivista, kao i neposredniji pristup uradcima novinara – sirovinama (snimljenima i još nemontiranim materijalima) i polufinalima (prilozima bez potpisa i sa svim tonovima). To je omogućilo i kreativniji pristup arhiviranju kao neizostavnom dijelu produkcije koji se nalazi

na njezinu kraju, ali često i na početku. Digitalizacija je omogućila stvaranje *on-line* arhiva – radnog prostora (*Workspacea*) u okviru *Media Managera* (aplikacije za pregled svih sadržaja na poslužitelju) koja se stvara uvrštavanjem već postojećih analognih materijala uzimanjem (usnimavanjem, ingestom) s vrpce na server, kao i od materijala koji je na serveru te se samo iz jednog projekta prebacuje u projekt radnog prostora Arhiva. Tako se arhiv podijelio između takozvanog *legasy* – baštinskog, već postojećeg arhivskog materijala, i *born* – novonastalog arhiva. Prvi čine materijali na starijim nosačima – medijima kojima je pristup u digitalnom svijetu moguć samo migracijom. Drugi je arhiv materijala koji se nalazi na serveru izravnim uvrštavanjem ili dopremom iz digitalnog spremišta. Njegov sadržaj možda nikada neće biti kopiran za fizičko rukovanje, već će korisnicima ostati virtualno dostupan. Godine 2008. objavljena su dva rada, jedan o arhivskoj zbirci i drugi o sređivanju referentne zbirke. Iduće, 2009. godine objavljen je rad na temu znanja i vještina knjižničara, s područja bibliotekarstva.

Tablica 82. Najproduktivniji autori stručnih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Najproduktivniji autori stručnih radova		Broj objava po autoru
1.	Silvija Babić	3
2.	Vlatka Lemić	3
3.	Rajka Bućin	2
4.	Ana Holjevac Tuković	2
5.	Deana Kovačec	2
6.	Tatjana Mušnjak	2
7.	Mario Stipančević	2
Ukupan broj stručnih radova najproduktivnijih autora jest 16.		

U skladu s podacima iz tablice 82., a prema podacima iz grafikona 53., autorice Silvije Babić i Vlatka Lemić iz *Hrvatskog državnog arhiva* zajedno zastupaju maksimalan udio od 12 % teksta u stručnim radovima s područja arhivistike.

Grafikon 53. Udio najproduktivnijih autora stručnih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Ovdje je također zamjetno, kao i na samom početku analize ovog razdoblja, da je afilijacija najproduktivnijih autora stručnih radova *Hrvatski državni arhiv*.

Tablica 83. Koautorstvo u stručnim radovima u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Koautorstvo		Vrsta, naslov i godina rada
1.	Ivana Prgin, <i>Državni arhiv u Zagrebu</i> Vlatka Lemić, <i>Hrvatski državni arhiv</i>	Stručni rad „Prilog bibliografiji radova o državnim arhivima u Republici Hrvatskoj“ (2004.)

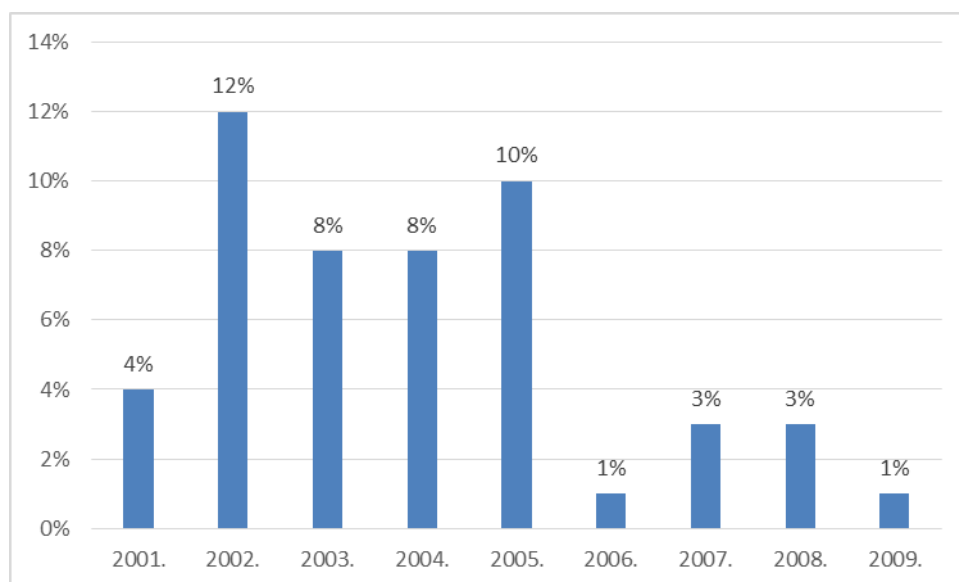
Od ukupno 37 stručnih radova, samo je jedan koautorski rad iz 2004. godine na temu bibliografije radova o državnim arhivima u Republici Hrvatskoj, autorice Ivane Prgin iz *Državnog arhiva u Zagrebu* i Vlatke Lemić iz *Hrvatskog državnog arhiva* (tablica 83.).

Tablica 84. Broj objava stručnih radova po godinama u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Ukupan broj stručnih radova po godinama		Broj objava po pojedinoj godini
1.	2001.	3
2.	2002.	9
3.	2003.	6

4.	2004.	6
5.	2005.	7
6.	2006.	1
7.	2007.	2
8.	2008.	2
9.	2009.	1

Sukladno podacima iz tablice 84., u ovom devetogodišnjem razdoblju uredničke politike (2001. – 2009.), broj objava stručnih radova u postocima, prema podacima iz grafikona 54., od 16 % do 24 % bio je najviši od 2002. do 2005. godine, nakon čega se evidentira znatan pad broja članaka na udio od samo 3 % do 5 %.

Grafikon 54. Raspodjela stručnih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Stručni rad, prema analizi vrste objava po godinama, obuhvaća udio od 3 % teksta s obzirom na ukupan broj članaka.

Tablica 85. Frekventne ključne riječi stručnih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

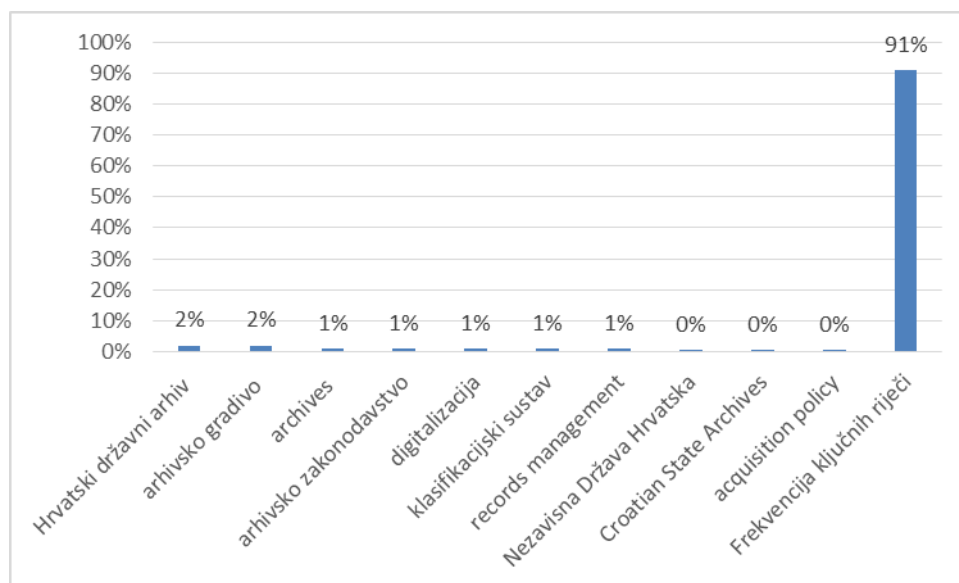
Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	Hrvatski državni arhiv	4
2.	arhivsko gradivo	4
3.	archives	3

4.	arhivsko zakonodavstvo	3
5.	digitalizacija	3
6.	klasifikacijski sustav	3
7.	records management	3
8.	Nezavisna Država Hrvatska	2
9.	Croatian State Archives	2
10.	acquisition policy	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 634.		

U skladu s podacima iz tablice 85., a prema podacima iz grafikona 55., analiza ključnih riječi opetovano bilježi najveći postotak povijesnih članaka čije ključne riječi imaju najveći odaziv relevantnosti u radovima povijesnog sadržaja. Ponovno je zastupljena ključna riječ „Hrvatski državni arhiv“ kao najfrekventnija u četirima radovima. Naslovi su radova „Biobibliografski prilog o Tatjani Puškadija-Ribkin“ autorice Tatjane Mušnjak iz 2003. godine, „Prilog bibliografiji radova o državnim arhivima u Republici Hrvatskoj“ koautorica Ivane Prgin i Vlatke Lemić iz 2004. godine, „Razgovor s dr. Savom Zlatićem“ autora Marija Stipančevića iz 2004. godine i „Korespondencija Milovana Gavazzija u Hrvatskom državnom arhivu“ istog autora iz 2005. godine.

Sljedeća najfrekventnija ključna riječ „arhivsko gradivo“ relevantnog je odaziva u četirima radovima, od kojih su dva povijesna: jedan o muzejskoj zbirci grada Splita te jedan iz arhivistike o arhivskom zakonodavstvu i provedbenim propisima. S područja su povijesti naslovi iz 2005. godine „Uporaba arhivskoga gradiva u statutima dalmatinskih gradova (Split, Zadar, Trogir, Šibenik, Skradin, Brač, Hvar, Korčula, Lastovo)“ autorice Pauline Radonić i „Mjesno starješinstvo Makarske (Imperiale Regia Superiorità locale di Macarsca) 1798. – 1806.“ autorice Dubravke Kolić. S područja muzeologije relevantan je naslov „Arhivska zbirka u muzeju grada Splita“ autorice Tee Blagaić Januške iz 2008. godine. S područja arhivistike zabilježen je naslov „Prilog tumačenju Zakona o arhivskom gradivu i arhivima te njegovih provedbenih propisa“ autora Marinka Vukovića iz 2002. godine.

Ključne riječi iz 2001. godine: velike župe; Nezavisna Država Hrvatska; upravna povijest; zgrade arhiva; spremišta; mikroklima; zaštita arhivskoga gradiva; župni arhiv; obrada arhivskog gradiva.

Grafikon 55. Frekvencija ključnih riječi stručnih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Ključne riječi iz 2002. godine: arhivski fondovi; gospodarstvo; Državni arhiv u Sisku; arhivsko gradivo; trajno registraturno gradivo; primopredaja arhivskoga gradiva; arhivsko zakonodavstvo; kriteriji vrednovanja; digitalizacija; Služba državne sigurnosti; Nezavisna Država Hrvatska; zbirke fotografija; dostupnost informacija; arhivistika; Internet; Državni arhiv Republike Makedonije; arhivsko zakonodavstvo; uredsko poslovanje; matične knjige; arhivske zbirke; Šibensko-kninska županija, ministarstva Narodne Republike Hrvatske; upravna povijest; Sabor Narodne Republike Hrvatske; predstavnički sustav; 1953. – 1963.; usmena povijest; usmeni izvori; arhivi usmene povijesti.

Ključne riječi iz 2003. godine: biografija; bibliografija; Tatjana Puškadija-Ribkin; konzerviranje; restauriranje; Hrvatski državni arhiv; biography; bibliography; Tatjana Puškadija-Ribkin; conservation; restauration; Croatian State Archives; Dubašnica (otok Krk); glagoljica; župni arhiv; Dubašnica (Insel Krk); Glagoliza; Pfarrarchiv, elektronički zapisi; arhivsko zakonodavstvo; upravljanje elektroničkim zapisima; elektronički spisovodstveni sustavi; skandinavski arhiv; zaštita elektroničkih zapisa; electronic records; archival legislation; electronic records management; electronic records systems; Scandinavian archives; preservation of electronic records; kategorizacija gradiva; kategorizacija imatelja; kategorizacija stvaratelja; vrednovanje; funkcionalno vrednovanje; makrovrednovanje; akvizicijska politika; records categorisation; categorisation of records preservers;

categorisation of records creators; appraisal; functional appraisal; macroappraisal; acquisition policy; kategorizacija; državna uprava; funkcionalan princip; stvaratelji; kanadska praksa; Kategorisierung; Staatsverwaltung; funktionelles Prinzip; Registraturbildner; kanadische Praxis; samoupravljanje; savjeti; upravne reforme; self-government; councils; administrative reforms.

Ključne riječi iz 2004. godine: 1945. – 1958; uredsko poslovanje; reforma uredskog poslovanja; arhivski znakovi; organizacija spisa; klasifikacija; klasifikacijski sustav; spisovodstveni postupci; 1945. – 1958; records management; reform of records management; archival signs; organization of records; classification, classification system; records management procedures, arhivi (državni, područni); Hrvatski državni arhiv; bibliografija; arhivi (državni, područni); Hrvatski državni arhiv; bibliografija; regional state archives; Croatian State Archives; bibliography; regional state archives; Croatian State Archives; bibliography; arhivski prostor; oprema prostora; standardi; arhivski propisi; Archivraum; Raumausstattung; Normen; Archivvorschriften; Savo Zlatić; Hrvatski državni arhiv; osobni fond; Komunistička partija; medicina; farmakologija; problemski šah; Savo Zlatić; Croatian State Archive; personal archives; Communist Party of Croatia; medicine; pharmacology; Chess Composition; Skupština općine Osijek; projektna dokumentacija; stambeni objekti; javni objekti; infrastruktura; State Archives in Osijek; Osijek Municipality Assembly; project documentation; housing objects; public objects; infrastructure; finding aid; vrednovanje; funkcionalno vrednovanje; Državni arhiv Kanade; politika preuzimanja gradiva; Svevladin plan za preuzimanje federalnih dokumenata; metodologija vrednovanja; funkcionalna klasifikacija; appraisal; functional appraisal; National Archives of Canada; acquisition policy; Government Records Disposition Program; appraisal methodology; functional classification.

Ključne riječi iz 2005. godine: arhivsko gradivo; statut; kancelar; notar; isprava; archives; statute; chancellor; notary public; document, austrijska uprava; Dalmacija; mjesno starješinstvo; institucija; arhivsko gradivo; arhivski fond; klasifikacijski sustav; l'amministrazione austriaca; Dalmazia; la superiorità locale; l'instituzione; gli atti d'archivio; il fondo (d'archivio); il sistema di categorizzazione (classificazione), Dubrovačka Republika; Katolička crkva; matične knjige; nahodište; popis stanovništva; la République de Dubrovnik; l'église catholique; les registres de l'état civil; l'Hospice pour les enfants abandonnés; recensement; Hrvatski sabor; parlamentarni arhiv; popis gradiva; klasifikacijski sustav;

Croatian parliament; archives of parliaments; records management; classification systems; list of archival material; Milovan Gavazzi; korespondencija; Hrvatski državni arhiv; osobni fond; Milovan Gavazzi; Korrespondenz; Kroatisches Staatsarchiv; persönlicher Archivbestand; standard; služba za zaštitu gradiva izvan arhiva; normirani opis stvaratelja; evidencije stvaratelja i imatelja; standard; service for the supervision and control of archive-creating bodies; service for the preservation of archives outside archival institutions; standardized description of creators' and possessors' files, zbirke fotografija; zaštita fotografija; opis zbirki fotografija; ECPA; SEPIA; photographic collections; preservation of photographs; description of photographic collections; ECPA; SEPIA.

Ključne riječi iz 2006. godine zemljišnoknjižni sustav; digitalizacija; vlasnička prava; zemljišnoknjižni odjel; Land Registry System; Digitization; Property Rights; Land Registry Office.

Ključne riječi iz 2007. godine: digitalizacija; arhiv; informativni program; digitalization; archives; news programme, Ptolemej, geografija; Geografski napatuk; Franjevački samostan u Hvaru; Wilibald Pirckheimer; kartografija; drvorez; Lorenz Fries; Albrecht Dürer; Claudius Ptolemy (Claudius Ptolomaeus);geography; Geographike hyphegesis; Franciscan Monastery in Hvar; Wilibald Pirckheimer;cartography; woodcut; Lorenz Fries; Albrecht Dürer.

Ključne riječi iz 2008. godine: arhivsko gradivo; arhivska zbirka; arhivski fondovi; ne-arhivske ustanove; muzej; muzejski predmet; archives; archival collection; archival fonds; non-archival institutions; museum; museum's object; referentna zbirka; sređivanje; korisnici; građa knjižnice HDA; specijalne knjižnice; reference collection; arrangement; users; CSA Library collection; special libraries. Ključne riječi iz 2009. godine su: specijalne knjižnice; arhivske knjižnice; specijalni knjižničari; znanja; vještine; special libraries; archival libraries; special librarians; competences.

6.5.4. Izlaganja sa skupova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 86.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 2001. do 2009. godine.

Tablica 86. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi izlaganja sa skupa u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Objavljeni radovi
2001.
Izlaganja sa skupova
Baričević, Zvonimir
Prikaz sustava hibridne reprografije stanje i mogućnosti
zaštitno snimanje; arhivsko gradivo; reprografija; hibridna reprografija
Černelč-Marjanović, Vesna; Vedrina, Darinka; Čukman-Batinić, Ivana
Integracija elektroničkih dokumenata u spisovodstvo Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo
Državni zavod za intelektualno vlasništvo; spisovodstvo; uredsko poslovanje; informatizacija;
Čepulić, Tomislav
Međunarodni standard ISO 15489 "Information and documentation - Records management"
međunarodni standardi; standardi; ISO 15489; upravljanje dokumentima
Guercio, Maria
Stvaranje, upravljanje i čuvanje digitalnih zapisa : uvod za nacionalne i međunarodne smjernice
upravljanje zapisima; informatizacija; ISO 15489
Heđbeli, Živana
Privatno arhivsko gradivo
privatno arhivsko gradivo; arhivsko zakonodavstvo; privatni arhivi; specijalizirani arhivi
Ivanović, Jozo
Sheme metapodataka u upravljanju dokumentima
metapodaci; shema metapodataka; upravljanje dokumentima; RDF; interoperabilnost
Kolanović, Josip
Arhivska služba Republike Hrvatske: stanje i izgledi razvoja
arhivistika; informatizacija arhiva; Hrvatska
Kukuljica, Mato
Radikalne promjene u zaštiti i pohrani filmskog gradiva
arhivistika; filmsko gradivo; zaštita filmskog gradiva
Lučić, Melina
Obrazovanje arhivista i spisovoditelja za novo okruženje: praksa u svijetu i izgledi u

Hrvatskoj
obrazovanje arhivista; studij arhivistike; spisovoditelji
Mušnjak, Tatjana
Arhivi: između digitalnih zapisa i ubrzanog propadanja gradiva na kiselom papiru. Masovna neutralizacija zapisa na kiselom papiru
konzerviranje zapisa; kiseli papir; deacidifikacija papira; zaštita arhivskog gradiva
Pavliček, Vida
Prostor kao prioritetno razvojno pitanje hrvatske arhivske službe
arhivistika; arhivske zgrade; Hrvatska
Štambuk-Škalić, Marina
Uloga pismohrane u upravljanju zapisima
upravljanje zapisima; spisovodstvo; arhivistika
Tadin, Ornata
Specijalizirani arhivi
specijalizirani arhivi; arhivski fondovi; zbirke arhivskoga gradiva
Zgorelec, Snježana
Klasifikacijski sustavi - suvremeni problemi i tendencije
klasifikacijski sustavi; tezaurus; upravljanje zapisima
Zwicker, Josef
Pravna pitanja vezana za autentičnost zapisa u elektroničkom okruženju
elektronički potpis; arhivsko gradivo; autentičnost zapisa; arhivsko zakonodavstvo
2002.
Dujmović, Radmila; Čuljat, Krunoslava
Projekt uredsko poslovanje - prijem i obrada akata u Gradskom zavodu za automatsku obradu podataka u Zagrebu
Gradski zavod za automatsku obradu podataka (Zagreb); uredsko poslovanje; automatska obrada podataka; Internet aplikacije
Gotovina, Vesna
Arhiv Republike Slovenije i LOTUS NOTES – Spis
Arhiv Republike Slovenije; LOTUS NOTES-Spis program; uredsko poslovanje; odabiranje arhivskoga gradiva
Rubčić, Darko

Stanje i prioriteti rada arhivske vanjske službe u Hrvatskoj
arhivska služba; vanjske službe arhiva; Hrvatska
2003.
Ćepulić, Tomislav
MoReq i uredsko poslovanje MoReq and records management
spisovodstvo; uredsko poslovanje; elektronički dokumenti; metapodatci; sustavi za upravljanje elektroničkim dokumentima; records management; office handling; electronic records; metadata; electronic records management systems
Dujmović, Radmila; Čuljat, Krunoslava
Prikaz projekata uredsko poslovanje: prijem i obrada akata. Izlučivanje gradiva u pismohrani; Project of the City Institute for Automated Data Processing: reception and processing of records. Disposal of records in the registry
Gradski zavod za automatsku obradu podataka (GZAOP); uredsko poslovanje; izlučivanje gradiva; praćenje predmeta; e-uprava; document flow; City Institute for Automated Data Processing; document flow; e-governement; records disposal; records management; informatization; records tracking
Mataija, Ivica
Arhivi i stvaratelji: Državni arhiv u Gospiću; Archives and records creators: State Archives in Gospić
arhiv; stvaratelji; spisovodstvo; kategorizacija; shematizam; pismohrana; klasifikacija; normativni akti; zaštita; archives; records creators; records management; categorization; schematism; registry; classification; regulations; preservation
Tolić Nikolić, Zrinka
Prinos kategorizaciji stvaratelja arhivskog gradiva iz područja školstva i kulture; Ein Beitrag zur Kategorisierung von Registraturbildnern im Schul- und Kulturwesen
kategorizacija; pismohrana; stvaratelji; imatelji; Kategorisierung; Registratur; Registraturbildner; Inhaber von Archivgut
2005.
Kušanić, Nela
Standardizacija službe, jedan od osnovnih preduvjeta učinkovita djelovanja arhiva kao

ustanove; Service's standardization - one of the preconditions for the effective archival institution
standardi; arhivsko zakonodavstvo; kriteriji razvoja; arhivska služba Republike Hrvatske; neujednačenost poslovanja; standards; archival legislation; development criteria; archives in the Republic of Croatia; archival service in the Republic of Croatia; lack of uniformity in archival work
2006.
Garvas Delić, Ana; Milinović, Miroslav
Prikupljanje, odabir, obrada i pohrana dokumenata sa službenih mrežnih stranica tijela javne vlasti Republike Hrvatske; Collection, selection, processing and storage of documents from the official websites of the public authority bodies of the Republic of Croatia
pobirač (robot); arhiv mrežnih dokumenata; kriterij odabira dokumenata; tijela javne vlasti; gatherer; robot; networked documents archives; criteria for document selection; public authority bodies
Ukupan broj izlaganja sa skupova jest 24.

Ukupan broj izlaganja sa skupova jest 24 u razdoblju od 2001. do 2009. godine. U tom razdoblju nastavlja se trend objavljivanja izlaganja iz arhivistike kao i u prethodnom razdoblju uredničke politike Miljenka Pandžića od 1991. do 2000. godine, u kojem je bilo objavljeno 26 izlaganja. U prvoj godini uredničke politike glavne urednice Meline Lučić, objavljen je najveći broj izlaganja sa skupova o arhivistici. Od ukupno 15 objava u 2001. godini sva su izlaganja iz arhivistike.

Prvo izlaganje pod naslovom „Arhivska služba Republike Hrvatske: stanje i izgledi razvoja“ autora Josipa Kolanovića uvodno je izlaganje o Prvom kongresu hrvatskih arhivista, u kojemu se iznose temeljni problemi razvoja arhivske službe usredotočeni na sljedeća pitanja: Arhivi čuvari kulturne baštine, Pretpostavke razvoja arhivske službe u Hrvatskoj: Stanje problemi i izgledi razvitka, Osnovne postavke razvitka arhivske službe, Problem mreža arhivskih ustanova i strategija razvoja, Arhivi i legislativa, Arhivi i uprava: međuovisnost i povezanost; Arhivi i informacijske tehnologije te Arhivi i demokratizacija društva.

Drugo izlaganje „Obrazovanje arhivista i spisovoditelja za novo okruženje: praksa u svijetu i izgledi u Hrvatskoj“ autorice Meline Lučić iznosi pregled više sustava obrazovanja arhivista u nekim europskim i izvan europskim zemljama te situacija u Hrvatskoj. Ne izlažu se potanko svjetska iskustva u ovom području; daje se tek presjek, svojevrsni izbor, koji se potom naslanja na domaću situaciju.

Treće izlaganje naslova „Specijalizirani arhivi“ autorice Ornate Tadin suočava nas, s jedne strane, s proizvodnjom nepreglednog broja informacija, a, s druge strane, u velikoj mjeri upravo pod zastrašujućim pritiskom količine tih informacija, sa sve većom profesionalizacijom arhivske struke i nastojanjem da se pronađu što djelotvorniji načini za upravljanje i odabir 'pravih' informacija za budućnost. Imajući u vidu ograničenja koja nam nameće sadašnja gospodarska situacija u Hrvatskoj, zatim nestanak društvenoga vlasništva i sve snažniju privatizaciju na svim područjima, bilo bi važno snažnije potaknuti osnivanje ili uređenje specijaliziranih i/ili 'kućnih' arhiva na onim područjima koja arhivska služba uz svoje sadašnje prostorne i ljudske kapacitete ne uspijeva svladati na zadovoljavajući način. Takve se potrebe pojavljuju na području gospodarstva, zdravstva, znanosti i obrazovanja, javnih medija. To nikako ne bi trebalo značiti slabljenje arhivske mreže i nadzora nad cjelinom arhivskoga gradiva u nastajanju. Specijalizirane arhive treba učiniti sastavnicom jedinstvene mreže arhiva.

Četvrto izlaganje naslova „Prostor kao prioritetno razvojno pitanje hrvatske arhivske službe“ autorice Vide Pavliček u osnovnim crtama prikazuje postojeće stanje arhivskoga prostora u Hrvatskoj, zakonski, strukovni i društveni uvjeti u kojima se prostor ostvaruje. Uspoređuju se zakonski okviri te konkretno fizičko stanje arhivskih prostora, s pojedinim primjerima u susjednim i sličnim srednjoeuropskim zemljama. Upozorava se na postojeće probleme u postupcima rješavanja ove problematike u nas te na potrebu zajedničkog nastupa cijele službe u traženju bržih i kvalitetnijih rješenja.

Peto izlaganje „Arhivi: između digitalnih zapisa i ubrzanog propadanja gradiva na kiselom papiru. Masovna neutralizacija zapisa na kiselom papiru“ autorice Tatjane Mušnjak stavlja naglasak na suvremene tehnologije koje su donijele nove vrste zapisa na nekonvencionalnim medijima – od fotografije i filma, preko zvučnih dokumenata do strojno čitljivih zapisa na magnetnim medijima. I dok su hrvatski arhivisti zauzeti rješavanjem pitanja

vezanih za nekonvencionalne zapise, koji velikom brzinom pristižu u arhiva, problem ubrzanog propadanja gradiva na kiselom papiru ne uočava se u dovoljnoj mjeri. Autorica u ovom radu daje pregled suvremenih metoda konzerviranja zapisa na kiselom papiru kakvi se upotrebljavaju u svijetu te načina rješavanja ovoga problema u Hrvatskoj.

Šesto izlaganje naslova „Uloga pismohrane u upravljanju zapisima“ autorice Marine Štambuk-Škalić govori o tome da svaki stvaratelj gradiva mora osigurati sveobuhvatno razrađen sustav spisovodstva koji sadržava dva osnovna i međusobno ovisna elementa: politiku spisovodstva koja je sadržana u normativnim propisima svake ustanove i u ustroju službe koja ga provodi i program spisovodstva koji se sastoji od sustava klasifikacije, plana odlaganja zapisa i priručnika koji opisuje program.

Sedmo izlaganje „Međunarodni standard ISO 15489 Information and documentation – Records management“ autora Tomislava Čepulića daje glavne informacije o tome da je 28. rujna 2001. *Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO)* objavila dva teksta, dva dijela novog međunarodnog standarda za upravljanje dokumentima (*records management*). Na 3. međunarodnoj konferenciji udruge ARMA (*Association of Records Managers and Administrators*) u Montrealu u Kanadi 3. listopada taj je standard prvi put i predstavljen javnosti. U ovom je tekstu dan prikaz standarda.

Osmo izlaganje naslova „Klasifikacijski sustavi – suvremeni problemi i tendencije“ autorice Snježane Zgorelec tumači da je već u konceptualnoj fazi razvoja sustava upravljanja zapisima potrebno zadovoljiti niz preduvjeta kako bi se u uvjetima suvremenog poslovanja, stvorile pretpostavke za kvalitetno upravljanje zapisima. Jedan od najznačajnijih sastoji se u potrebi razrade jasne metodologije oblikovanja klasifikacijskih, odnosno razredbenih sustava. Oni će pružiti osnovu za jednostavno i kvalitetno obavljanje višestrukih funkcija upravljanja, odnosno identifikaciju zapisa, efikasnu i sistematsku organizaciju zapisa u ustroj koji odražava poslovni kontekst, njihovo pretraživanje, pohranu i izlučivanje tijekom cijeloga životnoga ciklusa zapisa. Metodologija razvoja klasifikacijskih sustava predviđa razvoj sustava zasnovanih na funkcionalnim načelima, s unaprijed ugrađenim kriterijima izlučivanja za pojedine klase zapisa.

Deveto izlaganje pod naslovom „Privatno arhivsko gradivo“ autorice Živane Heđbeli bavi se privatnim arhivskim gradivom, od sadašnjega do stanja u budućnosti, želi privući pozornost arhivske zajednice na problem privatnoga arhivskoga gradiva jer rješenje toga problema nadilazi sposobnosti i snage pojedinca i zahtijeva angažman većeg broja stručnjaka. Izlaganje se temelji na iskustvu autora u radu s dijelom stvaratelja privatnoga arhivskog gradiva: udrugama, političkim strankama i sindikatima. Naša zemlja, uprava, javne službe, jednako kao i privatne osobe, nema dovoljno iskustva s privatnim vlasništvom. Stranke/udruge nemaju svijest o tome da stvaraju gradivo važno za kulturu, povijest ili druge znanosti. Nezanjanje dolazi iz općenite neinformiranosti šire javnosti glede značenja arhiva i arhivskog gradiva, potpune slobode privatnih pravnih osoba u vođenju uredskog poslovanja, te iz nepoznavanja relevantnih arhivskih zakona i propisa.

Deseto izlaganje naslova „Sheme metapodataka u upravljanju dokumentima“ autora Joze Ivanovića govori o razvoju *interneta* i napose elektroničkog poslovanja, čime je potaknut razvoj standarda i tehnologija čiji je predmet definicija formata i obilježja dokumenta. Riječ je o sada već zrelim tehnologijama koje pokrivaju cjelokupno područje tradicionalnoga uredskog poslovanja, odnosno upravljanja dokumentima, i funkcionalno ga nadograđuju, određujući njegov tehnološki, ali ništa manje i konceptualni okvir. Sheme metapodataka za upravljanje dokumentima koje su razvijene, susreću se u otvorenom okruženju s modelima podataka poslovnih i informacijskih sustava u kojima se obavlja dio tradicionalnih spisovodstvenih funkcija. Kako su svojstva dokumenata ovisna o načinu na koji ih oblikuju i njima rukuju ovi sustavi, cjelovit spisovodstveni sustav i shema metapodataka koju on podrazumijeva zasniva se na integraciji i povezivanju modela podataka u distribuiranom sustavu. Pojavljuje se sve više različitih shema koje su specifične za određenu domenu primjene ili za pojedinu instituciju. Kako unificiranje i stvaranje višenamjenskih kompleksnih shema nisu mogući, na problem uskladiivosti pokušava se odgovoriti razvojem modularnih shema i definiranjem pravila interoperabilnosti. Modularna gradnja sustava metapodataka u spisovodstvu pretpostavlja, osim interoperabilnosti i određenog stupnja semantičke usklađenosti, i precizno definiranje funkcije pojedine sheme koja je ugrađena u sustav. Konkretni odgovori na ovo pitanje ovise o razvoju okruženja, kao što je *RDF* specifikacija, koja omogućuje integraciju modularnih shema: stvaranje, upravljanje i čuvanje digitalnih zapisa.

Jedanaesto izlaganje pod naslovom „Uvod za nacionalne i međunarodne smjernice“ inozemne autorice Marie Guercio sa *Sveučilišta Urbino* u Italiji referat je koji se bavi promjenama sustava za upravljanje zapisima u informatičkom društvu te problemima, zahtjevima i izazovima koje digitalna revolucija stavlja pred arhivističku, spisovodstvenu i istraživačku zajednicu. U tom smislu autorica kratko prezentira *15489 ISO Standard*, inicijativu *Svjetske banke* i *Zaklade za informatičko upravljanje spisima* i *MOREQ*, kao neke od međunarodnih inicijativa na tom području.

Dvanaesto izlaganje „Pravna pitanja vezana za autentičnost zapisa u elektroničkom okruženju“ inozemnog autora Josefa Zwickera iz *Državnog arhiva kantona Basel Stadt* u Baselu (Švicarska) bavi se pravnim aspektom autentičnosti zapisa u elektroničkom okruženju, unutar *Odbora za arhivska pravna pitanja Međunarodnog arhivskog vijeća*, podgrupa „Autentičnost i pravna pitanja“. Podgrupa nastoji povezati teorijske spoznaje, vezane za autentičnost elektroničkih zapisa, s njihovom neposrednom uporabom. Izlaganje upućuje na pojmove koje je potrebno razlučiti: autentičnost, pouzdanost i valjanost elektroničkih zapisa. Da bi se sačuvala autentičnost i pouzdanost, pravni propisi moraju obuhvatiti elektroničke zapise od njihova nastanka i omogućiti arhivistima da sudjeluju u izgradnji i promjenama IT aplikacija te im, nadalje, omogućiti određivanje pravila prema kojima će stvaratelji postupati sa zapisima u administrativnim procesima i sudjelovanje u donošenju općih ili specijalnih zakona. Izlaganje nudi primjere s područja građanskog prava u Švicarskoj, u kojoj su pripremljeni nacrti triju zakona vezanih z uporabu elektroničkih zapisa, odnosno elektroničkog potpisa.

Trinaesto izlaganje pod naslovom „Prikaz sustava hibridne reprografije stanje i mogućnosti“ autora Zvonimira Baričevića, prikazuje i uspoređuje suvremene tehnike zaštitnog snimanja arhivskoga gradiva te se na temelju dobivenih rezultata odrediti prema potrebama hrvatske arhivske službe. Temeljno pitanje na koje se traži odgovor jest: koja je tehnika reproduciranja arhivskoga gradiva najučinkovitija, ekonomski najisplativija te osigurava trajnost i dostupnost gradiva u najduljem razdoblju?

U četrnaestom izlaganju „Radikalne promjene u zaštiti i pohrani filmskog gradiva“ autor Mate Kukuljica piše o filmskoj arhivistici u Republici Hrvatskoj s naglaskom na problematiku utvrđivanja osnovnih obilježja filmske vrpce, što je preduvjet u radu svakog

filmskog arhivista koji radi na obradi filmskoga gradiva. Pojedini priručnici, posebno oni koje je tiskalo *Međunarodno udruženje filmskih arhiva (FIAF)*, svoje informacije upućuju filmskim tehnolozima i stručnjacima koji rade u filmskim laboratorijima. Iako je rad filmskih arhivista komplementaran radu navedenih stručnjaka, posebno na zadacima zaštite i restauracije filmskoga gradiva, nedostaju sistematizirana pojedina područja filmske arhivistike, koja bi pomogla filmskim arhivistima u svakodnevnom radu na obradi filmskoga gradiva.

Petnaesto izlaganje koautorski je rad triju koautorica Vesne Černelč-Marjanović, Darinke Vedrina, Ivane Čukman-Batinić iz *Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo* u Zagrebu, a nosi naslov „Integracija elektroničkih dokumenata u spisovodstvo Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo“. Taj rad opisuje kako je *Državni zavod za intelektualno vlasništvo* svoje uredsko poslovanje (spisovodstvo) prilagodio suvremenim tehnološkim dostignućima, te većinu svojih evidencija vodi u elektroničkom obliku. Također je u sustav evidentiranja ulazne i izlazne upravne i neupravne pošte uključio i skeniranje svih ulaznih i izlaznih akata, što je omogućilo potpunu integraciju elektroničkih dokumenata u spisovodstvo Zavoda. Pri izradi tog sustava evidentiranja primjenjivane su metode i standardi koje je preporučila Svjetska organizacija za zaštitu intelektualnog vlasništva, pa će time biti omogućen i budući prihvata elektroničkih dokumenata u uspostavljenom sustavu za zaštitu intelektualnog vlasništva, te lakša prilagodba na zahtjeve koje postavljaju suvremeni uvjeti razvoja elektroničke trgovine i razmjene.

U 2002. godini objavljena su tri izlaganja sa skupa koja su s područja arhivistike. Prvo je izlaganje naslova „Stanje i prioriteti rada arhivske vanjske službe u Hrvatskoj“ autora Darka Rubčića u kojemu se želi objasniti što je to vanjska služba unutar arhiva i koji su osnovni zadaci te službe. Također je prikazano je sadašnje stanje u vanjskim službama Republike Hrvatske i koji su gorući problemi. Na kraju izlaganja izneseni su prioriteti za budući rad.

Drugo izlaganje koautorica Radmile Dujmović i Krunoslave Čuljat iz *Gradskog zavoda za automatsku obradu podataka* nosi naslov „Projekt uredsko poslovanje – prijem i obrada akata u Gradskom zavodu za automatsku obradu podataka u Zagrebu“, u njemu se opisuje aplikacija za uredsko poslovanje u *Gradskom zavodu za automatsku obradu podataka*

u Zagrebu. Ukratko se govori o djelatnosti *Zavoda* te se opisuju pojedine funkcije aplikacije, slijedom obavljanja, a u skladu s odredbama *Uredbe o uredskom poslovanju*.

Treće izlaganje „Arhiv Republike Slovenije i LOTUS NOTES – Spis“ prilog je autorice Vesne Gotovine iz *Arhiva Republike Slovenije*, koji govori o djelovanju *Arhiva Republike Slovenije* u procesu nastanka dokumenata kod stvaratelja u državnoj upravi. Naglašena su neka pozitivna iskustva primjene računalnog programa *LOTUS NOTES – Spis* koji je u svojoj osnovi prvobitno bio namijenjen samo vođenju evidencija dokumentarnoga gradiva, a u posljednjim se godinama razvio u vrlo širok oslonac cjelokupnom poslovanju dokumentima u upravnim tijelima.

U 2003. godini objavljena su četiri izlaganja i sva su četiri s područja arhivistike. Prvo izlaganje „Prinos kategorizaciji stvaratelja arhivskog gradiva iz područja školstva i kulture“ autorice Zrinke Tolić Nikolić, prikazuje viđenje kategorizacije jednog segmenta društvenoga života školstva i kulture kao preduvjeta utvrđivanja prioriteta zaštite takvoga arhivskoga gradiva kao kulturnoga dobra u skladu s odredbama *Pravilnika o vrednovanju te postupku odabiranja i izlučivanja arhivskoga gradiva* (NN, 90/2002.). Rad se ne bavi teorijskom problematikom vrednovanja različitih stručnih arhivističkih načela i kriterija vrednovanja, koji su u literaturi temeljito obrađeni, nego kategorizacijom pismohrana iz područja školstva i kulture sagledanom na različitim razinama i u različitim odnosima s primjerima iz prakse.

Drugo izlaganje pod naslovom „Arhivi i stvaratelji: Državni arhiv u Gospiću“ autora Ivica Mataije objašnjava odnos između arhiva i stvaratelja koje je jedno od temeljnih pitanja suvremene arhivske struke koje se na području *Državnog arhiva* u Gospiću, kao najmlađega hrvatskog arhiva, nameće svom svojom važnošću. Ovim su se radom nastojali prikazati broj, struktura i poteškoće s kojima se susreću stvaratelji na području Like, kao i odnos *Arhiva* i stvaratelja s posebnim osvrtom na mogućnosti i rezultate suradnje u okviru postojećega stanja te teorijskog i normativnog okruženja.

Treće izlaganje „MoReq i uredsko poslovanje“ autora Tomislava Čepulića, daje uvid u specifikaciju *MoReq-a*, odnosno *Modela zahtjeva za upravljanje elektroničkim zapisima*, koja je izrađena 2001. godine za potrebe *Europske komisije*. Pri izradi specifikacije rabljene su brojne međunarodne norme, smjernice i modeli metapodataka. Glavni dio *MoReqa* čine

zahtjevi koji se postavljaju pred elektroničke sustave za upravljanje zapisima. Eventualna primjena *MoReqa* u Hrvatskoj mogla bi nadomjestiti nedostatak propisa o upravljanju elektroničkim dokumentima.

Koautorsko izlaganje Radmile Dujmović i Krunoslave Čuljat iz *Gradskog zavoda za automatsku obradu podataka* četvrto je po redu, i nosi naslov „Prikaz projekata uredsko poslovanje: prijem i obrada akata. Izlučivanje gradiva u pismohrani“. T izlaganje povezuje postupke izlučivanja gradiva u pismohrani s postojećom aplikacijom uredskog poslovanja te govori o tome kako se postupak uvelike olakšava. *Gradski zavod za automatsku obradu podataka* izrađuje sintetičke i analitičke popise gradiva koje se predlaže za izlučivanje. Na temelju analitičkog popisa moguće je provesti izlučivanje gradiva s točnošću do razine predmeta i svih njegovih akata, a ne, kao do sada, do razine klase.

Godine 2005. objavljeno je jedno izlaganje iz arhivske teorije i prakse pod naslovom „Standardizacija službe, jedan od osnovnih preduvjeta učinkovita djelovanja arhiva kao ustanove“ autorice Nele Kušanić, u kojemu autorica želi upozoriti na neke od problema koji su se pojavili kada je planirala razvoj ustanove u kojoj radi, a koje prepoznaje kao probleme čitave službe. Također upozorava na izostanak standarda koji bi možebitno olakšali razvoj službe. Članak je nastao kao poticaj i uvod raspravi Standardizacija arhivske službe Republike Hrvatske na stručnom savjetovanju Hrvatskoga arhivističkog društva, održanom u Topuskom (13. – 15. listopada 2004.).

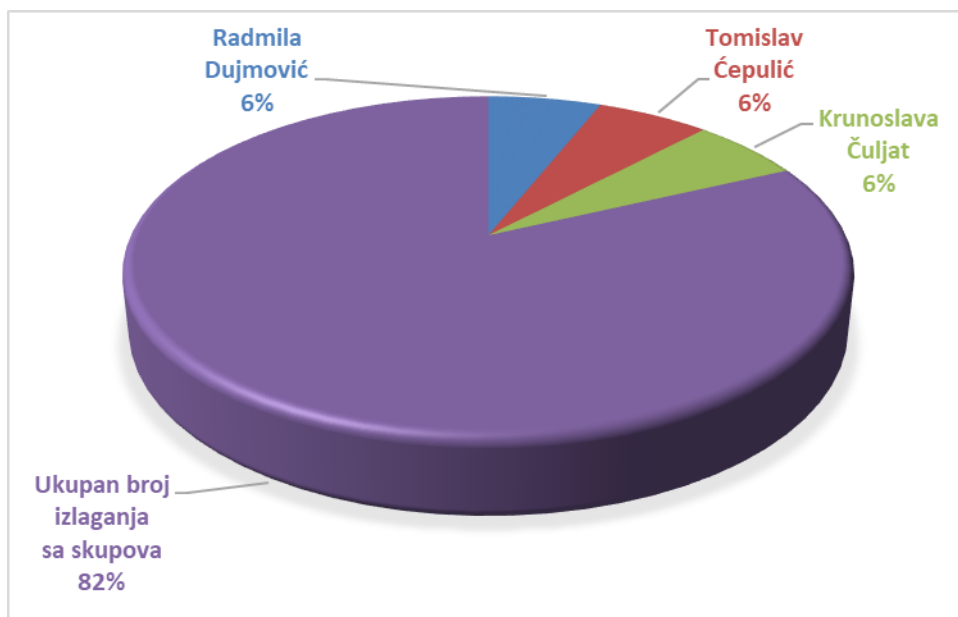
Godine 2006. objavljeno je jedno koautorsko izlaganje autorice Ane Garvas Delić iz *Hrvatske informacijsko-dokumentacijske referalne agencije – HIDRA* u Zagrebu i autora Miroslava Milinovića iz *Sveučilišnog računskog centra Sveučilišta* u Zagrebu – SRCE, koje nosi naslov „Prikupljanje, odabir, obrada i pohrana dokumenata sa službenih mrežnih stranica tijela javne vlasti Republike Hrvatske“. Izlaganje opisuje kako HIDRA u okviru svoje osnovne djelatnosti prikuplja, obrađuje, pohranjuje i diseminira javnu službenu dokumentaciju i informacije Republike Hrvatske. Razvoj interneta u Hrvatskoj toliko je napredovao da se velik dio službenih publikacija i dokumenata objavljuje na nizu službenih *web*-sjedišta. Namjera je Hidre okupiti digitalnu građu iz ovog izvora i omogućiti građaninu korisniku jednostavan pristup informacijama s jedne adrese: <http://www.hidra.hrv>. Podjednako je važno očuvanje autentičnosti sadržaja, oblika i funkcionalnosti u svrhu

dugoročne zaštite i uporabe. Okosnicu projekta Prikupljanje, odabir, obrada i pohrana dokumenata – POOPD čini *Arhiv mrežnih dokumenata – AMD*, sustav koji je nastao kao rezultat zajedničkog projekta *Hidre* i *Sveučilišnoga računskog centra – Srca*, započet u svibnju 2004, sa svrhom uspostave sustava za preuzimanje i arhiviranje mrežno dostupnih dokumenata s odabranog skupa *web*-sjedišta. Sustav je razvijen na temelju iskustava Srca u području istraživanja *weba* (projekti *Mjerenje web prostora – MWP* i *Digitalni arhiv mrežnih publikacija – DAMP*) i utemeljen na programskoj podršci *Open Source*. Modularan je, proširiv, jednostavan za uporabu te dostupan preko *web*-sučelja. Od 2007. do 2009. godine izlaganja sa skupova nisu objavljivana.

Tablica 87. Najproduktivniji autori izlaganja sa skupova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Najproduktivniji autori izlaganja sa skupova		Broj izlaganja po autoru
1.	Krunoslava Čuljat, Radmila Dujmović	2
2.	Tomislav Čepulić	2
Ukupan broj izlaganja sa skupova najproduktivnijih autora jest četiri.		

Radovi najproduktivnijih koautorica Radmile Dujmović i Krunoslave Čuljat čine 12 % od ukupnog broja izlaganja sa skupa, a u njima su izlagale o problematici arhivske teorije i prakse u segmentu izlučivanja gradiva i uredskog poslovanja.

Grafikon 56. Udio najproduktivnijih autora izlaganja sa skupova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Tomislav Čepulić, sukladno podacima iz tablice 87., a prema podacima iz grafikona 56., zastupljen je sa 6 % teksta u izlaganjima sa skupova, kao i prethodno navedene koautorice. Njegova su izlaganja orijentirana na arhivistiku, znanstvenu disciplinu čija je tematska problematika *Međunarodni standard ISO 15489 i Moreq - Model* zahtjeva za upravljanje elektroničkim zapisima.

Tablica 88. Koautorstva u izlaganjima sa skupova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Koautorstvo		Vrsta, naslov i godina
1.	Ana Garvas Delić, <i>Hrvatska informacijsko-dokumentacijska referalna agencija – Hidra</i> , Zagreb Miroslav Milinović, <i>Sveučilišni računski centar Sveučilišta u Zagrebu</i> , Zagreb	Izlaganje sa skupa „Prikupljanje, odabir, obrada i pohrana dokumenata sa službenih mrežnih stranica tijela javne vlasti Republike Hrvatske“ (2006.)
2.	Radmila Dujmović, <i>Gradski zavod za automatsku obradu podataka</i> , Zagreb Krunoslava Čuljat, <i>Gradski zavod za automatsku obradu podataka</i> , Zagreb	Izlaganje sa skupa „Prikaz projekata uredsko poslovanje: prijem i obrada akata. Izlučivanje gradiva u pismohrani“ (2003.)

3.	Radmila Dujmović, <i>Gradski zavod za automatsku obradu podataka, Zagreb</i> Krunoslava Čuljat, <i>Gradski zavod za automatsku obradu podataka, Zagreb</i>	Izlaganje sa skupa „Projekt uredsko poslovanje – prijem i obrada akata u Gradskom zavodu za automatsku obradu podataka u Zagrebu“ (2002.)
4.	Vesna Černelč-Marjanović, <i>Državni zavod za intelektualno vlasništvo, Zagreb</i> Darinka Vedrina, <i>Državni zavod za intelektualno vlasništvo, Zagreb</i> Ivana Čukman-Batinić, <i>Državni zavod za intelektualno vlasništvo, Zagreb</i>	Izlaganje sa skupa „Integracija elektroničkih dokumenata u spisovodstvo Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo“ (2001)

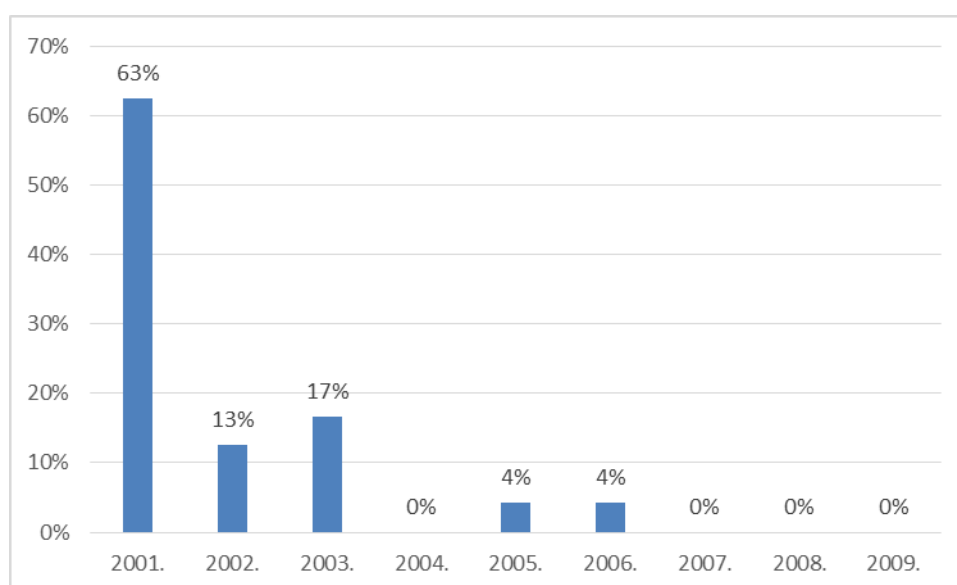
U vrsti izlaganja sa skupova najveći je broj koautorstava s obzirom na ostale vrste (tablica 88.). Ukupno se broje četiri koautorstva, s već spomenutim najproduktivnijim autoricama izlaganja sa skupova, Radmilom Dujmović i Krunoslavom Čuljat iz *Gradskog zavoda za automatsku obradu podataka* u Zagrebu, zatim Vesnom Černelč-Marjanović, Darinkom Vedrinom, Ivanom Čukman-Batinić iz *Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo* u Zagrebu te Anom Garvas Delić iz *Hrvatske informacijsko-dokumentacijske referalne agencija – HIDRA* u Zagrebu i Miroslavom Milinovićem iz *Sveučilišnog računskog centra Sveučilišta* u Zagrebu – SRCE. U prošlom razdoblju od 1991. do 2000. godine, u vrsti izlaganja sa skupova, objavljeni su radovi ukupno 16 inozemnih autora, dok je u ovom razdoblju u objavama zastupljeno troje inozemnih autora: Marie Guercio sa *Sveučilišta Urbino* u Italiji, Josef Zwicker iz *Državnog arhiva kantona Basel Stadt* u Baselu iz Švicarske i Vesna Gotovina iz *Arhiva Republike Slovenije*.

Tablica 89. Broj objava izlaganja sa skupa po godinama u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Godine objave izlaganja sa skupova	Ukupan broj objava po pojedinoj godini
1. 2001.	15
2. 2002.	3
3. 2003.	4
4. 2004.	0
5. 2005.	1

6.	2006.	1
7.	2007.	0
8.	2008.	0
9.	2009.	0

Prema podacima iz tablice 89., zamjetan je nastavak trenda objavljivanja izlaganja sa skupova, iz prošlog razdoblja od 1991. do 2000. godine, kad su izlaganja sa skupova bila objavljena u posljednje dvije godine 1999. i 2000. godine u ukupno 26 članaka.

Grafikon 57. Raspodjela izlaganja sa skupova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

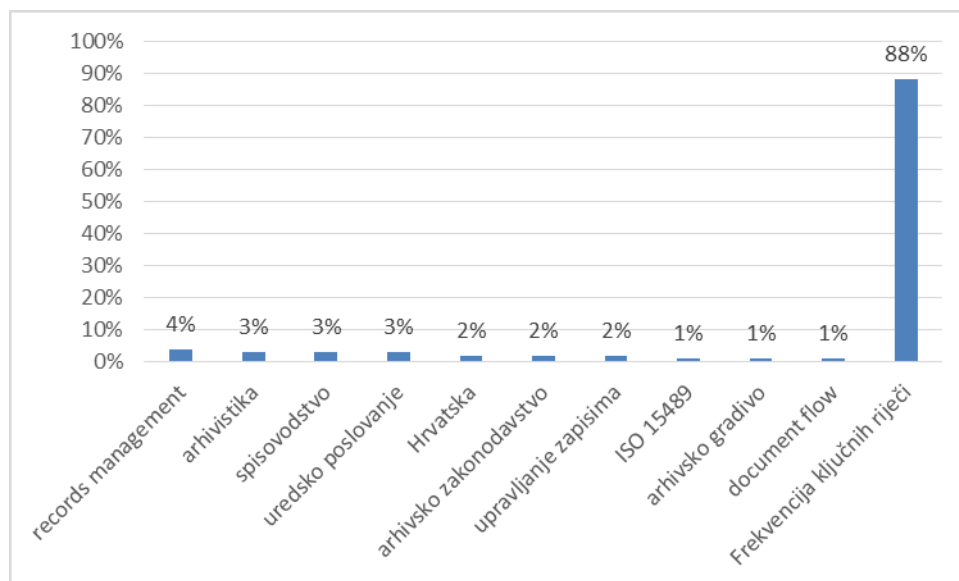
Maksimalna zastupljenost od 63 % upućuje na nastavak objavljivanja izlaganja sa skupova u 2001. godini, u korelaciji s prethodnom uredničkom politikom u razdoblju od 1991. do 2000. godine. Nakon 2001. godine, slijedi smanjenje objavljivanja ove vrste, s početnom 2004. godinom u kojoj nije bilo nijedne objave, dok u konačnici, u 2007., 2008. i 2009. godini, više nije bilo objava (grafikon 57.).

Tablica 90. Frekventne ključne riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	records management	5
2.	arhivistika	4
3.	spisovodstvo	4

4.	uredsko poslovanje	4
5.	Hrvatska	3
6.	arhivsko zakonodavstvo	3
7.	upravljanje zapisima	3
8.	ISO 15489	2
9.	arhivsko gradivo	2
10.	document flow	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 354.		

Prema analiziranim podacima (tablica 90. i grafikon 58.) u vrsti izlaganja sa skupova prevladavaju ključne riječi iz arhivske teorije i prakse te arhivistike i to su: „spisovodstvo“ (engl. *records management*), „arhivistika“, „spisovodstvo“, „uredsko poslovanje“, „Hrvatska“, „arhivsko zakonodavstvo“, „upravljanje zapisima“, „ISO 15489“, „arhivsko gradivo“ i „praćenje dokumenata“ (engl. *document flow*). Najfrekventnija ključna riječ „spisovodstvo“ (engl. *records management*) ima relevantni odaziv u pet izlaganja o uredskom poslovanju i upravljanju spisima. Naslovi radova jesu: „Projekt uredsko poslovanje – prijem i obrada akata u Gradskom zavodu za automatsku obradu podataka u Zagrebu“ koautorica Radmile Dujmović i Krunoslave Čuljat iz 2002. godine, „Arhiv Republike Slovenije i LOTUS NOTES – Spis“ autorice Vesne Gotovine iz 2002. godine, „Arhivi i stvaratelji: Državni arhiv u Gospiću“ autora Ivice Mataije iz 2003. godine, „MoReq i uredsko poslovanje“ autora Tomislava Čepulića iz 2003. godine te „Prikaz projekata uredsko poslovanje: prijem i obrada akata. Izlučivanje gradiva u pismohrani“ koautorica Radmile Dujmović i Krunoslave Čuljat iz 2003. godine. Druga najfrekventnija ključna riječ „arhivistika“ ima relevantni odaziv u četiri izlaganja koja se sadržajno temelje na razvojnim pitanjima arhivske službe, razrađenog sustava spisovodstva te zaštiti filmskog arhivskog gradiva u 2001. godini, i to sljedećih naslova: „Arhivska služba Republike Hrvatske: stanje i izgledi razvoja“ autora Josipa Kolanovića, „Prostor kao prioritetno razvojno pitanje hrvatske arhivske službe“ autorice Vide Pavliček, „Uloga pismohrane u upravljanju zapisima“ autorice Marine Štambuk-Škalić i „Radikalne promjene u zaštiti i pohrani filmskog gradiva“ autora Mate Kukuljice.

Grafikon 58. Frekvencija ključnih riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 2001. do 2009. godine

Ključne riječi iz 2001. godine: arhivistika; arhivske zgrade; Hrvatska; arhivistika; filmsko gradivo; zaštita filmskog gradiva; arhivistika; informatizacija arhiva; Hrvatska; Državni zavod za intelektualno vlasništvo; spisovodstvo; uredsko poslovanje; informatizacija; elektronički potpis; arhivsko gradivo; autentičnost zapisa; arhivsko zakonodavstvo; klasifikacijski sustavi; tezaurus; upravljanje zapisima; konzerviranje zapisa; kiseli papir; deacidifikacija papira; zaštita arhivskog gradiva; međunarodni standardi; standardi; ISO 15489; upravljanje dokumentima; metapodaci; shema metapodataka; upravljanje dokumentima; RDF; interoperabilnost, obrazovanje arhivista; studij arhivistike; spisovoditelji; privatno arhivsko gradivo; arhivsko zakonodavstvo; privatni arhivi; specijalizirani arhivi; specijalizirani arhivi; arhivski fondovi; zbirke arhivskoga gradiva, upravljanje zapisima; informatizacija; ISO 15489; upravljanje zapisima; spisovodstvo; arhivistika; zaštitno snimanje; arhivsko gradivo; reprografija; hibridna reprografija.

Ključne riječi iz 2002. godine: Arhiv Republike Slovenije; LOTUS NOTES-Spis program; uredsko poslovanje; odabiranje arhivskoga gradiva, arhivska služba; vanjske službe arhiva; Hrvatska; Gradski zavod za automatsku obradu podataka (Zagreb); uredsko poslovanje; automatska obrada podataka; Internet aplikacije; Gradski zavod za automatsku obradu podataka (Zagreb); uredsko poslovanje; automatska obrada podataka; Internet aplikacije.

Ključne riječi iz 2003. godine: arhiv; stvaratelji; spisovodstvo; kategorizacija; shematizam; pismohrana; klasifikacija; normativni akti; zaštita; archives; records creators; records management; categorization; schematism; registry; classification; regulations; preservation; Gradski zavod za automatsku obradu podataka (GZAOP); uredsko poslovanje; izlučivanje gradiva; praćenje predmeta; e-uprava; document flow; Gradski zavod za automatsku obradu podataka (GZAOP); uredsko poslovanje; izlučivanje gradiva; praćenje predmeta; e-uprava; document flow; City Institute for Automated Data Processing; document flow; e-governement; records disposal; records management; informatization; records tracking; City Institute for Automated Data Processing; document flow; e-governement; records disposal; records management; informatization; records tracking; kategorizacija; pismohrana; stvaratelji; imatelji; Kategorisierung; Registratur; Registraturbildner; Inhaber von Archivgut; spisovodstvo; uredsko poslovanje; elektronički dokumenti; metapodatci; sustavi za upravljanje elektroničkim dokumentima; records management; office handling; electronic records; metadata; electronic records management systems.

Ključne riječi iz 2005. godine: standardi; arhivsko zakonodavstvo; kriteriji razvoja; arhivska služba Republike Hrvatske; neujednačenost poslovanja; standards; archival legislation; development criteria; archives in the Republic of Croatia; archival service in the Republic of Croatia; lack of uniformity in archival work.

Ključne riječi iz 2006. godine: pobirač (robot); arhiv mrežnih dokumenata; kriterij odabira dokumenata; tijela javne vlasti; gatherer; robot; networked documents archives; criteria for document selection; public authority bodies.

6.6. Sadržajno-scientometrijska analiza objavljenih članaka i njihova obilježja prema uredničkoj politici u 2010. godini

Glavna urednica *Arhivskog vjesnika* u 2010. godini je Diana Mikšić, koja preuzima sadržajnu strukturu časopisa svoje prethodnice Meline Lučić. Objave članaka i radova u ovom razdoblju potpuno slijede uredničku politiku razdoblja od 2001. do 2009. godine. Opseg časopisa u 2010. godini iznosi 437 stranica (tablica 91.).

Tablica 91. Sadržajna struktura časopisa u 2010. godini

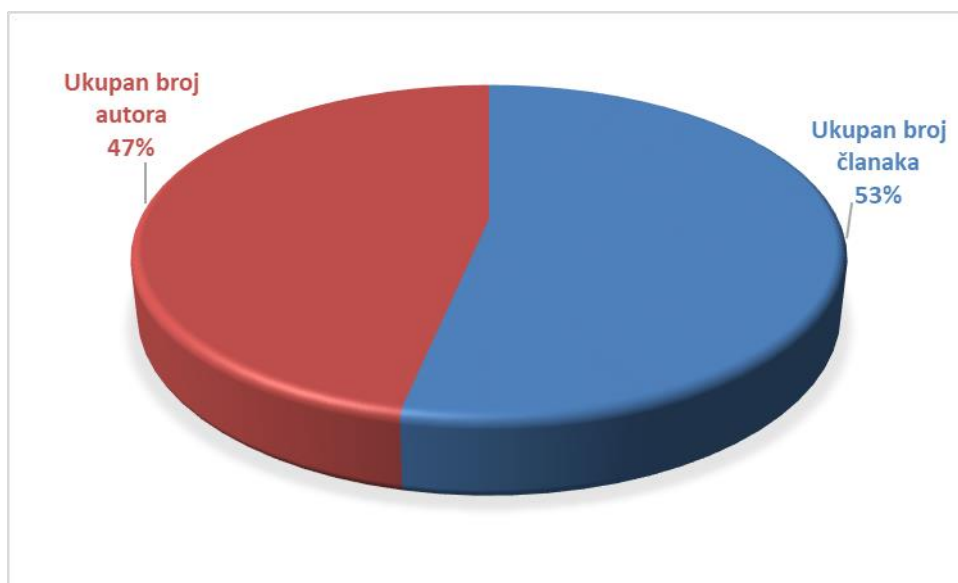
Raspon godina objavljivanja	Sadržajna struktura izdanja prema godinama
2010.	Rasprave i članci / Papers and articles
	Arhivska teorija i praksa / Archival theory and practice
	Povijest institucija / History of institutions
	Iz arhivskih fondova i zbirki / from archival fonds and collections
	Događanja / Events
	Prikazi i recenzije / Reviews
	Obljetnice, nekrolozi / obituaries, anniversaries
	Prinove / acquisitions

Prema podacima iz tablice 92. i grafikona 59., od ukupno 40 objavljenih članaka, autora je 35, što znači da je iznos autorske produktivnost 1,1 % članaka po autorstvu.

Tablica 92. Ukupan broj članaka i broj autora u 2010. godini

Godina objave	Broj članaka po izdanju	Broj autora po izdanju
1. 2010.	40	35

S obzirom na to da je riječ o jednogodišnjoj uredničkoj politici, skupni podatci iz prethodnih višegodišnjih razdoblja uredničkih politika, u ovom slučaju, ne mogu biti relevantni.

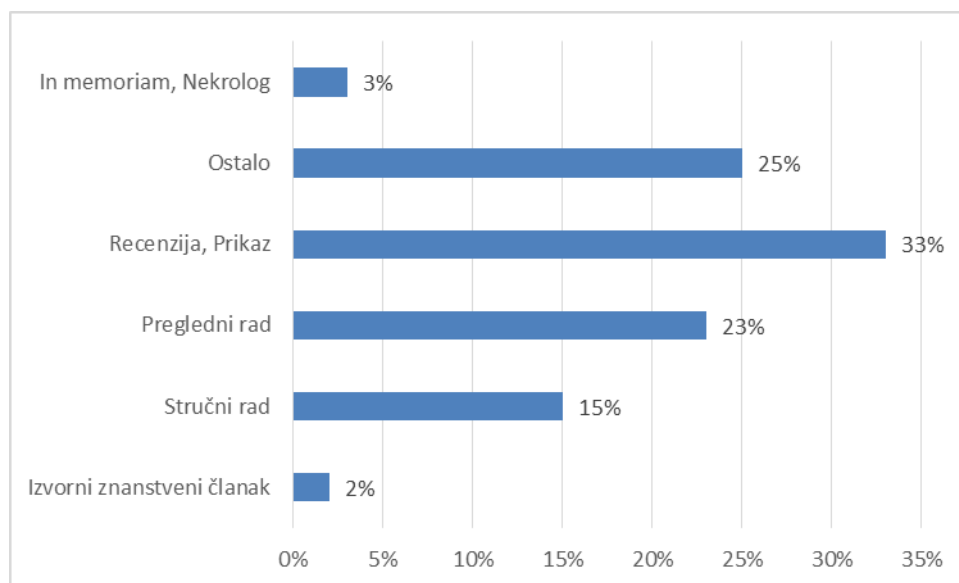
Grafikon 59. Postotak autorstava i članaka prema uredničkoj politici u 2010. godini

No ono što je analitički razvidno iz same strukture časopisa jest da promatrana godina slijedi trend uredničke politike prethodnog razdoblja od 2001. do 2009. godine. Jezik radova je hrvatski, s naslovima i sažetcima na engleskom jeziku.

Tablica 93. Broj objava prema vrsti rada za 2010. godinu

Vrste rada		Broj objava po radu
1.	Izvorni znanstveni članak	1
2.	Stručni rad	6
3.	Pregledni rad	9
4.	Recenzija, Prikaz	13
5.	Ostalo	10
6.	In memoriam, Nekrolog	1

Prema podacima iz tablice 93. i grafikona 60., najveći udio od 33 %, s obzirom na cjelokupni tekst, zauzimaju recenzije, a slijedi vrsta ostalo s udjelom od 25 %. Kao i prethodnih godina najmanje produktivna vrsta jest izvorni znanstveni članak s udjelom od samo 2 % (jedan članak). Trend iz posljednjih godina, prethodnog razdoblja od 2007. do 2009. godine u kojima nije objavljeno nijedno izlaganje sa skupa, nastavio se i u 2010. godini, u kojoj također nije objavljeno nijedno izlaganje sa skupa.

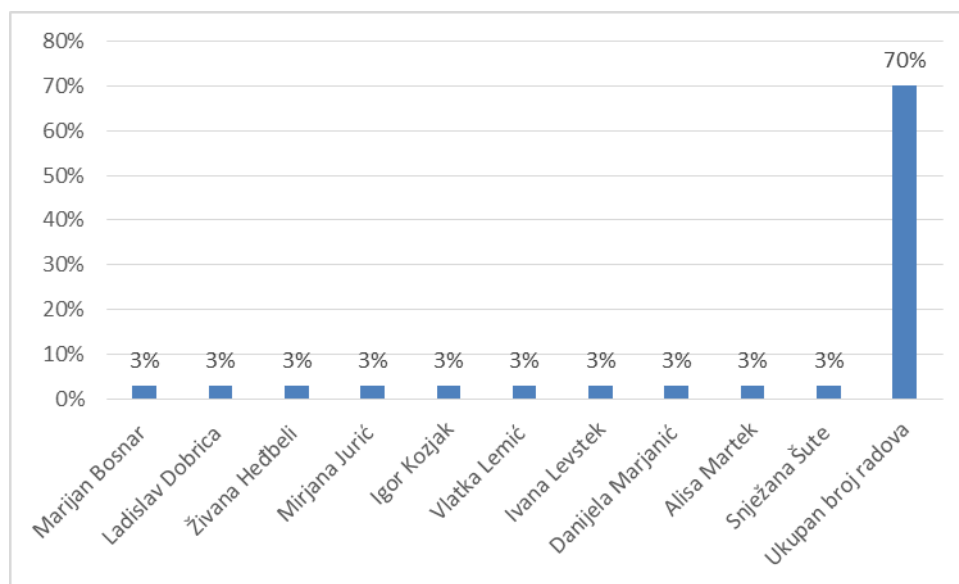
Grafikon 60. Raspodjela vrsta radova u 2010. godini

U skladu sa svim dosadašnjim istraživačkim podacima, afilijacija najproduktivnijih autora jest (i za ovu godinu) *Hrvatski državni arhiv*, kao i u prethodnim uredničkim politikama. Najproduktivniji autori imaju po dva objavljena rada.

Tablica 94. Najproduktivniji autori u 2010. godini

Najproduktivniji autori		Broj objava po autoru
1.	Marijan Bosnar	2
2.	Ladislav Dobrica	2
3.	Živana Heđbeli	2
4.	Mirjana Jurić	2
5.	Igor Kozjak	2
6.	Vlatka Lemić	2
7.	Ivana Levstek	2
8.	Danijela Marjanić	2
9.	Alisa Martek	2
10.	Snježana Šute	2
Ukupan broj članaka najproduktivnijih autora jest 20.		

Sukladno podacima iz tablice 94., Marijan Bosnar ima jednu recenziju, prikaz i jedan stručni rad. Dobrica Ladislav ima jedan rad pod ostalo i jednu recenziju, prikaz. Živana Heđbeli ima jedan pregledni rad i jednu recenziju, prikaz. Mirjana Jurić ima jednu recenziju, prikaz i jedan rad pod ostalo. Igor Kozjak ima jedan rad pod ostalo i jedan pregledni rad, Vlatka Lemić ima dva rada pod ostalo, Ivana Levstek napisala je dvije recenzije, prikaza, isto kao Danijela Marjanić. Alisa Martek ima dva koautorska rada, jedan je pod ostalo, a drugi je stručni, Snježana Šute ima jedan koautorski stručni rad i jednu recenziju, prikaz. Iz ove analize je transparentno da svi autori, osim toga što dolaze iz iste institucije, imaju najviše radova u vrsti recenzije, prikazi.

Grafikon 61. Udio najproduktivnijih autora u 2010. godini

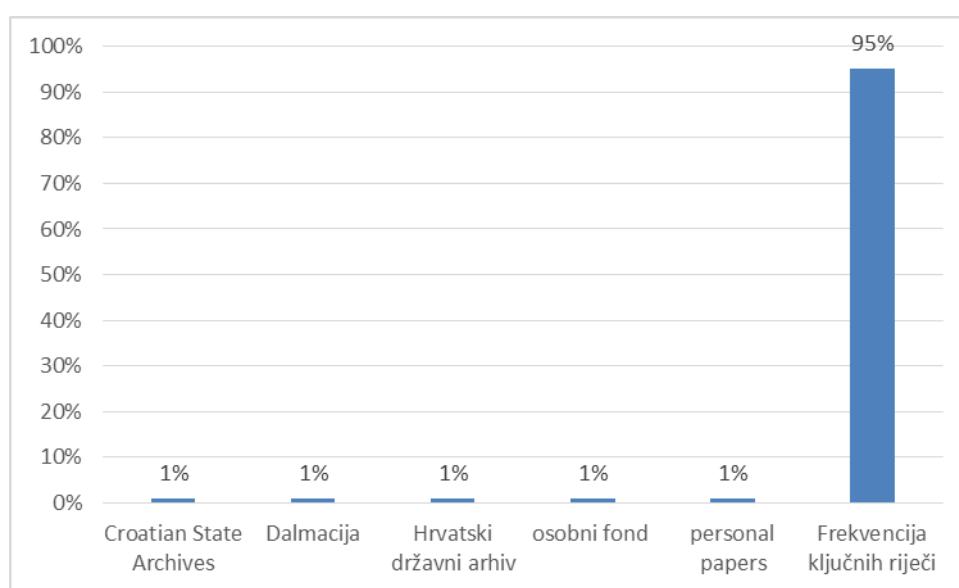
Najproduktivniji autori zastupaju 33 % udjela u tekstu s obzirom na cjelokupni tekst časopisa *Arhivski vjesnik* u 2010. godini (grafikon 61.).

Tablica 95. Frekvencija ključnih riječi u 2010. godini

Frekvencija ključnih riječi		Frekventnost
1.	Croatian State Archives	2
2.	Dalmacija	2
3.	Hrvatski državni arhiv	2
4.	osobni fond	2
5.	personal papers	2

Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 554.

Analiza ključnih riječi slijedi prethodne analize te ponovno pokazuje, kao i u prethodnim razdobljima, da je jedna od najfrekventnijih ključnih riječi „Hrvatski državni arhiv“ (engl. *Croatian State Archives*), koja ima najveći relevantni odaziv u člancima s područja povijesti i povijesti institucija. Prema podacima iz tablice 95., uz ključnu riječ „Hrvatski državni arhiv“, koja ima postotak relevantnosti od 1 %, ključna su riječi i „Dalmacija“ također s postotkom relevantnosti od 1 % te „osobni fond“ (engl. *personal papers*). Sukladno podacima najfrekventnija ključna riječ „Hrvatski državni arhiv“ relevantna je u dvama povijesnim stručnim radovima sljedećih naslova: „Biskupijski, kaptolski i samostanski arhivi. Nadbiskupijski arhiv Zagreb i Metropolitanska knjižnica Zagreb“ autora Stjepana Razuma i „Korespondencija Josipa Matasovića u njegovom osobnom arhivskom fondu u Hrvatskom državnom arhivu“ autora Marjana Bosnara. Sljedeća relevantna ključna riječ „Dalmacija“ klasificirana je u dvama povijesnim člancima sljedećih vrsta i naslova: u stručnom radu „Prilog bibliografiji objavljenih srednjovjekovnih dalmatinskih statuta te pravno-povijesnih studija o njima“ autora Ozrena Kosanovića i u preglednom radu „Pokrajinski rudarski ured u Zadru i uredsko poslovanje prema 'Instrukcijama o radu kotarskih rudarskih službenika' iz 1872. godine“ autora Ante Strmote (grafikon 62.).

Grafikon 62. Frekvencija ključnih riječi u 2010. godini

6.6.1. Izvorni znanstveni članci u 2010. godini

Slijedi tablični pregled (tablica 96.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi izvornoga znanstvenog članka u 2010. godini.

Tablica 96. Godina, vrsta, autor, naslov i ključne riječi izvornog znanstvenog članka u 2010. godini

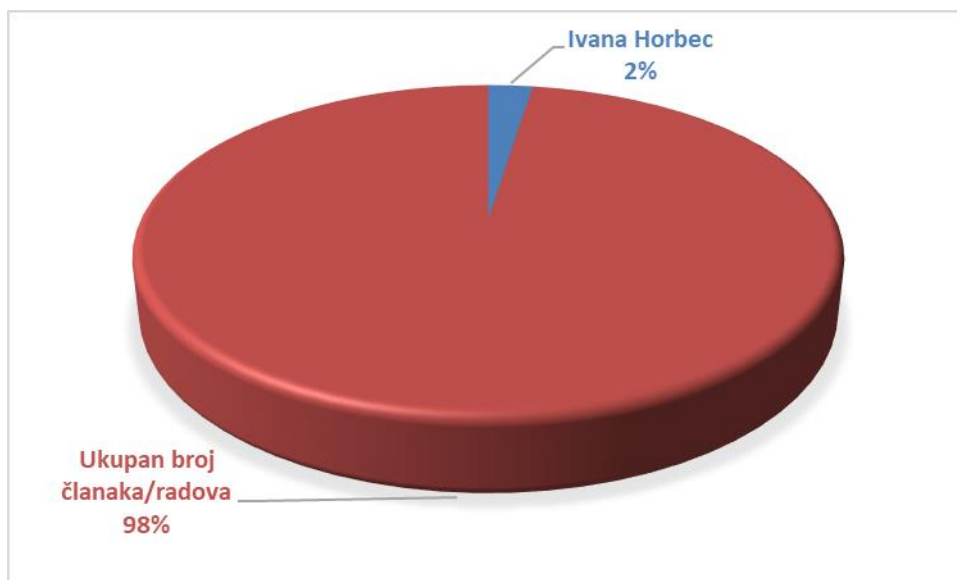
Objavljeni radovi
2010.
Izvorni znanstveni članak
Horbec, Ivana
Slavonske županije između Banske Hrvatske i Mađarske: uspostava civilne uprave i pitanje poreznog sustava u 18. stoljeću; Slavonia between Croatian and Hungarian Kingdom: the establishment of county administration and the tax system issue in the 18th century
upravna povijest; pravna povijest; 18. stoljeće; slavonske županije; hrvatsko-slavonski staleži; Hrvatski sabor; Ugarski sabor; history of institutions; law history; Croatian-Slavonian Kingdom; Slavonian counties; 18th century; Croatian Parliament; Hungarian Parliament
Ukupan broj izvornih znanstvenih članaka jest jedan.

U 2010. godini objavljen je samo jedan izvorni znanstveni članak autorice Ivane Horbec s *Hrvatskog instituta za povijest* u Zagrebu naslova: „Slavonske županije između Banske Hrvatske i Mađarske: uspostava civilne uprave i pitanje poreznog sustava u 18. stoljeću“. Autorica s povijesnoga gledišta analizira ishodišta prijepora hrvatskih i mađarskih staleža o državnopravnoj pripadnosti Slavonije, aktualna osobito potkraj XVIII. stoljeća i u prvoj polovici XIX. stoljeća. Razloge za te prijepore nalazi prije svega u organizaciji rada slavonskih županija tijekom XVIII. stoljeća, u njihovoj upravi ustanovljenoj pri reinkorporaciji 1745. i osobito u njihovoj podložnosti mađarskomu poreznom sustavu. Osim na temelju relevantne literature, rad je izrađen na temelju arhivskoga gradiva Hrvatskog, Austrijskog i Mađarskog državnog arhiva. Godina 2010. godina slijedi praksu objavljivanja jednoga izvornog znanstvenog rada po izdanju s područja povijesti, kao što je to bilo u razdoblju od 2001. do 2009. godine.

Tablica 97. Autorica izvornog znanstvenog članka u 2010. godini

Autorica izvornog znanstvenog članka		Broj objava po autoru
1.	Ivana Horbec	1

U prethodnom razdoblju od 2001. do 2009. godine izvorni znanstveni članci s područja povijesti objavljeni su u 2005., 2006., 2008. i 2009. godini, dok 2001., 2002., 2003., 2004. i 2007. godine nije objavljen nijedan izvorni znanstveni članak (tablica 97.).

Grafikon 63. Autorica izvornog znanstvenog članka u 2010. godini

Analiza izvornih znanstvenih članaka, prema analizi vrste objava po godinama u razdoblju od 2001. do 2009, zastupa 1 % teksta s obzirom na ukupan broj članaka, što je približno rezultatu analize za ovu vrstu u 2010. godini, u kojoj jedan izvorni znanstveni članak zauzima 2% teksta u odnosu prema ukupnom broju članaka (grafikon 63.).

6.6.2. Pregledni radovi u 2010. godini

Slijedi tablični prikaz (tablica 98.) godina, vrsta, autora, naslova i ključnih riječi preglednih radova u 2010. godini.

Tablica 98. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi preglednih radova u 2010. godini

Objavljeni radovi

2010.

Pregledni radovi

Babić, Silvija

Institucije i arhivsko gradivo o znanstvenoj funkciji hrvatskoga društva;

Institutions and archives on scientific function of the Croatian society

znanstvena djelatnost; znanstveni fondovi; osobni fondovi znanstvenika; zapisi o znanstvenoj funkciji; research activities;

scientific (research) fonds; personal fonds of scientists; records on scientific social function

Gržina, Hrvoje

Negativi u zbirkama fotografija – povijest, identifikacija, obrada i zaštita;

Negative sin photpgraphic collections - history, identification, procesing and preservvation

fotografija; negativ; albumin; kolodij; želatina; nitroceluloza; acetatceluloza; poliester; identifikacija; zaštita;

photography; negative; albumen; collodion; gelatin; cellulose nitrate; cellulose acetate; polyester; identification; preservation

Kozjak, Igor

Spašavanje arhivskoga gradiva nakon katastrofa: Nove mogućnosti Središnjeg laboratorija za konzervaciju i restauraciju Hrvatskog državnog arhiva;

Salvage of archival materials after disasters new possibilities of the Central Laboratory for Conservation and Restoration od the Croatian State Archives

Centar za spašavanje arhivskog gradiva HDA; Središnji laboratorij za konzervaciju i restauraciju (SLKR); sušenje; liofilizacija; model sorpcije-sublimacije

Center for Salvaging Archival Materials; Central Laboratory for Conservation and Restoration of Archives; drying; lyophilization; sorptionsublimation model

Katić Piljušić, Mirisa

Knjižnica Državnog arhiva u Zadru. Od Namjesničke do specijalne arhivske knjižnice; Library of Regional State Archives in Zadar from the Gubernatorial to Special Archival Library

specijalne knjižnice; arhivske knjižnice; spomeničke knjižnice; Knjižnica Dalmatinskog namjesništva u Zadru; K.k. Statthaltereii Bibliothek in Zadar; Biblioteca luogotenenziale di Zara; Biblioteca dell' Archivio di Stato di Zara; Biblioteka Historijskog arhiva u Zadru; Knjižnica Državnog arhiva u Zadru;

special libraries; archival libraries; heritage libraries; Library of the Regional State Archives in Zadar; K.k. Statthalerei Bibliothek in Zadar; Biblioteca luogotenenziale di Zara; Biblioteca dell' Archivio di Stato di Zara, Biblioteka Historijskog arhiva u Zadru; Knjižnica Državnog arhiva u Zadru
Lajnert, Siniša
Inspektorat željeznica kod Vojne uprave Jugoslavenske armije (VUJA) u Rijeci i željeznice Slobodnog teritorija Trsta (STT); The railway inspectorate at the military administration of the Yugoslav Army (abbr. VUJA) in Rijeka and railways of the free territora of Trieste (abbr. STT)
Slobodni Teritorij Trsta; Vojna uprava Jugoslavenske armije; Inspektorat željeznica; Zona A i Zona B; Free Territory of Trieste; Military Administration of Yugoslav Army; Railway Inspectorate; Zone A; Zone B; Railway Administration Zagreb; Railway Administration Ljubljana; Delegation of Yugoslav State Railways Trieste; VUJA's Coordinating Committee in Trieste
Rajh, Arian; Stančić, Hrvoje
Planiranje, izgradnja i uspostava digitalnog arhiva; Planing, development and implementation of digital archive
digitalni arhiv; Agencija za lijekove i medicinske proizvode; digitalni objekt od povjerenja; elektronički zajednički tehnički dokument (eCTD); instrument pretprišupne pomoći (IPA); otvoreni arhivski informacijski sustav (OAIS); sustav za upravljanje poslovnim sadržajem; upravljanje projektnim ciklusom; digital archive; Agency for Medicinal Products and Medical Devices; electronic Common Technical Document (eCTD); Enterprise Content Management System (ECMS); Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA); Open Archival Information System (OAIS); Project Cycle Management (PCM); Trustworthy Digital Objects Objects (TDO)
Stipančević, Mario
Neznani svijet Emila Laszowskog; The unknown world of Emil Laszowski
Emil Laszowski; biografija; osobni fond; arhivsko građivo; Emil Laszowski; biography; personal papers; archives
Strmota, Ankica
Pokrajinski rudarski ured u Zadru i uredsko poslovanje prema „Instrukcijama o radu kotarskih

rudarskih službenika“ iz 1872. godine; Revierbergamt in Zara und schriftgutverwaltung nach „Instruktionen für die revierbergbeamten vom 25. april 1872.“
Dalmacija; rudarski ured; rudarstvo; rudarski kapetanat; uredsko poslovanje; službenici; österreichische Verwaltung; Dalmatien; Bergbau; Reveierbergamt; Amtstätigkeit; Archivbestand
Ukupan broj preglednih radova jest osam.

Ukupan broj preglednih radova u 2010. godini je osam od kojih je samo jedan koautorski rad s područja arhivistike u digitalnome okruženju pod naslovom „Planiranje, izgradnja i uspostava digitalnog arhiva“ autora Ariana Rajha iz *Agencije za lijekove i medicinske proizvode RH* u Zagrebu i Hrvoja Stančića s *Odsjeka za informacijske znanosti na Filozofskom fakultetu* u Zagrebu. Autori polaze od činjenice da bi proces uspostave digitalnog arhiva trebao biti planski i sistematično proveden. U radu uvodno obrazlažu potrebu za takvim pristupom. Potom opisuju *Agenciju za lijekove i medicinske proizvode* kao specifičnog stvaratelja gradiva, jer će se poslije njome koristiti kao primjerom konkretne realizacije teorijskih uvjeta za uspostavu digitalnoga arhiva od povjerenja koji može dugoročno očuvati autentične elektroničke zapise. Pri tome opisuju trenutne postupke s dokumentacijom o lijeku te postojeće i nadolazeće standarde njezina elektroničkoga formata zapisa. Nakon utvrđivanja postojećega stanja, autori analiziraju uvjete koje digitalni arhiv mora zadovoljiti kako bi bila uspostavljena i očuvana autentičnost elektroničkih zapisa i digitalnog arhiva. U sklopu toga apliciraju apstraktni OAIS referentni model na konkretni planirani digitalni arhiv Agencije. Autori nastavljaju s razjašnjavanjem projektnoga pristupa izradi digitalnog arhiva kroz IPA projekt. Završno je prikazana konkretna realizacija apstraktnih zahtjeva analiziranih normi za uspostavu digitalnog arhiva od povjerenja kroz IPA projekt Agencije „Priprema za eCTD i uvođenje digitalnog arhivskog informacijskog sustava“.

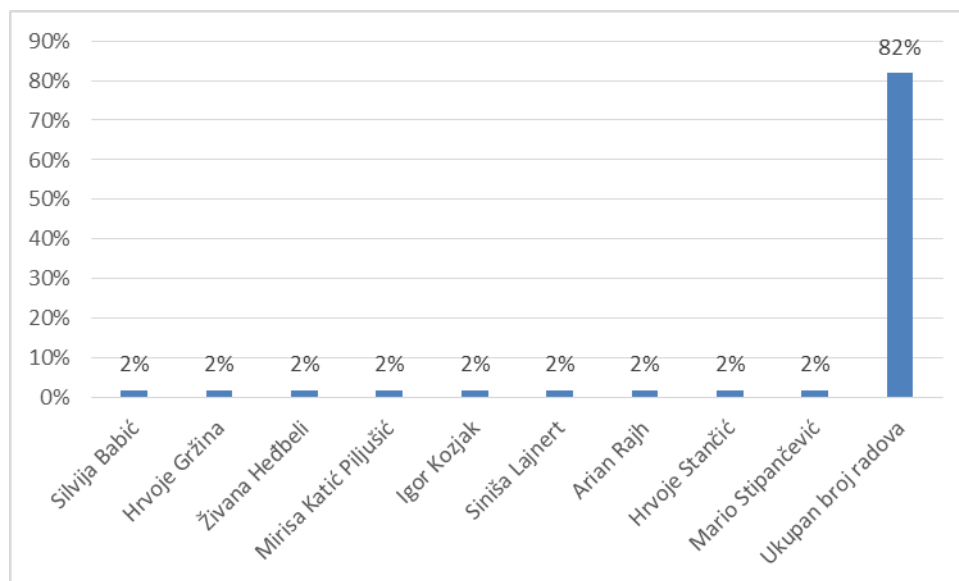
Ostali su radovi: rad s područja restauracije i konzervacije pod naslovom „Spašavanje arhivskoga gradiva nakon katastrofa: Nove mogućnosti Središnjeg laboratorija za konzervaciju i restauraciju Hrvatskog državnog arhiva“ autora Igora Kozjaka. Slijedi rad koji izlaže povijest fotografskih negativa kao izvornog arhivskog gradiva, naslova: „Negativi u zbirka fotografija – povijest, identifikacija, obrada i zaštita“ autora Hrvoja Gržine. Potom rad o specijalnim arhivskim knjižnicama s područja bibliotekarstva, pod naslovom „Knjižnica

Državnog arhiva u Zadru. Od Namjesničke do specijalne arhivske knjižnice“ autorice Mirise Katić Piljušić. Radovi s područja povijesti institucija nose sljedeće naslove „Institucije i arhivsko gradivo o znanstvenoj funkciji hrvatskoga društva“ autorice Silvije Babić, „Pokrajinski rudarski ured u Zadru i uredsko poslovanje prema 'Instrukcijama o radu kotarskih rudarskih službenika' iz 1872. godine“ autora Ante Strmote, „Inspektorat željeznica kod Vojne uprave Jugoslavenske armije (VUJA) u Rijeci i željeznice Slobodnog teritorija Trsta (STT)“ autora Siniše Lajnerta te povijesni rad temeljen na dnevničkim i memoarskim bilješkama Emila Laszowskog „Neznani svijet Emila Laszowskog“ autora Maria Stipančevića. Pregledni rad koji je greškom završio u preglednim radovima na portalu *Hrčak* jest prikaz, recenzija autorice Živane Heđbeli pod naslovom „Atlanti, 19 (2009)“. Ta je recenzija, prikaz programskom greškom uvrštena u pregledne radove, pa je stoga stvarni ukupan broj preglednih radova – osam.

Tablica 99. Svi autori preglednih radova u 2010. godini

Autori preglednih radova		Broj objava
1.	Silvija Babić	1
2.	Hrvoje Gržina	1
3.	Živana Heđbeli	1
4.	Mirisa Katić Piljušić	1
5.	Igor Kozjak	1
6.	Siniša Lajnert	1
7.	Arian Rajh, Hrvoje Stančić	1
8.	Mario Stipančević	1
Ukupan broj preglednih radova najproduktivnijih autora jest osam.		

Afilijacija autora preglednih radova uglavnom jest *Hrvatski državni arhiv*, osim autorice, Mirise Katić Piljušić, koja dolazi iz *Državnog arhiva u Zadru* te autora Ariana Rajha iz *Agencije za lijekove i medicinske proizvode RH* u Zagrebu i Hrvoja Stančića s *Odsjeka za informacijske znanosti na Filozofskom fakultetu* u Zagrebu (tablica 99.).

Grafikon 64. Udio autora preglednih radova u 2010. godini

Osam preglednih radova objavilo je devet autora koji imaju udio od 18 % teksta s obzirom na ukupan broj radova u časopisu *Arhivski vjesnik* u 2010. godini (grafikon 64.).

Tablica 100. Koautorstvo preglednih radova u 2010. godini

Koautorstvo		Vrsta, naslov i godina
1.	Arian Rajh; <i>Agencija za lijekove i medicinske proizvode RH, Zagreb</i> Hrvoje Stančić, <i>Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu</i>	Pregledni rad: „Planiranje, izgradnja i uspostava digitalnog arhiva“ (2010.)

Među preglednim radovima u 2010. godini objavljen je jedan koautorski rad s područja arhivistike u digitalnome okruženju, kako je prethodno i rečeno, na temu planiranja, izgradnje i uspostave digitalnog arhiva (tablica 100.).

Tablica 101. Frekventne ključne riječi preglednih radova u 2010. godini

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	Agencija za lijekove i medicinske proizvode	1
2.	Agency for Medicinal Products and Medical Devices	1
3.	Amtstätigkeit	1
4.	Archivbestand	1

5.	Bergbau	1
6.	Biblioteca dell' Archivio di Stato di Zara	1
7.	Biblioteka Historijskog arhiva u Zadru	1
8.	Biblioteca luogotenenziale di Zara	1
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 313.		

Prema podacima iz tablice 101., nema najfrekventnijih ključnih riječi koje bi označile relevantnost članaka sa specifičnim obilježjima ili za područje povijesti ili za područje arhivistike.

Ključne riječi iz 2010. godine: Centar za spašavanje arhivskog gradiva HDA; Središnji laboratorij za konzervaciju i restauraciju (SLKR); sušenje; liofilizacija; model sorpcije-sublimacije; Center for Salvaging Archival Materials; Central Laboratory for Conservation and Restoration of Archives; drying; lyophilization; sorptionsublimation model; Dalmacija; rudarski ured; rudarstvo; rudarski kapetanat; uredsko poslovanje; službenici; österreichische Verwaltung; Dalmatien; Bergbau; Reveierbergamt; Amtstätigkeit; Archivbestand; digitalni arhiv; Agencija za lijekove i medicinske proizvode; digitalni objekt od povjerenja; elektronički zajednički tehnički dokument (eCTD); instrument pretprijetne pomoći (IPA); otvoreni arhivski informacijski sustav (OAIS); sustav za upravljanje poslovnim sadržajem; upravljanje projektnim ciklusom; digitalni arhiv; Agencija za lijekove i medicinske proizvode; digital archive; Agency for Medicinal Products and Medical Devices; electronic Common Technical Document (eCTD); Enterprise Content Management System (ECMS); Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA); Open Archival Information System (OAIS); Project Cycle Management (PCM); Trustworthy Digital Objects Objects (TDO); Emil Laszowski; biografija; osobni fond; arhivsko gradivo; Emil Laszowski; biography; personal papers; archives; fotografija; negativ; albumin; kolodij; želatina; nitroceluloza; acetatceluloza; poliester; identifikacija; zaštita; photography; negative; albumen; collodion; gelatin; cellulose nitrate; cellulose acetate; polyester; identification; preservation; Slobodni Teritorij Trsta; Vojna uprava Jugoslavenske armije; Inspektorat željeznica; Zona A i Zona B; Free Territory of Trieste; Military Administration of Yugoslav Army; Railway Inspectorate; Zone A; Zone B; Railway Administration Zagreb; Railway Administration Ljubljana; Delegation of Yugoslav State Railways Trieste; VUJA's Coordinating Committee in Trieste; specijalne knjižnice; arhivske knjižnice; spomeničke knjižnice; Knjižnica Dalmatinskog namjesništva u

Zadru; K.k. Statthaltereı Bibliothek in Zadar; Biblioteca luogotenenziale di Zara; Biblioteca dell' Archivio di Stato di Zara; Biblioteka Historijskog arhiva u Zadru; Knjižnica Državnog arhiva u Zadru; special libraries; archival libraries; heritage libraries; Library of the Regional State Archives in Zadar; K.k. Statthaltereı Bibliothek in Zadar; Biblioteca luogotenenziale di Zara; Biblioteca dell' Archivio di Stato di Zara, Biblioteka Historijskog arhiva u Zadru; Knjižnica Državnog arhiva u Zadru; znanstvena djelatnost; znanstveni fondovi; osobni fondovi znanstvenika; zapisi o znanstvenoj funkciji; research activities; scientific (research) fonds; personal fonds of scientists; records on scientific social function.

6.6.3. Stručni radovi u 2010. godini

Slijedi tablični prikaz (tablica 102.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi stručnih radova u 2010. godini.

Tablica 102. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi stručnih radova u 2010. godini

Objavljeni radovi
2010.
Stručni radovi
Bosnar, Marijan
Korespondencija Josipa Matasovića u njegovom osobnom arhivskom fondu u Hrvatskom državnom arhivu; Correspondence of Josip Matasović in his personal papers in the Croatian State Archives
Josip Matasović; korespondencija; osobni fond; Hrvatski državni arhiv; Josip Matasović; correspondence; personal papers; Croatian State Archives
Cingulin, Ljiljana
Organizacijska struktura sindikata u Hrvatskoj 1945. - 1955.; Organizational structure of Trade Unions in Croatia 1945. – 1955.
Jedinstveni sindikat radnika i namještenika Jugoslavije (JSRNJ); Savez sindikata Jugoslavije (SSJ); sindikalna organizacija; organizacijska struktura; kongres; statut; United Trade Union of Workers and Employees of Yugoslavia; Yugoslav Trade Union Confederation; trade union organization; organizational structure; congress; statute
Kolić, Dubravka

Vincenzo Virginio, pravnik i agronom (1752. – 1830.) i osobni fond u Državnom arhivu u Zadru; Vincenzo Virginio, solicitor and agronomist (1752. – 1830.) and his personal papers in State Archives of Zadar
Vincenzo Virginio; Piemont; agronom; Zadar; Vincenzo Virginio; Piedmont; agronomist; Zadar
Kosanović, Ozren
Prilog bibliografiji objavljenih srednjovjekovnih dalmatinskih statuta te pravno-povijesnih studija o njima; A contribution to the bibliography of published medieval Dalmatian statutes and related juridicohistorical studies
statuti; Dalmacija; srednji vijek; bibliografija; statutes; Dalmatia; Middle Ages; bibliography
Martek, Alisa; Šute, Snježana
Bibliometrijska analiza časopisa Arhivski vjesnik u razdoblju od 2001. do 2009.; Bibliometric analysis of the journal Arhivski vjesnik in the period 2001. – 2009.
Arhivski vjesnik; bibliometrijska analiza; analiza članaka; Arhivski vjesnik; bibliometric analysis; paper analysis
Razum, Stjepan
Biskupijski, kaptolski i samostanski arhivi. Nadbiskupijski arhiv Zagreb i Metropolitanska knjižnica Zagreb; Episcopal, capitular and monasterial Archives. Archiepiscopal Archives in Zagreb and Metropolitan Library in Zagreb
vjerske zajednice; arhivi; Katolička crkva; Hrvatski državni arhiv; Odjel Zagrebačke nadbiskupije; religious communities; archival institutions; Catholic Church; Croatian State Archives; Division of the Archbishopric of Zagreb
Ukupan broj stručnih radova jest šest.

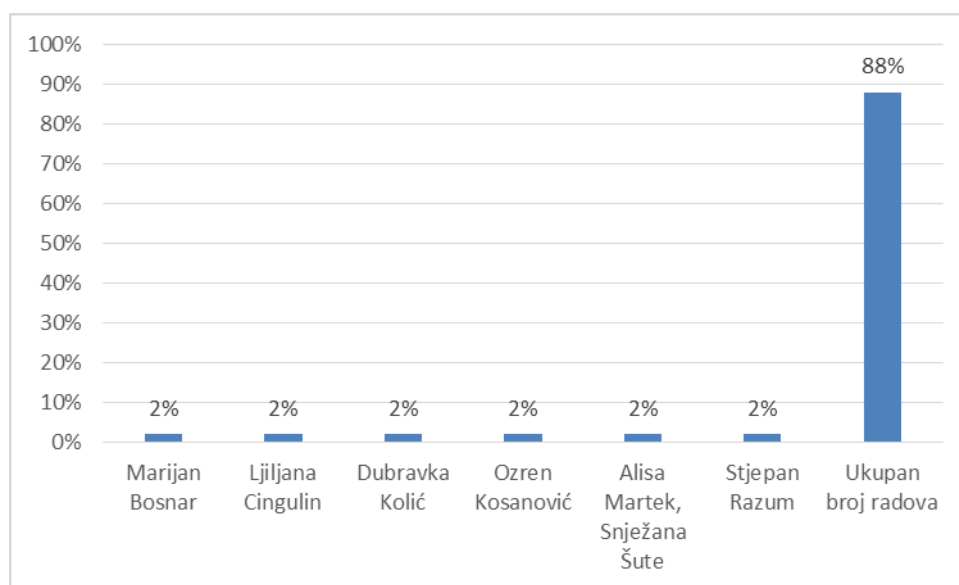
Od ukupno šest stručnih radova u 2010. godini, pet je radova iz područja povijesti i povijesti institucija te je jedan rad s područja bibliotekarstva o prvoj bibliometrijskoj analizi *Arhivskog vjesnika*, a riječ je o koautorskom radu Alise Martek i Snježane Šute „Bibliometrijska analiza časopisa Arhivski vjesnik u razdoblju od 2001. do 2009.“ koji daje opis časopisa *Arhivski vjesnik* kao jednog od najeminentnijeg i najrelevantnijeg časopisa u

znanstvenom području arhivistike u sferi informacijskih i komunikacijskih znanosti. Ovim stručnim radom, ukratko, nastojao se napraviti svojevrsan preliminarni uvid u rad časopisa. U skladu s tim, u obzir su uzete samo osnovne kategorije bibliometrijske analize: ukupan broj objavljenih radova, kategorizacija radova, broj autora/ustanova, te zastupljenost po temama/rubrikama, što je svakako ostavilo mjesta daljnjim, detaljnijim i složenijim aspektima kako scientometrijskog, tako i sadržajnog istraživanja koje je glavna i temeljna okosnica ovog rada.

Tablica 103. Svi autori stručnih radova u 2010. godini

Autori stručnih radova		Broj objava
1.	Marijan Bosnar	1
2.	Ljiljana Cingulin	1
3.	Dubravka Kolić	1
4.	Ozren Kosanović	1
5.	Alisa Martek, Snježana Šute	1
6.	Stjepan Razum	1
Ukupan broj autora stručnih radova jest šest.		

Svi su autori stručnih radova iz *Hrvatskog državnog arhiva*, osim Ozrena Kosanovića koji je s *Filozofskog fakulteta Sveučilišta* u Rijeci (tablica 103.).

Grafikon 65. Udio autora stručnih radova u 2010. godini

Stručnih je radova šest, s isto toliko autorstava, a njihov udio čini 12 % teksta s obzirom na ukupan broj radova u časopisu *Arhivski vjesnik* u 2010. godini (grafikon 65.).

Tablica 104. Koautorstvo stručnih radova u 2010. godini

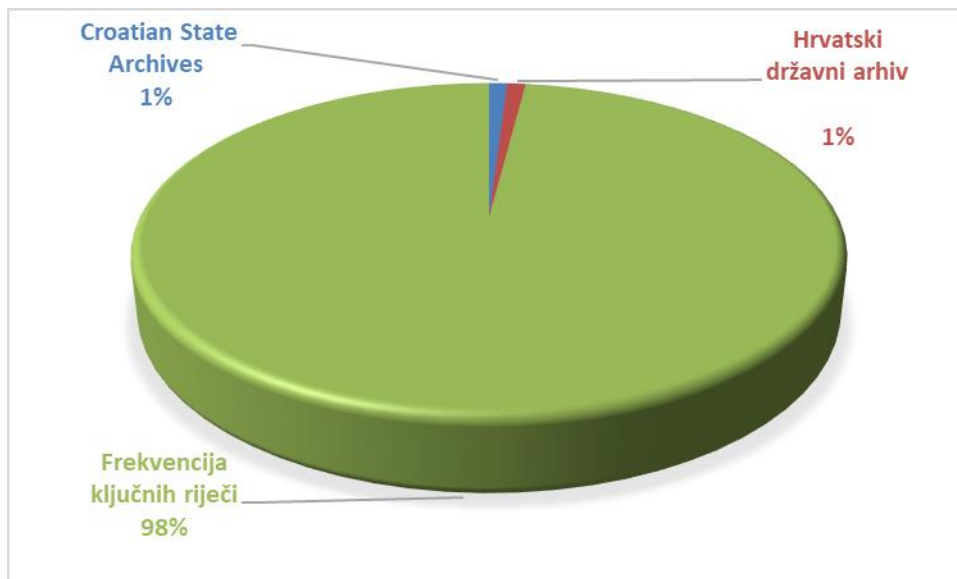
Koautorstvo		Naslov, godina i vrsta
1.	Alisa Martek, <i>Hrvatski državni arhiv</i> , Zagreb Snježana Šute, <i>Hrvatski državni arhiv</i> , Zagreb	Stručni rad Bibliometrijska analiza časopisa „Arhivski vjesnik u razdoblju od 2001. do 2009.“ (2010.)

U stručnim radovima objavljen je jedan koautorski rad autorica Alise Martek i Snježane Šute iz *Hrvatskog državnog arhiva* o bibliometrijskoj analizi *Arhivskog vjesnika* u razdoblju od 2001. do 2009. godine (tablica 104.).

Tablica 105. Frekventne ključne riječi stručnih radova u 2010. godini

	Frekventne ključne riječi	Frekvencija
1.	Croatian State Archives	2
2.	Hrvatski državni arhiv	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 123.		

U skladu sa svim dosadašnjim analizama najfrekventnija ključna riječ u 2010. godini jest „Hrvatski državni arhiv“ (engl. *Croatian State Archives*), koja je konstantna glavna okosnica s najrelevantnijim odazivom u povijesnim radovima o povijesti institucija te je uvrštena u dva rada sljedećih naslova: „Biskupijski, kaptolski i samostanski arhivi. Nadbiskupijski arhiv Zagreb i Metropolitanska knjižnica Zagreb“ autora Stjepana Razuma i „Korespondencija Josipa Matasovića u njegovom osobnom arhivskom fondu u Hrvatskom državnom arhivu“ autora Marjana Bosnara (tablica 105. i grafikon 66.).

Grafikon 66. Frekvencija ključnih riječi stručnih radova u 2010. godini

Ključne riječi iz 2010. godine: Arhivski vjesnik; bibliometrijska analiza; analiza članaka; Arhivski vjesnik; bibliometrijska analiza; analiza članaka; Arhivski vjesnik; bibliometric analysis; paper analysis; Arhivski vjesnik; bibliometric analysis; paper analysis; Jedinstveni sindikat radnika i namještenika Jugoslavije (JSRNJ); Savez sindikata Jugoslavije (SSJ); sindikalna organizacija; organizacijska struktura; kongres; statut; United Trade Union of Workers and Employees of Yugoslavia; Yugoslav Trade Union Confederation; trade union organization; organizational structure; congress; statute; Josip Matasović; korespondencija; osobni fond; Hrvatski državni arhiv; Josip Matasović; correspondence; personal papers; Croatian State Archives; statuti; Dalmacija; srednji vijek; bibliografija; statutes; Dalmatia; Middle Ages; bibliography; Vincenzo Virginio; Piemont; agronom; Zadar; Vincenzo Virginio; Piedmont; agronomist; Zadar; vjerske zajednice; arhivi; Katolička crkva; Hrvatski državni arhiv; Odjel Zagrebačke nadbiskupije; religious communities; archival institutions; Catholic Church; Croatian State Archives; Division of the Archbishopric of Zagreb.

Vrsta izlaganje sa skupa u 2010. godini nije objavljena.

6.7. Sadržajno-scientometrijska analiza objavljenih članaka i njihova obilježja prema uredničkoj politici u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Glavna urednica *Arhivskog vjesnika* za četverogodišnje razdoblje od 2011. do 2014. godine ponovno je Melina Lučić, koja ne mijenja sadržajnu strukturu, osim što, u poglavljima povijest institucija i iz arhivskih fondova i zbirki, sadržajnu tematiku objavljivanja članaka ograničava na povijesna razdoblja do 2013. godine. Uzevši u obzir prošlo devetogodišnje razdoblje uredništva, zajedno s ovim, četverogodišnjim razdobljem, Melina Lučić je 13 godina na čelu *Arhivskog vjesnika*. Opseg časopisa u razdoblju od 2011. do 2014. godine jest 1737 stranica (tablica 106.).

Tablica 106. Raspon godina objavljivanja i sadržajna struktura izdanja prema godinama u razdoblju od 2011. do 2014. godine

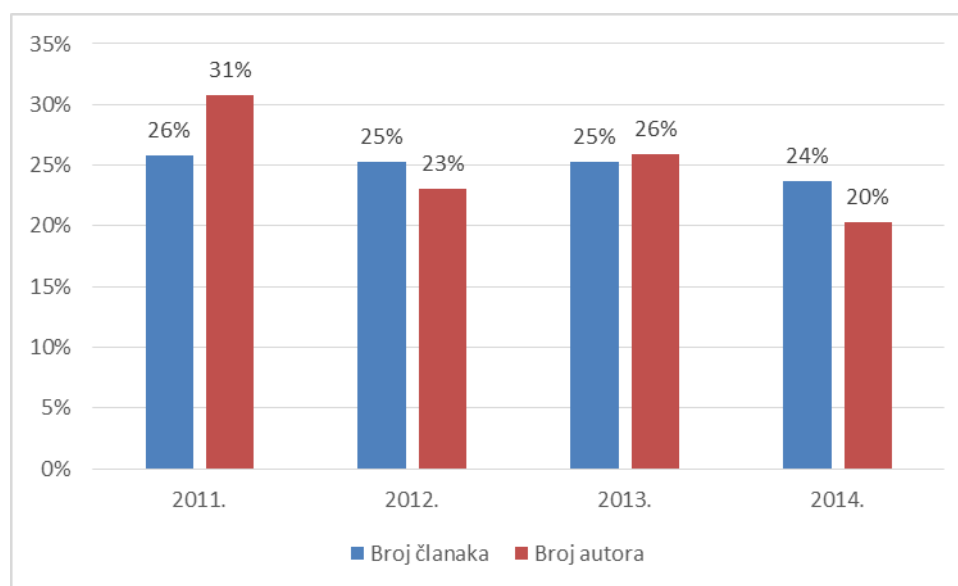
Raspon godina objavljivanja	Sadržajna struktura izdanja prema godinama
2011. - 2014.	Rasprave i članci / Papers and articles
	Arhivska teorija i praksa / Archival theory and practice
	Povijest institucija / History of institutions <i>do 2013.</i>
	Iz arhivskih fondova i zbirki / from archival fonds and collections <i>do 2013.</i>
	Događanja / Events
	Prikazi i recenzije / Reviews
	Obljetnice, nekrolozi / obituaries, anniversaries
	Prinove / acquisitions

Sukladno podacima iz tablice 107., u ovom, četverogodišnjem razdoblju uočen je ujednačen broj objavljenih članaka, s oscilacijama u objavljivanju autora, od 44 autora u izdanju 2011. godine do 2014. godine koja bilježi smanjenje od 14 autorstava.

Tablica 107. Ukupan broj članaka i autora po godinama u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Godina objave		Broj članaka po izdanju	Broj autora po izdanju
1.	2011.	50	44
2.	2012.	49	33
3.	2013.	49	37
4.	2014.	46	29
Ukupan broj članaka		194	143

U prošlom uredničkom devetogodišnjem razdoblju Meline Lučić bilježio se ukupan broj autora (306) na ukupan broj članaka (429) u kojem je prosjek autorske produktivnosti 1,4 % radova po autoru. U ovom, četverogodišnjem razdoblju, bilježe se 124 članka sa 143 autora i u njemu je prosjek autorske produktivnosti, kao i u prethodnom 1,4 % radova po autoru. Jezik radova je hrvatski s naslovima i sažetcima na engleskom jeziku.

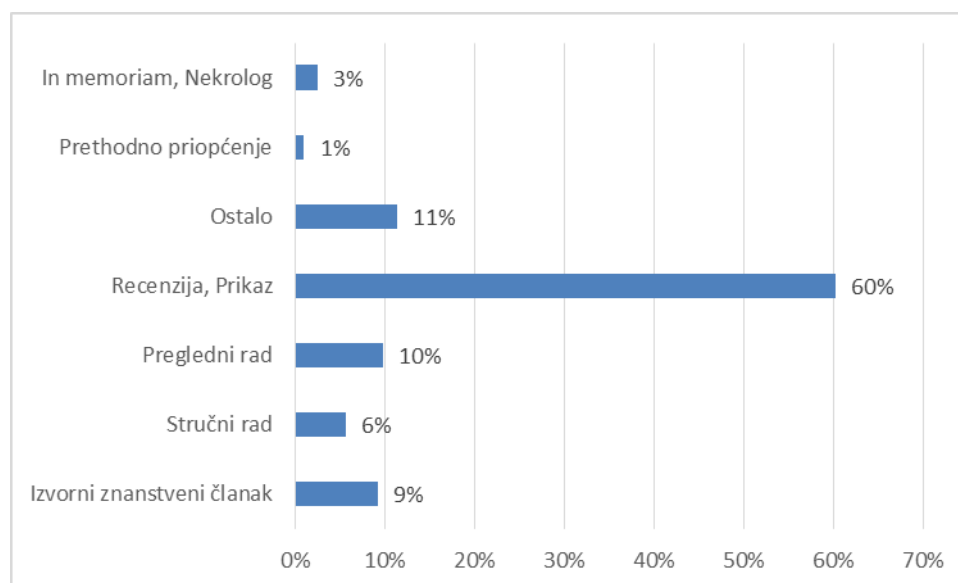
Grafikon 67. Trend članaka i autorstava prema uredničkoj politici u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Prema podacima iz grafikona 67., s obzirom na ukupan broj radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine, postotak radova i autorstava za 2011. godinu iznosi 26 % radova i 31 % autorstava, za 2012. godinu 25 % radova i 23 % autorstava, za 2013. godinu 25 % radova i 26 % autorstava te za 2014. godinu 24 % radova i 20 % autorstava.

Tablica 108. Broj objava prema vrsti rada u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Vrste rada		Broj članaka prema vrsti rada
1.	Izvorni znanstveni članak	18
2.	Stručni rad	11
3.	Pregledni rad	19
4.	Recenzija, Prikaz	117
5.	Ostalo	22
6.	Prethodno priopćenje	2
7.	In memoriam, Nekrolog	5

Sukladno podacima iz tablice 108. i grafikona 68., najveći postotak, kao i u prethodnom razdoblju uredničke politike glavne urednice Meline Lučić, imaju recenzije i prikazi, čiji je udio čak 60 % u cjelokupnom tekstu. Također se ne objavljuje ni vrsta izlaganje sa skupa, a ne bilježi se nijedan urednički uvodnik, dok su u prošlom, devetogodišnjem razdoblju zastupljena tri uvodnika 2001., 2002. i 2003. godine.

Grafikon 68. Raspodjela vrsta radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine

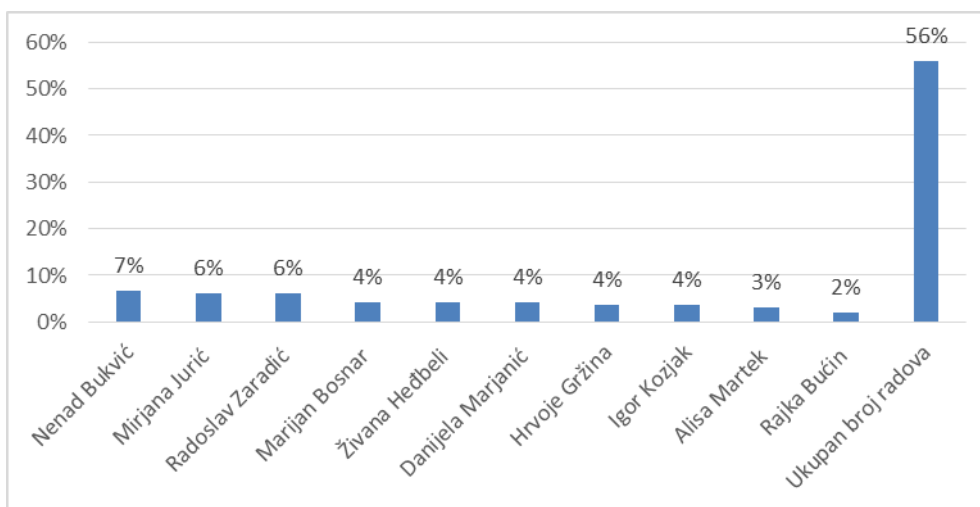
Nakon recenzija, prikaza slijedi vrsta ostalo u postotku od 11 %, pregledni rad u postotku od 10 %, izvorni znanstveni članak u postotku od 9 %, stručni rad u postotku od 6 %, in memoriam, nekrolog u postotku od 3 % te prethodno priopćenje u postotku od 3 %. U odnosu prema razdoblju od 2001. do 2009. uvećan je broj objavljenih izvornih znanstvenih članaka. Među ukupno 429 članaka od 2001. do 2009. bilo je objavljeno samo devet izvornih

znanstvenih članaka, što u postotcima čini samo 2 % od cjelokupnog teksta za navedeno razdoblje, dok u razdoblju od 2011. do 2014. godine izvorni znanstveni članci zauzimaju postotak od 9 % teksta s obzirom na cjelokupan tekst časopisa.

Tablica 109. Najproduktivniji autori u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Najproduktivniji autori		Broj objava po autoru
1.	Nenad Bukvić	13
2.	Mirjana Jurić	12
3.	Radoslav Zaradić	12
4.	Marijan Bosnar	8
5.	Živana Heđbeli	8
6.	Danijela Marjanić	8
7.	Hrvoje Gržina	7
8.	Igor Kozjak	7
9.	Alisa Martek	6
10.	Rajka Bućin	4
Ukupan broj članaka najproduktivnijih autora jest 85.		

U skladu s podacima iz tablice 109., najproduktivniji je autor Nenad Bukvić koji je među ukupno 13 radova objavio je tri izvorna znanstvena članka, devet recenzija, prikaza i jedan pregledni rad. Na sljedećem su mjestu Mirjana Jurić i Radoslav Zaradić s 12 objava. Mirjana Jurić ima jedan izvorni znanstveni članak, devet recenzija prikaza i dva rada pod ostalo. Radoslav Zaradić ima 11 recenzija, prikaza i jedan stručni rad. Marijan Bosnar od ukupno osam radova ima šest recenzija, prikaza, jedan in memoriam, nekrolog i jedan izvorni znanstveni članak. Živana Heđbeli, od ukupno osam radova, ima šest recenzija, prikaza i dva rada pod ostalo. Danijela Marjanić, od ukupno osam radova, ima sedam recenzija, prikaza i jedan pregledni rad. Hrvoje Gržina, od ukupno sedam radova, ima četiri recenzije, prikaza, dva izvorna znanstvena članka i jedan rad pod ostalo. Igor Kozjak, od ukupno sedam radova, ima tri rada pod ostalo, dvije recenzije, prikaza, jedan pregledni rad i jedan stručni rad. Alisa Martek, od ukupno šest radova, ima dvije recenzije, prikaza, jedan rad pod ostalo, jedan koautorski rad u preglednim radovima, drugi koautorski rad u vrsti prethodno priopćenje te jedan stručni rad. Rajka Bućin, od ukupno četiri rada, ima dva izvorna znanstvena članka i dvije recenzije, prikaza.

Grafikon 69. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 2011. do 2014. godine

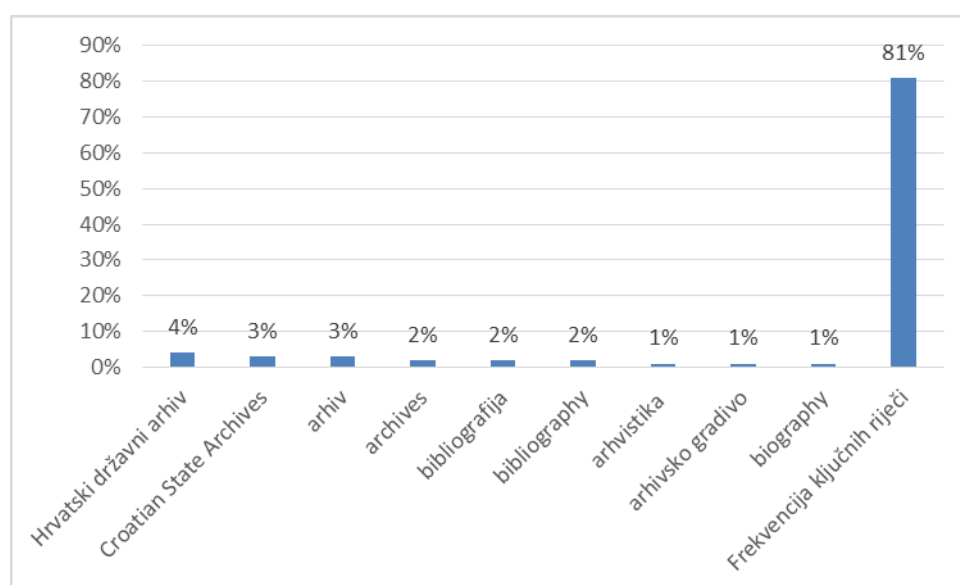
Analiza, kao i u prethodnim razdobljima, prikazuje afilijaciju najproduktivnijih autora iz *Hrvatskog državnog arhiva*, osim autora Radoslava Zaradića koji je iz *Državnog arhiva* u Zagrebu. Udio autorske produktivnosti u člancima, za navedene autore, iznosi 44 % teksta s obzirom na ukupan broj članaka (grafikon 69.).

Tablica 110. Frekventne ključne riječi u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	Hrvatski državni arhiv	6
2.	Croatian State Archives	5
3.	arhiv	5
4.	archives	4
5.	bibliografija	4
6.	bibliography	4
7.	arhivistika	3
8.	arhivsko gradivo	3
9.	biography	3
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 1158.		

Kao i u prethodnim analizama ključnih riječi, najfrekventnija ključna riječ jest „Hrvatski državni arhiv“ (engl. *Croatian State Archives*) i ona je najčešće uvrštavana u

povijesne članke. U izvornome znanstvenom članku „Rudi Supek i nacistički koncentracijski logor Buchenwald kroz arhivsko gradivo Hrvatskog državnog arhiva“ autora Marjana Bosnara iz 2011. godine, u stručnom radu pod naslovom „Konzerviranje i restauriranje uveza na rukopisu Liber Antiphonarius Ecclesiae Zagrabienensis MR 1 Metropolitanske knjižnice u Zagrebu“ autora Igora Kozjaka iz 2012. godine, u prethodnom priopćenju naslova „Prilog za rekonstrukciju povijesti hrvatskih plemićkih obitelji Tompa de Horzowa i Tompa de Palychna“ autorice Goranke Kreačić iz 2012. godine, u preglednom radu pod naslovom „Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske – najmasovnija društveno-politička organizacija u socijalističkoj Hrvatskoj“ autorice Marijane Jukić iz 2014. godine, u preglednom radu „Uz 75. obljetnicu rođenja: život i djelovanje dr. Josipa Kolanovića, ravnatelja Hrvatskog državnog arhiva u miru“ autorice Danijele Marjanić iz 2013. godine, u stručnom radu naslova „Arhivski izvori za proučavanje povijesti hrvatskoga iseljništva u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu“ autora Radoslava Zaradića iz 2014. godine. Zatim, prema tablici 103., slijede i ostale najučestalije ključne riječi s nižim relevantnim odazivom, a to su: „arhiv“ (engl. *archives*), „bibliografija“, (engl. *bibliography*), „arhivistika“, „arhivsko gradivo“ i „biografija“ (engl. *biography*), koje će biti analizirane kroz recenzirane vrste koje slijede (grafikon 70.).

Grafikon 70. Frekvencija ključnih riječi u razdoblju od 2011. do 2014. godine

6.7.1. Izvorni znanstveni članci u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 111.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi izvornih znanstvenih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine.

Tablica 111. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi izvornih znanstvenih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Objavljeni radovi
2011.
Izvorni znanstveni članci
Bosnar, Marijan
Rudi Supek i nacistički koncentracijski logor buchenwald kroz arhivsko gradivo hrvatskog državnog arhiva; Rudi Supek and buchenwald concentration camp in the records of croatian state archives
Rudi Supek; Buchenwald; jugoslavenski logoraši; Janez Rancinger; Vekoslav Figar; CK SKH; KPJ; SKJ; SS; Gestapo; Hrvatski državni arhiv; osobni arhivski fond Rudi Supek; arhivski fond CK SKH; Rudi Supek; Buchenwald; Yugoslavian inmates; Janez Rancinger; Vekoslav Figar; CK SKH; KPJ; SKJ; SS; Gestapo; Croatian State Archives; Rudi Supek personal papers; CK SKH fonds
Bukvić, Nenad
Sustavi i osnovna obilježja uredskog poslovanja Sabora Narodne Republike Hrvatske u razdoblju od 1945. do 1963. godine; Systems and basic characteristics of the records management of Parliament of the People's Republic of Croatia in the period from 1945. to 1963.
1945. – 1963.; Sabor NRH; uredsko poslovanje; uredske evidencije; organizacija spisa; spisovodstveni postupci; 1945. – 1963.; Parliament of the People's Republic of Croatia; records management; records management aids; organization of records; records management procedures
Jurić, Mirjana
Sustav zaštite katastarskoga gradiva arhiva mapa za hrvatsku i slavonsku nekada i danas; Preservation system of cadastral records (maps) for croatia and slavonia then and now
Arhiv mapa za Hrvatsku i Slavoniju; katastar; zaštita; čuvanje; korištenje; sačuvanost; Maps Archives for Croatia and Slavonia; cadastral; preservation; custody; using; protection

Matković, Blank
Arrests and liquidations of wounded members of the croatian armed forces (hos) taken from hospitals in Zagreb by yugoslav armed forces in may and june of 1945. in the records of State Archives in Zagreb; Odvođenja i likvidacije ranjenih pripadnika hrvatskih oružanih snaga (hos) iz zagrebačkih bolnica u svibnju i lipnju 1945. kroz arhivsko gradivo Državnog arhiva u Zagrebu
Second World War; post-war period; OZNA; hospitals; wounded soldiers; camps; mass killings; Drugi svjetski rat; poraće; OZN-a; bolnice; ranjenici; logori; likvidacije
Šarić, Tatjana
Matrix Croatica in the early postwar years (1945. – 1948.); „Matica hrvatska“ u prvim poslijeratnim godinama (1945. – 1948.)
Matrix Croatica; People’s Republic of Croatia; CPY/CPC; cultural policy; socialism; Agitprop; literature; publishing; socialist realism; Matica hrvatska; Narodna Republika Hrvatska; KPJ/KPH; kulturna politika; socijalizam; Agitprop; književnost; izdavaštvo; socijalistički realizam
2012.
Bukvić, Nenad
Izvršno vijeće Sabora Narodne Republike Hrvatske : ustroj i djelovanje (1953. – 1963.)
Izvršno vijeće Sabora NRH; središnja tijela vlasti; izvršna vlast; povijest institucija; 1953. - 1963.
Galović, Tomislav
Arhiv Rogovske opatije
arhiv; arhivsko gradivo; diplomatsko gradivo; benediktinci; samostan Sv. Ivana Evanđelista u Biogradu n/m; samostan Sv. Kuzme i Damjana na Čokovcu kod Tkona na otoku Pašmanu; Državni arhiv u Zadru
2013.
Bučin, Rajka
Predsjedništvo Zemaljske vlade za Hrvatsku i Slavoniju (1869. – 1921.): razvoj poslovanja i „pismare“
Predsjedništvo (Predsjednički ured) Zemaljske vlade za Hrvatsku i Slavoniju (1869. – 1921.); poslovni djelokrug; uredsko poslovanje; osnova pismare; registraturni plan; registraturni

svezak; sveščane skupine i podskupine
Bukvić, Nenad
Izvršno vijeće Sabora Socijalističke Republike Hrvatske: ustroj i djelovanje (1963. – 1974.)
Hrvatska; Izvršno vijeće Sabora SRH; Sabor SRH; Ustav SRH 1963; središnja tijela vlasti; izvršna vlast; povijest institucija, razdoblje 1963. – 1974.
Gržina, Hrvoje
Analiza sadržaja fotografija u sačuvanim primjercima prve hrvatske fotomonografije „fotografijske slike iz Dalmacije, Hrvatske i Slavonije“
Ivan Standl; fotomonografija; fotografija; knjiga; izdanje
Kreačić, Goranka
Četiri grba obitelji Tompa de Horzowa i Tompa de Palychna : dodatak Prilogu za rekonstrukciju povijesti hrvatskih plemićkih obitelji Tompa de Horzowa i Tompa de Palychna
heraldika; heraldička analiza grbova; grbovi hrvatskih plemićkih obitelji; grb obitelji Tompa de Horzowa/Horsova; grb obitelji Tompa de Palychna/Palicsna
Stipančević, Mario
Na kavi s banom – pozadina izgradnje zgrade Sveučilišne knjižnice i Zemaljskog arhiva u Zagrebu
Zemaljski arhiv u Zagrebu; Emilij Laszowski; Zgrada Sveučilišne knjižnice i Zemaljskog arhiva; politička elita
Šarić, Tatjana; Jukić, Marijana
Prilog proučavanju povijesti omladinskih organizacija na temelju fonda Republičke konferencije Socijalističkog saveza omladine Hrvatske (1942. – 1990.);
omladina; omladinske organizacije; USAOH/NOH/SSOH; socijalizam; arhivsko sređivanje; fond;
Tuk, Ana
Prikaz teritorijalnih reorganizacija mjesnih narodnih odbora na primjeru kotara Varaždin (1945. – 1952.)
administrativno-teritorijalni ustroj; teritorijalna reorganizacija; okrupnjivanje teritorija; mjesni narodni odbori; lokalna uprava; kotar Varaždin; decentralizacija
2014.
Bućin, Rajka
Odjel za bogoštovlje i nastavu Zemaljske vlade za Hrvatsku i Slavoniju (1869. –

1918./1921.): djelokrug, uredsko poslovanje i "pismara"
Odjel za bogoštovlje i nastavu (1869. – 1918.); Povjereništvo za prosvjetu i vjere (1918. - 1921.); Zemaljska vlada za Hrvatsku i Slavoniju (1869. – 1918./1921.); državna uprava; poslovni djelokrug i ustroj Odjela za bogoštovlje i nastavu; uredsko poslovanje; osnova
Gržina, Hrvoje; Katušić, Ivana
Fotokromi prema fotografijama Franza Thiarda de Laforesta u katalogu tvrtke Photoglob Zürich;
fotografija; fotomehanička reprodukcija; fotokrom; Photoglob Zürich; Franz Thiard de Laforest; Dalmacija;
Kreačić, Goranka
Dvjesto godina povijesti celjsko-samoborskog umjetničkog roda Wiesner Livadić kroz obiteljske fotografije
obiteljske fotografije Wiesner Livadić; obiteljske fotografije Tompa; Kamilo Tompa; Kamilo Wiesner Livadić; Ferdo Wiesner Livadić; Branimir Livadić; Ivan Reichherzer; Franjo Czihak
Pavliček, Vida
Ustroj zapisa marijaterzijanskog urbarijalnog uređenja na primjeru Varaždinske županije
Marijaterzijansko urbarijalno uređenje hrvatskih županija; Varaždinska županija; urbarijalni naputci; mjesno načelo provedbe postupka; sučije; mjesta u okviru sučija; ustroj cjeline urbarijalnih zapisa; vrste zapisa; ustroj zapisa na razni sučija
Ukupan broj izvornih znanstvenih članaka jest 18.

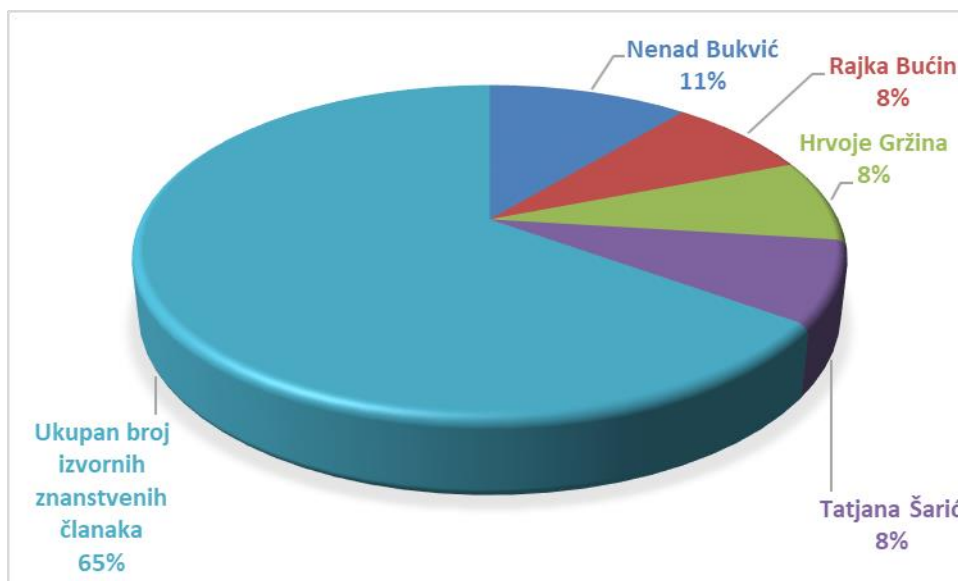
Ukupan broj izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2011. do 2014. godine jest 18, među kojima nema objavljenih članaka iz arhivistike te arhivistike u digitalnome okruženju. Najproduktivniji autor izvornih znanstvenih članaka jest Nenad Bukvić koji ima tri članka iz povijesti institucija, u 2011., 2012. i 2013. godini, sljedećih naslova: „Sustavi i osnovna obilježja uredskog poslovanja Sabora Narodne Republike Hrvatske u razdoblju od 1945. do 1963. godine“, „Izvršno vijeće Sabora Narodne Republike Hrvatske: ustroj i djelovanje (1953. – 1963.)“ i „Izvršno vijeće Sabora Socijalističke Republike Hrvatske: ustroj i djelovanje (1963. – 1974.)“. Najproduktivnija autorica Rajka Bućin objavila je dva članka iz povijesti institucija, u 2013. i 2014. godini: „Predsjedništvo Zemaljske vlade za Hrvatsku i Slavoniju (1869. – 1921.): razvoj poslovanja i „pismare“ i „Odjel za bogoštovlje i nastavu Zemaljske vlade za Hrvatsku i Slavoniju (1869. – 1918./1921.): djelokrug, uredsko poslovanje i „pismara“. Treća najproduktivnija autorica Tatjana Šarić objavljuje dva članka iz

povijesnih istraživanja, u 2011. i u 2013. godini. Prvi je „Matrix Croatica in the early postwar years (1945. – 1948.)“, a drugi je koautorski rad s Marijanom Jukić „Prilog proučavanju povijesti omladinskih organizacija na temelju fonda Republičke konferencije Socijalističkog saveza omladine Hrvatske (1942. – 1990.)“. Hrvoje Gržina objavljuje dva rada specifičnog područja o analizi sadržaja fotografija i fotokromima, u 2013. i 2014. godini, sljedećih naslova: prvi je „Analiza sadržaja fotografija u sačuvanim primjercima prve hrvatske fotomonografije 'fotografijske slike iz Dalmacije, Hrvatske i Slavonije'“, a drugi je rad koautorski s autoricom Ivanom Katušić iz Strossmayerove galerije starih majstora HAZU-a: „Fotokromi prema fotografijama Franza Thiarda de Laforesta u katalogu tvrtke Photoglob Zürich“.

Tablica 112. Najproduktivniji autori izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Najproduktivniji autori		Broj objava po autoru
1.	Nenad Bukvić	3
2.	Rajka Bućin	2
3.	Hrvoje Gržina	2
4.	Tatjana Šarić	2
Ukupan broj izvornih znanstvenih članaka najproduktivnijih autora jest devet.		

Prema podacima iz tablice 114., najproduktivniji autori objavili su izvorne znanstvene članke iz područja povijesti institucija i specifično-stručnog područja o analizi sadržaja fotografija. Ostali izvorni znanstveni članci također su s područja povijesti. Uz najproduktivnije autore koji su iz *Hrvatskog državnog arhiva*, i ostali autori, Mirjana Jurić, Marijana Jukić, Mario Stipančević i Marijan Bosnar, dolaze iz iste institucije. Autori izvornih znanstvenih članaka iz drugih institucija jesu: Blanka Matković iz Splita, Tomislav Galović s *Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, *Odsjeka za povijest i Zavoda za hrvatsku povijest*, Goranka Kreačić iz Ljubljane u Sloveniji, Ana Tuk i Vida Pavliček iz *Državnog arhiva* u Varaždinu te Ivana Katušić iz *Strossmayerove galerije starih majstora HAZU-a*.

Grafikon 71. Udio najproduktivnijih autora izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Najproduktivniji autori zauzimaju udio od 35 % teksta s obzirom na ukupan broj izvornih znanstvenih članaka. Članci s područja arhivistike, kao i u prethodnim analizama, u ovoj vrsti nisu objavljeni (grafikon 71.).

Tablica 113. Koautorstva u razdoblju od 2011. do 2014. godine

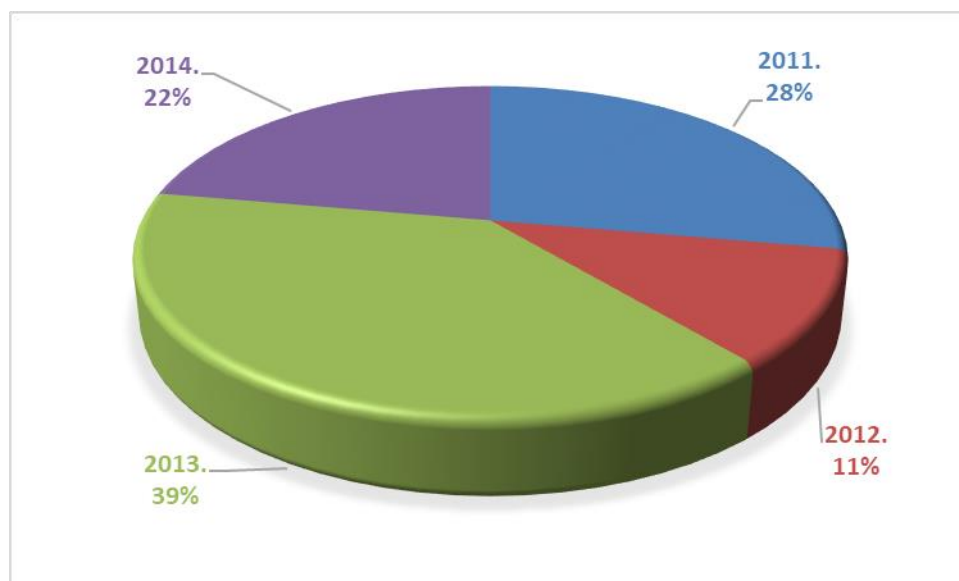
Koautorstvo		Vrsta, naslov i godina
1.	Hrvoje Gržina, <i>Hrvatski državni arhiv</i> Ivana Katušić <i>Strossmayerova galerija starih majstora HAZU</i>	Izvorni znanstveni članak: „Fotokromi prema fotografijama Franza Thiarda de Laforesta u katalogu tvrtke Photoglob Zürich“ (2014.)
2.	Tatjana Šarić, <i>Hrvatski državni arhiv</i> Marijana Jukić, <i>Hrvatski državni arhiv</i>	Izvorni znanstveni članak: „Prilog proučavanju povijesti omladinskih organizacija na temelju fonda Republičke konferencije Socijalističkog saveza omladine Hrvatske (1942. – 1990.)“ (2013.)

Koautorstva izvornih znanstvenih članaka bilježe dva koautorska rada (tablica 113.) s tri autora iz *Hrvatskog državnog arhiva* i jednom autoricom iz *Strossmayerove galerije starih majstora HAZU-a*.

Tablica 114. Broj objava izvornih znanstvenih članaka po godinama u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Godine objave izvornih znanstvenih članaka		Broj objava po godini
1.	2011.	5
2.	2012.	2
3.	2013.	7
4.	2014.	4

U 2013. godini (tablica 114. i grafikon 72.) objavljeno je najviše teksta s izvornim znanstvenim člancima s udjelom od 39 %, udio takvih članaka 2011. godine bio je 28 %, 2012. godine udio je bio 11 %, a 2014. godine 22%.

Grafikon 72. Raspodjela izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Najfrekventnije ključne riječi „uredsko poslovanje“, „središnja tijela vlasti“ (engl. *central governing institutions*), „izvršna vlast“ (engl. *executive governance*) i „povijest institucija“ (engl. *history of institutions*) imaju relevantan odaziv u izvornim znanstvenim člancima iz područja povijesti institucija (tablica 115.).

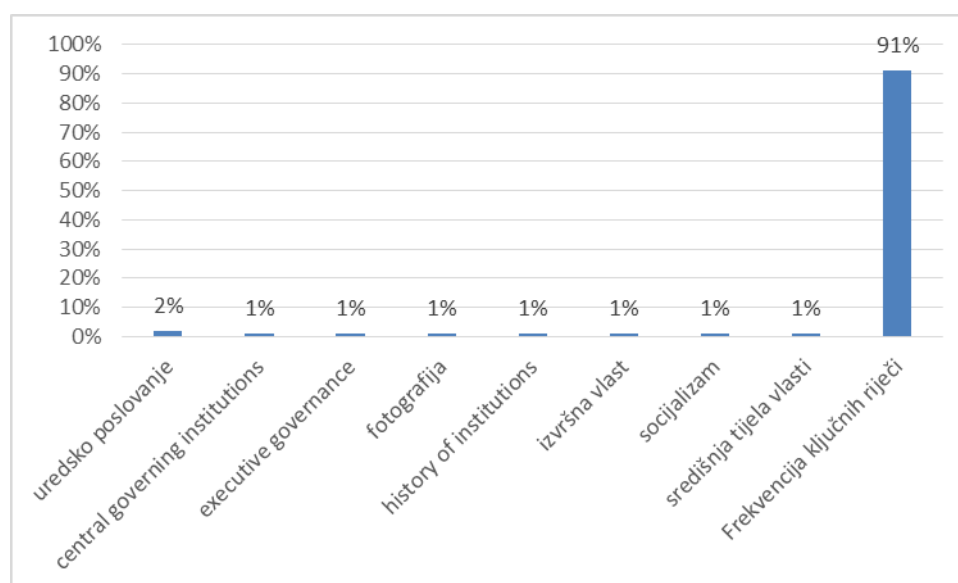
Tablica 115. Frekventne ključne riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	uredsko poslovanje	3
2.	central governing institutions	2
3.	executive governance	2
4.	fotografija	2
5.	history of institutions	2
6.	izvršna vlast	2
7.	socijalizam	2
8.	središnja tijela vlasti	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 414.		

Naslovi su radova: „Sustavi i osnovna obilježja uredskog poslovanja Sabora Narodne Republike Hrvatske u razdoblju od 1945. do 1963. godine“ autora Nenada Bukvića iz 2011. godine, „Izvršno vijeće Sabora Narodne Republike Hrvatske: ustroj i djelovanje (1953. – 1963.)“ istog autora iz 2012. godine, „Izvršno vijeće Sabora Socijalističke Republike Hrvatske: ustroj i djelovanje (1963. – 1974.)“ istog autora iz 2013. godine, „Predsjedništvo Zemaljske vlade za Hrvatsku i Slavoniju (1869. – 1921.): razvoj poslovanja i 'pismare'“ autorice Rajke Bućin iz 2013. godine te „Odjel za bogoštovlje i nastavu Zemaljske vlade za Hrvatsku i Slavoniju (1869. – 1918./1921.): djelokrug, uredsko poslovanje i 'pismara'“ autorice Rajke Bućin iz 2014. godine. Ključna riječ „socijalizam“ relevantna je u povijesnim člancima naslova: „Matrix Croatica in the early postwar years (1945. – 1948.)“ autorice Tatjane Šarić iz 2011. godine i u koautorskom članku iste autorice s koautoricom Marijanom Jukić pod naslovom „Prilog proučavanju povijesti omladinskih organizacija na temelju fonda Republičke konferencije Socijalističkog saveza omladine Hrvatske (1942. – 1990.)“ iz 2013. godine. Ključna riječ „fotografija“ relevantna je za stručne članke autora Hrvoja Gržine naslova „Analiza sadržaja fotografija u sačuvanim primjercima prve hrvatske fotomonografije 'fotografijske slike iz Dalmacije, Hrvatske i Slavonije'“ iz 2013. godine i u koautorskom članku istog autora s koautoricom Ivanom Katušić pod naslovom „Fotokromi prema fotografijama Franza Thiarda de Laforesta u katalogu tvrtke Photoglob Zürich“ iz 2014. godine.

Ključne riječi iz 2011. godine: 1945. – 1963.; Sabor NRH; uredsko poslovanje; uredske evidencije; organizacija spisa; spisovodstveni postupci; 1945. – 1963.; Parliament of the People's Republic of Croatia; records management; records management aids; organization of records; records management procedures; Arhiv mapa za Hrvatsku i Slavoniju; katastar; zaštita; čuvanje; korištenje; sačuvanost; Maps Archives for Croatia and Slavonia; cadastral; preservation; custody; using; protection; Matrix Croatica; People's Republic of Croatia; CPY/CPC; cultural policy; socialism; Agitprop; literature; publishing; socialist realism; Matica hrvatska; Narodna Republika Hrvatska; KPJ/KPH; kulturna politika; socijalizam; Agitprop; književnost; izdavaštvo; socijalistički realizam; Rudi Supek; Buchenwald; jugoslavenski logoraši; Janez Rancinger; Vekoslav Figar; CK SKH; KPJ; SKJ; SS; Gestapo; Hrvatski državni arhiv; osobni arhivski fond Rudi Supek; arhivski fond CK SKH; Rudi Supek; Buchenwald; Yugoslavian inmates; Janez Rancinger; Vekoslav Figar; CK SKH; KPJ; SKJ; SS; Gestapo; Croatian State Archives; Rudi Supek personal papers; CK SKH fonds; Second World War; post-war period; OZNA; hospitals; wounded soldiers; camps; mass killings; Drugi svjetski rat; poraće; OZN-a; bolnice; ranjenici; logori; likvidacije.

Ključne riječi iz 2012. godine: arhiv; arhivsko gradivo; diplomatsko gradivo; benediktinci; samostan Sv. Ivana Evanđelista u Biogradu n/m; samostan Sv. Kuzme i Damjana na Čokovcu kod Tkona na otoku Pašmanu; Državni arhiv u Zadru, Izvršno vijeće Sabora NRH; središnja tijela vlasti; izvršna vlast; povijest institucija; 1953. – 1963. (grafikon 73.).

Ključne riječi iz 2013. godine: administrativno-teritorijalni ustroj; teritorijalna reorganizacija; okrupnjivanje teritorija; mjesni narodni odbori; lokalna uprava; kotar Varaždin; decentralizacija; heraldika; heraldička analiza grbova; grbovi hrvatskih plemićkih obitelji; grb obitelji Tompa de Horzowa/Horsova; grb obitelji Tompa de Palychna/Palicsna; Hrvatska; Izvršno vijeće Sabora SRH; Sabor SRH; Ustav SRH 1963.; središnja tijela vlasti; izvršna vlast; povijest institucija, razdoblje 1963. – 1974.; Ivan Standl; fotomonografija; fotografija; knjiga; izdanje; omladina; omladinske organizacije; USAOH/NOH/SSOH; socijalizam; arhivsko sređivanje; fond; omladina; omladinske organizacije; USAOH/NOH/SSOH; socijalizam; arhivsko sređivanje; fond; Predsjedništvo (Predsjednički ured) Zemaljske vlade za Hrvatsku i Slavoniju (1869. – 1921.); poslovni djelokrug; uredsko poslovanje; osnova pismare; registraturni plan; registraturni svezak; sveščane skupine i podskupine; Zemaljski arhiv u Zagrebu; Emilij Laszowski; Zgrada Sveučilišne knjižnice i Zemaljskog arhiva; politička elita.

Ključne riječi iz 2014. godine: fotografija; fotomehanička reprodukcija; fotokrom; Photoglob Zürich; Franz Thiard de Laforest; Dalmacija; fotografija; fotomehanička reprodukcija; fotokrom; Photoglob Zürich; Franz Thiard de Laforest; Dalmacija; Marijaterzijansko urbarijalno uređenje hrvatskih županija; Varaždinska županija; urbarijalni naputci; mjesno načelo provedbe postupka; sučije; mjesta u okviru sučija; ustroj cjeline urbarijalnih zapisa; vrste zapisa; ustroj zapisa na razni sučija; obiteljske fotografije Wiesner Livadić; obiteljske fotografije Tompa; Kamilo Tompa; Kamilo Wiesner Livadić; Ferdo Wiesner Livadić; Branimir Livadić; Ivan Reichherzer; Franjo Czihak; Odjel za bogoštovlje i nastavu (1869. – 1918.); Povjereništvo za prosvjetu i vjere (1918. – 1921.); Zemaljska vlada za Hrvatsku i Slavoniju (1869. – 1918./1921.); državna uprava; poslovni djelokrug i ustroj Odjela za bogoštovlje i nastavu; uredsko poslovanje; osnova.

6.7.2. Pregledni radovi u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 116.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi preglednih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine.

Tablica 116. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi preglednih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Objavljeni radovi
2011.
Pregledni radovi
Barčot, Tonko
„Arhiv Vele Luke“: projekt sabiranja i obrade cjelokupne arhivske memorije na lokalnoj razini; „Archives of Vela Luka“ – the Project of Collecting and Processing of the whole Archival Memory on the Local Level
arhiv; Vela Luka; otok Korčula; Državni arhiv u Dubrovniku; prikupljanje zapisa; 2006. – 2011.; archives; Vela Luka; island of Korčula; State Archives in Dubrovnik; collecting records; 2006. – 2011.
Kozjak, Igor
Preventing damages on leather bindings caused by air pollution; Prevenција oštećenja na kožnim uvezima uzrokovanih onečišćenjem zraka
air pollution; airborne particles; gases; sulfur dioxide; nitrogen dioxide; ozone; acidic degradation; ventilation; molecular filtration; onečišćenje zraka; lebdeće čestice; plinovi; sumporov dioksid; dušikov dioksid; ozon; kisela razgradnja; ventilacija; molekulska filtracija
Kušen, Dražen
Strategija sveobuhvatnog arhiva (total Archives) u Hrvatskoj; Strategy of comprehensive Archives (total Archives) in Croatia
total archives; sveobuhvatni arhiv; arhivska teorija; arhivska praksa; upravljanje zapisima; total Archives; comprehensive Archives; archival theory; archival practice; records management
Vuković, Marinko
Glancing over the interrelation of heritage, culture and identity; Pogled na međuodnos baštine, kulture i identiteta
cultural legacy; cultural heritage; cultural property; culture; identity; archival science; museology; librarianship; archival records; museum records; library records; kulturno nasljeđe; kulturna baština; kulturno dobro; kultura; identitet; arhivistika;

muzeologija; knjižničarstvo; arhivsko gradivo; muzejska građa; knjižnična građa
2012.
Jelaš, Danijel
Zbirka planova i nacрта Državnog arhiva u Osijeku (1759./1978.)
planovi; nacrti; zbirka; arhivsko sređivanje; Osijek; Državni arhiv u Osijeku
Lajnert, Siniša
The organization of the Main regional board for exploitation of railways Zagreb (1947. – 1949.); Ustroj Glavne direkcije eksploatacije željeznica Zagreb (1947. – 1949.)
Organisation; Main regional board for exploitation of railways Zagreb; Yugoslavian state railways; Ministry of traffic; Ministry of railways; railway companies and holdings; ustroj; Glavna direkcija eksploatacije željeznica Zagreb; Jugoslavenske državne željeznice; Ministarstvo saobraćaja; Ministarstvo željeznica; željeznička poduzeća i gospodarstva
2013.
Barčot, Tonko
Uz početak rada arhivskog sabirnog centra Korčula-Lastovo
(prazno)
Kušen, Dražen
Arhivi vjerskih zajednica u kontekstu strategije sveobuhvatnog arhiva u Hrvatskoj
arhiv; arhivska služba; vjerske zajednice; vjerski arhivi; crkva; crkveni arhivi; pisana baština; sveobuhvatni arhiv; „total archives“
Lajnert, Siniša
Ustroj Direkcija eksploatacije željeznica : Zagreb, Vinkovci i Karlovac (1949. – 1951.)
Direkcije eksploatacije željeznica: Zagreb, Vinkovci i Karlovac; Jugoslavenske državne željeznice; Ministarstvo željeznica; razdoblje 1949. – 1951.
Marjanić, Danijela
Uz 75. obljetnicu rođenja : život i djelovanje dr. Josipa Kolanovića, ravnatelja Hrvatskog državnog arhiva u miru
Josip Kolanović; životopis; bibliografija; Hrvatski državni arhiv; područni državni arhivi; arhivska služba Republike Hrvatske; arhivistika
Petrec, Tatjana; Hebrang Grgić, Ivana; Krivić Lekić, Martina
Izdavačka djelatnost Državnog arhiva u Bjelovaru u kontekstu izdavaštva ostalih hrvatskih

arhiva : bibliografija publikacija bjelovarskog arhiva;
arhivsko zakonodavstvo; bibliografija; Državni arhiv u Bjelovaru; izdavaštvo; povijest arhiva
2014.
Brzica, Hrvoje; Herceg, Boris; Katulić, Tihomir; Stančić, Hrvoje
Analiza utjecaja hrvatskoga zakonodavnog okvira na elektroničko poslovanje i dugoročno očuvanje elektronički potpisanih dokumenata
hrvatsko zakonodavstvo; elektroničko poslovanje; elektronički potpis; digitalni certifikat; dugoročno očuvanje elektroničkoga gradiva
Bukvić, Nenad
Arhivska služba i arhivsko zakonodavstvo u funkciji zaštite gradiva muzejskih ustanova
arhivi; muzeji; AKM, baštinske ustanove; arhivska služba; arhivsko zakonodavstvo; stvaratelji i imatelji gradiva; kategorizacija stvaratelja; nadzorna politika arhiva; akvizicijska politika arhiva; muzejska dokumentacija; arhivsko gradivo
Holjevac Turković, Ana
Arhiv Međunarodnog kaznenog suda u Haagu, njegov značaj i dostupnost za arhiviste i istraživače
Međunarodni sud za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije; Međunarodni sud pravde; dostupnost dokumenata; on-line baza sudskih spisa MKSJ; Domovinski rat
Jukić, Marijana
Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske - najmasovnija društveno-politička organizacija u socijalističkoj Hrvatskoj
Narodna fronta Hrvatske; Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske; društveno-političke organizacije; arhivski fond; Hrvatski državni arhiv; obrada i sređivanje gradiva
Kesegić, Branka; Martek, Alisa
Knjižnica Hrvatskog državnog arhiva jučer, danas, sutra
Knjižnica HDA; godišnja izvješća o radu; obrada knjižničnog fonda; knjižnični djelatnici; razdoblje 2002. - 2013.
Lajnert, Siniša
Ustroj i djelovanje dvaju privatnih novčarskih zavoda u Jastrebarskom do njihove likvidacije u socijalističkoj Jugoslaviji (1898. – 1948.)
Pučka štedionica d.d. Jastrebarsko; Bankarska radnja Pollak Ladislav; Jastrebarsko; ustroj; bilanca; zemljišnoradnički dugovi; Privilegovana agrarna banka; likvidacija

Orbanić, Elvis
Jakov Jelinčić : biobibliografija
Jakov Jelinčić; životopis; bibliografija; Državni arhiv u Pazinu; arhivistika
Šarić, Tatjana
Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta" u socijalizmu – prilog uz sedamdesetu godišnjicu osnutka
SKD "Prosvjeta"; Srbi u Hrvatskoj; socijalizam; kultura; prosvjeta
Ukupan broj preglednih radova jest 19.

Ukupan broj preglednih radova jest 19 u razdoblju od 2011. do 2014. godine. U 2011. godini od ukupno četiri rada, dva su iz arhivske teorije i prakse, a ostala dva s područja restauracije i konzervacije te kulturne baštine.

Prvi je rad naslova „Arhiv Vele Luke": projekt sabiranja i obrade cjelokupne arhivske memorije na lokalnoj razini“ autora Tonka Barčota koji nastoji dati pregled arhivističke djelatnosti Općine Vela Luka u razdoblju od 2006. do 2011. Navode se aktivnosti u prikupljanju, sređivanju i obradi, opisu, digitalizaciji i *web*-prezentaciji gradiva. Također su pružene i informacije o organizaciji skupova, izdavačkoj i izložbenoj djelatnosti. Posebno se razmatra pitanje statusa arhivskoga gradiva i pokušaji lokalne samouprave da se u Veloj Luci pokrene rad aktivne arhivske jedinice Državnog arhiva u Dubrovniku. U radu se nastoji vrednovati sabrano gradivo i to u kontekstu omjera uništenog i sačuvanog, kao i prikazati zalaganje lokalne sredine da u nedostatku sustavne prisutnosti nadležnoga državnog arhiva pokrene inicijativu i konkretne poteze. Stoga je bilo važno dati i pregled stvaratelja, očuvanosti i odnosa prema arhivskoj baštini do 2006. Zaključeno je kako je, usprkos neuspjehu u namjeri oživotvorenja aktivne jedinice u sklopu državne arhivske mreže, Vela Luka primjer uspješnoga pionirskog pothvata lokalne samouprave da sačuva arhivsku baštinu.

Drugi rad pod naslovom „Strategija sveobuhvatnog arhiva (*total Archives*) u Hrvatskoj“ autora Dražena Kušena, tumači pojam *total archives*, njegovo teorijsko obrazloženje i praktičnu primjenu kako u Kanadi, tako i u svijetu. U nastavku se obrazlaže i vrednuje hrvatska strategija arhivskoga djelovanja u prošlosti i danas s prepoznavanjem istih načela koja su temelj kanadske *total archives* strategije. Rad upućuje na vrijednost nastavka

dosadašnje prakse, a u zaključku poziva na inauguriranje pojma sveobuhvatnog arhiva, kao sintagme koja bi označivala hrvatsku strategiju arhivskoga djelovanja.

Godine 2012. objavljena su ukupno dva pregledna rada, jedan je iz povijesti institucija, a drugi je o zbirci nacрта i planova. U 2013. godini, od ukupno pet radova, dva su s područja arhivske teorije i prakse istih autora kao i u 2011. godini. Prvi rad nosi naslov „Arhivi vjerskih zajednica u kontekstu strategije sveobuhvatnog arhiva u Hrvatskoj“ autora Dražena Kušena i u njemu se promatraju mjesto i uloga arhiva vjerskih zajednica u kontekstu hrvatskoga sveobuhvatnog arhiva odnosno strategije sveobuhvatnog arhiva općenito. U tom se kontekstu sustavno analizira odnos hrvatske arhivske službe prema arhivskom gradivu vjerskih zajednica, njegovim stvarateljima i posjednicima u prošlosti i danas. Analiza upućuje na potrebu nastavka i daljnjeg razvijanja pozitivne strategije djelovanja prema tom nezaobilaznom dijelu ukupne memorije hrvatskoga društva.

Drugi rad „Uz početak rada arhivskog sabirnog centra Korčula-Lastovo“ autora Tonka Barčota govori o tome da je riječ o osmom po redu sabirnom centru u Hrvatskoj, drugom Državnog arhiva u Dubrovniku i drugom otočnom. Nije slučajaj izbor Korčule kao našeg gospodarski i društveno najrazvijenijeg otoka. Dug je bio put do osnutka centra. U Korčuli se kroz čitavo ovo vrijeme čuvalo gradivo gradskih i kotarskih institucija, od sredine XX. st. u sklopu Gradskog muzeja Korčula, a od 1994. posebnoga arhivskog spremišta dubrovačkog Arhiva. Istaknuta je uloga Vinka Foretića u očuvanju zapisa. Uz povijesni prikaz upravljanja zapisima u proteklom razdoblju, u tekstu se govori o dugogodišnjim nastojanjima za formiranjem arhivske ustanove u Korčuli, samom činu osnutka, staroj školskoj zgradi u Žrnovu i njezinoj adaptaciji za potrebe arhivskog centra te početcima rada.

U 2014. godini, od ukupno osam radova, dva su rada s područja arhivistike. Prvi rad naslova „Arhivska služba i arhivsko zakonodavstvo u funkciji zaštite gradiva muzejskih ustanova“ autora Nenada Bukvića analizira ulogu arhivske službe i arhivskoga zakonodavstva u funkciji zaštite arhivskoga i registraturnoga gradiva nastaloga radom ili u posjedu muzejskih ustanova kao njegovih stvaratelja i posjednika. U prvom se poglavlju prikazuju zakonodavni okvir i osnovna obilježja nadzorne politike državnih arhiva u odnosu prema muzejskih ustanova. Daje se pregled kategoriziranih muzejskih ustanova prema području ovlasti svih državnih arhiva u Hrvatskoj te se analizira njihova struktura s obzirom na vrstu, djelokrug i

osnivača. U drugom se poglavlju nastoji definirati dokumentacijske cjeline koje nastaju radom muzejskih ustanova te se daje prijedlog njihove hijerarhijske organizacije prema poslovnim funkcijama. U istom se poglavlju analiziraju i cjeline arhivskoga gradiva u posjedu muzejskih ustanova koje su strane provenijencije, tj. nastale djelovanjem drugih stvaratelja. U tom se kontekstu upozorava na potrebu utvrđivanja i normiranja kriterija za razgraničenje arhivskoga gradiva između arhiva, knjižnica i muzeja kao baštinskih ustanova. U trećem se poglavlju daje pregled arhivskih fondova i zbirki muzejskih ustanova dosad preuzetih u državne arhive. U četvrtom poglavlju prikazuju se i analiziraju obveze muzejskih ustanova u vezi sa zaštitom arhivskoga i registraturnoga gradiva u njihovu posjedu, utvrđene arhivskim propisima te propisima o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

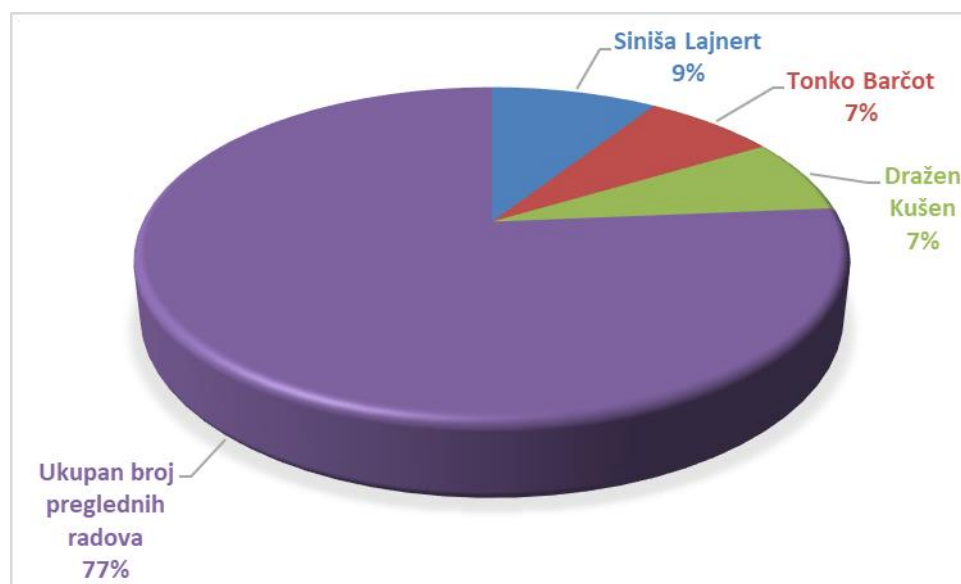
Drugi koautorski rad naslova „Analiza utjecaja hrvatskoga zakonodavnog okvira na elektroničko poslovanje i dugoročno očuvanje elektronički potpisanih dokumenata“ autora Hrvoja Brzice i Borisa Hercega iz *Financijske agencije – FINA*, Tihomira Katulića s *Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* i Hrvoja Stančića s *Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*. U spomenutom radu autori istražuju hrvatski zakonodavni okvir koji se odnosi na elektroničko poslovanje te ga stavljaju u kontekst sličnoga zakonodavnoga okvira u zemljama Europske unije. Radi boljeg razumijevanja problema koji se pojavljuju u rješenjima hrvatskoga zakonodavca autori identificiraju ključne elemente infrastrukture javnoga ključa (*PKI*) koji su značajni za elektroničko poslovanje. Autori tumače pojmove infrastrukture javnog ključa, digitalni certifikat, kvalificirani certifikat, certifikacijska služba, registracijski autoritet, neporecivost, pouzdana arhivska služba, vremenski žig, pouzdani vremenski žig, elektronički potpis, napredni elektronički potpis, te *PDF*. Potom analiziraju postojeća zakonodavna ograničenja u Hrvatskoj koja sprečavaju širu primjenu elektroničkoga poslovanja u praksi. Pritom provode komparativnu analizu s *Direktivom 1999/93/EC*, identificiraju problematične segmente postojećih zakona te predlažu njihova konkretna poboljšanja. Konačno, autori se osvrću na ulogu arhivista u dugoročnom očuvanju elektronički potpisanih dokumenata.

Tablica 117. Najproduktivniji autori preglednih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Najproduktivniji autori		Broj objava po autoru
1.	Siniša Lajnert	3
2.	Tonko Barčot	2

3.	Dražen Kušen	2
Ukupan broj preglednih radova najproduktivnijih autora jest sedam.		

Najproduktivniji autor preglednih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine jest Siniša Lajnert iz *Hrvatskog državnog arhiva*, koji je objavio tri pregledna rada s područja povijesti institucija, u 2012., 2013. i 2014. godini (tablica 117.). Naslovi su radova: „Ustroj Glavne direkcije eksploatacije željeznica Zagreb (1947. – 1949.)“, „Ustroj Direkcija eksploatacije željeznica. Zagreb, Vinkovci i Karlovac (1949. – 1951.)“ te „Ustroj i djelovanje dvaju privatnih novčarskih zavoda u Jastrebarskom do njihove likvidacije u socijalističkoj Jugoslaviji (1898. – 1948.)“.

Grafikon 74. Udio najproduktivnijih autora preglednih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Sljedeća dva jednako najproduktivnija autora jesu Tonko Barčot i Dražen Kušen koji su objavili svaki po dva rada s područja arhivske teorije i prakse. Prema podacima iz grafikona 74., udio od 23 % teksta preglednih radova zauzimaju najproduktivniji autori.

U preglednim radovima u razdoblju od 2011. do 2014. godine objavljena su tri koautorska rada (tablica 118.).

Tablica 118. Koautorstva preglednih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Koautorstvo	Vrsta, naslov i godina
-------------	------------------------

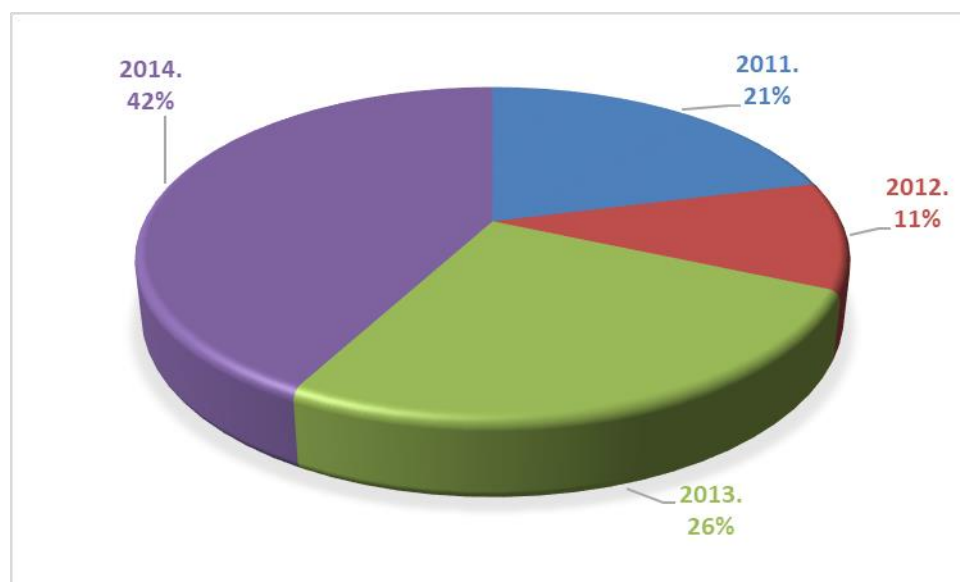
1.	Tatjana Petrec, <i>Narodna knjižnica „Petar Preradović“</i> , Bjelovar Ivana Hebrang Grgić, <i>Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu</i> Martina Krivić Lekić, <i>Državni arhiv u Bjelovaru</i>	Pregledni rad „Izdavačka djelatnost Državnog arhiva u Bjelovaru u kontekstu izdavaštva ostalih hrvatskih arhiva: bibliografija publikacija bjelovarskog arhiva“ (2013.)
2.	Branka Kesegić, <i>Hrvatski državni arhiv</i> Alisa Martek, <i>Hrvatski državni arhiv</i>	Pregledni rad „Knjižnica Hrvatskog državnog arhiva jučer, danas, sutra“ (2014.)
3.	Hrvoje Brzica, <i>FINA, Zagreb</i> Boris Herceg, <i>FINA, Zagreb</i> Tihomir Katulić, <i>Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu</i> Hrvoje Stančić, <i>Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu</i>	Pregledni rad „Analiza utjecaja hrvatskoga zakonodavnog okvira na elektroničko poslovanje i dugoročno očuvanje elektronički potpisanih dokumenata“ (2014.)

Prvi je koautorski rad iz 2013. godine koautorica Tatjane Petrec iz *Narodne knjižnice „Petar Preradović“* u Bjelovaru, Ivane Hebrang Grgić s *Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, Martine Krivić Lekić iz *Državnog arhiva u Bjelovaru* pod naslovom „Izdavačka djelatnost Državnog arhiva u Bjelovaru u kontekstu izdavaštva ostalih hrvatskih arhiva: bibliografija publikacija bjelovarskog arhiva“. Drugi je koautorski rad iz 2014. godine koautorica Branke Kesegić i Alise Martek iz *Hrvatskog državnog arhiva* naslova „Knjižnica Hrvatskog državnog arhiva jučer, danas, sutra“. Treći koautorski rad također je iz 2014. godine, već spomenutih autora Hrvoja Brzice i Borisa Hercega iz *Financijske agencije – FINA*, Tihomira Katulića s *Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* i Hrvoja Stančića s *Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, a naslov mu je „Analiza utjecaja hrvatskoga zakonodavnog okvira na elektroničko poslovanje i dugoročno očuvanje elektronički potpisanih dokumenata“.

Tablica 119. Broj objava preglednih radova po godinama u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Godine objave		Broj objava po godini
1.	2011.	4
2.	2012.	2
3.	2013.	5
4.	2014.	8

U skladu s podacima iz tablice 119. i grafikona 75., broj objava preglednih radova najveći je 2014. godine, čija zastupljenost iznosi 42 %, 2013. godine ta je zastupljenost 26 %, 2012. godina ima najmanju zastupljenost od 11 % i na kraju je 2011. godina zastupljena s 21 % udjela teksta u preglednim radovima.

Grafikon 75. Raspodjela preglednih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine

U preglednim radovima sukladno podacima iz tablice 120., scientometrijska analiza evidentira porast relevantnih najfrekventnijih ključnih riječi iz arhivistike u povijesnim radovima, a to su: „arhivska znanost“ (engl. *archival science*), „arhivi“ (engl. *archives*), „arhivistika“ i „bibliografija“ (engl. *bibliography*).

Tablica 120. Frekventne ključne riječi preglednih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine

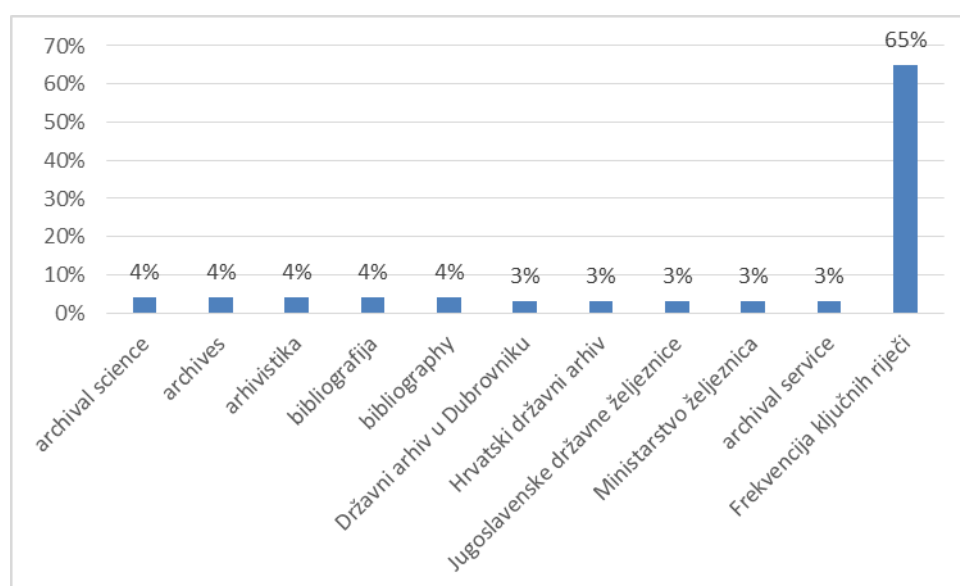
Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	archival science	3

2.	Archives	3
3.	Arhivistika	3
4.	Bibliografija	3
5.	Bibliography	3
6.	Državni arhiv u Dubrovniku	2
7.	Hrvatski državni arhiv	2
8.	Jugoslavenske državne željeznice	2
9.	Ministarstvo željeznica	2
10.	archival service	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 408.		

Naslovi su radova „Uz 75. obljetnicu rođenja: život i djelovanje dr. Josipa Kolanovića, ravnatelja Hrvatskog državnog arhiva u miru“ autorice Danijele Marjanić iz 2013. godine, „Jakov Jelinčić: biobibliografija“ autora Elvisa Orbančića iz 2014. godine i Glancing over the interrelation of heritage, culture and identity (hrv. „Pregledavajući međusobnu povezanost baštine, kulture i identiteta“) autora Marinka Vukovića iz 2011. godine. Ostale najfrekventnije ključne riječi relevantne su u sljedećim radovima kako slijedi. „Državni arhiv u Dubrovniku“ ključna je riječ u radovima Tonka Barčota iz 2011. i 2013. godine pod naslovima „Arhiv Vele Luke’: projekt sabiranja i obrade cjelokupne arhivske memorije na lokalnoj razini“ i „Uz početak rada arhivskog sabirnog centra Korčula-Lastovo“. Ključna riječ „Hrvatski državni arhiv“ relevantna je u povijesnim radovima naslova „Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske – najmasovnija društveno-politička organizacija u socijalističkoj Hrvatskoj“ autorice Marijane Jukić iz 2014. godine i „Uz 75. obljetnicu rođenja: život i djelovanje dr. Josipa Kolanovića, ravnatelja Hrvatskog državnog arhiva u miru“ autorice Danijele Marjanić iz 2013. godine. Ključne riječi vezane za povijest institucija o željeznicama „Jugoslavenske državne željeznice“, „Ministarstvo željeznica“ relevantne su u radovima Siniše Lajnerta iz 2012. i 2013. godine naslova „Ustroj Glavne direkcije eksploatacije željeznica Zagreb (1947. – 1949.)“ i „Ustroj Direkcija eksploatacije željeznica: Zagreb, Vinkovci i Karlovac (1949. – 1951.)“. Samo jedna ključna riječ „arhivska služba“ (engl. *archival service*) ima relevantan odaziv u člancima arhivske teorije i prakse u radovima, a njihovi su naslovi „Arhivska služba i arhivsko zakonodavstvo u funkciji zaštite gradiva muzejskih ustanova“ autora Nenada Bukvića iz 2014. godine i „Arhivi vjerskih zajednica u kontekstu strategije sveobuhvatnog arhiva u Hrvatskoj“ autora Dražena Kušena iz 2014. godine (grafikon 76.).

Ključne riječi iz 2011. godine: air pollution; airborne particles; gases; sulfur dioxide; nitrogen dioxide; ozone; acidic degradation; ventilation; molecular filtration; onečišćenje zraka; lebdeće čestice; plinovi; sumporov dioksid; dušikov dioksid; ozon; kisela razgradnja; ventilacija; molekulska filtracija; arhiv; Vela Luka; otok Korčula; Državni arhiv u Dubrovniku; prikupljanje zapisa; 2006. – 2011.; archives; Vela Luka; island of Korčula; State Archives in Dubrovnik; collecting records; 2006. – 2011.; cultural legacy; cultural heritage; cultural property; culture; identity; archival science; museology; librarianship; archival records; museum records; library records; kulturno nasljeđe; kulturna baština; kulturno dobro; kultura; identitet; arhivistika; muzeologija; knjižničarstvo; arhivsko gradivo; muzejska građa; knjižnična građa; total archives; sveobuhvatni arhiv; arhivska teorija; arhivska praksa; upravljanje zapisima; total Archives; comprehensive Archives; archival theory; archival practice; records management.

Ključne riječi iz 2012. godine: Organisation; Main regional board for exploitation of railways Zagreb; Yugoslavian state railways; Ministry of traffic; Ministry of railways; railway companies and holdings; ustroj; Glavna direkcija eksploatacije željeznica Zagreb; Jugoslavenske državne željeznice; Ministarstvo saobraćaja; Ministarstvo željeznica; željeznička poduzeća i gospodarstva, planovi; nacrti; zbirka; arhivsko sređivanje; Osijek; Državni arhiv u Osijeku.

Grafikon 76. Frekvencija ključnih riječi preglednih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Ključne riječi iz 2013. godine: arhiv; arhivska služba; vjerske zajednice; vjerski arhivi; crkva; crkveni arhivi; pisana baština; sveobuhvatni arhiv; „total archives“; arhivsko zakonodavstvo; bibliografija; Državni arhiv u Bjelovaru; izdavaštvo; povijest arhiva; Direkcije eksploatacije željeznica: Zagreb, Vinkovci i Karlovac; Jugoslavenske državne željeznice; Ministarstvo željeznica; razdoblje 1949. – 1951.; Josip Kolanović; životopis; bibliografija; Hrvatski državni arhiv; područni državni arhivi; arhivska služba Republike Hrvatske; arhivistika.

Ključne riječi iz 2014 godine: arhivi; muzeji; AKM, baštinske ustanove; arhivska služba; arhivsko zakonodavstvo; stvaratelji i imatelji gradiva; kategorizacija stvaratelja; nadzorna politika arhiva; akvizicijska politika arhiva; muzejska dokumentacija; arhivsko gradivo; hrvatsko zakonodavstvo; elektroničko poslovanje; elektronički potpis; digitalni certifikat; dugoročno očuvanje elektroničkoga gradiva; hrvatsko zakonodavstvo; elektroničko poslovanje; elektronički potpis; digitalni certifikat; dugoročno očuvanje elektroničkoga gradiva; hrvatsko zakonodavstvo; elektroničko poslovanje; elektronički potpis; digitalni certifikat; dugoročno očuvanje elektroničkoga gradiva; hrvatsko zakonodavstvo; elektroničko poslovanje; elektronički potpis; digitalni certifikat; dugoročno očuvanje elektroničkoga gradiva; Jakov Jelinčić; životopis; bibliografija; Državni arhiv u Pazinu; arhivistika; Knjižnica HDA; godišnja izvješća o radu; obrada knjižničnog fonda; knjižnični djelatnici; razdoblje 2002. – 2013.; Knjižnica HDA; godišnja izvješća o radu; obrada knjižničnog fonda; knjižnični djelatnici; razdoblje 2002. – 2013.; Međunarodni sud za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije; Međunarodni sud pravde; dostupnost dokumenata; on-line baza sudskih spisa MKSJ; Domovinski rat; Narodna fronta Hrvatske; Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske; društveno-političke organizacije; arhivski fond; Hrvatski državni arhiv; obrada i sređivanje gradiva; Pučka štedionica d.d. Jastrebarsko; Bankarska radnja Pollak Ladislav; Jastrebarsko; ustroj; bilanca; zemljišni dugovi; Privilegovana agrarna banka; likvidacija; SKD "Prosvjeta"; Srbi u Hrvatskoj; socijalizam; kultura; prosvjeta (grafikon 74.).

6.7.3. Stručni radovi u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 121.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi stručnih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine.

Tablica 121. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi stručnih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Objavljeni radovi	
2011.	
Stručni radovi	
Perić, Ivo	
Two letters of Frano Supilo addressed to Tadija Smičiklas and Ivan Krstitelj Tkalčić from the Archives of the Croatian Academy of Sciences and Arts; Dva pisma Frana Supila Tadiji Smičiklasu i Ivanu Krstitelju Tkalčiću iz arhiva HAZU	
Dubrovnik; Frano Supilo; Tadija Smičiklas; Osman Hadžić; support; Ivan Krstitelj Tkalčić; calendar; politics; correspondence; Croatian Academy of Sciences and Arts; Dubrovnik; Frano Supilo; Tadija Smičiklas; Osman Hadžić; potpora; Ivan Krstitelj Tkalčić; kalendar; politika; korespondencija; Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti	
Požgan, Jasna	
The organisation of the People's Committee of the Municipality Čakovec (1955. – 1963.); Ustrojstvo Narodnog Odbora Općine Čakovec (1955. – 1963.)	
People's Committee; Municipal board; Board of manufacturers; departments; sections; administrations; municipality; district; Narodni odbor; Općinsko vijeće; Vijeće proizvođača; odjeli; odsjeci; uprave; općina; kotar	
Šute, Snježana	
Oblikovanje filmske priručne knjižnice u Hrvatskom filmskom arhivu; The forming of the film reference library in the Croatian Film Archives	
Hrvatski filmski arhiv; filmsko gradivo; filmsko knjižno gradivo; filmska priručna knjižnica; Knjižnica Hrvatskog državnog arhiva; obrada knjižne građe; pretraživanje; smještaj građe; Croatian Film Archives; film records; film library material; Reference Film Library; Croatian State Archives library; library material processing; search; records location	
2012.	
Dolančić, Vlatko	
Arhivistička djelatnost biskupa Stjepana Bäuerleina u Đakovu	
Stjepan Bäuerlein; knjižnica; arhiv; gradivo; zbirka; Dnevnik; Statut	
Hofgräff, Darija	
Zdravstvena statistika 1874. - 1910. na primjeru arhivskog fonda Odjela za unutarnje poslove	

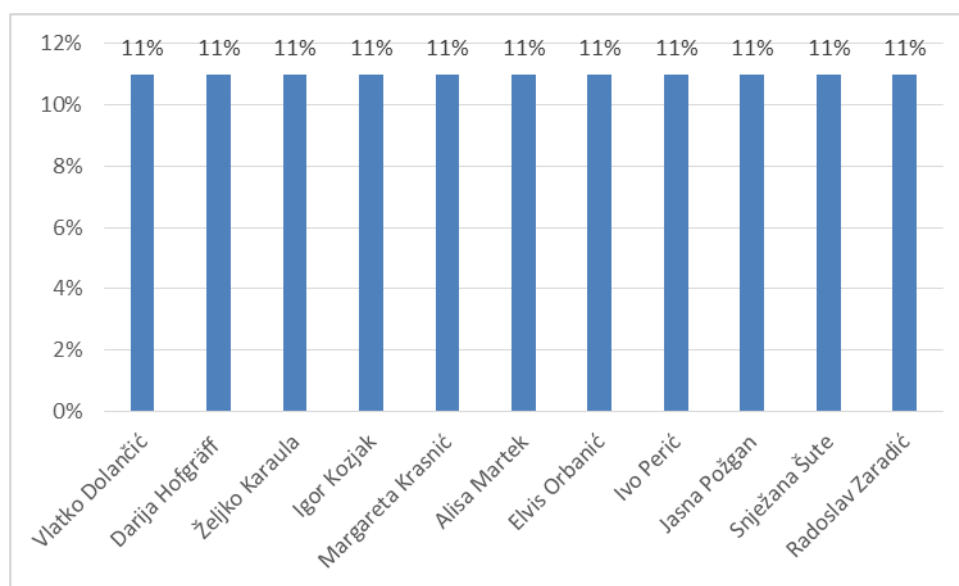
Zemaljske vlade te statističkih publikacija u Hrvatskom državnom arhivu
Zemaljska vlada; Odjel za unutarnje poslove; Odsjek zdravstva; županije; županijski/gradski fizik; statističke publikacije; statistički godišnjak; izvješća o stanju javne uprave; zdravstvena statistika; zdravstveni pokazatelji; akutne zarazne bolesti
Karaula, Željko
Elaborat pukovnika Hrvatske seljačke zaštite Milana Pribanića o Hrvatskoj seljačkoj i građanskoj zaštiti iz 1948. u Hrvatskom državnom arhivu
Hrvatska seljačka zaštita; Milan Pribanić; Hrvatska seljačka stranka; Vlatko Maček
Kozjak, Igor
Konzerviranje i restauriranje uveza na rukopisu Liber Antiphonarius Ecclesiae Zagrabiensis MR 1 Metropolitanske knjižnice u Zagrebu
konzerviranje; restauriranje; antifonar MR 1; „Ledger binding“; koža; kopče; Hrvatski državni arhiv
Krasnić, Margareta
Srebrni okovi na Evandjelju iz knjižnice Srpske pravoslavne crkvene općine Zadar
okovi; srebro; pečat ispitivača, pečat oznake čistoće srebra; pečat grada; pečat proizvođača
Martek, Alisa
Časopis Arhivski vjesnik : od tiskane prema elektroničkoj inačici
časopis Arhivski vjesnik; elektroničko nakladništvo; Open Journal System
Orbanić, Elvis
Mons. Ivan Grah, crkveni arhivist i povjesničar : biobibliografija
Ivan Grah; životopis; bibliografija; Državni arhiv u Pazinu; Biskupija Porečka i Pulska; župni arhivi
2014.
Zaradić, Radoslav
Arhivski izvori za proučavanje povijesti hrvatskoga iseljništva u Hrvatskom državnom arhivu u zagrebu
Hrvatsko iseljništvo; historiografija; povijest iseljništva; Hrvatski državni arhiv; arhivski izvori; osobni arhivski fondovi
Ukupni broj stručnih radova jest 11.

Ukupan broj stručnih radova jest 11 u razdoblju od 2011. do 2014. godine, od kojih je devet radova iz povijesti institucija i povijesnih istraživanja i koji se temelje na proučavanju arhivskih izvora te jedan rad o oblikovanju filmske priručne knjižnice u hrvatskom filmskom arhivu te jedan rad s područja izdavaštva. Ovaj, posljednji rad govori o razvoju časopisa *Arhivski vjesnik*, pod naslovom: „Časopis *Arhivski vjesnik*: od tiskane prema elektroničkoj inačici“ autorice Alise Martek iz 2012. godine. U radu je opisana povijest znanstvenog nakladništva te objašnjena povezanost znanstvenih časopisa s razvojem znanosti. Iznesena je ukratko povijest časopisa *Arhivski vjesnik*, od samih početaka i prvog naziva *Vjestnik kr. Hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva*, do elektroničke inačice časopisa. Istaknuta je važnost razmjene časopisa koja pridonosi znanstvenoj komunikaciji, a ona je kod *Arhivskog vjesnika* prepoznata od samih početaka njegova izlaženja. Suvremena potreba za što bržom znanstvenom komunikacijom nameće nužnost objavljivanja časopisa ne samo u tradicionalnom, tiskanom nego i u elektroničkom obliku. Predstavljen je *OJS – Open Journal System*, sustav za izdavaštvo i upravljanje časopisima koji omogućuje lakšu komunikaciju između autora, recenzenata i uredništva i s pomoću kojeg se objavljuje i *Arhivski vjesnik*. Prikazane su prednosti elektroničkog objavljivanja časopisa.

Tablica 122. Svi autori stručnih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Svi autori stručnih radova		Broj objava po autoru
1.	Vlatko Dolančić	1
2.	Darija Hofgräff	1
3.	Željko Karaula	1
4.	Igor Kozjak	1
5.	Margareta Krasnić	1
6.	Alisa Martek	1
7.	Elvis Orbanić	1
8.	Ivo Perić	1
9.	Jasna Požgan	1
10.	Snježana Šute	1
11.	Radoslav Zaradić	1

U 2010. godini nema najproduktivnijih autora u stručnim radovima jer svi autori imaju objavljen po jedan stručni rad (tablica 122.).

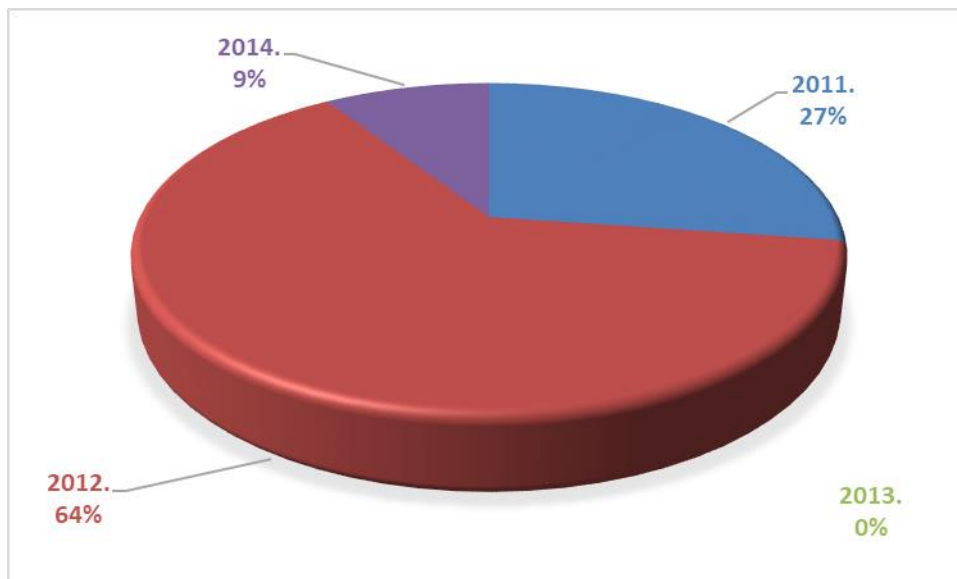
Grafikon 77. Udio autora stručnih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Svih 11 autora pojedinačno zauzima 11 % teksta u stručnim radovima (grafikon 77.).

Tablica 123. Broj objava stručnih radova po godinama u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Godine objave stručnih radova		Broj objava po godini
1.	2011.	3
2.	2012.	7
3.	2013.	0
4.	2014.	1

Broj stručnih radova prema godinama varira. Tako je 2011. i 2012. godine objavljen najveći broj stručnih radova s udjelom od 91 %, dok 2013. godine nije objavljen nijedan stručni rad, a 2014. godine objavljen je samo jedan stručni rad.

Grafikon 78. Raspodjela stručnih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Najproduktivnija godina u objavama stručnih radova jest 2012. godina s udjelom od 64 %, zatim 2011. godina s udjelom od 27 % i 2014. godina s udjelom od 9 % te naposljetku 2013. bez objavljenih stručnih radova (grafikon 78.).

Analizom frekventnih ključnih riječi ponovno je utvrđen podatak da je najveći dio objavljenih članaka iz područja povijesti. Kao i u većini prethodnih analiza i u ovoj analizi opetovano se ističe najfrekventnija ključna riječ koja se ponavlja u svim analizama: „Hrvatski državni arhiv“ (engl. *Croatian State Archives*) te ima relevantan odaziv u dvama povijesnim radovima i jednom radu iz konzervacije i restauracije (tablica 124.).

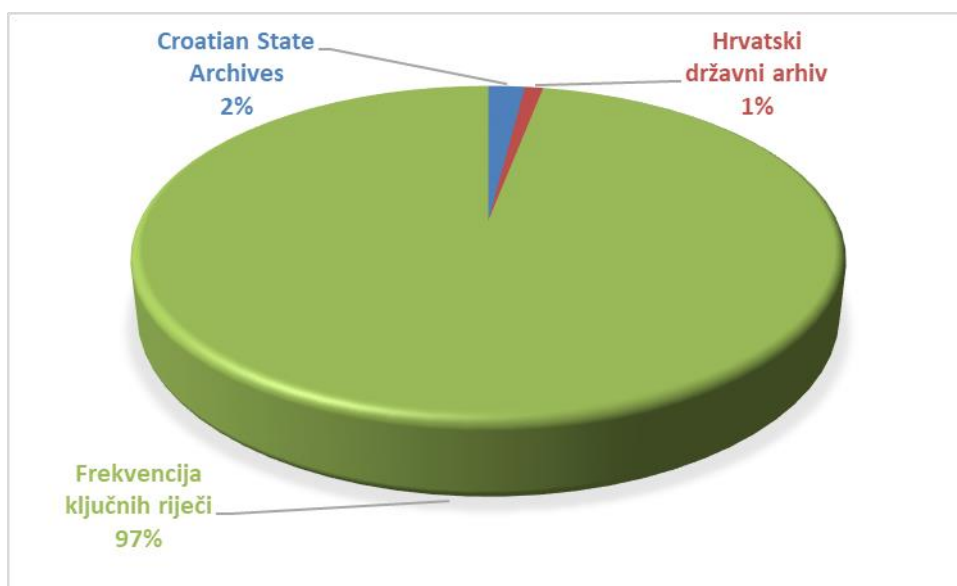
Tablica 124. Frekventne ključne riječi stručnih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	Croatian State Archives	3
2.	Hrvatski državni arhiv	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 208.		

Naslovi su radova: „Srebrni okovi na Evanđelju iz knjižnice Srpske pravoslavne crkvene općine Zadar“ autorice Margarete Krasnić iz 2012. godine, „Arhivski izvori za proučavanje povijesti hrvatskoga iseljništva u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu“ autora Radoslava Zaradića iz 2014. godine te „Konzerviranje i restauriranje uveza na rukopisu

Liber Antiphonarius Ecclesiae Zagrabienensis MR 1 Metropolitanske knjižnice u Zagrebu“ autora Igora Kozjaka iz 2012. godine (grafikon 79.).

Ključne riječi stručnih radova iz 2011. godine: Dubrovnik; Frano Supilo; Tadija Smičiklas; Osman Hadžić; support; Ivan Krstitelj Tkalčić; calendar; politics; correspondence; Croatian Academy of Sciences and Arts; Dubrovnik; Frano Supilo; Tadija Smičiklas; Osman Hadžić; potpora; Ivan Krstitelj Tkalčić; kalendar; politika; korespondencija; Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Hrvatski filmski arhiv; filmsko gradivo; filmsko knjižno gradivo; filmska priručna knjižnica; Knjižnica Hrvatskog državnog arhiva; obrada knjižne građe; pretraživanje; smještaj građe; Croatian Film Archives; film records; film library material; Reference Film Library; Croatian State Archives library; library material processing; search; records location People’s Committee; Municipal board; Board of manufacturers; departments; sections; administrations; municipality; district; Narodni odbor; Općinsko vijeće; Vijeće proizvođača; odjeli; odsjeci; uprave; općina; kotar.

Grafikon 79. Frekvencija ključnih riječi stručnih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Ključne riječi stručnih radova iz 2012. godine: časopis Arhivski vjesnik; elektroničko nakladništvo; Open Journal System; Hrvatska seljačka zaštita; Milan Pribanić; Hrvatska seljačka stranka; Vlatko Maček, Ivan Grah; životopis; bibliografija; Državni arhiv u Pazinu; Biskupija Porečka i Pulska; župni arhivi; konzerviranje; restauriranje; antifonar MR 1; „Ledger binding“; koža; kopče; Hrvatski državni arhiv; okovi; srebro; pečat ispitivača, pečat

oznake čistoće srebra; pečat grada; pečat proizvođača; Stjepan Bauerlein; knjižnica; arhiv; gradivo; zbirka; Dnevnik; Statut; Zemaljska vlada; Odjel za unutarnje poslove; Odsjek zdravstva; županije; županijski/gradski fizik; statističke publikacije; statistički godišnjak; izvješća o stanju javne uprave; zdravstvena statistika; zdravstveni pokazatelji; akutne zarazne bolesti.

Ključne riječi stručnih radova iz 2014. godine: Hrvatsko iseljeničtvo; historiografija; povijest iseljeničtva; Hrvatski državni arhiv; arhivski izvori; osobni arhivski fondovi.

Vrsta izlaganje sa skupa nije objavljivana u razdoblju od 2011. do 2014. godine.

6.8. Sadržajno-scientometrijska analiza objavljenih članaka i njihova obilježja prema uredničkoj politici u razdoblju od 2015. do 2016. godine

U razdoblju od 2015. do 2016. godine odgovorna je urednica Vlatka Lemić, a glavna urednica *Arhivskog vjesnika* ponovno je Melina Lučić, koja ne mijenja sadržajnu strukturu časopisa. Kao i u prethodnom razdoblju od 2010. do 2014. godine, nije objavljen nijedan uvodnik ili riječ uredništva. No, značajno je istaknuti da je Melina Lučić bila glavnom urednicom ovoga časopisa punih 15 godina (od od 2001. do 2009., od 2011. do 2014. te od 2015. do 2016. godine). Odgovorna urednica Vlatka Lemić, pod vrstom ostalo, objavila je upute suradnicima, u kojima navodi da: *Arhivski vjesnik objavljuje radove s područja arhivske teorije i prakse, povijesti ustanova, pomoćnih povijesnih znanosti i informacijskih znanosti te radove koji ne podliježu recenzentskomu postupku: prikazi i ocjene knjiga i časopisa, izvješća sa skupova i dr. Recenzirani radovi kategoriziraju se kao: Izvorni znanstveni rad – Original scientific paper Prethodno priopćenje – Preliminary communication Pregledni rad – Review Stručni rad – Professional paper Izlaganje sa znanstvenoga skupa – Conference paper Kategorizirani članci trebaju imati dvije pozitivne recenzije. Kategoriju članka predlažu recenzenti, a konačnu odluku donosi Uredništvo. Komentari recenzenata dostupni su autoru, no bez podataka o recenzentima. Radovi prihvaćeni za objavljivanje, kao i oni objavljeni, ne smiju se objaviti na drugom mjestu bez dopuštenja Uredništva. Za citiranje teksta ili pretisak ilustracija iz neobjavljenih materijala ili iz rada koji je autorski zaštićen (copyright) odgovoran je isključivo autor.*⁴¹⁹

Tablica 125. Raspon godina objavljivanja i sadržajna struktura izdanja prema godinama u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Raspon godina objavljivanja	Sadržajna struktura izdanja prema godinama
2015. - 2016.	Rasprave i članci / Papers and articles
	Arhivska teorija i praksa / Archival theory and practice
	Povijest institucija / History of institutions
	Iz arhivskih fondova i zbirki / from archival

⁴¹⁹ Lemić, V. (2015). *Upute suradnicima*. Arhivski vjesnik, 58(1), str. 479-480. URL: <https://hrcak.srce.hr/159023> (9. 3. 2019.)

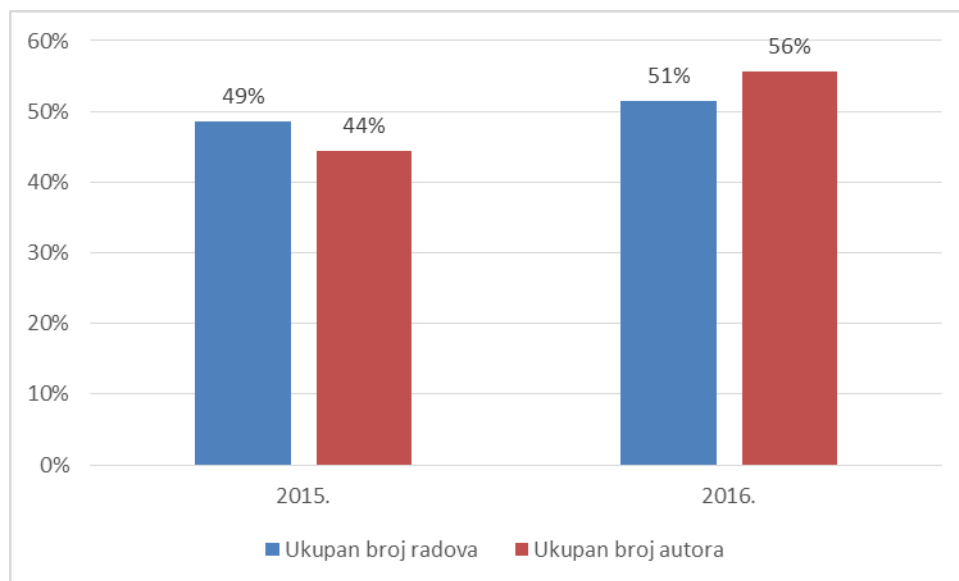
	fonds and collections
	Događanja / Events
	Prikazi i recenzije / Reviews
	Obljetnice, nekrolozi / obituaries, anniversaries
	Prinove / acquisitions

Iz uputa suradnicima razvidno je da recenzije i prikazi ne podliježu recenzentskom postupku te je upravo i ta činjenica razlog što najveći postotak teksta u *Arhivskom vjesniku*, od 1991. do 2017. godine, što je pozamašno razdoblje od 26 godina, zauzimaju upravo recenzije i prikazi. Jezik radova je hrvatski, s naslovima i sažetcima na engleskom jeziku. Opseg časopisa u razdoblju od 2015. do 2016. godine jest 500 stranica (tablica 125.).

Tablica 126. Broj članaka i autora po godinama u razdoblju od 2015. do 2016. godine

	Godina objave	Broj članaka po izdanju	Broj autora po godinama
1.	2015.	51	36
2.	2016.	54	45
	Ukupan broj članaka/autora	105	81

Trend povećanja i smanjenja broja članaka te autorstava po pojedinoj godini upućuje na blagi eksponencijalni rast objavljivanja članaka s povećanim brojem autorstava (tablica 126. i grafikon 80.).

Grafikon 80. Trend članaka i autorstava prema uredničkoj politici u razdoblju od 2015. do 2016. godine

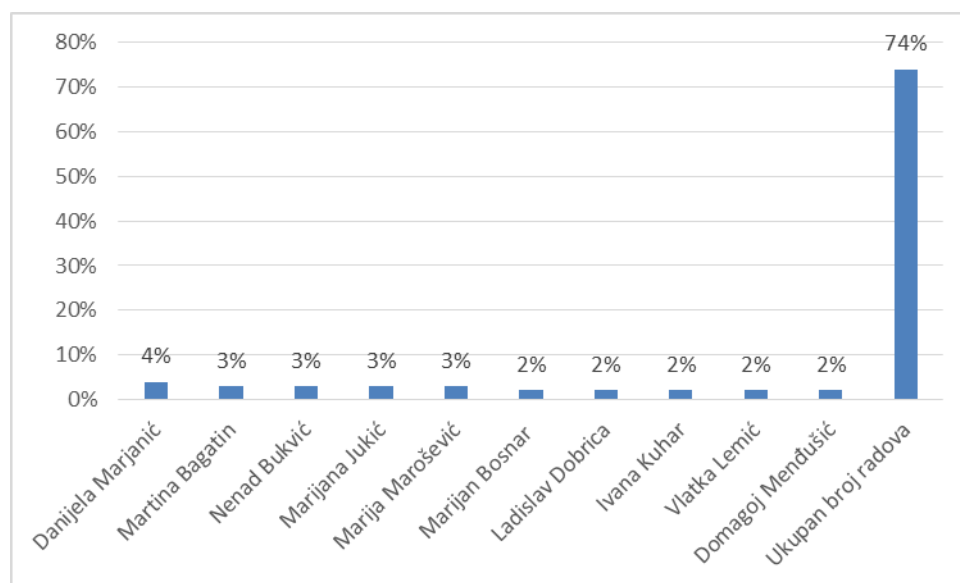
U devetogodišnjem razdoblju uredničke politike Meline Lučić (2001. – 2009.), zastupljeno je 306 autora, na ukupan broj od 429 članaka u kojemu je prosjek autorske produktivnosti bio 1,4 % radova po autoru. U sljedećemu četverogodišnjem razdoblju (2011. – 2014.) zastupljena su 124 članka 143 autora, u kojem je prosjek autorske produktivnosti isti kao i u prethodnom razdoblju, a to je 1,4 % radova po autoru. U ovom razdoblju od 2015. do 2016. godine na ukupno 81 autora objavljeno je 105 članaka te je prosjek autorske produktivnosti 1,3 rada po autorstvu. Jezik je radova hrvatski, s naslovima i sažetcima na engleskom jeziku.

Tablica 127. Najproduktivniji autori u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Najproduktivniji autori		Broj članaka po autoru
1.	Danijela Marjanić	5
2.	Martina Bagatin	4
3.	Nenad Bukvić	4
4.	Marijana Jukić	4
5.	Marija Marošević	4
6.	Marijan Bosnar	3
7.	Ladislav Dobrica	3
8.	Ivana Kuhar	3
9.	Vlatka Lemić	3

10.	Domagoj Mendušić	3
Ukupan broj članaka najproduktivnijih autora jest 34.		

Najproduktivnija autorica u razdoblju od 2015. do 2016. godine jest Danijela Marjanić koja od ukupno pet članaka ima četiri recenzije, prikaza i jedan pregledni rad, Martina Bagatin od ukupno četiri rada ima četiri recenzije, prikaza, Nenad Bukvić od ukupno četiri rada ima dvije recenzije, prikaza, jedan stručni rad i jedan pregledni rad, Marijana Jukić od ukupno četiri rada ima dvije recenzije, prikaza i dva pregledna rada, Marija Marošević od ukupno četiri rada ima četiri recenzije, prikaza, Marijan Bosnar od tri rada ima jedan izvorni znanstveni članak i dvije recenzije, prikaza, Ladislav Dobrica od tri rada ima dvije recenzije, prikaza i jedan rad pod ostalo, Ivana Kuhar od ukupno tri rada ima dva rada pod ostalo i jednu recenziju, prikaz, Vlatka Lemić od ukupno tri rada ima dvije recenzije, prikaza i jedan rad pod ostalo, a Domagoj Mendušić od tri rada ima tri recenzije, prikaza (tablica 127.).

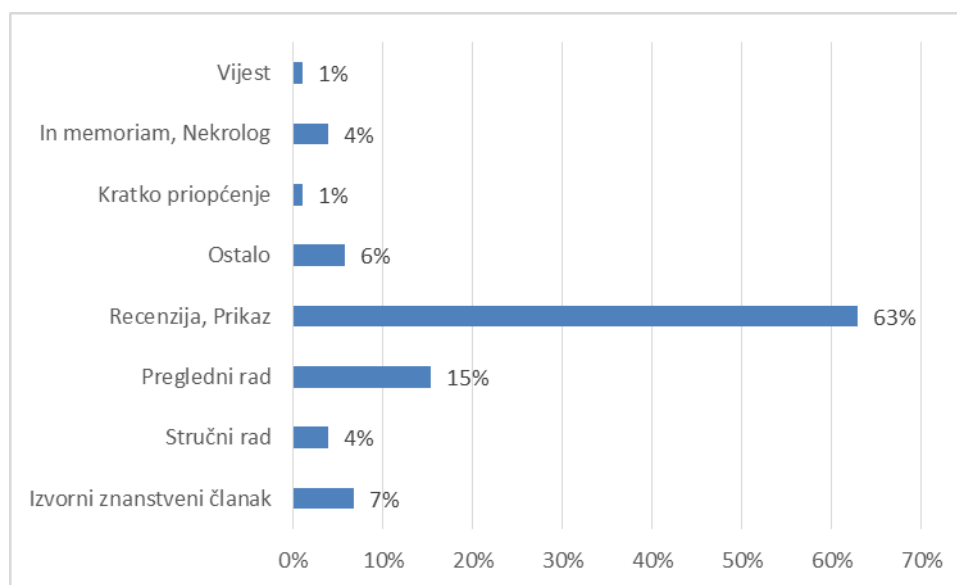
Grafikon 81. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Najproduktivniji autori zastupaju udio od 26 % teksta s obzirom na ukupan broj članaka u razdoblju od 2015. do 2016. Prema svim dosadašnjim dobivenim podacima ovog istraživanja, od 1981. do 2016. godine, afilijacija najproduktivnijih autora jest *Hrvatski državni arhiv* (grafikon 81.).

Tablica 128. Broj objava prema vrsti rada u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Vrsta rada		Broj radova po vrsti
1.	Izvorni znanstveni članak	7
2.	Stručni rad	4
3.	Pregledni rad	16
4.	Recenzija, Prikaz	66
5.	Ostalo	6
6.	Kratko priopćenje	1
7.	In memoriam, Nekrolog	4
8.	Vijest	1

Kao i u prethodnim istraživanjima, rezultati pokazuju da recenzije, prikazi imaju najveći udio u cjelokupnom tekstu, i to u postotku od 63 %, što je više od polovice teksta u časopisu. Najnižu zastupljenost od 1 % imaju vijest i prethodno priopćenje, iza kojih slijedi, po niskom udjelu od 6 %, izvorni znanstveni članak (tablica 128. i grafikon 82.).

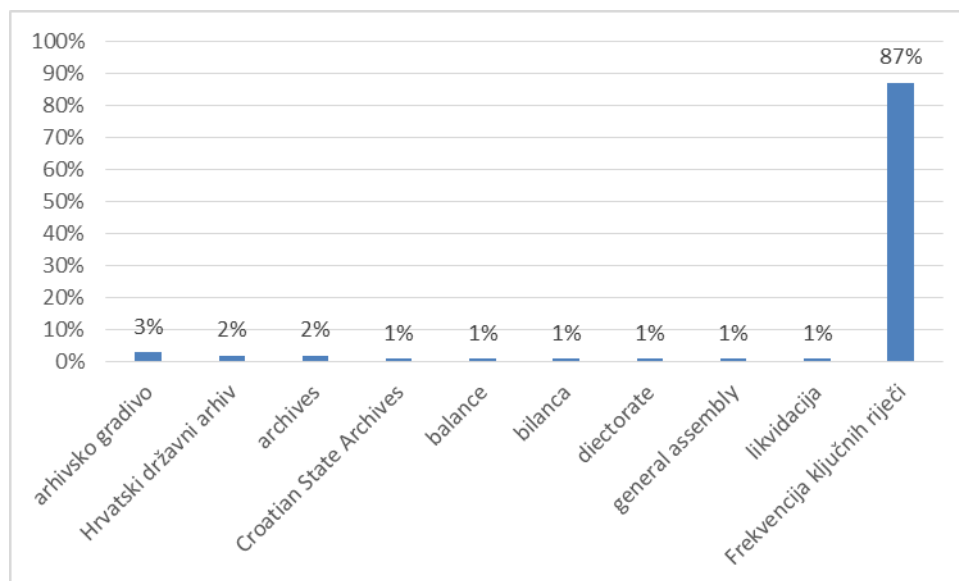
Grafikon 82. Raspodjela radova po vrstama u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Analiza ključnih riječi s referentnim podacima iz prethodnih razdoblja bilježi porast članaka iz arhivske teorije i prakse. Ključne riječi „arhivsko gradivo“ i „arhivi“ (engl. *archives*) broje relevantan odaziv u četirima člancima (tablica 129.).

Tablica 129. Frekventne ključne riječi u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	arhivsko gradivo	4
2.	Hrvatski državni arhiv	3
3.	archives	3
4.	Croatian State Archives	2
5.	balance	2
6.	bilanca	2
7.	diectorate	2
8.	general assembly	2
9.	likvidacija	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 503.		

U preglednom radu iz 2015. godine pod naslovom „Dokumenti iz austrijskih arhiva u Arhivu Bosne i Hercegovine – osvrt na arhivski sporazum i restituciju gradiva“ autora Andreja Rodinisa, u vrsti pod ostalo iz 2016. godine pod naslovom „Novi hrvatski portal „Prvi svjetski rat 1914. – 1918. – pogled iz arhiva“ autorice Tatjane Šarić, u stručnom radu iz 2015. godine „Prilog bibliografiji radova o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva“ autora Nenada Bukvića te u izvornom znanstvenom članku iz 2016. godine „Razvoj arhivske djelatnosti na šibenskom području“ autorice Nataše Mučalo. Uz ključnu riječ „arhivsko gradivo“, čiji je sadržajni smisao (u ovom kontekstu) izvornost s pomoću koje se istražuju relevantne povijesne činjenice, ključna je riječ „Hrvatski državni arhiv“ (engl. *Croatian State Archives*) te broji relevantan odaziv uz već navedeni članak neregizirane vrste pod ostalo autorice Tatjane Šarić, te u dvama povijesnim člancima iz 2015. godine, sljedećih vrsta i naslova. U izvornome znanstvenom članku naslova „Tompa de Horzowa, Tompa de Palychna, Tompa de Monyorós. Prilog rekonstrukciji povijesti jedne hrvatske plemićke obitelji“ autorice Goranke Kreačić te u preglednom radu pod naslovom „Hrvatsko društvo likovnih umjetnika – 135 godina promicanja kulture i umjetnosti“ autorice Marijane Jukić.

Grafikon 83. Frekvencija ključnih riječi u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Preostale najfrekventnije ključne riječi jesu „bilanca“ (engl. *balance*), „uprava“ (engl. *directorate*), „glavna skupština“ (engl. *general assembly*) i „likvidacija“, čiji će relevantan odaziv biti istražen i analiziran u recenziranim vrstama u tekstu koji slijedi (grafikon 83.).

6.8.1. Izvorni znanstveni članci u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 130.) godina, naslova, autora i ključnih riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2015. do 2016. godine.

Tablica 130. Godine, naslovi, autori i ključne riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Objavljeni radovi
2015.
Izvorni znanstveni članci
Bosnar, Marijan
Miroslav Krleža u iseljeničkoj hemeroteci iz rukopisne ostavštine Nikole Čolaka
Miroslav Krleža; hemeroteka; iseljeništvo; emigracija; političko iseljeništvo; Josip Broz Tito; titoizam; Stjepan Radić; Ante Pavelić ml.; šutnja
Kreačić, Goranka
Tompa de Horzowa, Tompa de Palychna, Tompa de Monyorós. Prilog rekonstrukciji povijesti

jedne hrvatske plemićke obitelji.
Tompa de Horzowa/Horšova; Tompa de Palychna/Palicsna; Tompa de Erderwd; Tompa de Monyorós; hrvatsko plemstvo; Hrvatski državni arhiv; fond obitelji Tompa; novi vijek
Lajnert, Siniša
Jastrebarska dionička štedionica u Jastrebarskom: ustroj, djelovanje i likvidacija (1894. - 1948.)
Jastrebarska dionička štedionica; ustroj; bilanca; zemljoradnički dugovi; Privilegovana agrarna banka; likvidacija
Milić, Angelika
Matične knjige vojnih osoba u Hrvatskom državnom arhivu
zbirka matičnih knjiga; matične knjige vojnih osoba; vojno dušobrižništvo; odredbe; konfesije; ustroj
2016.
Kreačić, Goranka
Anina tompa (1901. – 1999.): Stoljeće života hrvatske prosvjetne djelatnice
Anina Tompa; dječji zbjegovi; Santa Cesarea; Prva partizanska gimnazija Rujevac; Crveni križ u Hrvatskoj; Drugi svjetski rat
Lajnert, Siniša
Banka braće Turković d.d. Zagreb (1919. – 1948.)
Bankarska radnja braća Turković u Zagrebu; Braća Turković; bankarska radnja d.d. Zagreb; Banka braće Turković d.d. Zagreb; bilanca; ekonomska kriza; likvidacija; 1919. – 1948.
Mučalo, Nataša
Razvoj arhivske djelatnosti na šibenskom području
arhivska služba; Sabirni centar Šibenik; zaštita; čuvanje; arhivsko gradivo; Državni arhiv u Šibeniku; smjernice
Ukupan broj izvornih znanstvenih članaka jest sedam.

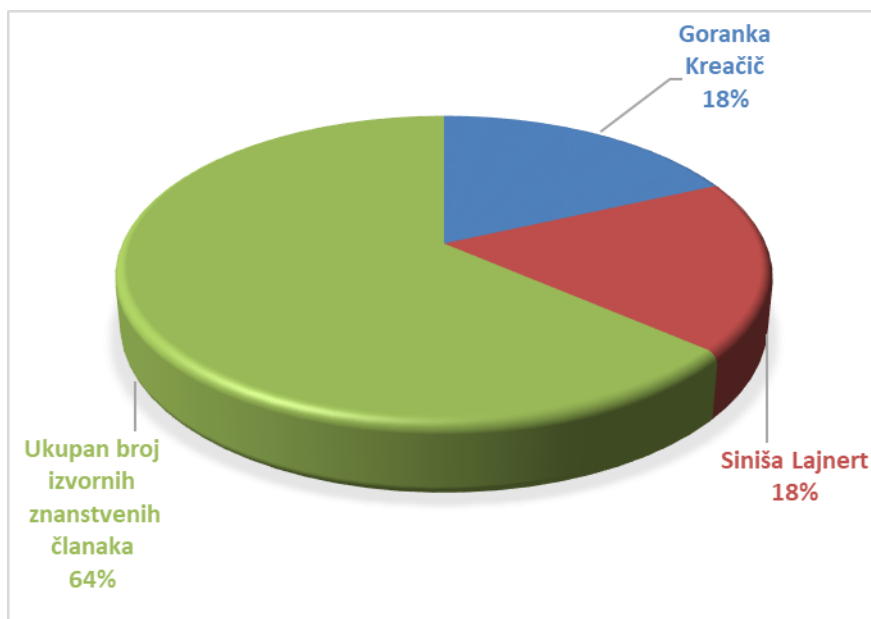
Ukupan broj izvornih znanstvenih članaka je sedam u razdoblju od 2015. do 2016. godine. U razdoblju ove uredničke politike osobito je značajno da je, nakon pune 34 godine, u 2016. godini objavljen treći izvorni znanstveni članak iz arhivske teorije i prakse. Posljednji izvorni znanstveni članci bili su objavljeni 1982. godine, za vrijeme uredničke politike Petra Strčića, a objavili su ih autori Miroslav Tuđman koji je napisao članak naslova „Struktura i

geneza informacijskih sustava“ te Davorin Eržišnik čiji članak nosi naslov „Kriteriji vrednovanja vođenja evidencija o arhivskoj građi u nastajanju“. Izvorni znanstveni članak iz 2016. godine pod naslovom „Razvoj arhivske djelatnosti na šibenskom području“ autorice Nataše Mučalo donosi povijest razvoja arhivske službe na šibenskom području. Na temelju dokumenata iz fondova Državnog arhiva u Šibeniku analiziraju se okolnosti koje su uvjetovale dugogodišnja neuspješna nastojanja osnivanja područnog arhiva sa sjedištem u Šibeniku. Nepovoljni uvjeti za razvoj arhivske službe kroz djelovanje Sabirnog arhivskog centra Šibenik, kao odjela *Historijskog arhiva* u Zadru, utjecali su na kvalitetu zaštite i čuvanja arhivskog gradiva u ustanovi i kod stvaratelja/imatelja na šibenskom području. *Državni arhiv* u Šibeniku osnovan je u siječnju 2007. godine Uredbom Vlade RH, a postupak registracije ustanove proveden je potkraj 2008. godine. U radu se analizira početak sustavnog obavljanja arhivske službe od 2009. godine te predlažu smjernice razvoja ustanove u budućem razdoblju. Ostalih je šest izvornih znanstvenih članaka iz područja povijesti te povijesti institucija.

Tablica 131. Najproduktivniji autori izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Najproduktivniji autori izvornih znanstvenih članaka		Broj objava po autoru
1.	Goranka Kreačić	2
2.	Siniša Lajnert	2
Ukupan broj izvornih znanstvenih članaka najproduktivnijih autora jest četiri.		

Najproduktivniji autori u razdoblju od 2015. do 2016. godine jesu Goranka Kreačić, inozemna autorica iz Slovenije i Siniša Lajnert te oboje imaju objavljena po dva izvorna znanstvena članka iz povijesti institucija. Autor Siniša Lajnert je u 2015. i 2016. godini, objavio članke iz povijesti institucija sljedećih naslova: „Jastrebarska dionička štedionica u Jastrebarskom: ustroj, djelovanje i likvidacija (1894. – 1948.)“ i „Banka braće Turković d.d. Zagreb (1919. – 1948.)“. Autorica Goranka Kreačić objavila je povijesne članke u 2015. i 2016. godini pod naslovima: „Tompa de Horzowa, Tompa de Palychna, Tompa de Monyorós. Prilog rekonstrukciji povijesti jedne hrvatske plemićke obitelji. (1901. – 1999.): Stoljeće života hrvatske prosvjetne djelatnice“ i „Anina Tompa (1901. – 1999.): Stoljeće života hrvatske prosvjetne djelatnice“ (tablica 131.).

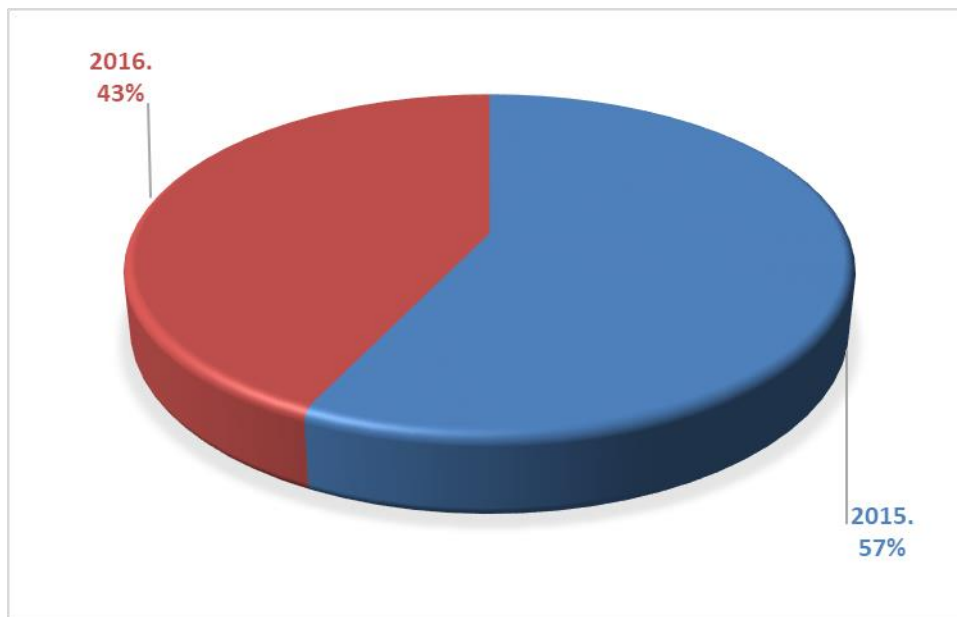
Grafikon 84. Udio najproduktivnijih autora izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Zastupljenost od 36 % teksta u izvornim znanstvenim člancima imaju Siniša Lajnert i Goranka Kreačić člancima o povijesnim istraživanjima i povijesti institucija. Istraživački podatci o afilijaciji bilježe podatak da najproduktivniji autor dolazi iz *Hrvatskog državnog arhiva*, a da najproduktivnija autorica dolazi iz Slovenije (grafikon 84.).

Tablica 132. Broj objava izvornih znanstvenih članaka po godini u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Izvorni znanstveni članak		Broj objava po godini
1.	2015.	4
2.	2016.	3
Ukupan broj izvornih znanstvenih članaka jest sedam.		

Časopis nastavlja s trendom niskog objavljivanja izvornih znanstvenih članaka, sa samo četiri (57 %) izvorna znanstvena članka u 2015. godini i tri (43 %) izvorna znanstvena članka u 2016. godini. Iz uvodnog dijela ovog razdoblja od 2015. do 2016. godine, izvorni znanstveni članci zauzimaju postotak od 6 % s obzirom na ukupan broj članaka (tablica 132.).

Grafikon 85. Raspodjela izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Sukladno podatcima iz grafikona 85., najproduktivnija godina u objavama izvornih znanstvenih članaka bila je 2015. godina s udjelom od 57 % te 2016. godina s nešto manjim objavama zastupljenim sa 43 %.

Analizirane ključne riječi u korelacijskom su odnosu s obzirom na tematiku članaka iz povijesti institucija i istraživačke povijesti. Frekventne ključne riječi „bilanca“ (engl. *balance*), „direkcija“ (engl. *directorate*), generalna direkcija (engl. *general assembly*), „likvidacija“ (engl. *liquidation*), „organizacija“ (engl. *organization*) te „ustroj“ (engl. *supervisory bord*), imaju relevantan odaziv u dvama člancima autora Siniše Lajnerta iz povijesti institucija u 2015. i 2016. godini (tablica 133.).

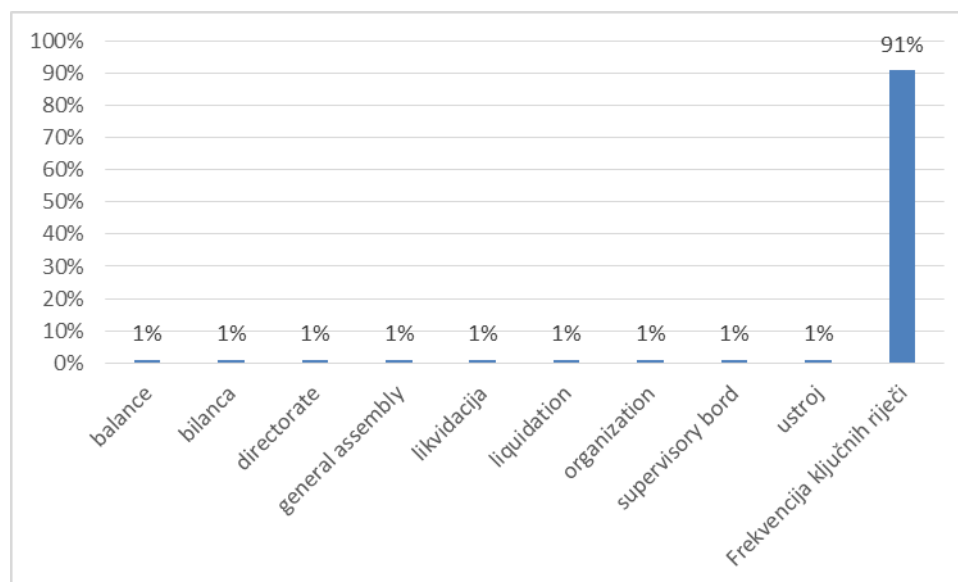
Tablica 133. Frekventne ključne riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	balance	2
2.	bilanca	2
3.	directorate	2
4.	general assembly	2
5.	likvidacija	2
6.	liquidation	2

7.	organization	2
8.	supervisory bord	2
9.	ustroj	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 116.		

Naslovi su radova: „Jastrebarska dionička štedionica u Jastrebarskom: ustroj, djelovanje i likvidacija (1894. – 1948.)“ i „Banka braće Turković d.d. Zagreb (1919. – 1948.)“.

Ključne riječi izvornih znanstvenih članaka iz 2015. godine: Jastrebarska dionička štedionica; ustroj; bilanca; zemljoradnički dugovi; Privilegovana agrarna banka; likvidacija; Miroslav Krleža; hemeroteka; iseljništvo; emigracija; političko iseljništvo; Josip Broz Tito; titoizam; Stjepan Radić; Ante Pavelić ml.; šutnja; Tompa de Horzowa/Horšova; Tompa de Palychna/Palicsna; Tompa de Erderwd; Tompa de Monyorós; hrvatsko plemstvo; Hrvatski državni arhiv; fond obitelji Tompa; novi vijek; zbirka matičnih knjiga; matične knjige vojnih osoba; vojno dušobrižništvo; odredbe; konfesije; ustroj.

Grafikon 86. Frekvencija ključnih riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Ključne riječi izvornih znanstvenih članaka iz 2016. godine: Anina Tompa; dječji zbjegovi; Santa Cesarea; Prva partizanska gimnazija Ruje. vac; Crveni križ u Hrvatskoj; Drugi svjetski rat; arhivska služba; Sabirni centar Šibenik; zaštita; čuvanje; arhivsko gradivo;

Državni arhiv u Šibeniku; smjernice; Bankarska radnja braća Turković u Zagrebu; Braća Turković; bankarska radnja d.d. Zagreb; Banka braće Turković d.d. Zagreb; bilanca; ekonomska kriza; likvidacija; 1919. – 1948. (grafikon 86.).

6.8.2. Pregledni radovi u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 134.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi preglednih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine.

Tablica 134. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi preglednih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Objavljeni radovi
2015.
Pregledni radovi
Glažar, Natalija
Arhivi u digitalnom dobu - stanje država članica EU-a i arhiva europske komisije
arhivi članica EU-a; dostupnost gradiva; čitaonice; online dostupnost gradiva; ponovna uporaba informacija javnog sektora; zaštita osobnih podataka; gradivo institucija EU-a
Jukić, Marijana
Hrvatsko društvo likovnih umjetnika – 135 godina promicanja kulture i umjetnosti
Društvo umjetnosti; umjetnici; izložbe; arhivski fond; Hrvatski državni arhiv; Hrvatsko društvo likovnih umjetnika; likovna umjetnost; kultura
Kozjak, Igor; Pilipović, Dubravka
60. godina rada Središnjeg laboratorija za konzervaciju i restauraciju Hrvatskog državnog arhiva;
60. godišnjica rada; 2014.; Središnji laboratorij za konzervaciju i restauraciju Hrvatskog državnog arhiva;
Lončar, Maja
Arhivsko nazivlje u teoriji i praksi
arhivsko nazivlje; arhivska praksa; arhivska teorija; arhivska terminologija
Marjanić, Danijela
Sporazum o arhivima između Republike Austrije i Kraljevine Mađarske od 28. svibnja 1926.
Sporazum o arhivima od 26. svibnja 1926.; Republika Austrija; Kraljevina Mađarska;

Mađarska arhivska delegacija; patrimoine intellectuel; načelo provenijencije
Rajh, Arian
Sustavi za upravljanje digitalnom dokumentacijom – nove mogućnosti i novi izazovi za stvaratelje i arhive
arhivski sustavi za pohranu zapisa i informacija (engl. archival storage system); informacijski paket; konverzija; migracija; prihvata (engl. ingest); sustav za upravljanje digitalnom dokumentacijom (engl. document management system, records management system enterprise content management system)
Rodinis, Andrej
Dokumenti iz austrijskih arhiva u Arhivu Bosne i Hercegovine – osvrt na arhivski sporazum i restituciju gradiva
restitucija; arhivski sporazumi; arhivsko gradivo; Austrija; Bosna i Hercegovina
2016.
Botica, Ivan; Galović, Tomislav
Glagoljica u sveučilišnoj nastavi na primjeru kolegija Hrvatska epigrafija i paleografija
glagoljica; hrvatska ćirilica (bosančica); sveučilišna nastava; izborni kolegij; hrvatska epigrafija; hrvatska paleografija; Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Odsjek za povijest; Katedra za pomoćne povijesne znanosti, metodiku nastave povijesti i metodologiju historije
Bukvić, Nenad
Upravljanje zapisima u kontekstu poslovne izvrsnosti
upravljanje zapisima; poslovna izvrsnost; organizacijska izvrsnost; upravljanje organizacijom; sustav kvalitete; interni akt o upravljanju zapisima; klasifikacijski plan zapisa; vrednovanje zapisa; popisi s rokovima čuvanja
Franić, Dario
Željezara Sisak – visoke peći: djelovanje i organizacijski ustroj (1946. - 1995.)
Talionica Caprag; Željezara Sisak; Visoke peći; organizacija udruženog rada; pogon; radna jedinica; metalurški kombinat; holding
Jukić, Marijana
Narodna tehnika Hrvatske - Hrvatska zajednica tehničke kulture, 70 godina tehničke „svestranosti i masovnosti“ mladih
Narodna tehnika Hrvatske; tehnička kultura; obrazovanje; mladi; klubovi; Hrvatska zajednica

tehničke kulture
Lebinac, Silvio
Elektronički zapis i vezanost za medij
zapis; medij; elektronički zapis; analogni zapis; digitalni zapis; autentičnost; elektronički medij
Načinović Prskalo, Lucia
Arhiviranje zvučnih zapisa
zvučni zapisi; fonoarhiv; očuvanje zvučnih zapisa; digitalizacija zvučnih zapisa; opis zvučnih zapisa; središnji hrvatski fonoarhiv
Petrić, Tatijana
Zbirka rukopisa znanstvene knjižnice Zadar: rukopisna baština ili arhivski fond?
zbirka rukopisa; Znanstvena knjižnica Zadar; Instruction fuer die k.k. Universitats-und Studienbibliotheken; Regolamento per la Biblioteca Comunale Paravia; arhivska građa
Rajh, Arian
Različite okoline, ista struka: mogućnosti primjene informatičke tehnologije u arhivima za izradu računalno generiranih opisa gradiva
procesi u arhivima (arhivskim ustanovama i pismohranama stvaratelja); IT alati u arhivima; obavijesna pomagala; opis gradiva; norme Međunarodnog arhivskog vijeća
Tuk, Ana
Stvarna nadležnost kotarskih narodnih odbora
stvarna nadležnost; kotarski narodni odbori; mjesni narodni odbori; općinski narodni odbori; okružni narodni odbori; upravna područja
Ukupan broj preglednih radova jest 16.

Ukupan broj preglednih radova jest 16 u razdoblju od 2015. do 2016. godine. Godine 2015., od ukupno sedam radova, tri su iz područja arhivistike. Prvi je rad autora Ariana Rajha iz *Agencije za lijekove i medicinske proizvode RH* pod naslovom „Sustavi za upravljanje digitalnom dokumentacijom – nove mogućnosti i novi izazovi za stvaratelje i arhive“. Autor u ovom radu opisuje rad stvaratelja gradiva u Hrvatskoj, koji sve više počinju raditi s izvorno digitalnom i digitaliziranom dokumentacijom te prelaze s datotečnih sustava na dijeljenim mapama (engl. *file system*) na sustave za upravljanje digitalnom dokumentacijom. Prelazak na takve sustave nije lagan proces zbog potrebe integracije s postojećim aplikacijama i mnogim drugim rješenjima koja omogućuju rad s dokumentacijom. Novo okruženje donosi prednosti i

izazove za stvaratelje i nadležne arhive. Ovim se radom elaboriraju prednosti koje stvaratelj može postići kvalitetnom implementacijom sustava, ali i ističu izazovi na koje bi stvaratelji i arhivi trebali odgovoriti.

Drugi je rad napisala Maja Lončar s Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje a naslov mu je „Arhivsko nazivlje u teoriji i praksi“. U radu se analizira arhivsko nazivlje rabljeno u hrvatskome prijevodu knjige Luciane Duranti „Arhivski zapisi: teorija i praksa“ i uspoređuje s postojećom terminologijom u arhivističkoj pravnoj normativi. Detaljno se analiziraju pojedini problematični nazivi i pojmovi na koje se oni odnose.

Treći rad napisala je inozemna autorica Natalija Glažar iz Arhiva Republike Slovenije o digitalnim arhivima, pod naslovom „Arhivi u digitalnom dobu – stanje država članica EU-a i arhiva europske komisije“. Autorica daje pregled najvažnijih razvojnih događaja na području arhivske službe u okviru članica EU-a. Prikazuje zajedničke aktivnosti i projekte, prijedloge za priključenje arhivskih i drugih kulturnih ustanova na radno područje Direktive o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora, uključujući obveze koje određuje slovenski *Zakon o dostupnosti informacija od javnog značaja* (slov. *ZDIJZ – Zakon o dostopu do informacij javnega značaja*). Prikazuje i statističku analizu uporabe u čitaonicama i u okviru *on-line* pristupa članica EU-a, ulogu nacionalnih arhiva u okviru državne uprave i razvoja e-uprava. Obuhvaća i prijedlog nove Uredbe o zaštiti osobnih podataka te novosti koje bi se trebale odnositi i na arhive. U zadnjem dijelu opisuje prijedlog *Uredbe Vijeća o promjeni Uredbe (EGS, Euratom) br. 354/83* u vezi s deponiranjem arhivskog gradiva institucija na Europskom sveučilišnom institutu u Firenci. Ostala su četiri rada iz povijesti institucija.

Godine 2016., od ukupno devet radova, četiri su rada su s područja arhivistike. Prvi je rad, kao i u 2015. godini, autora Ariana Rajha o digitalnim arhivima naslova „Različite okoline, ista struka: mogućnosti primjene informatičke tehnologije u arhivima za izradu računalno generiranih opisa gradiva“. U ovom radu autor razmatra različite IT alate u obradi registraturnog i arhivskog gradiva polazeći od procesa s gradivom, bez obzira na to primjenjuju li se oni u primarnoj okolini stvaratelja gradiva ili u sekundarnoj okolini nadležnog arhiva. Oslanja se na model kontinuuma zapisa, na zaključak o struci T. Thomassena i propitivanje mogućnosti uporabe IT alata za opis D. Kušena. Rad se nastavlja na prethodno izrađenu komparativnu analizu sustava za upravljanje arhivskim gradivom, no u

središtu je pozornosti sama funkcionalnost računalne izrade opisa gradiva bez obzira na vrstu IT alata. Autor raspravlja o početnim problemima i propituje mogućnost i smisao primjene generiranja opisa gradiva iz aplikacija te analizira zahtjev za računalno generiranim opisom na primjeru organizacije u kojoj radi.

Drugi je rad autora Nenada Bukvića koji je razmatrao poslovnu izvrsnost u kontekstu upravljanja zapisima pod naslovom „Upravljanje zapisima u kontekstu poslovne izvrsnosti“. U članku se analizira proces upravljanja zapisima u kontekstu poslovne ili organizacijske izvrsnosti kao poželjnoga koncepta upravljanja u poslovanju suvremenih organizacija. Obrađuju se tri interna dokumenta koje se preporučuje izraditi u svakoj organizaciji i koje se smatra bitnim preduvjetima za postizanje izvrsnog upravljanja zapisima: interni akt o upravljanju zapisima, klasifikacijski plan i popis zapisa organizacije s rokovima čuvanja. Budući da sadržavaju obavijesti o vrstama, načinu provedbe i izvođenja pojedinih aktivnosti u okviru procesa upravljanja zapisima, ta se tri dokumenta promatraju kao sastavni dijelovi dokumentacije sustava upravljanja kvalitetom. Upozorava se na pozitivne učinke koje njihova primjena, osim na upravljanje zapisima, ima i na postizanje zadanog sustava kvalitete i obavljanje poslovnih procesa organizacije u cjelini.

Autor je trećeg rada Silvio Lebinc iz *Nacionalne sveučilišne knjižnice* u Zagrebu, a piše o elektroničkim zapisima i njihovim vezanostima za medij pod naslovom „Elektronički zapis i vezanost za medij“. U radu se kao problem razmatra povezanost elektroničkog zapisa s medijem, pri čemu se istražuju značenja s medijem povezanih termina kao zapis, elektronički, analogan, digitalan i njihovih međusobnih odnosa iz perspektive vezanosti za medij te se analizira definicija elektroničkog zapisa kao ključnog termina koji nije ovisan o mediju. Neovisnost o mediju elektroničkog zapisa uvodi komunikacijska svojstva medija, što vodi do termina elektronički medij za koji se pretpostavlja da ujedinjuje sve funkcionalnosti potrebne za razumijevanje elektroničkog zapisa.

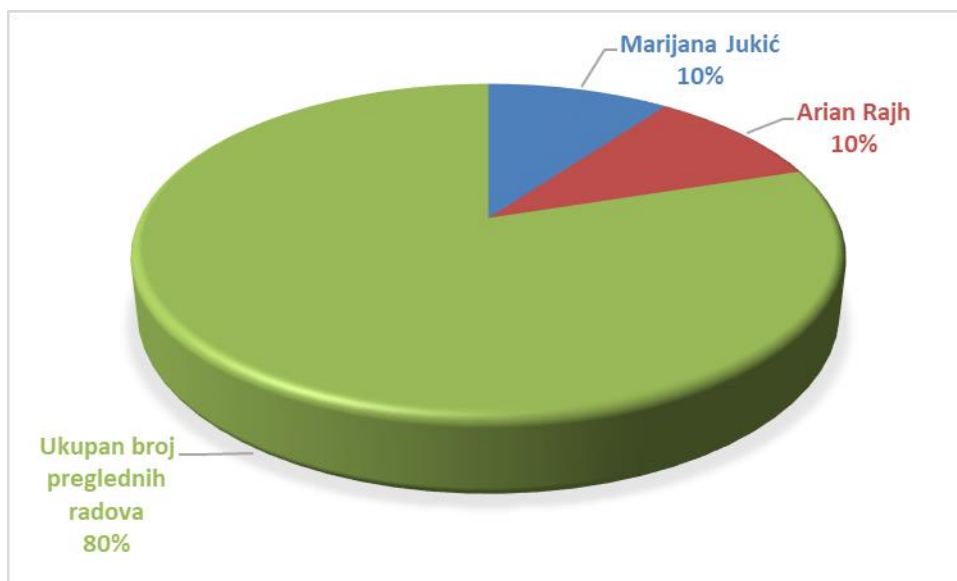
Četvrti rad napisala je autorica Lucia Načinović Prskalo s *Odjela za informatiku Sveučilišta* u Rijeci, o arhiviranju zvučnih zapisa pod naslovom „Arhiviranje zvučnih zapisa“. U radu se opisuje kako neki zvučni zapisi čine arhivsko gradivo, kulturno su dobro i dio su nacionalne baštine te se kao takvi trebaju zaštititi i biti dostupni široj javnosti. Najbolji način za očuvanje, uz osiguranje dostupnosti, jest njihovo arhiviranje. Članak se bavi važnim

aspektima arhiviranja zvučnih zapisa. Najprije su razjašnjeni osnovni pojmovi, dane su uvodne natuknice, kratki povijesni pregled stvaranja zvučnih zapisa, nabrojene su i opisane vrste zvučnih zapisa prema nosaču na koji su pohranjeni, razjašnjena je uloga zvučnih zapisa kao informacija i kao arhivskog i kulturnog dobra. Zatim su u drugom poglavlju opisana načela i strategije za očuvanje zvučnih zapisa: koraci od kojih se sastoji postupak arhiviranja zvučnih zapisa, obilježja medija za pohranu zvučnih zapisa s obzirom na njihovu nestabilnost, zastarijevanje i osjetljivost na vanjske utjecaje te najbolji uvjeti za njihovo očuvanje, ukratko su razjašnjeni postupak digitalizacije zvučnih zapisa i obilježja ciljnog formata zvučnih zapisa sa svrhom njihova arhiviranja. Slijedi poglavlje koje se bavi najpoznatijim standardima za opis zvučnih zapisa. Također je prikazan uzorak za opis zvučnih zapisa i primjer opisa zvučnog zapisa. U posljednjem se poglavlju govori o stanju u Hrvatskoj s aspekta stanja zvučnih zapisa i njihova arhiviranja. Ostalih je pet radova s područja povijesnih istraživanja i povijesti institucija.

Tablica 135. Najproduktivniji autori preglednih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Najproduktivniji autori preglednih radova		Broj objava po autoru
1.	Marijana Jukić	2
2.	Arian Rajh	2
Ukupan broj preglednih radova najproduktivnijih autora jest četiri.		

Najproduktivniji autori preglednih radova jesu Arian Rajh s područja arhivistike i Marijana Jukić s područja povijesti te zajedno imaju 20 % udjela u ukupnom tekstu preglednih radova (tablica 135. i grafikon 87.).

Grafikon 87. Udio najproduktivnijih autora preglednih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine

U razdoblju od 2015. do 2016. godine u preglednim su radovima zabilježena dva koautorska rada. Prvi rad iz 2015. godine djelo je koautora iz *Hrvatskog državnog arhiva* Igora Kozjaka i Dubravke Pilipović na temu 60. obljetnice rada Središnjeg laboratorija za konzervaciju i restauraciju Hrvatskog državnog arhiva (tablica 136.).

Tablica 136. Koautorstva preglednih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine

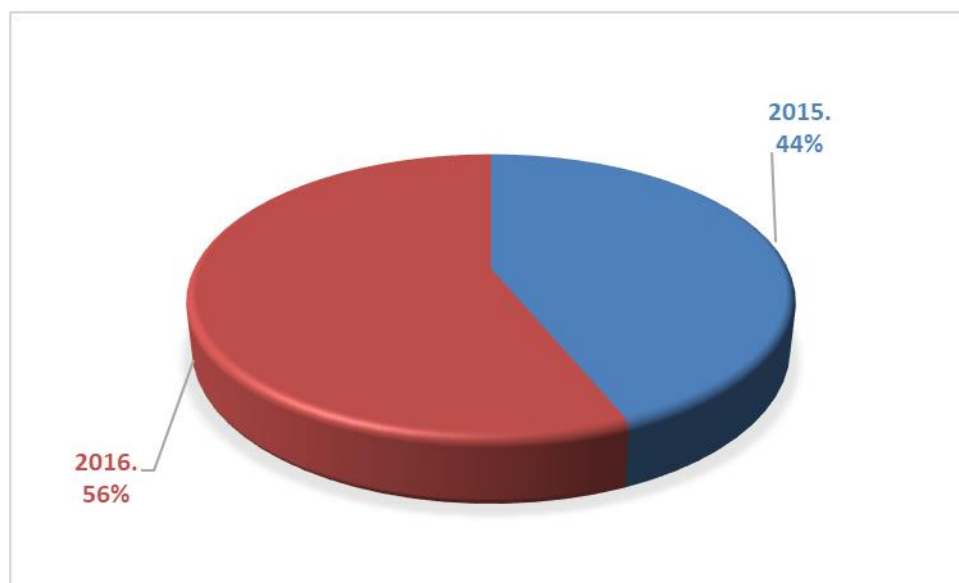
Koautorstva		Vrsta, naslov i godina rada
1.	Igor Kozjak, <i>Hrvatski državni arhiv</i> , Zagreb Dubravka Pilipović, <i>Hrvatski državni arhiv</i> , Zagreb	Pregledni rad „60. godina rada Središnjeg laboratorija za konzervaciju i restauraciju Hrvatskog državnog arhiva“ (2015.)
2.	Ivan Botica, Staroslavenski institut, Zagreb Tomislav Galović <i>Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu</i> , Odsjek za povijest i Zavod za hrvatsku povijest, Zagreb.	Pregledni rad „Glagoljica u sveučilišnoj nastavi na primjeru kolegija Hrvatska epigrafija i paleografija“ (2016.)

Godina 2016. bilježi koautorski rad povjesničara Ivana Botice sa *Staroslavenskog instituta* i Tomislava Galovića s *Filozofskog fakulteta Sveučilišta* u Zagrebu, *Odsjeka za povijest* i *Zavoda za hrvatsku povijest*, na temu glagoljice u sveučilišnoj nastavi kolegija iz povijesnih pomoćnih znanosti.

Tablica 137. Broj članaka po godinama u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Pregledni rad		Broj objava po godini
1.	2015.	7
2.	2016.	9
Ukupan broj preglednih radova jest 16.		

Za ovo dvogodišnje razdoblje u 2015. godini udio preglednih radova iznosi 44 %, a u 2016. godini udio preglednih radova iznosi 56 %, što pokazuje povećanje objavljivanja preglednih radova s udjelom od 12 % (tablica 137. i grafikon 88.).

Grafikon 88. Raspodjela preglednih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine

U preglednim radovima nema frekventnih ključnih riječi koje bi bile izražene i specifične za pojedina stručna relevantna područja iz tradicionalne i digitalne arhivistike. Ključne riječi preglednih radova iz 2015. godine: 60. godišnjica rada; 2014.; Središnji laboratorij za konzervaciju i restauraciju Hrvatskog državnog arhiva; arhivi članica EU-a; dostupnost gradiva; čitaonice; online dostupnost gradiva; ponovna uporaba informacija

javnog sektora; zaštita osobnih podataka; gradivo institucija EU-a; arhivski sustavi za pohranu zapisa i informacija (engl. *archival storage system*); informacijski paket; konverzija; migracija; prihvata (engl. *ingest*); sustav za upravljanje digitalnom dokumentacijom (engl. *document management system, records management system enterprise content management system*); arhivsko nazivlje; arhivska praksa; arhivska teorija; arhivska terminologija; Društvo umjetnosti; umjetnici; izložbe; arhivski fond; Hrvatski državni arhiv; Hrvatsko društvo likovnih umjetnika; likovna umjetnost; kultura; restitucija; arhivski sporazumi; arhivsko gradivo; Austrija; Bosna i Hercegovina; Sporazum o arhivima od 26. svibnja 1926.; Republika Austrija; Kraljevina Mađarska; Mađarska arhivska delegacija; *patrimoine intellectuel*; načelo provenijencije.

Ključne riječi preglednih radova iz 2016. godine: glagoljica; hrvatska ćirilica (bosančica); sveučilišna nastava; izborni kolegij; hrvatska epigrafija; hrvatska paleografija; Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Odsjek za povijest; Katedra za pomoćne povijesne znanosti, metodiku nastave povijesti i metodologiju historije; glagoljica; hrvatska ćirilica (bosančica); sveučilišna nastava; izborni kolegij; hrvatska epigrafija; hrvatska paleografija; Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Odsjek za povijest; Katedra za pomoćne povijesne znanosti, metodiku nastave povijesti i metodologiju historije; Narodna tehnika Hrvatske; tehnička kultura; obrazovanje; mladi; klubovi; Hrvatska zajednica tehničke kulture; procesi u arhivima (arhivskim ustanovama i pismohranama stvaratelj); IT alati u arhivima; obavijesna pomagala; opis gradiva; norme Međunarodnog arhivskog vijeća; stvarna nadležnost; kotarski narodni odbori; mjesni narodni odbori; općinski narodni odbori; okružni narodni odbori; upravna područja; Talionica Caprag; Željezara Sisak; Visoke peći; organizacija udruženog rada; pogon; radna jedinica; metalurški kombinat; holding, upravljanje zapisima; poslovna izvrsnost; organizacijska izvrsnost; upravljanje organizacijom; sustav kvalitete; interni akt o upravljanju zapisima; klasifikacijski plan zapisa; vrednovanje zapisa; popisi s rokovima čuvanja, zapis; medij; elektronički zapis; analogni zapis; digitalni zapis; autentičnost; elektronički medij, zbirka rukopisa; Znanstvena knjižnica Zadar; *Instruction fuer die k.k. Universitats-und Studienbibliotheken*; *Regolameto per la Biblioteca Comunale Paravia*; arhivska građa, zvučni zapisi; fonoarhiv; očuvanje zvučnih zapisa; digitalizacija zvučnih zapisa; opis zvučnih zapisa; središnji hrvatski fonoarhiv.

6.8.3. Stručni radovi u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Slijedi tablični pregled (tablica 138.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi stručnih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine.

Tablica 138. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi stručnih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Objavljeni radovi
2015.
Stručni radovi
Bukvić, Nenad
Prilog bibliografiji radova o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva. arhivska teorija i praksa; arhivsko gradivo; registraturno gradivo; zaštita gradiva izvan arhiva; Arhivski vjesnik; bibliografija
Leideck, Markus
Izveštaji Ferdinanda Hauptmanna o stanju arhiva na području Istre i Rijeke Oblasnomu narodnomu odboru za Istru
Ferdinand Hauptmann; izveštaji; arhiv; fond; Oblasni narodni odbor za Istru
2016.
Dolančić, Vlatko
Pisane bilješke na osobnoj korespondenciji biskupa Strossmayera
pismo; biskup Strossmayer; bilješka; komentar; osobni arhivski fond; Nadbiskupijski arhiv u Đakovu
Pickwood, Nicholas
Knjižni uvezi i povijest knjige
uvezivanje; knjižarstvo; povijesni uvezi; povijest knjige
Ukupan broj stručnih radova jest četiri.

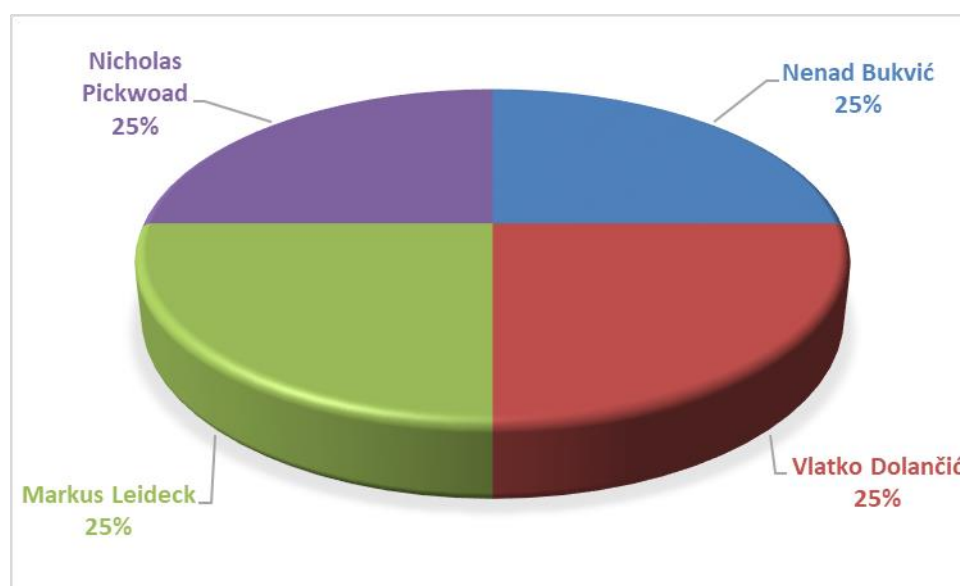
Ukupan je broj stručnih radova četiri u razdoblju od 2015. do 2016. godine. U 2015. godini objavljena su dva stručna rada, od kojih je jedan rad iz arhivske teorije i prakse te sadržava bibliografski popis članaka, rasprava i drugih priloga o različitim aspektima zaštite i čuvanja arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva objavljenih u *Arhivskom vjesniku* od 1958. do 2014. Godine. Naslov mu je „Prilog bibliografiji radova o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva“ autora Nenada Bukvića. Drugi rad autora Markusa

Leidecka iz Državnog arhiva u Pazinu pripada području povijesti institucija, a naslov mu je „Izvještaji Ferdinanda Hauptmanna o stanju arhiva na području Istre i Rijeke Oblasnomu narodnomu odboru za Istru“. Sljedeća dva povijesna rada objavljena su 2016. godine. Prvi je rad inozemnog autora Nicholasa Pickwoada iz Londona sa Sveučilišta za umjetnost, o knjižnim uvezima i povijesti knjige, pod naslovom „Knjižni uvezi i povijest knjige“. Drugi je rad autora Vlatka Dolančića iz Središnjeg nadbiskupijskog arhiva u Đakovu o pisanoj baštini biskupa Strossmayera „Pisane bilješke na osobnoj korespondenciji biskupa Strossmayera“.

Tablica 139. Svi autori stručnih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine

Svi autori stručnih radova		Broj objava po autoru
1.	Nenad Bukvić	1
2.	Vlatko Dolančić	1
3.	Markus Leideck	1
4.	Nicholas Pickwoad	1

Od ukupno četiri autora, jedan dolazi iz *Hrvatskog državnog arhiva*, dva su iz područnih arhiva, a jedan inozemni autor s londonskog je Sveučilišta za umjetnost. Iz uvodnog dijela u razdoblju od 2015. do 2016. godine samo 4 % teksta, s obzirom na ukupan broj radova, čine stručni radovi. Postotak autorstava za svakog autora iznosi podjednakih 25 % teksta jer je svaki autor objavio po jedan stručni rad (tablica 139. i grafikon 89.).

Grafikon 89. Udio autora stručnih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine

U stručnim radovima nema frekventnih ključnih riječi koje su specifične za pojedina područja iz arhivistike i arhivistike u digitalnome okruženju.

Ključne riječi stručnih radova iz 2015. godine: arhivska teorija i praksa; arhivsko gradivo; registraturno gradivo; zaštita gradiva izvan arhiva; Arhivski vjesnik; bibliografija, Ferdinand Hauptmann; izvještaji; arhiv; fond; Oblasni narodni odbor za Istru. Ključne riječi stručnih radova iz 2016. godine su: pismo; biskup Strossmayer; bilješka; komentar; osobni arhivski fond; Nadbiskupijski arhiv u Đakovu, uvezivanje; knjižarstvo; povijesni uvezi; povijest knjige.

Vrsta izlaganje sa skupa u razdoblju od 2015. do 2016. godine nije objavljivana.

6.9. Sadržajno-scientometrijska analiza objavljenih članaka i njihova obilježja prema uredničkoj politici u 2017. godini

U vrijeme jednogodišnjeg razdoblja uredničke politike Snježane Ivanović u 2017. godini, iz sadržajne strukture časopisa isključena su sljedeća poglavlja: Arhivska teorija i praksa / Archival theory and practice, Povijest institucija / History of institutions te Iz arhivskih fondova i zbirki / from archival fonds and collections, čime je časopis vratio svoju osnovnu prvotnu sadržajnu strukturu iz uredničke politike Stullija (1958. – 1980.) i Strčića (1981. – 1990), osim poglavlja građa, koje u tim razdobljima, nalazimo u sadržaju. Jezik je objavljivanja hrvatski, a naslovi i sažetci na engleskom su jeziku. Opseg časopisa u 2017. godini obuhvaća 489 stranica (tablica 140.).

Tablica 140. Sadržajna struktura časopisa u 2017. godini

Raspon godina objavljivanja	Sadržajna struktura izdanja prema godinama
2017.	Rasprave i članci / Papers and articles
	Događanja / Events
	Prikazi i recenzije / Reviews
	Obljetnice, nekrolozi / obituaries, anniversaries

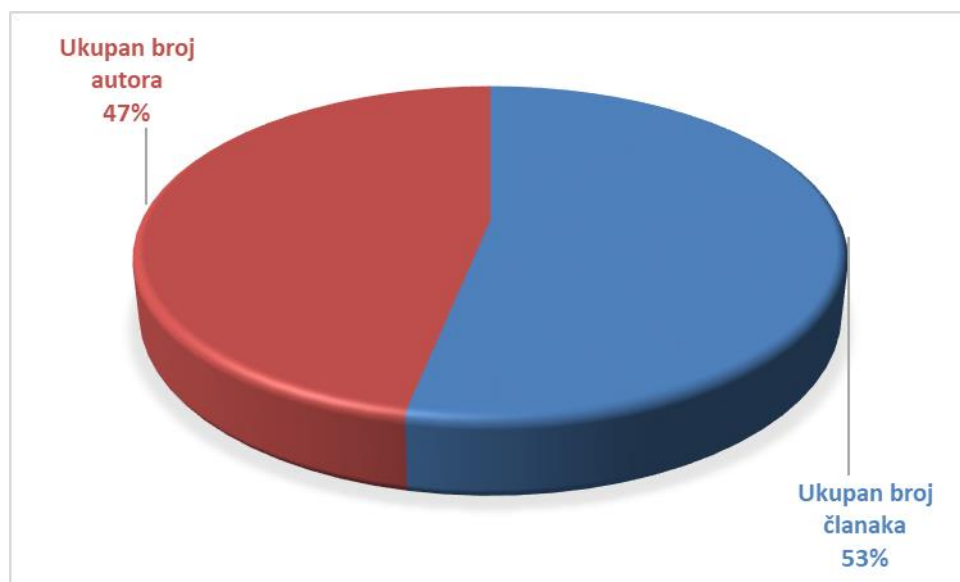
S obzirom na ukupan broj od 50 članaka koje su napisala 44 autora, prosjek autorske produktivnosti iznosi 1,1 % po članku (tablica 141. i grafikon 90.).

Tablica 141. Ukupan broj članaka i autora u 2017. godini

Godina objave	Broj članaka po izdanju	Ukupan broj autora
1. 2017.	50	44

Budući da je riječ o jednogodišnjoj uredničkoj politici, 2017. godina može se komparativno analizirati s 2010. godinom u kojoj je na ukupno 40 objavljenih članaka bilo 35 autora čiji je prosjek autorske produktivnosti također iznosio 1,1 % po članku. Skupni podaci iz prethodnih višegodišnjih razdoblja uredničkih politika, u ovom slučaju, ne mogu biti relevantni, kao i u istraživačkoj analizi za 2010. godinu. Analitički je uočljivo da je struktura

časopisa znatno izmijenjena te da se slijedi trend uredničkih politika prethodnih razdoblja, od 1958. do 1990. godine. Jezik je radova hrvatski, s naslovima i sažetcima na engleskom jeziku.

Grafikon 90. Trend članaka i autorstava prema uredničkoj politici u 2017. godini

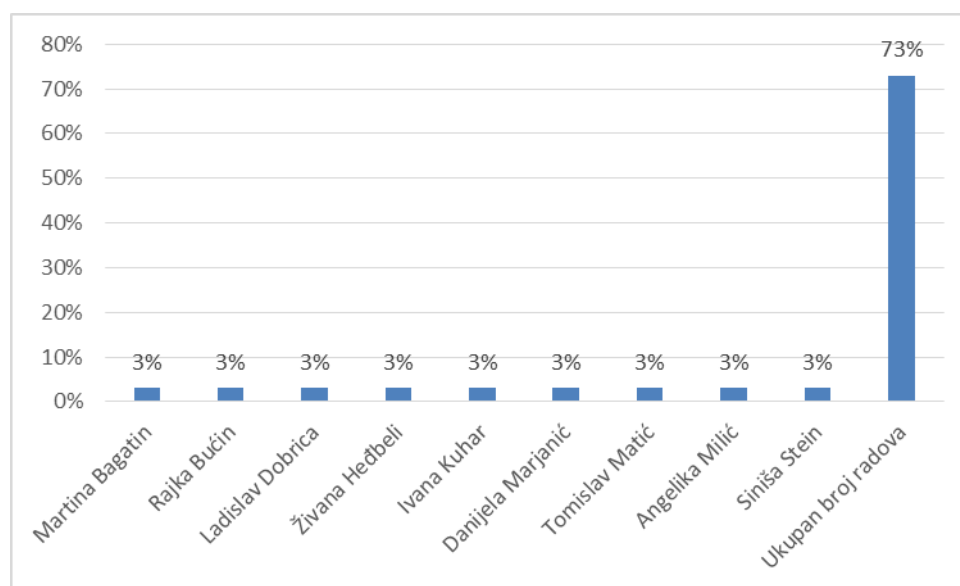
Najproduktivniji autori u 2017. godini imaju najviše po dva objavljena članka u ovom izdanju. Martina Bagatin napisala je dva rada pod ostalo, Rajka Bućin ima jedan izvorni znanstveni članak i jedan rad pod ostalo, Ladislav Dobrica ima jedan rad pod ostalo i jednu recenziju, prikaz, Angelika Milić ima jedan stručni rad i jednu recenziju, prikaz. Ivana Kuhar ima jedan rad pod ostalo i jednu recenziju, prikaz, Danijela Marjanić, Tomislav Matić, Živana Heđbeli i Siniša Stein imaju po dvije recenzije, prikaza.

Tablica 142. Najproduktivniji autori u 2017. godini

Najproduktivniji autori		Broj članaka/radova po autoru
1.	Martina Bagatin	2
2.	Rajka Bućin	2
3.	Ladislav Dobrica	2
4.	Živana Heđbeli	2
5.	Ivana Kuhar	2
6.	Danijela Marjanić	2
7.	Tomislav Matić	2
8.	Angelika Milić	2

9.	Siniša Stein	2
Ukupan broj članaka najproduktivnijih autora jest 18.		

Kao i u prethodnim analizama, svi su najproduktivniji autori iz *Hrvatskog državnog arhiva*, a najzastupljenija je vrsta recenzija, prikaz, iza koje slijedi vrsta ostalo (tablica 142.).

Grafikon 91. Udio najproduktivnijih autora u 2017. godini

Maksimalan udio najproduktivnijih autora s obzirom na ukupan broj članaka u 2017. godini iznosi 27 % (grafikon 91.).

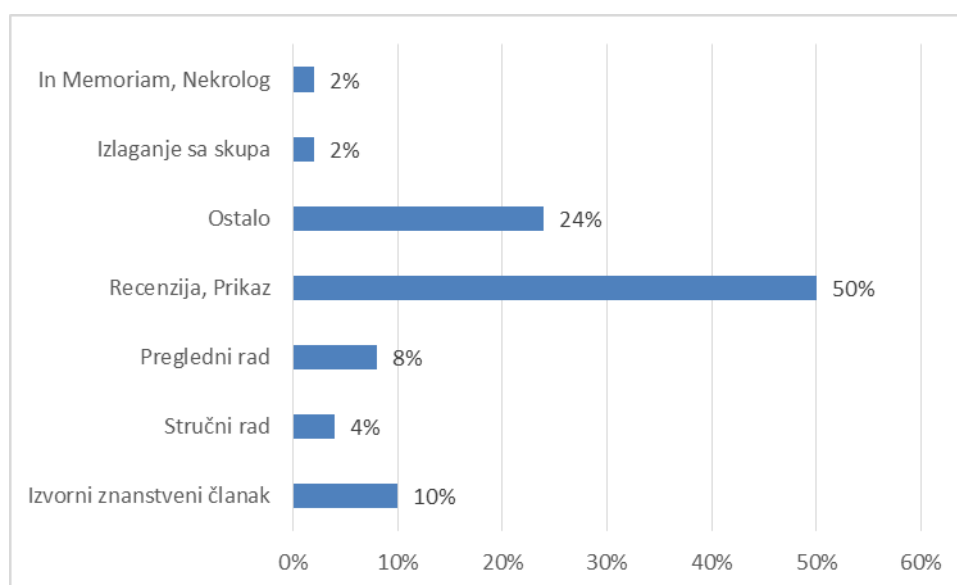
U skladu s podacima iz tablice 143. te grafikona 92., najveći udio u cjelokupnom tekstu ponovno imaju recenzije, prikazi, i to u postotku od 50 % (što je polovica teksta časopisa), a slijedi ih vrsta ostalo u postotku od 23 %.

Tablica 143. Broj objava prema vrsti rada u 2017. godini

Vrsta rada		Broj objava prema vrsti
1.	Izvorni znanstveni članak	5
2.	Stručni rad	2
3.	Pregledni rad	4
4.	Recenzija, Prikaz	25
5.	Ostalo	12

6.	Izlaganje sa skupa	1
7.	In Memoriam, Nekrolog	1

U 2017. godini objavljuje se jedno izlaganje sa skupa, koje je ujedno i prvo nakon 11 godina (posljednja izlaganja sa skupa bila su objavljena 2006. godine). In memoriam, izlaganje sa skupa i stručni rad imaju najniži postotak udjela u ukupnom tekstu od ukupno 6 %, a nakon njih slijede pregledni rad s 8 % te izvorni znanstveni članak s 10 % teksta u ukupnom tekstu izdanja.

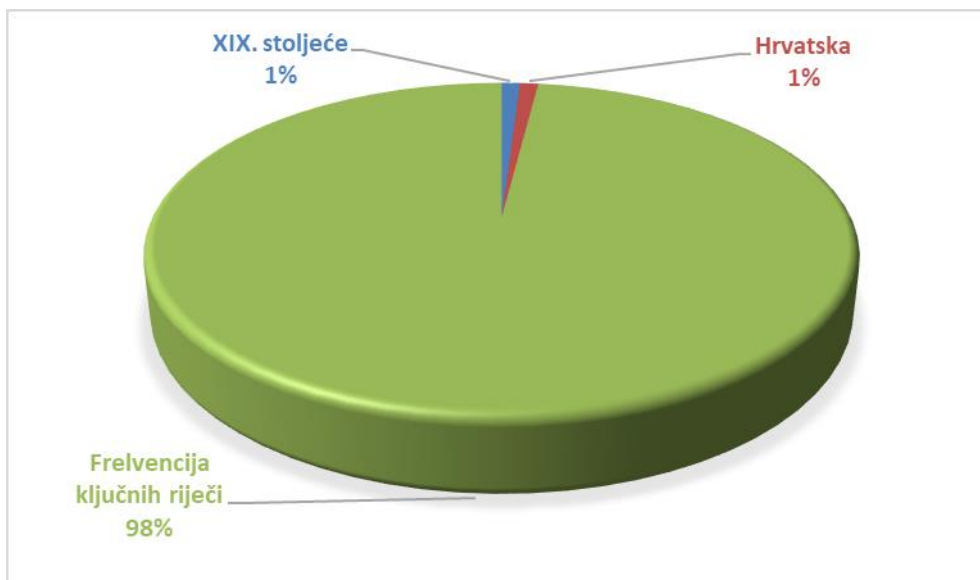
Grafikon 92. Raspodjela radova prema vrstama u 2017. godini

Analiza ključnih riječi upućuje na opetovano najveći broj objavljenih članaka iz povijesti u kojima prevladavaju ključne riječi: „Hrvatska“ i „XIX. stoljeće“. Ukupna učestalost najfrekventnijih ključnih riječi iznosi 2 % relevantnosti s obzirom na sve riječi u ključnim riječima (tablica 144.).

Tablica 144. Frekventne ključne riječi u 2017. godini

Frekventne ključne riječi		Frekvencija
1.	XIX. stoljeće	2
2.	Hrvatska	2
Ukupna frekvencija ključnih riječi jest 243.		

Ključna riječ „Hrvatska“ ima relevantan odaziv u dvama povijesnim člancima sljedećih vrsta i naslova. U preglednom koautorskom radu naslova „Doprinos Emilija Laszowskog istraživanju povijesti romskog stanovništva u Hrvatskoj“ koautora Danijela Vojka i Nevena Kovačeva te u izvornome znanstvenom članku pod naslovom „Prilog povijesti institucija: Prezidijum Sabora Narodne Republike Hrvatske 1945. – 1953.“ autora Nenada Bukvića. Ključna riječ „XIX. stoljeće“ ima relevantan odaziv u dvama člancima vezanima uz fotomonografije i zbirke fotografija sljedećih vrsta i naslova. U izvornom znanstvenom članku „Komparativna analiza sačuvanih primjeraka fotomonografije 'Grad Karlovac i njegova okolica' fotografa Hinka Krapeka“ autorice Sande Kočevnar te u koautorskom preglednom radu „Korčulanski fotograf Jakov Peručić i njegove zbirke fotografija“ koautora Tonka Barčota i Mare Grbića (grafikon 93.).

Grafikon 93. Frekvencija ključnih riječi u 2017. godini

6.9.1. Izvorni znanstveni članci u 2017. godini

Slijedi tablični pregled (tablica 145.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi izvornih znanstvenih članka u 2017. godini.

Tablica 145. Godina, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi izvornih znanstvenih članka u 2017. godini

Objavljeni radovi
2017.

Izvorni znanstveni članci
Bućin, Rajka
Državna iseljenička služba od 1918. do 1941. godine: Ustroj i djelatnost tijela sa sjedištem u Zagrebu
iseljeništvo; državna iseljenička služba; Iseljenički odsjek; Povjereništvo za socijalnu skrb Zemaljske vlade za Hrvatsku i Slavoniju; Odjeljenje za socijalnu politiku Pokrajinske uprave za Hrvatsku i Slavoniju; Generalni iseljenički komesarijat; Iseljenički komesarijat; Odjel za socijalnu politiku Banovine Hrvatske; Artur Benko Grado; Fedor Aranicki; Milostislav Bartulica
Bukvić, Nenad
Prilog povijesti institucija: Prezidijum Sabora Narodne Republike Hrvatske 1945. - 1953.
Hrvatska; Jugoslavija; Prezidijum Sabora NRH; Prezidijum Narodne skupštine FNRJ; Ustav FNRJ 1946.; Ustav NRH 1947.; središnja tijela vlasti; povijest institucija; razdoblje 1945. – 1953.
Filipović, Ivan
O restituciji i sukcesiji arhivskoga gradiva dubrovačke provenijencije u kontekstu razvoja međunarodnog i europskog prava
restitucija; sukcesija; kulturna dobra; međunarodno pravo; europsko pravo; zemlje sljednice; Bečka konvencija; Aneks D
Kočevar, Sanda
Komparativna analiza sačuvanih primjeraka fotomonografije „Grad Karlovac i njegova okolica“ fotografa Hinka Krapeka
Hinko Krapek; album; fotografija; oprema; posveta; potpis; Karlovac; 19. stoljeće
Kreačić, Goranka
Pokupska obitelj Tompa kao dio nižeg lipničkog plemstva u 17. stoljeću
niže lipničko plemstvo; Stjepan Tompa de Palychna; Petar Tompa de Palychna; Lipnik; Ribnik
Ukupan broj izvornih znanstvenih članaka jest pet.

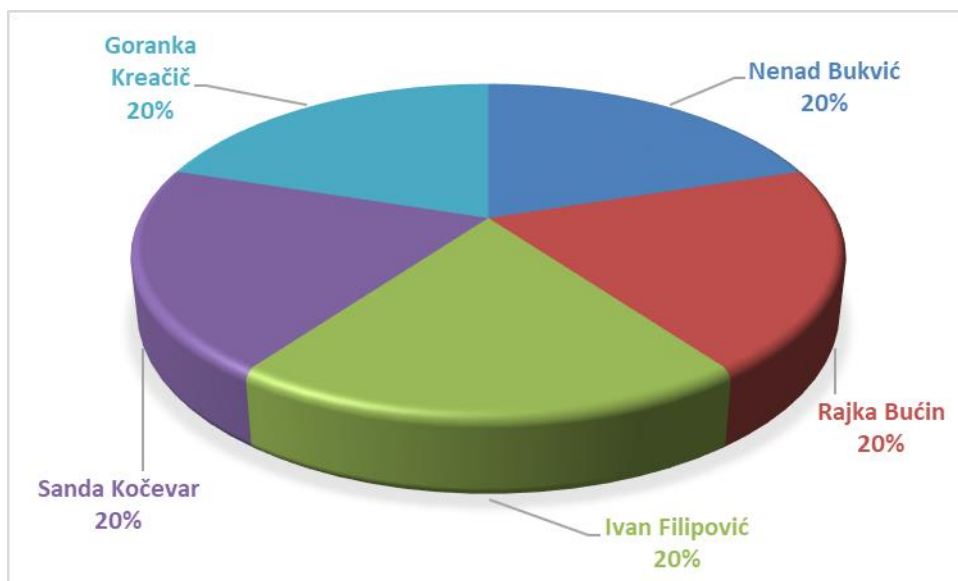
U 2017. godini ukupan broj od pet izvornih znanstvenih članaka jest iz područja povijesti i povijesti institucija. Naslovi su „O restituciji i sukcesiji arhivskoga gradiva dubrovačke provenijencije u kontekstu razvoja međunarodnog i europskog prava“ autora Ivana Filipovića, „Državna iseljenička služba od 1918. do 1941. godine: Ustroj i djelatnost

tijela sa sjedištem u Zagrebu“ autorice Rajke Bućin, „Prilog povijesti institucija: Prezidijum Sabora Narodne Republike Hrvatske 1945. – 1953.“ autora Nenada Bukvića, „Komparativna analiza sačuvanih primjeraka fotomonografije 'Grad Karlovac i njegova okolica' fotografa Hinka Krapeka“ autorice Sande Kočevar iz Gradskog muzeja Karlovac i „Pokupska obitelj Tompa kao dio nižeg lipničkog plemstva u 17. stoljeću“ slovenske autorice Goranke Kreačić. Od ukupno pet autora, troje autora dolaze iz Hrvatskog državnog arhiva, jedna inozemna autorica je iz Slovenije, a druga dolazi iz Gradskog muzeja grada Karlovca. No, do sada najrespektabilnija urednička politika glede objavljivanja inozemnih autora, prema istraženim podacima, nedvojbeno je urednička politika Miljenka Pandžića od 1991. do 2000. godine. U razdoblju od 1991. do 2000. godine objavljeni su radovi 17 inozemnih autora u izlaganjima sa skupova ukupno 26 autora te pet inozemnih autora u stručnim radovima ukupno 68 te sedam inozemnih autora u preglednim radovima od ukupno 31 autora.

Tablica 146. Svi autori izvornih znanstvenih članaka u 2017. godini

Autori izvornih znanstvenih članaka		Broj objava za 2017. godinu
1.	Nenad Bukvić	1
2.	Rajka Bućin	1
3.	Ivan Filipović	1
4.	Sanda Kočevar	1
5.	Goranka Kreačić	1

Sukladno podacima iz tablice 146. i grafikona 94., svi autori imaju jednak udio od 20 % teksta u izvornim znanstvenim člancima jer je svaki autor napisao po jedan izvorni znanstveni članak.

Grafikon 94. Autorski udio izvornih znanstvenih članaka u 2017. godini

Istraživačka analiza ključnih riječi izvornih znanstvenih članaka ne upućuje na frekventne ključne riječi koje se izdvajaju svojim relevantnim odazivom u određenim člancima. Sve ključne riječi izvornih znanstvenih članaka u 2017. s područja su povijesti i glase: Hinko Krapek; album; fotografija; oprema; posveta; potpis; Karlovac; 19. stoljeće; Hrvatska; Jugoslavija; Prezidijum Sabora NRH; Prezidijum Narodne skupštine FNRJ; Ustav FNRJ 1946.; Ustav NRH 1947.; središnja tijela vlasti; povijest institucija; razdoblje 1945. – 1953; iseljništvo; državna iseljenička služba; Iseljenički odsjek; Povjereništvo za socijalnu skrb Zemaljske vlade za Hrvatsku i Slavoniju; Odjeljenje za socijalnu politiku Pokrajinske uprave za Hrvatsku i Slavoniju; Generalni iseljenički komesarijat; Iseljenički komesarijat; Odjel za socijalnu politiku Banovine Hrvatske; Artur Benko Grado; Fedor Aranicki; Milostislav Bartulica; niže lipničko plemstvo; Stjepan Tompa de Palychna; Petar Tompa de Palychna; Lipnik; Ribnik; restitucija; sukcesija; kulturna dobra; međunarodno pravo; europsko pravo; zemlje sljednice; Bečka konvencija; Aneks D.

6.9.2. Pregledni radovi u 2017. godini

Slijedi tablični pregled (tablica 147.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi preglednih radova u 2017. godini.

Tablica 147. Godina, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi preglednih radova u 2017. godini.

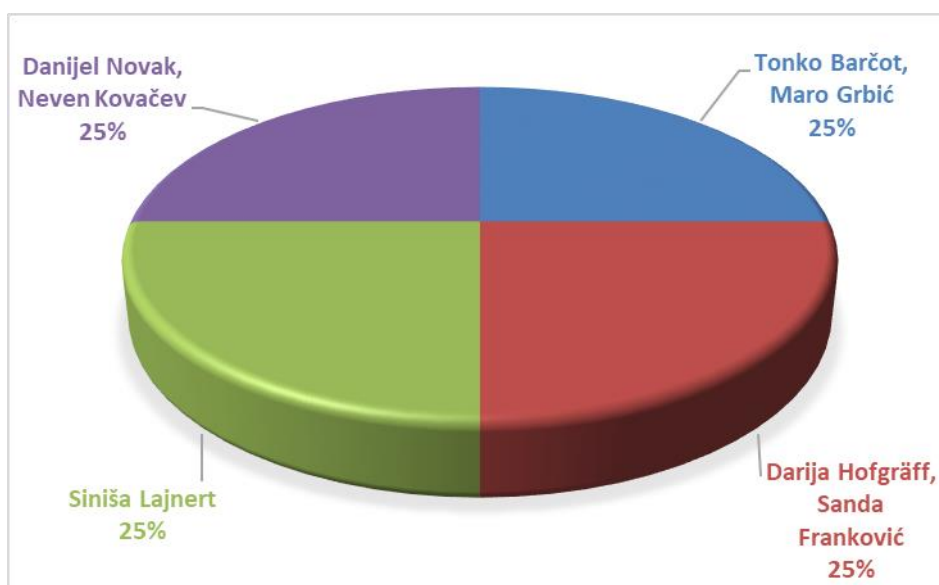
Objavljeni radovi
2017.
Pregledni radovi
Barčot, Tonko; Grbić, Maro
Korčulanski fotograf Jakov Peručić i njegove zbirke fotografija
Jakov Peručić; fotograf; negativi na staklu; Punta Arenas (Čile); Puerto Madryn (Argentina); Korčula; Zadar; 19. stoljeće; 20. stoljeće
Hofgräff, Darija; Franković, Sanda
Osnutak škole za sestre pomoćnice u Zagrebu 1921. - 1922.
Škola za sestre pomoćnice; prva generacija diplomiranih učenica; Vladimir Čepulić; Jelka Labaš; Blanda Stipetić; Klarisa Radovanović; zdravstvene i socijalne institucije; socijalne bolesti
Lajnert, Siniša
Ustroj Direkcije Jugoslavenskih državnih željeznica Zagreb (1918. – 1941.)
ustroj; Direkcija Jugoslavenskih državnih željeznica u Zagrebu; Ministarstvo saobraćaja u Beogradu; Generalna direkcija državnih željeznica u Beogradu; 1918. – 1941.
Vojak, Danijel; Kovačev, Neven
Doprinos Emilija Laszowskog istraživanju povijesti romskog stanovništva u Hrvatskoj
Emilij Laszowski; Romi; Hrvatska; povijest; romologija
Ukupan broj preglednih radova jest četiri.

U 2017. godini objavljena su četiri pregledna rada s područja povijesti. Prvi je rad koautorski pod naslovom „Doprinos Emilija Laszowskog istraživanju povijesti romskog stanovništva u Hrvatskoj“ koautora Danijela Vojka i Nevena Kovačeva. Drugi koautorski rad nosi naslov „Korčulanski fotograf Jakov Peručić i njegove zbirke fotografija“ koautora Tonka Barčota i Mare Grbića. Treći koautorski rad „Osnutak škole za sestre pomoćnice u Zagrebu 1921. – 1922.“ napisale su Darija Hofgräff i Sanda Franković. Četvrtom autorskom radu „Ustroj Direkcije Jugoslavenskih državnih željeznica Zagreb (1918. – 1941.)“ autor je Siniša Lajnert.

Tablica 148. Svi autori preglednih radova u 2017. godini

Svi autori i koautori preglednih radova		Broj članaka
1.	Tonko Barčot Maro Grbić	1
2.	Darija Hofgräff Sanda Franković	1
3.	Siniša Lajnert	1
4.	Danijel Novak Neven Kovačev	1

U skladu s podacima iz tablice 148. i grafikona 95., svi autori preglednih radova imaju jednak broj objava, što čini i jednaku zastupljenost autorstava s udjelom od 25 % u preglednim radovima u 2017. godini.

Grafikon 95. Autorski udio preglednih radova u 2017. godini

Tonko Barčot iz Državnog arhiva u Dubrovniku i Mato Grbić iz Zagreba objavili su rad o korčulanskom fotografu. Darija Hofgräff iz Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu napisala je rad, zajedno sa Sandom Franković iz Škole za medicinske sestre u Zagrebu, na temu osnutka škole za sestre pomoćnice. Danijel Vojak s Instituta društvenih znanosti „Ivo Pilar“ u Zagrebu i Neven Kovačev iz Zagreba napisali su rad na temu doprinosa Emilija Laszowskog istraživanju povijesti romskog stanovništva u Hrvatskoj (tablica 149.).

Tablica 149. Koautorstva preglednih radova u 2017. godini

Koautorstva		Vrsta, naslov i godina
1.	Tonko Barčot, <i>Državni arhiv u Dubrovniku, Arhivski sabirni centar Korčula</i> , Lastovo Mario Grbić, Zagreb	Pregledni rad „Korčulanski fotograf Jakov Peručić i njegove zbirke fotografija 1“ (2017.)
2.	Darija Hofgräff, <i>Hrvatski državni arhiv</i> , Zagreb Sanda Franković, <i>Škola za medicinske sestre</i> , Zagreb	Pregledni rad „Osnutak škole za sestre pomoćnice u Zagrebu 1921. - 1922.“ (2017.)
3.	Danijel Vojak, <i>Institut društvenih znanosti „Ivo Pilar“</i> , Zagreb Neven Kovačev, Zagreb	Pregledni rad „Doprinos Emilija Laszowskog istraživanju povijesti romskog stanovništva u Hrvatskoj“ (2017.)

Istraživačka analiza ključnih riječi preglednih radova u 2017. godini ne bilježi najfrekventnije ključne riječi s relevantnim odazivom za birane članke, ali bilježi maksimalan udio ključnih riječi koje su specifične za povijesne članke, a to su: Emilij Laszowski; Romi; Hrvatska; povijest; romologija; Emilij Laszowski; Romi; Hrvatska; povijest; romologija; Jakov Peručić; fotograf; negativi na staklu; Punta Arenas (Čile); Puerto Madryn (Argentina); Korčula; Zadar; 19. stoljeće; 20. stoljeće; Jakov Peručić; fotograf; negativi na staklu; Punta Arenas (Čile); Puerto Madryn (Argentina); Korčula; Zadar; 19. stoljeće; 20. stoljeće; Škola za sestre pomoćnice; prva generacija diplomiranih učenica; Vladimir Čepulić; Jelka Labaš; Blanda Stipetić; Klarisa Radovanović; zdravstvene i socijalne institucije; socijalne bolesti; Škola za sestre pomoćnice; prva generacija diplomiranih učenica; Vladimir Čepulić; Jelka Labaš; Blanda Stipetić; Klarisa Radovanović; zdravstvene i socijalne institucije; socijalne bolesti; ustroj; Direkcija Jugoslavenskih državnih željeznica u Zagrebu; Ministarstvo saobraćaja u Beogradu; Generalna direkcija državnih željeznica u Beogradu; 1918. – 1941.

6.9.3. Stručni radovi u 2017. godini

Slijedi tablični pregled (tablica 150.) godina, vrste, autora, naslova i ključnih riječi stručnih radova u 2017. godini.

Tablica 150. Godina, vrsta, autor, naslovi i ključne riječi stručnih radova u 2017. godini

Objavljeni radovi
2017.
Stručni radovi
Mihaljević, Josip
Proces obnove mrežnih stranica Hrvatskog arhivističkog društva
analiza mrežnih stranica; arhivistička društva; društvene mreže; multimedijски sadržaj; objave na mrežnim stranicama; obnova mrežnih stranica
Milić, Angelika
Zbirka matičnih knjiga u Hrvatskom državnom arhivu
zbirka matičnih knjiga; izvorne matice; parice; vrste matica; konfesije
Ukupan broj stručnih radova jest dva.

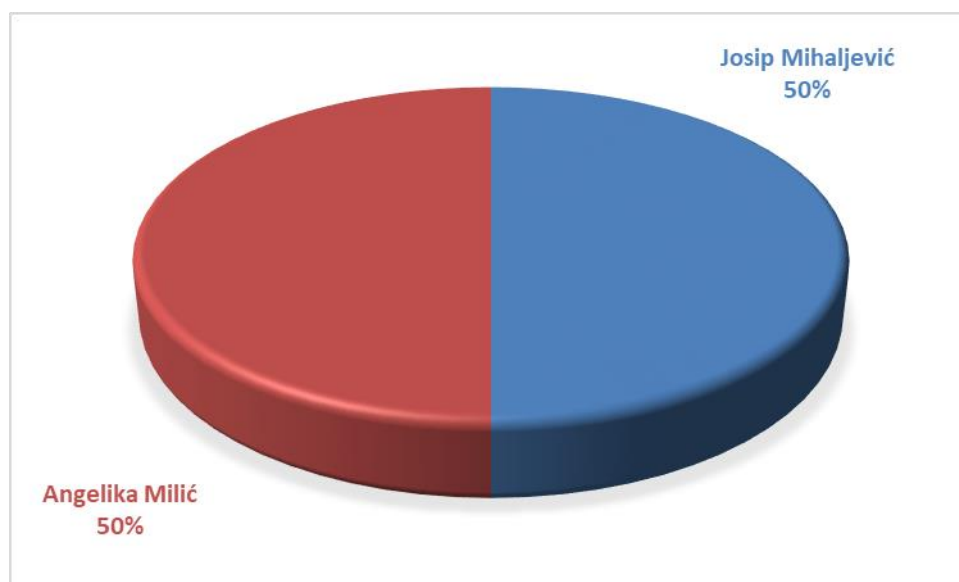
U 2017. godini objavljena su dva stručna rada, od kojih je jedan je s područja arhivistike pod naslovom „Proces obnove mrežnih stranica Hrvatskog arhivističkog društva“ autora Josipa Mihaljevića s *Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*. Taj rad opisuje proces obnove mrežnih stranica *Hrvatskog arhivističkog društva* na kojemu su sudjelovali studenti *Filozofskog Fakulteta u Zagrebu s Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti* u suradnji s članovima *Hrvatskog arhivističkog društva*. Taj je proces prvo uključio analizu informacijskih i tehničkih aspekata mrežnih stranica osam većih svjetskih arhivističkih društva. Na temelju zaključka i analize započelo se s tehničkim dijelom izrađivanja stranica na skrivenoj poddomeni prve stranice. Tijekom izrade novih stranica pojedini programski dijelovi lokalno su testirani. Osim prijenosa i poboljšavanja prikaza sadržaja starih stranica, koji uglavnom uključuje tekstne informacije i slike, stvoreno je mnogo novog sadržaja koji uključuje publikacije sa skupova, koje se mogu izravno čitati i preuzeti sa stranica, interaktivne karte s arhivima u Hrvatskoj i u svijetu te različite arhivističke igre. U zaključku rada daju se prijedlozi za poboljšanje i daljnji razvoj novih stranica.

Drugi je stručni rad o zbirci matičnih knjiga pod naslovom „Zbirka matičnih knjiga u Hrvatskom državnom arhivu“ autorice Angelike Milić.

Tablica 151. Svi autori stručnih radova u 2017. godini

Svi autori stručnih radova		Broj objava
1.	Josip Mihaljević	1
2.	Angelika Milić	1

Sukladno podacima iz tablice 151., analiza stručnih radova koincidira s podacima izvornih znanstvenih članaka i preglednih radova u kojima autori imaju objavljen po jedan rad te samim time i autori stručnih radova imaju jednak postotak od 50 % teksta u stručnim radovima (grafikon 96.).

Grafikon 96. Autorski udio stručnih radova u 2017. godini

Istraživačka analiza ključnih riječi zastupa ključne riječi iz arhivistike i arhivistike u digitalnome okruženju u stručnim radovima u 2017. godini. Ključne riječi iz arhivistike u digitalnome okruženju jesu: analiza mrežnih stranica; arhivistička društva; društvene mreže; multimedijски sadržaj; objave na mrežnim stranicama; obnova mrežnih stranica. Ključne riječi iz arhivistike u 2017. godini jesu: zbirka matičnih knjiga; izvorne matice; parice; vrste matica; konfesije.

6.9.4. Izlaganja sa skupova u 2017. godini

Slijedi tablični pregled (tablica 152.) godine, vrste, autora, naslova i polja ključnih riječi izlaganja sa skupova u 2017. godini.

Tablica 152. Godina, vrsta, autor, naslov i polje ključnih riječi izlaganja sa skupova u 2017. godini

Objavljeni radovi
2017.
Izlaganje sa skupa
Duranti, Luciana
Uvodni govor s otvaranja 42. godišnje konferencije Kanadskog arhivističkog društva, 8. lipnja 2017., Ottawa, Kanada
(prazno)
Ukupan broj izlaganja sa skupa jest jedan.

U vrsti izlaganje sa skupa objavljen je jedan rad u 2017. godini iz arhivistike o uvodnom govoru Luciane Duranti, predsjednice *Kanadskog arhivističkog društva*, na otvaranju 42. godišnje konferencije *Kanadskog arhivističkog društva* (engl. *Association of Canadian Archivists, ACA*). Ovo izlaganje prije svega govori o identitetu struke, stručnjaka i samoga arhivističkog društva. Duranti upozorava na trenutačne probleme te prepoznaje dinamični i globalno povezani trenutak u kojem se arhivistika kao znanost danas nalazi, kao i potrebu za povezivanjem stručnjaka iz raznih znanstvenih disciplina, radi njezina napredovanja. Napomene o pozicioniranju na tržištu, umrežavanju, diversifikaciji profesija dolaze iz naprednoga demokratskog društva koje razumije da stvari ne postoje u izolaciji te da su ekonomija, umrežavanje, školstvo, javnost i politika međusobno usko povezani te da utječu na svaku sferu poslovanja, bilo privatnog bilo javnog. Ovaj govor, kojim Duranti predlaže i jedan novi oblik udruživanja arhivističkih društava, znači korak u smjeru jačanja utjecaja arhivističkih društava, a posljedično i arhivistike na globalnoj razini. Stoga je taj govor temelj za promišljanje o arhivskoj struci u Hrvatskoj, kao i o ulozi *Hrvatskog arhivističkog društva*. Komentar su sastavili i govor preveli Hrvoje Stančić i Andro Babić.⁴²⁰

⁴²⁰ Duranti, L. (2017). *Uvodni govor s otvaranja 42. godišnje konferencije Kanadskog arhivističkog društva, 8. lipnja 2017., Ottawa, Kanada*. Arhivski vjesnik, 60(1), str. 337-342. URL: <https://hrcak.srce.hr/19492> (08.02.2019.)

7. ANALITIČKI PRIKAZ RAZVOJA ARHIVISTIKE U DVIJE CJELINE NA RAZINI ČASOPISA *ARHIVSKI VJESNIK*

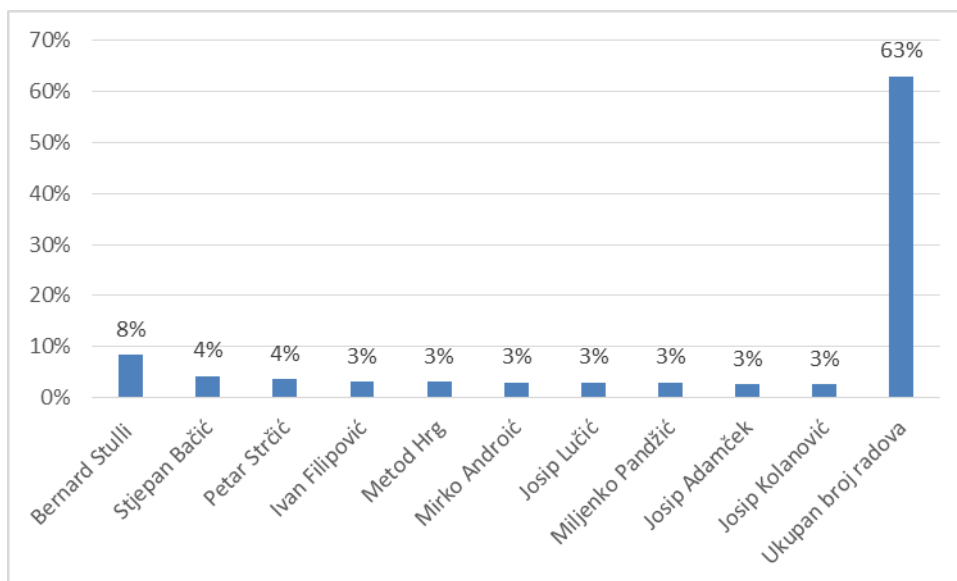
7.1. Objavljeni članci i njihova obilježja do osnutka Katedre za arhivistiku u razdoblju od 1958. do 1984. godine

Razdoblje u *Arhivskom vjesniku* od 1958. do 1984. godine karakteristično je po tome što nisu uvrštavane ključne riječi i po tome što članci nisu razvrstavani prema recenziranim vrstama. Autori objavljuju radove u vrsti ostalo pa je stoga ova analiza zahtijevala istraživanje svih članaka po njihovu sadržaju, poimence prema autorima te njihovo logičko razdvajanje u dvije skupine. Prva skupina autorskih radova jest ona u kojoj je arhivska teorija i praksa u začetku tradicionalne arhivistike, gdje se arhivska teorija isprepleće s operativnim arhivskim zakonodavstvom koje nameće svoje okvire postupanja, uz koje će kasnijih godina, zaživjeti norme i standardi kao početna glavna okosnica i poveznica razvoja arhivistike kao znanstvene discipline. Druga skupina autorskih radova sadržajno je usmjerena na znanstveno polje povijesnih istraživanja i povijesti institucija.

Tablica 153. Najproduktivniji autori u razdoblju od 1958. do 1984. godine

Najproduktivniji autori		Broj objava
1.	Bernard Stulli	40
2.	Stjepan Bačić	20
3.	Petar Strčić	17
4.	Ivan Filipović	15
5.	Metod Hrg	15
6.	Mirko Androić	14
7.	Josip Lučić	14
8.	Miljenko Pandžić	14
9.	Josip Adamček	12
10.	Josip Kolanović	12
Ukupan broj članaka		475

Najproduktivniji autor Bernard Stulli (tablica 153.) bio je glavni urednik *Arhivskog vjesnika* punih 17 godina, od 1958. do 1980. godine, objavio je 40 članaka, što iznosi 8 % teksta s obzirom na ukupan broj članaka za cijelo navedeno razdoblje (grafikon 95.). Stulli je, kao glavni urednik *Arhivskog vjesnika*, promicao arhivistiku te uz povijesno-istraživačke članke, najviše pisao o arhivskom zakonodavstvu. Objavljivao je i članke iz arhivske teorije i prakse o radu Arhivskog savjeta NR Hrvatske u razdoblju od 1958. do 1980. godine, izvještavao je o radu Državnog arhiva i o njegovim važnijim neposrednim zadacima te o ciljevima koje treba ispuniti, naglašavao je važnost arhivske službe i obrazlagao petogodišnji program znanstvenoistraživačkog rada, isticao je važnost i osnovne principe arhivskog zakonodavstva, kao i pravo pristupa arhivskom gradivu. Poticao je ideju o stvaranju sveobuhvatnih arhiva i izradio mišljenje arhivskih ustanova SR Hrvatske o prijedlogu za stvaranje „Zajednice jugoslavenskih arhiva“, intenzivirao je problematiku vrednovanja i kategorizacije arhivskoga gradiva, radio je na propisima o zaštiti kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba, pisao o kinoteci u sastavu *Arhiva Hrvatske* u Zagrebu, davao je osnove programa za izgradnju nove zgrade *Arhiva Hrvatske* u Zagrebu te je pisao o novim mjerama za unapređivanje arhivske djelatnosti u Njemačkoj i u Italiji te o arhivskom zakonodavstvu i arhivima u Francuskoj. Tijekom Stullijeva razdoblja kontinuirano su se objavljivali izvještaji o radu arhiva iz drugih gradova: Dubrovnika, Zadra, Osijeka, Varaždina, Rijeke i Splita. Drugi najproduktivniji autor po redu, odmah poslije Stullija, jest Stjepan Bačić koji je pisao članke isključivo o arhivskoj teoriji i praksi, za razliku od svojih ostalih kolega koji su se primarno bavili povijesnim istraživanjima. Bačić je izvještavao o radu *Državnog arhiva NRH* u Zagrebu, bavio se problemom razgraničenja stvarne nadležnosti između arhivskih ustanova u NR Hrvatskoj, izradio je popis arhivske i registraturne građe u NR Hrvatskoj 1959. godine, promicao seminare za djelatnike vanjske arhivske službe arhivskih ustanova u NR Hrvatskoj, kao i seminare o kancelarijskom poslovanju sa službenicima pisarnica u kojima je bio naglasak na kancelarijskoj mehanizaciji i automatizaciji. Nadalje, davao je smjernice o vođenju evidencija u arhivima te evidentiranju arhivske građe izvan arhiva, postupcima s arhivskom građom oštećenom od elementarnih nepogoda. Opisivao je postupke u arhivu koji ubrzavaju procese koji rade na rješavanju pošte (pomoćne evidencije), davao rješenja o problematizaciji preuzimanja registraturne građe u arhive i upućivao je na propise za odabiranje i izlučivanje registraturne građe. Iznimno je bio aktivan na području propisa o uredskom poslovanju i arhivskog zakonodavstva te je promicao osnivanje registraturnih centara – Međuarhiva.

Grafikon 97. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 1958. do 1984. godine

U vrijeme uredničke politike Petra Strčića, trećeg po redu najproduktivnijeg autora (1981. do 1990.), objavljena su dva izvorna znanstvena članka s područja arhivistike. Prvi članak autora Miroslava Tuđmana govori o strukturi i genezi informacijskih sustava, čiji je sadržaj o dolasku računalnog doba bio preteča digitalnoj arhivistici. Drugi članak autora Davorina Eržišnika govori o kriteriju vođenja evidencija o arhivskoj građi u nastajanju koji je arhivsku građu stavio u središnje polje interesa arhivske djelatnosti. Petar Strčić, za razliku od svojega prethodnika, objavljivao je članke više povijesnog sadržaja te objavio dva koautorska rada, s Marjanom Rastićem, iz arhivske teorije i prakse, u obliku izvještaja osnovnih projekcija razvoja arhivske djelatnosti i preglednosti stanja i osnovnih problema arhivske službe u SR Hrvatskoj. Ostali najproduktivniji autori pisali su članke o povijesnim istraživanjima (grafikon 97.).

Prva arhivska terminologija oblikovana je prvim arhivskim zakonom, kada se Hrvatski sabor, raspravljajući 1865. godine o prvome hrvatskom arhivskom zakonu, usredotočio na tri glavna problema: status arhivskoga gradiva, centralizaciju arhivskoga gradiva u Zemaljskom arhivu i pitanje njegove dostupnosti. Rasprava je potrajala pet godina prije nego što je usvojen prvi zakon 1870. godine.⁴²¹ U promatranom razdoblju *Arhivskog vjesnika* od 1958. do 1984.

⁴²¹ Ketelaar, E. (2008). *Hrvatsko arhivsko zakonodavstvo i praksa: između sna i jave*. Arhivski vjesnik, 51(1), str. 129-148. URL: <https://hrcak.srce.hr/29489> (28. 3. 2019.)

godine donesena su tri zakona o arhivskoj građi i arhivima: 1962.,⁴²² 1965.,⁴²³ i 1978.⁴²⁴ godine. Rad na arhivskom zakonodavstvu u SR Hrvatskoj izravno je vezan za djelovanje Bernarda Stullija čije su teoretske koncepcije o zaštiti arhivske građe bile sadržane u osnovama koje su poslužile u izradi nacrtu zakona. Osnovna načela tadašnjeg arhivskoga zakona bila su poboljšanja prema zahtjevima arhivske struke i stečenim iskustvima te usklađenost s društvenim i političkim razvojem države, čija vlast donosi promjene koje izražava uvijek novim ustavnim odredbama i zakonima. Tako su u arhivskom zakonodavstvu upotpunjivane i precizirane odredbe o čuvanju građe, o raspoloživosti i dostupnosti registraturne građe, određene su smjernice u slučajevima reorganizacije i promjene statusa kod vlasnika i posjednika građe, dane su upute o odabiru i izlučivanju (škartiranju) registraturne građe te je precizno određena obvezna djelatnost arhiva, kao i odgovornost i stručna osposobljenost arhivskih zaposlenika.

Tablica 154. Broj objava prema vrsti rada u razdoblju od 1958. do 1984. godine

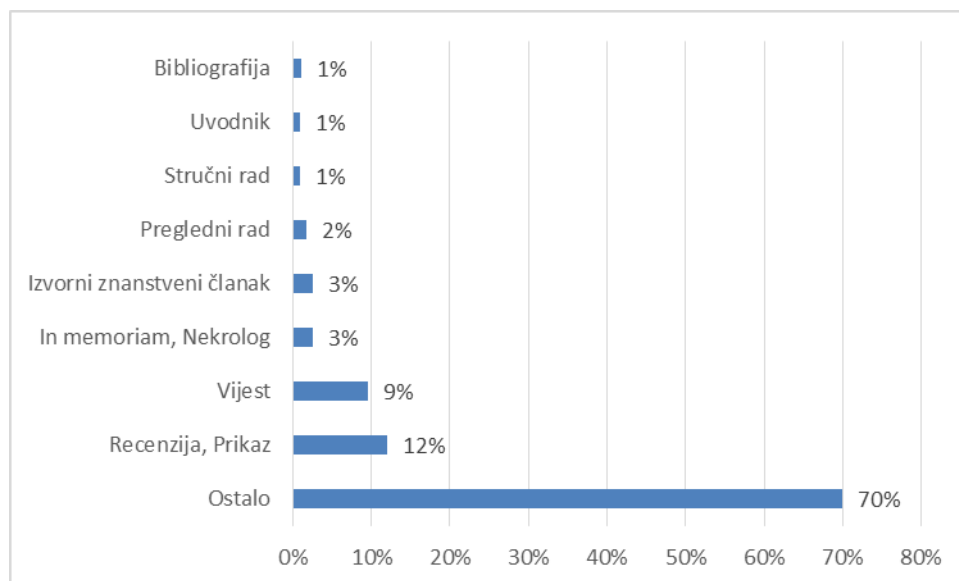
Vrste rada		Broj objava
1.	Ostalo	332
2.	Recenzija, Prikaz	57
3.	Vijest	45
4.	In memoriam, Nekrolog	12
5.	Izvorni znanstveni članak	12
6.	Pregledni rad	8
7.	Stručni rad	4
8.	Uvodnik	4
9.	Bibliografija	1

Prema podacima iz tablice 154. i grafikona 98., najviše je objavljenih radova pod vrstom ostalo, i to u postotku od 70 %, zatim slijede recenzije i prikazi u postotku od 12 % i vijesti u postotku od 9 %. Najniži postotak objava, u ovom razdoblju, imaju recenzirane vrste koje su u časopisu *Arhivski vjesnik* zaživjele 1982. godine.

⁴²² Narodne novine, 41/1962.

⁴²³ Narodne novine, 31/1965.

⁴²⁴ Narodne novine, 25/1978.

Grafikon 98. Raspodjela radova po vrstama u razdoblju od 1958. do 1984. godine

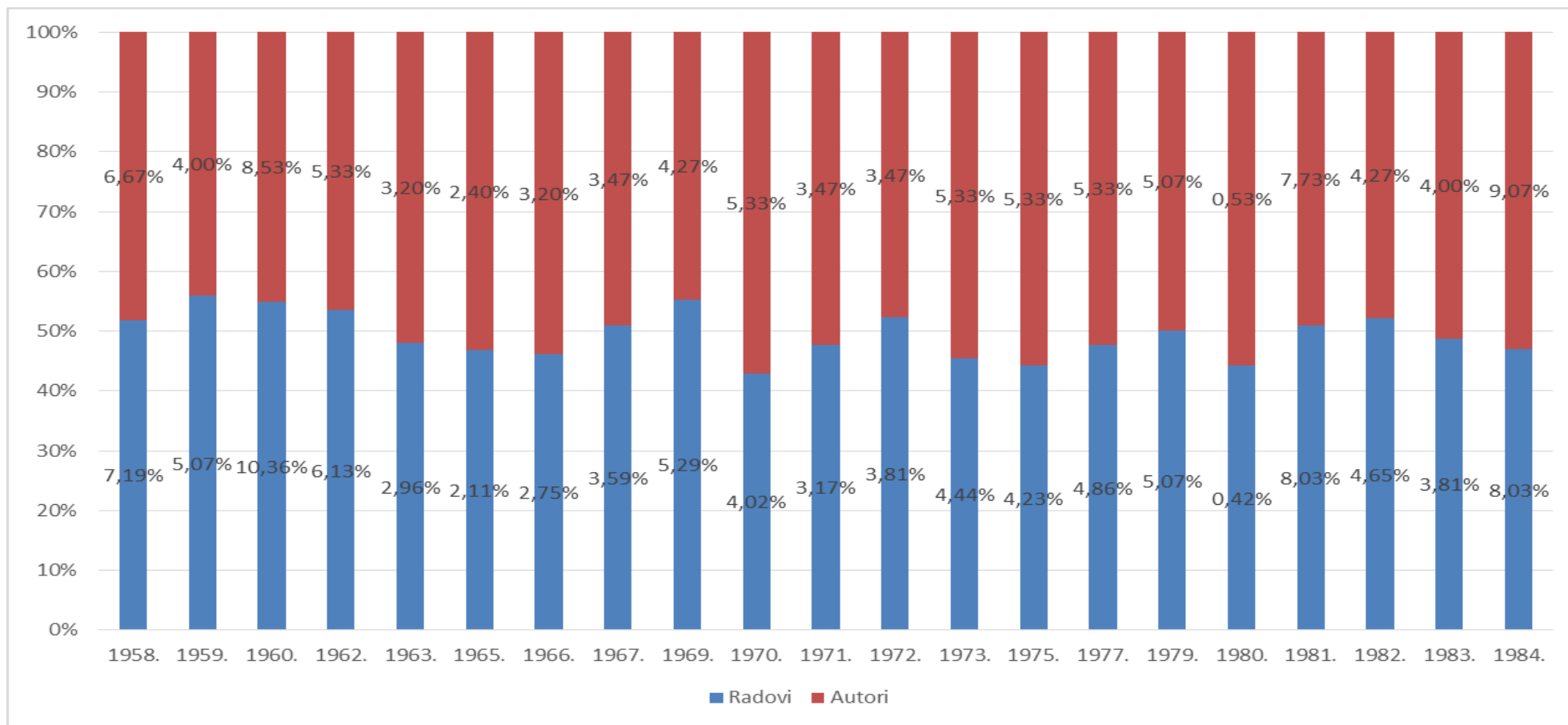
Arhivski vjesnik u razdoblju od 1958. do 1984. godine u najvećoj mjeri objavljuje članke o arhivskoj teoriji i praksi te o zakonodavnim okvirima unutar područja bivše SFRJ. Recenzije i prikazi pratili su međunarodne časopise kao što su francuski arhivistički časopisi nakon Drugoga svjetskog rata, talijanski *Rassegna degli archivi di Stato*, mađarski *Levéltári alapleltarak*, njemački *Archivalische Zeitschrift* i drugi. No vrlo je slabo ili gotovo da nije praćen razvoj arhivistike u međunarodnom okruženju. Komparativnom sadržajnom analizom razvoja arhivistike u svijetu dolazi se do podatka da je *Međunarodno arhivsko vijeće*, u razdoblju od 1958. do 1984. godine (a koje se podudara s razdobljem istraživačke analize u *Arhivskom vjesniku*), uspostavilo promicanje razmjene mikrofilmiranih zapisa (koji su ujedno i prvi zapisi na elektroničkom mediju te preteča digitalnog očuvanja) sa zemljama koje nemaju takve zapise i koje je objavila u svojem „Vodiču o izvorima povijesti nacija“, u nastavcima, od ukupno 60 knjiga. Upotreba mikrofilmiranja omogućila je lakše i brže pretraživanje zapisa, uporabu tog dokumenta istodobno na više različitih mjesta i samim time brži prijenos informacija. Dodatan razlog mikrofilmiranja dokumenata bila je zaštita izvornika, čiji je dodatan smisao bio i minimalna prostorna zapremina, s disprijom kopija na više lokacija, što je omogućilo sigurnosnu zaštitu i izvornika i kopija u slučaju ratnih razaranja i elementarnih nepogoda. Godine 1960. neovisnost zamjenjuje kolonijalizam u mnogim zemljama i *Međunarodno arhivsko vijeće* pruža programe zemljama u razvoju koji im omogućuje razvoj vlastitih arhiva, zajedno sa stvaranjem relevantnih podružnica *Vijeća*. Do 1970. godine gotovo sve zemlje u razvoju uspostavile su arhivske usluge te se, zbog

razvoja i širenja poslovnih procesa, formirao *Odbor za arhivski razvoj* koji upravlja *Međunarodnim fondom za arhivski razvoj*, a podržava arhive u zemljama koje su u razvoju. Godine 1979. *UNESCO* i *Međunarodno arhivsko vijeće* počinju objavljivati studije *RAMP-a*⁴²⁵ (engl. *Records and Archives Management Program*), programa koji upravlja arhivima i zapisima, a bavi se temeljnim stručnim arhivskim pitanjima, čiji su autori stručnjaci u tom području i objavljuju se na različitim jezicima. Taj program nastoji osvijestiti javnost i donosioce odluka o važnosti evidencija i arhiva, unaprijediti visoko obrazovanje arhivista, pomoći državama u uspostavljanju učinkovitih infrastruktura za upravljanje zapisima i arhivima te sudjelovati u njima u međunarodnoj raspravi o glavnim pitanjima s kojima se suočavaju arhivi.

U razdoblju od 1958. do 1980. godine iznimno su važni radovi Bernarda Stullija⁴²⁶ jer je metoda njegova rada bila precizno objašnjavanje vlastitih stajališta i razmišljanja, posebno onih u vezi s arhivskim zakonodavstvom i normiranjem zaštite arhivske građe u arhivima. Utjecaj Bernarda Stullija na koncipiranje arhivskog zakonodavstva u Hrvatskoj, a i drugdje, bio je od presudne važnosti. Suvremena generacija arhivista u promatranom razdoblju imala je na raspolaganju rješenja koja je zastupao Bernard Stulli te je, za razliku od njega, koji je u domeni arhivskog zakonodavstva često polazio od početka, tadašnja suvremena generacija arhivista imala za predložak cjelokupan Stullijev rad, čijim je znanjem stekla vlastita iskustva, a na temelju kojeg se dalje mogao izgrađivati znanstveni pristup arhivistici.

⁴²⁵ International council on Archives ICA. Nav. Izv., str. 5.

⁴²⁶ Rastić, M. (1987). *Bernard Stulli i arhivsko zakonodavstvo*. Arhivski vjesnik, 30(1), str. 23-29. URL: <https://hrcak.srce.hr/121127> (22. 4. 2019.)

Grafikon 99. Trend članaka i autorstava u razdoblju od 1958. do 1984. godine

7.2. Objavljeni članci i njihova obilježja od osnutka Katedre za arhivistiku u razdoblju od 1985. do 2017. godine

Razdoblje u *Arhivskom vjesniku* od 1985. do 2017. godine karakterizira velik broj promjena u stručnoj terminologiji, u jednoj mjeri i zbog raspada Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ) i uspostave hrvatske države, što je iziskivalo uvođenje novog jezikoslovlja u stručnoj terminologiji koje diktira arhivsko zakonodavstvo te u drugoj mjeri zbog uvođenja arhivskih normi i standarda za arhivsko analogno i digitalno gradivo te elektroničke zapise. Primjerice stručni termin „arhivska građa“ bio je određen *Zakonom o zaštiti arhivske građe i arhivima* (NN, 25/1978) iz 1978. godine koji je zatim 1997. godine zamijenjen riječju, sukladno hrvatskoj terminologiji, u „arhivsko gradivo“ u *Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima* (NN, 105/1997). Sukladno podacima iz tablice 155., najproduktivnija autorica ovog razdoblja jest Živana Heđbeli koja je pisala isključivo o arhivistici, a objavila je dva izlaganja sa skupa o konceptu vitalnih dokumenata u uredskom poslovanju i privatnom arhivskom gradivu te je od nerecenziranih vrsta objavila 43 recenzije, prikaza i 15 radova pod ostalo koji se odnose na arhivska međunarodna savjetovanja i kongrese. Petar Strčić, glavni urednik *Arhivskog vjesnika* ukupno devet godina, u razdoblju od 1981. do 1990. godine, ima jednak broj objavljenih radova kao i autorica Živana Heđbeli, no on je pisao isključivo povijesne radove. Strčić ima najviše objavljenih vijesti, ukupno 38, zatim 12 recenzija, prikaza, pet preglednih radova s područja povijesti, dva in memoriam, nekrologa, jedno izlaganje sa skupa, jedan rad pod ostalo i jedan uvodnik. Sljedeća najproduktivnija autorica Rajka Bućin je najproduktivnija autorica s ukupno pet objavljenih izvornih znanstvenih članaka iz povijesne arhivistike o povijesti institucija i njihovu uredskom poslovanju na primjerima Predsjedništva Zemaljske vlade za Hrvatsku i Slavoniju (1869. – 1921.): razvoju poslovanja i „pismare“, Odjela za bogoštovlje i nastavu Zemaljske vlade za Hrvatsku i Slavoniju (1869. – 1918./1921.): njegovu djelokrugu, uredskom poslovanju i „pismari“, državne iseljeničke službe od 1918. do 1941. godine: njezinu ustroju i djelatnost tijela sa sjedištem u Zagrebu, uredskog poslovanja i registratura Hrvatsko-slavonskog namjesništva (1854. -1861.) te pisarnice i sustava uredskog poslovanja Banskog vijeća (1848. – 1850.). Autorica u trima stručnim radovima i u jednom preglednom radu objavljuje radove povijesnog sadržaja u vezi s problemima poznavanja ustroja, identifikacije stvaratelja i oblikovanje fondova u Upravi od 1945. do 1952. godine, prateće urede i ustanove Ministarstva za oslobođene krajeve Nezavisne Države Hrvatske (3. 11. 1943. – 20. 5. 1944.),

zakonske okvire rada velikih župa NDH te skicu razvoja uredskog poslovanja u Hrvatskoj u jugoslavenskom kontekstu od 1945. do 1958. godine: od sveopćega šarenila do sustava jedinstvenih arhivskih znakova. Od neregiziranih radova autorica je objavila 25 recenzija, prikaza i pet radova pod ostalo. Nadalje, analizirajući radove s područja arhivske teorije i prakse te tradicionalne arhivistike, najproduktivnije su autorice su Silvija Babić, Vlatka Lemić i Ivana Prgin. Autorica Silvija Babić u trima je stručnim radovima pisala o kanadskom funkcionalnom makrovrednovanju, drugom izdanju arhivske norme *ISAAR (CPF)*, smislu kategorizacije stvaratelja te institucijama, a u jednom preglednom radu o arhivskom gradivu u znanstvenoj funkciji hrvatskoga društva. Od neregiziranih radova autorica je objavila 11 recenzija, prikaza i sedam radova pod ostalo. Autorica Ivana Prgin u jednom je stručnom koautorskom radu s Vlatkom Lemić izradila prilog bibliografiji radova o državnim arhivima u Republici Hrvatskoj, a od ostalih neregiziranih radova ima devet recenzija, prikaza, 14 radova pod ostalo i jednu vijest. Autorica Vlatka Lemić, uz navedeni stručni koautorski rad s Ivanom Prgin, ima još dva značajna stručna rada iz digitalne arhivistike o arhivima i elektroničkim zapisima koji su utemeljeni na iskustvu skandinavskih zemalja te o arhivu i internetu koji nudi nove mogućnosti dostupnosti i uporabe arhivskoga gradiva. Iz arhivske teorije i prakse objavila je dva pregledna koautorska rada sa Stjepanom Čosićem o radu arhiva i političko-društvenim utjecajima te o problemima arhivske službe u Republici Hrvatskoj. Od neregiziranih radova objavila je 10 recenzija, prikaza i 15 radova pod ostalo. Autor Josip Kolanović u jednakoj je mjeri objavljivao radove o povijesti institucija te o arhivskoj teoriji i praksi. Njegovi su izvorni znanstveni članci povijesni (ukupno dva), dok su od triju stručnih radova dva o vrednovanju arhivskoga gradiva u teoriji i praksi i o osnovnim načelima te smjernicama nacrtata tadašnjega arhivskog zakona. Od četiriju preglednih radova, u dvama radovima istražuje i utvrđuje identitet arhivista, njihovo zanimanje i profesiju te važnost arhivistike za upravne institucije. U dvama izlaganjima sa skupa autor obrazlaže važnost neovisnosti arhivske službe i daje smjernice razvoja arhivske službe u Republici Hrvatskoj. Od ostalih neregiziranih vrsta, autor je objavio 14 radova pod ostalo, jednu recenziju, prikaz i jednu vijest. Autori koji nisu među najproduktivnijim autorima, a iznimno su važni i produktivni za područje tradicionalne arhivistike jesu Davorin Eržišnik, Miljenko Pandžić, Marijan Rastić i Darko Rubčić. Autor Davorin Eržišnik u trima se stručnim radovima fokusirao na vrednovanje arhivskoga gradiva i problematiku na koju se nailazi u arhivskoj teoriji i praksi, jedan je od prvih autora (nakon M. Tuđmana) koji je 1998. pisao o arhivistici u digitalnome okruženju s gledišta pretpostavke vrednovanja zapisa na elektroničkim medijima,

osvrnuvši se pritom na mikrofilmove (koji su ujedno i prvi zapisi na elektroničkom mediju). U jednom preglednom radu razradio je novu koncepciju zaštite arhivskoj gradiva izvan arhiva koja je temeljena na novodonesenim propisima, a njezin je cilj povećanje efikasnosti, čime bi se omogućili potpuna kontrola i nadzor te je u jednom izlaganju sa skupa prikazao opći razvoj informatizacije u Republici Hrvatskoj, a u sklopu toga općeg razvoja prikazao je posebno i razvoj informatizacije u uredskom poslovanju. Od neregiziranih radova objavio je jedan rad pod ostalo. Autor Miljenko Pandžić, glavni urednik *Arhivskog vjesnika* ukupno devet godina, u razdoblju od 1991. do 2000. godine, sam nije mnogo pisao o arhivistici, ali je u vrijeme njegove uredničke politike objavljeno najviše stručnih i preglednih radova te izlaganja sa skupa o arhivistici, a, uz naše autore, posebice je objavljivao najviše inozemnih autora iz SAD-a, Kanade, Rusije, Švedske, Škotske, Francuske, Poljske, Nizozemske, Njemačke, Italije, Mađarske te iz zemalja bivše Jugoslavije: Slovenije, Makedonije, Bosne i Hercegovine te Srbije. Od triju stručnih radova, objavio je jedan iz arhivistike, u kojem prikazuje rad i nastanak Odbora Međunarodnoga arhivskog vijeća za preventivnu zaštitu arhivske građe kao pisane povijesne i kulturne baštine, u slučaju prirodne katastrofe ili ratnih sukoba. U jednom je preglednom radu istaknuo sustavno obrazovanje arhivista u nekim zemljama Europe i Sjeverne Amerike, posebno u SAD-u i Kanadi, s osnovnim obilježjima razvoja te je u jednom izlaganju sa skupa iznosio neka osnovna načela o sukcesiji državnih arhiva, posebno integraciji i očuvanje dislociranih arhiva. Od neregiziranih vrsta objavio je pet radova pod ostalo, četiri in memoriam, nekrologa, tri pregledna rada, tri stručna rada, dvije recenzije, prikaza, jedan uvodnik i jednu vijest. Marijan Rastić, iz *Historijskog arhiva u Zagrebu*, odnosno današnjeg *Državnog arhiva u Zagrebu*, autor je koji je najviše pisao o arhivskom zakonodavstvu, provedbenim propisima čije su teoretske smjernice nezaobilazne u tekućoj i operativnoj arhivskoj praksi. Od ukupno četiri stručna rada s područja arhivistike, Rastić je analizirao odredbe zakona i podzakonskih akata koji se odnose na arhivsku službu, a posebno na izradu obavijesnih pomagala u arhivima Hrvatske, razradio je načela vrednovanja arhivskog i registraturnog gradiva te s tim u vezi i načela izlučivanja toga gradiva u Hrvatskoj, raspravljao o nacionalnome arhivskom sustavu, te u koautorskom stručnom radu s Darkom Rubčićem razmatrao orijentacijsku listu registraturne građe za općinske/gradske organe uprave. Od ukupno triju preglednih radova (s područja arhivistike) isticao je i iznimno cijenio rad Bernarda Stullija čija se aktivnost kretala od rješavanja općih i načelnih pitanja koje zakonodavstvo mora regulirati, preko njegovih specijalnih tema, pa sve do obrade detalja koji se pojavljuju u praksi provođenja zakona i na osnovi njega donesenih provedbenih

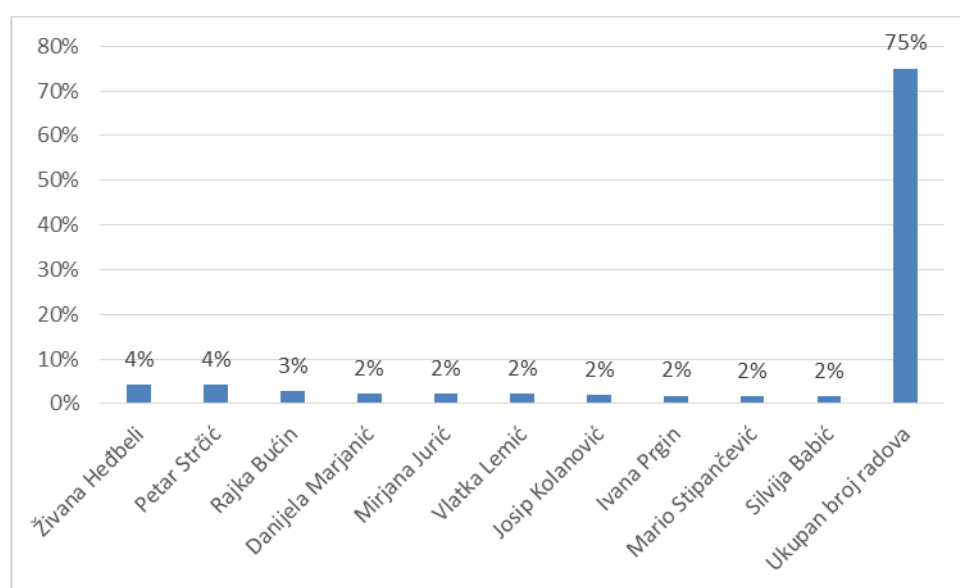
propisa te je isticao da je rad na tome polju u SR Hrvatskoj veoma vezan za osobno Stullijevo djelovanje, naglašavao je važnost metodološkog preuzimanja građe u arhiv te dao prikaz spoznaja i nastojanja arhivskih stručnjaka od sredine XIX. stoljeća do današnjih dana o problemu sustavnog obrazovanja arhivskih djelatnika. U jednom koautorskom izlaganju sa skupa s Đurom Zatezalom iz tadašnjeg *Historijskog arhiva u Zagrebu*, upozorio je na značajan problem koji se odnosi na razgraničenje arhivske građe među arhivima, te između arhiva, muzeja, biblioteka i znanstvenih ustanova, a također govori i o načinima i nastojanjima koja se poduzimaju u SR Hrvatskoj da se taj problem riješi. Od nerecenziranih vrsta Rastić je objavio jednu vijest o savjetovanju arhivskih radnika. Autor Darko Rubčić, iz *Državnog arhiva u Zagrebu*, kao i njegovi istaknuti prethodnik, pisao je samo o tradicionalnoj arhivistici. U četirima stručnim radovima prikazao je tri orijentacijske liste, jednu za medicinske dokumentacije za bolničke ustanove, drugu koja je sastavljena za gradivo koje nastaje radom javnobilježničkih ureda i treću listu registraturne građe koja je sastavljena za općinske/gradske organe uprave (ova, posljednja lista koautorski je rad s Marijanom Rastićem) te je obradio probleme vezane za vrednovanje gradiva u tijelima općinske/gradske uprave Zagreba nakon 1945. godine. U jednom preglednom radu prikazao je pregled dopunskog obrazovanja djelatnika u pismohranama u razdoblju od 1945. do 1995. godine, kojima zakon propisuje polaganje obveznoga stručnog ispita. Kroz jedno izlaganje sa skupa Rubčić je objasnio što je to vanjska služba unutar arhiva i koji su osnovni zadatci te službe. Također je prikazao i tadašnje stanje u vanjskim službama Republike Hrvatske, kao i goruće probleme, a na kraju izlaganja donesene su smjernice i prioriteti za budući rad te službe. Od ostalih nerecenziranih vrsta autor je objavio po jedan rad pod ostalo, jedan pod in memoriam, nekrolog i jedan pod vijest. Melina Lučić, glavna urednica *Arhivskog vjesnika* petnaest godina, od 2001. do 2009., 2011, do 2014. i 2015. do 2016. godine, od ukupno devet radova, ima dva stručna rada, od kojih je jedan s područja povijesti o hrvatskom nacionalnom identitetu, propitkivanju znaka ili pogledu u historijsku semiotiku, a drugi s područja arhivistike i izdavaštva o arhivistici kroz stotinu godina *Arhivskoga vjesnika* i mijenama u uređivačkoj koncepciji i sadržaju te jedno izlaganje sa skupa o obrazovanju arhivista i spisovoditelja za novo okruženje prema praksi u svijetu te izgledima obrazovanja arhivista u Hrvatskoj. U jednome preglednom radu autorica je tematizirala arhiv i nevladine neprofitne organizacije te nadzor nad udrugama i arhivsku akvizicijsku politiku. Od nerecenziranih vrsta, autorica je objavila dva rada pod ostalo i tri recenzije, prikaza.

Tablica 155. Najproduktivniji autori u razdoblju od 1985. do 2017. godine

Najproduktivniji autori		Broj objava
1.	Živana Heđbeli	60
2.	Petar Strčić	60
3.	Rajka Bućin	39
4.	Danijela Marjanić	32
5.	Mirjana Jurić	30
6.	Vlatka Lemić	30
7.	Josip Kolanović	27
8.	Ivana Prgin	25
9.	Mario Stipančević	24
10.	Silvija Babić	22
Ukupan broj članaka		1408

S područja arhivistike u digitalnome okruženju, uz autoricu Vlatku Lemić iz *Hrvatskog državnog arhiva*, iz iste institucije ističu se Jozo Ivanović i Hrvoje Gržina, zatim iz drugih institucija Hrvoje Stančić s *Filozofskog fakulteta u Zagrebu*, Arian Rajh iz *Agencije za lijekove i medicinske proizvode RH* te inozemna autorica Natalija Glažar iz *Arhiva Republike Slovenije* (tablica 155.). Autor Jozo Ivanović u dvama je preglednim radovima pisao o vrednovanju elektroničkih zapisa i prvim iskustvima u primjeni tradicionalne metodologije vrednovanja elektroničkih zapisa, što nije odgovaralo obilježjima elektroničkih zapisa i obrazovanju arhivista koje je nedostavno, što proizlazi iz nedovoljne određenosti samoga predmeta i različitih tumačenja o tome što je arhivistika ili što bi trebala biti. S druge strane, kaže autor, u pravilu se poistovjećuju arhivistika i djelatnost arhiva, što dodatno otežava definiranje arhivistike kao središnjeg predmeta arhivističkog obrazovanja. Isti je autor u dvama izlaganjima sa skupa opisivao sheme metapodataka u upravljanju dokumentima, koje su se još više razgranale razvojem interneta i elektroničkog poslovanja te je pisao i o pravnom i upravnom položaju arhivskih ustanova koji je bio predmet upitnika što ga je pokrenuo *Odbor za koordinaciju europskog programa MAV-a*, a vodio ga je *Hrvatski državni arhiv*, na temu arhivske neovisnosti (o čemu je prethodno izlagao i pisao Josip Kolanović). Od nerecenziranih vrsta, ovaj je autor je objavio dvanaest radova pod ostalo i dvije recenzije,

prikaza. Hrvoje Gržina stručnjak je specifičnog područja analize i autentičnosti fotografija,⁴²⁷ a objavio je dva izvorna znanstvena članka o analizi sadržaja fotografija u sačuvanim primjercima prve hrvatske fotomonografije i o rezultatima istraživanja fotokroma tvrtke *Photoglob Zürich* koji su sačuvani u *Zentralbibliothek* u Zürichu te u *Library of Congress* u Washingtonu. U jednom preglednom radu autor objašnjava povijest fotografskih negativa kao izvornog arhivskog gradiva, osobitosti svakoga pojedinog procesa, eventualne varijacije, metode identifikacije, stabilnost i deterioraciju materijala, zaštitnu ambalažu te uvjete pohrane (grafikon 100.).

Grafikon 100. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 1985. do 2017. godine

Od nerecenziranih vrsta, Hrvoje Gržina objavio je osam recenzija, prikaza i dva rada pod ostalo. Hrvoje Stančić u trima preglednim radovima piše o arhivistici u digitalnome okruženju. Prije svega uvodno objašnjava problem očuvanja gradiva u elektroničkom obliku, zatim analizira strukturu elektroničkoga gradiva razlažući elektroničke zapise na trima razinama te, nakraju, razrađuje uvjete za institucijsku organiziranost i usmjerenost prema dugoročnom očuvanju elektroničkoga gradiva. U drugom koautorskom radu s Hrvojem Brzicom i Borisom Hercegom iz Financijske agencije – FINA te Tihomirom Katulićem s

⁴²⁷ Mrežne stranice HDA: „Središnji fotolaboratorij Hrvatskoga državnog arhiva obavlja zaštitno i sigurnosno snimanje arhivskoga gradiva kao i izradu preslika u digitalnome obliku za različite korisnike. Zaštitno je snimanje arhivskoga gradiva moguće mikrofilmiranjem, fotografiranjem i skeniranjem na koračnim i protočnim uređajima, dok se izrada digitalnih preslika obavlja digitalnim fotoaparatom i različitim vrstama skenera. Uz poslove snimanja, kemijske i digitalne obrade snimljenoga materijala, djelatnici laboratorija obrađuju fotografije i mikrofilmove pohranjene unutar odsjeka Mikroteke i Fototeke.“ URL: <http://www.arhiv.hr/hr-hr/O-nama/Ustroj/Sredi%C5%A1nji-fotolaboratorij> (31. 3. 2019.)

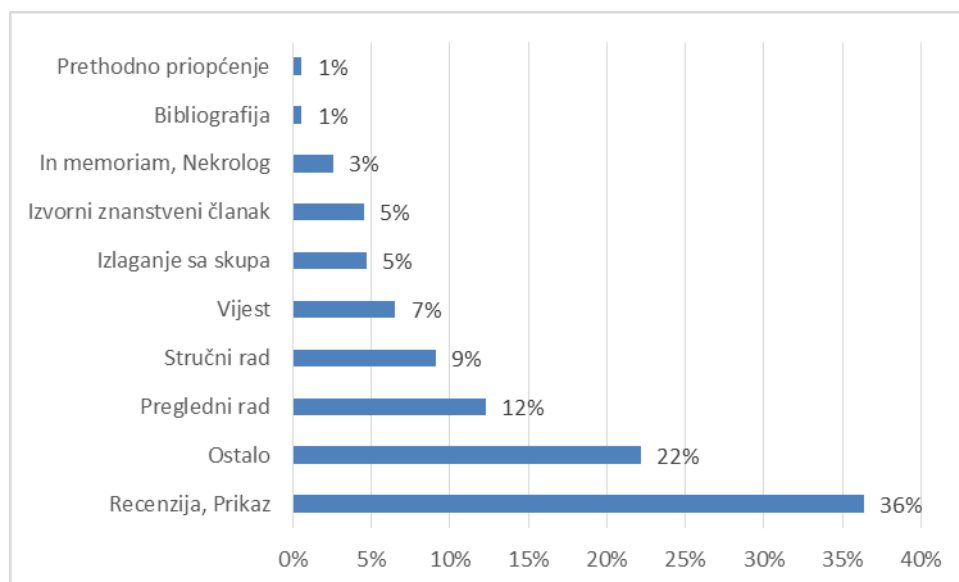
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu analizira utjecaj hrvatskoga zakonodavnog okvira na elektroničko poslovanje i dugoročno očuvanje elektronički potpisanih dokumenata, a u trećem koautorskom radu s Arianom Rajhom iz Agencije za lijekove i medicinske proizvode opisuje planiranje, izgradnju i uspostavu digitalnog arhiva. Od nerecenziranih vrsta, Hrvoje Stančić objavio je dvije recenzije, prikaza i jedan rad pod ostalo. Arian Rajh, uz koautorski rad s Hrvojem Stančićem, ima još tri pregledna rada iz sustava za upravljanje digitalnom dokumentacijom koji daju nove mogućnosti, ali i nove izazove za stvaratelje i arhive, iz razmatranja različitih IT alata u obradi registraturnog i arhivskog gradiva polazeći od procesa s gradivom, bez obzira na to događaju li se oni u primarnoj okolini stvaratelja gradiva ili u sekundarnoj okolini nadležnog arhiva, te o pitanjima postmoderne arhivistike, gdje obrazlaže odnose postmodernosti i arhivistike u teoriji i svakodnevnom radu na kulturnim materijalima u širem smislu. Inozemna autorica Natalija Glažar iz Arhiva Republike Slovenije objavila je jedan pregledni rad o digitalnim arhivima – stanju zemalja članica EU-a i arhiva Europske komisije.

Tablica 156. Broj objava prema vrsti rada u razdoblju od 1985. do 2017. godine

	Vrste rada	Broj objava
1.	Recenzija, Prikaz	512
2.	Ostalo	312
3.	Pregledni rad	173
4.	Stručni rad	128
5.	Vijest	92
6.	Izlaganje sa skupa	66
7.	Izvorni znanstveni članak	64
8.	In memoriam, Nekrolog	36
9.	Bibliografija	8
10.	Prethodno priopćenje	8

Sukladno podacima iz tablice 156. i grafikona 101., u razdoblju od 1985. do 2017. godine, s obzirom na ukupan broj objava, najveći udio objava od 36 % imaju recenzije, prikazi, zatim slijedi vrsta ostalo s udjelom od 22 %. Pregledni rad zastupljen je s 12 % objava, stručni rad s 9 % objava, vijest sa 7 % objava, izlaganja sa skupova i izvorni

znanstveni članak s 5 % objava, in memoriam, nekrolog s 3 % objava, a bibliografija i prethodno priopćenje, s obzirom na ukupan broj članaka, bilježe 1% udjela u tekstu.

Grafikon 101. Raspodjela radova po vrstama u razdoblju od 1985. do 2017. godine

Najproduktivnija autorica izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1985. do 2017. godine jest Rajka Bućin s pet članaka iz povijesti institucija, zatim slijedi autor Nenad Bukvić s četiri članka, također iz područja povijesti institucija te autorice Goranka Kreačić i Tatjana Šarić s trima povijesno-istraživačkim izvornim znanstvenim člancima. Od ukupno 64 izvorna znanstvena članka te dva specifična izvorna znanstvena članka o autentičnosti sadržaja fotografija autora Hrvoja Gržine. Još jedan je članak istaknut s područja arhivistike autorice Nataše Mučalo koja obrazlaže razvoj arhivske djelatnosti na šibenskom području i dugogodišnja neuspješna nastojanja osnivanja područnog arhiva sa sjedištem u Šibeniku te analizira početak sustavnog obavljanja arhivske službe od 2009. godine i predlaže smjernice razvoja ustanove u budućem razdoblju.

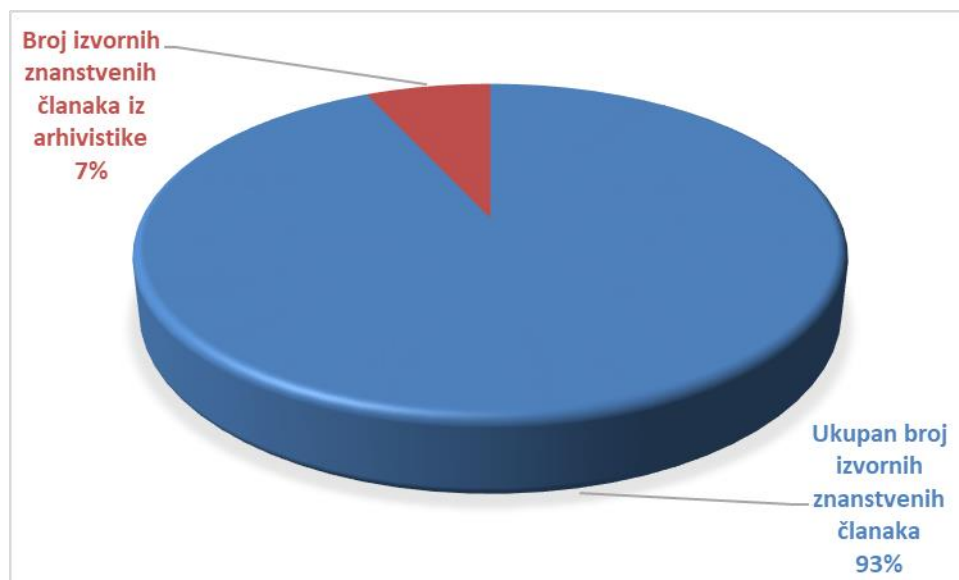
Od ukupno osam prethodnih priopćenja, dva su s područja arhivske teorije i prakse, autorice Snježane Ivanović i autora Damira Validžića iz *Hrvatskog državnog arhiva*. Snježana Ivanović razradila je problematiku izrade funkcionalnih klasifikacijskih sustava i pitanja koja su proizišla iz specifičnih zahtjeva hrvatske prakse uredskog poslovanja u strukturiranju klasifikacijskih sustava. Damir Validžić je dao prijedlog liste arhivske građe za visokoškolske ustanove koja bi sadržavala sljedeće dokumentacijske cjeline: opću dokumentaciju,

dokumentaciju o radnim odnosima, usavršavanju i napredovanju djelatnika i dokumentaciju o studentima i nastavi.

S područja arhivske teorije i prakse te arhivistike objavljeno je pet od ukupno 68 izvornih znanstvenih članka, što u postotku iznosi 7 % izvornih znanstvenih članaka iz arhivistike s obzirom na ukupan broj izvornih znanstvenih članaka (grafikon 102.). Izvorni znanstveni članci s područja povijesti i povijesti institucija zauzimaju postotak od 93 %. U izvornim je znanstvenim člancima najvidljiviji nerazmjer u objavljivanju članaka iz povijesti s obzirom na članke iz arhivistike. Svakako se ovdje postavljaju pitanja o ključnim kriterijima koji trebaju biti dostatni da bi se objavio rad u ovoj vrsti. Neminovno se nameće sljedeće, naime, da je, osim kriterija „izvornog arhivskog gradiva“ pri objavi izvornih znanstvenih članaka u časopisu *Arhivski vjesnik*, nužno dodati i druge kriterije koji zaslužuju originalnost i prvobitnost kao što su:⁴²⁸ predstavljanje novih informacija prvi put u pisanom obliku, razvoj novoga informacijskog sustava ili poboljšanje postojećeg, reinterpretiranje postojeće teorije u drukčijem kontekstu, dokazivanje originalnosti testiranjem tuđe ideje, izvođenje empirijsko-istraživačkog rada koji do sada nije učinjen, primjena drugačijega, novog, poboljšanog metodološkog pristupa u rješavanju predloženog problema te sintetiziranje informacija na nov ili drukčiji način koji do sada nije učinjen. Istraživački članak sam po sebi zapravo je primarni ili prvobitni izvor znanja, odnosno kao takav izvještava o metodama i rezultatima izvorne studije koju su proveli autori. Vrsta studije uvijek može varirati, a to su: eksperiment, anketa, intervju itd., ali u svim slučajevima autori prikupljaju i analiziraju neobrađene podatke te izvode zaključke iz rezultata te analize. Istraživački članci uvijek slijede određenu sadržajnu strukturu. Na samom početku kratak uvod uključuje pregled postojeće literature o temi koja se proučava i objašnjava razloge autorove studije. Uvod je važan jer pokazuje da su autori proučili postojeće studije područja koje istražuju i da planiraju pridonijeti već postojećim istraživanjima na nov, suvremen, recentan i dosad neistražen način. U poglavlju o metodama autori opisuju na koji su način prikupljali i analizirali podatke, a to uključuje obvezne statističke analize. Ovo poglavlje treba biti vrlo detaljno, pragmatično i precizno, jer je važno da drugi istraživači mogu provjeriti i/ili replicirati te metode. Poglavlje rezultata daje interpretaciju analize podataka najčešće s pomoću grafikona i tablica koji ilustriraju rezultate.

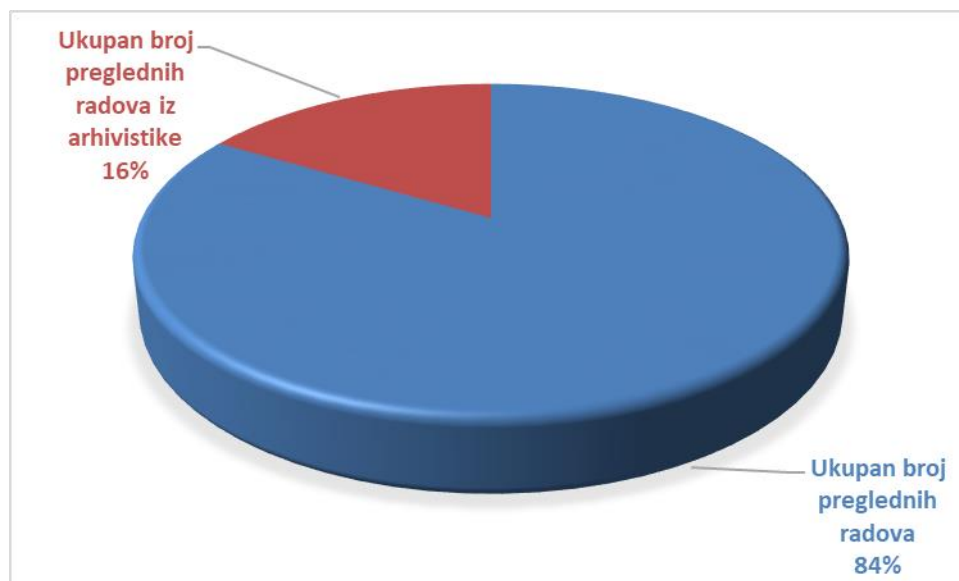
⁴²⁸ Guetzkow, J., Lamont, M., Mallard G. (2004). *What is Originality in the Humanities and the Social Sciences?* American Sociological Review. Vol. 69. No. 2, str. 190-212. URL: https://proseminarcrossnationalstudies.files.wordpress.com/2009/11/originality_asr_2004.pdf (15. 3. 2019.)

U zaključnoj raspravi autori objašnjavaju interpretaciju svojih rezultata i teoretiziraju o njihovoj važnosti za postojeća te buduća istraživanja. Referencije i citirana djela uvijek su uključeni, a to su uvijek članci i knjige koje su autori iskoristili za planiranje svoje studije, kao i podršku njihovoj raspravi.

Grafikon 102. Udio izvornih znanstvenih članaka iz arhivistike u razdoblju od 1985. do 2017. godine

Što se tiče preglednih radova (grafikon 103.) s područja arhivske teorije i prakse te arhivistike, objavljena su 34 takva rada od ukupno 173 rada, što u postotku iznosi 16 % preglednih radova iz arhivistike s obzirom na ukupan broj preglednih radova. Pregledni radovi s područja povijesti i povijesti institucija zauzimaju postotak od 84 %. Pregledni je rad iznimno važan sekundarni izvor i, prema pravilima, tekst treba sadržavati podatke o drugim člancima i ne izvještavati o izvornom istraživanju kao izvorni znanstveni članak. Kako i sam naziv ove vrste nalaže, pregledni se radovi oslanjaju na članke koji pregledavaju istraživanja kako bi predložili nove smjerove istraživanja, ojačali podršku postojećim teorijama i identificirali obrasce među postojećim istraživačkim studijama. Za studente i istraživače pregledni članci pružaju velik pregled postojeće literature o nekoj temi.

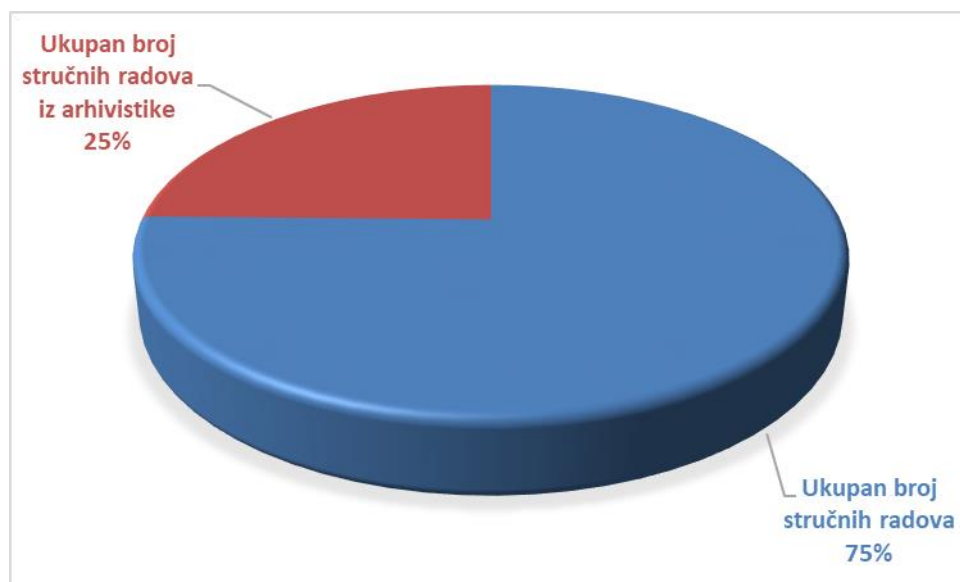
Grafikon 103. Udio preglednih radova iz arhivistike u razdoblju od 1985. do 2017. godine

Najproduktivniji autori preglednih radova u razdoblju od 1985. do 2017. godine jest Siniša Lajnert iz *Hrvatskog državnog arhiva* koji je objavio ukupno 10 radova o povijesti institucija vezanih uz banke i željeznice, zatim slijedi povjesničar i glavni urednik *Arhivskog vjesnika* u razdoblju od 1981. do 1990. godine Petar Strčić s ukupno pet povijesnih radova. Autori Tomislav Galović, Marijana Jukić, Josip Kolanović i Arian Rajha objavili su svaki po četiri rada, od kojih su Galovićeve i Jukićevi radovi povijesni, dok su tri Kolanovićeva rada s područja povijesti i povijesti institucija, a jedan je vezan za obrazovanje arhivista i ulogu arhivista u društvu. Ostali autori preglednih radova koji su najviše pisali o arhivskoj teoriji i praksi jesu Darko Rubčić, Melina Lučić i Maja Lončar (jedan rad), Nenad Bukvić, Davorin Eržišnik te koautori Vlatka Lemić i Stjepan Ćosić (dva rada) i Marijan Rastić (tri rada). O digitalnoj arhivistici u preglednim su radovima pisali Arian Rajh (četiri rada), Hrvoje Stančić (tri rada) i Natalija Glažar (jedan rad).

Analiza preglednih radova, ali i stručnih radova u časopisu *Arhivski vjesnik*, u skladu s navedenim parametrima, osobito u dijelu autorstava o arhivistici u digitalnome okruženju, nalaže ponovno vrednovanje recenzentskog postupka, kao što je to nužno i u izvornim znanstvenim člancima.

Što se stručnih radova tiče, s područja arhivske teorije i prakse te arhivistike objavljena su 42 takva rada (grafikon 104.) od ukupno 128 stručnih radova, što u postotku

iznosi 25 % stručnih radova iz arhivistike s obzirom na ukupan broj stručnih radova. Stručni radovi s područja povijesti i povijesti institucija zastupljeni su sa 75 %.

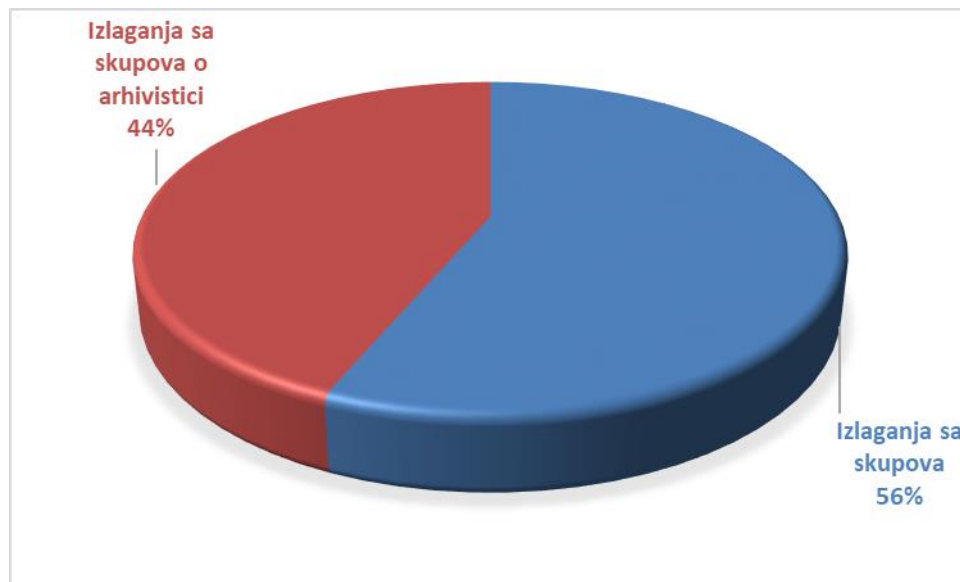

Grafikon 104. Udio stručnih radova iz arhivistike u razdoblju od 1985. do 2017. godine

Najproduktivnija autorica stručnih radova u razdoblju od 1985. do 2017. godine jest Tatjana Mušnjak iz *Hrvatskog državnog arhiva* s ukupno šest radova s područja restauracije i konzervacije, a potom slijede autori s po četiri rada. Mato Kukuljica s radovima o problematici filmskog gradiva, Dubravka Čengić s radovima o povijesti institucija te s područja tradicionalne arhivistike, kao i Darko Rubčić s tematikom o orijentacijskim listama i vrednovanju gradiva te Marijan Rastić o problemima arhivskog zakonodavstva. Ostali autori važni za područje arhivske teorije i prakse jesu Silvija Babić (tri rada), Josip Kolanović (dva rada) i Davorin Eržišnik (tri rada). O arhivistici u digitalnome okruženju pisala je Vlatka Lemić u svojim dvama radovima na temu elektroničkih zapisa i novih mogućnosti dostupnosti te korištenja arhivskom gradivom u arhivima s pomoću interneta.

Radovi autora Hrvoja Brzice, Hrvoja Gržine, Borisa Hercega, Joze Ivanovića Tihomira Katulića, Vlatke Lemić, Ariana Rajha, Hrvoja Stančića te svakako pripadaju kategoriji izvornih istraživanja ako ih promotrimo s aspekta opisanih normativnih parametara recenziranih vrsta radova. Radovi navedenih autora donose izvješće o istraživanju koje su napisali istraživači koji su ga zapravo i proveli. Oni opisuju svoju hipotezu ili istraživačko

pitanje, kao i svrhu istraživanja, detaljno opisuju svoje istraživačke metode, prikazuju rezultate istraživanja te interpretiraju svoje rezultate i raspravljaju o mogućim implikacijama.

Grafikon 105. Udio izlaganja sa skupova o arhivistici u razdoblju od 1985. do 2017. godine

Sukladno podacima iz grafikona 105., s područja arhivske teorije i prakse te arhivistike objavljeno je 51 od ukupno 66 izlaganja sa skupova, što u postotku iznosi 44 % izlaganja sa skupova o arhivistici s obzirom na ukupan broj izlaganja sa skupova. Izlaganja sa skupova s područja povijesti i povijesti institucija zastupljeni su s 56 % udjela u cjelokupnom tekstu. Navedeni postotak upućuje na najveći broj objava o arhivistici u ovoj vrsti rada, no povijest i povijest institucija i dalje imaju najveći postotak objava.

U prilog raspravi o vrednovanju i raščlambi dvostruke uloge arhivistike na arhivistiku kao tradicionalnu arhivistiku (primjerice sređivanje arhivskoga gradiva) i arhivistiku u digitalnome okruženju kao digitalnu arhivistiku (primjerice pohranjivanje digitalnog gradiva u računalni oblak) ide i ta činjenica što je 2017. godine stupila na snagu *Uredba o organizacijskim i tehničkim standardima za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu*.⁴²⁹ Ovom Uredbom propisani su organizacijski i tehnički standardi za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu, uvjeti nužni za pokretanje, implementaciju, razvoj i nadzor projekata vezanih uz državnu informacijsku infrastrukturu te

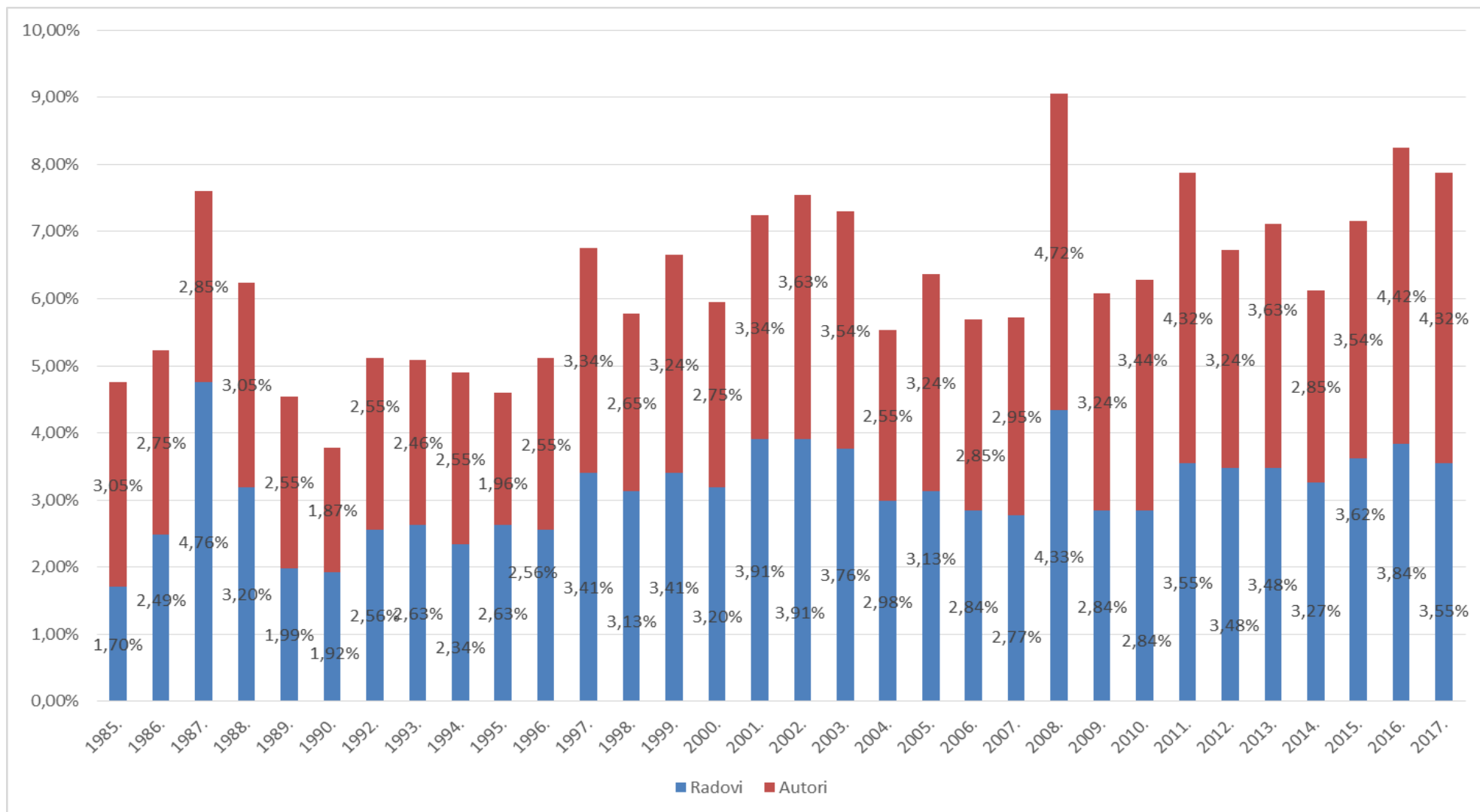
⁴²⁹ Narodne novine 16/2017. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2017_06_60_1362.html. (4. 7. 2020.)

ostali elementi neophodni za rad državne informacijske infrastrukture. Od Hrvatskog državnog arhiva očekuje se da postane servis javne uprave u upravljanju i zaštiti dokumentacije te da pomoću suvremenih tehnologija i novih digitalnih usluga osigura bolju i bržu uslugu dostupnosti izvora široj javnosti.⁴³⁰ Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva, Ministarstvo uprave Republike Hrvatske i Hrvatski državni arhiv, u suradnji s Ministarstvom kulture, Hrvatskim arhivističkim društvom i Odsjekom za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, pokrenuli su projekt izgradnje digitalnog arhiva za javnu arhivsku službu u Republici Hrvatskoj. Uvodni dio prezentirali su Ivan Penava iz Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva, prof. dr. sc. Hrvoje Stančić s Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti na Filozofskom fakultetu te dr. sc. Jozo Ivanović iz Hrvatskog državnog arhiva.⁴³¹

Sadržajnom analizom, istraživačkom analitikom i scientometrijom na temelju dobivenih rezultata učinjena je raščlamba između povijesnih radova i radova iz arhivistike. Ova je elaboracija pružila uvid u autorske radove iz arhivistike potpuno novih interpretacija, i to na sljedeći način s pomoću postojećih i poznatih informacija, ponavljanja istraživanja u drugom kontekstu, primjene postojećih ideja na nova područja proučavanja, uzimanje određene tehnike i alata te njihove primjene u novom području, razvijanja novog istraživačkog alata ili tehnike, predočivanja različitih pristupa, kao što je interdisciplinarna perspektiva, razvijanja i unapređenja znanstvenog polja arhivistike temeljenog na istraživanju, provođenja istraživanja na prethodno neistraženom području ili temi te izrade kritičke analize onoga što prethodno nije ispitano. Radovi o arhivistici i arhivistici u digitalnome okruženju u preglednim te stručnim člancima svakako zahtijevaju mnogo precizniju zadanost primijenjene metodike pri recenziranju radova, od one koja trenutačno stoji na raspolaganju časopisa *Arhivski vjesnik*.

⁴³⁰ Hrvatski državni arhiv. Stvaranje, čuvanje i pretvorba gradiva u digitalni oblik. URL: <http://www.arhiv.hr/hr-hr/Informacije-za-stvaratelje/Digitalno-gradivo/Stvaranje-%C4%8Duvanje-i-pretvorba-gradiva-u-digitalni-oblik>. (4. 7. 2020.)

⁴³¹ Hrvatski državni arhiv. Radionica za prikupljanje podataka o dokumentaciji i informacijama u digitalnom obliku, Hrvatski državni arhiv, 23. studenog 2018. URL: <http://www.arhiv.hr/hr-hr/Informacije-za-stvaratelje/Digitalno-gradivo/Projekt-uspostave-digitalnog-arhiva-RH>. (4. 7. 2020.)

Grafikon 106. Trend članaka i autorstava u razdoblju od 1985. do 2017. godine

8. ZAKLJUČAK

Kvantitativnom i kvalitativnom analizom sadržaja časopisa *Arhivski vjesnik* u razdoblju od 1899. do 2017. godine u ovom je istraživanju dan uvid u razvoj arhivistike kao znanstvene discipline na području informacijskih i komunikacijskih znanosti. Na temelju dobivenih rezultata prikazani su trendovi uredničke politike i smjerovi objavljivanja članaka iz određenih područja. Analizirana su razdoblja uredničkih politika, naslovi, sažetci, ključne riječi, broj i vrste članaka, sadržajna struktura članaka prema zadanom području istraživanja, jezici objavljivanja, autorstva i znanstvena suradnja. Korpus ovog istraživanja obuhvaća 2471 članak interdisciplinarne problematike objavljene u časopisu *Arhivski vjesnik* u razdoblju od 1899. do 2017. godine. Opseg časopisa od 1899. do 2017. godine praćen tijekom 12 razdoblja uredničkih politika iznosi 26387 stranica.

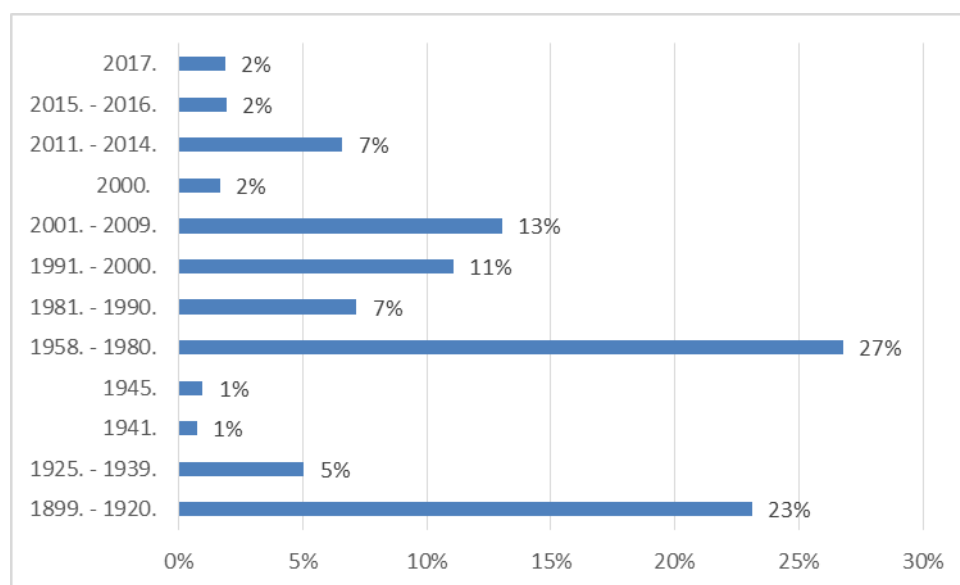
U Zemaljskom arhivu je 1899. godine Emilij Laszowski, zajedno s Ivanom Bojničićem Kninskim kao tada glavnim urednikom časopisa, pokrenuo *Vjestnik kraljevsko hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog Zemaljskoga arkiva*. Na čelu s Ivanom Bojničićem izlazio je sve do 1920. godine. Idućih pet godina časopis se nije objavljivao, a nastavio se objavljivati 1925. godine na čelu s Emilijom Laszowskim kao glavnim urednikom. Urednička politika Emilija Laszowskog trajala je od 1925. do 1939. godine, s promijenjenim nazivom časopisa u *Vjesnik kraljevskog državnog arkiva u Zagrebu*. Časopis se nije objavljivao svake godine, nego su objavljene sljedeće godine: 1926., 1928., 1929., 1931. (dvobroj) i 1939. Nakon 1939. godine časopis prestaje izlaziti te se ponovno objavljuje dvije godine poslije, točnije, 1941. godine, a glavnim urednikom postaje Josip Nagy te časopis iznova mijenja naslova u *Viestnik hrvatskog državnog arkiva u Zagrebu*. *Vjesnik* se opet prestaje objavljivati do 1945. godine sve do dolaska novog urednika Josipa Matasovića koji mijenja naziv časopisa u *Vjesnik hrvatskog državnog arkiva*.

Tablica 157. Opseg časopisa *Arhivski vjesnik* prema uredničkoj politici u razdoblju od 1899. do 2017. godine

	Urednička politika	Opseg stranica
1.	1899. – 1920.	6089
2.	1925. – 1939.	1326

3.	1941.	191
4.	1945.	254
5.	1958. – 1980.	7054
6.	1981. – 1990.	1886
7.	1991. – 2000.	2908
8.	2001. – 2009.	3436
9.	2000.	437
10.	2011. – 2014.	1737
11.	2015. – 2016.	500
12.	2017.	489
1899. – 2017.		26 307

Sagledano u postotcima, časopis *Arhivski vjesnik* imao je najveći opseg u trima uredničkim politikama sukladno podacima iz tablice 157. Najveći opseg od 27 % časopis je imao u vrijeme dok je urednik bio Bernard Stulli (1958. – 1980.), a slijede Ivan Bojničić (1899. – 1920.) s 23 % te Melina Lučić (2001. – 2009.) s 13 %. Ostali urednici postigli su sljedeće postotke opega časopisa: Miljenko Pandžić (1991. – 2000.) 11 %, Petar Strčić (1981. – 1990.) 7 %, zatim ponovno Melina Lučić (2011. – 2014.) 6 % i, nakraju, Diana Mikšić (2010.), odgovorna urednica Vlatka Lemić (2015. – 2016.) te Snježana Ivanović (2017.) od 2 % (grafikon 107.).

Grafikon 107. Opseg časopisa *Arhivski vjesnik* izražen u postotcima u razdoblju od 1899. do 2017. godine

U prvom razdoblju, od 1899. do 1945. godine, sadržajno su analizirani objavljeni članci u vrijeme kada je časopis obrađivao isključivo povijesne teme. To je razdoblje bilo otežano za istraživačku analizu jer se digitalizirana izdanja na mađarskom portalu *Hungaricana* mogu pretraživati samo po punom tekstu bez mogućnosti napredne pretrage koja omogućava detaljniju analizu. Ukupan broj članaka u razdoblju od 1899. do 1920. godine jest 480 s ukupno 67 objavljenih autora. Jezici su objavljivanja hrvatski, njemački i latinski. Najproduktivniji autor, s najviše objava u povijesti časopisa *Arhivski vjesnik* (ukupno 79) jest Emilij Laszowski, hrvatski povjesničar i arhivist, što upućuje na to da se u postotku od 25 % objavljenog teksta upravo ističu članci Laszowskog, u ovom najduljem povijesnom razdoblju uredničke politike časopisa *Arhivski vjesnik*, glavnog urednika Ivana Bojničića koje je trajalo 21 godinu. Istaknut je i vrlo visok broj objavljenih članaka na relativno mali broj autora, što i nije neobično jer je ovo najdulje razdoblje jedne uredničke politike u časopisu *Arhivski vjesnik*. Izraženo u postocima, prosjek autorske produktivnosti u razdoblju od 1899. do 1920. godine iznosi 7,2 % članaka po autorstvu.

U vrijeme uredničke politike Emilija Laszowskog ukupan broj članaka u razdoblju od 1925. do 1939. godine jest 93 s ukupno 27 objavljenih autora pa prosjek autorske produktivnosti iznosi 3,4 % članaka po autorstvu. Jezici su objavljivanja hrvatski, njemački, latinski, francuski i talijanski. Među 12 najproduktivnijih autora, s kudikamo najviše članaka, ponovno se ističe Laszowski (s 33 članka), što upućuje na to da su u postotku od 43 % objavljenog teksta to upravo radovi autora Laszowskog, u razdoblju od 14 godina.

U vrijeme jednogodišnje uredničke politike Josipa Nagya ukupan broj članaka u 1941. godini bio je 15 s ukupno 12 objavljenih autora, pri čemu je prosjek autorske produktivnosti 1,3 % članaka po autorstvu. Jezici su objavljivanja hrvatski, njemački, latinski i talijanski.

U vrijeme jednogodišnje uredničke politike Josipa Matasovića ukupan broj članaka za navedeno razdoblje jest devet s ukupno devet objavljenih autora. Jezici su objavljivanja hrvatski i latinski. Časopis je od 1899. do 1945. godine objavljivao isključivo povijesne teme. Stoga se u tim člancima ne nailazi na arhivsku teoriju i praksu, a arhivi se spominju tek u smislu obiteljskih privatnih arhiva kao posebnih zbirki, opisa arhiva u raznim gradovima te arhivskoga gradiva koje se čuva i istražuje u arhivima.

Ukupan broj radova U razdoblju od 1899. do 1945. godine objavljeno je ukupno 597 radova 127 autora, što u konačnici iznosi najviši prosjek autorske produktivnosti u povijesti časopisa *Arhivski vjesnik*, u postotku od 4,7 % članaka po autorstvu. Nakon 1945. godine, idućih 13 godina, sve do 1958. godine časopis se nije objavljivao.

U drugom razdoblju, od 1958. do 1984. godine, sadržajno su analizirani radovi od vremena kada je časopis dostupan na portalu *Hrčak*. To je razdoblje karakteristično po tome što radovi nisu razvrstani po vrstama pa ključne riječi nisu uvrštavane. U svakom slučaju, težište časopisa *Arhivski vjesnik* bilo je prije svega unapređivanje i poticanje povijesnog istraživanja, a nove smjernice, za razliku od starog *Vjesnika Zemaljskog arhiva*, pokušavale su obuhvatiti, unutar primarnoga povijesnog istraživanja, sekundarnu arhivsku teoriju i praksu te arhivistiku.

Najproduktivniji autor u razdoblju od 1958. do 1984. godine jest Bernard Stulli. Bio je glavni urednik časopisa *Arhivski vjesnik* punih 17 godina, od 1958. do 1980. godine te je objavio ukupno 40 članaka, što iznosi udio u postotku od 6 % teksta s obzirom na ukupan broj članaka za cijelo navedeno razdoblje. Stulli je kao glavni urednik *Arhivskog vjesnika* iznimno promicao arhivistiku te je uz povijesno-istraživačke članke, najviše pisao o arhivskom zakonodavstvu te je sama izrada arhivskih zakona u tadašnjoj SR Hrvatskoj u velikoj mjeri bila vezana uz Stullijevo osobno agitiranje i djelovanje u području arhivistike. Najviše objavljenih radova, u razdoblju od 1958. do 1984. godine, jest u vrsti ostalo, i to u znatnom postotku od 70 %, zatim slijede recenzije i prikazi u postotku od 12 % te vijesti u postotku od 9 %, a najniži postotak objava imaju u ovom razdoblju recenzirane vrste koje su u *Arhivskom vjesniku* zaživjele tek 1982. godine, i to su: izvorni znanstveni članak s 3 %, pregledni rad s 2 % i stručni rad s 1 %.

Treće razdoblje, od 1985. do 2017. godine, analizirano je sadržajno, ali i scientometrijskim metodama i alatima. U vrijeme uredničke politike glavne urednice Meline Lučić (2001. – 2009.) godine 2006. *Arhivski vjesnik* ulazi u korpus časopisa na znanstvenom portalu *Hrčak*, čijim je pretraživačkim alatima omogućena istraživačko-sadržajna scientometrijska analiza. Primarne okosnice sadržajne analize uključuju razliku između povijesnog, tradicionalno-arhivističkog i digitalno-arhivističkog usmjerenja. Razlog prijelomne, 1981. godine jest u tome što je tada započelo prvo razvrstavanje članaka prema

vrstama. Prvo razvrstavanje članaka prema vrstama nije obavljeno sustavno. U razdoblju od 1981. do 2017. godine, s obzirom na ukupan broj objava, najveći postotak objava od 37 % imaju recenzije, prikazi, zatim slijedi vrsta ostalo u postotku od 22 %. Pregledni rad zauzima postotak od 12 % objava, stručni rad postotak od 9 % objava, vijest od 7 % objava, izlaganja sa skupa i izvorni znanstveni članak zauzimaju postotak od 5 % objava, in memoriam, nekrolog postotak od 3% objava, a bibliografija i prethodno priopćenje, s obzirom na ukupan broj članaka, ne bilježe postotak objava. U ovoj, posljednjoj fazi, istraživanje donosi rezultate na temelju kojih je vidljivo da arhivistika te arhivska teorija i praksa imaju najniži broj objava u časopisu *Arhivski vjesnik* na razini cjelokupnog razdoblja od 1899. do 2017. godine. Uvođenjem kategorizacije radova od 1982. godine radovi iz arhivistike najmanje se objavljuju u izvornim znanstvenim člancima (7%), slijedi porast objava u preglednim (16 %) te u stručnim (25 %) radovima, a broj je objava najveći u izlaganju sa skupa (44 %), no još uvijek u manjem postotku s obzirom na područje povijesti.

Najproduktivnija autorica izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1985. do 2017. godine jest Rajka Bućin koja je najviše članaka objavila iz povijesti institucija, dok su istaknuti pregledni radovi s područja arhivistike u digitalnome okruženju sljedećih autora: Hrvoje Brzica, Natalija Glažar, Hrvoje Gržina, Boris Herceg, Jozo Ivanović, Tihomir Katulić, Vlatka Lemić, Arian Rajh i Hrvoje Stančić. Također je bitno istaknuti da uz velik broj objavljenih članaka iz povijesti i povijesti institucija nema podatkovnih rezultata o objavljenim člancima iz povijesti arhivistike ni o osnutku *Katedre za arhivistiku na Odsjeku informacijskih i komunikacijskih znanosti* 1984. godine. U ovom istraživanju dobiveni podatci ističu dugogodišnju institucionalnu monocentričnost provođenja objava recenziranih radova s autorima iz Hrvatskog državnog arhiva i 16 područnih arhiva s osam Arhivskih sabirnih centara, što je posebice razvidno u rezultatima 10 najproduktivnijih autora recenziranih vrsta kako slijedi. Siniša Lajnert (*Hrvatski državni arhiv*) objavio je 12 radova s područja povijesti institucija o ustrojstvu i djelovanju banaka i željeznica, Josip Kolanović (*Hrvatski državni arhiv*) objavio je 11 radova s područja povijesti institucija, arhivske teorije i prakse te arhivistike te Rajka Bućin (*Hrvatski državni arhiv*) koja je objavila devet radova iz povijesti institucija i uredskog poslovanja. Marijan Rastić (*Državni arhiv u Zagrebu*) objavio je osam radova iz arhivistike, dok je Tatjana Mušnjak (*Hrvatski državni arhiv*) objavila osam radova, ali s područja restauracije i konzervacije. Nenad Bukvić (*Hrvatski državni arhiv*) objavio je sedam radova s područja povijesti institucija i arhivistike, Mato Kukuljica (*Kinoteka*

Hrvatskoga državnoga arhiva) objavio je sedam radova o audiovizualnoj (filmskoj) građi, Miljenko Pandžić (*Hrvatski državni arhiv*) objavio je sedam radova s područja povijesti institucija i arhivistike te Vida Pavliček (*Državni arhiv u Varaždinu*) koja je objavila sedam radova s područja arhivistike. Tomislav Galović (*Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za povijest i Zavod za hrvatsku povijest*) objavio je šest radova s područja arhivske teorije i prakse, povijesti, povijesti institucija te povijesnih pomoćnih znanosti. Komparativna analiza rezultata ključnih riječi u razdoblju od 1985. do 2017. godine, s rezultatima recenziranih vrsta, prikazuje ključne riječi „Hrvatski državni arhiv“ i „arhivsko gradivo“ kao najfrekventnije ključne riječi recenziranih radova. Pitanje koje se ovdje nameće i na koje tek treba odgovoriti jest kako urednici percipiraju recenzije kolega. Moguće je da uobičajeno identificirana obilježja kolegijalnog ocjenjivanja ne budu ona koja urednici smatraju najrelevantnijima u donošenju svojih odluka.

Svakako je, potrebno ponovno vrednovanje recenzentskog postupka, kao i metaprocjena svih recenziranih radova, u kojima je neupitna kvaliteta trenutačno objavljenih izvornih znanstvenih članaka, jer u analitičkoj procjeni rezultata dolazi do izražaja nerazmjer između objava povijesnih članaka s obzirom na članke iz arhivistike. Pritom, u fokusu treba biti izvorni istraživački rad koji se temelji na izvornom istraživanju koje proizvodi novo znanje umjesto da, ono što je već poznato sumira, u novom obliku. U ovom je radu istaknuto nekoliko ključnih autorstava preglednih i stručnih radova koja se temelje na unapređivanju novoga znanja iz arhivistike kroz dosad neprovedena istraživanja, analize, opažanja, eksperimente, kao i nove pristupe rješavanju postojećih problema. Nadalje, treba odgovoriti na neka ključna pitanja (koja slijede kao nastavak ovoga istraživanja), a to su: postoji li (ne)sporazum o odluci u vezi s autorskim rukopisima između recenzenta i urednika, tj. prihvaćanju, manjoj i glavnoj recenziji te odbijanju rada? Kako urednici ocjenjuju ukupnu kvalitetu pregledanih recenzija? Koja su, za urednike, glavna obilježja pregledanih rukopisa koji razlikuju visokokvalitetne recenzije od niskokvalitetnih recenzija? Ključno bi bilo identificirati vrijednosti obilježja pregledanih recenziranih rukopisa za urednike kako bi se mogle razviti smjernice utemeljene na činjenicama i dokazima koji bi poboljšali sadašnju kvalitetu recenzija.

U časopisu *Arhivski vjesnik* postavljala su se neka od najtežih pitanja iz područja suvremene digitalne arhivistike, kao što su: koji pristup digitalnom arhiviranju uključuje

upravljanje pravima, koja prava ima arhiv, koja prava imaju različite grupe korisnika, koja prava vlasnik zadržava, kako će mehanizam pristupa komunicirati s metapodacima arhiva kako bi se osiguralo pravilno upravljanje tim pravima, koja je uloga arhivskog zakonodavstva u arhivistici, u kojoj je mjeri važno obrazovanje arhivista i na kojoj razini ono mora biti te u kojoj je mjeri arhivistika autonomna znanost.

Unutar arhivistike kao znanosti postoji niz zakona, pravila, smjernica i postupanja tradicionalnog i digitalnog arhiviranja koji upućuju na početak najbolje prakse za digitalno arhiviranje kroz sve faze životnog ciklusa informacija. Standardi za izradu digitalnih objekata i opis metapodataka, koji se posebno odnose na pitanja arhiviranja, razvijaju se na razini organizacije i discipline. Bez obzira na to radi li se ljudska selekcija ili softver za automatsko prikupljanje, postoji sve veći broj smjernica koje podržavaju pitanja o odabiru, opsegu digitalnog rada, arhiviranju srodnih veza i osvježavanju sadržaja stranica. Standardi za katalogizaciju i trajnu, jedinstvenu identifikaciju, kao i metapodatci važni su da bi zapisi bili ujednačeni i prepoznati u svim segmentima upravljanja, od administracijskih do korisničkih dionica. Trenutačno korištenje različitim formatima i metapodacima zahtijeva uvođenje strožih pravila pohrane sadržaja i identifikacijskih shema, s naglaskom na jasnim hodogramima kako bi se podržala interoperabilnost sa što je više mogućih standardiziranih postupaka. Pitanja skladištenja i očuvanja digitalnih i analognih zapisa usko su povezana s kontinuiranim razvojem novih tehnologija. Iako još uvijek postoje mnoga pitanja koja treba razriješiti, kao i tehnologija koje se ubrzanim tempom nastavljaju, kroz zajedničke napore raznih interesnih skupina – informacijskih stručnjaka i menadžera, razvit će se nova tradicija upravljanja kako bi se osigurali očuvanje i nastavak pristupa znanstvenoj i tehnološkoj baštini. Definiranje arhiva kao razvojnog procesa (umjesto arhiva u kojem se stvari arhiviraju u arhivska spremišta) jest ono što arhivistiku čini neovisnom i autonomnom u društvenoj i znanstvenoj zajednici. Unutar ovoga procesa konstantno se razvijaju dva paralelna procesa jedan iz arhivistike te drugi iz arhivistike u digitalnome okruženju. Arhivistika uključuje arhivsku teoriju i praksu kroz arhivsko zakonodavstvo, osnove uredskog poslovanja, osnove upravljanja spisima, klasifikacija i organizacija dokumentacije, informatizacija uredskog poslovanja, sređivanje i opis arhivskog gradiva, njegovo vrednovanje, odabir i izlučivanje gradiva, predaja arhivskog gradiva arhivima, zakonodavni okvir prava pristupa informacijama, zaštita arhivskoga gradiva i preporuke za uređenje spremišta arhiva i pismohrana. Arhivistika u digitalnome okruženju razvija se u kontekstu procesa digitalizacije,

očuvanja digitaliziranog i digitalnog gradiva, očuvanja *e-maila* i elektroničkih dokumenata koji su dostupni na internetskim stranicama, uspostavljanja postupanja, procesa i organizacije digitalnih arhiva (engl. *digital archive*) i digitalnih repozitorija (engl. *digital repository*), planiranja postupaka digitalnog očuvanja (engl. *digital preservation*), dodavanja metapodataka digitalnom gradivu da ono bude dugoročno pretraživo i dostupno, osiguranja sigurnosti podataka, formiranja sustava za upravljanje elektroničkim dokumentima i zapisima (engl. *electronic document / records management systems*), upravljanja informacijama i znanjem pohranjenim u digitalnim arhivskim sustavima, te projektnog pristupanja organizaciji procesa arhiviranja, uspostavljanja zakonskih obveza i odgovornosti institucija koje stvaraju digitalno gradivo, odgovorima na pitanja nadležnosti očuvanja (arhiviranja) sadržaja na društvenim mrežama te treba li takve sadržaje čuvati. Oblikovanje informacijskih izvora i sustava u arhivima, čuvanje autentičnosti, integriteta, vjerodostojnosti pouzdanosti iskoristivosti elektroničkog gradiva (građe) tijekom mnogih i stalnih tehnoloških promjena, upotreba digitaliziranih arhivskih sadržaja u svrhu njegove multimedijske prezentacije, snimanje arhivskog i dokumentarnog gradiva, smjernice u zaštiti audiovizualnog gradiva, sprečavanje propadanja elektroničkih zapisa, teme su koje pridonose i svjedoče razvoju arhivistike kao samostalne discipline.

Objavljivanje radova iz arhivistike i arhivske teorije i prakse te iz drugih znanstvenih disciplina, kao što su radovi iz konzervacije i restauracije o zaštiti kulturne baštine, radovi o audiovizualnom gradivu, radovi s područja bibliotekarstva i izdavaštva te radovi s područja povijesti i povijesnih pomoćnih znanosti, čine časopis *Arhivski vjesnik* više interdisciplinarnim nego arhivskim, kao što mu samo ime nalaže.

Zbog toga je razvidna tendencija da se časopis podijeli na specijalizirane sekcije jer svako navedeno područje postaje sve više specijalizirano unutar svoje struke. Uz varijacije u procedurama pregleda i objavljivanja, vrste recenziranih radova koje se prihvaćaju kao doprinos znanju ili istraživanju uvelike se razlikuju između polja i grane znanstvene discipline.

Istraživanje je pokazalo i koje su tematske sastavnice arhivistike te kako su se one razvile sve do suvremenog, digitalnog okruženja. Iz provedenog je istraživanja vidljivo da časopis *Arhivski vjesnik* u najvećoj mjeri objavljuje članke iz područja povijesti. Detaljna

bibliometrijska i scientometrijska analiza časopisa *Arhivski vjesnik* pokazala je obrasce objavljivanja, autorstva i međuinstitucionalne suradnje u zahvaćenom području. Tako su na vidjelo izašli jasni podaci o broju autora, vrsti radova, koautorstvu, uredničkim politikama te temama koje su najvećim dijelom iz povijesti institucija. Analiza je dala odgovor i na četvrto istraživačko pitanje o tome tko su akteri značajni za razvoj arhivistike. Vidljivo je da su oni različiti unutar istraživanih razdoblja. Tako su to primjerice u ranijim istraživačkim razdobljima: Josip Adamček, Mirko Androić, Stjepan Bačić, Ivan Filipović, Metod Hrg, Josip Kolanović, Josip Lučić, Miljenko Pandžić, Petar Strčić i Bernard Stulli. Daljnjim razvojem arhivske teorije i prakse te arhivistike to su: Silvija Babić, Rajka Bućin, Nenad Bukvić, Živana Heđbeli, Mirjana Jurić, Josip Kolanović, Siniša Lajnert, Melina Lučić, Danijela Marjanić, Ivana Prgin, Mario Stipančević i Petar Strčić. U posljednjem, današnjem razdoblju, razvoja arhivistike u digitalnome okruženju to su: Hrvoje Brzica, Natalija Glažar, Hrvoje Gržina, Boris Herceg, Jozo Ivanović, Tihomir Katulić, Vlatka Lemić, Arian Rajh i Hrvoje Stančić.

Na temelju svega iznesenog, može se zaključiti da je istraživanje dalo relevantne odgovore na postavljene ciljeve istraživanja. Dobivenim i obrazloženim rezultatima istraživanja, zaključci na pragmatičnoj razini ogledaju se u:

1. sintezi svih izdanja časopisa *Arhivski vjesnik* na hrvatskom portalu *Hrčak*, zajedno s onim izdanjima koja su objavljena na mađarskom portalu *Hungaricana*, u razdoblju od 1899. do 2017. godine,
2. utvrđivanju sadržajne strukture časopisa *Arhivski vjesnik* kao prepoznatljive unutar polja informacijskih i komunikacijskih, povijesnih, povijesnih pomoćnih znanosti te restauracije i konzervacije, filmologije i ostalih srodnih disciplina,
3. ponovnom vrednovanju recenzentskog postupka u časopisu *Arhivski vjesnik*, čime se nakon unapređenja kvalitete radova treba ostvariti veća aktivna vrijednost unutar znanstvenog polja informacijskih i komunikacijskih znanosti, grana arhivistika i dokumentalistika, u međunarodnom okruženju,
4. uvrštavanju časopisa *Arhivski vjesnik* u međunarodne citatne baze podataka recenziranih znanstvenih časopisa koji omogućuju dohvat popisa korištene literature/referencija/citata koji autore navode na kraju svojih radova.

Citatne baze odgovaraju na pitanja koji su radovi najčitaniji ili najviše citirani u određenom znanstvenom području, što je od ključnog interesa za znanstvenika istraživača i pisca radova koji pridonosi ukupnome znanju unutar određenoga znanstvenog područja. Također, nužno je istaknuti da časopis koji se referira na polje informacijskih i komunikacijsku znanosti, osim grane arhivistike i dokumentalistike treba voditi računa i o objavljivanju radova iz ostalih grana unutar navedenog polja, a to su: informacijski sustavi, bibliotekarstvo, nakladništvo, komunikologija, odnosi s javnošću, leksikografija i enciklopedika, muzeologija, masovni mediji, novinarstvo, organizacija i informatika te informacijsko i programsko inženjerstvo.

Znanstveni doprinos ogleda se u istraživanju koje utvrđuje određenu količinu doprinosa časopisa *Arhivski vjesnik* razvoju arhivistike. Nove tehnologije vezane za elektroničke i digitalne zapise nameću arhivima nove postupke digitalnog očuvanja zapisa, što uspostavlja nove jasne granice između povijesnog, tradicionalno-arhivističkog i digitalno-arhivističkog usmjerenja. Ovo je istraživanje testiralo navedenu pretpostavku i protumačilo razvoj arhivistike do suvremene znanstvene discipline u polju informacijskih i komunikacijskih znanosti. Na pragmatičnoj razini, istraživanje je upozorilo na nove moguće smjernice suvremene arhivske politike i zakonodavstva koje je usmjereno na elektroničke zapise i digitalno očuvanje. Mjerenjima kroz vrijeme u uredničkim politikama *Arhivskog vjesnika*, za razdoblja od 1958. do 1980., 1981. do 1990., 1991. do 2000., 2001. do 2009., 2010., 2011. do 2014., 2015. do 2016. i 2017. godine, utvrđeno je da arhivsko zakonodavstvo i međunarodne arhivske norme, koji djeluju kroz polje arhivske teorije i prakse, pridonose razvoju arhivistike kao neovisne znanstvene discipline, a njezine se metode, kao što su strukturiranje tematskih cjelina, zaštita konvencionalnog, nekonvencionalnog, digitalnog, analognog i elektroničkog gradiva, projektiranje sustava, upravljanje zapisima, upravljanje sustavom poslovnih sadržaja, odnose na sve znanstvene discipline koje se nužno temelje na organiziranosti sustava sveukupnoga ljudskog znanja. Uvođenje nove tehnološke terminologije, poput pojmova digitalizacija, digitalni arhivi, digitalno očuvanje podataka, obrazovanje arhivista, zahtijeva kontinuirano usvajanje novih znanja i vještina iz modernih tehnologija. Sustavnim objavljivanjem problematike iz postupaka digitalizacije i migracije dokumenata dokazano je da nove tehnologije utječu na oblik arhivskog gradiva koje se pojavljuje u novim formatima, nosačima, bazama podataka, računalnom oblaku (engl. *cloud*)

te je na taj način uvjetovano obvezno protokolarno postupanje unutar standarda trajnoga digitalnog očuvanja.

Iako se arhivistika danas posvećuje digitalnim izazovima, ona je utemeljena na tradicionalnoj arhivskoj teoriji koja se bavi arhivskim zakonodavstvom, standardima i normama analognih i digitalnih zapisa korištenjem ovih zadanih smjernica u arhivskoj praksi, koja omogućuje primjenu metoda i IT alata za uređenje, zaštitu, kvalitetu i reprodukciju zapisanih informacija na medijima za digitalno očuvanje kroz organizaciju upravljanja poslovnih procesa u arhivima te institucijama izvan arhiva.

Suvremeno digitalno okruženje i konstantan sustav vrednovanja arhivistike kao znanosti velik su izazov za opstanak i razvoj časopisa *Arhivski vjesnik* unutar informacijskih i komunikacijskih znanosti te samim time na uredničkoj politici stoji velika odgovornost.

9. LITERATURA I IZVORI

9.1. Literatura

Bearman, D. (1995). Archival Strategies. *The American Archivist*: Fall 1995, Vol. 58, br. 4., str. 380.

Berelson, B. (1952). *Content Analysis in Communication Research*. Glencoe: Free Press. str. 18.

Berner, R. (1983). *Archival Theory and Practice in the United States: A Historical Analysis*. University of Washington Press.

Boritz, J. E. (2004.) IS Practitioners Views on Core Concepts of Information Integrity. *International Journal of Accounting Information Systems*. Elsevier.

Borko, H. (1968). Information science: What is it? *American Documentation* 19(1), str. 3-5.

Bradford, S. C. (1934). Sources of information on specific subjects. *Engineering* , 137, str. 85-86.

Bradford, S. C. (1948). *Documentation*. London: Crosby Lockwood.

Broadus, R. N. (1987). Early approaches to bibliometrics. *Journal of the American Society for Information Science*, 38 ,p. 127-129.

Bryman, A., Bell, E. (2011). *Business research methods*. 1968. (3rd ed.). Cambridge: Oxford University Press. ISBN 9780199583409. OCLC 746155102.

Cloonan, M. V. (2010). Preserving Records of Enduring Value in Currents of Archival Thinking. Ed. Terry Eastwood and Heather MacNeil. Santa Barbara, California: Libraries Unlimited. str. 69-88.

Cook, M., Procter, M. (2000). *Manual of Archival Description*. 3rd edition. Hampshire. Vermont. str. I-XX, 1-300.

Cook, T. (2011). *Controlling the Past: documenting society and institutions: essays in honor of Helen Willa Samuels*. Chicago: Society of American Archivists.

Couture, C. (2005). Archival appraisal: A status report. *Archivaria*. 59., str. 102–103.

Cumming, K. (2005). *Metadata Matters in Managing Electronic Records*. Ed. Julie McLeod and Catherine Hare. London: Facet Publishing., str. 34-49.

Cunningham, A. (2005). Archival Institutions, in *Archives: Recordkeeping in Society*. Ed. Sue McKemmish et al. (Wagga Wagga, New South Wales: Charles Sturt University, Centre for Information Studies), str. 21-22.

Day, M. (2006). The long-term preservation of Web content. *Web archiving*. Berlin. str. 177-199.

De Bellis, N. (2009). *Bibliometrics and Citation Analysis: From the Science Citation Index to Cybermetrics*. Lanham: Scarecrow Press.

De Bellis, N. (2009.) *Bibliometrics and Citation Analysis: From the Science Citation Index to Cybermetrics*. Scarecrow Press.

de Solla Price, D. (1978.) Editorial statement. *Scientometrics*. Volume 1. Issue 1.

de Solla Price, D. J. (1963). *Little Science, Big Science*. New York: Columbia University Press.

Duranti, L. (1994). The concept of appraisal and archival theory. *American Archivist*. 57., str. 341–344.

Duranti, L. (1997). The Archival Bond. *Archives and Museum Informatics*. 11, str. 213–218.

Evans, M. Carter, L. (2008). The Challenges of Digital Preservation. Presentation at the Library of Parliament, Ottawa.

Evans, Mark; Carter, Laura. (2008). The Challenges of Digital Preservation. Presentation at the Library of Parliament, Ottawa.

Fedorowicz, J. (1982a). The theoretical foundation of Zipf's law and its application to the bibliographic database environment. *Journal of the American Society for Information Science*. 33. str. 285-293.

Fedorowicz, J. (1982b). A Zipfian model of an automatic bibliographic system: An application of MEDLINE. *Journal of the American Society for Information Science*. 33. str. 223-232.

Garfield, E. (1997). A statistically valid definition of bias is needed to determine whether the Science Citation Indeks discriminates against Third World journals. *Current Science*. 73. str. 639-641.

Gladney, H. M. (2004). Trustworthy 100-year digital objects: Evidence after every witness is dead. *ACM Transactions on Information Systems*. 22 (3), str 406–436.

Greene, M. A.; Meissner D. (2005). More Product, Less Process: Revamping Traditional Archival Processing. (PDF). *American Archivist*. 68., str. 208–263.

Hackett, Y. (2003). InterPARES: The Search for Authenticity in Electronic Records. *The Moving Image*. 3 (2), str. 106.

Harvey, R. (2012). *Preserving Digital Materials*. Berlin. K. G. Saur. str. 97.

Holsti, O. R. (1969). *Content Analysis for the Social Sciences and Humanities*. Reading, MA: Addison-Wesley.

ISAAR(CPF): International Standard Archival Authority Record for Corporate Bodies, Persons and Families. (2006). Second Edition.

ISAD(G). General International Standard Archival Description. (2011). Second Edition.

ISDF: International Standard for Describing Functions. (2009). First Edition.

Jokić, M. (2005). Bibliografski aspekti znanstvenog rada. Zagreb. Sveučilišna knjižara.

Jokić, M. (2005). Bibliometrijski aspekti vrednovanja znanstvenog rada. Zagreb: Sveučilišna knjižara.

Krippendorff, K. (2004). Content Analysis: An Introduction to Its Methodology. (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage. str. 413. ISBN 9780761915454.

Krummel, D. W. (2010.) Bibliography. Encyclopedia of Library and Information Science. New York: Taylor & Francis.

Mihaljević, M., Mihaljević, M. i Stančić, H. (2015). Arhivistički rječnik: HRVATSKO-ENGLLESKI/ENGLLESKO-HRVATSKI. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Muller, S.; Fruin, R.; Feith, J. A. (1940). Manual for the arrangement and description of archives : drawn up by direction of the Netherlands Association of Archivists.

Neuendorf, K. A. (2017). The Content Analysis Guidebook. Second Edition. Cleveland: State University.

Nilsson, N. (1998). Artificial Intelligence: A New Synthesis. Morgan Kaufmann. ISBN 978-1-55860-467-4.

Oluić-Vuković, V. (1992). Journal productivity distribution: Quantitative study of dynamic behavior. Journal of the American Society for Information Science. 43. str. 412-421.

Oluić-Vuković, V. (1995). On the dynamic behavior of Bradford's law. *Journal of the American Society for Information Science*. 46. str. 797-799.

Oluić-Vuković, V. (1997). Bradford's distribution: From the classical bibliometric "law" to the more general stochastic models. *Journal of the American Society for Information Science*. 48. str. 833-842.

Oluić-Vuković, V. (1998). The Simon generating mechanism: Consequences and their correspondence to empirical facts. *Journal of the American Society for Information Science*. 49. str. 867-880.

Pitti, D (2012). Encoded Archival Description (EAD). In Bates, Marcia J., (ed.) *Understanding Information Retrieval Systems: Management, Types, and Standards*. Str.. 685-697. London: Auerbach Publications.

Pitti, D. (2012). Encoded Archival Description (EAD). In Bates, Marcia J., (ed.) *Understanding Information Retrieval Systems: Management, Types, and Standards*. London: Auerbach Publications. Str. 685-697.

Price, D. J. S. (1963). *Little science, big science*. New York: Columbia University Press.

Pritchard, A. (1969). Statistical Bibliography or Bibliometrics. *Journal of Documentation*. 25. str. 348-349.

Rammingen, von, J. (1571). *Von der Registratur, Vnd jren Gebäwen vnd Regimenten*. Heidelberg.

Ridener, J. (2009). *From Polders to Postmodernism: A Concise History of Archival Theory*. Duluth, Minnesota: Litwin Books. ISBN 978-0-9802004-5-4., str. 41-68.

Schellenberg, T. R. (1996). [1956]. *Modern Archives: Principles and Techniques*. Chicago: University of Chicago Press.

Schellenberg, T. R. (1999). [1956]. The Appraisal of Modern Records. Bulletin of the National Archives. 8. Washington, D.C.: National Archives and Records Administration.

Stančić, H. (2005). Teorijski model postojanog očuvanja autentičnosti elektroničkih informacijskih objekata. Doktorski rad. Zagreb: Filozofski fakultet.

Stančić, H. (2014). Preliminarni rezultati istraživanja hrvatskoga istraživačkog tima u projektu InterPARES Trust. Arhivski vjesnik, 57(1), str. 349-354.

Wilson, T. D. (2000). Human information behavior. Informing Science, 3(2), str. 49-55.

Wilson, T.D. (2010). Fifty Years of Information Behaviour Research. Bulletin, 36(3), str. 27-34.

Zauder, K. (2014). Razvoj scientometrije praćen kroz časopis Scientometrics od početka izlazenja 1978. do 2010. godine. Doktorski rad. Zagreb: Filozofski fakultet.

Zipf, G. K. (1935). The psycho-biology of language, Boston: Houghton-Mifflin.

Zipf, G. K. (1948). Human behavior and the principle of least effort. Addison-Wesley Publishing C.

Žaja, L. (2019). Comparative analysis of publicly available information on the digital preservation of electronic records in the Croatian State Archives, U.S. National Archives and Records Administration and Library and Archives Canada – the importance of education of information specialists. 7th International Conference: The Future of Information Sciences (INFuture). Organised by Department of Information and Communication Sciences Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb, Croatia. str. 87-98.

Žaja, L. (2019). Izrada višerazinskog opisa izvornoga arhivskog gradiva za potrebe stvaranja Fonda HR-HDA-2023, sukladno stručnim međunarodnim standardima ISAD(G) i ISAAR(CPF). Vjesnik Istarskog arhiva. 26 (2019). str. 47-69.

Žaja, L. (2019). Politika digitalnog očuvanja u javno dostupnim podacima i strateškim dokumentima na mrežnim stranicama odabranih nacionalnih arhiva zemalja Europske Unije. 51. savjetovanja Hrvatskoga arhivističkog društva: Upravljanje elektroničkim gradivom i suvremena arhivska praksa. Slavonski Brod.

9.2. Izvori

Bonifacius, B. (1632). De archivis liber singularis. Venetiis. URL:

https://books.google.hr/books?id=IvI_ngEACAAJ&printsec=frontcover&hl=hr&source=gs_lge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false (9. 1. 2019.)

Breeding, M. (2002). Understanding the Protocol for Metadata Harvesting of the Open Archives Initiative. *Computers in Libraries*. 8 (24), str. 24–29. URL:

<https://librarytechnology.org/document/9944> (5. 1. 2019.)

Budin, G. (2005). Ontology-driven translation management. *Knowledge Systems and Translation*. Jan Engberg, Heidrun Gerzymisch-Arbogast, Walter de Gruyter, str.113. ISBN 978-3-11-018297-2. URL:

https://books.google.hr/books?id=IL2E9xuJLAAAC&pg=PA113&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false (8. 1. 2019.)

Conway, P. (2010). Preservation in the Age of Google: Digitization, Digital Preservation, and Dilemmas. *The Library Quarterly*. 80 (1), str. 66–67. URL:

<https://www.journals.uchicago.edu/doi/abs/10.1086/648463> (5. 1. 2019.)

Cook, T. (1997). The Impact of David Bearman on Modern Archival Thinking: An Essay of Personal Reflection and Critique. *Archives and Museum Informatics*. Volume 11. Issue 1., str 15–37. URL: <https://link.springer.com/article/10.1023/A:1009035121019> (28. 12. 2018.)

Cook, T. (2005). Macroappraisal in Theory and Practice: Origins, Characteristics, and Implementation in Canada. 1950–2000. *Archival Science*. 5 (2), str. 101–161. URL:

<https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs10502-005-9010-2> (25. 12. 2018.)

Cook, T. Schwartz, J. M. (2002). Archives, Records, and Power: From (Postmodern) Theory to (Archival) Performance. *Archival Science* 2., str. 171–185. URL:

<http://www.nyu.edu/pages/classes/bkg/methods/cook.pdf> (25. 12. 2018.)

Curriculum. Digital Preservation Outreach and Education. Digital Preservation. Library of Congress. digitalpreservation.gov. URL:

<http://www.digitalpreservation.gov/education/curriculum.html> (6. 1. 2019.)

DACS Describing Archives: A Content Standard. (2013). URL:

http://files.archivists.org/pubs/DACS2E-2013_v0315.pdf (9. 1. 2019.)

Digital Preservation Coalition (2008). Introduction: Definitions and Concepts. Digital Preservation Handbook. York, UK. Digital preservation refers to the series of managed activities necessary to ensure continued access to digital information for as long as necessary. URL:

<https://web.archive.org/web/20120401184900/http://www.dpconline.org/advice/preservationhandbook/introduction/definitions-and-concepts> (28. 12. 2018.)

Duranti, L. (2001). The Long-Term Preservation of Authentic Electronic Record. (PDF).

Proceedings of the 27th VLDB Conference, Roma, Italy. Archived (PDF). URL:

<https://web.archive.org/web/20130210012918/http://www.vldb.org/conf/2001/P625.pdf> (28. 12. 2018.)

Duranti, L. (2001). The Long-Term Preservation of Authentic Electronic Record. (PDF).

Proceedings of the 27th VLDB Conference, Roma, Italy. URL:

<http://www.vldb.org/conf/2001/P625.pdf> (5. 1. 2019.)

Duranti, L. URL: <http://www.lucianaduranti.ca/> (28. 12. 2018.)

Duranti, L., MacNeil H. (1996). The Protection of the Integrity of Electronic Records: An Overview of the UBC-MAS Research Project. *Archivaria*. 1 (42), str. 46–67. URL:

<https://archivaria.ca/index.php/archivaria/article/view/12153/13158> (25. 12. 2018.)

Encoded Archival Context EAC. URL: <https://eac.staatsbibliothek-berlin.de/> (3. 1. 2019.)

Garfield, E. (1955.) Citation indexes for science: a new dimension in documentation through association of ideas. *Science*. Vol. 122, str. 108 -111. URL:

http://www.garfield.library.upenn.edu/papers/science_v122v3159p108y1955.html (12. 12. 2018.)

Greenberg, J. (2005.) Understanding Metadata and Metadata Schemes Cataloging & Classification Quarterly. 40.3-4 17-36. National Information Standards Organization NISO. URL:

<https://web.archive.org/web/20141107022958/http://www.niso.org/publications/press/UnderstandingMetadata.pdf> (4. 1. 2019.)

Hedstrom, M., Lee, C. A. (2002). Significant Properties of Digital Objects: Definitions, Applications, Implications. Proceedings of the DLM-Forum 2002 Parallel Session 3, str 218-333. University of North Carolina: School of Information and Library Science. URL: https://web.archive.org/web/20070703013435/http://www.ils.unc.edu/callee/sigprops_dlm2002.pdf (4. 1. 2019.)

Hohmann, P. (2016). On Impartiality and Interrelatedness: Reactions to Jenkinsonian Appraisal in the Twentieth Century. The American Archivist: Spring/Summer 2016, Vol. 79, br. 1., str. 14-25. URL: <http://americanarchivist.org/doi/10.17723/0360-9081.79.1.14> (25. 12. 2018.)

Holmes, O. (1961). Sir Hilary Jenkinson, 1882-1961. The American Archivist: July 1961, Vol. 24, br. 3., str. 345-347. URL: <http://americanarchivist.org/doi/10.17723/aarc.24.3.e521g515xp0n60u> (25. 12. 2018.)

HRČAK. Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske. URL: <https://hrcak.srce.hr> (1. 8. 2018.)

Hrvatsko informacijsko i dokumentacijsko društvo. URL: <http://hidd.hr/> (20. 12. 2018.)

Humboldt-Universität zu Berlin. URL: <https://www.ibi.hu-berlin.de/de/ueber-uns>. (24. 12. 2019.)

Hungaricana - Közgyűjteményi portál: URL: <https://hungaricana.hu/en/> (9. 12. 2018.)

INFuture2019: Knowledge in the Digital Age. URL: <https://infoz.ffzg.hr/INFuture/images/papers/INFuture%202019%20Proceedings.pdf>. (26. 12. 2019.)

International Council on Archives ICA. URL: <https://www.ica.org/en/public-resources/standards> (28. 12. 2018.)

International Organization for Standardization ISO. URL: <https://www.iso.org/home.html> (28. 12. 2018.)

InterPARES 2 Project. URL: http://www.interpares.org/ip2/ip2_products.cfm (4. 1. 2019.)

InterPARES. URL: <http://www.interpares.org/> (28. 12. 2018.)

Lotka, A. J. (1926). The frequency distribution of scientific productivity. Journal of the American Society for Information Science 28(6), str. 366-370 (November 1977) URL: <https://apps.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a054425.pdf> (13. 12. 2018.)

Martek, A.; Šute, S. (2010). Bibliometrijska analiza časopisa Arhivski vjesnik u razdoblju od 2001. do 2009. Arhivski vjesnik. 53 (1), str. 165-176. URL: <https://hrcak.srce.hr/62500> (1. 8. 2018.)

Narodne novine. <https://narodne-novine.nn.hr/> (17. 2. 2020.)

PREMIS (2013). Preservation Metadata Maintenance Activity. URL: <https://www.loc.gov/standards/premis/> (2. 8. 2018.)

RAD Rules of Archival Description. (2008). URL: http://www.cdncouncilarchives.ca/RAD/RADComplete_July2008.pdf (9. 1. 2019.)

Records in the cloud. URL: <http://www.recordsinthecloud.org/ritc/aboutus> (28. 12. 2018.)

Rules for Archival Description - RAD. URL:

<http://www.cdncouncilarchives.ca/archdesrules.html> (29. 12. 2018.)

Society of American Archivists. URL: <https://www2.archivists.org/> (28. 12. 2018.)

10. POPIS TABLICA, GRAFIKONA I SLIKA

10.1. Popis tablica

Tablica 1. Metodološka kategorizacija istraživačko-sadržajne analize časopisa Arhivski vjesnik	- 88 -
Tablica 2. Holstijeva tablica.....	- 101 -
Tablica 3. Raspon godina objavljivanja i sadržajna struktura izdanja prema godinama u razdoblju od 1899. do 1945. godine.....	- 120 -
Tablica 4. Godine i pripadajući brojevi izdanja u razdoblju od 1899. do 1945. godine ...	- 121 -
Tablica 5. Pregled ukupnog broja članaka i autora u vrijeme uredničke politike Ivana pl. Bojničića Knisnkog od 1899. do 1920. godine	- 123 -
Tablica 6. Najproduktivniji autori u razdoblju od 1899. do 1920. godine.....	- 168 -
Tablica 7. Pregled ukupnog broja članaka i autora u vrijeme uredničke politike Emilija Laszowskog od 1925. do 1939. godine	- 170 -
Tablica 8. Najproduktivniji autori u razdoblju od 1925. do 1939. godine.....	- 179 -
Tablica 9. Pregled ukupnog broja članaka i autora u vrijeme uredničke politike Josipa Nagya u 1941. godini.....	- 181 -
Tablica 10. Svi autori u 1941. godini	- 183 -
Tablica 11. Pregled ukupnog broja članaka i autora u vrijeme uredničke politike Josipa Matasovića u 1945. godini	- 185 -
Tablica 12. Svi autori u 1945. godini	- 186 -
Tablica 13. Ukupan broj članaka i autora u razdoblju od 1899. do 1945. godine	- 187 -
Tablica 14. Ukupan broj stranica u razdoblju od 1899. do 1945. godine	- 188 -
Tablica 15. Raspon godina objavljivanja i sadržajna struktura izdanja prema godinama u razdoblju od 1958. do 1980. godine.....	- 191 -
Tablica 16. Godine objave, ukupan broj članaka i autora po izdanju u razdoblju od 1958. do 1980. godine.....	- 191 -
Tablica 17. Ukupan broj vrsta radova u razdoblju od 1958. do 1980. godine	- 193 -
Tablica 18. Najproduktivniji autori u razdoblju od 1958. do 1980. godine.....	- 194 -
Tablica 19. Koautorstva u razdoblju od 1958. do 1980. godine	- 197 -
Tablica 20. Jezici naslova i sažetaka u razdoblju od 1958. do 1980. godine.....	- 198 -

Tablica 21. Godine, naslovi, autori i vrste svih radova u razdoblju od 1958. do 1980. godine...-	
201 -	
Tablica 22. Raspon godina objavljivanja i sadržajna struktura izdanja prema godinama u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 240 -
Tablica 23. Godine objave, ukupan broj članaka i autora po izdanju u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 241 -
Tablica 24. Ukupan broj vrsta radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 242 -
Tablica 25. Najproduktivniji autori u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 244 -
Tablica 26. Jezici naslova i sažetaka u razdoblju od 1981. do 1985. godine.....	- 245 -
Tablica 27. Frekventne ključne riječi u razdoblju od 1988. do 1990. godine.....	- 246 -
Tablica 28. Godine, vrsta, autori, naslovi i polje ključnih riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 249 -
Tablica 29. Najproduktivniji autori izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 252 -
Tablica 30. Broj objava izvornih znanstvenih članaka po godinama u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 253 -
Tablica 31. Godine, vrsta, autori, naslovi i polje ključnih riječi preglednih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 254 -
Tablica 32. Najproduktivniji autori preglednih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine...-	262 -
Tablica 33. Koautorstva preglednih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 266 -
Tablica 34. Broj objava preglednih radova po godinama u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 267 -
Tablica 35. Frekventne ključne riječi preglednih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 268 -
Tablica 36. Godine, vrsta, autori, naslovi i polje ključnih riječi stručnih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 269 -
Tablica 37. Svi autori stručnih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 271 -
Tablica 38. Broj objava stručnih radova po godinama u razdoblju od 1981. do 1990. godine...-	272 -
Tablica 39. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 273 -
Tablica 40. Svi autori izlaganja sa skupova u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 276 -

Tablica 41. Koautorstva izlaganja sa skupova u razdoblju od 1981. do 1990. godine	- 276 -
Tablica 42. Broj objava izlaganja sa skupova po godinama u razdoblju od 1981. do 1990. godine	- 277 -
Tablica 43. Frekventne ključne riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 1981. do 1990. godine	- 279 -
Tablica 44. Raspon godina objavljivanja i sadržajna struktura izdanja prema godinama u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 281 -
Tablica 45. Godine objave, ukupan broj članaka i autora po izdanju u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 283 -
Tablica 46. Ukupan broj vrsta radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 284 -
Tablica 47. Najproduktivniji autori u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 285 -
Tablica 48. Jezici naslova i sažetaka u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 287 -
Tablica 49. Frekventne ključne riječi u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 288 -
Tablica 50. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 290 -
Tablica 51. Najproduktivniji autor izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 293 -
Tablica 52. Broj objava izvornih znanstvenih članaka po godinama u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 293 -
Tablica 53. Frekventne ključne riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 295 -
Tablica 54. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi preglednih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 296 -
Tablica 55. Najproduktivniji autori preglednih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine ..-	307 -
Tablica 56. Broj objava preglednih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 308 -
Tablica 57. Frekventne ključne riječi preglednih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 309 -
Tablica 58. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi stručnih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 310 -
Tablica 59. Najproduktivniji autori stručnih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine-	329 -
Tablica 60. Koautorstva stručnih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine.....	- 330 -

Tablica 61. Broj objava stručnih radova po godinama u razdoblju od 1991. do 2000. godine...	331 -
Tablica 62. Frekventne ključne riječi u stručnim radovima u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 332 -
Tablica 63. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 336 -
Tablica 64. Svi autori izlaganja sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 347 -
Tablica 65. Broj objava izlaganja sa skupova po godinama u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 349 -
Tablica 66. Frekventne ključne riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 350 -
Tablica 67. Raspon godina objavljivanja i sadržajna struktura izdanja prema godinama u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 352 -
Tablica 68. Godine objave, ukupan broj članaka i autora po izdanju u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 354 -
Tablica 69. Ukupan broj vrsta radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 355 -
Tablica 70. Najproduktivniji autori u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 357 -
Tablica 71. Frekventne ključne riječi u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 358 -
Tablica 72. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 361 -
Tablica 73. Svi autori izvornih znanstvenih članka u razdoblju od 2001. do 2009. godine-	363 -
	-
Tablica 74. Broj objava izvornih znanstvenih članaka po godinama u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 365 -
Tablica 75. Frekventne ključne riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 366 -
Tablica 76. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi preglednih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 367 -
Tablica 77. Najproduktivniji autori preglednih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine..-	379 -
Tablica 78. Koautorstva preglednih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 380 -
Tablica 79. Broj objava preglednih radova po godinama u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 381 -

Tablica 80. Frekventne ključne riječi preglednih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 382 -
Tablica 81. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi stručnih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 387 -
Tablica 82. Najproduktivniji autori stručnih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine-	399 -
Tablica 83. Koautorstvo u stručnim radovima u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 400 -
Tablica 84. Broj objava stručnih radova po godinama u razdoblju od 2001. do 2009. godine...	400 -
Tablica 85. Frekventne ključne riječi stručnih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine ...-	401 -
Tablica 86. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi izlaganja sa skupa u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 406 -
Tablica 87. Najproduktivniji autori izlaganja sa skupova u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 417 -
Tablica 88. Koautorstva u izlaganjima sa skupova u razdoblju od 2001. do 2009. godine-	418 -
Tablica 89. Broj objava izlaganja sa skupa po godinama u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 419 -
Tablica 90. Frekventne ključne riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 420 -
Tablica 91. Sadržajna struktura časopisa u 2010. godini	- 424 -
Tablica 92. Ukupan broj članaka i broj autora u 2010. godini.....	- 424 -
Tablica 93. Broj objava prema vrsti rada za 2010. godinu	- 425 -
Tablica 94. Najproduktivniji autori u 2010. godini.....	- 426 -
Tablica 95. Frekvencija ključnih riječi u 2010. godini	- 427 -
Tablica 96. Godina, vrsta, autor, naslov i ključne riječi izvornog znanstvenog članka u 2010. godini.....	- 430 -
Tablica 97. Autorica izvornog znanstvenog članka u 2010. godini	- 431 -
Tablica 98. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi preglednih radova u 2010. godini	- 431 -
Tablica 99. Svi autori preglednih radova u 2010. godini	- 435 -
Tablica 100. Koautorstvo preglednih radova u 2010. godini	- 436 -

Tablica 101. Frekventne ključne riječi preglednih radova u 2010. godini.....	- 436 -
Tablica 102. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi stručnih radova u 2010. godini-	438
-	
Tablica 103. Svi autori stručnih radova u 2010. godini	- 440 -
Tablica 104. Koautorstvo stručnih radova u 2010. godini	- 441 -
Tablica 105. Frekventne ključne riječi stručnih radova u 2010. godini.....	- 441 -
Tablica 106. Raspon godina objavljivanja i sadržajna struktura izdanja prema godinama u razdoblju od 2011. do 2014. godine.....	- 443 -
Tablica 107. Ukupan broj članaka i autora po godinama u razdoblju od 2011. do 2014. godine	- 444 -
Tablica 108. Broj objava prema vrsti rada u razdoblju od 2011. do 2014. godine	- 444 -
Tablica 109. Najproduktivniji autori u razdoblju od 2011. do 2014. godine.....	- 446 -
Tablica 110. Frekventne ključne riječi u razdoblju od 2011. do 2014. godine.....	- 447 -
Tablica 111. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi izvornih znanstvenih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine.....	- 449 -
Tablica 112. Najproduktivniji autori izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2011. do 2014. godine	- 453 -
Tablica 113. Koautorstva u razdoblju od 2011. do 2014. godine	- 454 -
Tablica 114. Broj objava izvornih znanstvenih članaka po godinama u razdoblju od 2011. do 2014. godine.....	- 455 -
Tablica 115. Frekventne ključne riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2011. do 2014. godine.....	- 456 -
Tablica 116. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi preglednih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine	- 459 -
Tablica 117. Najproduktivniji autori preglednih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine -	464 -
Tablica 118. Koautorstva preglednih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine	- 465 -
Tablica 119. Broj objava preglednih radova po godinama u razdoblju od 2011. do 2014. godine.....	- 466 -
Tablica 120. Frekventne ključne riječi preglednih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine.....	- 467 -
Tablica 121. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi stručnih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine.....	- 471 -

Tablica 122. Svi autori stručnih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine	- 473 -
Tablica 123. Broj objava stručnih radova po godinama u razdoblju od 2011. do 2014. godine.-	474 -
Tablica 124. Frekventne ključne riječi stručnih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine .-	475 -
Tablica 125. Raspon godina objavljivanja i sadržajna struktura izdanja prema godinama u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 478 -
Tablica 126. Broj članaka i autora po godinama u razdoblju od 2015. do 2016. godine..	- 479 -
Tablica 127. Najproduktivniji autori u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 480 -
Tablica 128. Broj objava prema vrsti rada u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 482 -
Tablica 129. Frekventne ključne riječi u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 483 -
Tablica 130. Godine, naslovi, autori i ključne riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 484 -
Tablica 131. Najproduktivniji autori izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 486 -
Tablica 132. Broj objava izvornih znanstvenih članaka po godini u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 487 -
Tablica 133. Frekventne ključne riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 488 -
Tablica 134. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi preglednih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 490 -
Tablica 135. Najproduktivniji autori preglednih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine -	495 -
Tablica 136. Koautorstva preglednih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 496 -
Tablica 137. Broj članaka po godinama u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 497 -
Tablica 138. Godine, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi stručnih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 499 -
Tablica 139. Svi autori stručnih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 500 -
Tablica 140. Sadržajna struktura časopisa u 2017. godini	- 502 -
Tablica 141. Ukupan broj članaka i autora u 2017. godini	- 502 -
Tablica 142. Najproduktivniji autori u 2017. godini	- 503 -
Tablica 143. Broj objava prema vrsti rada u 2017. godini	- 504 -
Tablica 144. Frekventne ključne riječi u 2017. godini	- 505 -

Tablica 145. Godina, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi izvornih znanstvenih članka u 2017. godini.....	- 506 -
Tablica 146. Svi autori izvornih znanstvenih članaka u 2017. godini	- 508 -
Tablica 147. Godina, vrsta, autori, naslovi i ključne riječi preglednih radova u 2017. godini. ...	510 -
Tablica 148. Svi autori preglednih radova u 2017. godini	- 511 -
Tablica 149. Koautorstva preglednih radova u 2017. godini	- 512 -
Tablica 150. Godina, vrsta, autor, naslovi i ključne riječi stručnih radova u 2017. godini-	513 -
Tablica 151. Svi autori stručnih radova u 2017. godini	- 514 -
Tablica 152. Godina, vrsta, autor, naslov i polje ključnih riječi izlaganja sa skupova u 2017. godini.....	- 515 -
Tablica 153. Najproduktivniji autori u razdoblju od 1958. do 1984. godine.....	- 516 -
Tablica 154. Broj objava prema vrsti rada u razdoblju od 1958. do 1984. godine	- 519 -
Tablica 155. Najproduktivniji autori u razdoblju od 1985. do 2017. godine.....	527
Tablica 156. Broj objava prema vrsti rada u razdoblju od 1985. do 2017. godine	529
Tablica 157. Opseg časopisa Arhivski vjesnik prema uredničkoj politici u razdoblju od 1899. do 2017. godine	538

10.2. Popis grafikona

Grafikon 1. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 1899. do 1920. godine.....	- 169 -
Grafikon 2. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 1925. do 1939. godine.....	- 180 -
Grafikon 3. Udio najproduktivnijih autora u 1941. godini	- 184 -
Grafikon 4. Jednak udio svih autora u 1945. godini	- 186 -
Grafikon 5. Trend broja članaka i autorstava prema uredničkoj politici u razdoblju od 1899. do 1945. godine.....	- 187 -
Grafikon 6. Opseg stranica u postotcima u razdoblju od 1899. do 1945. godine	- 188 -
Grafikon 7. Trend broja članaka i autorstava prema uredničkoj politici u razdoblju od 1958. do 1980. godine	- 193 -
Grafikon 8. Raspodjela radova po vrstama u razdoblju od 1958. do 1980. godine	- 194 -
Grafikon 9. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 1958. do 1980. godine.....	- 195 -
Grafikon 10. Udio stranih jezika u sažetcima za razdoblje od 1958. do 1980. godine.....	- 199 -
Grafikon 11. Trend broja članaka i autorstava prema uredničkoj politici u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 242 -
Grafikon 12. Raspodjela radova po vrstama u razdoblju od 1981. do 1990. godine	- 243 -
Grafikon 13. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 245 -
Grafikon 14. Udio stranih jezika u sažetcima za razdoblje od 1980. do 1991. godine.....	- 246 -
Grafikon 15. Frekvencija ključnih riječi u razdoblju od 1981. do 1990. godine	- 247 -
Grafikon 16. Udio najproduktivnijih autora izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1982. do 1990. godine	- 253 -
Grafikon 17. Raspodjela izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1981. do 1990. godine .-	254 -
Grafikon 18. Udio najproduktivnijih autora preglednih radova u razdoblju od 1982. do 1990. godine	- 264 -
Grafikon 19. Raspodjela preglednih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine.....	- 268 -
Grafikon 20. Frekvencija ključnih riječi preglednih radova u razdoblju od 1981. do 1990. godine	- 269 -
Grafikon 21. Udio autora stručnih radova u razdoblju od 1982. do 1990. godine.....	- 272 -
Grafikon 22. Raspodjela stručnih radova po godinama u razdoblju od 1981. do 1990. godine .-	273 -
Grafikon 23. Autorski udio u izlaganjima sa skupova u razdoblju od 1982. do 1990. godine ...-	277 -

Grafikon 24. Raspodjela izlaganja sa skupova po godinama u razdoblju od 1981. do 1990. godine	- 278 -
Grafikon 25. Frekvencija ključnih riječi u razdoblju od 1981. do 1990. godine	- 279 -
Grafikon 26. Trend broja članaka i autorstava prema uredničkoj politici u razdoblju od 1992. do 2000. godine	- 284 -
Grafikon 27. Raspodjela radova po vrstama u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 285 -
Grafikon 28. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 1991. do 2000. godine.....	- 287 -
Grafikon 29. Udio stranih jezika u sažetcima u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 288 -
Grafikon 30. Frekvencija ključnih riječi u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 290 -
Grafikon 31. Udio najproduktivnijeg autora izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 293 -
Grafikon 32. Raspodjela izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 1991. do 2000. godine .-	294 -
Grafikon 33. Frekvencija ključnih riječi izvornih znanstvenih članaka od 1991. do 2000. godine	- 295 -
Grafikon 34. Udio najproduktivnijih autora preglednih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 307 -
Grafikon 35. Raspodjela preglednih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine.....	- 309 -
Grafikon 36. Frekvencija ključnih riječi preglednih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 310 -
Grafikon 37. Udio najproduktivnijih autora stručnih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 330 -
Grafikon 38. Raspodjela stručnih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine.....	- 332 -
Grafikon 39. Frekvencija ključnih riječi stručnih radova u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 335 -
Grafikon 40. Odnos domaćih i inozemnih autorstava u izlaganjima sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 349 -
Grafikon 41. Raspodjela izlaganja sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine.....	- 350 -
Grafikon 42. Frekvencija ključnih riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 1991. do 2000. godine	- 351 -
Grafikon 43. Trend članaka i autorstava prema uredničkoj politici u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 355 -
Grafikon 44. Raspodjela vrsta radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 356 -

Grafikon 45. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 2001. do 2009. godine.....	- 358 -
Grafikon 46. Frekvencija ključnih riječi u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 360 -
Grafikon 47. Udio najproduktivnijih autora izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 364 -
Grafikon 48. Raspodjela izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2001. do 2009. godine .-	365 -
Grafikon 49. Frekvencija ključnih riječi izvornih znanstvenih članka u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 366 -
Grafikon 50. Udio najproduktivnijih autora preglednih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 380 -
Grafikon 51. Raspodjela preglednih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine.....	- 382 -
Grafikon 52. Frekvencija ključnih riječi preglednih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 383 -
Grafikon 53. Udio najproduktivnijih autora stručnih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 400 -
Grafikon 54. Raspodjela stručnih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 401 -
Grafikon 55. Frekvencija ključnih riječi stručnih radova u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 403 -
Grafikon 56. Udio najproduktivnijih autora izlaganja sa skupova u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 418 -
Grafikon 57. Raspodjela izlaganja sa skupova u razdoblju od 2001. do 2009. godine.....	- 420 -
Grafikon 58. Frekvencija ključnih riječi izlaganja sa skupova u razdoblju od 2001. do 2009. godine	- 422 -
Grafikon 59. Postotak autorstava i članaka prema uredničkoj politici u 2010. godini	- 425 -
Grafikon 60. Raspodjela vrsta radova u 2010. godini	- 426 -
Grafikon 61. Udio najproduktivnijih autora u 2010. godini	- 427 -
Grafikon 62. Frekvencija ključnih riječi u 2010. godini	- 428 -
Grafikon 63. Autorica izvornog znanstvenog članka u 2010. godini.....	- 431 -
Grafikon 64. Udio autora preglednih radova u 2010. godini	- 436 -
Grafikon 65. Udio autora stručnih radova u 2010. godini	- 440 -
Grafikon 66. Frekvencija ključnih riječi stručnih radova u 2010. godini	- 442 -
Grafikon 67. Trend članaka i autorstava prema uredničkoj politici u razdoblju od 2011. do 2014. godine	- 444 -

Grafikon 68. Raspodjela vrsta radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine	- 445 -
Grafikon 69. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 2011. do 2014. godine.....	- 447 -
Grafikon 70. Frekvencija ključnih riječi u razdoblju od 2011. do 2014. godine	- 448 -
Grafikon 71. Udio najproduktivnijih autora izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2011. do 2014. godine	- 454 -
Grafikon 72. Raspodjela izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2011. do 2014. godine .-	455 -
Grafikon 73. Frekvencija ključnih riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2011. do 2014. godine	- 458 -
Grafikon 74. Udio najproduktivnijih autora preglednih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine	- 465 -
Grafikon 75. Raspodjela preglednih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine.....	- 467 -
Grafikon 76. Frekvencija ključnih riječi preglednih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine	- 469 -
Grafikon 77. Udio autora stručnih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine.....	- 474 -
Grafikon 78. Raspodjela stručnih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine	- 475 -
Grafikon 79. Frekvencija ključnih riječi stručnih radova u razdoblju od 2011. do 2014. godine	- 476 -
Grafikon 80. Trend članaka i autorstava prema uredničkoj politici u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 480 -
Grafikon 81. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 2015. do 2016. godine.....	- 481 -
Grafikon 82. Raspodjela radova po vrstama u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 482 -
Grafikon 83. Frekvencija ključnih riječi u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 484 -
Grafikon 84. Udio najproduktivnijih autora izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 487 -
Grafikon 85. Raspodjela izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2015. do 2016. godine .-	488 -
Grafikon 86. Frekvencija ključnih riječi izvornih znanstvenih članaka u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 489 -
Grafikon 87. Udio najproduktivnijih autora preglednih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine	- 496 -
Grafikon 88. Raspodjela preglednih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine.....	- 497 -
Grafikon 89. Udio autora stručnih radova u razdoblju od 2015. do 2016. godine.....	- 500 -

Grafikon 90. Trend članaka i autorstava prema uredničkoj politici u 2017. godini	- 503 -
Grafikon 91. Udio najproduktivnijih autora u 2017. godini	- 504 -
Grafikon 92. Raspodjela radova prema vrstama u 2017. godini	- 505 -
Grafikon 93. Frekvencija ključnih riječi u 2017. godini	- 506 -
Grafikon 94. Autorski udio izvornih znanstvenih članaka u 2017. godini	- 509 -
Grafikon 95. Autorski udio preglednih radova u 2017. godini	- 511 -
Grafikon 96. Autorski udio stručnih radova u 2017. godini	- 514 -
Grafikon 97. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 1958. do 1984. godine.....	- 518 -
Grafikon 98. Raspodjela radova po vrstama u razdoblju od 1958. do 1984. godine	- 520 -
Grafikon 99. Trend članaka i autorstava u razdoblju od 1958. do 1984. godine	522
Grafikon 100. Udio najproduktivnijih autora u razdoblju od 1985. do 2017. godine.....	528
Grafikon 101. Raspodjela radova po vrstama u razdoblju od 1985. do 2017. godine	530
Grafikon 102. Udio izvornih znanstvenih članaka iz arhivistike u razdoblju od 1985. do 2017. godine	532
Grafikon 103. Udio preglednih radova iz arhivistike u razdoblju od 1985. do 2017. godine	533
Grafikon 104. Udio stručnih radova iz arhivistike u razdoblju od 1985. do 2017. godine....	534
Grafikon 105. Udio izlaganja sa skupova o arhivistici u razdoblju od 1985. do 2017. godine	535
Grafikon 106. Trend članaka i autorstava u razdoblju od 1985. do 2017. godine	537
Grafikon 107. Opseg časopisa Arhivski vjesnik izražen u postocima u razdoblju od 1899. do 2017. godine	539

10.3. Popis slika

Slika 1. Primjeri objave prvih sažetaka iz Arhivskog vjesnika 1978./79. godine koje su izrađivali bibliotekari (1/2)..... - 200 -

Slika 2. Primjeri objave prvih sažetaka iz Arhivskog vjesnika 1978./79. godine koje su izrađivali bibliotekari (2/2)..... - 200 -

11. ŽIVOTOPIS AUTORICE S OBJAVLJENIM POPISOM RADOVA

Lana Žaja rođena je 3. rujna 1968. u Zagrebu, gdje je završila osnovnu školu i Centar za kulturu i umjetnost, glazbenog usmjerenja - klavir. Godine 2003. diplomirala je na dvopredmetnom studiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, nastavni smjer na Odsjeku za fonetiku i Odsjeku za informatologiju na Katedri za bibliotekarstvo te stekla zvanje profesor fonetike i informatologije – smjer bibliotekarstvo.

Njezina profesionalna karijera započinje 1987. godine u švedskoj tvrtci Oriflame u kojoj započinje s radom kao vizažistica te voditeljica odnosa s javnošću. Godine 1991. kad je slijedom odluke Sabora Republike Hrvatske donešena Ustavna odluka o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske kojom se Hrvatska uspostavlja kao neovisna država, aktivno se angažira na poslovima politike u Hrvatskoj demokratskoj zajednici (HDZ) gdje radi kao glavna tajnica Glavnog tajnika. Od godine 1996. radi u Uredu Predsjednika Republike Hrvatske na mjestu pomoćnice Predstojnika ureda u Uredu za rezidencijalne potrebe. Nakon završenoga dvopredmetnoga studija na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2003. godine, svoj profesionalni razvoj nastavlja kao voditeljica razvoja struke specijaliziranih baza podataka u Vjesnikovoj novinskoj dokumentaciji, koja je bila dijelom dnevnog političkog lista Vjesnik, a koji se objavljivao u Zagrebu od 1940. do 2012. godine. Godine 2007. njezino napredovanje nastavlja se radom na specijaliziranim bazama podataka kao i radom na elaboraciji media monitoringa u Hrvatskoj izvještajnoj novinskoj agenciji (HINA) na mjestu voditeljice Hininog informacijsko dokumentacijskog centra.

Posebna područja interesa i kompetencije utemeljena na dugogodišnjem radu jesu: odnosi s javnošću, fonetika i govorništvo, masovni mediji i komunikologija, bibliotekarstvo, arhivistika u digitalnome okruženju, sadržajna analiza i analitika teksta, obrada i migracija velikih korpusa podataka, upravljanje semantičkim sadržajem na webu, dizajn i arhitektura baza podataka, pressclip tiskanih glasila i web sadržaja, organizacija znanja u specijaliziranim bazama podataka te upravljanje informacijsko informatičkim sustavima.

Od rada na značajnijim projektima posebice se mogu izdvojiti sljedeći projekti. Od godine 2008. do 2010. sudjeluje u izgradnji sustava semantičke analize teksta koja uključuje automatsko prepoznavanje sadržaja teksta, automatsku kategorizaciju i prepoznavanje imenovanih entiteta (osoba, organizacija, lokacija) na projektu koji je izveden u suradnji s Fakultetom elektrotehnike i računarstva te Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu. Od godine 2007. do 2009. sudjeluje u izgradnji Informacijsko dokumentacijskog centra Hine informacijske baze s povezivanjem svih sadržaja Hine i Vjesnikovog novinskog arhiva u jedinstvenu informacijsku cjelinu primjenom tehnologija semantičkog weba na projektu koji je izveden integracijom komponenti različitih dobavljača. Od godine 2002. do 2005. sudjeluje na projektu „Oblikovanje i upravljanje javnim znanjem u informacijskom prostoru“ na kojem je glavni istraživač prof. dr. sc. Miroslav Tuđman, a od godine 2001. do 2002. sudjeluje na projektu „Organizacija, upravljanje i razmjena znanja u elektroničkom okruženju“ na kojem je glavna istraživačica prof. dr. sc. Jadranka Lasić Lazić.

Od 2013. godine zaposlena je u Hrvatskom državnom arhivu, kada upisuje doktorski studij Informacijskih i komunikacijskih znanosti na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Nakon položena stručnog ispita od 2014. godine obavlja stručni nadzor nad gradivom u posjedu tijela javne vlasti te nad privatnim arhivskim gradivom u nadležnosti Hrvatskoga državnoga arhiva. Kordinatorica je i voditeljica edukacijskih obrazovnih programa u Hrvatskom državnom arhivu te je stalna predavačica iz arhivskog zakonodavstva na tečaju za djelatnike na poslovima upravljanja dokumentarnim i arhivskim gradivom izvan arhiva. U suradnji s Katedrom za arhivistiku i dokumentalistiku, pod mentorstvom prof. dr. sc. Hrvoja Stančića, na Odsjeku za Informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, organizira i vodi stručnu studentsku praksu.

Kao izlagačica sudjeluje na međunarodnim konferencijama i savjetovanjima, među kojima su INFuture2007: *Digital Information and Heritage* i INFuture2019: *Knowledge in the Digital Age* u organizaciji Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Međunarodno arhivsko savjetovanje Arhivska praksa u organizaciji Arhiva tuzlanskog kantona u BiH, Savjetovanje hrvatskih arhivista o upravljanju elektroničkim gradivom i suvremena arhivska praksa u organizaciji Hrvatskog arhivističkoga društva te Međunarodna konferencija *Technical and Field Related Problems of Traditional*

and Electronic Archiving u organizaciji Pokrajinskog arhiva u Mariboru u Sloveniji. Autorica je nekoliko znanstvenih radova:

1. Žaja, L., (2020). Survey research and analysis of educational program „Office business and dovmumentation management“, based on the content of module I. Professional training in the Croatian State Archives. Virtual international conference Technical and Field Related Problems of Traditional and Electronic Archiving, Moderna arhivistika - Journal of Archival Theory and Practice. Radenci 2020., Slovenia. (u objavi)
2. Žaja, L. (2019). Politika digitalnog očuvanja elektroničkih zapisa u arhivima zemalja Europske Unije. 51. savjetovanje hrvatskih arhivista. Upravljanje elektroničkim gradivom i suvremena arhivska praksa. Hrvatsko arhivističko društvo. Zagreb. str. 147-169.
3. Žaja L. (2019). Comparative analysis of publicly available information on the digital preservation of electronic records in the Croatian State Archives, U.S. National Archives and Records Administration and Library and Archives Canada – the importance of education of information specialists. 7th International Conference. The Future of Information Sciences (INFuture). INFuture2019: Knowledge in the Digital Age. Organised by Department of Information and Communication Sciences Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb, Croatia. str. 87-96.
4. Žaja, L. (2019). Izrada višerazinskog opisa izvornoga arhivskog gradiva za potrebe stvaranja fonda sukladno stručnim međunarodnim standardima ISAD(G) i ISAAR (CPF). Vjesnik istarskog arhiva. Pazin. str. 47-69.
5. Žaja, L. (2019). Ustroj i djelovanje Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj od 1997. do 2017. godine. Tkalčić. Zagreb. (u objavi)
6. Žaja, L. (2018). Digitalizacija i organizacija znanja baze podataka Vjesnikove novinske dokumentacije. Međunarodno savjetovanje Arhivska praksa 2018., Tuzla, 21 (knjiga 1), str. 212-231.

7. Hodonj Ž., Žaja L. (2007). Mediji i demokracija: baza podataka, dubinsko pretraživanje, izravni pristup – digitalizacija novinskog arhiva i organizacija znanja u bazu podataka. International Conference INFuture2007: “Digital Information and Heritage“, Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, str. 227-242.

8. Ivas, I., Žaja, L. (2003). Znakovi usmene komunikacije u pisanoj komunikaciji na IRC-u i ICQ-u. Medijska istraživanja, 9 (1), str. 77-97.